vaſa enea. Iob.16. Nec caro mea enea eſt. Ezech.1. Quaſi aſ
pectus eris candẽtis. & in eodẽ.16. Quia effuſum eſt es tuũ.
Et in eodem.22. Omnes iſti es & ſtagnum. ponitur etiam
pro aurichalco. quod eſt es fuſile coloris aurei.3. Reg.7.
Omnia vaſa que fecit hiram regi Salomoni in domo do-
Aurichalcũ mini de aurichalco erãt. Et inde נְחוּשְׁתָּן Nechuſthan. Trãſ
נְחוּשְׁתָּן latio noſtra habet noheſtam: ideſt eneum ſiue ereum. 4.
Reg.18. Confregitqꝫ ſerpentem eneum quem fecerat moy
ſes: vocauitqꝫ nomen eius noheſtam. & ſecundum hebreos
nun finalis eſt diminutiua. quaſi dicat. Enulus eſt. ideſt
נְחֻשֶׁת parum eris eſt & nihil numinis habet. Et inde נְחֻשֶׁת Ne-
chuſath. ideſt compes. eo ꝙ ſit ex ere. Threñ.3. Aggraua-
Compes. uit compedes meos. Quod in hebreo legitur ſingulariter
נְחֻשְׁתַּיִם ſcilicet compedem meum. Et in plurali נְחֻשְׁתַּיִם Nechu
Cõpedes. ſtaim. 2. Reg.4. Et pedes tui non ſunt compedibus aggra-
uati.

נָחַת נָחַת Nachath. deſcendere. opprimere. cõfringere. occum-
Deſcẽdere bere. ſiue occumbere facere. 4. Reg.6. Quia ibi ſyri
in inſidiis ſunt. Pro quo hebrei legunt. Quia ibi ſyri deſcẽ
dentes. ideſt caſtrametati ſunt in inſidiis in aliquo valle vel
profundo. Iob.21. Et in puncto ad infernum deſcendunt.
Ps.37. Quoniam ſagitte tue infixe ſunt mihi: & confirma
ſti ſuper me manum tuam. Pro quo hebrei legunt. Quo-
niam ſagitte tue deſcenderunt in me: & deſcendit ſuper me
manus tua. Hiere.21. Qui dicitis quis percutiet nos. Pro
quo hebrei legunt. Quis deſcendet ſuper nos: vel quis op-
primet nos. Dañ.4. Et ecce vigil & ſanctus de celo deſcen-
Occũbere facere. dit. Ioel.3. Ibi occumbere faciet dominus robuſtos tuos.
Multiplicare Ponitur etiã pro multiplicare. Ps.64. Multiplica genimi-
na eius. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Deſcen-
dat in ripas vel in valles eius: ſcilicet pluuia. Ponitur etiam
pro componere. p̃s.17. Et componens quaſi arcum ereum
brachia mea. Hebrei tamen in predicto loco legunt. Et con
fractꝰ eſt arcus ereus brachiis meis. De quo vide ſupra in di
ctione חָתַת Cathath: quia inde poteſt deriuari. Et inde
נַחַת נַחַת Nachath. ideſt deſcẽſio. Iob.17. Putas ne ſaltem ibi erit
requies mihi. Pro quo hebrei legunt. Si ſimul in puluerem
Deſcenſio. deſcenſio: ſcilicet mea erit. Poteſt etiam deriuari a dictione
נוּחַ Noach que ſignificat requieſcere. & tunc erit ſenſus ſi-
Terror. cut in littera noſtra. Ponitur etiam pro terrore. Eſa.30. Et
terrorem brachii ſui oſtendet.

נָטָה נָטָה Nata. declinare. inclinare. auertere. tendere. extende-
Auertere. re. Nu.22. Auertit ſe de itinere. ideſt declinauit de iti
Declinare nere. Et in eodem. Et niſi declinaſſet aſina de via. Deut.16.
Nec in alteram partem declinent. Iudi.19. Donec increſcat
dies. Pro quo hebrei legunt. Donec declinet dies. 1. Reg.8.
Sed declinauerũt poſt auariciã. 2. Reg.2. Et vade ad dexte
ram ſiue ad ſiniſtram. Pro quo hebrei legunt. Et declina ad
dexteram ſiue ad ſiniſtram. 3. Reg.2. Quod Ioab declinaſ-
ſet poſt adoniam & poſt Salomonem non declinaſſet. Eſ-
Inclinare. dre.7. Et in me inclinauit miſericordiam ſuam. Iob.21. Vi
am eius cuſtodiui & non declinaui ex ea. Et in eodem.31.
Si declinauit greſſus meus de via. Ps.17. Et inclinauit ce-
los & deſcendit. Ps.61. Tanq̃ parieti inclinato. Ps.72. Mei
autem pene moti ſunt pedes. Pro quo hebrei legunt. Mei
autem pene inclinati vel declinati ſunt pedes. Ps.85. Incli
na domine aurem tuam: et exaudi me. Ps.101. Dies mei
ſicut vmbra declinauerunt. Ps.118. Inclina cor meum
in teſtimonia tua. Et in eo. inclinaui cor meũ ad faciendas
iuſtificatiões tuas Ps.140. Ne declines cor meum in verba
malicie. Prouer.4. Ad eloquia mea inclina aurem tuam.
Et in eodem. Ne declines ad dexteram neqꝫ ad ſiniſtram.
Eſa.30. Declinate a me ſemitam. Et in eodem.66. Ecce ego
declinabo ſuper eam quaſi fluuium pacem. Hiere.6. Quia
longiores facte ſunt vmbre veſperi. Pro quo hebrei legũt.
Quia inclinate ſunt vmbre veſperi. Et in eodẽ.15. Et quaſi
viator declinans ad manendum. Et frequenter ſcribitur ſi-
ne nun & etiam ſine he. vt in aliquibus locis predictis & in
ſequentibus. Oſee.11. Et declinaui ad eum vt veſceretur.
Vbi ponitur אַט At: & ſola littera tet eſt eſſentialis illius ver
bi. nam littera aleph ĩdicat primã perſonam futuri: & pro
pter vau coniunctionem precedentem fit de futuro prete-
ritum. vt dictum fuit in arte grãmatica. Significat etiam
נָטָה Nata Tendere ſiue extendere. Geñ.26. Extendit ta- נָטָה
bernaculum ſuum. Et in eodem.33. Emitqꝫ partem agri in Extendere
qua fixerat tabernaculũ. Pro quo hebrei legunt. In qua ex-
tenderat tabernaculum ſuum. Exo.6. Ac redimam vos in Extendere
brachio excelſo. debet legi in brachio extẽto. Et in eodem.
14. Extende manum tuam ſuper mare. Et in eodem. Cum
qꝫ extendiſſet Moyſes manum. Nu.24. Vt valles nemoro
roſe. Pro quo hebrei legunt. vt valles extente ſeu inclinate.
4. Reg.21. Et extendam ſuper ieruſalem funiculum ſama-
rie. Iob.9. Qui extendit celos ſolus. Ps.103. Extendens ce-
los ſicut pellem. Prouer.1. Extendi manum meam. Eſa.3.
Et ambulauerunt extento collo. Amos.2. Et ſuper veſtimẽ
tis pignoratis accubuerunt. Pro quo hebrei legunt. & ſu-
per veſtimentis pignoratis extenderunt ſe ſiue inclinaue-
runt ſe: ideſt accubuerunt: ſicut eſt in littera nr̃a. Zach.1. Et
perpendiculum extendetur ſuper Ieruſalem. Et inde מִטָּה מִטָּה
Mita. ideſt lectꝰ. lectulus. reclinatorium. Geñ.47. Conuer
ſus ad lectuli caput. Et in eodem.49. Collegit pedes ſuos Lectulus.
ſuper lectulum. Canti.3. En lectulum ſalomonis ſexaginta
fortes ambiunt. Ezech.23. Et ſediſti in lecto pulcherrimo.
Et in plurali מִטּוֹת Mitoth. Amos.6. Qui dormitis in le Lectus. מִטּוֹת
ctis eburneis. Et inde מוּטֶּה Mute. ideſt declinatio ſeu auer Lectuli.
ſio a via recta. Ezech.9. Et ciuitas repleta eſt auerſione. Et מוּטֶּה
inde מַטֶּה Mate. ideſt virga ſeu baculus ſuper quo homo ali Auerſio.
quãdo inclinatur: aut ſceptrum ſeu tribus. Exo.4. Verſaqꝫ מַטֶּה
eſt in virgam. Et in eodem. virgam quoqꝫ hanc ſume in Virga.
manu tua. Leuit.26. Poſtq̃ confregero baculum panis ve Baculus.
ſtri. Nu.27. Germinabit virga eius. Ezech.7. Floruit vir-
ga. Et in eodem. Iniquitas ſurrexit in virgã impietatis. &
in plurali מַטּוֹת Matoth. Nu.27. Virgas duodecim. Et in מַטּוֹת
eodem. Protulit ergo moyſes omnes virgas. Reperitur etiã Virge.
in genere maſculino. Abac.3. Maledixiſti ſceptris eiꝰ. Item Sceptrũ.
מַטֶּה Mate. ideſt tribus ſeu familia. Nume.1. De tribu ruben מַטֶּה
Et in eodem.31. Mille viri de ſingulis tribubus eligantur. Tribus:
& in plurali מַטּוֹת matoth. Nu.1. Hi nobiliſſimi principes מַטּוֹת
multitudinis per tribus & cognationes ſuas. et in eo.30. &
locutus eſt ad principes tribuum filiorum iſrael. Tribus.

נָטַל Natal. Portare. leuare. iacere. proiicere. 2. Regum.
24. Trium tibi datur optio: elige vnum. Pro quo he נָטַל
brei legunt. Tria ego proiicio ſuper te: ſiue ego leuo ſuper
te: elige vnum. Eſa.40. Ecce inſule quaſi puluis exiguus. Proiicere
Pro quo hebrei legunt. Quaſi puluis leuatur ſiue proiici-
tur. ſcilicet vento. Et in eodem.63. Et portauit eos & eleua
uit cunctis diebus ſeculi. Threñ.3. Quia leuauit ſuper ſe. Portare. Leuare.
Dañ.4. Oculos meos ad celum leuaui. Vide etiam de hoc
ſupra in dictione טִיל Til. Et inde נֵטֶל Netel. ideſt o- נֵטֶל
nus ſiue oneroſum. Prouerb.27. Graue eſt ſaxum & one- Oneroſum
roſa arena. Et in plurali נְטִילֵי Netile. ideſt onerati. Soph. נְטִילֵי
1. Diſperierunt omnes qui inuoluti ſunt argento. pro quo
hebrei legunt. Qui onerati ſunt argento. ideſt qui portant Onerati.
argentum.

© Biblioteca Nacional de España

נטע Plantare נָטַע Nataa. plãtare. figere. defigere. ſtabilire. Gen̄. 2. Plan-
tauerat autẽ dominus deus paradiſum. Et in codẽ. 9.
Et plãtauit vineã. Exo. 15. Et plantabis eos in monte here-
ditatis tue. Deut. 20. Quis eſt homo qui plãtauit vineã. 2.
Reg. 7. Et plantabo eũ & habitabo cũ eo. Ps. 106. Et plan-
tauerunt vineas. Eccl's. 2. Plantaui vineas: feci hortos & po
maria: & cõſeui ea cuncti generis arborib⁹. Pro quo hebrei
legũt. Et plãtaui in eis lignũ oĩs fruct⁹. Et in eodẽ. 3. Tẽpus
plãtandi & tẽpus euellendi quod plantatũ eſt. Eſa. 40. Nec
plãtatus nec ſatus. Et in eodẽ. 41. Adhuc plãtabis vineas.
Et in eodem. 44. Plantauit pinum. Et in eodem. 65. Non
plantabunt & alius comedet. Hiere. 1. Et edifices & plantes.
Amos. 9. Et plãtabo eos ſuper humũ ſuam. Significat etiã
figere. vel ſtabilire. Eccl's. 12. Et ſicut claui in altum defixi.
Defigere. Figere. Eſa. 51. Vt plantes celos & fundes terram. i. vt figas vel ſta-
bilias celos. Dan̄. 11. Et figet tabernaculum ſuum Apedno
נטע inter duo maria. Et inde נֶטַע Netaa ſiue נֶטַע Nataa ideſt
נטע Plãtatio. Germen. plantatio. Iob. 14. quaſi cum prius plantatum eſt. Pro quo
hebrei legunt. quaſi plantatio. Eſa. 5. Et viri iuda germen
eius delectabile. i. plantatio eius delectabilis. Et in plurali
נטיעים Plãtatiões. נְטִיעִים Netiim. Ps. 143. Quorum filii ſicut nouelle plan-
tationes. Eſa. 17. Propterea plantabis plantationem fidelẽ
Pro quo hebrei legunt. Propterea plantabis plantationes
pulchras ſiue iocundas. Scribitur etiam cum mem in prin-
מטע Plantatio. Germen. cipio loco nun & dicitur מַטָּע Nata. Eſa. 61. Plantatio domi
ni ad glorificãdum. Ezech. 34. Et ſuſcitabo eis germen no
minatum. i. plantationem nominatam. Mich. 1. Et ponam
Ieruſalem quaſi aceruum lapidum cum plantatur vinea.
Pro quo hebrei legunt. In plantationes vinee. Et eſt idem
ſenſus cum littera noſtra.

נטף Stillare. Diſtillare. נָטַף Nataph. diſtillare. ſtillare. loqui. Iob. 29. Super illos
ſtillabat eloquium meum. Ps. 67. Etenim celi diſtilla
uerunt. Canti. 4. Fauus diſtillans labia tua ſponſa. Et in eo-
dem. 5. Manus mee ſtillauerũt myrrham. Ioel. 3. Stillabũt
montes dulcedinem. Amos. 7. Et non ſtillabis ſuper domũ
idoli. Et in eodem. 9. Stillabunt mõtes dulcedinem. Mich.
2. Stillabo tibi in vinum. Et in eodem. Et erit ſuper quem
ſtillatur populus iſte. Ponitur etiam pro loqui vel prophe-
Prophetare tare. vt Ezech. 20. Et ſtilla ad africũ. i. loquere vel prophe-
ta ad africum. Et in eodem. 21. Et ſtilla ad ſanctuaria. Mich.
Loqui. 2. Ne loquamini loquẽtes. & ſequitur. nõ ſtillabit ſup iſtos
vbi eadem dictio ponitur pro loqui & pro ſtillare. Et inde
נטף Stille. נֶטֶף Neteph. i. gutta ſeu ſtilla. & ſolum inuenitur in numero
plurali. Iob. 36. Qui aufert ſtillas pluuie. Et inde נָטָף Na-
נטף Stacte. taph. i. ſpecies aromatica q̃ ſtillat de ligno aromatico. Pro
quo beatus hieronymus tranſtulit ſtactem. Exo. 30. Sume
נטיפות tibi aromata & ſtactem. Et inde נְטִיפוֹת Netiphoth. i. moni
lia ſeu ornamenta colli. Iudi. 8. Abſq̧ ornamentis & moni-
Monilia. libus. Eſa. 3. Et monilia & armillas & mitras. Hebrei tamen
interpretantur olfactoria in quibus ponuntur aromata.

נטר Cuſtodire. נָטַר Natar. cuſtodire. ſeruare. Canti. 1. Poſuerũt me cuſto-
dem vineis. Et in eodem. vineam meam non cuſtodi
ui. Significat etiam ſeruare inimiciciã in corde. Leuit. 19.
Non queras vltionem nec memoreris iniurie ciuium tuo-
rum. Pro quo hebrei legunt. Non queras vltionem nec ſer-
Querere vltionem. ues. ſ. inimiciciam filiis populi tui. i. ciuibus tuis. In aliis ve
ro locis beatus Hieronimus tranſtulit iraſci. Hiere. 3. Nun
Iraſci. quid iraſceris in perpetuum. Nan̄. 1. Et iraſcens ipſe inimi-
cis ſuis. & in lingua chaldaica cõmuniter ſignificat ſerua-
Conſeruare re. vel conſeruare. Dan̄. 7. Verba autem in corde meo con
מטרה Cuſtodia. ſeruaui. Et inde מַטָּרָה Matara. i. cuſtodia. Nee. 12. Et ſte-
terunt in porta cuſtodie. Ponitur etiam pro carcere in quo
malefactores cuſtodiuntur. Hiere. 38. Manſit vero Hiere- Carcer.
mias in veſtibulo carceris. Ponitur etiam מַטָּרָא Matara. מטרא
pro ſigno ad quod ſagittarius dirigit ſagittam & illud ob-
ſeruat. Iob. 16. Et poſuit me ſibi in ſignum. Thren̄. 3. Et po
ſuit me quaſi ſignum ad ſagittam. Et in predicto loco ſcri- Signum.
bitur cum aleph in fine loco he.

נטש נָטַשׁ Natas. derelinquere. deſerere. dimittere. proiicere. נטש
Gen̄. 31. Non eſt paſſus vt oſcularer filios meos. Pro
quo hebrei legunt. Et non reliquiſti ſeu dimiſiſti me vt Relinq̄re.
oſcularer filios meos. Exo. 23. Anno autem ſeptimo di-
mittes eam: & requieſcere facies. Pro quo hebrei legũt. An Dimittere
no autem ſeptimo dimittes eam & derelinques eam. i. relin
ques eam quieſcere. Iudi. 6. Nunc autem derelinquit nos. i.
Reg. 10. intermiſſis pater tuus aſinis ſolicitus eſt pro vobis.
i. dimiſſis aſinis. Et in eodem. 17. Derelinquens ergo vaſa.
Et in eodem. Quare dereliquiſti paucułas oues illas in de-
ſerto. Ps. 23. Ne derelinquas me. Ps. 93. Quia non repellet Repellere.
dominus plebem ſuam. i. nõ dimittet vel non derelinquet.
Prouer. 17. Et anteq̃ calũniam patiatur: iudicium deſeret.
Eſa. 2. Proieciſti enim populum tuum. Et in eodem. 32. Deſerere.
Domus enim dimiſſa eſt. Et in eodem. 33. Laxati ſunt funi Proiicere. Laxare.
culi tui. Hiere. 12. Dimiſi hereditatem meam. & in eodem.
23. Et derelinquam vos & ciuitatem hanc. Ezech. 16. Pro-
pagines eius relicte ſunt. Et in eodem. 29. Et proiiciam te
in deſerto. Oſee. 12. Et ſanguis eius ſuper eum veniet. Pro
quo hebrei legunt. & ſanguis eius ſuper eum relinquetur
vel dimittetur aut proiicietur. Amos. 5. Et proiecta eſt in
terram ſuam. & ſcribitur aliquando cum thau loco tet. Hie
re. 19. Et euulſa eſt in ira. Pro quo hebrei legunt. & dimiſſa Euellere.
eſt. poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra. De quo vide
infra in dictione נָתַשׁ. Significat etiam extendere vel ten-
dere: ſeu ſpargere: vel diffundere. Nu. 11. Et dimiſit in ca-
ſtra: itinere quantum vno die cõfici poteſt. Pro quo hebrei
legunt. & expandit ſeu ſparſit. Iudi. 15. Caſtrametati ſunt Expandere.
in loco qui poſtea vocatus eſt lechi. i. diſperſi vel diffuſi-
ſunt. i. Reg. 30. Ecce illi diſcumbebant ſuper faciem vniuer
ſe terre. Pro quo hebrei legunt. Ecce illi diſperſi vel diffuſi Diſpergere.
erant ſuper faciem vniuerſe terre. 2. Reg. 5. Et diffuſi ſunt Diffundere
in valle Raphaim. Eſa. 21. A facie gladii imminentis. Pro
quo hebrei legunt. A facie gladii extenti. Et inde נְטִישׁוֹת נטישות
Netiſoth. i. rami ſeu propagines arboris. eo quod extẽdun
tur huc & illuc. Eſa. 18. Et que derelicta fuerint abſcinden
tur. Pro quo hebrei legunt. Et propagines ſeu ramos aufe- Propagines
ret abſcindetq̧. Hiere. 5. Auferet propagines eius. & in eo-
dem. 48. Propagines tue tranſierunt mare.

ניב נִיב Nib. fructus. Eſa. 57. Creans fructũ labiorum. De quo ניב
vide ſupra in dictione נוב Nub. Fructus.

נין נִין Nin. filius. progenies. ſtirps. poſteri. Gen̄. 21. Nec nocc נין
as mihi & poſteris meis ſtirpiq̧ mee. Vbi ponitur pro Poſteri.
poſteris. Iob. 12. Nõ erit ſemẽ eius neq̧ ꝓgenies in populo Semen.
ſuo. vbi ponitur pro ſemine. i. pro filio. Ps. 73. Dixerunt in
corde ſuo cognatio eorum ſimul. Pro quo beatus hierony-
mus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Dixerunt in cordi- Cognatio.
bus ſuis poſteri eorum ſimul. Eſa. 14. Et germen & propa Germen.
ginem. Hebrei tamen dicunt q̧ ſolum ſignificat filium. vn
de in predicto loco ipſi legunt. filium & nepotem. & ſimili Filius.
ter. Gen̄. 21. & Iob. 12. De quibus ſupra dictum eſt. Et inde
verbum paſſiuum יִנּוֹן Inon ideſt filiabitur vel filiabatur: ſi ינון
latine poſſet dici: tranſlatio noſtra traduxit ꝑmanet. Ps. 71.
ante ſolem ꝑmanet nomẽ eius. pro quo in hebreo habetur. Permanere.
Ante ſolẽ filiabitur nomen eius. i. fili⁹ noĩabitur vel voca-
batur. Vide de hoc Burgen̄. In additionib⁹ ſuper predicto

© Biblioteca Nacional de España

pſalmo.& inde מָנוֹן Manon. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit cōtumacem. Prouer. 29. Qui delicate a puericia nutrit ſeruū ſuum poſtea ſentiet eū cōtumacem.i.non exiſtimauit ſe eſſe ſeruū: ac ſi eſſet filius dñi ſui & heres. & ideo non ſeruiet libenter domino ſuo. (מנון Cōtumax)

נִיק Nic. lactare. nutrire. ſ. lacte. Exo. 2. Accipe puerum iſtū & nutri mihi. & in eodem. Suſcepit mulier & nutriuit puerum. Vide etiam de hoc ſupra in dictione יָנַק Ianac. (ניק Nutrire)

נִיר Ner. ſeu נִיר Nir. lucerna ſeu nouale. De quo vide ſupra in dictione נוּר Nur. (ניר ניר Lucerna Nouale)

נֶכֶד Neched. nepos. i. filius filii. Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit ſtirpem ſeu progeniem vel propaginē. Geñ. 21. Et poſteris meis ſtirpiq; meę. Iob. 18. Non erit ſemē eius nec progenies in populo ſuo. Eſa. 14. Et germē & propaginem. (נכד Stirps Progēies Propago)

נָכָה Naca. percutere. cędere. lędere. Geñ. 19. Et eos q erāt foris percuſſerunt cecitate. Exo. 3. Et percutiā egyptū in cūctis mirabilibus meis. & in eo. 5. En famuli tui flagellis cędimur. i. percutimur. & in eodem. 7. Ecce percutiam virga que in manu mea eſt aquas fluminis. Et in eodē. 8. & percute puluerem terre. Et in eodem. 9. Cūctamq; herbā agri percuſſit grando. Et in eo. linū ergo & ordeum leſum eſt. & in eo. Triticū autem & far non ſunt leſa. & communiter ſcribitur ſine nun vt in aliquibus locis pdictis. & Exo. 9. Et percutiam te & populū tuū. vbi ponitur אַךְ Ach. i. p[er]cutiam. & ſola littera caph eſt eſſentialis in predicto verbo percutiam & deficiunt nun & he. nam littera aleph denotat primam perſonā ſingularis numeri futuri temporis. Et ſupra in eo. Et percuſſit grando in omni terra egypti. Vbi ſimiliter deficiunt littera nun & littera he. In aliis vero locis communiter ſcribitur ſine nun. Nu. 17. percutieſq; petrā. Deut. 13. Statimq; percuties habitatores vrbis illius. Et in eodem. 27. Maledictus qui clam percuſſerit proximum ſuum. 1. Reg. 17. Et ſuffocabam interficiebamq; eos. p[ro] quo hebrei legunt. Et percutiebam interficiebamq; eos. Et in eodem. 19. Percuſſit eos plaga magna. Et in eodem. Lācea autem caſſo vulnere perlata eſt in pariete. pro quo hebrei legunt. Et percuſſit lancea in parietem. Et in eodem. 30. & percuſſerant ſicelech. i. vaſtauerant. 2. Reg. 11. Relinquite eum vt percuſſus intereat. Et in eodem. 24. Percuſſit autē cor dauid eum. 3. Reg. 20. percute me: at ille noluit eū percutere. ps. 3. Quoniā tu percuſſiſti omnes aduerſantes mihi. ps. 101. Percuſſum eſt vt fenum & aruit cor meum. Eſa. 1. Super quo percutiam vos. pro quo hebrei legunt. Super quo percuſſi eſtis. Hiere. 18. percutiamus eū lingua. Ezech. 39. Et percutiam arcū tuū in manu ſiniſtra tua. Oſee. 6. percutiet & ſanabit. Zach. 9. Et percutiet in mari fortitudinē eius. Ponitur ēt p[ro] occidere vel interficere. Nu. 25. qui occiſus eſt cū madianitide. Et in eodem. que pariter interfecta eſt. ponitur etiā pro erūpere. Oſee. 14. Et erumpet radix eius vt libani. Scribitur ēt cum aleph in fine loco he. Iob. 30. In terra penitus non parentes. pro quo hebrei legunt. percuſſi ſunt ſeu attriti ſunt de terra. & inde מַכָּה maca. i. percuſſio. plaga. vulnus. Deut. 28. Inſuper & vniuerſos langores & plagas. quod in hebreo legitur ſingulariter. ſ. vniuerſum langorem & plagam. Eſa. 1. Et plaga tumens. Hiere. 30. percuſſi te caſtigatione crudeli. ideſt percuſſione crudeli. & in plu. מַכּוֹת macoth. Deut. 28. Augebit dominus plagas tuas & plagas ſeminis tui. Zach. 13. que ſunt plage iſte. Reperitur etiam מַכִּים machim: ſecundum terminationem pluralem maſculinorum. 4. Reg. 9. propter vulnera quia percuſſerant eum ſyri. & inde נָכֶה neche. ideſt claudus. ſeu debilis pedibus. 2. Re. 9. Supereſt filius ionathe debilis pedibus. Et in plurali נְכִים nechim. ps. 34. Congregata ſunt ſuper me flagella. ideſt infirmitates pedum. pro quo hebrei legunt. Congregati ſunt ſuper me claudi ſeu claudicantes. Scribitur etiam cum aleph loco he & dicitur נְכָאִים nechaim. pro quo beatus hieronymus tranſtulit plagas. Eſa. 16. His qui letantur ſuper murum cocti lateris loquimini plagas ſuas. & inde נְכוֹ necho. ideſt claudus ſecundū hebreos. 4. Reg. 23. Aſcendit pharao nechao rex egypti. p[ro] quo hebrei legunt. Aſcendit pharao claudus. poteſt etiam eſſe nomen proprium ſicut eſt in littera noſtra.

(נכה Percutere, cedere, Ledere. אך. Occidere. Interficere. Erūpere. מכה Plaga. Caſtigatio. מכות Plage. מכים Vulnera. נכה Debilis pedibus. נכים Flagella. Claudi. נכאים Plage. נכו claudus.)

נֹכַח Nochach. Coram. in conſpectu. contra. ideſt e regiōe pro. propter. rectum vel directum. Exo. 14. In conſpectu eius caſtra ponetis. & in eodem. 26. & contra menſam candelabrum. & in eodem. 40. poſuit & candelabrum in tabernaculo teſtimonii e regione menſe. Ezech. 46. ſed e regione illius egredietur. ſignificat etiam pro ſiue propter. Geñ. 25. Deprecatuſq; eſt iſaac dominum pro vxore ſua. i. propter vxorem ſuam. & inde נְכֹחָה nechocha. i. directio ſiue equitas aut rectum vel directum. Eſa. 57. Qui ambulat in directione ſua. & in eo. 59. & equitas non poteſt ingredi. Amos. 3. & neſcierunt facere rectum. & in plu. נְכֹחִים nechochim ſiue נְכֹחוֹת nechochoth. Prouer. 8. Recti ſunt itelligentibus. Eſa. 30. nolite aſpicere nobis que recta ſunt. (נכח In cōſpectu contra. E regione. Pro. נכחה Directio. Equitas. Rectum. נכחים נכחות Recti. Recta.)

נָכַל Nachal. machinari. cogitare. excogitare. ſcilicet malū vel dolum. doloſe agere. inſidiari. Geñ. 37. Antequā accederet ad eos cogitauerunt illum occidere. Nu. 25. quia & ipſi hoſtiliter egerunt contra vos & decepere inſidiis. p[ro] quo hebrei legunt. quia ipſi hoſtiliter egerunt contra vos in dolis ſeu in cogitationibus doloſis: quibus doloſe cogitauerunt contra vos: ſeu in machinationibus ſuis quibus machinati ſunt contra vos. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Ps. 104. & dolum facerent in ſeruos ſuos Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Doloſe agerent contra ſeruos ſuos. & inde נֹכֵל nochel. ideſt doloſus ſeu dolum excogitans. Malach. 1. Maledictus doloſus. (נכל Cogitare Decipere inſidiis. Machinari. Doloſe agere. נוכל Doloſus)

נְכֵס Neches. Diuitie. ſubſtantia. ſupellex. & declinatur tantum in plurali & dicitur נְכָסִים nechaſim ſiue נִכְסֵי nichſe. Ioſ. 22. In multa ſubſtantia atq; diuitiis reuertimini in ſedes veſtras. Eſdre. 4. & de arca regis ideſt de tributis que dantūr de regione trans flumen. ideſt de ſubſtantia regis. (נכס נכסים נכסי Diuitie Subſtātia)

נָכַר Nacar. Cognoſcere. agnoſcere. alienare ſe. ſiue extraneum ſe facere. diſſimulare. ſcilicet ſe eſſe qui eſt. Iob. 24. Nec cognouit tyrannum. Prouer. 20. Ex ſtudiis ſuis intelligitur puer. ideſt cognoſcitur puer. Threñ. 4. Non ſūt cogniti in plateis. Et cōiter ſcribitur ſine nun. Geñ. 25. Et non cognouit eum. Et in eo. 31. ſcrutare quidquid tuorum apud me inueneris. Pro quo hebrei legunt. Cognoſce quidquid tuorum. Et in eodem. 38. Cognoſce cuius ſit anulus. Et in eodem. 42. Cum agnouiſſet eos. Deutero. 1. Nulla erit diſtantia perſonarum. pro quo hebrei legunt. Non cognoſcetis faciem in iudicio. ideſt non accipietis perſonam. vt Prouer. 18. Accipere perſonam in iudicio non eſt bonum. Pro quo in hebreo habetur. Cognoſcere faciē in iudicio non eſt bonum. Iudi. 18. & agnoſcentes vocem adoleſcentis leuite. Nee. 12. Et neſciebant loqui iudaice. Pro quo hebrei legunt. Et non cognoſcebant loqui iudaice. Iob. 4. Cuius non agnoſcebam vultum. Ps. 141. Et non erat qui cognoſceret me. Et inde מַכָּר Macar. i. cognitus ſeu notus. 4. Reg. 12. Accipiant illā ſacerdotes iuxta ordinem ſuū. Pro quo he. le. Accipiāt ſacerdotes vnuſquiſq; a cognito ſuo ſiue a noto ſuo. Et i eo. Nolite ergo ampli[us] accipere (נכר cognoſcer. Agnoſcer. מכר cognitus.)

© Biblioteca Nacional de España

pecuniam iuxta ordinem veſtrum. Pro quo hebrei legũt.
Notus A cognitis ſiue a notis veſtris. & inde הַכָּרָה Hacara. i. agni-
הַכָּרָה tio. Eſa. 3. Agnitio vultus eorum reſpondebit eis. De quo
Agnitio. vide ſupra in dictione הָכַר Hachar. Item נָכַר Hachar. i. alie
נָכַר nare ſiue abalienare ſe. aut extraneum ſe facere: vl' diſſimu
lare eſſe qui eſt. Geñ. 42. Cum agnouiſſet eos quaſi ad alie
nos durius loquebatur. Pro quo hebrei legunt. Et cogno-
Alienare uit eos & alienauit ſe ad eos. i. alienum ſe fecit eis. vel diſſi-
mulauit ſe eſſe qui erat. 3. Reg. 14. Cum ergo illa intraret
Diſſimulare ſe eſſe q̃ eſt. & diſſimularet ſe eſſe que erat. & in eodem. Quare aliam
te eſſe ſimulas. Iob. 21. Et hec eadem illum intelligere co-
gnoſcetis. Pro quo hebrei legunt. Et ſigna eorum non ab
Simulare alienetis. i. non ſint vobis aliena vel non ignoretis. ſicut ex
ponit Burgeñ. in additionibus ſuper p̃dicto loco. Prouer.
26. In labiis ſuis intelligitur inimicus. Pro quo hebrei le-
gunt. In labiis ſuis alienatur inimicus. Poteſt etiam ſecun
dum primam ſignificationẽ legi ſic. ſ. in labiis ſuis cogno-
ſcitur inimicus. quod eſt idem ſenſus cũ littera noſtra. Hie-
Alienũ facere. re. 19. Et alienum fecerunt locum iſtum. Ponitur etiã pro
Supbire ſuperbire. Deut. 32. Ne forte ſuperbirent hoſtes eorũ. Po-
nitur etiam pro tradere: vel concludere. vt. 1. Reg. 23. Et ait
Tradere. ſaul tradidit eũ dñs in man⁹ meas. & inde נֵכֶר Necher: ſiue
נֵכֶר נֵכָר Nechar. i. alienatio ſiue alienus vel alienigena: aut ex-
נֵכָר traneus ſeu peregrinus. Geñ. 17. Et alienigene pariter cir-
Alienigẽa cuncîſi ſunt. Exo. 12. Omnis alienigena non comedet ex
Alienatio eo. Deut. 31. Et fornicabit poſt deos alienos. Iob. 31. Et alie
Alienus natio operantibus iniquitatem. Ps. 17. Filii alieni mentiti
ſunt mihi. Ps. 80. Neq; adorabis deum alienũ. & in abdia.
Peregrinatio. In die peregrinationis eius. & inde נָכְרִי Nochri. i. alienus:
נָכְרִי ſiue extraneus aut peregrinus. Deut. 17. Non poteris alte-
rius gentis hominem regem facere. Pro quo hebrei legũt.
Extraneus Non poteris cõſtituere ſuper te virum extraneum ſiue alie
Peregrinus. num. Ps. 68. Et peregrinus filiis matris mee. Soph. 1. Sup
נָכְרִים omnes qui induti ſunt ueſte peregrina. & in plurali נָכְרִים
Alieni. Nochrim. Eſa. 2. Et pueris alienis adheſerũt. & in Abdia.
Extranei Et extranei ingrediebantur portas eius. & in genere femi-
נָכְרִיָּה nino נָכְרִיָּה Nochria. vt Prouer. 5. Et foueris in ſinu alteri⁹
Extranea Pro quo hebrei legunt. Et amplexaberis ſinum extranee:
Aliena. ſiue aliene. & in eodem. 7. Et ab aliena que verba ſua dul-
peregrinũ cia facit. Eſa. 28. Peregrinum eſt opus eius ab eo. & in plu-
נָכְרִיּוֹת rali נָכְרִיּוֹת Nochriioth. i. aliene ſiue extranee. Geñ. 31. Nõ-
Aliene. ne quaſi alienas reputauit nos.
נְכֹאת נְכֹאת Nechoth. aromata. Geñ. 37. Et camelos eorum portã
Aromata. tes aromata. Et in predicto loco ſcribitur cum aleph
in medio. Eſa. 39. Et oſtendit eis cellam aromatum.
נָלָה נָלָה Nala. conſumare. deeſſe. Eſa. 33. Cum fatigatus deſie-
Deeſſe. ris cõtẽnere cõtẽneris. & inde מִנְלָה Minla. i. cõſuma-
מִנְלָה tio. ſecundum hebreos. Pro quo beatus Hieronym⁹ trãſtu
cõſumatio. Radix. lit radicem. Iob. 15. Nec mittet in terram radicem ſuam.
נָמַל נָמַל Namal. excidere. ſcindere. circuncidere. cõterere. atte
circũcidere. rere. Geñ. 17. Et circuncidetis carnem preputii veſtri
& in eodem. Et alienigene pariter circuncîſi ſunt. & in eo.
34. Ritum gentis imitantes. Pro quo hebrei legunt. Si
cut ipſi circuncîſi ſunt. Et communiter ſcribitur ſine nun.
Conterere Iob. 14. Quaſi flos egreditur & conteritur. & in eodẽ. 18.
Atterere. Et ſurſum atteratur meſſis eius. & in eodem. 24. Et ſicut
ſummitates ſpicarum conterentur. Vide etiam de hoc ſu-
נְמָלָה pra in dictione מוּל Mol. Itẽ נְמָלָה Nemala. i. formica. Pro-
Formica. uer. 6. Vade ad formicam o piger. & in plurali נְמָלִים Ne-
נְמָלִים malim. ſecundum terminationem pluralem maſculinorũ.
Formice. vt in eodem. 30. Formice populus infirmus.
נָמֵר נָמֵר Namer. pardus. Hiere. 5. Pardus vigilans ſuper ciuita
Pardus. tes eorum. & in eodem. 13. Aut pardus varietates ſuas

Oſee. 13. Et ego ero eis ſicut leena & ſicut pard⁹ in via Aſſy
riorum. & in plurali נְמֵרִים Nemarim. Abach. 1. Leuiores נְמֵרִים
pardis equi eorum. Pardi.
נַס Nas. In lingua chaldaica ſignificat iram vel furorem. נַס
Dañ. 2. Rex in furore & ira magna. Furor.
נָסַס Naſas. leuare. exaltare. eleuare. ſignare. ideſt vexillũ נָסַס
aut ſignum leuare. fugere. confugere. Ps. 4. Signatũ Signari. Leuare.
eſt ſup nos lumen vultus tui dñe. Pro quo beat⁹ Hierony-
m⁹ in pſal. iuxta he. ve. trãſtulit. Leua ſup nos lumẽ vultus
tui dñe. Eſa. 59. Quẽ ſpũs dñi cogit. Pro q̃ he. le. Spiritus
dñi leuauit ſeu eleuauit ſignũ ſeu vexillum in eo. Zach. 9. Leuare ſignum.
Quia lapides ſancti eleuabuntur ſuper terram eius. Poni- Eleuare.
tur etiam pro fugere. Ps. 59. Dediſti metuentibus te ſigni- Fugere.
ficationem vt fugiant a facie arcus. Sed etiam in predicto
loco hebrei legunt. Dediſti metuentibus te ſignum ſeu ve-
xillum vt ſignentur ante firmitatem ſeu veritatem. vel ſic.
vt eleuent ſignum ſeu vexillum coram veritate vel firmita
te. Eſa. 10. Et erit terrore profugus. vide etiam de hoc ſupra
in dictione מָסַס Maſas. & in dictione נוּס Nus. & inde נֵס נֵס
Nes. ideſt exaltatio ſeu eleuatio. Exo. 17. Et vocauit nomẽ Exaltatio.
eius dominus exaltatio mea. Significat etiam ſignum ſeu
vexillum eo quod eleuatur in bello & ad eum milites con-
fugiunt. Nu. 21. Et pone eum pro ſigno. Eſa. 11. Et leuabit Signum.
dominus ſignum in nationibus. & in eodem. 30. Et quaſi
ſignum ſuper collem. & in eodem. 33. Vt leuare ſignum
non queas.
נָסַג Naſag. comprehendere. aſſumere vel transferre. ſ. ter נָסַג
minum. retrorſum conuerti. Mich. 2. Non comprehẽ Comprehẽdere.
det confuſio. Deut. 19. Non aſſumes & transferes termĩos Aſſumere ſ. terminos.
proximi tui. Vbi vtrũq; ſignificatum comprehendit trãſla
tio noſtra ſub uno verbo hebraico. ſcilicet aſſumes & trãſfe Trãſferre ſ. terminos.
res. & in eodem. 27. Maledictus qui transfert terminos p̃
ximi ſui. ideſt comprehendi facit. ſicut exponunt hebrei.
Prouer. 22. Ne transferas terminos antiquos. & in eodem.
23. Ne attingas terminos paruulorum. Pro quo hebrei le- Attingere terminos
gunt. Ne attingas ſiue ne transferas terminos ſeculi. ideſt
terminos antiquos: nam eadem verba ponũtur in hebreo
ſicut ſupra capl'o. 22. Oſee. 5. Quaſi aſſumentes terminũ.
Scribitur etiam cum ſin & puncto ceboleth loco ſamech.
Iob. 24. Alii terminos tranſtulerunt. Significat etiam
auerti vel conuerti retrorſum. Deut. 39. Auertantur retror auerti retrorſum.
ſum & reuereantur. Ps. 69. Auertantur retrorſum & reue- Conuerti.
reantur qui volunt mihi mala. Eſa. 42. Conuerſi ſunt re- retrorſum
trorſum confundantur confuſione. & in eodem. 59. Et
auerſi ſumus ne iremus poſt tergum dei noſtri. vide etiam
de hoc infra in dictione סוּג Sug.
נָסָה Naſa. Tentare. probare. aſſueſcere vel conſuetudinem נָסָה
habere. Geñ. 22. Tentauit deus Abraam. Exo. 16. Vt Tentare.
tentem eum vtrum ambulet in legẽ mea. & in eodem. 17.
Quia tentauerunt dominum. & in eodem. 20. Vt enim
probaret vos venit deus. Deut. 6. Non tentabis dominum Probare.
deum tuum ſicut tentaſti in loco tentationis. Iob. 4.
Si ceperimus loqui tibi forſitan moleſte accipies. ideſt ſi
tentauerimus vel probauerimus loqui. Ps. 94. Vbi ten-
tauerunt me patres veſtri. Significat etiam aſſueſcere vel
conſuetudinem habere. 1. Reg. 17. Non enim habebat Conſuetudinẽ habere
conſuetudinem. Et in eodem. Non poſſum ſic incedere Vſum hr̃e.
quia non vſum habeo. Eccl's. 2. Vadam & affluam deliciis. Aſſuefacere.
Pro quo hebrei legunt. Et aſſuefaciam te deliciis. Inde מַסָּה
מַסָּה Maſa. ideſt tentatio. Exo. 17. Et vocauit nomen lo- Tẽtatio.
ci illius tẽtatio. Et in plurali מַסּוֹת Maſoth. vt Deut. 29. Tẽ- מַסּוֹת
tationes magnas. Ponitur etiam מַסָּה Maſa. pro pena. Iob. מַסָּה
9. Et non de penis innocentium rideat. pro quo hebrei le- Pena.

© Biblioteca Nacional de España

Tentationes. gunt.In tentationem innocentiū irridebit.

נסח Demoliri. Auferre. Euellere. מַסָּח deuaſtatio

נָסַח Naſach.Demoliri.auferre.ſiue euellere.vt Prouer.15.Domum ſuperborum demolietur dominus.Ponitur etiam pro auferre vel euellere.vt Deut.28.Vt auferamini de terra.Ps.51.Et emigrabit te de tabernaculo tuo.ꝓ quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit.Et euellet te de tabernaculo tuo.Prouer.2.Et qui iniqꝫ agunt auferentur ab ea.Eſdre.6.Tollatur lignum de domo eius.ideſt euellatur.& inde מַסָּח Maſach.i.deuaſtatio vel demolitio:ſecundum hebreos.4.Reg.11.Et cuſtodietis domus meſach.pro quo hebrei legunt.Et cuſtodietis excubias domus a demolitione ſiue a deuaſtatione.vel ſic.Et cuſtodietis cuſtodiam domus ruinoſe.Poteſt etiam eſſe nomē proprium ſicut eſt in littera noſtra.

נָסַךְ Libare. Miſcere. נֶסֶךְ Libamētū Libamen. Libatio. מֶסֶךְ מִמְסָךְ Mixtum. Libatio. נָסַךְ Conflare. נֶסֶךְ Cōflatile. Simulachrum. מַסֵּכָה Cōflatile. נָסַךְ Cōſtituere Ordinare נְסִיכִים Pricipes. Ordiri. מַסֵּכָה מַסֶּכֶת Licium. Pallium.

נָסַךְ Naſach.libare.fundere.miſcere.conflare.conſtituere ordinare.ordiri.Exo.25.In quibus offerenda ſunt libamina.Pro quo hebrei legunt.In quibus libandum eſt.Et in eodem.30.Nec libabitis.pro quo he.le.Et libamē nō libabitis ſuper illud.vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.Nu.28.Et libabitis vini quartam partem hyn.2.Reg.23.Sed magis eam libauit domino.Eſa.29.Quoniam miſcuit vobis dominus ſpiritum ſoporis.Oſee.9.Non libabunt domino vinum.& inde נֶסֶךְ Neſech.ideſt libamē ſeu libatio.Nu.28.Iuxta omnem ritum ſacrificii matutini & libamentorum eius.Et in eodem.Et liba que rite fundūtur.Et in eo.Libamenta autem vini que per ſingulas fundenda ſunt victimas.Deut.32.Bibebant vinum libaminū ſuorum.Hiere.32.Et libabant diis alienis libamina.Ioel.1.Periit ſacrificiū & libatio de domo dñi.Et in eo.2.Sacrificiū & libamen domino deo noſtro.& inde מֶסֶךְ Meſech.ſeu מִמְסָךְ Mimſach.ideſt mixtum:ſeu libamen vel libatio.Ps.74.Quia calix in manu domini vini meri plenus mixto.Eſa.65.Et libatis ſuper eam.pro quo hebrei legunt.Et impletis ipſum meni libatione ſeu mixtione.De quo vide ſupra in dictione מְנָה Mana.Item נָסַךְ Naſach.ideſt conflare.Eſa.40.Nunquid ſculptile cōflabit faber.Et in eo.44.Et ſculptile conflauit ad nihil vtile.Hiere.10.Quoniā falſum eſt quod conflauit.Et inde נֶסֶךְ neſech.ideſt conflatile Eſa.48.Et ſculptilia mea & conflatilia mandauerunt iſta.Ponitur etiam pro ſimulachro.Eſa.41.Et vētus & inane ſimulachra eorum.Dañ.11.Inſuper & deos eorum & ſculptilia eorum.& inde מַסֵּכָה Maſecha.ideſt conflatile:ſeu fuſile.Exo.32.Fecerūtqꝫ ſibi vitulum conflatilem.Et in eo.34.Deos cōflatiles non facies tibi.Oſee.13.Feceruntqꝫ ſibi cōflatile de argento ſuo.Item נָסַךְ Naſach..ideſt conſtituere.ſeu ordinare.Ps.2.Ego aūt conſtitutus ſum rex ab eo.Et beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.trāſtulit.Ego autem ordinaui regem meum.Prouer.8.Ab eterno ordinata ſum.& inde נְסִיכִים neſichim.ideſt principes ſeu rectores.& ſolum inuenitur ī nu.plu.Ps.82.Et ſicut zebee & ſalmana omnes principes eorum.Significat etiam predicta dictio ordiri.vt Eſa.30.vt ordiremini telā & nō per ſpūm meum.& in eo.25.Et telā quā orditus eſt ſup oēs natiōes.& inde מַסֵּכָה Maſecha.ſiue מַסֶּכֶת Maſacheth.i.tela ſeu liciū vt in duobus locis predictis.& Iudi.16.Si inquit ſeptē crines capitis mei cum licio plexueris.Et in eodem.Extraxit clauum cū crinibus & licio.Ponitur etiam pro pallio.Eſa.28.Et pallium breue vtrūqꝫ operire non poteſt.

נָסַע Pergere. Progredi Proficiſci Gradiri. Monere. Egredi. Promouere. Tollere. Extrahere. Trāſferre. מַסָּע Profectio מַסְעֵי Māſiones מַסָּע arma:

נָסַע naſaa.Pergere.proficiſci.progredi.recedere.moueri Geñ.12.Perrexitqꝫ abraam vadens & vltra progrediens ad meridiē.Et in eo.20.Profectus īde Abraā venit in terram auſtralem.Et in eodem.33.Gradiamur ſimul.Pro quo hebrei legunt.Proficiſcamur & ambulemus.Et in eodem.46.Profectuſqꝫ iſrael cum omnibus que habebat.Exo.12.Profectiqꝫ ſunt filii iſrael de ramaſes.Et in eodē.13.Viderunt egyptios poſt ſe.pro quo he.le.Et viderunt & ecce egyptus proficiſcebatur ſiue pergebat poſt ſe.& in eodē 14.Tollenſqꝫ ſe angelus domini.i.mouit ſe ſiue ꝓfectus eſt angelus dñi.Nu.10.Quando mouēda ſunt caſtra.Et in eo.Mouebūt caſtra primi qui ſunt ad orientalē plagā.& in eo.Leuabunt tentoria qui ſunt ad meridiē.pro quo he.le.Mouebunt caſtra.Et in eo.Mouerūtqꝫ caſtra primi iuxta imperiū dñi.Et in eo.Profectiqꝫ ſunt de monte dñi.Et in eodē.Cumqꝫ eleuaretur arca.ideſt cumqꝫ moueretur arca.Et in eo.11.Ventus aūt egrediens a dño.i.pergens.Et in eo.33.Profecti igitur de rameſes.Et in eodem.Inde egreſſi venerunt contra phiairoth.Eſdre.8.Promouimus ergo a flumine Aua.1.Profecti ſumus.Ponitur etiam pro auferre.vt Iob.4.Qui autem reliqui fuerint auferentur ex eis.Eſa.38.Generatio mea ablata eſt.Et inde verbū tertie coniugationis.i.proficiſci facere ſeu mouere facere.Beatus hieronymus tranſtulit Tollere ſeu extrahere aut tranſferre.Exo.15.Tulit autem moyſes iſrael de mari rubro.ideſt proficiſci fecit.Iudi.16.Et apprehēdit ambas porte fores.ideſt tulit ſeu extraxit.Et in eo.Extraxit clauū cū crinibus.3.Reg.5.Precepitqꝫ rex vt tollerent lapides grandes.4.Reg.4.Et cum plena fuerint tolles.Eccl's.10.Qui tranſfert lapides & inde מַסָּע Maſaa.ideſt profectio.Geñ.13.Reuerſuſqꝫ eſt per iter quo venerat.ideſt per profectiones quibus venerat Deut.10.Vade & precede populum.Pro quo hebrei legūt.Vade in profectione ante populum.ideſt perge ante populum.& in plurali.מַסְעֵי Maſee.Pro quo beatus hieronymus tranſtulit Manſiones.nu.33.He ſunt manſiones filiorum iſrael.Et in eodem.Quas deſcripſit moyſes iuxta caſtrorū loca que domini iuſſione mutabant.Pōitur etiam מַסָּע maſaa pro armis bellicis.Iob.41.nec haſta nec thorax.ꝓ quo hebrei legunt.Haſta & arma & thorax.

נָסַק aſcendere. Educere.

נָסַק naſac.Aſcendere.ſcandere.Ps.138.Si aſcendero in celum tu illic es.Et inde verbum tertie coniugationis ꝙ ſignificat aſcendere facere.ſiue eleuare vel educere de aliquo profundo.Dañ.3.porro viros illos qui miſerant ſydrach miſach & abdenago.Pro quo hebrei legunt.Qui aſcēdere fecerant.Et in eodem.6.Et danielem precepit educi de lacu.& in eodem.Eductuſqꝫ eſt daniel de lacu.

נָעַל Offirmare Claudere. Cōcludere מַנְעוּל Vectis. Peſulum. נָעַל Calciare. נַעַל Calciamētum. מַנְעָל calciamētū נְעָלִים calciamēta נַעֲלַיִם

נָעַל naal.Claudere.offirmare.ſcilicet clauſura vel ſera.calciare.Iudi.3.Clauſis diligentiſſime oſtiis cenaculi & offirmatis ſera.Et in eodem.Viderunt clauſas fores cenaculi.Canti.4.Hortus concluſus ſoror mea ſponſa hortus concluſus.ideſt clauſus.& inde מַנְעוּל manul.ideſt ſera ſeu vectis quo oſtium clauditur.Nee.3.Et ſtatuerunt valuas eius & vectes.in alio vero loco.Beatus hieronymus tranſtulit Peſulum oſtii.Canti.5.Peſulum oſtii mei aperui dilecto meo.Item נָעַל naal.ideſt calciare.2.Paralipo.28.Cumqꝫ veſtiſſēt eos & calciaſſent.Ezech.16.& calciaui te hyacintho.& inde נַעַל naal.cum accentu in prima.ideſt calciamentum.Exo.3.Solue calciamentum de pedibus tuis.Deut.25 Et tollet calciamentum de pede eius.Et in eodem.Et vocabitur nomen eius in iſrael domus diſcalciati.Pro quo hebrei legunt.Domus diſcalciati calciamenti.ps.59.In idumeam extendam calciamentum meum.Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מִנְעָל manal.Deut.33.ferrum & es calciamentum tuum.& in plurali נְעָלִים nealim ſiue נַעֲלַיִם naalaim.Exo.12.Et calciamenta habebitis in pedibus.Eſa.5.nec rumpetur corrigia calciamenti eius.quod in hebreo legitur pluraliter.ſcilicet calciamentorum eius.Et in eodem.11.Ita vt tranſeant per eum calciati.pro quo

© Biblioteca Nacional de España

hebrei legunt. vt tranſeant per eum cū calciamētis. Amos.
נַעֲלוֹת 2.Et pauperem pro calciamentis.Reperitur etiam נַעֲלוֹת
Naaloth.ſecundum terminationem pluralem femininorū
Calciamēta. Ioſ.9.Calciamentaq; perantiqua que ad indicium vetuſta
tis pitatiis conſuta erant.

נָעַם נָעַם Naam.ſuaue vel iocundum eſſe:ſeu dulce vel amenū
Decorū eē eſſe.placere.decorum eſſe.2.Reg.1. frater mi ionatha
Iocūdū eē decore nimis.Pro quo hebrei legūt.frater mi ionatha iocū
dus vel ſuauis fuiſti mihi nimis . ſiue placuiſti mihi nimis
aut decor⁹ fuiſti mihi nimis.p̄s.140.Et audiāt verba mea
quoniam potuerunt.pro quo beatus hierōymus in pſ. iux
ta he.ve.tranſtulit.Et audient verba mea quoniam decora
Placere. ſunt.Prouer.2.Et ſcientia anime tue placuerit. Et in eo.9.
Et panis abſconditus ſuauior eſt.Et in eodem.24.Qui ar
guunt eum laudabuntur.Pro quo hebrei legunt.Et arguē⸗
נָעִים tibus ſuaue ſiue iocūdum eſt.& inde נָעִים naim.i. iocūdus.
Egregius. Iocūdus. Suaue. ſuauis.decorus.egregius.2.Reg.23.Egregius pſaltes iſra⸗
el.Ps.80.Pſalterium iocundum cum cithara.Ps.132 . Ecce
ꝙ bonum & ꝙ iocundum.p̄s.134.Pſallite nomini ei⁹quo
niam ſuaue eſt.Ps.146 . Deo noſtro ſit iocunda decoraq;
Pulchrus laudatio.Prouer.22.Que pulchra erit tibi cum ſeruaueris
eam in ventre tuo.Et in eo.24. Vniuerſa ſubſtantia pre⸗
נְעִימִים ciosa atq; pulcherrima.& in plu.נְעִימִים Neimim.2.Reg.1.
Decori. Saul & ionathas amabiles & decori valde. Iob.31. Comple
bunt dies ſuos in bono & annos ſuos in gloria. pro quo he
Iocunditates brei legunt.Et annos ſuos in iocunditatibus vel in ſuauita
נֹעַם tibus.Et inde נֹעַם Noam.ideſt iocunditas.vel ſuauitas. aut
decor.p̄s.90.Et ſit ſplendor domini dei noſtri ſuper nos.
Pro quo beatus hieronymus in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.
Decor. Et ſit decor dn̄i dei noſtri ſuper nos.Prouer.16.Fauus me⸗
lis compoſita verba .pro quo he.le .Fauus melis verba io⸗
נְעִימוֹת cunditatis vel ſuauitatis.Et in plu.נְעִימוֹת Neimoth. p̄s.16.
Delectationes in dextera tua in eternum . pro quo beatus
Decores. hieronymus in predicto pſalterio trāſtulit.Decores in dex
tera tua eternos.Et aliquando ſcribitur cum mem in prin⸗
cipio.p̄s.140.& non cōmunicabo cum electis eorum . Pro
Delicie quo beatus hieronymus tranſtulit.Nec comedere in deli⸗
ciis eorum.ideſt in ſuauitatibus eorum.Scribitur etiam cū
נַעֲמָן nun in fine & dicitur נַעֲמָן naaman.& in plu.נַעֲמָנִים naama
נַעֲמָנִים nim.Eſa.17.Propterea plantabis plantationem fidelem.
Iocūde Pro quo hebrei legunt.Propterea plantabis plantationes
iocundas vel ſuaues.

נַעַץ נַעַץ Naas.Genus arboris humilis.& ſcribitur cum dupli⸗
Saliūcula ci ſadich & dicitur נַעֲצוּץ naaſus.pro quo beatus hiero
נַעֲצוּץ nymus tranſtulit ſaliunculam.Eſa.55.pro ſaliuncula aſcē⸗
נַעֲצוּצִים det abies.Et in plu.נַעֲצוּצִים naaſuſim.pro quo beatus hie
Fruteta. ronymus tranſtulit fruteta . Eſa . 7 . Et vniuerſis frutetis
& in vniuerſis foraminibus.

נָעַר נָעַר Naar.excutere.cōcutere.expergiſci.ſiue conſurgere.
Exo.14.Et inuoluit eos dominus in mediis fluctib⁹.
Excutere. pro quo hebrei legunt.& excuſſit dn̄s egyptios in medio
maris.Ps.135.Et excuſſit pharaonem & virtutem eius in
mari rubro.Iudi.16.Egrediar ſicut ante feci & me excutiā.
Nee.5.Inſuper excuſſi ſinum meum & dixi : ſic excutiet
deus omnem virum.Iob.38.Et excuſſiſti impios ex ea.Ps.
Concutere. 108.Et excuſſus ſum ſicut locuſta.Eſa.33.Et concuſſa ē ba
ſan & carmelus.Et in eo.Et excutit man⁹ ſuas ab omni mu
nere.Et in eodem.52.Excutere de puluere.Hiere.51. Ex⸗
cutient comas veluti catuli leonum.Significat etiam exp⸗
Cōſurgere giſci vel conſurgere.Zach.2.Quia conſurrexit de habita
נֹעַר culo ſancto ſuo.& inde נֹעַר nóar.ideſt excuſſio.ꝑ quo bea⸗
Tempeſtas tus hieronymus trāſtulit tempeſtatem.Iob.36. Morietur
נְעֹרֶת in tempeſtate anima eorum.& inde נְעֹרֶת neoreth.i.ſtuppa.

ſeu fauilla ſtuppe q̄ excutitur ex lino.Iudi.16 . Quomodo
ſi rūpat quis filum de ſtuppa. Eſa.1.Et erit fortitudo veſtra Stuppa.
vt fauilla ſtuppe.Itē נַעַר naar.i.puer.iuuēis.adoleſcēs.Gen̄. Fauilla
37.Paſcebat gregem cum fratribus ſuis adhuc puer. Et in נַעַר
eo.Puer non comparet.Ruth.2. Dixitq; booz iuueni qui Puer.
preerat meſſoribus.1.Reg.1.puer autem erat adhuc infan⸗ Iuuenis.
tulus.Prouer.1.Et adoleſcenti ſciētia & intellectus . Hiere. Adoleſcēs
1.Quia puer ego ſum.Accipitur ēt pro miniſtro vel famu⸗
lo.eo quod communiter puer maiori & ſeniori miniſtrat.
Iudi.7.Deſcendat tecum phara puer tuus.ideſt miniſter vl̄ Miniſter.
famulus tuus.4.Reg.5.Dixitq; giezi puer viri dei.i. mini Famulus.
ſter eius.Ponitur etiam pro ignaro vel rudi . 2. Paralip.13.
Porro roboan erat rudis & corde pauido. Accipitur etiam Rudis.
pro quocunq; animali dum eſt in tenera etate.Zach.11. Di
ſperſum non queret & contritum non ſanabit. pro quo he
brei legunt.puerum non queret.ideſt pecus tenerum non Pecus tenerum.
queret.Et in plurali נְעָרִים nearim. ideſt pueri . iuuenes.a⸗
doleſcentes.2.Reg.2.Surgant pueri.3.Reg.20 . per pediſe נְעָרִים
quos principum prouinciarum.pro quo hebrei legunt. ꝑ Pueri.
pueros principum prouinciarum.Et in eodem.Egreſſi ſūt
autem pueri principū prouinciarum.Iob.29.Videbāt me
iuuenes & abſcondebantur.Ponitur etiam pro miniſtris. Iuuenes.
Nee.5.Sed & miniſtri eorum depreſſerant populum . Et Miniſtri.
in genere feminino נַעֲרָה naara.Gen̄.24.puella decora ni נַעֲרָה
mis.Ruth.2.Cuius eſt puella hec.3.Reg.1. Queramus do⸗ Puella.
mino noſtro regi adoleſcentulam virginem. Et in plurali. Adoleſcentula.
נְעָרוֹת nearoth.Gen̄.24.Igitur rebecca & puelle illius aſcē נְעָרוֹת
ſis camelis ſecute ſunt virum.Exo.2.Et puelle eius gradie Puelle.
bātur per crepidinē aluei.Eſter.2.querātur regi puelle vir
gines.& idē נְעוּרִים neurim.i.puericia.iuuētus.& declinatur נְעוּרִים
tantum pluraliter.p̄s.128.Sepe expugnauerunt me a iuuē Iuuentus.
tute mea.p̄s.127.Ita filii excuſſorum.pro quo beatus hie⸗
ronymus in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. Ita filii iuuentutis.
Poteſt etiam legi excuſſorum ſecundum primam ſignifi⸗
cationem.Reperitur etiam נְעוּרוֹת neuroth. ſecundum ter⸗ נְעוּרוֹת
minationem pluralem femininorum.Hiere.32.Iugiter fa
cientes malum in oculis meis ab adoleſcentia ſua. adoleſcētia

נָפַח naphach.inſuflare.inſpirare.exſuflare.ſpirare.ſuccen נָפַח
dere.affligere.Gen̄.2.Et inſpirauit in faciem eius ſpi⸗ Inſpirare
raculū vite.Eſa.54.Ecce ego creaui fabrum ſuflantem in Suflare.
igne prunas.Ezech.22. Vt ſuccendā in ea ignē ad cōflandū
ideſt ad ſuflandum.Et in eodem.37.Et inſufla ſuper inter Inſuflare.
fectos iſtos.Aggei.1.Et intuliſtis in domum & exſuflaui il Exſuflare.
lud.Malach.1. & exſuflatis illud.Hiere.15. Defecit anima
eius.ideſt ſpirauit.ponitur etiam pro ſuccendere. Iob.20. Spirare.
Deuorabit eum ignis qui non ſuccenditur.Et in eo.41.Si Succēdere
cut olle ſuccenſe atq; feruentis . Hiere . 1 . Ollam ſuccen⸗
ſam ego video.& inde מַפּוּחַ mapúach.ideſt ſuflatorium מַפּוּחַ
quo ignis ſuccenditur.Hieremie.6.Defecit ſuflatorium in Suflatoriū
igne . ponitur etiam predicta dictio pro affligere . Iob.
31.Et animam agricolarum eius afflixi.& idē מַפָּח mapach. Affligere. מַפָּח
ideſt dolor ſeu afflictio.pro quo beatus hieronymus tran⸗
ſtulit abominationem.Iob.11.Et ſpes illorum abominatio abominatio
anime.

נֹפֶךְ Nópech.carbunculus lapis precioſus.Exo.28.In ſecū נֹפֶךְ
do.ſcilicet verſu carbūculus & ſapphyrus & hyaſpis.E Carbūcul⁹
zech.28.Sapphyrus & carbunculus & ſmaragdus.

נָפַל Naphal.cadere.concidere.ruere.corruere.iacere.irrue נָפַל
re.inferiorem eſſe.transfugere.Gen̄.4.Et cōcidit vul Concidere
tus eius.& in eo.Cur concidit facies tua . Et in eodem . 15.
Sopor irruit ſuper abraam & horror magnus & tenebro⸗ irruere.
ſus inuaſit eum.ideſt cecidit ſuper eum.Et in eodem.17.ce Cadere.
cidit Abraam in faciem ſuam.Et in eodem.24.Deſcendit

© Biblioteca Nacional de España

de camelo.pro quo hebrei legunt.Cecidit de camelo.Et in
eodem.z5.Coram cunctis fratribus ſuis obiit.ideſt cecidit.
Et aliqui hebrei exponunt ſic.ſcilicet cecidit ei poſſeſſio co
ram cunctis fratribus ſuis.Et in eodem.5o.Quod cernens
ioſeph ruit ſuper faciem patris.Leuit.26.Et corruent corã
Ruere. Corruere. vobis.Et in eodem.Cadẽt inimici veſtri gladio.Nu.6.Ita
tamen vt dies priores irriti fiant. Pro quo hebrei legunt.
Et dies priores cadant.ideſt cadant de numero vt nõ com=
putentur.Deut.z2. Et ſis reus labẽte alio & in preceps ruẽ
Iacere. te.Ioſ.2.Etenim irruit in nos terror veſter.Iudi.7. Et oẽs
orientales populi iacebant in valle.2.Regũ.1.Sciebam enĩ
ꝙ viuere non poterat poſt ruinam. ideſt poſtꝗ̃ cecidit.3.
Reg.8.Non cecidit nec vnus quidem ſermo.4.Reg.10.vi=
de ergo nunc quoniam non cecidit de ſermonibus domini
Concidere in terram.Nee.6.Et conciderent intra ſemetipſos.pro quo
Inferiorẽ eſſe. hebrei legunt.Et ceciderunt valde in oculis ſuis.ideſt infe=
riores ſibi ipſis videbantur ex quo non preualuerant ad=
uerſus hebreos.Et ſimile verbum habetur.Iob.12.Vbi di=
citur nec inferior veſtri ſum.ꝓ quo in hebreo legitur. Nec
cadens ego a vobis.& eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. & in
Defluere. eodem.14.Mons cadens defluit.pro quo hebrei legunt.
Mons cadens cadet ſiue corruet.Ps.19.Ipſi obligati ſunt &
ceciderunt.Ps.36.Cum ceciderit non collidetur.Ps.144.
Alleuat dominus omnes qui corruunt.Eſa.9.Et cecidit in
iſrael.Et in eodem.14.Quomodo cecidiſti de celo lucifer
Et in eodem.21.Cecidit cecidit Babylon. Hiere.51. Et ca
dent interfecti in terra chaldeorum. Et in eodem. Subito
cecidit babylon.Ioel.2.Sed & per feneſtras cadent. Amos
8.Et cadent & non reſurgent.Et aliquando ſcribitur cum
duplici lamed. Ezech.28. Et corruent interfecti in medio
eorum.Significat etiam tranſfugere aut profugere.vel ad=
Trãſfugeř iungere ſe aliis.1.Reg.z9.Ex die qua tranſfugit ad me.4.
Reg.7.Venite ergo & tranſfugiamus ad caſtra ſyrie.1.Pa=
ralip.12.Periculo capitis noſtri reuertetur ad dominum ſu
um.ideſt tranſfugiet ad dominum ſuum.Et in eodem.trãſ
fugerunt ad eum de manaſe.Hiere.z1. Qui egreſſus fue=
Profugeř rit & tranſfugerit ad chaldeos.Et in eodem.37. Ad chalde
os profugis.Et in eodem.5z.Et de profugis qui tranſfuge
Adiungi. rant ad regem babylonis.Eſa.54.Aduena quondam tuus
adiungetur tibi.Inde verbum tertie coniugationis.ideſt ca
dere facere: ſeu proiicere: vel dimittere:ſiue ꝓſternere.Iu
Dimittere di.z.nõ diuiſerũt adinuentiões ſuas.i.nõ ꝓiecerũt.1. Reg.
Cadere facere. 3.Non cecidit ex omnibus verbis eius in terra.pro quo he
brei legũt.Nõ cadere fecit:ſiue nõ proiecit ex oĩbus verbis
eius.Iob.29.Et lux vultus mei non cadebat in terra.ꝓ quo
he.le.Et lucẽ vultus mei non faciebant cadere.p̃s.105.vt ꝓ
Proſterneř ſterneret eos ĩ deſerto.i.cadere faceret.ſigñat ẽt ſortẽ ꝓiice
re.i.ſorte mittere vel ſorte diuidere.Ioſ.13.Veniat ergo in
partẽ hereditatis iſrael.pro quo he.le.Proiice eã in heredi=
Sorte diuidere. tatẽ iſraeli.i.ſorte diuide eã.& in eo.23.Et nũc quia ſorte di
Sortẽ mittere. uiſi.p̃s.77.Et ſorte diuiſit eis terrã in funiculo. Prouer.1.
Sortẽ mitte nobiſcũ.Ione.1.venite & mittamus ſortes. Et
in eo.& miſerunt ſortes & cecidit ſors ſuper ionam. Et ĩde
verbũ quarte cõiugatiõis.i.proſternere ſe ſiue iacere.Deut.
9.Et procidi añ dñm ſicut prius quadraginta diebus.i.ia=
Proſternere ſe. Iacere. cui ſiue proſtratus ſum ante dñm.Et in eo.Et iacui corã do
mino quadraginta diebus & noctibus.Et in eo. Quib⁹ eũ
ſuppliciter deprecabar.pro quo he.le.Quibus iacui ſiue q
Subiiceř. מַפָּלָה bus proſtratus fui.Põitur ẽt ꝓ ſubiicere.Geñ.43.Et violẽ=
ter ſubiiciat ſeruituti & nos & aſinos noſtros. & inde מַפָּלָה
Ruina. Mapala.i.ruina. Eſa.17. Et erit quaſi aceruus lapidum in
ruina.Et in eo.23.poſuerunt eã in ruinã. & in eo.25. vrbẽ
fortẽ in ruinã.Ezech.3.Et in ruina eius habitabũt vniuer=
ſa volatilia celi.& inde מַפָּל Mapal.i.quiſquilie que cadũt *מַפָּל quiſquilie.*
de frumento.Amos.8.Et quiſquilias frumenti vendamus
& inde מַפֹּלֶת Mapóleth.ideſt cadauer.Iudi.14.Declinauit *מַפֹּלֶת Cadauer.*
vt videret cadauer leonis.& in numero plurali מַפְּלֵי Mapa *מַפְּלֵי*
le.& ponitur pro membris.Iob.41. Membra carniũ eius *Membra.*
coherentia ſibi.Et inde נֵפֶל nẽpel.ideſt abortiuus:eo quod *נֵפֶל*
cadit ex vtero.Iob.3.Aut ſicut abortiuũ abſconditum non *Abortiuuſ*
ſubſiſterẽ.Ps.57. Supercecidit ignis:non viderunt ſolem.
Pro quo btũs hiero.in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit.qua
ſi abortiuum mulieris quod non vidit ſolem.Eccl's.6.pro=
nuncio ꝙ melior illo ſit abortiuus.& ĩde נְפִילִים nephilim. *נְפִילִים*
ideſt gigantes.eo quod propter ſui magnitudinem ceteri
humiliores videntur cadere ante eos.vel quia irruit timor
eorum ſuper alios.Geñ.6.Gigantes autem erant ſuper ter *Gigantes.*
ram in diebus illis.Nu.13.Ibi vidimus monſtra quedam fi=
liorum Enach.pro quo hebrei legunt. Ibi vidimus gigan
tes filios enach.

נָפַץ Napas.diſpergere.diſgregare.diſſeminare. diuidere. *נָפַץ*
allidere.collidere.conterere.confringere.Geñ. 9. Et
ab his diſſeminatum eſt omne genus hoĩm ſuper vniuer= *Diſſeminař.*
ſam terram.pro quo hebrei legunt.& ab his diſperſa ẽ om=
nis terra.& eſt ſenſus ſicut in littera noſtra.Et in eo.11. An=
teꝗ̃ diuidamur in vniuerſas terras.& in eo. Inde diſperſit *Diuidere. Diſpgere.*
eos dominus ſuper faciem cunctarum regionum.Et in eo.
49.& diſpergam eos in iſrael.1.Reg.13.quia vidi ꝙ popu
lus dilaberetur a me.ideſt diſpergeretur a me.2. Reg. 18.
fuit autem ibi prelium diſperſum ſuper faciẽ vniuerſe ter=
re.3.Reg.22.Vidi cunctum iſrael diſperſum in montibus
Hiere.9.Diſpergã eos in gentibus. & in eodem. & omnis
grex eorum diſperſus eſt.Eſa.33.Ab exaltatione tua diſper
ſe ſunt gentes.Hiere.13.Et diſpergã eos virum a fratre ſuo.
Ezech.zo.& cõgregabo vos de terris in quibus diſpſi eſtis
Soph.3.ſupplices mei filii diſperſorum meorũ.hebrei tñ ĩ
p̃dicto loco dicũt ꝙ eſt nomẽ proprium & legunt ſic. Atha
rai filia phuſai.& interpretatis his nominibus eſt ſenſus ſi=
cut in littera noſtra.Significat etiam allidere. vel cõfringe
re.vt Iudi.7.Et hydrias confregiſſent. p̃s.z. Et tanꝗ̃ vas *Cõfrĩgere.*
figuli confringes eos.Ps.136.& allidet paruulos tuos ad pe *Allidere.*
trã.Eſa.z7.ſicut lapides cineris alliſos.Hiere.4. & lagũcu
las eorũ collident.& in eodem.zz.nunquid vas fictile atꝙ̃ *Collidere. Contercre*
cõtritum vir iſte hieconias.& in eo.51.Collidis tu mihi va
ſa belli: & ego collidã in te gentes.& in eo.& collidam in te
equum & equitẽ eius.& inde נֶפֶץ nẽphes. i.alliſio. Eſa.30. *נֶפֶץ*
Allidet in turbine.pro quo he.le. Alliſio turbinis. & inde *Alliſio.*
מַפָּץ Mapas.i.inſtrumentum ſiue vas quo aliquid conteri= *מַפָּץ*
tur & diſſipatur.Ezech.9.& vniuſcuiuſꝙ̃ vas interitus in *Interitus.*
manu eius.

נְפַק Naphac.in lĩgua chaldaica ſignificat egredi: ſiue edu *נְפַק*
cere. Dañ.z.& egreſſa ſententia ſapientes interficiebã *Egredi.*
tur.& in eo.qui egreſſus fuerat ad interficiendos ſapientes
babylonis.& ĩ eo.3.egredimini & venite: ſtatĩꝙ̃ egreſſi ſũt
& inde נִפְקַת napcath.ideſt ſumptus.expenſe. Eſdre.6. Sũ *נִפְקַת*
ptus autem de domo regis dabuntur.& in eodem. Studio *Sumptus*
ſe ſumptus dentur viris illis.

נֶפֶשׁ Nẽphes.Anima.Geñ.1. Producat terra animam vi *נֶפֶשׁ*
uentem.& in eodem.z.& factus eſt homo in animam
uiuentem.& in eodem.19.Salua animam tuam.& in eodẽ. *anima.*
35.egrediente autem anima eius pre dolore.Exo.1z. Peri
bit anima illa de iſrael.& in eodem.21. Reddet animã pro
anima.Leuit.5.Si peccauerit anima.Nu.15. Quod ſi ani=
ma vna neſciens peccauerit.Deut.6. & ex tota anima tua.
1.Regum.z5.erit anima domini mei cuſtodita quaſi in fa
ſciculo viuentium apud dominum deum tuum:porro ini

© Biblioteca Nacional de España

micorum tuorum anima rotabitur.3.Reg.17. Reuertatur
obſecro anima pueri huius in viſcera eius. Et in eodem.19
Tolle animam meam.Iob.1. Cuncta que habet homo da‑
bit pro anima ſua.Et in eodem.21.Et anima eius quodcun
ꝗ voluit hoc fecit.Ps.23.qui non accepit in vanum animã
ſuam.Ps.104. ferrum pertranſiuit anima eius.Ps.118.&
anima mea cognoſcet nimis.Prouer.27.Anima ſaciata cal
cabit fauum.& communiter eſt generis feminini: vt patet ĩ
aliquibus locis predictis.& aliquando reperitur in genere
maſculino.vt Geñ.46.Omnes anime quattuordecim.vbi
in hebreo illud quattuordecim eſt generis maſculini.& iun
gitur cũ hoc nomĩe aĩe.& in eo.Anime duc. Vbi pro eo qđ
in littera noſtra eſt due in hebreo eſt שְׁנַיִם Senaim. ꝗ eſt
generis maſculini.Nume.31.vnam animam ex quingẽtis
tam ex hominibus quam ex iumentis. vbi pro eo quod in
littera noſtra eſt vnam in hebreo eſt אֶחָד Echad. quod eſt
generis maſculini.& aliquando accipitur pro toto homine
ſeu pro corpore animato.vt in aliquibus locis predictis. &
Geñ.14.Da mihi animas.ideſt da mihi homines. Et in eo
Domo. dem.46.Omnes anime domus iacob que ingreſſe ſunt in
egyptum.Ponitur etiam pro ſemetipſo.Ps.104. vt erudi‑
Semetipſ ret principes eius ſicut ſemetipſum. Deut.21. Dimittes eã
liberam.pro quo hebrei legunt.Dimittes eam anime ſue.
ideſt ſibiipſi: vt ſit in ſua libera poteſtate.Hiere.51. Iurauit
dominus exercituum per animam ſuam. ideſt per ſemetip
ſum.ſicut exponunt hebrei.Amos.6.Iurauit dominus de
us in anima ſua.ponitur etiam pro mortuo.ideſt pro mor‑
Mortuus ticino anime humane.Nu.6. ſuper mortuum non ingre‑
dietur.pro quo hebrei legũt.& ſuper omnes animas mor
tui ſeu morticini non ingredietur.& in eodem.quia pecca
uit ſuper mortuum.pro quo hebrei legunt.Quia peccauit
ſuper animam.ideſt ſuper morticinum anime humane. &
morticinũ in eo.19.Omnis qui tetigerit humane anime morticinũ.
Ponitur etiam pro deſiderio.Ps.26.Ne tradideris me in a
Halitus. nimas tribulantium me.ideſt in deſideria tribulantiũ me.
נַפְשׁוֹת Ponitur etiam pro halitu.Iob.41.Halitus eius prunas ar‑
anime. dere facit.Et in plurali נַפְשׁוֹת nephaſoth.ſecundum termi‑
nationem femininorum.Ps.71. Et animas pauperum ſal‑
נְפָשִׁים uas faciet.Ezech.13.Vt interficerent animas que non mo‑
Anime. riuntur.Reperitur etiam נְפָשִׁים nephaſim ſecundum ter‑
minationem maſculinorum.Vt in eodem.Et dimittam a‑
nimas quas vos capitis animas ad volandum. & inde ver‑
נָפַשׁ bum נָפַשׁ naphes: qđ ſignificat refrigerare.vel requieſcere
aut recreare.vel animari. ideſt animam ſumere. Exodi.
refrigerar. 23.Et refrigeretur filius ancille tue & aduena.Et in eodem.
Septimo autem ab opere ceſſauit. pro quo hebrei legunt.
Requieſcere Septimo autem quieuit & requieuit. ſiue refrigeratus eſt.
Loquitur enim ſcriptura de deo more humão: ſicut de ho
mine dicitur ꝗ refrigeratur & requieſcit perfecto opere.
Refocillar Ponitur etiam pro refocillari.2.Regum.16. Et refocillati
ſunt ibi.

נֵץ Nes. Accipiter. Leuit.11. Et accipitrem iuxta genus
accipiter. ſuum.

נָצַב Naſab.Conſtituere.ſtatuere.erigere.ſtare.3. Regum.
Cõſtituere 22.Nec erat tunc conſtitutus rex in edom.Eſa.3. Stat
ad iudicium dominus. Threñ.2. firmauit dexteram ſuam
Statuere. quaſi hoſtis. ideſt ſtatuit dexteram ſuam ſiue ſtetit dexte‑
ra ſua.Zach.11. Et quod ſtat nõ enutriet. Et aliquando ſcri
Stare. bitur ſine nun.De quo vide ſupra in dictione יָצַב Iaſab.&
נְצִיב inde נְצִיב Neſib.ideſt ſtatua ſiue ſtatio.Geñ.19. Que ver‑
Statua ſa eſt in ſtatuam ſalis.1.Paralipo.11. Et ſtatio philiſtino‑
Statio. rum in bethleem.Significat etiam prepoſitum ſeu prefe‑
prefectus ctum.3.Regum.4.Habebat autem ſalomon duodecim p̃‑
fectos ſuper omnem iſrael.Et in eodem. Nutriebantq; eos
ſupradicti regis prefecti.Et inde מַצֵּבָה Maſeba. ideſt ſta מַצֵּבָה
tio ſiue ſtatua.vt Eſa.22.Et expellam te de ſtatione tua. po Statio.
nitur etiam pro titulo vel ſtatua.Geñ.35.Erexitq; iacob ti
tulum ſuper ſepulchrum eius: hic eſt titulus monumenti ra Titulus.
chel.Exo.23.& confringes ſtatuas eorum. vide etiam de Statua.
hoc ſupra in dictione יָצַב Iaſab.Ponitur etiam נִצָּב Niſab נִצָּב
pro capulo gladii.Iudi.3.Vt capulus ſequeretur ferrum in Capulus.
vulnere.Item נְצַב naſab.in lingua chaldaica ſignificat plã נְצַב
tare.& inde נִצְבַת niſebeth.ideſt plantatio.Dañ.2.De plan Plantare.
tatione eris & ferri oriebatur. נִצְבַת Plãtatio.

נָצָה Naſa.Iurgari.rixari.litigare.litem concitare.vaſtare. נָצָה
florere.volare.Exo.2.Conſpexit duos hebreos rixã‑ Rixari.
tes.Et in eodem.21.Si rixati fuerint viri.Leuit.24.Iurga‑ Iurgari.
tus eſt in caſtris cum viro iſraelita.Nume.26. qui ſurrexe‑
runt contra moyſem & Aaron.pro quo hebrei legunt.qui
iurgati ſunt.Et in eodem.Quando aduerſus dominum re
bellauerunt.Pro quo hebrei legunt. Quando iurgati ſunt
aduerſus dominum.Et in titulo.Ps.59.Vbi dicitur: cũ ſuc
cendit meſopotamiam ſyrie.Pro quo beatus hieronymus
tranſtulit.Cum pugnauit aduerſus ſyriam meſopotamie. Pugnare
Et inde מַצָּה Maſa.ideſt rixa.contẽtio.iurgium.Prouer. מַצָּה
16.Qui meditatur diſcordias diligit rixas.Eſa.41. Viros Rixa.
rebelles tuos.Pro quo hebrei legunt.viri contentionis tue Cõtẽtio.
ſiue iurgii tui.ideſt iurgantes aduerſum te. Et in eodem.
58.Ecce ad lites & ad contentiones ieiunatis.Significat eti
am ſupradicta dictio: vaſtare.Hiere.4. Ciuitates tue vaſta‑ Vaſtare.
buntur.Eſa.37.In erradicatione collium compugnantiũ.
Pro quo hebrei legunt.In erradicationem collium deuaſta
torum ſeu deſertorum.& ſecundum primam ſignificatio‑
nem poteſt legi ſicut eſt in littera noſtra. ſignificat etiam
florere ſeu germinare.Canti.6. Si germinaſſent mala pu‑ Germinare.
nica.Et in eodem.7.Si floruerunt mala punica. Vide eti‑ Florere.
am de hoc ſupra in dictione נוּץ nus.ſignificat etiam vola‑
re.vt Threñ.4.Iurgati quippe ſunt & commoti. pro quo
hebrei legunt. Volauerunt & commoti ſunt. Poteſt etiam Volare.
legi ſicut eſt in lrã nrã.Et aliqñ ſcribitur cum aleph in fine
loco he.vt Hiere.48.Date florem moab quia florens egre
dietur.pro quo he.le. Date alam ſeu pennam moab.quia vo
lans volabit.poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra. Et
inde נוֹצָה noſa.ideſt pluma.Leuit.1. Veſiculam vero guttu נוֹצָה
ris & plumas proiiciet.Ezech.17.Plena plumis & varieta Pluma.
te.Et in eodem.Magnis alis multiſq; plumis.

נָצַח Naſach.Triumphare.ſuperare.vincere.ſeu victoriam נָצַח
obtinere.inſtare.ſolicitare.vrgere.Prefectum ſeu pre triũphare.
poſitum eſſe.1.Reg.15.Porro triumphator iſrael non par
cet tibi.1.Paralip.15.In citharis pro octaua canebant epi‑
nicion.pro quo he. le. canebãt ad vincendum ſeu pro vi‑ Vincere.
ctoria.& eſt idem cum littera noſtra: nam epinicion grece
carmen triumphale ſignificat.& in titulo.Ps.4. vbi dici‑
tur in finem in carminibus pſalmus dauid.pro quo beatus
hieronymus in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit victori in canti
cis pſalmus dauid.& ſilr in aliis titulis pſalmorum.Dañ.6.
Igitur daniel ſupabat oẽs principes.Malach.3. Victor in ſuperare.
pſalmis canentem.ſignificat et inſtare.vel vrgere. ſeu pre
poſitũ vel prefectum eſſe.2.Paralip.2.Prepoſitoſq; eorum Prepoſitũ eſſe.
tria millia.ideſt illos qui inſtabant operibus. Et in eodem.
Tria autem millia ſexcentos prepoſitos operum populi.Eſ Vrgere.
dre.3.Vt vrgerent opus domini.Et in eodem.Vt inſtarent Inſtare.
ſup eos q faciebãt opus.& inde נֵצַח neſach.i.fortitudo.vir‑ נֵצַח
tus.Eſa.63.Et detraxi in terram virtutem eorum. Ponitur Virtus.
etiam pro ſanguine in quo eſt fortitudo & vita. Et in eo‑
dem.Et aſperſus eſt ſanguis eorum ſuper veſtimenta mea. ſanguis

© Biblioteca Nacional de España

ſignificat etiam eternum ſeu perpetuum.vt.Ps.12. Vſque
quo domine obliuiſceris mei in finem. ideſt in eternum.
Ps.48.Et viuet adhuc in finem. Pro quo beatus hierony⸗
mus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Et
Sēpiternū viuet vltra in ſempiternum.Eſa.13. Non habitabitur vſq;
in finem.ideſt vſq; in eternum.Hiere.15.Quare factus eſt
Perpetu⁹ dolor meus perpetuus.Threñ.3.Periit finis meus.pro quo
Finis. ſecundum primam ſignificationem aliqui hebrei legunt.
Periit victoria mea.poteſt etiam legi ſic piit eternitas ſeu
perpetuitas mea.Ponitur etiam pro ſeculo.Eſa.64.In ſe⸗
Seculum. cula ſeculorum non erit tranſiens per eam. Et inde נִצַּחַת
נִצַּחַת niſachath.ideſt fortis ſeu perpetua.Beatus hieronym⁹ trā
ſtulit.contentioſam.Hiere.8. Quare auerſus eſt populus
iſte in ieruſalem auerſione contentioſa.
Cōtentioſa נָצַל נָצַל Naſal.eripere.liberare.euadere.eruere. Auferre.ab⸗
Eripere. ſtrahere.ſpoliare.Geñ.37.Volens eripere eū de ma⸗
Liberare. manibus eorum.Exo.5.Et non liberaſti eos.Et in eodem.
Eruere. 18.Et eruit me de gladio pharaonis.Deut.23. Non trades
Euadere. ſeruum domino ſuo qui ad te cōfugerit.ideſt qui ad te eua
ſerit.Ioſ.2.Et eruatis animas noſtras a morte.2.Reg.22.in
die qua liberauit eum dominus de manu omnium inimi⸗
corum ſuorum.2.Reg.20.Et effugiat nos. pro quo hebrei
legunt.Et euadat oculos noſtros.& eſt ſenſus ſicut in littera
noſtra.4.Reg.18.Eruens liberabit nos dominus. Iob.5.
In ſex tribulationibus liberabit te.Ps.32. Vt eruat a morte
animas eorum.p̄s.33.Et de omnibus his liberauit eum do
minus.Ps.85.Et eruiſti animam meam ex inferno inferio
ri.Eſa.20. Vt liberarent nos a facie regis aſſyriorum.Et in
eo.37.Et tu poteris liberari.Hiere.7. Et dixiſtis liberati
ſumus.Ezech.14.Ipſi iuſtitia ſua liberabunt animas ſuas.
Amos.4.Quaſi torris raptus ab incendio. ideſt liberatus
vel erutus ab incendio.Zach.3.Nunquid non iſte torris eſt
הַצָּלָה erutus de igni.Et inde הַצָּלָה Haſala.ideſt liberatio. Eſter.
4.Per aliam occaſionem liberabuntur iudei. pro quo he⸗
Liberatio. brei legunt.Refrigerium & liberatio ſtabit iudeis de loco a
lio.Significat etiā aufferre vel ſpoliare.ſeu diripere. Geñ.
Tollere. 31.Tulitq; deus ſubſtantiā patris veſtri & dedit mihi. Et in
eodem.Sed deus tulit opes patris noſtri & eas tradidit no⸗
Spoliare. bis.Exo.3.Et ſpoliabitis egyptum.Et in eo.et ſpoliauerūt
auferre. egyptios.ideſt abſtulerunt ab eis opes.Et in eodem.33.De
Deponere poſuerunt ergo filii iſrael ornamentum ſuum. 2. Paralip.
Diripere. 20.Et diripuerunt ita vt omnia portare non poſſent.
נָצַר נָצַר Naſar.cuſtodire.ſeruare.vaſtare.Deut.32. Et cuſtodi⸗
Cuſtodire. uit quaſi pupillam oculi.Et in eodem.33.Et pactū tu⸗
ſeruare. um ſeruauerunt.Ps.24.Requirentibus teſtamentum eius.
pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tran⸗
ſtulit.His qui cuſtodiunt pactum eius.p̄s.33. Prohibe lin⸗
guam tuam a malo.Pro quo beatus hieronymus in predi⸗
cto pſalterio tranſtulit.Cuſtodi linguam tuam a malo. Ps.
118.Quia iuſtificationes tuas exquiſiui.pro quo beat⁹ hie⸗
ronymus tranſtulit.Quia precepta tua cuſtodiui.p̄s.140.
Et oſtium circunſtantie labiis meis.pro quo beatus hiero⸗
nymus tranſtulit.Serua paupertatem labiorum meorum.
Prouer.4.Cuſtodi illam quia illa eſt vita tua. Et in eo.22.
Oculi dñi cuſtodiunt ſcientiam.Et in eo.27.Qui ſeruat fi
cum comedet fructus eius.Eſa.27.Ego dominus qui ſeruo
eam.Et in eodem.Nocte & die ſeruo eam. Naum. 2. Qui
cuſtodiat obſidionem.Et aliquando ſcribitur ſine nun. vt
Eſa.8.Liga teſtimonium.Pro quo hebrei legunt.Serua te
ſtimonium.Poteſt etiam deriuari a dictione צָרַר ſarar. q̄
נֹצֵר ſignificat ligare.ſicut eſt in littera noſtra.Et inde נֹצֵר noſer
נֹצְרִים ideſt cuſtos.& in plurali נֹצְרִים Noſrim.4.Reg.18.A tur⸗
Cuſtodes. re cuſtodum.Hiere.4. Auditum eſt in ieruſalem cuſtodes

venire de terra longinqua.Et in eodem.31. Clamabunt cu
ſtodes in monte ephraim. Et inde נְצוּרוֹת Neſuroth. i. res נְצוּרוֹת
obſeruate & occulte.Hiere.33.Et annunciabo tibi grandia
& firma que neſcis.pro quo hebrei legunt. Annunciabo ti
bi grādia & obſeruata vel occulta que neſcis. Et īde נְצוּרַת obſeruata.
Neſurath.ideſt occulta. ſcilicet ad inſidiandum vel decipiē נְצוּרַת
dum.Prouer.7.Et preparata ad decipiendas animas. Pro
quo hebrei legunt.Et obſeruata vel occulta corde.Poteſt ēt Occulta.
legi ſic.Et vaſtata ſeu deſerta corde. Nam predicta dictio
etiam ſignificat vaſtare vel deſolare. Eſa.1.Sicut ciuitas q̄
vaſtatur.Et inde נְצוּרִים Neſurim.ideſt loca deſerta: vel va Vaſtare.
ſtata.Beatus hieronymus tranſtulit delubra mortuorum. נְצוּרִים
Eſa.65.Et in delubris mortuorum dormiant. Ponitur eti⸗ Delubra mortuorū.
am pro fecibus.Eſa.49.Et feces iſrael conuertendas. vbi Feces.
pro fecibus ponitur נְצוּרֵי Neſure.ſicut alias שְׁמָרִים ſema⸗
rim ſignificat feces & deriuatur a שָׁמַר Samar. quod ſigni⸗
ficat cuſtodire: vt infra dicetur. Hebrei tamen in predicto
loco legunt.Et deſerta ſeu deuaſtata iſrael ad conuertēdū.
Item נֵצֶר neſer.flos.virgultū.ſtirps.germē.Eſa.11. Et flos נֵצֶר
de radice eius aſcendet.Et in eodem.14. Tu autem reiect⁹ flos.
es de ſepulchro quaſi ſtirps inutilis.Et in eodem. 60.Ger⸗ Stirps.
men plantationis mee. Germen.
נָקַק Nechic.cauerna.foramē.fiſura.Eſa.7. Et in cauernis נָקַק
petrarum.Hiere.13.Abſconde illud ibi in foramine cauerna.
petre. foramen.
נָקַב Nacab.perforare.explanare.declarare.nominare.ma נָקַב
ledicere.ſeu blaſphemare.4.Reg.12. Et aperuit fora
men deſuper.pro quo hebrei legunt. Et perforauit fora⸗ Perforare.
men.Iob.40.Et in ſudibus perforabis nares eius. Eſa.36
Intrauit in manum eius & perforauit eam. Aggei.1. In ſac
culum pertuſſum.i.perforatum.& īde מַקֶּבֶת machebeth. מַקֶּבֶת
ideſt malleus.Iudi.4.Aſſumens pariter & malleum.Poni Malleus
tur etiam pro cauerna.Eſa.51.Et ad cauernam laci vnde p̄ Cauerna.
ciſi eſtis. & in plurali מַקָּבוֹת macaboth.ideſt mallei.3.Reg. מַקָּבוֹת
6.Et malleus & ſecuris & omne ferramentum non ſunt au Mallei.
dita in domo.Quod in hebreo legitur pluraliter. ſcilicet
mallei & ſecuris.Eſa.44.Et in malleis formauit illud. Et
īde נְקֵבָה Necheba.ideſt femina.Geñ.1.Maſculum & femi⸗ נְקֵבָה
nam creauit eos. Leuit.12.Si feminam peperit. Nu.31.Cur femina.
feminas reſeruaſtis. Item נָקַב nacab.ideſt explanare.ſeu de נָקַב
clarare aut nominare.Geñ.30.Conſtitue mercedem tuam. Declarare
Pro quo hebrei legunt.Declara ſeu explana mercedem tu⸗
am.Nu.1.Quos tulerunt moyſes & Aaron.pro quo hebrei
legunt.Et tulit moyſes & Aaron viros iſtos qui declarati
ſeu explanati ſunt per nomina vel qui nominati ſunt per
nomina.Eſa.62.Quod os domini nomīauit. Amos.6.op Nominare
timates capita populorum.ideſt nominati capita populo⸗
rum.Significat etiam maledicere ſeu blaſphemare. Leuit.
24.Cumq; blaſphemaſſet nomen domini. Et in eodem. Blaſphemare.
Et qui blaſphemauerit nomen domini morte moriatur. maledicere.
Nume.23. Quomodo maledicam cui non maledixit de⸗
us. Et in eodem. Inde maledicito ei. Iob.3. Maledicant
ei qui maledicunt diei. Et in eodem. 5. Et maledixi pul⸗
chritudini eius ſtatim.Prouerb.21. Qui abſcondit frumē
tum maledicetur in populis. Abach. 3. Maledixiſti ſcep⸗
tris eius.
נָקֹד Nycud.Punctum ſeu ſtigma: aut macula. ſcilicet di נָקֹד
uerſi coloris.Canti.1.Murenulas aureas faciemus ti
bi vermiculatas argento. Pro quo hebrei legunt. Cum
punctis vel ſtigmatibus argenti. Vbi ponitur נְקֻדּוֹת Ne⸗ Punctum
cudoth.in numero plurali. & inde נָקוֹד Nacud.ideſt ani⸗ נְקֻדּוֹת
mal album habens maculas nigras vł econuerſo.Geñ.30. Puncta.
& ſepara cunctas oues varias.i.hñtes maculas varii coloris נָקוֹד Vari⁹.

© Biblioteca Nacional de España

Et in eodem. Et quodcunq; fuluum & maculoſum varium
q; fuerit. Et in eodē. Et omnia que non fuerint varia & ma
נוֹקֵד culoſa. & fulua. Et a talibus pecoribus dictus eſt נוֹקֵד noced
ideſt paſtor. ſiue ille qui alit pecora. 4. Reg. 3. Porro meſa
Rex moab nutriebat pecora multa. Pro quo hebrei legunt
Paſtor Erat armentarius ſeu paſtor. & in plurali. נֹקְדִים Mocdim.
נֹקְדִים Amos. 1. verba amos qui fuit in paſtoralibus thecue. & in-
paſtorales de נִקֻּדִים Necudim. i. panis mucidus ſeu putrefactus. Eo
נִקֻּדִים quod in eo ſunt quaſi macule vel puncta diuerſi coloris. p
Cōminuti. quo beatus hieronymus tranſtulit comminuti. Ioſ. 9. Pa-
nes quoq; quos portabant ob viaticum duri erāt in fruſtra
comminuti. Et in eo. Nūc ſicci facti ſunt & ſiccitate nimia
נִקֻּדִים cōminuti. ponitur etiam נִקֻּדִים Necudim pro cruſtula pa-
Cruſtula panis. nis. 3. Regū. 14. Tolle quoq; in manu tua decem panes &
cruſtulam.

נָקָה Mūdū eē. נָקָה Naca. mundum ſeu innocentem eſſe. mundare. parce
re. deſſolare ſeu exterminare. Geñ. 24. Non tenebe-
ris iuramento. Pro quo hebrei legunt. Et mundus ſeu ino
cens eris a iuramento. Exo. 34. Nulluſq; apud te per ſe in-
nocens eſt. Pro quo hebrei legunt. Et innocens non faciet
Innocentē eſſe. innocentem vel non erit inocens. vel ſic. Et mundans non
mundabit. Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Poteſt etiam
legi ſic. Nec quaſi innocenti parcet. Et eadem verba habē-
tur. Nu. 14. vbi dicitur. Nullūq; innoxiū derelinquens. &
Hiere. 46. Nec quaſi innocenti parcam tibi. Et ſupra in eo
dem. 30. vbi dicitur. Et non tibi videaris innoxius. Nu. 5.
Non te nocebunt aque iſte amariſſime. Pro quo hebrei le-
gunt. Innocens ſeu innoxia eris ab aquis iſtis. Et in eodē.
Innoxium eſſe. Erit innoxia & faciet liberos. Et in eodem. Maritus abſq;
Mūdare. culpa erit. ideſt innocens ſeu mundus erit a culpa. Ps. 18. ab
ocultis meis munda me. Et in eodem. Et emundabor a de
licto maximo. Hiere. 49. Et tu quaſi innocens relinque-
ris: non eris innocens. Ioel. 3. Et mundabo ſanguinem eo-
rum quos non mundaueram. & aliquando ſcribitur cum a
leph loco he. Dañ. 7. Et capilli capitis eius quaſi lana mun
נִקָּיוֹן da. & inde נִקָּיוֹן Nicaion. ideſt mundicia. innocentia. Ps. 25
Lauabo inter innocentes manus meas. Pro quo beatus hie
ronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtu-
Innocētia lit. Lauabo in innocentia manus meas. Oſee. 8. Vſq; quo
non poteris emundari. pro quo hebrei legunt. Vſquequo
non poteris mundiciam. ſcilicet habere. Amos. 4. Dedi vo
Stupor Mundicia bis ſtuporem dentium. Pro quo hebrei legunt. Dedi vobis
mundiciam dentium. In quo ſignificatur magnitudo fa-
mis. nam qui non comedunt mundos habent dentes. & in
נָקִי de נָקִי Nachi. i. mundus. innocens. innoxius. Geñ. 24. In
Innocēs. nocens eris a maledictione mea. Exo. 21. Dominus quoq;
bouis innocens erit. Iob. 4. Quis vnquā innocens periit.
Ps. 14. Et munera ſuper innocentem non accepit. Ps. 23.
Innocens manibus & mundo corde. ps. 105. Et effuderunt
ſanguinē innocentem. & aliquando ſcribitur cum aleph in
fine. Ioel. 3. Et effuderint ſanguinem innocentem in terra
ſua. Ione. 1. Et ne des ſuper nos ſanguinem innocentem. &
נְקִיִּים in plurali. נְקִיִּים Nechiim. Geñ. 44. vos autem eritis inno
Innoxii. xii. Ioſ. 2. Innoxii erimus a iuramento hoc quo adiuraſti
מְנַקִּיּוֹת nos. Et inde מְנַקִּיּוֹת Menachiioth. Pro quo beatus hierony
Cyathi mus tranſtulit cyathos. Exo. 25. Et cyathos in quibus offe
נָקָה renda ſunt libamina. Item נָקָה Naca. i. Deſolare. ſeu exter
Deſolare. minare. Eſa. 3. Et deſolata in terra ſedebit. Zach. 5. Quia
Exterminař omnis fur ſicut ibi ſcriptum eſt iudicabitur. pro quo he. le.
Iudicari. Exterminabitur ſiue deſolabitur. & in eo. Et omnis iurās
ex hoc ſimiliter iudicabitur.

נָקַם נָקַם Nacam. vindicare. vlciſci. Geñ. 4. Omnis qui occide
rit cain ſeptuplum punietur. pro quo hebrei legunt.
Septuplum vindicabitur. Et in eodem. ſeptuplum vltio da Vidicare.
bitur de cain. Exo. 21. Criminis reus erit. pro quo hebrei le
gunt. vindicta vindicabitur. Et in eodem. non ſubiacebit
pene. Pro quo hebrei legunt. non vindicabitur. Leuit. 19.
non queras vltionem. ideſt non vindices te. Et in eo. 26. &
inducā ſup vos gladiū vltorē federis. Nu. 31. Vlciſcere pri Vlciſci.
us filios iſrael. Ioſ. 10. Donec vlciſceretur ſe gens de inimi
cis ſuis. Iudi. 15. Tamen adhuc ex vobis expetam vltionē.
Et in eodem. 16. & vlciſcar me de hoſtibus meis. 1. Reg. 24
& vlciſcatur me dominus ex te. 4. Reg. 9. & vlciſcar ſangui
nem ſeruorum meorum prophetarum. ps. 7. vt deſtruas
inimicum & vltorem. Eſa. 1. & vīdicabor de inimicis meis.
Hiere. 46. vt ſumat vindictam. & in eodem. 50. Quoniam
vltio domini eſt: vltionem accipite de eo. & in eodem. 51. &
vlciſcar vltionem tuam. Ezech. 25. & vindictam expetiuit
de eis. pro quo hebrei legunt. & vlti ſunt in eis. Naum. 1. de
us emulator & vlciſcens dominus: vlciſcens domin9 habēs
furorem. & inde נָקָם nacam. ideſt vindicta. vltio. vt in ali- נָקָם
quibus locis predictis. & Deut. 32. & vindictam retribuet in Vindicta.
hoſtes eorū. ſcribitur etiam cū he vel thau in fine. ps. 149.
Ad faciendam vindictam in natiōib9. Hiere. 11. Videam vl
tionem tuam ex eis. & in plurali. נְקָמוֹת necamoth. ps. 93. Vltio
Deus vltionum dominus. נְקָמוֹת

נָקַף nacaph. ſcindere. excidere. excutere. circuire. Eſa. 10. Vltiones
& ſubuertentur condenſa ſaltus eius ferro. ideſt excidē נָקַף
tur ferro. & in eodem. 17. ſicut excuſſio olee. & in eo. 24. Excidere Excutere
Quomodo ſi pauce oliue que remanſerint excutiantur ex
olea. Significat etiam circuire ſiue euoluere. Iob. 1. Cumq;
in orbem tranſiſſent dies conuiuii. ideſt cum circuirent vel Circuire.
cum euoluerentur aut cum in circuitu tranſiſſent. & in eo-
dem. 19. & flagellis ſuis me cinxerit. ideſt circundederit. & Cingere.
in eodem. & rurſus circundabor pelle mea. Eſa. 29. Solēni circūdař
tates euolute ſunt. & inde נִקְפָּה nicpa. pro quo beatus hiero Euoluere.
nimus trāſtulit funiculum. Eſa. 3. & pro zona funiculus. He נִקְפָּה
brei tamen dicunt q; ſignificat exciſſionem. Exciſio.

נָקַר nacar. euellere. eruere. perforare. effodere. Nu. 16. An נָקַר
& oculos noſtros vis eruere. Iudi. 16. Statim eruerunt Eruere.
oculos eius. 1. Reg. 11. Vt eruam omnium veſtrum oculos
dexteros. Iob. 30. nocte os meū perforatur dolore. Prouer. Perforař.
30. Suffodiant eum corui de torrente. Eſa. 51. Et ad cauer
nam laci vnde exciſi eſtis. ideſt vnde effoſi eſtis. Et inde Excidere.
נִקְרַת nicrath. ideſt foramen vel ſciſſura. Exo. 33. Ponā te נִקְרַת
in foramine petre. Eſa. 2. & ingredientur ſciſſuras petrarū. Foramen. Sciſſura.

נָקַשׁ nacas. offendere. ſcandalizare. illaqueare. inſidiari. נָקַשׁ
cōprehendere. capere. collidere. Deut. 7. nec ſumas Offendere
ex eis tibi quicquam ne offendas. Et in eodem. 12. Caue ne
imiteris eos. pro quo hebrei legunt. ne offendas poſt eos
1. Reg. 28. Quare ergo inſidiaris anime mee vt interficiar. Inſidiari.
Ps. 37. Et vim faciebant qui querebant animam meam. p
quo hebrei legunt. & inſidiabantur vel ſcandalizabant ſeu
offendebant querentes animam meam. ideſt ſcandala ſeu Scandaliʒare.
offendicula ponebant. Vide etiam de hoc ſupra in dictione
יָקַשׁ Iacas. ſignificat etiam comprehendere. ps. 9. In ope Cōprehendere.
ribus manuum ſuarum comprehenſus eſt peccator. poteſt
etiam legi offendit peccator. ponitur etiam pro ſcrutari. Scrutari.
ps. 108. Scrutetur fenerator omnem ſubſtantiam eius. Si-
gnificat etiam collidere. Dañ. 5. Et genua eius ad ſe inuicē Collidere.
collidebantur.

נֵרְדְּ nerde. nardus. ſpecies aromatica. vnde ab hebreo tra נֵרְדְּ
xit originem. Canti. 1. nardus mea dedit odorem ſu- Nardus.
um. Et in eodem. 4. nardus & crocus. Et in plurali נְרָדִים נְרָדִים
neradim. vt in eodem. Ciperi cum nardo: quod in hebreo Nardi
legitur pluraliter. ſcilicet cum nardis.

© Biblioteca Nacional de España

נְשַׁשׁ נשׁשׁ Naſas.obliuiſci.& ſcribitur cum ſimplici ſin. Gen̄.
Obliuiſci. 41.Obliuiſci me fecit deus omniū laborum meo-
rum.& de hoc vide infra in dictione נָשָׁה Naſa.
נָשָׂא נשׂא Naſa.cum ſin & pūcto ceboleth. Leuare.eleuare.ex-
tollere.exaltare.portare.ſuſtinere.ſumere.ferre.iura
re.nubere.parcere.dimittere.ſ.delictū vel peccatum.indul-
gere.Gen̄.18.Cum̄qꝫ eleuaſſet oculos.Et in eodē.21.Cum-
Eleuare. Leuare. qꝫ eiulatu magno fleret. Pro quo hebrei legūt. Et eleuauit
eſau vocem ſuam & fleuit. Et in eodem.29. Profectus er-
go iacob venit in terram orientalē.Pro quo hebrei legunt.
Et eleuauit iacob pedes ſuos & abiit in terram orientalem.
Et in eodem 40. Recordabitur pharao miniſterii tui. Pro
quo hebrei legunt.Leuabit ſiue extollet pharao caput tuū.
Et in eodē. Recordatus eſt inter epulas magiſtri pincerna-
rum & piſtorum principis.Pro quo hebrei legunt. Et leua
uit ſiue extulit caput principis pincernarum & caput prin-
cipis piſtorum in medio ſeruorum ſuorum.Sed beatus hie
ronymus trāſtulit ſenſum. Exo.35.obtulerunt mente prō-
ptiſſima atqꝫ deuota. Pro quo hebrei legunt. Et venit om-
nis vir quem eleuauit cor ſuū. Nu.16. Cur eleuamini ſuper
populum dn̄i.Ruth.1.Et eleuata voce flere ceperūt.2.Reg.
Exaltare. 5.Et quoniā exaltaſſet regnum eius ſuper populum ſuum.
Et in eodem.20. Leuauit manū ſuam cōtra regem.3.Reg.
1.Adonias autem filius agith eleuabatur dicens ego regna
Subleuar. bo.4.Reg.14.& ſubleuauit te cor tuū.Iob.41. Cum ſubla
tus fuerit timebūt angeli.i.cum ſubleuatus fuerit. Pro quo
hebrei legūt. Ab eleuatione eius timebūt dii ſiue angeli vel
fortes.p̄s.23.Et eleuamini porte eternales.p̄s.27. Dum ex
Extollere. tollo manus meas ad tēplum ſanctum tuū.p̄s.88. Motū au
tem fluctuū eius tu mitigas.Pro quo hebrei legunt.Cū ele-
uantur fluctus eius tu mitigas eos. Vnde btūs hieronymus
in pſalterio iuxta he.ve.trāſtulit eleuationes autem gurgitū
eius tu mitigas. Ps. 138. Accipient in vanitate ciuitates
tuas.Pro quo btūs hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.trā
ſtulit.Eleuati ſunt fruſtra aduerſarii tui.Eſa.2. Et ſuper om
nem arrogantem.Pro quo hebrei legunt.Et ſuper omnem
eleuatū.i.eleuantē ſe ſiue elatum. Et in eodē. Et ſuper om-
nes cedros libani ſublimes & erectas.i.exaltatas.& in eodē.
30.Et ſuper omnē collem eleuatum riui currentiū aquarū.
Et in eodem.37.Leua ergo orationē pro reliquiis.& in eo
dē.40. Omnis vallis exaltabitur. & in eodē. 42. Letetur
deſertum & ciuitates eius. Pro quo hebrei legunt. Eleuent
deſertū & ciuitates eius.i.eleuēt vocē in exultatiōe. Ezech.
1.Et cū eleuarentur animalia de terra eleuabantur ſimul &
rote.& in eodē.10.Et cum eleuarent cherubim alas ſuas.&
in eodē.33.Et oculos veſtros leuatis ad immūdicias veſtras.
Dan̄.11.Filii quoqꝫ preuaricatorū populi tui extollētur.Si-
gnificat etiā portare vel ſuſtinere.aut ſuſtētare.quod eſt idē
Portare. qđ onus leuare.Gen̄.13. Nec poterat eos capere terra.i.por
tare vel ſuſtinere.& in eodē.37.Et camelos eorū portantes
aromata.Et in eodē.44.Quantum poſſunt capere.i.quā-
Tollere. tum poſſunt ferre vel ſuſtinere.Et in eodē.45.Et tollite in
de patrē meum. Exo.19. Quomodo portauerim vos ſup
alas aquilarum. Et in eodem.25. Ad ſubuehendam men-
ſam.Pro quo hebrei legunt.Et portabitur in eis menſa. Et
Suſtinere. in eodem.27.Erunt in vtroqꝫ latere altaris ad portandum
Suſtētare. Leuit.22. Ne forte ſuſtineant iniquitatem delicti ſui. Deut.
24.Et ex eo ſuſtentat animam ſuam.2.Reg.17.Circunda-
bit omnis iſrael ciuitati illi funes. Pro quo hebrei legunt.
Deferre. Portabunt ſeu tollent omnis iſrael ciuitatem illam funibus
3.Reg.10. Deferens inde aurum & argentum.i.portans.2.
Paralipo.20.Iſta omnia portare nō poſſent.Eſter.2. Om-
nium oculis gratioſa & amabilis videbatur.Pro quo hebrei
legunt. Et fuit eſter portans gratiam.i.habens gratiam in
oculis omnium videntium eam. Sed beatus hieronymus
tranſtulit ſenſum.Iob.21.Suſtinete me vt loquar. Eſa.46.
Qui geſtamini a mea vulua.Hiere.10. Portata tollentur Geſtare.
quia incedere non valent.Et in eodem.31.Quoniam ſuſti-
nui opprobrium adoleſcentie mee. Ezech.17. Et erumpet
in germen & faciet fructum.Pro quo hebrei legunt.Et por
tabit ramos ſeu frondes & faciet fructum. Et ſimilia verba
habentur in eodem.27.Vbi dicitur.vt portet frondes & fa Portare.
ciat fructum.Et in eodem.18.Filius non portabit iniquita-
tem patris. Et in eodem.23. Et peccata idolorum veſtrorū
portabitis.Et in eodem.36.Et fructum veſtrum afferatis.i. Afferre
portetis. Oſee.1. Sed obliuione obliuiſcar eorum. Pro quo
hebrei legunt. Sed portans portabo eis.ſcilicet inimicos ſu
os vt eos deſtruant.Sed ſi ſcribatur cum puncto ſeboleth in
littera ſin:tunc ſignificat obliuiſci ſicut eſt in littera noſtra.
In tranſlatione vero chaldaica ſic habetur. Si conuerſi fue-
rint parcēs parcam eis. Quod etiam poteſt intelligi ſecun-
dum litteram hebraicam:ſicut infra dicetur.Ioel.2.Quia li
gnum attulit fructum ſuum.ideſt portauit. Et in eodem.Et
portaſtis tabernaculum moloch deo veſtro. Ponitur etiam
pro adiuuare. Eſd.1.Adiuuent eum viri de loco ſuo.ideſt Adiuuare
prouideant ei de vehiculo ad portandum vxorem & libe-
ros.Significat etiam ſumere vł ſuſcipere aut tollere ſiue au
ferre.Gen̄.27.Sume arma tua.Et in eodē.4.Auferet pha- Sumere. Auferre.
rao caput tuum.i.tollet.Exo.23.Non ſuſcipies vocem men Suſcipere
dacii. Et in eodem.30. Quando tuleris ſūmam filiorum iſ- Tollere.
rael.Nu.1. Nec pones ſūmam eorum cum filiis iſrael.ideſt
nec tolles ſūmam eorum. Et in eodem.4. Tolle ſūmam fi-
liorum chaath. Et in eodem.16. Nec aſelū quidē vnquam Accipere.
acceperim ab eis. Et in eodem.23. Aſſumptaqꝫ parabola Aſſumere.
ſua dixit.& in eodem.24. Et auferetur regnum illius. Po-
teſt etiam legi.Et exaltabitur:ſecundum primam ſignifica-
tionem.2. Reg.5. Que tulit Dauid & viri eius. Hebrei ta-
men dicunt ꝙ in predicto loco ſignficat comburere.vnde
ipſi legunt. Que combuſit Dauid & viri eius. & in eodem. Cōburere.
14. Nec vult deus perire animam. Pro quo hebrei legunt.
Et non tollit ſeu non aufert deus animam. Et eſt ſenſus ſi-
cut in littera noſtra.4.Regum.4.Tolle filium tuū.Iob.21.
Tenēt tympanum & citharam.i.tollūt vel ſumūt.Et in eo
dem.32.Et poſt modicum tollat me factor meus.Ps.14.&
opprobrium non accepit aduerſus proximos ſuos. Ps.23.
Hic accipiet benedictionem a domino.Ps.80.Sumite pſal
mum & date tympanum.Hiere.7.nec aſſumas pro eis ora-
tionem. Ezech.9. Et aſſumant ſuper nos lamentum. Et in
predicto loco ſcribitur ſine aleph.& ī eodē.17.Vt euelleret
eam radicitus. Pro quo hebrei legunt.vt tolleret eam a ra-
dicibus ſuis.Mich.2.Et rapuerunt domos. ideſt violenter
acceperunt.Significat etiam acceptionem perſonarū quod
in hebreo dicitur acceptio facierum.Gen̄.19.Ecce etiam in
hoc ſuſcepi preces tuas.ꝓ quo hebrei legūt. Suſcepi faciem Accipere
tuam.Et in eodem.32. Forſitan propiciabitur mihi. Pro pſonam.
quo hebrei legunt. forſitan accipiet faciem meā. Deut.10.
Qui perſonam non accipit.& in eodem.28. Gentem pro-
caciſſimam que non deferat ſeni.pro quo hebrei legunt.
Que non accipiat faciem ſenis.ideſt que nō revereatur vul
tum ſenis.4.Regum.3.Si non vultum ioſaphat Regis iu-
de erubeſcerem.Pro quo hebrei legunt. Suſciperem.2.Pa-
ralipo.19. Non eſt apud dominum deum noſtrum iniqui-
tas nec perſonarum acceptio. Iob.34. Qui non accipit
perſonam principum. Ps.81.Et facies peccatorum ſumi-
tis.Prouer.6.Nec acquieſcet cuiuſqꝫ precibus.pro quo he-
brei legunt.Nec accipiet faciem cuiuſcūqꝫ precii ſiue p̄cio.

© Biblioteca Nacional de España

Et in eodem.18. Accipere perſonam impii in iudicio non
eſt bonū. Malach.2.Et accepiſtis faciem in lege. Significat
Aſſumere nomē dñi .ſ.iuramēto. etiā iurare.i.nomen dñi in iuramēto ſumere.Exo.20.Non
aſſumes nomē dñi dei tui in vanū.i.nō iurabis.Deut.5.Nō
vſurpabis nomen dñi dei tui fruſtra.Pro quo hebrei legūt.
Non iurabis ſiue non aſſumes nomen dñi dei tui in vanū ſi
ue fruſtra·Eſa.3.Reſpondebit in die illa dicens nō ſum me-
Iurare. dicus.Pro quo hebrei legunt. Iurabit in die illa. Significat
Accipere.ſ. vxorem. etiam nubere.i.vxorem accipere. Ruth.1.Et acceperūt vxo
res moabitidas.1.Paralipo.23.Acceperuntq; eas filii cis fra
tres earū.Nee.13.Et non acciperent de filiabus earum. Itē
ſignificat parcere vel indulgere.i.peccatū tollere vel pecca-
tū dimittere.Geñ.4.Nōne ſi bene egeris recipies.Pro quo
aliqui hebrei legūt.Nōne ſi bene egeris indulgere.i.indul-
Indulgere gebitur tibi peccatum. Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera
Dimittere. noſtra.Et in eodē.18. Dimittam omni loco propter eos.&
in eodem.50.Obſecro vt obliuiſcaris ſceleris fratrum tuo-
rum.Pro quo hebrei legunt. Obſecro vt dimittas ſcelus fra
trum tuorū.Et in eodem. Nos quoq; oramus vt ſeruis dei
patris tui dimittas iniquitatem hanc.Exo.10.Sed nunc di-
Auferre.ſ. iniqtates mitte peccatum mihi.Et in eodem.34.Qui aufers iniqui-
Ignoſcere. tatē & ſcelera.Ioſ.24.Nec ignoſcet ſceleribus veſtris.Iob.
Remittere 7.Cur non tollis peccatum meū.Ps.31. Beati quorū remiſ
Cōtremiſcere. ſe ſunt iniquitates. Ponitur etiā pro contremiſcere. Naū.1.
Et contremuit terra a facie eius. Hebrei tamen in predicto
loco legunt.Et arſit terra a facie eius. Sed ſecundū primā ſi
gnificationē poteſt legi.Et eleuata eſt terra a facie eius.i.ele
uata eſt de loco ſuo. quod eſt idē quod contremuit. Et inde
נָשִׂיא נָשִׂיא Naſi.i.princeps. eo quod eleuatur in populo. Geñ.
Princeps 23. Princeps dei es apud nos. Exo.22. Et principi populi
tui nō maledicas.Leuit.4.Si peccauerit princeps.& in plu
נְשִׂיאִים rali נְשִׂיאִים Neſiim.i.principes.Geñ.25.Duodecim prin-
Pricipes. cipes tribuū ſuarum.Exo.35.Principes obtulerunt lapides
נְשִׂיאִים onychinos.Ponitur etiā נְשִׂיאִים Neſiim pro nubibus:eo
Nubes. qđ eleuantur in aere.ps.134.Producēs nubes ab extremis
terre. Prouer.25. Nubes & ventus:& pluuie non ſequen-
שְׂאֵת tes.Hiere.51. Qui leuat nubes ab extremis terre. Et inde
שְׂאֵת Seeth.i.eleuatio.Iob.30. Vt ſe mouerit turbabit vos.
Eleuatio. Pro quo hebrei legunt.Eleuatio eius turbabit vos.i.cum ſe
leuauerit turbabit vos.Ps.61. Veruntamen preciū meū co-
gitauerunt repellere. Pro quo hebrei legunt. Verūtamē de
eleuatione eius cogitauerunt repellere.Poteſt etiā ſignifica
re partē vel portionē vt infra dicetur. Vnde btūs hierony-
Pars. mus in pſalterio iuxta hebraicā veritatē tranſtulit. Partem
שְׂאֵת enim eius cogitauerunt repellere.Ponitur etiā שְׂאֵת Seeth
pro tumore vel eleuatione in cute ſeu puſtula: aut plaga vel
diuerſus color.Leuit.13.Homo in cuius cute ortus fuerit di
Diuerſus color. uerſus color ſeu puſtula. Vbi ponitur pro diuerſo colore.&
in eodē. Plaga cōbuſtionis eſt & idcirco mūdabitur.i.eleua
Eleuatio. tio ſiue tumor.Et inde שִׂיא Siia.i.eleuatio ſiue elatio.Pro
שִׂיא quo beatus hieronymus tranſtulit ſuperbiā·Iob.20.Si aſcē
Superbia מַשָּׂא derit vſq; ad celū ſuperbia eius.Et inde מַשָּׂא Maſa.i.eleua-
tio.Ezech.24.Et ſuper quos requieſcunt anime eorū. Pro
Eleuatio. quo hebrei legunt.Et eleuationē anime eorū.i.ad quos ele
uāt animas ſuas: ſicut dicitur Hiere.44.Ad quam ipſi ele
uant animas ſuas: vt reuertantur & habitent ibi. Scribitur
etiā cum he vel thau in fine.Ps.140. Eleuatio manuū mea
rum ſacrificiū veſpertinū.Iudi.20. Vt aſcēdente in altū fu-
mo.Pro quo hebrei legunt. Vt aſcendere facerent eleuatio-
Columna nem fumi.i.quaſi colūnam fumi.Et in eodem.Quaſi colū-
nam fumi de ciuitate conſcendere.Ponitur etiam pro vexil
lo. eo quod eleuatur in altum. Hiere.6. Et ſuper bethacarē
Vexillum. leuate vexillum. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deri-
uatum.Significat etiam מַשָּׂא Maſa onus.a leuando vel por מַשָּׂא
tando dictum.Exo.23.Si videris aſinū odiētis te iacere ſub
onere.Nu.4.Iſta ſūt onera filiorū caath· Quod in hebreo Onus.
legitur ſingulariter.ſ.onus.Et in eodem.Et ſciēt ſinguli cui
debeant oneri mancipari.Ps.37. Sicut onus graue grauate
ſunt ſup me. Et aliquādo ſcribitur cū he in fine.Eſa.30. Et
graui onere. Accipitur etiam onus pro prophetia.Pro quo
vt ait beatus hieronymus.lxx.Aſſumptionem trāſtulerūt.
4.Reg.9.Et dominus onus hoc leuauit ſuper eum.Eſa.13.
Onus babylonis.i.prophetia contra babylonē.Et in eodē. Prophetia.
19.Onus egypti.& in eodē.22.Onus vallis viſiōis.Hiere.
23.Qđ eſt onus dñi:& dices ad eos vos eſtis onus. Et quia
iniqui interpretabātur onus in malā partem: ideo dñs per
prophetam prohibet eos ne vltra prophetiam vocēt onus.
vt in eodem. Hec dicetis vnuſquiſq; ad proximū ſuū & ad
fratrem ſuum: quid reſpōdit dñs: & quid locutus eſt dñs.&
onus domini vltra nō memorabitur: quia onus erit vnicui-
q; ſermo ſuus:& peruertiſtis verba dei viuentis.Et ſecundū
hebreos vbicūq; in prophetis ponitur מַשָּׂא Maſa.i.onus.
ibi non proſpera ſed aduerſa prophetātur. Vnde beatus hie
ronymus in prologo ſuper Naū prophetam ſic ait. Aſſum
ptio quam.lxx.interpretes dicunt;apud hebreos Maſa po-
nitur.i.graue onus.eo quod eum aduerſus quem propheta
tur premat:nec ſinat leuare ceruicem. ſimulq; hoc attendē
dum: quod hec ipſa vel aſſumptio vel onus vel pōdus pro-
phete viſio ſit.Hec hieronymus.Ponitur etiam מַשָּׂא Maſa.
pro viſione prophetica.Prouer.30. Viſio quam locutus eſt Viſio
vir cum quo eſt deus.Et in eodem.31.Viſio qua erudiuit eū
mater ſua. Significat etiam eleuationem vocis in cantico.
Pro quo btūs hieronymus trāſtulit melodiam.1.Paralipo. Melodia.
15.Et ad precinendam melodiam.Et in plurali נְשָׂאוֹת Ne- נְשָׂאוֹת
ſuoth ſiue מַשָּׂאוֹת Maſaoth.i.onera vel aſſumptiones.Eſa. מַשָּׂאוֹת
46.Onera veſtra graui pōdere vſq; ad laſſitudinē.Threñ. Onera.
2.Viderūt autē tibi aſſumptiones falſas & eiectiones.Signi aſſūptiões
ficat etiam נָשָׂא Naſa.numera dare ſeu prebere.2.Reg.19. נָשָׂא
Aut munera nobis data ſūt.3.Reg.19.Hiram rege tyri pre Prebere munera.
bente ſalomoni ligna cedrina.Et inde מַשְׂאֵת Maſath.i.mu Munera dare.
nus ſeu portio aut pars vel annona que datur alicui. Geñ.
43.Sumptis partibus quas ab eo acceperant; maiorq; pars מַשְׂאֵת
venit Beniamin. 2.Reg.11. Secutuſq; eſt eum cibus re-
gius.ideſt portio ſeu annona regis.Hiere.40.Dedit quo- Pars.
q; ei magiſter militum cibaria & munuſcula. Ponitur etiā Annona. munuſcula
pro precio vel oblatione.2.Paralip.24.vt deferrent ſingu
li precium.i. oblationē quod conſtituit moyſes ſeruus dei. Precium.
ponitur etiam pro decimis.Ezech.20. & ibi queram pri-
mitias veſtras & initium decimarum veſtrarum. Scribitur
etiam ſine mem. vt Ezech.20. & in oblatione donorum Decime.
veſtrorum. Dona.
נָשָׂא
נַשָּׁא Naſa.cum puncto ſeboleth in littera ſin.decipere.ſe- Decipere.
ducere. deſtruere. deſolare. Geñ.3. Serpens decepit
me.ps.88.Nihil proficiet inimicus in eo. Pro quo beatus
hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tran-
ſtulit. Non decipiet inimicus eum. De quo vide etiam
infra in dictione נָשָׁה Naſa. Eſa.36. Nec conturbet Cōturbare
vos Ezechias dicens dominus liberabit nos. Pro quo he-
brei legunt. Nec decipiat ſiue nec ſeducat vos ezechias.
Hiere.4. Heu heu domine deus ergo ne decepiſti populū
iſtum.Et in eodem.37. Nolite decipere animas veſtras.
Et ī abdia. Superbia cordis tui extulit te. Pro quo hebrei le
gunt.decepit te. ideſt ſeduxit te. Sed ſi ſcribatur cum pun-
cto cebolet in littera ſin: tunc ſignificat extollere ſicut eſt in
littera noſtra.Et in eodem. Omnes viri federis tui illuſe- Illudere.
runt tibi.ideſt deceperunt te.Et inde מַשָּׁאוֹן Maſaon.ideſt מַשָּׁאוֹן

© Biblioteca Nacional de España

fraus vel deceptio.vt Prouer.26. Qui operit odium frau⸗
dulenter. Significat etiam deſtruere. ſiue deſolare aut de⸗
Fraus. uaſtare.4.Reg.19.Eruntqꝫ in ruinam collium pugnantiū.
ideſt in deſtructionē vel in deſolationem.Eſa.10.Emarcue⸗
Deſolatio. runt principes mempheos. Pro quo hebrei legunt.deſtru⸗
Deſtruere. cti vel vaſtati ſunt principes mēpheos. Hiere.23. Propte⸗
rea ecce ego tollam vos portans.Pro quo hebrei legunt. Et
deſtruam vos deſtruens ſiue vaſtabo vos vaſtās. Poteſt etiā
legi ſic obliuiſcar vos obliuiſcens.Sed ſi ſcribatur cum pun
cto ceboleth in littera ſin tunc ſignificat portare ſeu tollere.
ſicut eſt in littera noſtra. Vt dictum eſt in dictione preceden
שְׁאֵת ti.Et inde שְׁאֵת Seeth.i.deſtructio ſeu vaſtatio.Threñ.3.For
mido & laqueus facta eſt nobis vaticinatio & contritio.Pro
deſtructio. quo hebrei legunt.Deſtructio & contritio ſeu vaſtatio & cō⸗
tritio. Et fortaſſe ī littera noſtra vicio ſcriptoris fuit poſita
vaticinatio pro veſtatio.Et inde מַשּׁאוֹת Maſuoth.i.vaſta⸗
מַשּׁאוֹת tiones ſeu deſtructiones.Beatus hieronymus trāſtulit inte⸗
ritū ſeu diſſipationem.p̄s..72. Deiecisti eos dum alleuarē⸗
tur. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebrai⸗
cā ve . tranſtulit. Deiecisti eos ad interitū.Ps.74.Leua ma
Interitus. nus tuas in ſuperbiam eorum. Pro quo hebrei legunt.Le⸗
ua ueſtigia tua ſeu plantas tuas.ſ.pedum ad deſtructiones ſi
Diſſipatio ue ad diſſipationes.Et beatus hieronymus in predicto pſal
terio tranſtulit·Sublimitas pedum tuorum diſſipata eſt.

נָשַׁב נשׁב Naſab.flare·ſufflare.abigere.Geñ.15.& abigebat eas
abigere. abram. p̄s.146.Flauit ſpiritus eius & fluēt aque.Eſa.
Flare. 49.Quia ſpūs dñi ſufflauit in eo.
Sufflare

נָשַׁג נשׁג Naſag.apprehendere. comprehendere.aſſequi.attin
gere.applicare.Geñ.44. Et perſequere uiros & ap⸗
apphēdere prehenſis dicito.Pro quo hebrei legunt. Perſequere viros .
& apprehendes eos & dices ad eos.Et in eodem. Et appre⸗
henſis per ordinem locutus eſt. Et in eodem. 47. Et non
peruenerūt vſqꝫ ad dies patrum meorum. Pro quo hebrei
attingere. legunt.Et non attigerunt ſiue non apprehenderunt aut nō
ſunt aſſecuti dies patrum meorum. Leuit.25. Et ipſe pre⸗
cium ad redimendum potuerit inuenire.Pro quo hebrei le
gunt.Et attigerit ſiue aſſecuta fuerit manus eius & inuene⸗
rit quantū ſufficit ad redemptionem illius.Sed beatus hie⸗
ronymus tranſtulit ſenſum. & in eodem. Sin autem & ipſe
potuerit redimet ſe.Pro quo hebrei legūt: Aut attigerit ma
nus eius.i.attigerit preciū ad redimendū ſe.Deut.19. Et ap
prehendat eum ſi longior via fuerit.1.Reg.30.Perſequar la
cōprehēdere trūculos hos & comprehēdā eos.Et in eodem. Perſequere
& abſqꝫ dubio comprehendes.2. Reg.15.Ne forte veniens
occupet nos .i.apprehēdat nos. Significat etiā applicare.1.
applicare. Reg.14. Nulluſqꝫ applicuit manū ad os ſuum. Et inde שִׂיג
שִׂיג Sig.pro quo beatus hieronymus tranſtulit diuerſorium.3.
Reg.18. Forſitan loquitur aut in diuerſorio eſt. Hebrei ve⸗
diuerſoriū. ro dicunt ꝙ ſignificat apprehēſionē.i. forſitan eſt occupa
apphēſio . tus in apprehenſione inimicorū ſuorum.

נָשָׁה נשׁה Naſa.obliuiſci.mutuare.fenerare.mutuo accipere.de
Obliuiſci. bere:ſiue debitorem eſſe. Gñ.41. Obliuiſci me fecit
deus oīum laborum meorū. Deut.32. Deum qui te genuit
dereliquiſti.Pro quo hebrei legunt oblitus es. Iob.39.Pri⸗
uauit enim eā deus ſapientia.Pro quo he.le. Obliuiſci fecit
eam deus ſapientiā.Eſa.47. Nō obliuiſcaris me. Threñ.3.
נְשִׁיָּה Oblitꝰ ſum bonorū.Et inde נְשִׁיָּה Neſiia.i.obliuio.p̄s.87.
obliuio. Et iuſtitia tua in terra obliuionis. Significat etiā mutuare.
Debere. ſeu fenerare.vel debere.aut debitorē eſſe. vł exigere. Deut.
16.Cui debetur aliquid ab amico vel proximo ac fratre. Et
in eodem.24.Cum repetes a proximo tuo rem aliquā quā
Cōmodare debet tibi·Nee.5. Et ego & fratres mei & pueri mei cōmo⸗
dauimus. & in eodem. Vſuras ne ſinguli a fratribus veſtris

exigitis.ſ.ſicut feneratores.Et in eodem.Quam exigere ſo Exigere.
lebatis ab eis.Iob.11.Et intelligeres ꝙ multo maiora exiga
ris ab eo q̃ meretur iniquitas tua. Pro quo hebrei legunt.
Et ſcires quoniā debitorē te faceret deus ab iniquitate tua. Debitorē eſſe.
i.ſecundum iniquitates tuas multo maiores penas deberet
exigere a te deus. Ps.54. veniet mors ſuper illos.Pro quo
hebrei legunt. Mutuet ſiue feneretur mors ſuper illos. p̄s.
88. Nihil proficiet inimicus in eo.Pro quo hebrei legunt. Fenerari .
Non fenerabitur inimicus ei. Vnde beatus hieronymus in
pſalterio iuxta hebraicam veritatē tranſtulit. Non decipiet
inimicus eum. Poteſt etiam deriuari a ſupradicta dictione
נָשָׁא Naſa cum aleph in fine que ſignificat ſeducere.vel de
cipere.vt dictum eſt ſupra.Eſa.24 Vt qui repetit:ſic qui de
bet.Pro quo hebrei legunt. Vt qui mutuauit ſic qui mutuo Mutuare.
accepit.Hiere·15.Nō fenerauit mihi quiſq̃.& aliquādo ſcri
bitur cum aleph in fine loco he.2.Paralipo.6. Et iurare cō⸗
tra eum paratus venerit. Pro quo hebrei legunt. Et debue⸗
rit ei iuramentum.i.ſi fuerit obligatus iurare ei.vide etiam
in dictione נָשָׁא Naſa cum aleph in fine. Et inde נֹשֶׁה No⸗ נֹשֶׁה
ſe.i.fenerator. creditor.4. Reg.4. Creditor venit vt tollat Creditor
duos filios meos ad ſeruiendum ſibi.Et in eodem. Vade vē
de oleū & redde creditori tuo.Ps.108. Scrutetur fenerator Fenerator
omnē ſubſtantiam eius.Eſa.50.Aut quis creditor meus cui מַשָּׁא
vendidi vos.Et inde מַשָּׁא Maſa ſiue מַשָּׁאת Maſath.i.debi⸗ מַשָּׁאת
tum ſiue illud quod debetur. Deut.24. Rem aliquam quā Debitum .
debet tibi.Nee.5.vſuras ne ſinguli a fratribus veſtris exigi
tis.Pro quo hebrei legunt. Debitum ne vnuſquiſqꝫ a fratre
ſuo exigitis.& in eodem. Non repetamus in cōmune iſtud
es alienū:concedamꝰ quod debetur nobis. Pro quo hebrei
legunt.Relinquamus nunc debitum iſtud . Et in plurali .
מַשָּׁאוֹת Maſaoth.Prouer.22. Et vades ſe offerunt pro debi מַשָּׁאוֹת
tis.ſignificat etiam predicta dictio emarceſcere vel debilita Debita.
re.Geñ.32. Quam ob cauſam non comedunt neruū filii
Iſrael qui emarcuit in femore iacob.& in eodem.Eo quod emarceſcere
tetigerit neruum femoris eius & obſtupuerit.i.emarcuerit obſtupeſ
vel debilitatum fuerit.Hiere.51.Deuoratum eſt robur eorū cere.
& facti ſunt quaſi mulieres.i.debilitatum eſt robur eorū.Et Debilitari
inde נָשִׁים Naſim.ideſt mulieres ſiue vxores.vt ī predicto נָשִׁים
loco.& Exo.1 . Non ſunt hebree ſicut egyptie mulieres. Le Mulieres.
uit.26.Ita vt decē mulieres in vno clibano coquāt panes.
Deut.17.Non habebit vxores plurimas.1. Reg.1. Qui ha⸗ Vxores.
buit vxores duas.& in numero ſingulari dicitur אִשָּׁה Iſa.
de quo vide ſupra in dictione אִישׁ.

נשׁך Naſach.Mordere.fenerare:ad vſuram commodare . נָשַׁךְ
fenus ſeu vſuram accipere.Nu.21.Quam obrē miſit
dñs in populum ignitos ſerpentes ad quorū plagas & mor
tes plurimorū.Pro quo hebrei legunt. Et miſit dominꝰ in
populū ſerpentes ignitos & momorderūt populū:& mor Mordere.
tuus eſt populus multus de iſrael. Et in eodem. Qui percuſ
ſus aſpexerit eum viuet.& in eo.Quē cū percuſſi aſpicerēt
ſanabātur. Pro quo hebrei legunt. & erat quādo mordebat
ſerpēs aliquē & aſpiciebat ſerpentē eneū & ſanabatur.Pro⸗
uer.23 Et ī nouiſſimo mordebit & coluber.Eccl's.10.q diſſi
pat ſepem mordebit eū coluber.& in eodem. Si momorde⸗
rit ſerpēs. Hiere.7.& mordebūt vos ait dñs.Amos. 9. Ibi
mādabo ſerpēti & mordebit eos.Mich.3.Qui mordēt dēti
bus ſuis.Abach.2.nun quid nō repente cōſurgent qui mor
deant te. Significat etiā fenerare ſiue vſurā vel fenus accipe
re.Deut.23. Nō fenerabis fratri tuo ad vſurā pecuniam nec Fenerare.
fruges nec quālibet aliam rem.Et ſequitur in hebreo : que
feneratur.ideſt que commodatur ad vſurā. Et in eo . fratri
autem tuo abſqꝫ vſura. Et inde נֶשֶׁךְ Neſech.i.vſura.fenus. נֶשֶׁךְ
vt in predicto loco.& Exo.22.Nec vſuris opprimes.pro q Vſura.

© Biblioteca Nacional de España

hebrei legunt. Non pones ſuper eum vſuram. Ps.14. Pecuniam ſuam non dedit ad vſuram. Item נִשְׁכָּה Niſca.i.gazophylaciū.camera. Theſaurus. Nee.3. Poſt eos edificauit moſolam filius barachie contra gazophylaciū ſuū. Et in eodem.13. Vt faceret ei theſaurum.i. gazophylaciū ſeu camerā. Et cōmuniter ſcribitur cū littera lamed & dicitur לִשְׁכָּה Liſcha. de quo dictū eſt ſupra in littera lamed. Et in plurali נְשָׁכוֹת Nezachoth. Nee.12. Recenſuerūt quoqꝫ in die illa viros ſuper gazophylacia.

נָשַׁל Naſal. expellere. eiicere. elabi: ſiue euelli. defluere. diſcalciare. Deut.7. Et deleuerit gētes multas coram te i. expulerit vel eiecerit coram te. Et in eodem.19. Ferrūqꝫ elapſum de manubrio amicū eius percuſſerit. Et in eodem 28. Quia defluent & deperibunt. Pro quo hebrei legunt. Quia euellētur. 4. Reg.16. Et eiecit iudeos de haila. Iob. 27. Et non liberet deus animā eius. Pro quo hebrei legūt. Quia euellet ſiue expellet vel eiiciet deus animam eius. Significat etiam diſcalciare vel ſoluere.ſ. calciamentum. Exo. 3. Solue calciamētum de pedibus tuis. Ioſ.5. Solue inquit calciamentum tuum.

נָשַׁם Naſam. ſpiraculū. ſpiramētū. halitus. flatus. ſpiritus. & ſcribitur cum he vel thau in fine. Et dicitur נְשָׁמָה Neſama. ſiue נִשְׁמַת Niſmath. Geñ.2. Et inſpirauit ī faciem eius ſpiraculum vite. Et in eodem.7. Et cūcta in quibus ſpiraculum vite eſt in terra. Ioſ.10. Et omne quod ſpirare poterat interfecit. Pro quo he.le. omne ſpiraculū.i. omnē animā vel omne quod ſpirare poterat interfecit. 3. Reg.17. Et erat langor fortiſſimus ita vt non remaneret in eo halitus. Iob.26. Quē docere voluiſti: nōne eū qui fecit ſpiramentū Et in eodem.34. Spiritum illius & flatum ad ſe trahet. Et in eodem.37. Flante deo concreſcit gelu. Pro quo hebrei legunt. A flatu dei. Et in eodem. Flante deo periſſe. Pro quo hebrei legunt. A flatu dei peribunt. Ps.150. Omnis ſpiritus laudet dominū. & beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Omne quod ſpirat laudet dominum. Eſa.2. Cuius ſpiritus in naribus eius eſt. Et in eodem. 42. Dans flatum populo qui eſt ſuper eam. Dañ.10. Sed & halitus meus intercluditur. Et inde תִּנְשֶׁמֶת Thinſameth. genus auis immunde. Pro quo beatus hieronymus trāſtulit cignum. vt Leuit.11. Et cignum & onocrotalum & porphyrionē. eſt etiā genus reptilis. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit talpam. vt in eodem. Et ſtellio & lacerta & talpa.

נָשַׁף Naſaph. flare. ſufflare. Exo.15. Flauit ſpiritus tuus & operuit eos mare. Eſa.40. Repente flauit in eos & aruerunt. Item נֶשֶׁף Neſeph.i. caligo. veſper. nox. obſcurum tenebre. 1. Reg.30. Et percuſſit eos Dauid a veſpera vſqꝫ ad veſperam alterius diei. 4. Reg.7. Surrexerunt ergo veſperi vt venirent ad caſtra ſyrie. Iob.3. Obtenebrentur ſtelle caligine eius. & in eodem.7. Et replebor doloribus vſqꝫ ad tenebras. Et in eodem.24. Oculus adulteri obſeruat caliginem. p̄s.118. Preueni ī maturitate & clamaui. Pro quo beatus hieronymus in pſal. iuxta he. ve. trāſtulit. Surgebā adhuc in tenebris & clamabā. Prouer.7. Graditur in obſcuro. Eſa.5. Et potandum vſqꝫ ad veſperam. Et in eodem.21. Babylō dilecta mea poſita eſt mihi in miraculum. Pro quo hebrei legūt. Nox ſiue nocte deſiderii mei vl' dilectionis mee poſuit me in terrorem ſiue in ſtuporem vel in miraculum Sed aliquando babylon appellatur hoc nomine נֶשֶׁף Neſeph. vt in eodem.13. Super montem caliginoſum leuate ſignum. & premittitur onus babylonis. Hiere.13. Et anteqꝫ offendant pedes veſtri ad montes caliginoſos. Et inde יַנְשׁוּף Ianſuph. nomen auis que nocte volitat: ſecundum hebreos. Pro quo beatus hieronymus trāſtulit Ibin. Leuit. 11. Et mergulum & ibin. Eſa.34. Et ibis & coruus habitabunt in ea.

נָשַׁק Naſac. oſculari. deoſculari. obedire. adorare. adherere. armari. Geñ.27. Et da mihi oſculum fili mi. ideſt oſculare me. Et in eo.31. Et non es paſſus vt oſcularer filios meos. & in eo.29. Et adaquato grege oſculatus eſt eā. Et in eodē. Et in oſcula ruens. Pro quo hebrei legunt. Et oſculatus eſt eum. Et in eodem. 33. Et oſculans fleuit. 2. Reg.19. Quaſi oſculās eum. 3. Reg.18. Oſculer oro patrem meum & matrem meam. Iob.31. Et oſculatus ſum manum meam ore meo. p̄s.88. Iuſtitia & pax oſculate ſunt. Prouer.7. Apprehenſumqꝫ deoſculatur iuuenem. Et in eodem.24. Labia deoſculabitur qui recta verba reſpondit. Canti.1. Oſculetur me oſculo oris ſui. Et inde נְשִׁיקוֹת Neſicoth.i. oſcula & ſolum inuenitur in numero plurali. Prouer.27. Meliora ſunt vulnera diligentis qꝫ fraudulenta oſcula odientis. Canti.1. oſculo oris ſui. Quod in hebreo legitur pluraliter: ſcilicet oſculis oris ſui. Significat etiam adherere: more de oſculātiū. Ezech.3. Et vocē alarū animaliū percutientiū alterā ad alteram.i. adherētiū. p̄s.2. Apprehēdite diſciplinā. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Adorate pure. poteſt etiam legi ſic. Adorate filium ſiue oſculamini filium. De quo vide ſupra in dictione בַּר Bar. Oſee.13. Vitulos adorant. Ponitur etiam pro obedire. Geñ.41. Et ad tui oris imperium cunctus populus obediet. Hebrei tamen in predicto loco dicunt φ ſignificat regere vel gubernare. Item נָשַׁק Naſac.i. armari. 1. Paralipo.12. Tendentes arcum. Pro quo hebrei legunt. Armati arcu. p̄s.77. Filii ephraim intendētes & mittentes arcum. Pro quo hebrei legunt. filii ephraim armati & mittentes arcum. Et inde נֶשֶׁק Neſec.i. Arma ſiue armamentariū. Iob.20. Fugiet arma ferrea. Eſa.22. Armamentarium domus ſaltus. Ezech.39. Et ſuccendent & comburent arma. Ponitur etiam pro bello. p̄s.139. Obumbraſti caput meū in die belli.

נָשַׂק Naſac. cum puncto cebolet. incendere. ſuccendere. accendere. p̄s.77. Et ignis ſuccenſus eſt in iacob. Eſa. 44. Et ſuccendit & coxit panes. Ezech.39. Et ſuccendent & comburent arma clypeum & haſtam.

נֶשֶׁר Neſer. aquila. Deut.14. Aquilā & halietum. Et in eodem.32. Sicut aquila prouocans ad volandum pullos ſuos. Ps.102. Renouabitur vt aquile iuuentus tua. Prouer. 30. Viam aquile in celo. Ezech.17. Aquila grandis magnarum alarum. Et in plurali נְשָׁרִים Neſarim. Exo.19. Quomodo portauerim vos ſuper alas aquilarum. Eſa.40. Aſſument pēnas ſicut aquile.

נָשַׂר Naſar. cum puncto ceboleth in littera ſin. Serrare. & ſcribitur ſine nun. 1. Paralipo.20. Fecit ſuper eos tribulos & trahas & ferrata carpenta tranſire. pro quo hebrei legunt. Et ſerrauit eos ſerra vel tribulis ferreis. Et inde מַשּׂוֹר Maſor. ideſt ſerra. Eſa.10. Aut exaltabitur ſerra contra eum a quo trahitur.

נָשַׁת Naſath. Areſcere. emarceſcere. Eſa.19. & areſcet aqua de mari. & in eo.41. lingua eorū ſiti aruit. Hiere.51. deuoratū eſt robur eorum.i. emarcuit robur eorum. Vide etiam de hoc in dictione נָשָׁה Naſa. Et inde נִשְׁתְּוָן Niſteuan Pro quo beatus hieronymus tranſtulit accuſationē. Eſd. 4. Epiſtola autē accuſationis ſcripta erat ſyriace. E aliquādo ſcribitur cum he vel aleph in fine. vt in eo. Accuſationē quam miſiſtis ad nos.

נָתִב Nethib. ſemita. via. iter. Iob.28. Semitam ignorabit auis. Ps.77. Viam fecit ſemite ire ſue. Ps.118. De

© Biblioteca Nacional de España

duc me in ſemitam mādatorum tuorum: quia ipſam volui.
Scribitur etiam cum he vel thau in fine ꝙ denotat genus
femininū. Iob.30. Diſſipauerunt itinera mea. Quod in he
breo legitur ſingulariter. ſ. iter meum. Prouer.12. Iter au=
Iter. tem deuium ducit ad mortem. Vbi ponitur pro deuio. Eſa.
Deuium. 43. Et in aquis torrentibus ſemitam. Et in plurali נְתִיבוֹת
נְתִיבוֹת Nethiboth. Prouer.1. Prohibe pedem tuū a ſemitis eorum.
Semite. Et in eodem.8. In mediis ſemitis ſtans. Eſa..42. In ſemi=
tis quas ignorauerunt ambulare eos faciam.

נָתַח נָתַח Nathach. dimēbrare. i. concidere in mēbra vel in fru=
ſta aut in partes. ſiue ſecare. vel concidere. Exo.29.
Ipſum quoq; arietem ſecabis in fruſta. Leuit.1. Artus in
Secare. Concidere fruſta concidens. Pro quo hebrei legunt. & dimembrabit
Dimēbrare. ſeu concidet eū per membra ſua ſeu per artus ſuos. Iudi.19.
Et cadauer vxoris cū oſſibus ſuis in duodecim partes ac fru
ſta concidens. Et in eodem.20. Quā arreptā in fruſta con=
נֵתַח cidi. Et inde נֵתַח Nētach. i. membrū. fruſtum. particula. vt
Membrū. in locis predictis. & Leuit.1. Membra que ſunt ceſa de ſup
Fruſtum. ordinabis. Ezech.24. Cōgere fruſta eius in eam: omnem
partem bonam.

נָתַךְ נָתַךְ Nathah. ſtillare. fluere. mulgere. fundere. cōflare. Exo.
9. Nec vltra ſtillauit pluuia ſuper terrā. 2. Reg.21. Do=
Stillare. nec ſtillaret aqua de celo. 2. Paralipo.12. Et non ſtillabit fu=
ror meus ſuper ieruſalem. & in eodem.34. Magnus enim
furor domini ſtillauit ſuper nos. & in eodem. Idcirco ſtilla=
uit furor meus ſuper locū iſtum. Iob.3. Et quaſi innūdan=
Fluere. tes aque ſic rugitus mei. Pro quo hebrei legūt. Et fluxerūt
quaſi aque rugitus mei. Et in eodem.10. Nōne ſicut lac mul
Mulgere. ſiſti me. Pro quo hebrei legunt. Stillare vel fluere me feciſti
Dañ.9. Et ſtillauit ſuper nos maledictio. Naū.1. Et indigna
Conflare. tio ei⁹ effuſa eſt vt ignis. Significat etiam conflare. 4. Reg.
33. Conflauerūt ſerui tui pecuniam. 2. Paralipo.34. Argen
tum quod repertū eſt in domo dñi conflauerunt. Hiere.7.
Ecce furor meus & indignatio conflatur ſuper locū iſtum.
Et in eodē.42. Sicut cōflatus eſt furor meus & indignatio
mea ſuper habitatores ieruſalem: ſic cōflabitur indignatio
mea ſup vos. Ezech.22. ſuccendā in ea ignē ad cōflādū. &
in eodē. Et conflabo vos & congregabo vos. Et in eodem.
Et conflabimini in medio ei⁹ vt conflatur argētū in medio
fornacis. & in eodē. Sic eritis in medio ei⁹. Pro quo hebrei
legunt. Sic conflabimini in medio eius.

נָתַן נָתַן Nathan. dare. donare. tribuere. largiri. tradere. ponere
Dare. permittere: vel dimittere. Geñ.3. Mulier quam dediſti
mihi ſociam dedit mihi de ligno. & in eodē.12. Semini tuo
dabo terram hanc. & in eodem.15. Domine deus quid da=
Tradere. bis mihi. Et in eodem.23. Agrum trado tibi. Et in eodem
24. Fratribus quoq; eius & matri dona obtulit. i. dedit. Et
Largiri. in eodem.25. Largit⁹ eſt abraham munera. & in eodē.29.
Et hāc quoq; dabo tibi. Et in eodē.38. Ne liberi fratris no=
mine naſcerentur. Pro quo hebrei legūt. vt non daret ſemē
fratri ſuo. & in eodem. Et non eū accepiſſet maritum. Pro
quo hebrei legunt. E ipſa non eſſet ei tradita in vxorem. &
Proferre. eſt idem ſenſus cū littera nr̃a. Et in eodē. Vnus protulit ma
num. i. dedit manū. Exo.5. Non do vobis paleas. Et in eo=
dem. Palee non dantur nobis. & in eodē.22. Si quis cōmen
dauerit amico ſuo pecuniā aut vas in cuſtodiā. Pro quo he=
brei legunt. Si quis dederit vel tradiderit. Leuit.11. Si autē
quiſpiam aqua ſementē perfuderit. Pro quo hebrei legūt.
Et ſi data fuerit aqua ſuper ſementē. Et in eodē.26. Dabo
vobis pluuias tēporibus ſuis. & in eodē. Et trademini in ma
nibus hoſtiū. Nu.13. Dabiſq; dono leuitas Aarō & filiis eius
quibus traditi ſunt. Deut.10. Et dat ei victū & veſtitū. Iudi.
8. Vt demus exercitui tuo panes. & in eodē. Libētiſſime da
bimus. 1. Reg.1. Anne autē dedit vnā partē triſtis. 3. Reg.3.
Quid vis vt dem tibi. & in eodē.4. Dedit quoq; de⁹ ſapiē=
tiā ſalomoni. 4. Reg.19. Da mihi manū: qui dedit ei manū
ſuā. 1. Paralipo.29. Et cūcti filii dauid dederūt manū & ſub
iecti fuerunt ſalomoni. Iob.2. Oīa q̄ habet homo dabit pro
aīa ſua. p̄s.1. Quod fructū ſuū dabit in tēpore ſuo. Ps.80. Su
mite pſalmū & date tympanū. p̄s.135. Qui dat eſcā omni
carni.. Eſa.35. Gloria libani data eſt ei. & ī eodē.37. Et dede
runt deos earū igni. Et in eodē.41. Dabit quaſi puluerem
gladiū ſuū. & in eodem. Et ieruſalē euāgeliſtā dabo. Hiere.
38.. Tradendo tradetur ciuitas hec in manu exercitus regis
babylonis. Threñ.5. Egypto dedimus manū. Et aliquādo
ſcribitur ſine nū in principio: vt in aliquib⁹ locis predictis.
& Geñ.14. Da mihi animas. & in eodē.24. & dedit ei oues
& boues. & in eodem.30. Da mihi vxores & liberos meos.
Et aliquādo ſcribitur ſine nū finali. vt in aliquib⁹ locis pre
dictis. & Ioſ.6. Ecce dedi in man⁹ tuas hiericho. Ps.60. De=
diſti hereditatē timētibus nomen tuū. Eſa.42. Dedi ſpūm
meū ſuper eum. Scribitur etiam aliquando ſine nun tam
in principio ꝙ̄ in fine. & tunc duplicatur littera thau. Geñ.
29. vt minores ante tradamus ad nuptias. Deut.28. Ne det
eis de carnibus filiorū ſuorū. Ioſ.2. Cūq; tradiderit nobis
dñs terrā. Iudi.8. Cū ergo tradiderit dñs zebee & ſalmana
in man⁹ meas. 2. Reg.22. Inimicos meos dediſti mihi dor
ſum. Significat etiā ponere aut cōſtituere. vt Geñ.41. & pre Preponere.
poſitum eſſe ſcirent vniuerſe terre egypti. Exo.25. In qua Ponere.
pones teſtimoniū. Nu.14. Conſtituamus nobis ducem. 3. Cōſtituere.
Reg.6. Vt poneret ibi arcam federis domini. 2. Paralip.25
Nūquid conſiliarius regis es. Pro quo hebrei legunt. Nun=
quid conſiliarium regi poſuerunt vel conſtituerunt te. Et
in eo.35. ponite arcā in ſanctuario tēpli. ſignat ēt pmittere
vel dimittere. vt Geñ.20. Et non dimiſi vt tangeres eam. i. Dimittere
non permiſi. Et in eodem.31. & tamen non dimiſit eum de permittere
us vt noceret mihi. Et inde מַתָּן Mathā. i. donū. munus. Geñ. מַתָּן
34. Augete dotem & munera poſtulate. Prouerb.18. Do= Munus.
num hominis dilatat viā ei⁹. Scribitur etiā cū he vel thau
in fine. vt Nu.18. Et tradidi donum domino vt ſeruiant in Donum.
tabernaculo eius. Deut.16. Sed offeret vnuſquiſq; ſecundū
quod habuerit. pro quo hebrei legunt. vnuſquiſq; ſecūdū
donū manus ſue. Ponitur etiā pro robore. Eccl's.7. Et per=
det robur cordis eius. ſcribitur etiam ſine nun & cū duplici
thau & dicitur מַתַּת mathath. i. donū. 3. Reg.13. & dabo tibi מַתַּת
munera. Eccl's.5. Hoc donū dei eſt. Et in plurali מַתָּנוֹת Ma Munus.
thanoth. Ps.67. Accepiſti dona in hominibus. & in lingua Robur.
chaldaica dicitur מַתְּנָן Mathenan. Dañ.2. munera & donū מַתָּנוֹת
& honorem multum accipietis. Et inde נְתִינִים Nethinim Dona.
ideſt nathinei qui erant traditi in miniſterium templi. Eſ= מַתְּנָן
dre.2. Omnes nathinei & filii ſeruorum ſalomonis. & ī eo. Munera.
8. Et de nathineis quos dederat dauid & principes ad mini נְתִינִים
ſteria leuitarum. Nathinei.

נָתַס Nathas. diſſipare. euertere. Iob.30. Diſſipauerūt itine נָתַס
ra mea. Diſſipare.

נָתַע Nathaa. confringere. conterere. Iob.4. & dentes catu נָתַע
lorum leonum contriti ſunt.

נָתַץ nathas. deſtruere. demoliri. diſſipare. cōfrīgere. Exo. נָתַץ
34. aras eorū deſtrue. Leuit.11. ſiue cliban⁹ ſiue chytro Deſtruere
podes deſtruētur. Deut.7. Aras eorū ſubuertite. i. deſtruite. ſubuertere
& in eo.12. diſſipate aras eorū. Iudi.6. viderūt deſtructā arā Diſſipare.
baal. & in eodē. Quia deſtruxit arā baal. & in eo.8. Deſtruā
turrī hāc. 2. Paralip.33. īſtaurauit excelſa q̄ demolit⁹ fuerat
ezechias pr̃ ei⁹. Iob.19. deſtruxit me vndiq;. p̄s.51. ꝓterea Demoliri.
de⁹ deſtruet te ī finē. p̄s.57. molas leonū cōfrīget dñs. Eſa. Cōfringere.
22. Et deſtruxiſtis domos. Hier.1. vt euellas & deſtruas. & ī

© Biblioteca Nacional de España

eodem.4.Et omnes vrbes eius deſtructe ſunt. Et in eo.33.
Et ad domos regis iuda que deſtructe ſunt.Ezech.16.Et de
molientur proſtibulum tuum.

נָתַק נתק Nathac.euellere. abſtrahere. rumpere.diſrūpere.diſ
ſoluere.diſſipare.Leui.22.Omne animal quod vel cō
tritis vel tunſis vel ſectis ablatiſq; teſticulis eſt. Vbi ponitur
pro ſectis.Pro quo hebrei legunt.ruptis ſeu euulſis.Ioſ.4.
Euellere. Et ſiccam humum calcare cepiſſent.Pro quo hebrei legūt.
Euulſe ſunt plante pedum ſacerdotum ad aridam.i.ad ſic
cam humū. Sed btūs hieronymus tranſtulit ſenſum. Et in
eodem.8. Donec perſequentes ab vrbe longius protrahan
protraher. tur. Pro quo hebrei legunt. Donec euellamus eos ab vrbe.
Et in eodem. Cumq; receſſiſſent a ciuitate.Pro quo hebrei
Abſtraher legūt.Et euulſerūt eos a ciuitate.Iudi.20.vt abſtraheret eos
de ciuitate.Et in eodem.16.Qui rupit vincula.& in eodem.
Rumpere. Qui ita rupit vincula quaſi fila telarum.& in eodē.20. Sed
Erumpere & filii Beniamin audacter eruperunt de ciuitate. Iob.17.
Diſſipare. Dirumper Cogitationes mee diſſipate ſunt. Ps.2. Dirumpamus vin
cula eorum. Eccl's.4. Funiculus triplex difficile rumpitur.
Eſa.5.Nec rumpetur corrigia calciamenti eius.Hiere.2. A
ſeculo confregiſti iugū meū: rupiſti vincula mea. Pro quo
hebrei legūt Rupi vincula tua. Et in eodem.5.Et vincula
eius ruperunt. Et in eodem.10. Et omnes funiculi mei di
rupti ſunt.& in eodem.12.Congrega eos quaſi gregem ad
victimam.Pro quo hebrei legūt.Euelle eos. ſcilicet de loco
Euellere. ſuo.Et in eodem.22. Inde euellam eum. Ezech.17. Nōne
radices eius euellet.Naū.1.Et vincula tua dirumpam.Poni
tur etiam pro conſumere.Hiere.6. Malicie eorum nō ſunt
conſumpte. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. Et
נֶתֶק mali ſeu malicie non ſunt conuulſi. Item נֶתֶק Nethec.i.ti
nea:ſeu plaga lepre corroſiue que naſcitur in capite vel in
Lepra capitis. barba.Leuit.13.Quia lepra capitis& barbe eſt.& in eodem.
Macula. Sin autem viderit locum macule equalem vicine carni. Et
אַתִּיק in eodem. Si nō creuerit macula. Et inde אַתִּיק Athic.ideſt
edificium quoddam in atrio tēpli fundatum: ſeu muro tem
pli iunctum. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit porti
Porticus. cum.vt Ezech.42. Vbi erat porticus iuncta porticui tripli
ci.Et in eodē. Quia ſupportabant porticus que ex illis emi
nebant.Et aliquando beatus hieronymus poſuit ipſum he
braicum.ſ.Ectheca. vt in eodē.41. Cōtra faciem eius quod
Ectheca. erat ſeparatū ad dorſum ecthecas ex vtraq; pte.Et in eodē.
Ecthecas per circuitum per tres partes.

נָתַר נתר Nathar. ſaltare. ſoluere. diſſoluere. Leuit.11. Crura
Saltare. Soluere. per que ſalit ſuper terram. Ps.145. Dominus ſoluit
Diſſoluer. compeditos. Eſa.58. Solue faſciculos deprimentes. Abach.
נֶתֶר 3. Aſpexit & diſſoluit gentes. Item נֶתֶר Nether.i.Nitrum
Nitrum. quo pāni mundantur.Hiere.2.Si laueris te nitro.

Deſtruere. נָתַשׁ נתש Nathas.euellere.diſſipare.deſtruere. Deut.29. Et eie
Euellere. cit eos de terra ſua.i.euulſit eos.3. Reg.14. Et euellet
Deſtruere iſrael de terra bōa.Ps.9.Et ciuitates eorū deſtruxiſti.Hiere
1. vt euellas & deſtruas.Et in eo.18.Aut euelli poſſunt aque
erumpentes frigide.Et in eodem.31.Et ſicut vigilaui ſuper
eos vt euellerem. Et in eodē. Non euelletur & non deſtrue
tur in perpetuum. Et in eodem.42. Plantabo & non euel
lam.Ezech.19. Et euulſa eſt in ira in terraq; pɾiecta. Mich.
5. Et euellam lucos tuos de medio tui. Ponitur etiam pro
derelinquere ſicut נָטַשׁ Natas cum littera tet.De quo ſupra
Derelinquere. dictum eſt.Hiere.23. Et derelinquam vos & ciuitatem quā
dedi vobis.

De incipiētibus a littera. ס .ſamach.

סָס סס Sas.tinea.Eſa.51. Et ſicut lanā ſic deuorabit eos tinea.
Tinea. Et ſolum inuenitur in predicto loco.

סְאָה Sea.genus eſt mēſure aridorum.Pro quo beatus hie סְאָה
ronymus trāſtulit modium vel ſatum.4.Reg.7.Mo Modius.
dius ſimile vno ſtatere.& in eodem.Factuſq; eſt modius ſi
mile ſtatere vno. Et in plurali סְאִים Seim vel סָאתַיִם Sa סְאִים
thaim.Geñ.18. Accelera tria ſata ſimile.4. Reg.7. Et duo סָאתַיִם
modii ordei ſtatere vno. Duplicatur etiam aliquando litte Sata.
ra ſamach & littera aleph & dicitur סַאסְאָה Saſea.i.du Modii.
plex menſura. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit men סַאסְאָה
ſura contra menſuram.Eſa.27.In menſura contra menſu Mēſura cōtra mēſurā
ram cum abiecta fuerit iudicabit eam. Predari.

סָאַן Saon.preliare.pugnare.predari. Eſa.9. Quia omnis סָאַן
violenta predatio cū tumultu.Pro quo hebrei legunt.
Quia omnis bellās vel pugnans pugnat cum tumultu: ſeu
omnis predans predatur cū tumultu.quaſi dicat. Alia bella Pugnare.
fiunt cum tumultu:ſed hoc bellum fiet ſine tumultu & ſine
ſanguine ab angelo percutiente. Vt habetur infra Caplo.
37.Et predicta dictio ſolum inuenitur in predicto loco.

סָבַב Sabab.circuire.circundare. circunducere: vallare.gy
rare.vertere.reuerti declinare.Geñ.2.Ipſe eſt qui cir סָבַב
cuit omnem terrram euilla. 1. Reg.7.Et ibat per ſingulos Circuire.
annos circuiens Bethel & galgala.Deu.32. Circunduxit eū circūducer
& docuit. ps.54. Die ac nocte circundabit eam ſuper mu Circūdare
ros eius.ps.117. Omnes gentes circundederunt me. Et in
eodem.Circundantes circundederunt me.Eccl's.1. Et flecti
tur ad aquilonem. Pro quo hebrei legunt. & circuit ſeu gy
rat ad aquilonem.Hiere.31.Femina circundabit virum.Et
cōmuniter ſcribitur cū ſimplici beth.Geñ.19. Viri ciuitatis
vallauerunt domū.& in eodem.37. Veſtroſq; manipulos a Vallare.
dorare.Pro quo hebrei legūt. Et ecce circundabāt eū veſtri
manipuli & adorabāt manipulū meū.Exo.13. Sed circūdu
xit per viā deſerti. Nu.34. Qui circuibunt auſtralē plagā.
& in eodē. Ibitq; p gyrū termin9 ab aſemona.1.Reg.5.Cir
cunducatur arca dei iſrael & circunduxerūt arcā. & in eo.Il
lis autē circunducētibus eā.& in eodē. Adduxerūt ad nos ar
cā dei iſrael.i.circūduxerunt ad nos. Iob.16.Circūdedit me
lāceis ſuis.Ps.47. Circūdate ſion. Eſa.23. Circue ciuitatē.
& in eodē.28.Nec rota plauſtri ſup cyminū circuibit.Eze.
41. Et platea erat in rotūdū aſcēdēs ſurſum p cochleā. Pro
quo he.le. Et lata erat & circūdabatur ſurſū ſurſū. Sed btūs
hieronym9 trāſtulit ſenſum.ſignificat etiā declinare ſeu ver
tere vl' auertere aut reuertere ſiue cōuertere.Geñ.42.Auer Auertere.
titq; ſe parumper & fleuit.ideſt declinauit ſe ab eis.Nu.32.
& nabo & baalmeō verſiſq; noībus.1.Reg.17. Declinauit Vertere. Declinare
paulíſper ab eo.2.Regum.14. Vt verterem figuram ſermo
nis huius.& in eodē.Reuertatur in domum ſuam & faciem Reuertere
meam non videat.3.Regum.2.Sed tranſlatum eſt regnum
& factum eſt fratris mei.ideſt conuerſum eſt regnum. & in Conuerter
eo.18.& tu conuertiſti cor eorum iterum.4. Reg.20.& cō
uertit faciem ſuam ad parietem.Eſdre.6.&conuerterat cor
regis aſſyriorum ad eos.Eccl's.2. Vnde ceſſaui renunciauit
q; cor meum.pro quo hebrei legunt. & conuerſus ſum vt
renunciaret cor meum.Hiere.6.& tranſibunt domus eo
rum ad alteros.ideſt conuertentur ad alteros.& in eodem.
21.Ecce ego conuertam vaſa belli que in manibus veſtris
ſunt.Ezech.1.Non reuertebantur cum incederent.Et inde סָבִיב
סָבִיב Sabib.ideſt circuitus.gyratio: ſiue in circuitu: vel in per circuitū
gyro.Exo.25.facieſq; illi labium aureum per circuitum.3.
Regum.6.per circuitū ſculpſit variis celaturis.ps.11. In cir in circuitu
cuitu impii ambulant.ps.33.Immittit angelus domini in
circuitu timentium eum.Ezech.1.Et ſplendor eius in cir In gyro.
cuitu.& in eo.4.& pones arietes in gyro.& aliquando dup סָבִיב
plicatur & dicitur סָבִיב סָבִיב Sabib ſabib.Eccl's.1.& ī circui סָבִיב
tu pergit ſpūs.pro quo hebrei legunt.In circuitu in circui in circuitu

© Biblioteca Nacional de España

tu pergit ſpūs.Et in plurali declinatur tam maſculine q̄ꝫ fe
minine.Maſculine.Ps.49.Et in circuitu eius tempeſtas va
lida.Quod in hebreo legitur pluraliter ſcilicet & in circui⸗
tis eius.Ps.75.Omnis qui in circuitu eius affertis mūera.
Hiere.49.Quia deuorauit gladius ea que per circuitum
tuum ſunt.Declinatur etiam feminine.Iob.22.Propterea
circundatus eſt laqueis.Pro quo hebrei legunt. Propterea
in circuitibus tuis laquei ſeu carbones.ſcilicet ſūt. Et in eo
dem.29.Et in circuitu meo pueri mei. Et in eodem. 41.
Per gyrum dentium eius formido.Ps.17.In circuitu eius
tabernaculum eius.Eccl's.1.Et in circulos ſuos reuertitur.
Circuit⁹ Scribitur etiam cum ſimplici beth & cum mem in princi⸗
מֵסַב pio & dicitur מֵסַב Meſab.3.Reg.6.Et omnes parietes tem
Per circuitum. pli per circuitum.& in plurali מְסִבּוֹת meſiboth. Iob.34.
מְסִבּוֹת Luſtrans cuncta per circuitum.& inde סִבָּה Siba. ideſt cir⸗
Per circuitum. cuitio.tranſlatio noſtra tranſtulit auerſationem.3. Reg.12.
Quoniam auerſatus fuerat eum dominus.Et aliqui hebrei
סִבָּה dicunt ꝙ ſignificat cauſam.& legunt.Quoniam a domino
fuit cauſa.Poteſt etiam legi ſic.Quia a domino fuit circui⸗
Cauſa. tio.ideſt dominus circunuenit eum vt ſic reſponderet po⸗
pulo:vt ſuſcitaret verbum ſuum.ſcribitur etiam cum nun
נְסִבָּה in principio & dicitur נְסִבָּה Neſiba.2.Paralipo.10.vbi dici
Voluntas. tur.Erat enim voluntas dei vt compleretur ſermo ei⁹.pro
מֵסַב quo he.le.a domino fuit circuitio vel cauſa.& inde מֵסַב Me
Accubit⁹. ſeb.ideſt accubitus:vbi ſedent ad comedendū in conuiuio.
מֵסִיב eo quod conuiue ſedebāt per gyrum ſiue in circuitum. Cā
ti.1.Cum eſſet rex in accubitu ſuo.& inde מֵסִיב meſib.ideſt
conuiua.& ſolum inuenitur in numero plurali.Ps 139.ca⸗
Conuiue. put circuit⁹ eorum. pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.
ve.tranſtulit.Amaritudo conuiuarum meorum.

סָבָא סָבָא Saba.Inebriari.potare.ſcilicet exceſſiue.cōuiuiis va
Inebriari care.Eſa.56.Venite ſumamus vinum & impleamur
ebrietate.ideſt inebriemur ebrietate.Naum.1.ſic conuiuiū
corū pariter potantium.pro quo hebrei legunt.Et in ebrie
סֹבֵא tate vel in conuiuio eorum inebriati.& inde סֹבֵא ſobe.ideſt
Potator. potator. ebrius. Deut.21. Comeſſationibus vacat & luxu⸗
riis atqꝫ conuiuiis.pro quo hebrei legunt. Comeſſator ē at
qꝫ potator. Prouer.23. Noli eſſe in conuiuiis potatorum.
Et in eodem.Quia vacantes potibus & dantes ſymbola cō
סֹבֶא ſumentur.Accipitur etiam סֹבֶא ſobe.pro vino vel conui⸗
Vinum. uio.Eſa.1.Vinum tuum mixtum eſt aqua.Oſee. 4. ſepara
סְבָא tum eſt conuiuium eorum. Item סְבָא ſaba. nomen eſt filii
Saba. chus nepotis noe.Gen̄.10.filii autem chus ſaba & euila & ſa
batha.Et ab eo nomen accepit terra ſaba. Que eſt prouīcia
in ethiopia.p̄s.71.Reges arabum & ſaba dona adducent.
Eſa.43.Dedi propiciationem tuā egyptū:ethiopiam & ſa
סְבָאִים ba pro te.& inde dicuntur סְבָאִים ſabaim.i.viri de ſaba. E⸗
ſa.23.Adducebantur & veniebant de deſerto. pro quo he.
Sabei. le.Adducebantur ſabei de deſerto.& in eo.45. Labor egy
pti & negociatio ethiopie & ſabaim. & qn̄ ſcribitur cū litte
ra ſin tunc deriuatur a שְׁבָא Saba filio rema. Gen̄. 10. filii
rema ſaba & dedan.& pōitur pro arabia.Ps.71. Reges ara
bum.Et in eodem.& viuet & dabitur ei de auro arabie. &
de hoc vide infra in littera ſin.

סָבַךְ סָבַךְ Sabach.irretire.ꝑplexū eſſe.cōplecti. Iob.8.Sup ace
ruum petrarum radices eius denſabuntur. pro quo
complecti hebrei legunt.ſuper aceruum petrarum complectuntur ſi
ue irretiuntur.Naum.1.Quia ſicut ſpine ſe inuicem com⸗
סְבָךְ plectuntur.& inde סְבָךְ ſebach.ideſt vepres ſeu ramus con⸗
denſus vel irretitus: aut arbuſta ſecundum tranſlationem
chaldaicam.Gen̄.22.Viditqꝫ poſt tergum arietem inter ve
Vepres. pres herentem cornibus.Ponitur etiam pro ſilua vel ſaltu
Silua. Ps.73.Quaſi in ſilua lignorum ſecuribus. & beatus Hiero
nymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit.In ſaltu lignorū
ſecures.Et in plurali סִבְכֵי ſibache.pro quo beatus hierony סִבְכֵי
mus tranſtulit Condenſa. Eſa.10.Et ſubuertentur conden⸗ Condenſa.
ſa ſaltus ferro. Ponitur etiam pro cubili vel tugurio ani⸗
malium: eo quod fit ex frondibus vel ramis arborum ſe ī
uicem complectētibus.Hiere.4. Aſcēdit leo de cubili ſuo. Cubile.
& aliquando ſcribitur cum ſin loco ſamach.2.Reg.18.Cū⸗
qꝫ ingreſſus fuiſſet mulus ſubter condenſam quercum. De
quo vide infra in littera ſin in dictione שְׂבָךְ ſebach.

סָבַל Sabal. portare. ſupportare. ſuſtinere.Nec.4.Debili⸗ סָבַל
tata eſt fortitudo portantis.Eſdre.7.Et ponant funda Portare.
menta ſupportantia.Eſa.46.Ego portabo. Et in eodem. ſupportar.
53.Et dolores noſtros ipſe portauit.Thren̄.5.Et nos iniq⸗
tates eorum portauimus. Ponitur etiam pro impinguari
vel incraſſari.eo quod pinguedo ē homini quaſi onus gra
ue.Ps.143.Boues eorum craſſe. Eccl's.12. Et impinguabi⸗ Incraſſari impiguari
tur locuſta.Et aliqui hebrei legunt. Et onerabitur locuſta.
Et dicunt ꝙ pro locuſta intelligitur dorſum. & inde סֵבֶל ſe סֵבֶל
bel.ſiue סַבָּל Sabal.ideſt onus.3.Reg.5.Septuaginta millia סַבָּל
eorum qui onera portabant. p̄s.80. Diuerti ab oneribus Onus.
dorſum eius.Ponitur etiam pro tributo. 3. Reg.11.Conſti⸗
tuerat eum ſuper tributum domus ioſeph. Et in plurali. Tributū.
סִבְלוֹת Sibloth.ideſt onera.Exo.1.vt affligerēt eum oneri סִבְלוֹת
bus.Ponitur etiam pro ergaſtulo. Vt in eodem.6.Et educā Onera. Ergaſtulū
vos de ergaſtulo egyptiorum.pro quo hebrei legunt. Edu
cam vos de ſubter oneribus egyptiorum.

סְבַר Sabar.In lingua chaldaica ſignificat putare.ſeu co⸗ סְבַר
gitare.Dan̄.7.Et putabit ꝙ poſſit mutare tempora Cogitare.
& leges. Putare.

סָגַד Sagad.curuari.procidere.adorare.Eſa.44.fecit ſcul⸗ סָגַד
ptile & curuatus eſt ante illud.Et in eodem. Curuatur Curuari.
ante illud & adorat.Et in eodem.Ante truncum ligni pro adorare.
cidam.Dan̄.2.Et danielem adorauit. Procider.

סְגֻלָּה Segula.peculium.ſeu peculiare.aut theſaurus. Exo. סְגֻלָּה
19.Eritis mihi in peculiū de cunctis populis. Deut. Peculiū.
14.Vt ſis ei in populum peculiarem.1.Paralip.29. De pe⸗ Peculiar
culio meo aurum & argentum do in templum dei mei.Ps.
134.Iſrael in poſſeſſionem ſibi.Pro quo beatus hierony⸗
mus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit. Iſrael in peculium
ſibi.Eccl's.2.Coaceruaui mihi argentum & aurum & ſuſtā
tias regum.1.Theſauros regum. Subſtātia

סֶגֶן Segan.princeps.ſeu magiſtratus. Et ſolum inuenitur סֶגֶן
in numero plurali.ſcilicet סְגָנִים Seganim.Nec.2. Ma⸗ סְגָנִים
giſtratus autem neſciebant quo abiſſent.Et in eo.5.Et in⸗ Magſtatus
crepaui optimates & magiſtratus.& in eodem. Iudei quo
qꝫ & magiſtratus.Eſa.42.Et adducet magiſtratus quaſi lu
tum.Ezech.27.principes & magiſtratus iuuenes cupidi⸗ Pricipes
nis.& in lingua chaldaica dicitur סִגְנַיָּא Signaia. Dan̄.3. סִגְנַיָּא
Magiſtratus & iudices duces & tyrannos. Magſtatus

סָגַר Sagar.claudere.concludere.includere. tradere. Gen̄. סָגַר
5.Et incluſit eum dominus de foris. Et in eo.19.Clau Includere
ſeruntqꝫ oſtiū.Exo.14.Concluſit eos deſertū.Leuit.13.Re Claudere.
cludet eum ſacerdos ſeptem diebus.Et in eodem.14.Egre Recludere
dietur oſtiū domus & ſtatī claudet illā.Nu.12.Separetur ſe
ptē diebus extra caſtra.ꝑ quo he.le.recludatur ſeptē dieb⁹
extra caſtra.Nā extra caſtra erat quoddā tētoriū vbi leproſi
recludebātur.& in eo.Excluſa eſt itaqꝫ maria extra caſtra.
Ioſ.2.Cumqꝫ porta clauderetur in tenebris.Et in eo.6.hie
rico aūt clauſa erat atqꝫ munita.1.Reg.1. Dominus autē cō Cōcludere
cluſerat vuluā eius.Et in eo.23.Concluſuſqꝫ eſt introgreſſ⁹
vrbē.3.Reg.11.& coequauit voraginē ciuitatis dauid patris
ſui.pro quo he.le.Et clauſit rupturam ſeu diuiſionem vel
diruptionem ciuitatis dauid patris ſui.Ps.34.Et conclude

© Biblioteca Nacional de España

eos qui perſequūtur me. Eſa. zz. Et claudet & non erit qui
aperiat. Et in eodem. z4. Clauſa eſt omnis domꝰ nullo in
troeunte. Et in eodem. z6. Et claude oſtia tua ſuper te. Si-
gnificat etiam tradere. ideſt concludere in manu vel in po-
teſtate alterius. Deut. z3. Non trades ſeruum domino ſuo **Tradere.**
qui ad te confugerit. 1. Regum. z3. Vt tradamus eum in ma
nu regis. Et in eodem. Si tradent me viri ceile in manus
eius. Et in eodem. Et dixit dominus tradent. Et in eo. z4.
Quod tradiderit te dominus in manu mea. Et in eodem.
z6. Concluſit deus inimicum tuum in manu tua. & inde
מַסְגֵר Maſger. ideſt clauſura: vel carcer. Eſa. z4. Et clauden **מַסְגֵר**
tur ibi in carcere. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deri **Carcer.**
uatum. Et in eodem. 4z. Vt educeres de concluſione vin- **Concluſio.**
ctum. ideſt de clauſura ſiue de carcere. Et in plurali מִסְגְרוֹת **Clauſura.** **מִסְגְרוֹת**
Miſgeroth. z. Regum. zz. & contrahentur in anguſtiis ſuis **Anguſtie.**
ideſt in clauſuris. p̄s. 17. Et claudicauerunt a ſemitis ſuis. ꝓ **Clauſure.**
quo btūs hiero. in pſalterio iuxta hebraicam veritatē tran
ſtulit. Et contrahentur in anguſtiis ſuis. & inde סֻגַר Sugar. **סֻגַר**
ideſt carcer ſeu cauea: vbi vincti clauduntur. Ezech. 19. Et
miſerunt eum in caueam. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ ſignifi **Cauea.**
cat lignū perforatum quo pedes ſeu colla vinctorū conſtri-
gūtur. & inde מִסְגֶרֶת Miſgereth. ideſt illud quod conſtrin- **מִסְגֶרֶת**
git aliquam rem & eam continet in circuitu. Exo. z5. Et ip
ſi labio coronam interraſilem altam quattuor digitis & ſu **Corona.**
per illam alterā coronam aureolam. pro quo hebrei legūt.
Et facies ei clauſuram ad menſuram pugni. ideſt alta quat- **clauſura.**
tuor digitis in circuitu. & facies circulum ſeu labium ipſi
clauſure in circuitu. & in plurali מִסְגְרוֹת Miſgeroth. ꝓ quo **מִסְגְרוֹת**
beatus hieronymus tranſtulit Interaſile ſeu coronulas vel
ſculpturas. 3. Regum. 7. Et ipſum opus baſium interraſile
erat. Et in eodem. Et ſculpture inter iuncturas. Et in eodē. **Interraſile.** **Sculpture**
Variaſqꝫ ſculpturas ex ſemetipſo. & in eodem. et inter coro **coronule.**
nulas et plectas. & in eodem. & media intercolūnia quadra
ta non rotunda. Vbi pro eo quod in littera noſtra eſt me-
dia intercolūnia in hebreo eſt מִסְגְרוֹת Miſgeroth. Ponitur
etiam pro angulis. Vt in eodem. & in angulis cherubim. & **anguli.**
inde סֶגֶר Segor. ideſt illud quod eſt clauſum vel eſt interiꝰ. **סֶגֶר**
Oſee. 13. & dirumpam interiora cordis eorum. Ponitur ēt **Interiora.**
סֶגֶר Segor ſiue סָגוּר Sagur pro auro puriſſimo. eo quod **סֶגֶר** **סָגוּר**
clauditur & cuſtoditur ſub firma cuſtodia. 3. Reg. 6. & ope **puriſſimū.**
ruit illud atqꝫ veſtiuit auro puriſſimo. Pro quo hebrei le- **.ſ. aurum.**
gūt. Auro ſagur. Et in eo. 7. Et mortariola & thuribula de
auro puriſſimo. Iob. 28. Non dabitur aurum obrizum pro **aurum.** **obrizum.**
ea. Vbi ponitur pro auro obrizo. & inde מַסְגֵר maſger. i. in **מַסְגֵר**
cluſor. 4. Regum. z4. Et omnem artificem & incluſorem. **Incluſor.**
Et in eodem. Et artifices & incluſores mille. Hiere. 29. Et
principes iuda & ieruſalem & faber & incluſor. Et dicunt a
liqui hebrei ꝙ ſignificat theſaurarium qui includit & ſer-
uat aurum & res precioſas. & inde סַגְרִיר Sagrir. ideſt impe **סַגְרִיר**
tuoſus imber: ſeu frigus exceſſiuum. eo quod recludit homi
nes in domibus. Prouer. 27. Tecta perſtillantia in die fri-
goris. **Frigus**

סַד Sad. lignum perforatum quo pedes vinctorum conti- **סַד**
nentur. pro quo tranſlatio noſtra neruū tranſtulit. Iob.
13. Poſuiſti in neruo pedem meum. **Neruus.**

סָדִין Sadin. ſindon. linteum. Prouer. 31. Sindonem fecit **סָדִין**
& vendidit. Et in plurali סְדִינִים Sedinim. vt Iudi. 14. **Sindon.**
Triginta ſindones & totidem tunicas. Eſa. 3. Et ſindones & **סְדִינִים**
vittas & teriſtra. **ſindones.**

סֶדֶר Seder. ordo. regula. Et ſolū inuenitur in numero plu **סֶדֶר**
rali. Iob. 10. Et nullus ordo. pro quo hebrei legunt. & **Ordo.**
non ſūt ordines. & inde מִסְדְרוֹנָה Miſderona. pro quo bea **מִסְדְרוֹנָה**
tus hieronymus tranſtulit poſticum. Iudi. 3. Per poſticum **Poſticus.**
egreſſus eſt. Et aliquando ſcribitur cum ſin loco ſamech.
De quo vide infra in littera ſin.

סַהַר Sahar. Rotundum. pro quo beatus hieronymus tran **סַהַר**
ſtulit tornatilem. Canti. 7. Vmbilicus tuus crater tor- **Tornatilis**
natilis. Item סֹהַר Soar. i. carcer. ſeu lacus rotundus quo **סֹהַר**
vincti claudūtur. Geñ. 40. Miſit eos in carcerem. pro quo **Carcer.**
hebrei legunt. Miſit eos in domum carceris.

סוּג Sug. Auertere. auerti. conuerti. ſcilicet retrorſum. rece **סוּג**
dere. ſ. retro. 2. Regū. 1. Sagitta ionathe nunqꝫ rediit re **Retro rece**
trorſum. p̄s. 43. Non receſſit retro cor noſtrum. p̄s. 52. om **dere.**
nes declinauerunt. p̄s. 128. Et conuertantur retrorſum om **Declinare**
nes qui oderunt ſion. Eſa. 59. Et conuerſum eſt retrorſum **Retrorſum** **conuerti.**
cor noſtrum. Soph. 1. Et qui auertuntur de poſt tergū do- **Auerti.**
mini. Vide etiam de hoc ſupra in dictione נָסַג Naſag. & in
de. סוּג Sug. ideſt recedens. vel declinans. Prouer. 14. Viis
ſuis replebitur ſtultus. pro quo hebrei legunt. De viis ſuis **סוּג**
replebitur recedens vel declinans corde. ideſt recedens vel **Recedens**
declinans a via recta ſiue a recto iudicio rationis. & īde סוּגָה **סוּגָה**
Suga. ideſt vallata vel circundata. Canti. 7. Vallatus liliis. **Vallatus.**

סוֹד Sod. ſecretum. arcanum. conſilium: ſeu conciliū. Iob. **סוֹד**
29. Quādo ſecreto erat deus in tabernaculo meo. & ſe **ſecretum.**
cundum litteram hebraicam poteſt etiam legi ſic. Quando
ſecretum dei in tabernaculo meo. ſcilicet erat. p̄s. 24. firma
mentum eſt dominus timentibus eum. pro quo beatꝰ hie-
ronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem trāſtulit.
Secretum domini timentibus eum. Prouer. 25. Et ſecretū
extraneo ne reueles. Amos. 3. Niſi reuelauerit ſecretum ſu
um ad ſeruos ſuos prophetas. Ponitur etiam pro conſilio
vel concilio. ſcilicet ſecreto. Iob. 15. Nunquid conſiliū dei **conſilium.**
audiſti. Ps. 82. Super populum tuum malignauerunt con-
ſilium. p̄s. 88. Deus qui glorificatur in conſilio ſanctorum.
Ps. 110. In conſilio iuſtorum & congregatione. Hiere. 6. &
ſuper concilium iuuenum ſimul. & in eodem. 15. Non ſedi **concilium.**
in concilio ludentium. Ezech. 13. In concilio populi mei
non erunt. & inde verbum הוּסַד Huſad. ideſt conſiliatus eſt **הוּסַד**
ſeu conſilio decreuit. z. Paralip. 3. Et hec ſunt fundamenta
que iecit ſalomon vt edificaret domū dei. pro quo hebrei
legunt. Et hec ſunt que conſiliatus eſt ſalomon ſiue que cō **conſiliari.**
ſilio decreuit vt edificaret domum dei. Poteſt etiam deriua
ri a dictione יָסַד Iaſad: que ſignificat fundare: ſeu funda-
menta iacere: ſicut eſt in littera noſtra. & inde deriuatur. סַד **סַד**
Sad. quod ſignificat lignum perforatum quo pedes vincto
rum continentur. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit
neruum. Iob. 13. Poſuiſti in neruo pedem meum. **Neruus.**

סָוֶה Saue. velamen. & ſcribitur cum mem in principio & **סָוֶה**
dicitur מַסְוֶה maſue. Exo. 34. Poſuit velamen ſup faci **מַסְוֶה**
em ſuam. **Velamen.**

סוּךְ Such. Vngere. purgare. ſcilicet ventrem. Deut. z8. & **סוּךְ**
non vngeris oleo. Ruth. 3. Lauare igitur & vngere. z. **Vngere.**
Regum. 1z. Et lotꝰ vnctuſqꝫ eſt. Ezech. 16. & vnxi te oleo.
Dañ. 10. Sed neqꝫ vnguento vnctus ſum. & inde אָסוּךְ aſuch **אָסוּךְ**
ideſt laguncula olei ſeu lecythus. 4. Reg. 4. Non habeo an
cilla tua quicquā in domo mea niſi parum olei quo vngar
Pro quo hebrei legunt. Non habeo ancilla tua in domo ni
ſi lagunculam ſeu lecythum olei. Poteſt etiam eſſe verbum **laguncula**
prime perſone futuri temporis. ſicut eſt in littera noſtra. ſi-
gnificat etiam predicta dictio purgare ventrem. Iudi. 3. for
ſiāt purgat aluum in eſtiuo cenaculo. 1. Reg. z4. Ingreſſꝰ **Purgare** **uentrem.**
eſt ſaul vt purgaret ventrem.

סוּס Sus. equus. hirūdo. Geñ. 49. Mordens vngulas equi. **סוּס**
Exo. 14. Et omnis equitatus pharaonis. Et in eodem. **Equus.** **equitatus.**
15. Ingreſſus eſt enim currus pharaonis cum curribus &
equitibus eius. pro quo hebrei legunt. Ingreſſus eſt equus

© Biblioteca Nacional de España

pharaonis.Ps.31. Nolite fieri ſicut equus & mulus. Ps. 32.
fallax equus ad ſalutem. Reperitur etiam in genere femini
סוּסָה no סוּסָה Suſa. Canti.1. Equitatui meo in curribus pharao-
Equitatus סוּסִים nis. Et in plurali. סוּסִים Suſim. Deut.17. Non multiplica-
bit ſibi equos. Ps.19. Hi in curribus & hi in equis. Abach.
Equi. 3. Qui aſcendis ſuper equos tuos. Et in eodem. Viam feci-
ſti in mari equis tuis. ſignificat etiam quoddā genus auis.
Pro quo beatus hieronymus tranſtulit pullum.ſ. hirundi-
hirundo. nis: ſiue hirundinē. Eſa.38. Sicut pullus hirundinis ſic cla-
mabo. Et aliquando mutat vau in iod. Hiere. 8. Turtur &
hirundo & ciconia. & aliqui hebrei interpretantur grus.
סוף סוֹף Soph. finire. conſumere. conſumi. deficere. deeſſe. cō-
plere. Eſter. 9. Dies phurim ideſt ſortium obſeruētur
a iudeis & ab eorum progenie que his cerimoniis obliga-
ta eſt. Pro quo hebrei legunt. Et dies phurim ideſt ſortium
iſti non tranſeant a iudeis & memoria eorum non deſinat
Finire. ſiue non finiatur a ſemine eorum. Ps.72. Subito defecerūt
Deficere. Eſa.66. Simul conſumentur dicit dominus. Dan.2. Com-
Cōſumere. minuet & conſumet vniuerſa regna. Hiere. 8. Congregās
Cōgregar. congregabo eos dicit dominus. pro quo hebrei legunt. cō
ſumens conſumam eos dicit dominus. poteſt etiam deriua
ri a dictione אָסַף aſaph: que ſignificat congregare: ſicut eſt
in littera noſtra. & ſimiliter Soph.1. vbi dicitur. congrega-
bo omnia a facie terre dicit dominus. congregans hominē
& pecus: congregans volatilia celi & piſces maris. pro quo
hebrei legunt. Conſumam ſeu finiam omnia dicit domin9
conſumens hominem & pecus. De quo vide ſupra in dictio
ne אָסַף Aſaph. & infra in dictione סָפָה ſapha. Ponitur etiā
Complere pro complere. Dan.4. ſermo completus ē ſuper Nabucho
סוף donoſor. Et inde סוֹף Soph. ideſt finis terminus ſummitas
Finis. Eccl'ſ.7. In illa enim finis cunctorum admonetur. Et i eo-
dem.12. finem loquendi pariter omnes audiamus. Pōitur
Sūmitas. etiam pro ſūmitate. 2. Paralipo. 20. Et inuenietis illos in ſū
סוף mitate torrentis. Item סוּף Suph. ideſt iuncus ſeu papirus
Carectus. aut carectus. Exo.2. Et expoſuit eum in carecto. Et in eodē
Papirio. Que cum vidiſſet fiſcellam in papirione. Eſa.19. Calamus
Juncus. & iuncus marceſcent. Significat etiam pelagus. Ione.2. Pe
Pelagus. lagus operuit caput meum. & ide dicitur. יַם סוּף Iamſuph
ים סוף ideſt mare pelagoſum: quia eſt quaſi pelagus ingrediens
a mari oceano & non habens exitum aliunde: vel quia in
ripa eius oriuntur iunci ſiue papiri. Tranſlatio noſtra tra-
Mare rubrum. duxit mare rubrum. eo quod habet arenas rubeas. Exo.15
Tulit autem moyſes iſrael de mari rubro. Ps.105. Et irrita-
uerunt aſcendentes mare rubrum. Et in eodem. Et increpa
סופה uit mare rubrum. Et inde סוּפָה Supha. ideſt tempeſtas. tur
Turbo. bo. Iob.21. Et ſicut fauilla quam turbo diſpergit. Eſa.5. Et
Tēpeſtas. rote eius quaſi impetus tempeſtatis. Et in eodem.17. Et ſi-
cut turbo coram tempeſtate. Oſee.8. Ventum ſeminauerūt
סופות & turbinem metent. Naum.1. Dominus in tēpeſtate & tur-
Turbines bine vie eius. Et in plurali סוּפוֹת ſuphoth. Eſa.21. Sicut tur
bines ab Africo veniunt.
סור סוּר Sur. Recedere. declinare. diuertere. ammouere. ſepara
Declinare Diuertere re. auferre. Gen.19. Declinate in domum pueri veſtri
Et in eodem. Vt diuerterent ad eum. Exo.3. Vadam & vi-
debo viſionem hanc. pro quo hebrei legunt. Recedam ſiue
declinabo & videbo viſionem hanc. ideſt recedam de loco
in quo ſto: & vadam ad videndam viſionem hanc. Et in eo
Recedere. dem. Cernens autem dominus q pergeret ad videndum.
Et in eodem.32. Receſſerunt cito de via. Nu.12. nubes quo
q receſſit que erat ſup tabernaculo. & i eo.14. Receſſit ab
eis omne preſidium. Et in eodem.16. Recedite a tabernacu
lis impiorum. Ruth.4. Declina pauliſper & ſede hic. ps.13
Omnes declinauerunt. Ps.36. Declina a malo & fac bonū.

Ps.118. Declinate a me maligni. Hiere.17. Recedentes a te
in terra ſcribentur. Oſee.4. Separatum eſt conuiuium eo- Separari.
rum. Et in eodem.7. Et receſſerunt a me. Hebrei tamen in
predicto loco legunt. Preuaricati ſunt in me. nā in hebreo Preuaricari.
non habetur a me ſed in me. Amos.6. Et auferetur factio
laſciuientium. ideſt recedet. & aliquando ſcribitur cum ſin
loco ſamach. Oſee.9. Sed & ve eis cum receſſero ab eis.
Sed in predicto loco in hebreo magis proprie legitur
incarnatio mea ex eis. De quo dictum eſt ſupra in dictione
בָּשָׂר Baſar. ſignificat etiam auferre vel ammouere. Gen.
38. Que depoſitis viduitatis veſtibus. pro quo hebrei le-
gunt. Et abſtulit veſtes viduitatis ſue. Et in eo.49. Non Auferre.
auferetur ſceptrum de iuda. Deut.7. Auferet dominus a te
omnem langorem. Vbi ponitur verbum tertie coniuga-
tionis. ideſt recedere faciet. 2. Reg.5. Niſi abſtuleris cecos
& claudos. 3. Regum.15. Inſuper & maacham matrem ſu-
am amouit ne eſſet princeps. Iob.27. Viuit deus qui ab-
ſtulit iudicium meum. Eſa.17. Ecce damaſcus deſinet eſſe
ciuitas. ideſt auferetur ne ſit ciuitas. Ezech.21. Aufer cyda-
rim: tolle coronam. Dan.12. Cum ablatum fuerit iuge ſacri
ficium. & inde סוּרָה Sura. pro quo beatus hieronymus trā סורה
ſtulit captiuam. ideſt recedens vel ablata de terra ſua. Eſa. captiua
59. Tranſmigrata & captiua. & inde סַר Sar. ideſt triſtis vel סר
indignans: eo quod recedit a conſortio hominum. 3. Regū
21. Venit ergo Achab in domum ſuam indignans. & i ge- Indignās
nere feminino סָרָה Sara. vt in eodem. Vnde anima tua cō- סרה
triſtata eſt. & aliquando ſcribitur ſupradictum verbum cū Cōtriſtata
duplici res & dicitur סָרַר Sarar. ideſt ſubuertere. peruer- סרר
tere. declinare. ſcilicet a via recta. Thren.3. Semitas meas
ſubuertit. Oſee.4. Sicut vacca laſciuiens declinauit iſrael. ſubuertere Declinare
Vbi ponitur verbum & nomen ſeu participium ab eo deri
uatum. ac ſi diceret. Sicut vacca declinans declinauit iſrael.
Et inde סוֹרֵר Sorer. ideſt peruerſus. ſiue declinans a via re סורר
cta: aut proteruus vel contumax. Deut.21. filium contuma contumax
cem & proteruum. vbi ponitur pro contumace. Et in eodē
filius noſter proteruus & contumax eſt. vbi ponitur pro ꝓ proteruus
teruo. Ponitur etiam pro incredulo. ideſt apoſtata. Eſa.65.
Ad populum incredulum. Oſee.9. Omnes principes eius Incredul9 recedētes.
recedentes. ideſt declinantes a via recta. Zach.7. & auerte-
runt ſcapulam recedentes. & inde סָרָה Sara. ideſt diſceſſio. סרה
preuaricatio. Deut.13. quia locutus eſt vt vos auerteret a do
mino deo veſtro. pro quo hebrei legunt. Quia locutus eſt
receſſionem vel preuaricationem contra dominum deum
veſtrum. Et inde סוּרִי Sure. pro quo beatus hieronymus receſſio. סורי
tranſtulit prauum. Hiere.2. Quomodo ergo conuerſa es
mihi in prauum vinea aliena. Hebrei tamen dicunt q ſi- Prauum.
gnificat palmites ſeu ramos. & legunt ſic. Quomodo ergo
conuerſa eſt mihi in palmites vinee aliene ſiue extranee. Palmites
Item סוּר Sur. nomen eſt cuiuſdam porte in templo ſalo- סור
monis exiſtentis. 4. Regum.11. Tertia pars ſit in porta ſeir
Debet legi i porta ſur. Sur.
סוּת Suth. Pallium ſeu coopertorium. Gen.49. & in ſan- סות
guine vue pallium ſuum. Et ſolum inuenitur in pre- Palliū.
dicto loco.
סָחַב Sachab. Trahere. detrahere. deiicere. ſeu abiicere. pu- סחב
treſcere. lacerare. 2. Regum.17. Et trahemus eam i tor Trahere
rentem. Hiere.22. Putrefactus & proiectus extra portas ie- putreſcere
ruſalem. Et in eodem.49. Si non deiecerint eos paruuli Deiicere.
gregis. Ponitur etiam pro lacerare. Hiere.15. Et canes ad
lacerandum. & inde סְחָבוֹת Sechaboth. ideſt panni lacerati lacerare. סחבות
& abiecti pre nimia vetuſtate. Hiere.38. Tulit inde veteres Panni ueteres.
pānos. Et in eo. Pone veteres pannos & hec ſciſſa & putri-
da ſub cubito manuum tuarum.

© Biblioteca Nacional de España

סָחָה Radere. סְחִי erradicatio

סחה Sacha. Radere. abradere. Ezech. 26. Et radam puluerem eius de ea. Et inde סְחִי Sechi. ideſt abraſio. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit erradicationem. Threñ. 3. Eradicationem & abiectionem poſuiſti nos.

סָחַף Abradere. inundare. Computreſcere.

סחף Sachaph. Abradere. inundare. computreſcere. Prouer. 28. Similis eſt imbri vehementi in quo paratur fames. Pro quo hebrei legunt. Imber abradens ſiue inundans & abſqꝫ pane. ſed beatus hieronymus tranſtulit ſenſũ Ponitur etiam pro computreſcere. Hiere. 46. Quare computruit fortis tuus.

סָחַר Circuire. סְחַרְחַר Cõturbari. סֹחֵר mercator. negociator

סחר Sachar. Circuire. circunuoluere. negociari. vt Hiere. 14. Propheta nãqꝫ & ſacerdos abierunt in terram. Pro quo hebrei legũt. Propheta namqꝫ & ſacerdos circuierunt in terram. ideſt huc atqꝫ illuc abierunt non inuenientes requiem. Et aliquando duplicatur littera cheth & littera res & dicitur סְחַרְחַר Secharchar. p̄s. 37. Cor meum conturbatum eſt. Pro quo hebrei legunt. Cor meum circũuoluitur. ideſt fluctuat: & ſic tranſtulit beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. & inde dicitur סֹחֵר Socher. ideſt mercator ſeu negociator: eo quod circuit regiones & vadit huc atqꝫ illuc. Geñ. 23. quadringentos ſiclos argẽti probate monete. pro quo hebrei legunt. Quadringentos ſiclos argenti tranſeuntis mercatori vel negociatori. & eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Et in eo. 37. Et pretereuntibus madianitis negociatoribus. Eſa. 23. Cuius negociatores principes Ezech. 27. Carthaginẽſes negociatores tui. ꝓ quo hebrei legũt. Tharſis negociatrix tua. vbi põitur tharſis ꝓ carthagine. Et in eodem. Venerunt ad te negociatores tui. Et in eodem. Negociatores populorum ſybilauerunt ſuper te. & inde סַחַר Sechar. ſiue סְחוֹרָה Sechora. ideſt negociatio ſiue mercimonium. Prouer. 3. Melior eſt acquiſitio eius negociatione argenti. Pro quo hebrei legunt. Melior eſt negociatio eius negociatione argenti. Et in eodem. 31. Quia bona eſt negociatio eius. Eſa. 23. Et facta eſt negociatio gentium. Et in eodem. & erit negociatio eius & merces eius ſanctificate domino. Et in eodem. 45. Labor egypti & negociatio ethiopie. Ezech. 27. Et negociatio manus tue. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מִסְחָר Miſchar. 3. Regum. 10. & negociatores vniuerſiqꝫ ſcruta vendẽtes. Pro quo hebrei legunt. Et negociatio negociatorũ ſeu ſcruta vendentium. Sunt autem ſcruta res parui valoris. & inde verbum סָחַר Sachar. ideſt negociari. Geñ. 34. Terra in poteſtate veſtra eſt: exercete negociamini & poſſidete eam. Et in eodem. Negocientur in terra & exerceant eam. Et inde סֹחֵרָה Sochera. ideſt clypeus rotundus ſecundũ hebreos. Ps. 90. ſcuto circũdabit te veritas ei9. ꝓ quo he. le. ſcutũ & clypeus veritas ei9. & btũs hiero. in pſ. iuxta he. ve. trãſtulit. Scutũ & ꝓtectio veritas eius. & inde סֹחֶרֶת ſochareth i. lapis p̄cioſus. ꝓ quo btũs hiero. trãſtulit. lapidẽ pariũ. Eſter. 1. Sup pauimẽtũ ſmaragdino & pario ſtratum lapide.

סְחוֹרָה negociatio. מִסְחָר negociatio. סָחַר negociari. סֹחֵרָה Clypeus Protectio. סֹחֶרֶת Parius. lapis.

סָחִישׁ Que ſpontenaſcũtur

סחיש Sachis. Renaſcentia que ex radicibus ſeminis oriuntur: ſeu que ſponte naſcuntur. 4. Reg. 19. In ſecũdo autem anno que ſponte naſcuntur.

סִיג Scoria. סִיגִים Rubigo. Scoria.

סיג Sig. Scoria. rubigo. Ezech. 22. Verſa eſt mihi domus iſrael in ſcoriã. & declinatur pluraliter סִיגִים Sigim. Prouer. 25. Aufer rubiginem de argento. Et in eo. 26. quo modo ſi argẽto ſordido ornare velis vas fictile. i. argẽto rubiginoſo vel cũ ſcoria. Eſa. 1. Argentũ tuũ verſum eſt ĩ ſcoriã. Et in eodem. & excoquam ad purum ſcoriam tuam.

סִיר Olla.

סיר Sir. Lebes. olla. ſpina. Exo. 16. Quando ſedebamus ſuper ollas carnium. Quod in hebreo legitur ſingulariter. ſcilicet ſuper ollam carnium. 4. Regum. 4. Mors in olla. Eccl's. 7. Sicut ſonitus ſpinarum ardentium ſub olla. Hiere. 1. Ollam ſuccenſam ego video. Ezech. 24. Pone ollam. Et in plurali סִירוֹת Siroth. Exo. 27. facieſqꝫ in vſus ei9 lebetes. 2. Paralipo. 35. Pacificas vero hoſtias coxerunt in lebetibus. Amos. 4. Et reliquias veſtras in ollis feruentibus. Hebrei tamen in predicto loco legunt. Et reliquias veſtras in ſagenis piſcium vel piſcatorum. De quo vide ſupra in dictione דוג Dog. & in dictione דָּגָה Daga. Item סִיר Sir ideſt ſpina. tribulus. & ſolum inuenitur in numero plurali ſcilicet סִירִים Sirim. Eccl's. 7. Sicut ſonit9 ſpinarum. Oſee. 2. Sepiam viam tuam ſpinis. Naum. 1. Sicut ſpine ſe inuicem complectuntur. Reperitur etiam סִירוֹת Siroth. ſecundum terminationem pluralem femininorum. Ps. 57. Priuſq̃ intelligerent ſpine veſtre rhamnum. Hebrei tamẽ primam ſignificationem ſequentes legunt ſic. Priuſq̃ intelligerent ideſt ſentirent olle veſtre rhamnum.

סִירוֹת lebetes. סִיר Spina. סִירִים Spine. סִירוֹת

סִית Perſuadere. Suadere. Incitare. Concitare. Decipere. deludere. Auertere. Seducere

סית Sith. ſuadere. perſuadere. incitare. decipere. ſeducere. auertere. Deut. 13. Si tibi voluerit perſuadere frater tuus. Ioſ. 15. Que ſuaſa eſt a viro ſuo. 1. Regum. 26. Si dominus incitauit te aduerſum me. 2. Regum. 24. Commouitqꝫ dauid in eis. ideſt perſuaſit. 3. Regum. 21. Concitauit enim eum iezabel vxor ſua. 4. Regum. 18. Nolite audire ezechiam qui decipit vos. 2. Paralipo. 32. Num ezechias decepit vos. Et in eodem. Nec vana perſuaſione deludat. Iob. 1. Tu autem commouiſti me aduerſus eum. ideſt perſuaſiſti vel incitaſti me. Et in eodem. 36. Igitur ſaluabit te de ore anguſto. Pro quo hebrei legunt. Et etiam ſuaſit te de ore anguſto vel de ore tribulantis vel hoſtis. ideſt ſuaſit te ne incideres in os eius. vel ſic. Auertit te de ore anguſto. & eſt idem ſenſus cum littera noſtra. Et in eodem. Non te ergo ſuperet ira. ideſt ne incitet te. Hiere. 38. Seduxerunt te & preualuerunt aduerſum te. Ponitur etiam pro auertere. 2. Paralipo. 18. Atqꝫ auertit eos ab illo. ideſt ſuaſit vel incitauit eos vt diuerterent ab eo.

סָכַךְ Tegere. Cõpingere. Protegere. Velare. Cõcludere. Obũbrare. Operire.

סכך Sachach. Cooperire. velare. tegere. protegere. vt Exo. 25. Tegant expandentes alas. Iob. 10. Oſſibus & neruis compegiſti me. Pro quo hebrei legunt. texiſti me ſeu protexiſti me. Ezech. 28. Tu cherub extentus & protegens. Et in eodem. Et perdidi te o cherub protegens. & cõmuniter ſcribitur cum ſimplici caph. Exo. 40. Dimitteſqꝫ ante illam velum. Pro quo hebrei legunt. Velabis ſeu proteges arcam cum velo. 3. Regum. 8. Et protegebant cherubim arcam & vectes eius. Iob. 3. Et circundedit eum deus tenebris. Pro quo hebrei legunt. Et texit ſeu protexit deus pro eo. Et in eodem. 38. Quis concluſit oſtiis mare. i. qs velauit. & ĩ eo. 40. ꝓtegũt vmbre vmbrã ei9. p̄s. 90. ſcapulis ſuis obũbrabit tibi. i. ꝓteget te. Threñ. 3. opuiſti ĩ furore. & ĩ eo. oppoſuiſti nubẽ tibi. & aliqñ ſcribitur cũ ſin loco ſamach. Exo. 33. & ꝓtegã te dextera mea. & ĩde סוּךְ ſuch i. vmbraculũ. ſeu tabernaculũ vel tẽtoriũ. p̄s. 26. Qm̃ abſcõdit me in tabernaculo ſuo. Et aliqñ ſcribitur cũ ſin loco ſamach. Threñ. 2. & diſſipauit q̃ſi hortũ tẽtoriũ ſuũ. dr̃ ẽt סַךְ Sach. p̄s. 41. Qm̃ trãſibo vſqꝫ ad locũ tabernaculi admirabilis. ſcribitur ẽt cũ he in fine & dr̃ סוּכָּה ſuca. Eſa. 4. Et tabernaculũ erit in vmbraculũ diei. & in plu. סֻכּוֹת Sucoth. Leuit. 23. Erũt ferie tabernaculorũ ſeptẽ diebus dñi. Et ĩ eo. & habitabitis in vmbraculis ſeptẽ diebus. & ĩ eo. manebit ĩ tabernaclis. & ĩde מָסָךְ maſach. i. tẽtoriũ: ſeu velũ aut ꝓtectio Exo. 26. facies & tẽtoriũ ĩ ĩtroitu tabernacli. Nu. 4. & deponẽt velũ qđ pẽdet añ fores. p̄s. 104. ſpãdit nubẽ ĩ ꝓtectiõe & inde סוֹכֵךְ ſochech. i. tentoriũ ſeu vmbraculũ ex corio & tabulis fabrefactũ quo expugnatores vrbiũ vtũtur propter lapides & tela que de muro mittuntur. Naum. 2. Velociter aſcendet muros eius: & preparabitur vmbraculum. Et

סוּךְ Tabernaculum. Tentoriũ. סַךְ סוּכָּה Vmbraculum. סֻכּוֹת tabernacula. מָסָךְ tentorium Velum. Protectio סוֹכֵךְ Vmbraculum.

© Biblioteca Nacional de España

מוסך inde מוּסַךְ Muſach.4.Reg.16.Muſach quoq; ſabbati. & di
cunt hebrei ꝙ erat tentoriũ quoddam in atrio tẽpli ſubter
quod erant cuſtodes templi in ſabbatis.

סכל סָכַל Sachal.ſtulte agere.ſeu ſtulte operari.iſanire.infatua⸗
re.fatuum ſeu ſtultum eſſe .Geñ.31.Stulte operatus
Stulte operari. es.1.Regum.13.Stulte egiſti: nec cuſtodiſti mandata domi
Stulte agere. ni.& in eo.26.Apparet enĩ quod ſtulte egerim.2.Reg.15.
Infatuare Infatua queſo domine conſilium achitophel.Eſa.44. Et
Stultũ facere. ſcientiam eorum ſtultam faciens.& inde סֶכֶל Sechel. ideſt
ſtulticia.fatuitas.vt Eccl'ſ.10.Poſitum ſtultum in dignitate
סכל ſublimi.pro quo hebrei legunt.Poſitam ſtulticiã.Et ſi ſcri⸗
Stulticia. batur cum littera ſin loco ſamach poteſt legi ſic.Poſitũ in⸗
tellectũ in dignitate ſublimi.& ſic legunt aliqui hebrei. nã
aliquando ponitur ſin loco ſamach & econuerſo.vt dictum
eſt in precedentibus:& vt infra dicetur.& inde סִכְלוּת Sich
סכלות luth.ideſt ſtulticia.inſipientia.error.vt Eccl'ſ.2.Trãſiui ad
contemplandam ſcientiã erroreſq; & ſtulticiam . Et in eo.
ſtulticia. Et vidi ꝙ tantũ precederet ſapientia ſtulticiã quãtũ differt
lux a tenebris.& in eo.7.Errorem imprudentiũ. Et in eo.
Error. 10.precioſior eſt ſapientia parua q̃ gloria ad tẽpus ſtulticiã
Et aliquando ſcribitur cum ſin loco ſamach.vt ſupra in eo.
1.Vt ſcirem prudentiam atq; doctrinam erroreſq; atq; ſtul
סכל ticiam.& inde סָכָל Sachal.ideſt ſtultus.fatuus.inſipiens.
Stultus. Eccl'ſ.10.Sed & in via ſtultus ambulans cum ipſe inſipiens
ſit omnes ſtultos eſtimat.Hiere.5.Audi popule ſtulte.

סכן סָכַן Sachan.comparare.aſſimilare.aſſimilari. equalẽ ſeu
cõparem eſſe .acquieſcere.intelligere.preuidere.con
Equalẽ eẽ. ſueſcere.Iob.15.Arguis verbis eum qui non eſt equalis ti⸗
Comparare bi.Et in eodem.22.Nunquid deo poteſt comparari homo.
Et in eodem.34.Non placebit vir deo etiam ſi cucurrerit
cum eo.ideſt non comparabitur vir deo . Et aliqui hebrei
dicunt ꝙ ſignificat prodeſſe ſeu conferre . Vnde ĩ predicto
Prodeſſe. loco ipſi legunt.Quid prodeſt vel quid confert homo cum
cucurrerit cum deo.ſiue cum complacuerit cum deo. Et in
Placere. eodem.35.Non tibi placet quod rectum eſt:vel quid tibi ꝓ
derit ſi ego peccauero.pro quo hebrei legunt . Quid tibi
confert & quid tibi proderit ſi ego peccauero Significat eti
Acquieſcere. am acquieſcere.Iob.22.Acquieſce igitur ei & habeto pacẽ.
Item ſignificat intelligere ſeu preuidere.Iob.22. etiam cũ
perfecte fuerit ſcientie.pro quo hebrei legunt.etiam ſi in⸗
telligat in eis: ſiue ſuper eos intelligens. ſed beatus Hiero
nymus tranſtulit ſenſum.Ps.138.Et omnes vias meas pre⸗
Preuidere uidiſti.Significat etiam conſueſcere.Nu.22 .Dic quid ſimi
le vnquam fecerim tibi.pro quo hebrei legunt . Nunquid
cõſueſcere conſueſcens conſueui vt facerem tibi talia.Significat etiam
Vulnerare periclitari.pro quo beatus hieronymus tranſtulit vulnera⸗
re.Eccl'ſ.10.Qui ſcindit ligna vulnerabitur ab eis . ꝓ quo
סכנה hebrei legunt.periclitabitur ab eis. Vnde periculum ipĩ vo
Periculũ. cant סַכָּנָה Secana.& inde מִסְכֵּן Miſchen.ideſt pauper. ege⸗
מסכן nus.Eccl'ſ.4.Melior eſt puer pauper & ſapiens.Et in eodẽ
Pauper. 9.Inuentuſq; eſt in ea vir pauper & ſapiens . Et in eodem.
מסכנות Sapientia pauperis contempta eſt.& inde מִסְכְּנוּת Miſche⸗
Penuria. nuth.ideſt paupertas.penuria.Deut.8.vbi abſq; vlla penu⸗
סוכן ria comedes panem tuum.Item סוֹכֵן Sochen .i.cellariũ ſeu
Qui habitat in ta apotheca.Tabernaculum:ſiue cubicularius : vel theſaurari
bernaculo. us.Eſa.22.Ingredere ad eum qui habitat in tabernaculo
סכנת Et in genere feminino סֹכֶנֶת Socheneth . 3 . Regum .1. Et
cubicularia. foueat eum dormiatq; in ſinu ſuo.pro quo hebrei legunt.
מסכנות Et ſit ei cubicularia:dormiatq; in ſinu ſuo . & inde מִסְכְּנוֹת
Taberna Miſchenoth.ideſt apothece : ſeu tabernacula vel cellaria .E
cula. xo.1.Edificauerunt vrbes tabernaculorum pharaoni.2.pa
Apothece ralipo.32.Apothecas quoq; frumenti vini & olei. Poni⸗
tur etiam pro munitionibus.2.Paralipo.8.Et alias ciuita⸗

tes munitiſſimas edificauit in emath.Et in eodem. Et om⸗ munitiões
nes vrbes firmiſſimas que fuerunt ſalomonis.Et in eodem
16.Et vniuerſas vrbes neptalim muratas.Et in eodem.17. Murate.
Et edificauit in iuda domos ad inſtar turrium vrbeſq; mu⸗
ratas.Et inde מְסוּכָּן Meſucan.Pro quo beatus hieronymus מסוכן
tranſtulit fortem.Eſa.40.forte lignum & imputribile ele⸗ Fortis.
git artifex ſapiens.

סכסך Sichſach.Miſcere.concurrere facere.Eſa.19.Et con
currere faciam egyptios aduerſus egyptios. סכסך

סכר Sachar.claudere.obturare.concludere.tradere . Geñ. Concurrere facere.
8.Et clauſi ſunt fõtes abyſſi.p̃s.62.Quia obſtructum סכר
eſt os loquentium iniqua.Eſa. 19. Et tradam egyptum in Claudere.
manu dominorum crudelium.pro quo hebrei legunt . Et Obturare.
concludam egyptum.Et inde שֶׂכֶר Secher.cum ſin in prin⸗ Tradere.
cipio loco ſamach.ideſt lacuna ſeu ſtagnum vbi aque clau⸗ שכר
duntur.Eſa.19 . Omnes qui faciebant lacunas ad capien⸗ lacuna.
dos piſces.

סכת Sacath. Attendere.auſcultare.Deut.27.Attẽde & au⸗ סכת
di iſrael. Item סִכּוּת ſicuth.nomen idoli ſecundum he Attendere
breos. Amos.5.Et portaſtis tabernaculum moloch deo ve סכות
ſtro.Pro quo hebrei legunt.Et portaſtis ſicuth regem ve⸗ Tabernaculum.
ſtrum ſeu regis veſtri aut moloch veſtri.ꝙ ſi pro סִכּוּת ſi⸗
cuth ponatur סוּכַּת ſuchath. tunc ſignificat tentorium ſeu ta
bernaculum.ſicut eſt in littera noſtra:vt dictum eſt ſupra in
dictione סָכַךְ ſachach.

סל Sal.Caniſtrum.cartallus. Geñ.40.Et in vno caniſtro סל
quod erat excelſius.Et in plurali סַלִּים Salim. Vt in eo⸗ Caniſtrum
dem.Et ego vidi ſomnium ꝙ tria caniſtra farine haberem סלים
ſuper caput meum.Et in eodem . Tria caniſtra tres adhuc Caniſtra.
dies ſunt . Reperitur etiam duplicatum . & dicitur סַלְסִיל סלסיל
Salſil.vt Hiere.6.Quaſi vindemiator ad cartallum.vbi po cartallus
nitur סַלְסִלּוֹת Salſiloth in numero plurali.ideſt cartalli ſeu סלסלות
caniſtra . Et aliqui hebrei dicunt quod a predicta dictio⸗ caniſtra
ne deriuatur סֶלָה Sela:per additionem he in fine:& ſignifi סלה
cat ſemper.De quo vide in ſequenti dictione.quia ſecundũ
alios inde deriuatur.

סלל Salal.Iter vel viam facere.viam preparare . Iter pre⸗ סלל
bere.exaggerare.ideſt viã inequalem & aſperã ſterne
re lapidibus & lignis & eleuare humiliora & deprimere al⸗
tiora vt ſit via plana.calcare.terere ſeu opprimere. Iob.19.
Et fecerunt ſibi viam per me.Ps.67.Iter facite ei qui aſcẽ⸗ Viã facere.
dit ſuper occaſum.Eſa.57.viam facite prebete iter.vbi ea⸗ Iter facere.
dem dictio bis ponitur.Et in eodem.26.Planum facite iter prebere iter
Pro quo hebrei legunt.Exaggerate exaggerate iter.i. pla exaggerare
num facite iter.ſicut eſt in littera noſtra.Ponitur etiam pro
terere vel calcare.Hiere.18.vt ambulent per eas itinere nõ
trito.Et in eodem.50.Tollite de via lapides & redigite in Terere.
aceruos . Pro quo hebrei legunt.Calcate vel triturate eam Calcare.
ſicut aceruos . ſcilicet meſſis.poteſt etiam intelligi ſicut eſt
in littera noſtra.ponitur etiam pro opprimere.Iob. 30.op Opprimere
preſſi quaſi fluctibus ſemitis ſuis.Sed etiam in predicto lo
co hebrei legunt.Et iter fecerunt ſuper me ſemitis interi⸗
tus ſui.Ponitur etiam pro retinere.Exo.9 . Adhuc retines Retinere.
populum meum.Pro quo hebrei legunt. Adhuc calcas po
pulum meum .ideſt ſubiicis.Alii vero legunt ſic.Adhuc ele
uaris contra populum meum.Nã ſecũdũ hebreos ẽt ſignat Eleuare.
eleuare.Prouer.4.Arripe illam & exaltabit te.pro quo ip
ſi legunt.Eleua illam & exaltabit te.& in predicto loco du⸗
plicatur littera ſamach & littera lamed . & inde מְסִלָּה Meſi מסלה
la ſiue מַסְלוּל maſlul.i. via trita ſeu ſtrata. aut ſemita . Nu. מסלול
20.Per tritam gradiemur viam . 2. Regum.20.Iacebat in Trita uia.
media via . Et in eodem . Amouit eum de via in agrum Via.
Eſa.11 .Et erit via reſiduo populi mei. Et in eodem.35.

© Biblioteca Nacional de España

Semita. מסלות

Et erit ibi ſemita.Et in plurali מסלות meſiloth.Iudi.20.in illa quoqꝫ fuga palantes in diuerſa tendentes occiderunt quinqꝫ millia viros.Pro quo hebrei legunt. Et occiderunt in viis quinqꝫ millia viros.p̄s.83.Aſcenſiones in corde ſuo Pro quo beatus hiero.in pſ.iuxta he.ve.tranſtulit. Semite in corde ſuo.Eſa.35.Diſſipate ſunt vie.Et in eodē. 49. Et ſemite mee exaltabuntur.Ponitur etiam pro gradibus. 2. Paralip.9.Ex quibus fecit ſalomon gradus in domo domini.Et inde סוללה Solela .ideſt agger ſeu munitio ex quib⁹ expugnantur ciuitates.2.Reg.20.Et circundederunt munitionibus ciuitatem.ideſt aggeribus ad expugnandam ciuitatem.Eſa.37 . Et non mittet in circuitu eius aggerem. Hiere.6.Et fundite contra ieruſalem aggerem. & in plurali סוללות Soleloth. Vt in eo.32. Ecce munitiones extructe ſunt aduerſum ciuitatem.Et in eodem. 33 . Que dextructe ſunt ad munitiones & ad gladium.& a predicta dictione deriuatur סלה Sela.pro quo btūs hiero.tranſtulit ſp. Abach. 3.Deus ab auſtro veniet & ſanctus de monte pharan ſemper.& licet in aliquibus bibliis noſtris non habetur predictum aduerbium ſemper:tamen in bibliis noſtris antiquis habetur ſicut predictum eſt.Et in eodem. Iuramēta tribuſqꝫ locutus es.vbi in hebreo additur predicta dictio סלה Séla.ſcilicet que locutus eſt ſemper.Et in eodem . Denudaſti fundamentum eius vſqꝫ ad collum.vbi ſimiliter in hebreo additur predicta dictio סלה ſéla.ſcilicet vſqꝫ ad collum ſemper.Et frequenter reperitur in pſalmis .vt.Ps.4. Et querentis mendacium.pro quo beatus hieronymus in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. Querentes mendacium ſemper. & in eo. Et compungimini.pro quo beatus hiero.tranſtulit.Et tacete ſemper.Ps.7.& gloriam meam in puluerem deducat. ꝑ quo beatus hiero.tranſtulit.& gloriam meam in puluerem collocet ſemper.Ps.9.In operibus manuum ſuarum comprehenſus eſt peccator.pro quo beatus hiero.tranſtulit. In opere manuum ſuarum corruit impius:meditatio ſemper Et ſimiliter in aliis pſalmis ponitur predicta dictio. ꝑ quo lxx. interpretes Diapſalma poſuerunt:vt ait beatus hieronymus in epiſtola ad marcellam.& nota ꝙ predicta dictio non ponitur niſi in pſalmis & in cātico Abachuc ſupra allegato.Poteſt etiam ſignificare eleuationem vł exaltationē. vt vbicunqꝫ ponatur:ibi canens vel pſallens debet eleuare vocem & mentem ad deum.Vide etiam de hoc beatū hieronymum in predicta epiſtola ad marcellam de diapſalmate.& in explanatione pſalmi quarti.& Burgeñ.in additione tertia pſalmi.85.

Semite.

Gradus. סוללה

Munitio.

Agger.

סוללות Munitiōes.

סלה Semper.

סלא Eſtimare. Conferre.

סלא Sala.eſtimare.equiparare.cōferre. Threñ.3.& amicti auro primo.ꝑ quo he.le.Eſtimati ſiue equiparati auro.ſcribitur ēt cū he in fine loco aleph.Iob.28 . Nō cōferetur tinctis indie coloribus . ideſt non comparabitur.

סלד Affligere.

סלד Salad. Affligere.Iob.6. Vt affligēs me dolore nō parcat.Et ſolum inuenitur in predicto loco.& dicunt hebrei ꝙ ſignificat exurere.

סלה Spernere Auferre. Deiicere.

סלה Sala. Deiicere.ſpernere.calcare.p̄s.118.ſpreuiſti omnes diſcedentes a iudiciis tuis.Threñ. 1 . Abſtulit oēs magnificos meos.pro quo hebrei legunt . Calcauit ſeu deiecit omnes magnificos meos . ſignificat etiam conferre. Iob.28.Non conferetur tinctis indie coloribus.De quo vide ſupra in dictione סלא ſala cum aleph in fine. Item סלה ſéla. ideſt ſemper.De quo vide ſupra in dictione סלל ſalal.

סלה

סלח Dimittere Ignoſcere propiciari

סלח Salach.parcere.propiciari.dimittere.ſcilicet peccatū. Leuit.4.& dimittetur ei. Nu.14.Dimitte obſecro peccatum populi huius.Et in eodem.Dimiſi iuxta verbū tuū. Deut.29.Et dominus non ignoſcat ei.Ps.24.Et propiciaberis peccato meo.Ps.85.Quoniam tu domine ſuauis & mitis . Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve.tranſtulit.Tu enim es domine bonus & propiciabilis.i. bonus & parcens.& inde סליחה ſelicha , ideſt propiciatio. p̄s.129.Quia apud te propiciatio eſt.

סליחה Ꝓpiciatio.

סלם Scala.

סלם Sulam.ſcala.Geñ.28.Viditqꝫ in ſomnis ſcalam ſtantem.& ſolum inuenitur in predicto loco.

סלון Offēdiculū.

סלון ſilon.ſpina.tribulus.beatus hieronymus tranſtulit offendiculum.Ezech.28.Et non erit vltra domui iſrael offendiculum amaritudinis.pro quo hebrei legunt . & nō erit vltra domui iſrael in tribulum amaritudinis .& in plu. סלונים ſalonim. Ezech.2.Quoniam increduli & ſubuerſores ſunt tecum.pro quo hebrei legunt.Quoniam increduli & ſpine ſunt tecum.ideſt pungentes ſicut ſpine.

Tribulus. סלונים Subuerſores. Spine.

סלסל Arripere. Exaltare.

סלסל Salſal. Arripere.Prouer.4.Arripe illam & exaltabit te.Hebrei tamen dicunt ꝙ ſignificat exaltare. ſeu eleuare.vnde in predicto loco ipſi legunt. Exalta illam & exaltabit te.Item סלסל Salſil.i.caniſtrum . ſeu cartalus. De quo vide ſupra in dictione ſal.

סלסל

סלע Petra.

סלע Séla a.petra.rupes.Nu.20.Loquimini ad petram coram eis.Et in eodem.24.Si in petra poſueris nidum tuum.Et in plurali.סלעים ſelaim.p̄s.103 . petra refugium erinaciis.pro quo beatus hieronymus in pſ . iuxta he. ve. tranſtulit.Petre refugium erinaciis. Significat etiam arcem vel fortalicium ſupra firmam petram poſitum.p̄s.17 .Dominus firmamentum meum.4.Regum.14. & apprehendit petram in prelio.ideſt arcem ſupra petram poſitam.ponitur etiam pro fortitudine.Eſa.31.Et fortitudo eius a terrore tranſibit.2.Regū.22.Dominus petra mea. ideſt fortitudo mea.

סלעים Petre. Firmamētum. Fortitudo.

סלעם attachus

סלעם Salaam.Genus locuſte.pro quo btūs hiero.trāſtulit Attachum.Leuit.11.Atthachus atqꝫ ophimachus.

סלף Mutare. ſupplātare

סלף Salaph.mutare.peruertere.ſ.verba recta & iuſta. ſupplantare.Deut.16 .Munera excecant oculos ſapiētiū & mutant verba iuſtorum.Prouer.21. vt detrahat impios a malo.ideſt mutet ſeu reflectat.Ponitur etiam pro ſupplātare.Iob.12.Et optimates ſupplantat.Prouer.13. Impietas autem peccatorum ſupplātat.Et in eodem.19. Stultitia hominis ſupplantat greſſus eius.& inde סלף ſéleph.i.ſupplātatio.peruerſio.mutatio.Prouer.11.Et ſupplantatio impiorum vaſtabit illos.Et in eodem.15.Qui autem immoderata eſt conteret ſpiritum.pro quo hebrei legunt.& peruerſitas vel ſupplantatio in ea : contritio in ſpiritu.ſ.eſt.

סלף Supplātatio.

סלק aſcendere.

סלק Salac.In lingua chaldaica ſignificat aſcendere . Dañ. 2.Tu rex cogitare cepiſti ī ſtratu tuo.Pro quo hebrei legunt.Tu rex cogitationes tue ſuper ſtratū tuū aſcēderūt. Eſdre.4.Iudei qui aſcenderunt a te ad nos.

סולת Simila.

סולת Sóleth.ſimila.Geñ.18.Accelera tria ſata ſimile. Leuit.2.Simila erit eius oblatio.& in eodem.Pugillum plenum ſimile.

סם aromata.

סם Sam. Aroma.ſeu aromaticum.& ſolum inuenitur in numero plurali.Exo.30.Sume tibi aromata.Et in eodem.Galbanum boni odoris & thus.pro quo hebrei legūt Et galbanum aromatum.i.aromaticum & thus.

סמדר Florentes Flores fructū ꝑducere.

סמדר Semadar.vue immature.& proprie ſignificat quando vinee ſunt in flore vel quando flores fructum ꝑducunt.Canti.2.& vinee florentes dederunt odorem ſuum & in eo.7.Si flores fructum parturiunt.ideſt producunt.

סמך Imponere.

סמך Samach. Inniti.adiungere.imponere.ſ . manum ſuper aliquem.ſtabilire.confirmare.ſuſtentare.Exo. 29 Imponentqꝫ Aaron & filii eius manus ſuper caput illius. Leuit.8.Super cuius caput cum impoſuiſſent Aaron & filii eius manum.Nu.8.Ponent filii iſrael manus ſuas ſuper eos.Et in eodem.Leuite quoqꝫ ponent manus ſuas ſuper

© Biblioteca Nacional de España

capita boum. Et in eo.27. Et pone manũ tuã ſup eũ. Et in
eodem. Et impoſitis capiti eius manibus. Deut.34. Quia
moyſes poſuit ſuper eũ manus ſuas. Eſa.36. Cui ſi innixus
Inniti. fuerit homo intrabit manũ eius. Amos.5. Et innitatur ma
nu ſua ſuper parietem. Significat etiã ſtabilire vel conforta
re aut confirmare ſeu fulcire. Geñ.27. frumento & vino ſta
Stabilire. biliui eum. 2. Paralipo. 32. Confortatuſq; eſt populus hu-
Cõfirmare iuſcemodi verbis. p̄s.36. Confirmat autem iuſtos domi-
nus. p̄s.50. Et ſpiritu principali confirma me. p̄s.70. A
te confirmatus ſum ex vtero. p̄s.87. Super me confirma-
tus eſt furor tuus. p̄s.110. Cõfirmata in ſeculũ ſeculi. p̄s.111.
Confirmatũ eſt cor eius. p̄s.144. Alleuat dñs omnnes qui
corruũt. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.
Suſtẽtare ve. tranſtulit. Suſtentat dñs omnes corruentes. Canti.2. ful-
Fulcire. cite me floribus. Eſa.26. Vetus error abiit. Pro quo hebrei
legunt. Cogitatio.ſ. bona ſtabilita vel confirmata eſt. & bea
tus hieronym⁹ trãſtulit ſenſũ. De quo vide ſupra in dictiõe
יָצַר Iaſar. Eſa.59. Et iuſtitia ei⁹ ipſa confirmauit eũ. Et in
Auxiliari. eodem.63. Et indignatio mea auxiliata eſt mihi. Pro quo
hebrei legunt. Confirmauit ſeu ſtabiliuit me. Ezech.24.
In qua confirmatus eſt rex babylonis aduerſus ieruſalem.
Hebrei tamen in predicto loco legunt. In qua adiunctus eſt
סְמִיכָה rex babylonis ad ieruſalẽ. Et inde סְמִיכָה Semicha.i. palliũ
eo quod adheret vel adiungitur homini. Iudi.4. Et oper-
Pallium. tus ab ea pallio.

סֶמֶל סמל Semel. ſimulachrũ. imago. idolũ. Deut.4. Ne forte de
cepti faciatis vobis ſculptam ſimilitudinem. Pro quo
hebrei legunt. Ne forte decepti faciatis vobis ſculptile ſimi
Simulachrũ militudinẽ alicui⁹ ſimulachri vel idoli. Ezech.8. Vbi erat
Idolum. ſtatutum idolum zeli. Et in eodẽ. Et ecce ab aquilone porte
altaris idolum zeli in ipſo introitu.

סֶמֶן סמן Saman. miliũ. ſecundũ tranſlationem noſtram: & ſcri
bitur cũ nũ in principio & dicitur נִסְמָן Niſman. Eſa.
Milium. 28. Et hordeum & miliũ & vicia in finibus eius. Hebrei ta-
נִסְמָן men dicunt q̄ eſt verbum ſeu participiũ. & q̄ ſignificat ſi
gnatum vel notatum. & in predicto loco ipſi legunt & hor
Signatus. deum ſignatum vel notatum. Vnde ſignum ſeu notam ipſi
vocant סִימָן Siman.

סָמַר סמר Samar. horripilare. inhorreſcere. Iob.4. Inhorrue-
Horreſcere. runt pilli carnis mee. p̄s.118. Confige timore tuo car
nes meas. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Horripi-
Horripilare lauit a timore tuo caro mea. Hiere.51. Adducite equũ qua-
ſi bruchũ aculeatum. Pro quo hebrei legũt. Quaſi bruchũ
סָמַר horripillatum.i. erectis crinibus. Item סָמַר Samar.i. clauus
מַסְמֵר Et additur ei mẽ in principio & dr̃ מַסְמֵר Maſmer & ſolũ in
מַסְמְרִים uenitur in numero plurali.ſ. מַסְמְרִים Maſmerĩ vel מַסְמְרוֹת
מַסְמְרוֹת Maſmeroth. 1. Paralipo.22. Ferrũ quoq; plurimũ ad clauos
ianuarũ. 2. Paralipo.3. Sed & clauos fecit aureos. Eſa.41. &
Claui. confortauit eũ clauis vt non moueretur. Hiere.10. Clauis &
malleis compegit. & aliquãdo ſcribitur cũ ſin loco ſamach
Vt Eccl'ſ.12. Et quaſi claui in altum defixi.

סְנֶה סנה Sene. rubus. Exo.3. Apparuit ei dñs in flãma ignis de
medio rubi. Et in eodem. Quare nõ cõburatur rubus.
Rubus. Deut.33. Benedictio illius qui apparuit in rubo. Et inde di
סִינַי citur mõs סִינַי Sinai.i. mõs rubi: ſic dictus a rubo ibi exiſtẽ
te in quo dominus apparuit.

סַנְוֵר סַנְוֵרִים סנור Sanuar. cecitas. & declinatur tantũ pluraliter. ſcilicet
Cecitas. סַנְוֵרִים Sanuerim. Geñ.19. Et eos qui foris erãt per-
cuſſerunt cecitate. 4. Reg.6. Percute obſecro gentem hanc
cecitate.

סוּמְפֹּנְיָא Symphõia סומפניא Sumphonia. ſymphonia. inſtrumentum muſi-
cum. Dañ.3. Pſalterii & ſymphonie & vniuerſi ge
neris muſicorum.

סַנְסִן סנסן Sanſin. ſurculus ſeu ramus. Beatus hieronymus tran סַנְסִן
ſtulit fructus. Canti.7. Dixi aſcendam in palmam & Fructus.
apprehendam fructus eius.

סנפר Senapir. penula.ſ. piſcium. vt Leuit.11. Omne quod סְנַפִּר
habet penulas & ſquãmas. Et in eodẽ. Quidquid au Penula.
tem penulas & ſquãmas non habet.

סעד Saad. confortare. firmare. ſtabilire. fulcire. roborare. סָעַד
prandere. adiuuare. Geñ.18. Et confortetur cor ve-
ſtrum. Iudi.19. Et conforta ſtomachum tuum. & in eo- confortare
dem. Obſecro ĩquit vt pauxillum cibi capias & aſſumptis
viribus. Pro quo he. le. Conforta obſecro nunc cor tuũ. p̄s.
17. & dextera tua ſuſcepit me. Pro quo btũs hieronymus in
pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Et dextera tua confortauit me.
Ps.103. Et panis cor hominis confirmet.i. cõfortet. p̄s.118. confirmare.
Adiuua me & ſaluus ero. Pro quo hebrei legunt. Conforta
ſeu fulci me & ſaluus ero. Prouer.20. Et roboratur clemen- Fulcire.
tia thronus eius. Eſa.10. Vt cõfirmet illud & corroboret. Po Roborare.
nitur etiã pro prãdere. quod eſt ſtomachũ cõfortare. 3. Reg. corroborare
13. Veni mecũ domũ vt prandeas. Et in lingua chaldaica ſi Prandere
gnificat adiuuare. Eſd.5. Prophete domini adiuuantes
eos. Et inde מִסְעָד Maſaad.i. fulcimentũ ſeu fulcrũ. 3. Reg. Adiuuare. מִסְעָד
10. Fecit rex de lignis thinis fulcra domus dñi. Fulcrum.

סעה Soaa. cõmotio. tẽpeſtas. p̄s.54. A puſillanimitate ſpi סֹעָה
ritus & tempeſtate. Pro quo beatus hiero. in pſalterio Tẽpeſtas
iuxta he. ve. tranſtulit. A ſpiritu tẽpeſtatis & turbinis. Vide
etiam de hoc ſupra in dictione נָסַע Naſaa.

סעף Saiph. palmes. Ramus. cacumen. ſũmitas.ſ. arboris. ca סְעִף
uerna. cogitatio. Eſa.17. In cacuminibus eius fructus cacumen.
ei⁹.i. in ramis ei⁹. & in eodẽ.27. Et cõſumet ſũmitates eius. Sũmitas.
i. cacumina eius. Ezech.31. Abietes non adequauerũt ſũmi
tatẽ eius.i. cacumina ei⁹. & in eodẽ. Et in ramis eius fecerũt Ramus.
nidos omnia volatilia celi. Ponitur etiã pro cacumine mõ-
tiũ ſeu petrarũ. in quibus ſunt fiſſure cauernoſe: ſeu ſpelũce
Iudi.15. Et deſcendens habitauit in ſpelunca petre etham. Spelunca
Vbi ponitur pro ſpelunca. Eſa.2. Et ingredientur in ſciſſu-
ras petrarũ & in cauernas ſaxorũ. ubi ponitur pro cauernis. cauerna.
Et in eodẽ.57. Subter eminentes petras.i. ſubter cacumina Eminens.
petrarũ. Significat etiã cogitationes. Iob.20. Idcirco cogi- cogitatiões
tationes mee varie ſuccedunt ſibi. p̄s.118. Iniquos odio ha-
bui. Pro quo hebrei legunt. cogitationes.ſ. malignas odiui.
Et btũs hieronymus in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Tumul-
tuoſos odiui. & aliqñ ſcribitur cũ ſin loco ſamach. vt Iob.
4. In horrore viſiõis nocturne. Pro quo hebrei legũt. In co
gitationibus a viſionibus nocturnis. Ponitur etiã pro par-
te. 3. Reg.18. Vſq; quo claudicatis in duas partes. Et aliqui Pars.
hebrei legunt in duas cogitationes. Alii vero dicunt q̄ in
predicto loco accipitur pro pedib⁹ qui ſunt in homine qua
ſi rami in arbore: quia homo eſt quaſi arbor euerſa. Item
סְעָף Saaph.i. confringere.ſ. in partes minutas. Eſa.10. Cõ סְעָף
fringet laguncula in terrore. confringere

סער Saar. cõturbare. tempeſtare. turbine moueri ſiue tur- סָעַר
bine rapi. irruere vt tẽpeſtas. 4. Reg.6. Corturbatũ conturbare.
eſt cor regis ſyrie. Eſa.54. Paupercula tempeſtate conuul- Tẽpeſtate.
ſa. ideſt tempeſtate cõmota. Oſee.13. Sicut puluis turbine cõmoueri
raptus ex area.i. turbine cõmotus. Ione.1. Mare ibat & in- Turbine cõmoueri
tumeſcebat. Abach.3. Venientibus vt turbo ad diſpergen- intumeſcere
dum me. Zach.7. Et diſperſi eos per omnes gentes. Pro Venire vt turbo
quo hebrei legunt. Et cõmoui eos per omnes gentes. Et a-
liquando ſcribitur cum ſin loco ſamach. Iob.26. Et velut Diſpergere
turbo rapiet eum de loco ſuo. p̄s.49. In circuitu eius tem- commouere
peſtas valida. p̄s.57. Sic in ira abſorbet eos. Pro quo bea- Tẽpeſtas.
tus hieronymus in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Quaſi ira
tempeſtas rapiet eos. Hiere.2. Et porte eius deſolamini Tẽpeſtate. rapere.

© Biblioteca Nacional de España

vehementer. Pro quo hebrei legunt. Et tempeſtemini.i. ſicut tempeſtas mouemini: deſolamini vehementer. Sed ſi pro שַׁעֲרוּ Saaru legatur שְׁעָרָיו Searau.tūc ſignificat portas eius: ſicut eſt in littera noſtra. Dañ. 9. Et quaſi tempeſtas veniet contra illum rex aquilonis. Et inde סַעַר Saar. ſiue סְעָרָה Seara.i. turbo. tempeſtas.4.Reg.2. Et aſcendit helias per turbinē in celum.p̄s.82.Ita perſequeris illos in tempeſtate tua.Hiere.22. Ecce turbo dominice indignationis egreditur & tempeſtas irrumpens. Ione.1. Et facta eſt tempeſtas magna in mari. Et in eodem. Quoniā propter me tempeſtas hec. & aliquando ſcribitur cum ſin loco ſámach. vt Iob.18. Et primos inuadet horror. Pro quo hebrei legunt. Et primos inuadet tempeſtas. Nañ.1. Domin⁹ in tempeſtate & turbine via eius. Et in plurali סְעָרוֹת Seaaroth. Ezech.13. Et ventum procelle diſſipantem. Quod in hebreo legitur pluraliter.ſ. ventus turbinum vł procellarum. Zach.9. Et vadet in turbine auſtri. Pro quo hebrei legunt in turbinibus auſtri.

Margin: סַעַר סְעָרָה turbo. tempeſtas. Horror. סְעָרוֹת turbines Procelle.

סַף Saph.peluis.hydria.limen. De quo vide in dictione ſequenti.

Margin: סַף

סַפַף Saphaph.peluis.crater.ſcyph⁹.hydria.ſiue quodcūq; vas quo aqua vel vinum bibitur.limen. ſuperliminare. Et ſcribitur cum ſimplici pe & dicitur סַף Saph. Exo.12. Faſciculū myrrhe tingite ī ſanguine qui eſt in limine. Pro quo hebrei legunt. Tingite in ſanguine qui eſt in pelui ſeu in cratere. Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra: vt infra dicetur. 4.Reg.25. Et tres ianitores. Pro quo hebrei legunt. & tres cuſtodes vaſorum. Poteſt etiam legi ſic. & tres cuſtodes liminis. Quod eſt idem quod ianitores. & ſimiliter. Eſter.2. Duo eunuchi regis qui ianitores erāt. Pro quo hebrei legunt. Duo eunuchi regis de cuſtodibus ſcyphi ſeu calicis.ideſt de cuſtodibus vaſorum in quibus rex bibebat. & ſic faciliter poterant inficere poculum regis & interficere eum. Zach.12. Ecce ego ponam ieruſalem ſuperliminare crapule. Pro quo hebrei legūt. Calicem ſeu hydriam crapule. poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra. Et in plurali סִפִּים Sipim. Hiere.52. Et hydrias & thymiamateria & vrceos. Reperitur etiam סִפּוֹת Sipoth.ſecundum terminationē femininorū.3.Reg.7. Et hydrias & fuſcinulas & phialas. Ponitur etiam סַפּוֹת Sapoth pro tapetibus. 2.Reg.17. Obtulerūt ei ſtratoria & tapetia & vaſa fictilia. Sed etiā in p̄dicto loco ꝑ tapetibus hebrei legūt hydrias ſeu ſcyphos. Item סַף Saph.ideſt limē.ſiue ſuperliminare.3.Reg.14. Cumq; illa ingrederetur limen domus. Ezech.40. Et menſus eſt limen porte calamo vno. Et in eodem. Et limen porte iuxta veſtibulum porte. Et in eodem.43. Qui fabricati ſunt limen ſuum iuxta limen meum. Et in plurali סִפִּים Sipim. Eſa.6. Et commota ſunt ſuperliminaria cardinum. Amos.9. Percute cardinem & cōmouebuntur ſuperliminaria. Et inde verbum סַפַף Saphath.i. in limine eſſe.ſiue in limine habitare. Pro quo trāſlatio noſtra abiectum eſſe traduxit. p̄s.83. Elegi abiectum eſſe in domo dei mei.

Margin: סַפַף סַף peluis Janitores. סִפִּים סִפּוֹת Hydrie. סַפּוֹת tapetia. סַף Limen. סִפִּים Cardines. Liminaria סַפַף abiectū eē.

סַפָא Sapha. pabulum iumentorum ſeu fenum. & ſcribitur cum mem in principio. & dicitur מִסְפּוֹא Miſpho Geñ.24. Palearum quoq; & feni plurimū eſt apud nos. Et in eodem.43. Deditq; pabulum aſinis. Iudi.19. Habentes paleas & fenum in aſinorum pabulum.

Margin: סַפָא מִסְפּוֹא Fenum. pabulum

סָפַד Saphad.plangere.lamentari.3.Reg.14. Et plangent eum omnis iſrael. Eccl's.3. Tempus plangendi & tempus ſaltandi. Hiere.16. Neq; vadas ad plangendum. Et in eodem. Non plangentur & non ſepelientur. Et in eodem. 22. Non plangent eum ve fratrer. Ezech.24. Non plāges neq; plorabis. Zach.6. Cum ieiunaueritis & planxeritis. Et in eodem.12. Et plangent eum planctu quaſi ſuper vnigenitū. Et inde מִסְפֵּד Miſped.i.planctus.vt in p̄dicto loco.

Margin: סָפַד plangere מִסְפֵּד Planctus

סָפָה Sapha.conſumere.perdere.perire. addere.congregare. Geñ.18. Nūquid perdes iuſtum cū impio.i.conſumes. Et in eodem. Si fuerint quinquaginta iuſti in ciuitate peribunt ſimul. Deut.29. Vt abſumat ebria ſitientem.ideſt conſumat. Poteſt etiam legi ſic. vt addatur ebria ſitienti vel cum ſitiente.1.Reg.26. Aut in prelium deſcendens perierit. Et in eodem.27. Aliquando incidam vno die in manu ſaul. Pro quo hebrei legunt. Nunc peribo vno die in manu ſaul.ſiue per manum ſaul. p̄s.39. Qui querunt animā meam vt auferant eam. ideſt vt perdant vel conſumant eam. Eſa.7. Et barbam vniuerſam. Pro quo hebrei legūt. Et etiam barbam conſumet. Hiere.12. conſumptum eſt animal. vide etiam de hoc ſupra in dictione סוֹף Soph.ſignificat etiam addere. vel augere. aut congregare. Nume.32. Vt augeretis furorem domini contra iſrael. Deut.32. Congregabo ſuper eos mala. Prouer.13. Et aliis congregantur abſq; iudicio. Hebrei tamen in predicto loco ſecundum primam ſignificationem legunt ſic. Et eſt qui conſumitur vel periit abſq; iudicio. Eſa.13. Et omnis qui ſuperuenerit cadet gladio.i. omnis qui adiunctus fuerit. Et in eodem.29. Additus eſt annus ad annū. Vide etiam de hoc ſupra in dictione יָסַף Iaſaph.

Margin: סָפָה perdere perire. Abſumere Conſumere Cōgregare Adiſigere. Addere.

סָפַח Sapach.iungere. adherere. recolligere.1.Reg.2. Dicatq; ei dimitte me ad vnam partem ſacerdotalem.i. iunge me ſiue recollige me. Et in eodem.26. Quia eiecerunt me hodie vt non habitem in hereditate domini.i. vt non adheream hereditati domini. Iob.30. Et eſſe ſub ſentibus delicias computabant. Pro quo hebrei legūt. Sub ſentibus iungebātur. Eſa.14. Et adherebunt domui Iacob. Abach.1. Mittens fel ſuum.i. iungens. Et inde סַפַּחַת Sapáchath.i.puſtula ſeu plaga lepre cuti adherēs. Leuit.13. Homo in cui⁹ cute ortus fuerit diuerſus color ſeu puſtula. Scribitur etiam cum mē in principio & dicitur מִסְפַּחַת Miſpáchath.vt in eodem. Mundabit eam quia ſcabies eſt. & in eodem. Iterum lepra creuerit. Et inde verbum שִׂפַּח Sipach cum ſin in prīcipio loco ſámach.ideſt puſtulis ſeu lepra aut ſcabie inficere. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Decaluare. Eſa.3. & decaluabit dominus verticem filiarū ſion. Et inde מִשְׂפָּח Miſpach. ideſt puſtula ſeu ſcabies.ſecundum hebreos. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit iniquitatē. Eſa.5. Spectauit vt faceret iudiciū & ecce iniquitas. Poteſt etiam legi ſecundum primam ſignificationem ſic. Et ecce liga ſiue ligatio.i.conuenticulum ſeu coniuratio. Et inde מִשְׂפָּחוֹת Miſpachoth.ideſt ceruicalia. Ezech.13. & faciunt ceruicalia ſub capite vniuerſe etatis. & in eodem. Et dirumpam ceruicalia veſtra. Item סְפִיחַ Sephiach.i.illud quod renaſcitur de terra vel illud quod ſponte terra gignit. Leuit.25. Que ſponte gignit humus nō metes. Et in eodem. Nō ſeretis atq; metetis ſponte in agro naſcentia. Iob.14. Et a lluuione paulatim terra conſumitur. pro quo hebrei legunt. Et inundat renaſcentia pulueris terre.

Margin: סָפַח Jungere. Habitare. adherere. mittere. סַפַּחַת puſtula. מִסְפַּחַת Scabies שִׂפַּח Decaluare מִשְׂפָּח puſtula. Iniquitas מִשְׂפָּחוֹת Ceruicalia סְפִיחַ Que ſpōte naſcūtur.

סֵפֶל Séphel. Phiala. Concha. Iudi.5. In phiala principū obtulit butyrum. Et in eo.6. Concham rore impleuit

Margin: סֵפֶל phiala. Concha.

סָפַן Saphan. Recondere. tegere. Deut.33. Quod in parte ſua doctor eſſet repoſitus.ideſt reconditus vel tectus in ſepulchro.3.Regum.6. Texit quoq; domum laquea riis cedrinis. Et in eodem.7. Et tabulis cedrinis veſtiuit totam cameram.ideſt texit. & inde סִפּוּן ſaphun.ideſt laquearium quod fit in tecto domus.3.Reg.6. Vſq; ad ſūmitatem parietum & vſq; ad laquearia. Hiere.22. Et facit laquearia cedrina. Aggei.1. vt habitetis in domibus laqueatis. Et ali⸗

Margin: סָפַן Recondere Tegere סִפּוּן Laqūarius.

© Biblioteca Nacional de España

abſconditi quando ſcribitur cum ſin loco ſámach. Deut. 33. Et abſcon-
סְפִינָה ditos theſauros arenarũ. i. tectos theſauros. Et inde סְפִינָה
Sephina. ideſt nauis. Ione. 1. Et ionas deſcendit ad interio-
Nauis. ra nauis.

סָפַק סָפַק Saphac. plaudere. cõplodere. ſtringere. ſiue conſtrin-
gere. percutere. ſufficere. vel ſufficere facere. Nu. 24.
Cõplodeř. Iratuſq; balac contra balaam cõploſis manibus ait. Hiere.
31. Et poſtq̃ oſtẽdiſti mihi percuſſi femur meum. Pro quo
hebrei legunt. Plauſi ſiue comploſi ſuper femur. ſ. manu. &
Plaudere Allidere. manu. in codẽ. 48. Et allidet manu moab in vomitu ſuo. Threñ.
2. Plauſerunt ſuper te manibus. Ezech. 21. Idcirco plaudet
ſuper femur. Significat etiã percutere vel cõſtringere. Iob.
Percuteř 34. Quaſi impios pcuſſerit eos in loco videntiũ. & in codẽ
Cõſtrigere Inter nos interim conſtringatur. Et aliquando ſcribitur cũ
Stringere ſin loco ſámach. Vt in eodem. 27. Stringet ſuper eũ manus
ſuas. i. plaudet manib9 ſuis. Significat etiã ſufficere. 3. Reg.
Sufficere. 20. Si ſuffecerit puluis ſamarie pugillis omnis populi qui
ſequitur me. Eſa. 2. Et pueris alienis adheſerũt. Pro quo he
brei legunt. Et pueris alienis ſufficere ſibi fecerunt. vel ſecũ
dum primã ſignificationem poteſt legi ſic. & pueris alienis
applauſerunt. vide etiam de hoc infra in littera ſin in dictio
סֶפֶק ne שָׂפַק Saphac. Et inde סֶפֶק Séphec. i. concuſſio ſeu percuſ
ſio. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit oppreſſionem.
Iob. 36. Nõ te ergo ſupet ira vt aliquẽ opprimas. Pro quo
hebrei legũt. Quia ira ne forte ſuperet te ſiue perſuadat ti
Oppreſſo. bi in oppreſſione. & eſt ſenſus ſicut in littera noſtra.

סָפַר Numerare סָפַר Saphar. Numerare. ſupputare. cenſere. narrare. nũcia
re. ãnunciare. referre. Geñ. 15. Et numera ſtellas ſi po-
tes. Leuit. 15. Numerabit ſeptem dies purificatiõis ſue. & in
eodem. 23. Numerabitis ergo ab altero die ſabbati. & in eo
dẽ. 25. Numerabis quoq; tibi ſeptẽ hebdomadas. Nu. 25.
Et noſſe numerum ſtirpis iſrael. Pro quo hebrei legunt. Et
numerare ſtirpẽ iſrael. 2. Reg. 24. Poſtq̃ numeratus eſt po
pulus. 3. Reg. 3. Qui enumerari & ſupputari non poteſt. 2.
Paralipo. 2. Numerauit igitur ſalomon omnes viros proſe
lythos p̃s. 21. Numerauerũt omnia oſſa mea. p̃s. 47. Narra
te in turribus eius. Pro quo beatus hieronymus in pſal. iux
ta he. ve. tranſtulit. Numerate turres eius. Significat etiam
Referre. Narrare. narrare. ſiue referre vel nunciare. vt Geñ. 40. Referte mihi
quid uideritis. Exo. 18. Narrauit moyſes cognato ſuo cun-
cta que fecerat dñs pharaoni. Iudi. 7. Narrabat aliquis ſom
Enarrare. niũ proximo ſuo. Iob. 28. Tunc vidit illam & enarrauit. Et
in eodem. 37. Quis narrabit ei que loquor. & in eodem. 38
Annũciař. Quis enarrabit celorũ rationem. p̃s. 55. Vitam meã annũ-
ciaui tibi. Sed beatus hieronymus primã ſignificationẽ ſe-
quens in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Secretiora mea nume-
raſti. p̃s. 86. Dñs narrabit in ſcripturis populorum. p̃s. 118.
Prõnũciař. In labiis meis pronũciaui omnia iudicia oris tui. Eſa. 43.
Laudem meã narrabit. & in eodem. Narra ſi quid habes vt
iuſtificeris. & in eodem. 52. Quia quibus non eſt narratum
סְפִירַת de eo videbũt. Et inde סְפִירַת Sephirath. i. narratio. p̃s. 55.
Narratio. Sicut in narratione tua. Poteſt etiam legi ſic. Sicut in libro
tuo vel in ſcriptura tua. vt infra dicetur. Scribitur etiam cũ
מִסְפַּר mẽ in principio & dicitur מִסְפַּר Miſpar. Iudi. 7. Cũq; au-
diſſet Gedeon ſomniũ. Pro quo hebrei legunt. Cumq; au-
diſſet gedeon narrationem ſomnii. Significat etiam מִסְפַּר
Numerus. Miſpar numerationem ſeu numerum. Exo. 33. Numerum
dierum tuorum implebo. Deut. 33. Et ſit paruus in nume-
ro. 2. Paralipo. 12. Nec erat numerus vulgi. Iob. 25. Nun-
quid eſt numerus militum eius. Eſa. 40. Qui educit in
סוֹפַר numero militiam eorum. Scribitur etiam ſine mem & dici
Dinũeratio tur סוֹפַר Supar. 2. Paralipo. 12. Poſt dinumerationem
סוֹפֵר quam dinumerauit dauid. Et inde סוֹפֵר Sopher. ideſt nu-
merans ſeu ſcriba. Eſa. 33. Vbi eſt litteratus: vbi verba legis litteratus.
ponderans: vbi doctor paruulorum. Pro quo hebrei legũt. Doctor
Vbi eſt numerans. vbi ponderans: vbi numerans turres. Numerãs
Poteſt etiam intelligi ſicut eſt in littera noſtra. Nam סוֹפֵר סוֹפֵר
Sopher etiam ſignificat ſcribam ſeu litteratum vel legis
doctorem. Vt. 2. Reg. 8. Saraias autem ſcriba. Eſd. 6. Et ip- Scriba.
ſe ſcriba velox in lege moyſi. Hiere. 37. Vt comprehende-
rent Baruch ſcribam. Et in euangelio. Mathei. 13. Omnis
ſcriba doctus in regno celorum. Vbi ſcriba accipitur pro
litterato vel doctore. Et ſimiliter pro eo quod in littera no-
ſtra eſt paruulorum in hebreo eſt מִגְדָלִים Migdalim. Quod
etiam poteſt ſignificare paruulos: vt dictum fuit ſupra in di
ctione גָדַל Gadal. Et in plurali סוֹפְרִים Sophrim. ideſt סוֹפְרִים
ſcribe. Eſter. 3. Vocatiq; ſunt ſcribe regis. Et inde סֵפֶר Sé- Scribe. סֵפֶר
pher. ideſt liber ſeu libellus quem ſcriba ſcribit. Geñ. 5. Hic
eſt liber generationis adam. Exo. 17. Scribe hoc monumẽ liber.
tum in libro. Et in eodẽ. 32. Aut ſi non facies: dele me de li
bro tuo. Nume. 5. Scribetq; ſacerdos in libello. Deut. 24. libellus.
Scribet libellum repudii. Ioſ. 1. Non recedat volumen le- Volumen.
gis huius de ore tuo. Hiere. 32. Et ſcripſi in libro & ſigna-
ui. Et in eodem. Et dedi librum poſſeſſionis Baruch filio
nerie. Et in plurali סְפָרִים Sepharim. Dañ. 9. Intellexi in סְפָרִים
libris numerum dierum. Ponitur etiam pro litteris vel epi- libri.
ſtola. 4. Reg. 5. Vade & mittam litteras ad regem iſrael. Et
in eodem. Cum acceperis epiſtolam hanc. Eſter. 3. Et litte- littere.
re ſignate ipſius annulo miſſe ſũt. Eſa. 29. Et dabitur liber Epiſtola.
neſcienti litteras. Et in eodem. Et reſpondebit. non ſcio lit
teras. ideſt neſcio ſcripturam legere. Et inde סְפֹרוֹת Sepho- סְפֹרוֹת
roth. ideſt ſcripture ſeu litterature. p̃s. 70. Quoniam non litterature
cognoui litteraturas. Item סַפִּיר Saphir. ideſt ſapphyrus סַפִּיר
lapis precioſus. Vnde ſapphyrus ab hebreo traxit originẽ.
Exo. 24. Quaſi opus lapidis ſapphyrini. Et in eodem. 28. ſapphyr9.
In ſecũdo carbũculus ſapphyrus & hyaſpis. Threñ. 4. Sap
phyro pulchriores. Ezech. 10. Et ecce in firmamẽto quod
erat ſuper caput cherubim quaſi lapis ſapphyrus. Et in plu סַפִּירִים
rali סַפִּירִים Saphyrim. Eſa. 54. Et fundabo te ſapphyris. Sapphyri

סְפָרַד Sepharad. Nomen proprium loci vel Regionis. סְפָרַד
Pro quo Beatus Hieronymus tranſtulit Boſpho-
rum. vt in Abdia. Et tranſmigratio ieſuralem que in boſ-
phoro eſt. Hebrei tamen dicunt quod ſignificat Hiſpani- Boſphor9
am. Et ſic ipſi appellant hiſpaniam ſepharad. Et ſic eſt in
tranſlatione chaldaica. ſcilicet hiſpania.

סָקַל Sacal. lapidare. Exo. 17. Adhuc modicum & lapida- סָקַל
bunt me. Et in eodem. 19. Sed lapidibus opprime- lapidare.
tur. pro quo hebrei legunt. Sed lapidando lapidabitur. Et lapidibus
in eodem. 21. Lapidibus obruetur. ideſt lapidando lapida- opprimeř
bitur. Deut. 13. Lapidibus obrutus necabitur. 2. Regum.
16. Et mittens lapides aduerſus eum. ideſt lapidabat eum.
3. Regum. 21. Et educite eum & lapidate. Et in eodem. La-
pidatus eſt Nabal & mortuus eſt. Significat etiam lapides
colligere. Eſa. 5. & lapides collegit ex ea. & in eo. 62. planũ lapideſ col
facite iter & eligite lapides. i. colligite ne offendant in eos ligere.
iter agentes.

סָרַר Sarar. ſubuertere. peruertere. preuaricari. declinare. סָרַר
ſcilicet a via recta. Threñ. 3. Semitas meas ſubuer
tit. Oſee. 4. Sicut vacca laſciuiens declinauit iſrael. De Subuerte re
quo vide ſupra in dictione סוּר Sur. & inde סוֹרֵר Sorer. i. סוֹרֵר
Peruerſus: p̃uaricator: aut declinans a via recta. Deut. 21. Fi Cõtumax.
lium contumacem & proteruum. ideſt filium peruerſum Peruerſ9:
vel preuaricatorem. Et in plurali סוֹרְרִים Sorerim. Oſee. סוֹרְרִים
9. Omnes principes eius recedentes. ponitur etiam pro Recedẽtes
incredulo vel infideli. Ps. 67. Similiter eos qui exaſpe- ſ. a uia re-
rant qui habitant in ſepulchris. Pro quo Beatus Hiero- cta.

© Biblioteca Nacional de España

increduli. Infideles. declinãtes ſ. a uia recta.

nymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Increduli autem habitauerunt in ſiccitate. Et in eodem. Et enim non credentes inhabitare dominum deum. Eſa. 1. Principes tui infideles. & in eodem. 65. Ad populum incredulũ. Hiere. 6. Omnes iſti principes declinantes.

סרבל Brache. Sarbala.

סרבל Sarbal. in lingua chaldaica ſignificat quoddam genus veſtimenti. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit Brachas. ideſt femoralia. Dañ. 3. Vinctos cum brachis ſuis. Sed infra in eodem ipſam dictionem chaldaicam poſuit in tranſlatione. vbi dicitur. Et ſarbala eorum non fuiſſent immutata.

סרה סרין Lorica.

סרה Sire. lorica. & ſcribitur cum iod loco he & nun in fine & dicitur סרין Sirian. Hiere. 51. Et non aſcendet loricatus. Pro quo hebrei legunt. Et non aſcendet in lorica ſua. & cõmuniter ſcribitur cum ſin loco ſamach. De quo vide infra in littera ſin.

סרח Supfluer. Extendere. Laſciuire. סרוחי Thiare. סרח inutile eſſe Corrũper.

סרח Sarach. ſupereſſe. ſuperfluere. extendere. luxuriari. corrumpere. Exo. 36. Quod aũt ſuperfluerit in ſaxis que parantur tecto. Et in eodem. Id eſt vnum ſaxum quod amplius eſt: ex medietate eius cooperies tabernaculi poſteriora. Pro quo hebrei legunt. Ex medietate ſaxi quod amplius eſt extendes ſiue facies ſuperfluere ſuper tabernaculi poſteriora. & in eodem. Vtrũq; latus tabernaculi proteges. Pro quo hebrei legunt. Superfluere facies ſuper vtrũq; latus. i. extendes ſuper vtrũq; latus. Ezech. 17. Creuit in vineam latiorem. i. extenſam. Amos. 6. Et laſciuiſtis in ſtratis veſtris. Et in eodem. Auferetur factio laſciuientium. Et inde סרוחי Seruche. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit thiaras. Ezech. 23. Et thiaras tinctas in capitibus eorum. Item סרח Sarach. i. corrumpere. corruptum eſſe: ſeu inutilem eſſe: aut fetere. Hiere. 49. Inutilis facta eſt ſapientia eorum. Pro quo hebrei legunt. Corrupta eſt ſiue fetuit ſapientia eorum.

סרכא סרכיא Pricipes.

סרכא Archa. in lingua chaldaica ſignificat principem: & ſolũ inuenitur in numero plurali. ſ. סרכיא Sarchaia Dañ. 6. Super eos principes tres. & in eodem. Igitur daniel ſuperabat omnes principes.

סרן princeps. Satrape. Axis.

סרן Saran. princeps. ſatrapa. axis. Et ſolũ inuenitur in numero plurali. Iudi. 16. Veneruntq; ad eam principes philiſtinorum. Et in eodem. Et principes philiſtinorũ conuenerunt in vnum. 1. Reg. 5. Congregauerunt omnes ſatrapas philiſtinorum. & in eodem. 29. Sed ſatrapis nõ places. Ponitur etiam pro axibus currus. 3. Reg. 7. Et axes erei.

סרס Eunuchus סריסים Eunuchi. Miniſter.

סרס Saris. eunuchꝰ. ſeu priuatꝰ teſticulis. Eſter. 5. Sub manu egei eunuchi. Eſa. 56. Et nõ dicat eunuchus ecce ego lignũ aridũ. Hiere. 38. Audiuit autẽ abdemelech ethiops vir eunuchus. Et ĩ plurali סריסים Sariſim. Geñ. 40. Accidit vt peccarent duo eunuchi. Eſter. 1. Septẽ eunuchis qui in conſpectu eius miniſtrabant. Et in eodem. 6. Adhuc illis loquentibus venerunt eunuchi regis. Eſa. 39. Et erũt eunuchi in palatio regis babylonis. Accipitur etiam pro miniſtro vel famulo quãuis nõ ſit priuatus teſticulis. vt Geñ. 39. Emitq; eũ putiphar eunuchus pharaonis. ideſt miniſter pharaonis: nam iſte habebat vxorẽ: vt patet in eodẽ caplo.

סרעף Arbuſtum

סרעף Saraaph. arbuſtum. ramus. Ezech. 31. Et multiplicata ſunt arbuſta eius. Et ſolum inuenitur in predicto loco.

סרף Combureř auũculus.

סרף Saraph. comburere. Amos. 6. Et tollet eum propinquus ſuus. & cõburet eum: vt efferat oſſa de domo. & aliqui hebrei dicunt ꝙ ſignificat auũculum. i. fratrem matris. Vnde in predicto loco ipſi legũt. Et tollet eum patruus ſuus & auũculus ſuus vt efferat oſſa de domo. Ad hoc enim ꝙ ſignificaret combureť eũ debebat ſcribi cum littera ſin loco ſamach. Sed frequẽter ponitur ſamach pro ſin & ecõuerſo. vt in precedentibus dictum eſt.

סרפד Vrtica.

סרפד Sirpad. vrtica ſeu ſpina. Eſa. 55. Pro vrtica creſcet myrtus. & ſolum inuenitur in predicto loco.

סתו hyems.

סתו Sethau. hyems. cãti. 2. Iam enim hyems trãſiit: imber abiit & receſſit. & ſolũ inuenitur in predicto loco.

סתם Obſtruere Obturare. Cõcludere claudere. סתום Occultum arcanum. ſecretum clauſum

סתם Satham. obturare. obſtruere. claudere. abſcondere. Geñ. 26. Omnes puteos quos foderant ſerui patris illius abraam illo tempore obſtruxerunt implentes humo. Et in eodem. Et quos illo mortuo olim obſtruxerant philiſtiim. 4. Reg. 3. Cũctoſq; fõtes aquarum obturabitis. 2. Paralipo. 32. Vt obturaret capita fontium qui erant extra vrbem. & in eodẽ. Et obturauerũt cunctos fontes. & in eodẽ. Ipſe eſt ezechias qui obturauit ſuperiorem fontem aquarũ gion. Nee. 4. Et quod cepiſſent interrupta concludi. Et aliquãdo ſcribitur cũ ſin loco ſamach. Nu. 24. Dixit homo cuius obturatus eſt oculus. Threñ. 3. Excluſit orationẽ meã. Pro quo hebrei legunt. Clauſit orationem meã. i. clauſit ne ingrederetur in conſpectu eius. Et inde סתום Sathum. i. clauſum ſeu abſconditum vel occultum: aut ſecretum ſiue arcanum. p̃s. 50. Incerta & occulta ſapientie tue manifeſtaſti mihi. Pro quo hebrei legunt. In abſcõdito & in occulto vel arcano ſapientiã vel ſapientie manifeſtaſti mihi. Vnde beatus hieronymus in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Abſconditũ & arcanũ ſapiẽtie tue manifeſtaſti mihi. Ezech. 28. Omne ſecretum non eſt obſcõditũ a te. Dañ. 12. Quia clauſi ſunt ſignatiq; ſermones vſq; ad prefinitum tempus.

סתר abſconder Latere protegere occultare סתר abſcõditus protectio latibulum סתרה מסתר מסתור abſconſio מסתרים Occulta. abſcondita

סתר Sathar. occultare. latere. abſcondere. ꝓtegere. vt Gñ. 4. Et a facie tua abſcondar. Deut. 7. Qui te fugerint & latere poterint. Deut. 29. Abſcondita dño deo noſtro. i. peccata abſcondita vel occulta diuino iudicio reſeruãtur puniẽda. & in eodem. 32. abſcondam faciem meã ab eis. Iob 34. Ex quo abſconderit vultũ quis eſt qui cõtempletur eũ. p̃s. 18. Nec eſt qui ſe abſcõdat a calore eius. p̃s. 53. Nõne dauid abſconditus eſt apud nos. Prouer. 27. Melior eſt manifeſta correctio ꝙ̃ amor abſcõditus. Eſa. 16. Abſconde fugiẽtes. & in eodem. 29. Et intellectus prudentium eius abſcondetur. & in eodem. Vt a dño abſcondatis cõſilium. & in eodem. 40. Abſcondita eſt via mea a dño. & in eodẽ. 45. Tu es deus abſcõditus. & in eodẽ. 49. In pharetra ſua abſcõdit me. & in eodem. 53. Et quaſi abſconditus vultus eius. Et in eodẽ. 59. Peccata veſtra abſconderunt faciem eius a vobis. Hiere. 36. Abſcõdit autẽ eos dñs. Significat etiã protegere. Vt. p̃s. 16. Sub vmbra alarũ tuarũ protege me. p̃s. 63. Protexiſti me a cõuentu malignantium. Eſa. 28. Et mẽdacio protecti ſumus. Scribitur etiã cum ſin loco ſamach. vt. 1. Reg. 5. Et computreſcebant prominentes extales eorum. Pro quo hebrei legunt. Et occultabantur eis ficus. i. quos habebãt in ano. Et inde סתר Sether. i. locus abſcõditus vel occultus. latibulũ ſeu ꝓtectio vel refugiũ. p̃s. 30. Abſcõdes eos ĩ abſcõdito faciei tue. vbi põitur verbũ & nomẽ ab eo deriuatum. p̃s. 31 Tu es refugiũ meũ. p̃s. 80. Audiui te in abſcondito tẽpeſtatis. p̃s. 90. qui habitat ĩ adiutorio altiſſimi. ꝓ quo beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Qui habitat in abſcondito excelſi. Eſa. 16. Eſto latibulũ eorũ. & in eo. 28. Et protectionẽ aque inundabũt. Scribitur etiã cũ he in fine & dr̃ סתרה ſithra. Deut. 32. & in neceſſitate vos ꝓtegant. & aliqñ ſcribitur cũ mem in principio & dr̃ מסתר miſthar. ſiue מסתור Miſthor. vt. p̃s. 9. Inſidiatur ĩ abſcõdito quaſi leo in ſpelunca ſua. Eſa. 4. Et ſecuritatem & abſconſionem a turbine & a pluuia. & in plurali מסתרים Miſtharim. p̃s. 9. ſedet in inſidiis cũ diuitibus in occultis. Hiere. 23. Si occultabitur vir in abſcõditis & ego non videbo eũ. & in lĩgua chaldaica

© Biblioteca Nacional de España

מְסַתְּרָתָא dicitur מְסַתְּרָתָא Meſatheratha.Dañ.2.Et ipſe reuelat pro⸗
Abſcōdita. funda & abſcondita.

De incipientibus a littera. ע Aim.

עָב עָב Aab.ſpiſſum.groſſum.denſum.nubes.ſ.dēſa.ſeu caligi
noſa.3.Reg.7.Et epiſtylia ſuper colūnas fecit. Pro quo
Groſſitudo hebrei legūt. Et groſſitudo ſiue ſpiſſitudo ſuper faciem ea
rum.ſ.erat.Et in eodem. Groſſitudo autem luteris triū vn⸗
ciarum erat.Hiere.52.Porro groſſitudo eius quattuor digi
Groſſius torū erat. Ezech. 41. Et erant groſſiora ligna in veſtibuli
fronte.Et in eodem. Secundum latera domus latitudinēq;
parietum.i.ſecundum ſpiſſitudinem vel groſſitudinem pa
rietum. Vide etiam de hoc infra in dictione עָבָה Aaba.ſigni
ficat etiam nubem.Eſa.14.Aſcēdam ſuper altitudinem nu
biū. Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſcilicet nubis.Et
Nubes. in eodem.19. Ecce dn̄s aſcēdet ſuper nubē leuem. Ponitur
Caligo. etiam pro caligine. Exo.19. Iam nunc veniam ad te in cali
Imber. gine nubis. Item ponitur pro imbre.Prouer.16.Quaſi im
Nubes. ber ſerotinus.i. quaſi nubes imbris ſerotini. Et in plurali
עָבִים עָבִים Aabim.Iudi.5.Celiq; ac nubes ſtillauerūt aquis.Iob.
22. Nubes latibulum eius. Vide etiam de hoc infra in di⸗
Nubes. ctioue עיב Iib.

עָבַד עָבַד Aabad.ſeruire.miniſtrare.operari.laborare.Geñ.14.
Seruire. Duodecim enī annis ſeruierunt chodorlaomor. Et in
eodem.15. Et ſubiicient eos ſeruituti.i.ſeruire facient eos.
Et in eodem.29. Gratis ſeruies mihi. & in eodem. Seruiā
tibi pro rachel filia tua.Exo.4. Dimitte filium meū vt ſer⸗
uiat mihi.Et in eodem.21.Sex annis ſeruiet tibi.Nu.18.So
lis filiis leui mihi in tabernaculo ſeruientibus. Pro quo he
brei legunt. Et ſeruiet leui ipſe in miniſterio tabernaculi fe
deris.i.tribus leui.Deu.6.Deum tuū timebis & ipſi ſeruies.
Iudi.4.Ne ſeruiatis hebreis.z.Reg.21.Cui ego ſeruiturus
Parere. ſum. Et in eodem. Sicut parui patri tuo:ita parebo & tibi.
Pro quo hebrei legunt. Sicut ſeruiui patri tuo:ita ero ante
te.3.Reg.16.Et ſeruiuit baal & adorauit eum.Iob.36.Si au⸗
dierint & obſeruauerint. Pro quo hebrei legunt. Si audie⸗
rint & ſeruierint. Et in eodem.39.Nunquid volet rhinoce
ros ſeruire tibi.p̄s.2.Seruite domino ī timore.Eccl's.5.Rex
imperat ſeruienti.Eſa.14.& a ſeruitute dura quā ante ſerui
Colere uiſti. Et in eo.19. Et colent cum hoſtiis atq; muneribus.
Hiere.27.Et ſeruient ei gentes multe. Et quādo in hebreo
ſequitur pronomen cum iſta prepoſitione in:tunc ponitur
Opprimer̄ ꝑ opprimere.Exo.1. Omniq; famulatu quo terre operib⁹
premebantur. Leuit.25. Non eum opprimes ſeruitute fa⸗
mulorum.Significat etiam operari vel laborare.aut facere.
Operari Geñ.3.Vt operaretur terram de qua ſumptus eſt. Et in eo⸗
dem.4. Cum operatus fueris eam. Leuit. 25. Vſq; ad an⸗
num iubilei operabitur apud te. Deut. 21. Que non tra⸗
xit iugum nec terrā ſcidit vomere. Pro quo hebrei legunt.
Qua non fuerit operatum:que non traxerit iugum.i.que
non arauerit terram nec traxerit iugum.2.Reg.9. Opera⸗
re igitur ei terram.Eſa.19.Et confundentur qui operaban⸗
Facere tur linum.Hiere.10.Dii qui celos & terram non fecerūt.Po
Arare nitur etiam pro arare:quod eſt idem quod terram operari.
Ezech.36. Et arabimini & accipietis ſemētem. Et inde ver
bum tertie cōiugationis.i.ſeruire facere.laborare facere.op
Seruire fa primere. Exo.1. Et affligebant inuidentes & illudentes
cere eis.Pro quo hebrei legunt. Et ſeruire fecerūt egyptii filios
iſrael in violentia ſeu violenter.2.Paralipo.34.Et fecit om
nes qui reſidui fuerāt in iſrael ſeruire domino.Eſa.43. Nō
עֶבֶד te ſeruire feci in oblatione.Hiere.7.Et ſeruire faciam te ini
עָבֶד micis tuis.Et inde עָבֶד Aabed.ſiue עֶבֶד Ebed.ideſt ſer
Seruus uus.mininiſter.famulus.Geñ.9. Seruus ſeruorum erit fra⸗
tribus ſuis. Et in eo.44.Manebo itaq; ſeru⁹ tuus pro pue Famulus
ro. Et in eo. 41. Eiuſdē ducis militum famulus. Exo.21.
Si emeris ſeruum hebreum. Deut.15. Vt requieſcat ſeruus
tuus & ancilla tua.Iob.7.Sicut ceruus deſiderat vmbrā.de⸗
bet legi. Sicut ſeruus.Et ſic eſt in bibliis noſtris antiquis.&
in titulo.Ps.17. Ybi dicitur in finem puero domini Da⸗ Puer
uid.ideſt ſeruo vel famulo domini.Et in plurali עֲבָדִים Aa עֲבָדִים
badim.ideſt ſerui.Geñ.20.Vocauit ſeruos ſuos. & in eodē.
47. Tui erimus eme nos in ſeruitutem regiam. Pro quo Serui
hebrei legunt. Eme nos & terram noſtram pro frumento:
& erimus nos & terra uoſtra ſerui pharaonis.Deut.6.Serui
eramus pharaoni. p̄s.122. Sicut oculi ſeruorum in mani⸗
bus dominorum ſuorum. Et inde עֲבוֹדָה Aaboda.ſiue עֲבוֹדָה
עַבְדוּת Aabduth.ideſt ſeruitus.opus.miniſterium. Geñ.21. עַבְדוּת
Pro opere quo ſeruiturus es mihi. Exo.1. Atq; ad amaritu⸗ Opus
dinem perducebant vitam eorum operibus duris. Et in eo
dem. omniq; famulatu. Nume.4. Ingredientes ad mini Famulat⁹
ſterium tabernaculi & onera portanda. Pro quo hebrei le⸗ miniſteriū
gunt. Omnis qui ingreditur ad operandum opus miniſte
rii & ad opus oneris. Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra.2.
Paralipo.12. Vt ſciant diſtantiam ſeruitutis mee & ſeruitu⸗ Seruitus
tis regni terrarum.Eſd.9.Et in ſeruitute noſtra non dereli⸗
quit nos deus noſter.Eccl's.9. & opera eorum in manu dei.
Eſa.28. Et operaretur opus ſuum. & in eodem. 32. Et cul⸗ Cultus
tus iuſtitie ſilentium.i. opus vel ſeruitus iuſtitie. Et in lin⸗
gua chaldaica dicitur עֲבִידְתָא Abidtha. Dañ.2. Et conſti עֲבִידְתָא
tuit ſuper opera babylonis ſidrach miſach & abdenago. Opus
Scribitur etiam cum mem in principio.vt Iob.34. Nouit
enim opera eorum.Et inde עֲבוּדָּה Abuda.i.familia operā עֲבוּדָּה
tium.Iob.1.Et familia multa nimis. Familia

עָבָה Aaba.impinguare.incraſſari. groſſum eſſe.dēſum ſi עָבָה
ue ſpiſſum eſſe.Deut.32. Incraſſatus impinguatus di⸗ impīguare
latatus.3.Reg.12. Minimus digitus meus groſſior eſt dor⸗ Groſſū eſſe
ſo patris mei.Et idē עֳבִי Oobi.ideſt craſſitudo ſeu craſſum עֳבִי
aut pīgue.2.Paralipo.4. In regione iordanis fudit ea rex
in argiloſa terra. Pro quo hebrei legūt. In pīguedine terre
ſiue in craſſitudine terre: ideſt in pingui & dēſa terra ſicut Craſſitudo
eſt terra argiloſa.Iob.15.Et pingui ceruice armat⁹ eſt.Scri Pinguis
bitur etiam cum mem in principio & dicitur מַעֲבֶה Naabe מַעֲבֶה
vt.3.Reg.7. In campeſtri regione iordanis fudit ea rex in Argiloſa.
argiloſa terra.exponatur ſicut ſupra.

עָבַט Aabat.pignorare.pignus auferre. mutuare.declina⸗ עָבַט
re.Deut.24.Non ingrediaris domū eius vt pignus Pingnus. aufferre
auferas. Pro quo hebrei legunt. Vt pignores pignus eius. Pignorar̄
Et inde עֲבֹט Aabot.ideſt pignus vt in predicto loco. Et in עֲבֹט
eodem.Et ille tibi proferet quod habuerit. Pro quo hebrei
legunt. Et ille proferet tibi pignus foris. & quia ſuper pi Pignus
gnore mutuatur:ideo ponitur etiam predicta dictio pro
mutuare. Deut.. 15. Et dabis mutuum quo eum indigere
perſpexeris. Pro quo hebrei legunt. mutuans mutuabis ei
quo indiget.ſignificat etiam declinare.Ioel'.2. Non decli⸗
nabunt a ſemitis ſuis.

עַבְטִיט Aabtit.dictio compoſita eſt:a עָב Aab.quod ſignifi עַבְטִיט
cat denſum: & טִיט Tit. ꝙ ſignificat lutū.i. dēſum Dēſuz lutū
lutum.Abach.2.Aggrauat contra ſe denſum lutum.

עָבַר Aabar. tranſire.preterire. progredi. tranſgredi.ira⸗ עָבַר
ſci. differre. concipere vel impregnare. Geñ. 15.
Et lampas ignis tranſiens inter diuiſiones illas. Et in Tranſire
eodem. 32. In baculo meo tranſiui iordanem iſtum. Et
in eodom.33. Et ipſe progrediens adorauit. Pro quo he⸗ Progredi
brei legunt. Et ipſe tranſiuit ante eos ſiue progreſſus eſt
ante eos & adorauit. Exo.12. Et tranſibo per terram egy⸗
pti nocte illa. Nume. 12. Obſecro vt liceat mihi tranſi⸗

© Biblioteca Nacional de España

re per terram tuam. Deut.28. Vt tranſeas in federe domi-
ni dei tui. Ioſ.1. Tranſi iordanem iſtum. 2. Reg. 16. Cum
tranſiſſet dauid paululū montis verticem. & in eodem.17.
Tranſierunt feſtinanter. Iob.13. Quodcunqꝫ mihi mēs ſug
gerit. Pro quo hebrei legunt. Et tranſeat ſuper me quodcū-
qꝫ. Sed beatus hieronymus trāſtulit ſenſū. p̄s.16. Et non eſt
inuēta in me iniquitas vt nō loquatur os meū. Pro quo bea
tus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatē tran
ſtulit. Et non inueniſti cogitationes meas non tranſire os
meū. p̄s.36. Et tranſiui & ecce non erat. p̄s.80. Manus eius
in cophino ſeruierūt. Pro quo beatus hieronymus in predi
cto pſalterio tranſtulit. Manus eius a cophino receſſerūt
i. tranſierunt. Prouer.8. Ne tranſirent fines ſuos. Eſa.40.
Et a deo meo iudicium meum tranſibit. Hiere.2. Et dixiſti
non ſeruiam. Pro quo hebrei legunt. Et dixiſti non tran-
ſibo. Sed ſi ſcribatur cum littera daled que eſt quaſi eiuſ-
dem figure ſicut littera res: tunc ſignificat ſeruiā ſicut eſt in
littera noſtra. & in eodem.34. Et tranſierunt inter diuiſio-
Trāſgredi. nes eius. ſignificat etiā tranſgredi. Nu.14. Quare tranſgre
dimini verbum dn̄i. Deut.17. Vt tranſgrediantur pactum
illius. 2. Paralipo.24. Quare vos trāſgredimini preceptū
domini. p̄s.103. Terminū poſuiſti quem non tranſgredien
tur. Hiere.23. Et quaſi homo madidus a vino, pro quo he-
Trāſcēder. brei legūt. Et quaſi homo quem trāſcendit vinū. Et eſt ſen
ſus ſicut in littera noſtra. Dicitur etiā tranſlatiue de mone-
ta currente. i. hinc inde trāſeunte per manus mercatorum.
Gen̄.23. Quadringentos ſiclos argenti probate monete
publice. Pro quo in hebreo legitur. Quadrigētos ſiclos ar-
genti tranſeuntis mercatori. Et inde verbū tertie coniuga-
Trāſferre. Traducer. tionis. i. tranſire facere: traducere. trāſferre. Gen̄.32. Tradu-
ctis omnibus que ad ſe ptinebant. & in eodē.47. Et cūctos
populos eiꝰ a nouiſſimis terminis egypti. Pro quo hebrei
legunt. Et cunctos populos trāſire fecit ſiue trāſtulit ad ciui-
tates: a nouiſſimis terminis egypti. i. habitatores vniuſcu-
iuſqꝫ ciuitatis fecit tranſire ad aliam: vt nullus que ſua erant
poſſideret. Exo.36. Iuſſitqꝫ moyſes preconis voce cantari.
Pro quo hebrei legunt. Iuſſitqꝫ moyſes & tranſire fecerunt
vocem. i. preconem per caſtra. Leuit.25. Et clāges buccina
mēſe ſeptimo. Pro quo hebrei legunt. Et tranſire facies buc
cinā mēſe ſeptimo. Deut.18. Ne inueniatur in te qui luſtret
filiū aut filiā ſuam ducens per ignē. Pro quo hebrei legunt.
Non inueniatur in te tranſire faciens vel tranſferens filium
aut filiam ſuā per ignē. Ioſ.7. Quid voluiſti traducere po-
Trāſgredi. facere. pulum iſtum iordanē. 1. Reg.2. Vt trangredi faciatis popu-
lum dn̄i. & in eodē.20. Iecit aliam ſagittā trans puerū. Pro
quo hebrei legunt. iecit ſagittā vt trāſire faceret eū. 2. Reg.
12. Et traduxit in typo laterū. i. tranſire fecit. & in eodem.
19. Et traduceret eum iordanem. Et in eodem. Trāſierunt
vada vt traducerent domū regis. 2. Paralipo.15. Et abſtulit
Auferre. idola de omni terra iuda. Pro quo hebrei legunt. Et tranſi
re fecit ſiue tranſtulit idola de omni terra iuda. Et in eodem
33. Et trāſire fecit filios ſuos per ignem. Hiere.15. Et addu-
Adducere cam inimicos tuos de terra quā neſcis. i. transferā. Et inde
עֵבֶר עֵבֶר Eeber. i. trās. exaduerſo. ante. pars. Exo.25. Vt luceat
ex aduerſo. Trans. ex aduerſo. Eſa.9. Trans iordanē galilee. Ezech.9. Vnūqđ
Ante. qꝫ ante faciem ſuam gradiebatur. & preponitur ei littera
בְּעֵבֶר beth. Et dicitur בְּעֵבֶר Beeber. Deut.1. Hec ſunt verba que lo
cutus eſt moyſes trans iordanem. Ioſ.1. Quam tradidit vo-
Trans. bis moyſes trans iordanem. i. in altera parte iordanis. Et a
מֵעֵבֶר liquando ſcribitur cum littera mem in principio & dicitur
Trans. מֵעֵבֶר Meeber. Ioſ.18. Que eſt trans flumen ethiopie. Poni
עֵבֶר tur etiam עֵבֶר Eeber. pro parte. 1. Reg.14. Separamini vos
Pars. in partem vnam; & ego cū ionatha filio meo ero in parte

altera. Eſa.43. vnuſquiſqꝫ in via ſua errauerunt. ideſt in
partem ſuam. Et in plurali עֲבָרִים Aabarim. Hiere.49. **עֲבָרִים**
Ex omni confinio eorum adducam interitum ſuper eos. **Confinia.**
Pro quo hebrei legunt. Ex omnibus partibus eorum. Et in **Partes.**
de הַעֲבָרָה Haabara. i. tranſitus ſeu vadum fluminis. Vt.2. **הַעֲבָרָה**
Reg.19. Et irrumpentes iordanem tranſierunt vada. Scri- **Vadum.**
bitur etiam cum mem in principio & dicitur מַעֲבָר Maabar
ſiue מַעֲבָרָה Maabara. Gen̄.32. Tranſiuit vadum iaboc. Eſa. **מַעֲבָר**
10. Tranſierunt curſim. Pro quo hebrei legunt. Tranſierūt **מַעֲבָרָה**
vadum vel tranſitum aut tranſitu. Et in plurali מַעֲבָרוֹת **Tranſitus**
Maabaroth. Ioſ.2. Secuti ſunt eos per viā que ducit ad va- **מַעֲבָרוֹת**
da iordanis. Iudi.3. Et occupauerunt vada iordanis. Hiere. **Vada.**
51. Et vada preoccupata ſunt. Et inde עִבְרִי Iibri. ideſt he **עִבְרִי**
breus. Gen̄. 14. Nunciauit Abram hebreo. Et in eodem. **Hebreus.**
41. Erat ibi puer hebreus. Et in plurali עִבְרִים Iibrim. ideſt **עִבְרִים**
hebrei. Exo.2. Conſpexit duos hebreos rixantes. Et in eo- **Hebrei.**
dem.3. Dominus deus hebreorum vocauit nos. Ponitur
etiā עֵבֶר Eeber in ſingulari pro hebreis. Nu.24. vaſta- **עֵבֶר**
bunt aſſyrios vaſtabuntqꝫ hebreos. & vocantur ſic eo quod **Hebrei.**
patres eorum habitauerunt trans flumen eufratem: & inde
venit Abraam qui fuit dictus hebreus. quod interpretatur
tranſitor. Ioſ.24. Trans flumen habitauerunt patres veſtri
ab initio. Et infra in eodem. Tuli ergo patrem veſtrum A-
braam de meſopotamie finibus. pro quo hebrei legunt. De
trans flumen. Et inde בַּעֲבוּר Baabur. ideſt idcirco. vt. pro. **בַּעֲבוּר**
propter. propterea. Exo.9. Idcirco autem poſui te. 2. Reg. **Idcirco.**
12. Propter infantem cum adhuc viueret ieiunaſti. p̄s.104. **Propter. Vt.**
Vt cuſtodiāt iuſtificatiōes eius. p̄s.131. Propter dauid ſeruū **Pro.**
tuum. Amos.2. Et pauperem pro calciamentis. Mich.2.
Propter immūdiciam ſuam corrumpetur. Scribitur etiam
aliquando cum lamed in principio & dicitur לְבַעֲבוּר Le- **לְבַעֲבוּר**
baabur. Exo.20. Vt enim probaret vos venit deus. Item **Vt**
עָבַר Aabar. quando eſt verbum quarte coniugationis tunc **עָבַר**
ſignificat iraſci: ſiue differre. Deut.3. Iratuſqꝫ eſt dominus **Iraſci.**
mihi. p̄s.77. Audiuit dominus & ſpreuit. ideſt iratus eſt.
Et in eodem. Et hereditatem ſuam ſpreuit. Pro quo he-
brei legunt. Contra hereditatem ſuam iratus eſt. p̄s.88. Di **Differre.**
ſtuliſti chriſtum tuum. Pro quo Beatus Hieronymus in
pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit iratus es ad
uerſus chriſtum tuum. Prouer.14. Stultus tranſiuit &
confidit. Pro quo hebrei legunt. Et ſtultus iraſcitur & cōfi-
dit. Poteſt etiā legi ſicut eſt in littera noſtra ſecundū primā
ſignificationem. & in eodem. 26. Sic qui tranſit & impa-
tiens. ideſt iraſcens commiſcetur rixe alterius. Et inde **עֶבְרָה**
עֶבְרָה Eebra. ideſt ira. indignatio. p̄s.77. Indignationem **Indignatio**
& iram & tribulationem. Prouer.22. Et virga ire ſue con- **Ira.**
ſumabitur. Eſa.10. Et contra Populum furoris mei manda- **Furor.**
bo illi. Et in eodem.16. Et indignatio eius pluſquam for-
titudo eius. Hiere.7. Reliquit generationem furoris ſui. Et
in plurali עֶבְרוֹת Eebroth. Iob.21. Ad diem furoris du- **עֶבְרוֹת**
cetur. Quod in hebreo legitur pluraliter. ſcilicet ad diem
furorum vel indignationum. Et in eodem. 40. Diſperge **Furores.**
ſuperbos in furore tuo. Pro quo hebrei legunt. Diſper-
ge indignationes furoris tui. p̄s.7. Exaltare in finibus ini-
micorum meorum. Pro quo hebrei legunt. Exaltare in in-
dignationibus ſiue in furoribus hoſtium meorum. Vnde
Beatus Hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam verita-
tem tranſtulit. Exaltare indignans ſuper hoſtes meos. Po-
teſt etiam legi ſic. Exaltare in partibus vel in finibus inimi **עֵבֶר**
corum. Nam עֵבֶר Eeber ſignificat partem vel cōfinium. vt **עִבֵּר**
ſupra dictū eſt. Item עִבֵּר Ibbar. i. concipere. Iob.21. Bos eo **Concipere**
rum concepit. Hebrei tamen legunt. Bos eorū īpregnauit. **Impgnar. עֲבוּר**
Item עֲבוּר Aabur. i. fructū ſeu frumentum. aut fruges. Ioſ.

© Biblioteca Nacional de España

Fruges. 5. Et comederunt de frugibus terre. Et in eodem. Defecit=
mana poſtquam comederunt de frugibus terre. Et dicunt
hebrei ꝙ ſignificat frumētum anni tranſacti: a prima ſigni
עָבַר ficatiōe deriuatum. Item עָבַר Aabar. ideſt affigere. 3. Reg.
Affigere. 6. Et affixit laminas clauis aureis. Et aliqui hebrei ſecūdū
primam ſignificationem legunt. Et tranſire fecit laminas
aureas. ideſt tranſire fecit eas in pariete ab vno angulo pa
rietis in alterum.
עָבַשׁ עָבַשׁ Aabas. Computreſcere. Ioel. 1. Computruerunt iu=
Computreſcere. menta in ſtercore ſuo. & ſolū īuenitur in p̄dicto loco.
Aaboth. Denſum. frondoſum. coherens. vinculum.
עָבֹת עָבֹת Leuit. 23. Et ramos ligni denſarum frōdium. Ezech.
Denſum. frondoſū. 6. Subter omnem quercum frondoſam. & in eodem. 31. Et
dedit ſummitatem ſuam virentem atqꝫ condenſam. Et in
Condenſa. עֲבֹתִים plurali עֲבֹתִים Aabothim. ſecundum terminationem plu=
עֲבֹתוֹת ralem maſculinorum ſiue עֲבֹתוֹת Aabothoth. ſecundum ter
minationem pluralem femininorum. Ps. 117. Conſtituite
Condenſa. diem ſolennem in condēſis. Ezech. 31. & inter condenſas
Condēſe. frondes eleuatum eſt cacumen eius. Ponitur etiam pro fu=
frondes. niculis vel laqueis ſeu vinculis ſibi inuicem coherentibus
ad ſimilitudinem ramorum arboris condenſe ſe inuicem
complectentium. Exo. 28. Duas catenulas auri puriſſimi
Coherētes ſibi inuicem coherentes. Iudi. 16. Si ligatus fuero nouis fu
funes. nibus. p̄s. 2. Et proiiciamus a nobis iugum ipſorum. Pro
laqueus. quo beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Et proiicia
mus a nobis laqueos eorum. Eſa. 2. Et quaſi vinculum plau
Vinculum Vincula. ſtri peccatum. Oſee. 11. In vinculis charitatis. & inde ver=
עָבַת bum עָבַת Aabath. ideſt intricare ſiue peruertere. ſecundū
hebreos. Beatus hieronymus tranſtulit conturbare. Mich.
Cōturbare. 7. Et conturbauerunt eam.
עָגַב עָגַב Aagab. Amare. ſcilicet mulierē. inſanire. ſcilicet pre
Amare. amore. Hiere. 4. Contēpſerūt te amatores tui. Ezech.
Inſanire. 23. Et in omnibus in quos inſaniuit in immundiciis eorū.
Et in eodem. Super quos inſaniuit libidine. & in eodem.
Pluſqꝫ illa inſaniuit libidine. Et in eodem. & inſaniuit in a
matores ſuos. & in eodem. Et inſaniuit ſuper eos concupi=
עֲגָבִים ſcentia oculorum. & inde עֲגָבִים Aagabim. ideſt canticū dul
Canticum ce & ſuaue quod amatores inſani canunt. Ezech. 33. Quia ī
muſicum canticum oris ſui vertunt illos. Et in eodem. Et es eis quaſi
ſuaue et dulce. carmen muſicum quod ſuaui dulciqꝫ ſono canitur. & inde
עוּגָב עוּגָב Vgab. ideſt organum. Geñ. 4. Ipſe fuit pater canenti=
um in cithara & organo. Iob. 30. Et organum meū in vocē
Organum flentiū. Ps. 150. Laudate eum in chordis & organo.
עָגָה עָגָה Aaga. Detinere. retinere. Ruth. 1. Si eos expectare veli
tis donec creſcant & annos pubertatis impleāt ante eri
tis vetule ꝙꝫ nubatis. Pro quo he. le. Num eos expectare vul
Detinere. tis donec creſcant: num pro eis detente vel retente eritis
vt non habeatis maritum. ideſt nunquid retēte eritis in vi=
duitate vt non habeatis maritos donec illi creſcant. Et bea
tus hieronymus tranſtulit ſenſum. & ſolum inuenitur in p̄
dicto loco. & dicūt aliqui ꝙ eius primitiuum eſt עָגַן Aagan
cum nun in fine: loco he.
עָגֹל עָגֹל Aagul. Rotundum. vitulus. 3. Reg. 7. Intercolumnia
Rotundū. quadrata non rotunda. 2. Paralip. 4. A labio vſqꝫ ad
מַעְגָּל labium rotundum per circuitum. & inde מַעְגָּל Maagal. i.
Tentoriū. tentorium rotundum: ſeu locus caſtrorum qui foſſato cir=
מַעְגָּלָה cundatur. 1. Reg. 26. Et ſaulem dormientem in tentorio.
Magala. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur מַעְגָּלָה maagala. vt
locus circundatus. in eodem. 17. Et venit ad locum magala. ideſt ad locum foſ
מַעְגָּל ſato circundatum in quo erant caſtra. ſignificat etiam מַעְגָּל
Iter. Maagal ſemitam ſiue iter. Ps. 139. Iuxta iter ſcandalum po
Semita. ſuerunt mihi Prouer. 2. Et omnem ſemitam bonam. & in
Callis. eodem. 4. Dirige ſemitam pedibus tuis. Eſa. 26. rect⁹ callis

iuſti ad ambulandum. & in plurali מַעְגָּלוֹת Maagaloth. ſiue מַעְגָּלוֹת
מַעְגָּלִים Maagalim. Ps. 16. Perfice greſſus meos in ſemitis מַעְגָּלִים
tuis. Ps. 22. Deduxit me ſuper ſemitas iuſtitie. Prouer. 2. & Semite.
infames greſſus eorum. ideſt ſemite eorum. Et in eo. Et ad
inferos ſemite ipſius. & inde עָגִיל Aagil. ideſt ornamētum עָגִיל
rotundum vel circulus ex aure pendens. Beatus hierony=
mus tranſtulit dextralia. Num. 31. annulus dextralia & mu Dextralia.
renulas. & in plu. עֲגִילִים Aagilim. Ezech. 16. & circulos ī au עֲגִילִים
ribus tuis. Item עֵגֶל Eegel. ideſt vitulus. Exo. 29. Tolle vitu Circuli. עֵגֶל
lum de armento. Et in eodem. 32. Et fecit ex eis vitulū con
flatilem. Ps. 28. Et comminuet eas tanqꝫ vitulum. & in plu Vitulus.
rali עֲגָלִים Aagalim. Oſee. 9. Vitulos adorant. & in genere עֲגָלִים
feminino עֶגְלָה Eegla. ſiue עֶגְלַת Aagalath. i. vitula. Geñ. Vituli. עֶגְלָה
15. Sume inquit tibi vaccam trienem. pro quo hebrei le= עֶגְלַת
gunt. vitulam trienem. Iudi. 14. Si non araſſetis in vitula
mea. Oſee. 10. Ephraim vitula docta. Et in plurali femini= Vacca. Vitula.
no עֲגָלוֹת Aagaloth. Oſee. 10. Vaccis bethauen coluerūt ha עֲגָלוֹת
bitatores ſamarie. Et īde עֲגָלָה Aagala. ideſt currus ſeu plau Vacce.
ſtrum. ſic dictum a rotūditate rotarum. 1. Reg. 6. facite plau עֲגָלָה
ſtrum nouum vnum. Eſa. 28. Nec rota plauſtri ſuper cymi= Plauſtrū.
num circuibit. & in plurali עֲגָלוֹת Aagaloth. Geñ. 45. Qui עֲגָלוֹת
bus dedit Ioſeph plauſtra ſecundum pharaonis imperiū. Plauſtra.
Nu. 7. Sex plauſtra tecta cum duodecim bobus.
עָגַם Aagam. compati. cōtriſtari. Iob. 30. Compatiebatur עָגַם
anima mea pauperi. & ſolum inuenitur in p̄dicto loco Compati.
עָגוּר Aagur. Nomē auis. Pro quo beatus Hieronymus trā עָגוּר
ſtulit hirundinem. Eſa. 38. Sicut pullus hirundinis ſic hirundo.
clamabo. In alio vero loco traduxit ciconiam. Hiere. 8. tur
tur hirundo & ciconia. & aliqui hebrei dicunt ꝙ ſignificat ciconia.
gruem.
עַד Aad. Donec. vſqꝫ. vſqꝫ ad. vſqꝫ in. aduſqꝫ. vſquequo. ſiue
vſqꝫquaqꝫ. Dum. tanqꝫ. eternū. ſiue in eternum. preda. עַד
Et quando preponitur verbo tunc ſignificat donec. ſeu in
eternum. Sed quando preponitur nomini vel pronomini
tunc ſignificat vſqꝫ. Geñ. 3. Donec reuertaris in terram. Et Donec.
in eodem. 19. Donec ingrediaris illuc. Exo. 15. Donec per=
tranſeat populus tuus domine. Leuit. 11. Donec implean=
tur dies purificationis ſue. Nu. 32. Donec introducamus
eos ad loca ſua. Deut. 1. donec veniretis ad locū iſtum. Et in
eodem. 7. Donec deleas omnes atqꝫ diſperdas. Ioſ. 2. Do=
nec reuerterentur qui fuerant perſecuti. Iudi. 3. Donec eru
beſcerent. 2. Regum. 10. Donec creſcat barba veſtra. Iob. 8.
donec impleatur riſu os tuū. Ps. 17. & nō conuertar donec
deficiant. Ps. 56. donec tranſeat iniquitas. Eſa. 22. donec
moriamini. & in eodem. 36. donec veniam & tollam vos.
& in eodem. 62. donec ſtabiliat & donec ponat ieruſalem
laudem in terra. & additur ei aliquando dictio אֲשֶׁר Aſer.
ſiue dictio כִּי Chi. que eſt dictio relatiua. quaſi diceret. dōec
ꝙ. Geñ. 50. donec veniat qui mittendus eſt. Nu. 20. donec
tranſeamus terminos tuos. Ioſ. 1. donec det requiem domi
nus. Canti. 2. Donec aſpiret dies. Eſa. 6. Donec deſolentur
ciuitates. Oſee. 5. Donec deficiatis & queratis faciem meā.
Significat etiam vſqꝫ ſiue vſqꝫ ad. Geñ. 7. Ab homine vſqꝫ Vſqꝫ ad.
ad pecus. & in eodem. 11. Veneruntqꝫ vſqꝫ aram. Et in eo.
12. Pertranſiuit Abram terram vſqꝫ ad locum ſichem &
vſqꝫ ad conuallem illuſtrem. Exo. 10. Vſqꝫ in preſentem di
em. Et in eodem. 14. Vſqꝫ in ſempiternum. Nume. 21. laſſi Vſqꝫ in. Vſqꝫ
peruenerunt in iophe & vſqꝫ medaba. pro quo hebrei le=
gunt. Vſqꝫ nophe & vſqꝫ medaba. Deut. 1. Vſqꝫ ad cadeſbar
ne. 1. Reg. 18. Vſqꝫ ad gladium & arcum ſuum. 4. Reg. 9. ve
nit vſqꝫ ad eos. Iob. 18. Vſqꝫ ad quē finē verba iactatis. Ps.
17. Dauid & ſemini eius vſqꝫ in ſeculum. Eſa. 1. A plāta pe=
dis vſqꝫ ad verticem. Significat etiam dū ſiue adhuc. Iudi. Dum.

© Biblioteca Nacional de España

Adhuc. ʒ.Dũ illi turbarentur effugit. Iob.1.Adhuc loquebatur ille
& ecce ali⁹ intrauit. Ione.4.Cũ adhuc eſſem in terra mea.
ideſt dũ eſſem in terra mea.& quandoqꝫ preponitur dictio
ni מְהֵרָה mehera.que ſignificat velociter: vel dictioni מְאֹד
Meod:que ſignificat nimis.ideſt vſqꝫ velociter.ſiue vſqꝫ ni
mis:aut vſqꝫquaqꝫ:licet in trãſlatiõe noſtra aliquãdo omit-
titur dictio vſqꝫ.1.Reg.25.Erat enim ebrius nimis .ꝓ quo
Nimis. he.le.vſqꝫ nimis.3.Reg.1.Erat autẽ puella pulchra nimis.
Velociter. Ps.147.Velociter currit ſermo eius.Ps.118. Non auferes
uſqꝫquaqꝫ de ore meo verbũ veritatis vſqꝫquaqꝫ.Eſa.64.Ne iraſcaris
Satis. domine ſatis.pro quo he.le.Ne iraſcaris domine vſqꝫ ni-
mis. Significat etiam tam:ſiue quam.Gen̄.7.Ab homĩe vſ
Tam. qꝫ ad pecus tam reptile ꝗ̄ volucres celi. Significat etiã eter
Quam. nitatem ſeu in eternum vel in perpetuũ aut iugiter. Exo.
15.Dominus regnabit in eternum & vltra. pro quo hebrei
In eternũ. legunt.Dominus regnabit in ſeculum & in eternum. Iob.
20.Hoc ſcio a principio.pro quo hebrei legunt. Si hoc ſcis
Eternum. ab eterno.Ps.110.Cõfirmata in ſeculum ſeculi.pro quo bea
Iugiter. tus hieronymus in pſ.iuxta he. ve.tranſtulit. firmata iugi
ter in ſempiternum.Ps.111.Iuſtitia eius manet in ſeculum
ſeculi.ideſt in eternum.p̄s.148.Statuit ea in eternũ. Eſa.
26.Speraſtis in domino in ſeculis eternis.& in eodem .57
Eternitas. excelſus & ſublimis habitans eternitatem. Vide ẽt de hoc
infra in dictiõe עוֹד Ood .põitur etiã pro tpe futuro.Soph.
3.Qua pp expecta me dicit dñs in die reſurrectionis mee
Futurum. in futurum.De quo vide infra in dictione עוֹד ood .& aliqñ
ſcribitur cũ iod in fine.Nu.23.Audi fili ſephor. ꝓ quo he.
le.Audi vſqꝫ ad me.ideſt audi me fili ſephor. & in eo.24.
Et ad extremum etiã ipſi peribunt.pro quo hebrei legũt.
Et etiam ipſi vſqꝫ ad perditionem. ſcilicet erũt. Et ẽ ſenſus
ſicut in littera noſtra.4.Reg.9.venit nuncius ad eos & nõ
reuertitur.ideſt vſqꝫ ad eos.Iob.4.Tetigit te & conturba
tus es.pro quo he.le.pertingit vſqꝫ ad te & conturbatus es
Et in eo.32.Et donec putabam vos aliquid dicere conſide-
rabam.Mich.4.Vſqꝫ ad te veniet. & quandoqꝫ ſcribitur
עֲדֶן cũ nũ in fine & dicitur עֲדֶן Aaden.& ſignificat adhuc ſiue
vſqꝫ adhuc.Eccl's.4.Et feliciorem vtroqꝫ iudicaui qui nec
uſqꝫadhuc dum natus eſt.pro quo he.le.qui vſque adhuc non fuit.ſcri
עֲדֶנָה bitur etiam cum he in fine & dicitur עֲדֶנָה Aadéna.1. Para
Adhuc. lip.12.Magna enim pars eorũ adhuc ſequebatur domũ ſa-
ul.Eccl's.4.Et laudaui magis mortuos quã viuẽtes. ꝓ quo
he.le.Et laudaui mortuos qui iam mortui ſunt magis ꝗ̄ vi
uentes qui viuunt adhuc.Et qñ preponitur ei lr̄a beth & dr̄
בְּעַד בְּעַד Bead tũc ſignat pro.ꝓpter.per.ſup.Gen̄.7.& incluſit
Pro. eum dñs de foris.pro quo he.le.Et clauſit dñs pro eo.Et in
Per. eodem.26.Proſpiciens abimelech rex philiſtinorum per
feneſtram.Exo.8.Rogate pro me.Leuit.16. Orabit ꝓ ſe
& pro domo ſua.4.Reg.1.Cecidit qꝫ ochozias per cancel
los.4.Reg.4.Et claude oſtium tuum cum intrinſecus fue
ris tu & filii tui.Pro quo he.le.& claude oſtium tuum pro
Super. te & pro filiis tuis.ideſt ſuper te & ſuper filios tuos. Et ĩ eo.
& clauſit oſtiũ ſuper ſe & ſuper filios ſuos.2.Paralip.20.Do
minus bonus ꝓpiciabitur cunctis qui in toto corde reqrũt
dñm.Pro quo he.le.Dñs bonus ꝓpiciabitur pro cunctis ſi-
ue per cunctos.p̄s.137.Dñs retribuet ꝓ me.Prouer.6. pre-
ciũ enim ſcorti vix eſt vnius panis.pro quo he.le. Quia ꝓ
muliere meretrice vſqꝫ ad tortã panis.& eſt ſenſus ſicut in
lr̄a nr̄a.Eſa.32.Tenebre & palpatio facte ſunt ſuper ſpelun-
cas.Hiere.11.In tpe afflictionis eorũ.pro quo he.le.pro ma
lo vel ꝓ afflictiõe eorũ.Ioel.2.Sed & per feneſtras cadent.
& in eo.Per feneſtras intrabũt quaſi fur.Amos.9. & nõ ve
niet ſuper nos malum.Scribitur ẽt cũ mem in principio &
מִבַּעַד dicitur.מִבַּעַד Mibáad.ideſt intrinſecus. Canti. 4. Abſque

eo quod intrinſecus latet.Item עַד Aad.ideſt preda ſeu ſpo Intriſecus
lium.Gen̄.49.mane comedet predam.Eſa.33. Tunc diui- עַד
dentur ſpolia predarum multarum.De quo vide infra ĩ di- Preda.
ctione עוֹד Ood.Item עֵד Eed.ideſt teſtis de quo vide infra Spolium.
in dictione עוֹד Ood.& inde עִדִּים Iidim.ideſt macule. ſcili עֵד
cet panni menſtruate.eo quod eſt teſtis ſue inmũdicie.Eſa. עִדִּים
64.& quaſi pannus menſtruate. mẽſtruate.

עָדַד Aadad.Erigere.ſubleuare.ſuſcipere. ſuſtentare. Ps. עָדַד
19.Nos autem ſurreximus & erecti ſumus. Ps.145. Erigere.
Pupillum & viduam ſuſcipiet.Ps.146.Suſcipiens manſue Suſcipere
tos dominus.ideſt ſuſtentans. Suſtẽtare

עָדָה Aada.ornare.tranſire.auferre.ſiue ammittere.Ezech. עָדָה
16.& ornaui te ornamento.& in eodem. Et ornata es Ornare.
auro.Et in eodẽ.31. Adhuc ornaberis tympanis tuis.Oſee
2.Et ornabatur inaure ſua.& inde עֶדִי Eèdi. ideſt ornamẽ עֶדִי
tum.ſiue ornatus. Exo.33.Et nullus ex more inductus eſt
cultu ſuo.Pro quo he.le.Et nullus poſuit ornamentũ ſuum ornamẽtuꝫ
ſuper ſe.& in eodem.Iam nunc depone ornatum tuum .Et ornatus.
in eodem. Depoſuerunt ergo filii iſrael ornatum ſuum a
monte oreb.Ezech. 7.Et ornamentum monilium ſuorũ
in ſuperbiam poſuerunt.vbi ponitur pro monili. & in eo. Monile.
16.Et perueniſti ad mundum muliebrem.pro quo hebrei Mundus
legunt.Et veniſti cum ornamento ornamentorum.vbi po muliebris.
nitur tam in ſingulari ꝗ̄ in plurali. Ponitur etiam pro ore Maxilla.
vel maxilla.p̄s.31.In chamo & freno maxillas eorum cõſtri
ge.p̄s.102.Qui replet in bonis deſiderium tuum.Pro quo
hebrei legunt.Qui replet in bonis os tuum.ſed beatus hie
ronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem ſecundũ
primam ſignificationem tranſtulit.Qui replet in bonis or
namentum tuum.& inde עֵדוּת Eeduth.ideſt ornamentum. עֵדוּת
decus.ſecundum hebreos.4.Regum.11.Et poſuit ſuper eũ
diadema & teſtimonium.pro quo hebrei legunt.Et poſuit teſtimõiuꝫ
ſuper eum diadema et ornamẽtum:ſcilicet regium.ſed ma ornamen-tum.
gis proprie ſignificat teſtimonium.ſicut eſt in littera nr̄a.
De quo vide infra in dictione עוֹד ood.Et in titulo. Ps.79.
Vbi dicitur in finem pro his qui commutabuntur pſalm⁹
pro aſſyriis: teſtimonium Aſaph.vbi etiam hebrei pro te
ſtimonio legunt ornamentum ſeu decus. Item עָדָה Aada. עָדָה
ideſt tranſire vel aufferre.Iob.28. nec pertranſiuit per eã pertrãſire.
leena.& ſupra in eodem.25. Et luna etiam non ſplendet. Auferre.
Pro quo hebrei legunt. Ecce aufert lunam & non ſplende-
bit.ideſt aufert lumen lune.Poteſt etiam legi ſic. Ecce ad-
huc luna non ſplendebit.de quo vide ſupra in dictione עַד Ammitter
Aad.Prouer.25.& ãmittit pallium in die frigoris.ideſt au- Trãſferre.
fert a ſe pallium.Dan̄.2.Tranſfert regna atque conſtituit.
Et in eodem.7.Aliarum quoqꝫ beſtiarum ablata eſſet po-
teſtas.Et in eodem.Poteſtas eorum que non auferetur.Itẽ
עֵדָה Eeda.ideſt cetus ſeu congregatio hominum. De quo עֵדָה
vide ſupra in dictione יָעַד Iaad. Cetus

עָדַן Aadan.deliciare.deliciis abundare.deliciis affluere.de עָדַן
lectari.voluptati operam dare.Nee.9.& abundauerũt Abũdare
deliciis in bonitate tua magna. & inde עֶדֶן Eèden .ideſt vo deliciis.
luptas delicie.Gen̄.2.Plantauerat autem dominus paradi- עֶדֶן
ſum voluptatis a principio.& in eodem.Et fluuius egredie Voluptas.
batur de loco voluptatis.Ezech.31.& emulata ſunt eũ om-
nia ligna voluptatis. Scribitur etiam cum he in fine & dici-
tur עֶדְנָה Eedna.Gen̄.18.Poſtꝗ̄ conſenui & dominus me- עֶדְנָה
us vetulus eſt voluptati operam dabo.& in plurali עֲדָנִים A Voluptas
adanim.2.Reg.1.Qui veſtiebat vos coccineis in deliciis. עֲדָנִים
Hiere.51.Repleuit ventrem ſuum teneritudine mea. ideſt Delicie.
deliciis meis. Scribitur etiam cum mem in principio & di-
citur מַעֲדַנִּים maadanim.Prouer.29.& dabit delicias ani- מַעֲדַנִּים
me tue.Reperitur etiam מַעֲדַנּוֹת maadanoth ſecundum ter מַעֲדַנּוֹת

© Biblioteca Nacional de España

minationē pluralem femininorū.1.Reg.15. Et oblatus eſt
ei Agag pinguiſſimus tremens.pro quo hebrei legunt. &
abiit ad eum Agag deliciis.i.delicatus ſiue cū delectatione
quia non timuit mortem:ſed habuit eā pro deliciis. Sicut
exponunt aliqui hebrei.alii vero dicunt ꝙ ſignificat vincu
la:& ꝙ deriuatur a dictione עָנַד Aanad:& legunt ſic.& abiit
ad eum.ideſt oblatus eſt ei Agag in vinculis. ideſt ligatus.
Vincula. Et ſimiliter.Iob.38.Vbi nos legimus.Nunquid coniunge
re valebis micantes ſtellas pliadas.Pro quo ipſi legunt. Nū
Colligatio nes. quid colligabis colligationes ſeu applicationes chima. Et
eſt chima nomen cuiuſdam conſtellationis ſtellarū: vt di-
עֲדִינָה ctum eſt ſupra in littera chaph.& inde עֲדִינָה Aadina. ideſt
Delicata. delicata ſeu tenera.Eſa.47.Audi hec delicata.Et in gene-
עֲדִינוֹ re maſculino עֲדִינוֹ aadino.1.Reg.23.Ipſe eſt quaſi tenerri-
tenerrim⁹. mus ligni vermiculus.Item עִדָּן Iidan.In lingua chaldaica
עִדָּן ſignificat tempus ſiue horā.Dañ.2. Quod tempus redimi
Tempus. tis.& in eo.Et ipſe mutat tempora & etates.& in eo.7.Vſ-
qꝫ ad tempus & tempora & dimidium temporis.

עָדַף עָדַף Aadaph.ſupereſſe.excedere.ſuperfluere.excedens vel
excreſcens eſſe.Exo.16.Nec qui plus collegit habuit
Excedere. amplius.Pro quo hebrei legunt.& non exceſſit ſiue nō ſup
Supereē. fluit illi qui plus collegit. Et in eo.26.Quod autē ſupfue
rit in ſaxis. ideſt vnum ſaxū quod amplius eſt. Nu.3. qui
excedunt numerū leuitarū.& in eo.Precium eorū qui ſup-
Eſſe āplius ſunt.& in eo.Pecuniam eorū qui fuerant amplius.

עָדַר עָדַר Aadar.Deeſſe.deficere.priuare. auferre. Bellare.ſeu
expedire.fodere.ſeu putare.ideſt abſcindere.1. Regū.
Deeſſe. 30.Nec defuit quiſqꝫ a paruo vſqꝫ ad magnum. 3. Reg.4.
Cum ingenti cura prebebant in tempore ſuo. pro quo he-
brei legunt.Non deficiebant in aliqua re.ſiue in aliquo ver
bo.ſed beatus hieronymus tranſtulit ſenſum. Eſa.34.vnū
ex eis nō defuit.& in eo.40.Neqꝫ vnū reliquū fuit.i.neqꝫ
vnū defuit.Et in eo.59.& facta eſt veritas in obliuiōe. Pro
Deficere. quo hebrei legunt. Et facta eſt veritas priuata vel deficiens
ideſt non inuenitur in eis veritas. Significat etiam bellare.
Expedire. ſiue aciem inſtruere vel expedire.1.Paralipo.12.Expediti
ad pugnā corde perfecto.& ſupra in eo. In auxiliū non in
corde duplici.pro quo he.le.Ad bellandum ſeu ad inſtruen
עָדַר dam aciem non in corde & corde.ideſt non corde duplici:
Fodere. Sarrire. ſicut eſt i littera noſtra.Item עָדַר Aadar.i.fodere ſeu ſarri
מַעְדֵּר re.Eſa.5.Non putabitur & non fodietur. Et in eo. Et om-
Sarculus nes montes qui in ſarculo ſarrientur. & inde מַעְדֵּר maee-
עֵדֶר der.ideſt ſarculus ſeu foſſoriū.vt in predicto loco.Item עֵדֶר
Grex Eeder.ideſt grex.Ps.77.Et pduxit eos quaſi gregē in de-
עֲדָרִים ſerto.Canti.6.Sicut grex caprarū.& i plu.עֲדָרִים Aadarim
עֶדְרֵי ſiue עֶדְרֵי Eedre.Geñ.29.Tres quoqꝫ greges ouiū.Et in eo
Greges. dem.moſqꝫ erat vt cunctis ouibus cōgregatis deuoluerent
lapidem.Pro quo hebrei legunt.& congregabantur illuc
omnes greges & deuoluebant lapidem.Ioel.1. Sed & gre-
ges pecorum diſperierunt.Ponitur ēt pro caulis pecorū.2.
Caule. Paralip.32.Et preſepia iumentorū caulaſqꝫ pecoribus.

עֲדַשׁ עֲדַשׁ Aadas.lens.& ſolum inuenitur in numero plurali.ſ.
עֲדָשִׁים עֲדָשִׁים Aadaſim.ideſt lentes.Geñ.25.Accepto pane
Lentes. & lentis edulio.Quod in hebreo legitur pluraliter. ſcilicet
lentiū.2.Reg.23.Erat quippe ibi ager plenus lēte. Ezech.
4.Et tu ſume tibi frumētū & hordeū & fabam & lentem.

עוּג עוּג Vug.coquere.ſcilicet panes ſubter prunas. vel operi-
operire. Coquere. re.Ezech.4.& ſtercore quod egreditur de homine o-
עוּגָה peries illud in oculis eorum.i. coques illud cooperiendo
ſtercore ſicut cooperiendo prunis.& inde עוּגָה Vuga. ideſt
torta ſeu panis ſub prunis vel cinere cocta. vt ſupra in eo-
Subcinericius pāis dem.Et quaſi ſubcinericium hordeaceum comedes illud.
3.Regum.19.Et ecce ad caput ſuum ſubcinericius panis.
Oſee.7.Subcinericius panis qui non reuerſatur.Et in plu-
rali עֻגוֹת Vugoth.Geñ.18.Et fac ſubcinericios panes. Scri- עֻגוֹת
bitur etiam cum mem in principio & dicitur מָעוֹג maog.3. Subcinericii panes.
Regum.17.Viuit dominus deus tuus quia non habeo pa- מָעוֹג
nem.Ponitur etiam מָעוֹג maog pro ſubſānatione. Ps.34. ſubcinericius panis.
ſubſānauerunt me ſubſānatione.Et alii exponunt ſic.Sub-
ſānauerunt me pane.quaſi dicat.pro cibo eis dato ab aduer Panis.
ſariis meis. מָעוֹג ſubſānatio

עוּד עוּד Aauad.Teſtificari.teſtimonium prebere.conteſtari. עֻד
predari.ſpoliare.Geñ.43.Denunciauit nobis vir ille Denūciar.
ſub atteſtatione iuſiurandi dicens. pro quo hebrei legunt.
Conteſtando conteſtatus eſt nos vir ille dicens.Exo.19.de Cōteſtari.
ſcende & conteſtare populum. Et in eodem.21.Et conteſta
ti ſunt dominum eius.Deut.4.Teſtes inuoco hodie celum
& terram.ideſt teſtificor ſeu conteſtor celum & terram con
tra vos.& in eodem.30.Et inuocabo contra eos celum &
terram.ideſt conteſtabor.1.Regum.18. Conteſtare eos &
predic eis ius regis.3.Regum.21.Et falſum teſtimoniū di-
cant.Pro quo hebrei legunt.Et teſtificent eum dicentes. i. teſtificare.
teſtimonium dicant contra eum.Nee.9.Conteſtatus es eoſ Teſtimonium dicere.
vt reuerterentur.Et in eodem.Et conteſtatus es eos in ſpi-
ritu tuo.Et in eodem.Que teſtificatus es eis.Ps.80. Audi
popule meus & conteſtabor te.Ps.94.Iſrael & teſtificabor
te.Eſa.8.& adhibui mihi teſtes fideles. Pro quo hebrei le Adhibere
gunt.Et teſtificatus ſum mihi.ideſt conteſtatus ſum mihi teſtes.
teſtes fideles.ideſt teſtes adhibui mihi ſicut eſt in littera no
ſtra.Hiere.6.Cui loquar & ad quem conteſtabor. Et in eo-
dem.32.Et ſcripſi in libro & ſignaui & adhibui teſtes. A-
mos.3.Audite & conteſtamini in domo iacob. Malach.2.
Dominus teſtificatus eſt inter te & vxorem tuam. Ponitur
etiam pro comparare.vt Threñ.3. Cui comparabo te.Po-
teſt etiam legi ſic.Quem teſtificabor in te.ideſt quos teſtes
adducā vt teſtificētur ſi talia aliquando aliquis paſſus ſit ſi
cut tu. Vnde idem erit ſenſus cum littera noſtra. & inde עֵד עֵד
Eed.ideſt teſtis.Geñ.31.Tumulus iſte teſtis erit.Leuit.5.Te Teſtis.
ſtiſqꝫ fuerit.Deut.17.Nemo occidatur vno contra ſe dicen
te teſtimoniū.Pro quo hebrei legunt. Nemo occidatur in
ore vnius teſtis.1.Regum.12.Teſtis eſt dominus aduerſus
vos & teſtis xp̄us ei⁹.Ps.88.Et teſtis in celo fidelis.Hiere.
29.Ego ſum teſtis & iudex.Ponitur etiam p ro teſtimōio.
Geñ.31.Quem vocauit labam tumulum teſtis: & iacob a-
ceruum teſtimonii.Exo. 20. Non loquaris contra proxi- Teſtimōiū
mum tuum falſum teſtimonium. ſcribitur etiam cum he
in fine & dicitur עֵדָה Eeda.Geñ.21.Vt ſint mihi in te עֵדָה
ſtimonium.Et in eodem. 31. Tumulus inquam iſte & la- Teſtimōiū
pis erit in teſtimonium.& in plurali עֵדִים Eedim. ideſt te- עֵדִים
ſtes.Deut.17.In ore duorum vel trium teſtium.Iob.10.In
ſtauras teſtes tuos contra me.Eſa.44.vos teſtes mei. & in- Teſtes.
de עֵדוּת Eeduth.ideſt teſtimonium ſiue teſtamentum.vel עֵדוּת
teſtificatio.Exo.16. Poſuitqꝫ illud Aaron in tabernaculo
reſeruandum.Pro quo hebrei legunt.poſuitqꝫ illud Aarō
coram teſtimonio.ideſt coram arca teſtamenti vel teſtimo Teſtimōiū
nii.Et in eodem.25.In qua pones teſtimonium quod da-
bo tibi.Et in eodem.38.Hec ſunt inſtrumenta tabernacu-
li teſtimonii.Et in eodem.40.Poſuit & teſtimonium in ar
ca.Ps.77.Et ſuſcitauit teſtimonium in iacob.p̄s.92.Teſti-
monia tua credibilia facta ſūt nimis.p̄s.118. Beati qui ſcru
tantur teſtimonia tua.p̄s.131. Et teſtimonia mea hec que
docebo eos.Scribitur etiam cum tau in principio & dicitur
תְּעוּדָה Theuda.Eſa.8.Liga teſtimonium.& in eodem. Ad תְּעוּדָה
legē & ad teſtimoniū.Itē עֻד Aauad.ideſt ſpoliare.ſeu pre teſtimoniū עֻד
dari.tranſlatio noſtra traduxit circumplecti. Ps.118. Fu- circūplecti
nes peccatorū circūplexi ſunt me.& beatus hieronymus in

© Biblioteca Nacional de España

Implicare pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit.Implicauerunt me . ꝑ quo
Depredari hebrei legunt.Depredati ſunt me.& inde עַד Aad.ideſt pre
עַד da.ſeu ſpolium.Geñ.49. Mane comedet predam.Eſa.33.
Preda. Spolia. Tunc diuidentur ſpolia predarum multarum.Soph.3.qua
propter expecta me dicit domin⁹ in die reſurrectiōis mee
in futurum . pro quo hebrei legunt . In die reſurrectionis
mee ad predam ſeu ad ſpolium.poteſt etiā legi ſic. ſ. in die
reſurrectionis mee in eternum.De quo vide ſupra in dictio
עוֹד ne עַד Aad.Item עוֹד ood.ideſt adhuc.vltra.rurſus.ampli⁹.
Adhuc. Geñ.7.Adhuc enim & poſt dies ſeptem.Et in eo . 8. Cun-
ctis diebus terre.pro quo hebrei legunt.Adhuc cunctis die
bus terre.& in eo.45.adhuc pater meus viuit꜆. Exo. 9.ad-
huc retines populum meū.1.Reg.20.& ſi vixero facies mi
hi miſericordias domini.pro quo hebrei legunt . & non ſi
adhuc ego vixero & non facies mecū miſericordias domi-
ni.Et eſt idem ſenſus cū littera noſtra . nam due negatiōes
valent pro vna affirmatione.Eſter.6.Adhuc illis loquenti
bus venerūt eunuchi regis.Iob.1.Cumq; adhuc ille loque
retur venit alter.& in eo.2.Adhuc tu permanes in ſimplici
Donec. tate tua.Et in eo.27.Quia donec ſupereſt halitus ī me.p̄s.
83.In ſecula ſeculorum laudabūt te .Pro quo beatus hiero
nymus in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. Adhuc laudabunt te
ſemper.p̄s.140.Quoniam adhuc & oratio mea ī benepla-
citis eorum.Eſa.5.Sed adhuc manus eius extenta . Oſee.
11.Iudas autem teſtis deſcendit cum deo.Proquo hebrei le
gunt.Iudas autem adhuc deſcendit cum deo. Poteſt etiam
legi ſic.Adhuc dominatus eſt cum deo.Amos.4.Cum ad-
huc tres menſes ſupereſſent. Significat etiam vltra.ſiue rur
Vltra. ſus aut amplius.Geñ.8.Nequaquam vltra maledicam ter-
re propter hominem.& in eodem.Non igitur vltra percu
tiam omnem animam.Et in eodem.9.& non erunt vltra a
que diluuii.Et in eodem.46.Et inter amplexus fleuit.pro
quo hebrei legunt.Et fleuit ſuper collum eius vltra ſiue am
Rurſum. plius.Exo.4.Dixitq; dominus rurſum mitte manum tu-
am in ſinum tuum.Et in eodem. 10. Caue ne vltra videas
Amplius. faciem meam.Ps.87.Quorum non eſt memor amplius.
& Prouer.31.Et doloris ſui nō recordetur amplius.Eſa.62.
Non vocaberis vltra derelicta . Et communiter ſignificat
tempus infinitum vel indeterminatū.Quandoq; vero ac-
cipitur pro tempore finito vel determinato. vt in aliquib⁹
locis predictis:&.4.Reg.6.Et vltra non venerūt latrones
ſyrie in terram iſrael.ideſt poſt certum tempus .ſcribitur ēt
בְּעוֹד cum beth vel mem in principio & dicitur בְּעוֹד Beod. ſiue
מֵעוֹד מֵעוֹד Meod.ideſt dum adhuc:ſiue cum adhuc.Geñ.25. Dū
Dū adhuc adhuc ipſe viueret.& in eo.40 . Tres propagines tres ad-
huc dies ſunt:poſt quos recordabitur pharao miniſterii tui
Pro quo hebrei legunt.tres propagines tres dies ſunt : dū
adhuc tres dies.ideſt in ſpacio trium dierum recordabitur
pharao miniſterii tui.Nu.22.Cui ſemper ſedere conſueui-
ſti vſq; in preſentem diem.pro quo hebrei legunt . Cui ſe-
dere conſueuiſti dum adhuc tu :vſq; in preſentem diem.i.
ex eo tempore quo cepiſti ſedere ſuper iumentum . Deut.
Adhuc. 31.Adhuc viuente me.2.Regum.12.Ecce cum paruulus ad
huc viueret.Et in eodem.Propter infantem cum adhuc vi-
ueret ieiunaui.Amos.4.Cum adhuc tres menſes ſupeſſēt.
עַד & inde עַד Aad.ideſt eternum ſiue eternitas . De quo vide
Eternitas. ſupra in dictione עַד aad.

עָוָה עוה Aaua. Iniq; vel iniuſte agere.peccare.curuum eſſe . 2.
Reg.19.Ne reputes mihi domine mi iniquitatem : ne
memineris iniuriarum ſerui tui.pro quo hebrei legunt.ne
iniq; agere q; memineris q̄ iniq; egerit ſeruus tuus . Eſter.1 . Non ſo-
Ledere. lū regē leſit regina vaſthi.Pro quo hebrei legunt .nō cōtra
regem ſolū peccauit ſeu iniq; egit vaſthi regina . Hiere. 9.
Vt iniq; agerent laborauerunt . Dañ.9 . Iniquitatem feci- Iniquitatē facere.
mus impie egimus.Et quia illud quod iniquū eſt non eſt re
ctum & ſimiliter quod curuū eſt non eſt rectum.ideo poni-
tur etiā pro curuari.Ps.38.Miſer factus ſum & curuat⁹ ſum
vſq; in finem.Pro quo hebrei legunt.Curuatus ſum & hu- Curuari.
miliatus ſum vſquaq;.Et beatus hieronymus in pſal.iux
ta he.ve.tranſtulit.Afflictus ſum & incuruatus ſum. vide ēt
de hoc infra in dictione עָוַת Aauath . Ponitur etiam pro
affligere.Eſa.24.& affliget faciem eius.Sed etiam in pre- Affligere.
dicto loco hebrei legunt. & incuruabit faciem eius . Et in
de.עָוָה Aaua.ideſt iniquitas.Ezech.21.Iniquitatem iniqui
tatem iniquitatem ponam eam.vbi ponitur ter predicta di עָוָה
ctio.& inde עָוֹן aauon .ideſt iniquitas.peccatū.Geñ. 4. ma- Iniquitas עָוֹן
ior eſt iniquitas mea quam vt veniam merear.Et in eodē. Iniquitas
15.Necdum enim complete ſunt iniquitates amorreorū.
Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſcilicet necdū eni cō-
pletum eſt peccatū ſeu iniquitas amorrei.Et in eodē . 44. Peccatū
Deus inuenit iniquitatem ſeruorum tuorum.Ps.50.Quo
niam iniquitatem meam ego cognoſco.p̄s.68.appone ini
quitatem ſuper iniquitatem eorum .& in plurali עֲוֹנוֹת aa- עֲוֹנוֹת
uonoth.Iob.13.Quantas habeo iniquitates.Et in eodem. Iniquitates
Et conſumere me vis peccatis adoleſcentie mee . Ps .129. Peccata.
Si iniquitates obſeruaueris domine.Prouer.5.Iniquitates
ſue capiunt impium.Reperitur etiam עֲוֹנִים aauonim ſecū- עֲוֹנִים
dum terminationem pluralem maſculinorum.vt Eſa.64.
Et iniquitates noſtre quaſi ventus abſtulerunt nos.& in eo Iniquitates
dem.In manu iniquitatis noſtre . Quod in hebreo legitur
pluraliter.ſcilicet iniquitatum noſtrarum.Hiere.14.Si ini
quitates noſtre reſponderunt nobis.& inde עִוְעִים Iiuim. עִוְעִים
Pro quo beatus hieronymus tranſtulit vertiginem. Eſa.19
Dominus miſcuit in medio eius ſpiritū vertiginis . Poteſt Vertigo.
etiam legi.ſpiritum erroris vel iniquitatis.

עָוַל aaual.Iniq; agere.Ps.70.& de manu contra legem a- עָוַל
gentis & iniqui.pro quo beatus hieronymus in pſalte-
rio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit . De manu iniqui
ideſt iniq; agentis & nocentis.Eſa.26. In terra ſanctorum Iniq; agere
iniq; geſſit.& inde עַוָּל aaual.ſiue עֲוִיל aauil . ideſt iniquus. עַוָּל
Iob.16.Concluſit me deus apud iniquum.& in eodem.29. עֲוִיל
Contereb am molas iniqui.Soph.3.Neſciuit autem iniqu⁹ Iniquus.
confuſionem.ideſt erubeſcentiam . & inde עָוֶל aauel. ideſt עָוֶל
iniquitas.Leuit.19 . nolite facere iniquum aliquid in iudi- Iniquum.
cio in regula in pondere & in menſura.Ezech.28.In mul-
titudine iniquitatum tuarum in iniquitate negociationis Iniquitas
tue.Et in eodem.33.Confiſus in iuſtitia ſua fecerit iniqui-
tatem.& in eodem. In iniquitate ſua quam operatus eſt:in
ipſa morietur . Scribitur etiam cum he in fine & dicitur
עַוְלָה aaula.2.Reg.7.nec addent filii iniquitatis vt affligāt עַוְלָה
eum.Iob.6. Reſpondete obſecro abſq; contentione . Pro Iniquitas
quo hebrei legunt.abſq; iniquitate.& in eodem.Et non in
uenietis in lingua mea iniquitatem.Et in eodem. Nūquid
deus indiget veſtro mendacio.Pro quo hebrei legunt.nun
quid pro deo loquemini iniquitatem.Et eſt ſenſus ſicut in
littera noſtra.Et in eodem.34.Qui bibit ſubſannationem
quaſi aquam.pro quo hebrei legunt . Qui bibit quaſi a-
quam iniquitatem.p̄s.106 . Et omnis iniquitas oppilauit
os ſuum.Ezech.28.Donec inuenta eſt iniquitas in te . po- Infructuoſum.
nitur etiam pro infructuoſo.Iob.24. Et conteretur quaſi עֹלָה
lignum infructuoſum.Dicitur etiam עֹלָה oola.Iob.5. Ini Iniquitas.
quitas autem contrahet os ſuum.& in plurali עֹלֹת ooloth. עֹלֹת
p̄s.57.Etenim in corde iniquitates operamini.p̄s.63.ſcru Iniquitates.
tati ſunt iniquitates. anteponitur ēt littera lamed lr̄e vau עַלְוָה
& dr̄ עַלְוָה aalua.ideſt iniquitas.Oſee.10 . Super filios ini- Iniquitas.
quitatis.Item עַוָּל vul.infans paruulus.lactens.vt Eſa.49. עוּל

© Biblioteca Nacional de España

Nunquid obliuiſcitur mulier infantem ſuum. Et in eodem 65. Non erit ibi amplius infans dierum. & in plurali עֲוִילִים Aauilim. Iob. 19. Stulti quoq; deſpiciebant me. pro quo hebrei legunt. Paruuli quoq; deſpiciebant me. Poteſt etiā legi ſic ſecundum primam ſignificationē. ſcilicet iniqui quoq; deſpiciebant me. Et in eodem. 21. Egrediūtur quaſi greges paruuli eorum. & in plurali feminino עָלוֹת Aaloth .i. fete. ſeu lactantes. Geñ. 33. Oues & boues fetas mecū. 1. Reg. 6. Et duas vaccas fetas quibus non eſt impoſitum iugum. Et in eodem. Et tollentes duas vaccas que lactabāt vitulos Eſa. 40. fetas ipſe portabit. & inde עוֹלֵל Oolel. cum duplici lamed. ideſt infans. paruulus. lactens. 1. Regum. 15. Interfice a viro vſq; ad mulierem & paruulum. & in plurali עוֹלְלִים oolelim. Ps. 8. Ex ore infantium & lactētiū. Threñ. 1. Paruuli eius ducti ſunt in captiuitatem. vide etiā de hoc infra in dictione עָלַל Aalal. Item עוֹל ool. ideſt iugum. De quo vide infra in dictione עָלַל Aalal. Item עוֹל Vul. in lingua chaldaica ſignificat intrare ſeu ingredi vel introducere. Dañ. 2. Daniel ingreſſus rogauit regem. & in eodē. poſt hec daniel ingreſſus ad arioch. & in eodem. Introduc me in conſpectu regis. & inde מַעֲלֵי Maale. ideſt occaſus ſolis. ſ. quando ingreditur ſub noſtro hemiſperio. Dañ. 26. & vſq; ad occaſum ſolis laborabat.

עוֹן Oon. Habitaculum ſiue habitatio. vel templum. & ſcribitur cum mem in principio & dicitur מָעוֹן maoon. ſiue מְעוֹן Meoon. Deut. 26. Reſpice de ſanctuario tuo. pro quo hebrei legunt. De habitaculo ſancto tuo. 1. Reg. 2. Que precepi vt offerrentur in templo. & in eodem. & videbis emulum in templo. 2. Paralip. 30. peruenit oratio in habitaculū ſanctum celi. Ps. 70. Eſto mihi in deum protectorem. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit Eſto mihi robuſtum habitaculum. Ps. 89. Domine refugium factus es nobis. pro quo beatus hieronymus tranſtulit Domine habitaculum factus es nobis. Ps. 90. Altiſſimum poſuiſti refugium tuum. pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Excelſum poſuiſti habitaculum tuum. Hiere. 10. Habitacula draconum. Naum. 2. Vbi eſt habitaculum leonū. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur מְעוֹנָה meoona. Deut. 33. Habitaculum eius ſurſum. Soph. 3. Et non peribit habitaculum eius. & in plurali מְעוֹנוֹת Meoonoth. Naum. 2. Et cubile ſuum rapina. Quod in hebreo legitur pluraliter. ſcilicet habitacula ſua. ſiue cubilia ſua. Ponitur etiā pro antris. Iob. 38. Quando cubant in antris. & inde מְעוֹנִים Meoonim. ideſt habitatores. 1. Paralip. 4. Et percuſſerunt tabernacula eorum & habitatores qui inuenti ſunt ibi. Itē עוֹנָה oona. ideſt tempus ſtatutum ſeu determinatum. Exo. 21. & veſtimenta & precium pudicitie non negabit. ꝑ quo hebrei legunt. & veſtimentum eius & horam eius non minuet. ideſt tempus determinatum vt reddat ei debitum qđ vir debet reddere vxori ſue. Item עוֹנֵן oonen. augurari. ariolari. veneficia exercere. ſomnia obſeruare. Deut. 18. aut qui ariolos ſciſcitetur. 4. Regum. 21. & hariolatus eſt & obſeruauit auguria. Eſa. 2. & augures habuerunt vt philiſtiim Et in eodē. 57. Vos autem accedite huc filii auguratricis. Hiere. 27. & augures & maleficos. Mich. 5. Et diuinatores non erunt in te. ideſt malefici ſiue hariolí. Significat etiam obſeruare ſomnia. Leuit. 19. Nec obſeruabitis ſomnia. 2. Paralip. 33. & obſeruauit ſomnia. & dicunt aliqui hebrei ꝙ deriuatur a predicta dictione עוֹנָה oona & quod ſignificat obſeruare tempora vel horas: ſicut dicunt augures talis dies vel talis hora eſt bona ad tale opus incipiendum vel dimittendum. Alii vero dicunt ꝙ deriuatur a dictione. עָנַן Aanan, de qua infra dicetur.

Infans. עֲוִילִים
Iniqui
Paruuli. עָלוֹת
Fete.
Lactantes עוֹלֵל
Paruulus עוֹלְלִים
Lactentes
Paruuli. עוֹל
עוֹל
Ingredi. Introducere.
מַעֲלֵי
occaſus.
עוֹן
מָעוֹן
מְעוֹן
Habitaculum.
Templum
מְעוֹנָה
[Ha]bitaculū.
מְעוֹנוֹת
[Ha]bitacula.
Antra.
מְעוֹנִים
Habitatores.
עוֹנָה
Tempus.
עוֹנֵן
Ariolari.
Augurari
Diuinare.
obſeruare. ſomnia.

עוּף Vuph. volare. aduolare. caligare. obſcurare. deficere. laſſare. Deut. 4. vel auium ſub celo volantium. Iob. 20 Velut ſomnium aduolans non inuenietur. p̄s. 54. volabo & requieſcam. Ps. 89. Quoniam ſuperuenit manſuetudo & corripiemur. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Quoniam tranſibimus cito & aduolabimus. Ps. 90. A ſagitta volante in die. Prouer. 23. ne erigas oculos tuos ad opes quas nō potes habere: quia faciēt ſibi pēnas quaſi aquile: & volabūt in celū. vbi ponitur etiam pro erigere. Eſa. 6. Et volauit ad me vn⁹ de ſeraphim. & in eodem. 60. Qui vt nubes volant. Et aliquando ſcribitur cum duplici pe. vt Geñ. 1. Et volatile ſup terram. Pro quo hebrei legunt. Et volatile volitet ſuper terram. Eſa. 6. Et duabus volabat. Ezech. 32. Cum volare ceperit gladius meus ſuper faciem eorū. Oſee. 9. Ephraim quaſi auis aduolabit. & aliquando ſcribitur ſine vau. Eſa. 11 Et volabunt in humeros philiſtiim. Zach. 5. Volumen volans. & inde מוּעָף Muaph .i. volitatio ſeu volās. Eſa. 8. Et non poterit aduolare de anguſtia ſua. pro quo hebrei legunt. Quia non eſt volans ſiue quia non eſt volitatio cui eſt anguſtia vel tribulatio. Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Dañ. 9. Cito volans tetigit me. & inde עוֹף ooph. ideſt auis. volucris ſeu volatile. Geñ. 1. Et omne volatile ſecundum genus ſuum. Et in eodem. Aueſq; multiplicentur ſuper terram. Et in eodem. 6. De volucribus iuxta genus ſuū. Leuit. 1. Siue de auib⁹ holocauſtum obtulerit. Iob. 12. Et volatilia celi indicabunt tibi. Et in hebreo ponitur in predictis locis in numero ſingulari: & ponitur ſingulare pro plurali. Significat etiam predicta dictio עוּף Vuph. caligare. vel obſcurare: ſecundum hebreos. Beatus hieronym⁹ tranſtulit oriri. Iob. 11. Orieris vt lucifer. pro quo hebrei legunt. Si obſcuraberis: vt aurora eris. Quod exponunt ſic. obſcurum quod in te eſt: erit lucidum ſicut lumen matutinum. & inde עֵיפָה Eepha. ideſt obſcurum vel nebuloſum Iob. 11. Terram miſerie & tenebrarum. ideſt terram obſcuram vel caliginoſam ſicut tenebre. Amos. 4. faciens matutinam nebulam. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מָעוּף mauph. Eſa. 8. Et ecce tribulatio & tenebre. & inde עַפְעַף Aphaph. ideſt palpebra. & ſolum inuenitur in numero plurali. Iob. 16. Et palpebre mee caligauerunt. p̄s. 129. Et palpebris meis dormitationem. Hiere. 9. Et palpebre noſtre defluant aquis. Ponitur etiam pro ortu. ſcilicet aurore. Iob. 3. Expectet lucem & non videat: nec ortum ſurgentis aurore. Significat etiam predicta dictio עוּף Vuph deficere vel laſſare aut ſitire. & tunc ſcribitur ſine vau vel cum iod in medio loco vau. Iudi. 4. Qui ſoporem morti ſocians defecit & mortuus eſt. 2. Reg. 21. Deficiente autem dauid. Ps. 63. In terra deſerta inuia & inaquoſa. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. In terra inuia & ſitiente ſine aqua. p̄s. 142. ſicut terra ſine aqua tibi. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Quaſi terra ſitiens ad te. Eſa. 29. Laſſus adhuc ſitit. vbi vtrunq; ſignificatum complectitur noſtra tranſlatio. ſcilicet laſſare & ſitire. & in eodem. 32. Et vmbra petre prominentis in terra deſerta. ideſt in terra ſitiente. Hiere. 4. Quia defecit anima mea propter interfectos. vide etiam de hoc ſupra in dictione יָעַף Iaaph. & infra in dictione עָיֵף Aiaph.

עוּר Vur. Excitare. ſuſcitare. vigilare. expergiſci. ſurgere. exſurgere. cōſurgere. ſuffodere. nudare. vel ſpoliare. excecare vt Iudi. 5. Surge ſurge debbora: ſurge ſurge & loquere canticū .i. expgiſcere expgiſcere. Iob. 40. Nō q̄ſi crudelis ſuſcitabo eum. Ps. 7. Et exſurge ad me in precepto quod

עוּף
Volare.
Aduolare
Erigere.
מוּעָף
Volans.
Volitatio.
עוֹף
Volatile.
Auis.
Volucris.
oriri
obſcurare
עֵיפָה
Tenebroſū
nebula.
Tenebre.
מָעוּף
Palpebre
עַפְעַף
ortus
Deficere
Sitire
laſſare
עוּר
Expgiſci
ſuſcitare.
Exſurgere.

© Biblioteca Nacional de España

Exſurgere. mandaſti.p̄s.43.Exſurge quare obdormis domīe.p̄s.57.
Exſurge gloria mea:exſurge pſalterium & cithara.Canti.
Vigilare. 5.Ego dormio & cor meum vigilat. Hiere. 25. Et turbo
magnus egredietur a ſūmitatibus terre.pro quo hebrei le-
gunt.Et turbo magnus exſurget a ſūmitatibus terre. Et in
conſurgere eodem.50.& reges multi conſurgent a finibus terre. Ioel.
3.Conſurgant & aſcendant gentes.Abach.2.ve qui dicit li
gno expergiſcere:ſurge lapidi tacenti.Zach.2. Quia con-
ſurrexit de habitaculo ſancto ſuo.Et quando eſt verbū ter-
tie coniugatiōis tunc ſcribitur cum iod in medio loco vau.
Suſcitare. 2.Paralipo.36.Suſcitauit dominus ſpiritum cyri regis per
ſarum.p̄s.34.Exſurge intende in iudicio meo.p̄s. 77. &
non accendit omnem iram ſuam.pro quo hebrei legunt.
& non facit ſuſcitare vel non facit exſurgere omnem iram
ſuam.Eſa.41.Suſcitaui ab aquilone.vnde in aliquibus lo-
cis vbi in hebreo habetur עִיר Iir.quod ſignificat ciuitatē:
vt infra dicetur:aliqui hebrei legunt.ſuſcitare vel exſurge-
re.p̄s.72.Domine in ciuitate tua imaginem eorum ad ni-
hilum rediges.pro quo ipſi legunt.Dominus in excitādo
vel in conſurgendo imaginem ipſorum contemnes. vnde
premittitur velut ſomniū ſurgentis. Oſee.7.Quieuit pau
lulum ciuitas.pro quo hebrei legunt.quieuit paululum ex
citans.Mich.6.Vox domini ad ciuitatem clamat.pro quo
hebrei legunt. Vox domini ad excitandum vel ad conſur-
gendum clamat.Et aliquando ſcribitur cum duplici res.ſ.
עוֹרֵר quando eſt verbum quarte coniugationis. & dr̄ עוֹרֵר O-
Excitare. rer.p̄s.79.Excita potentiam tuam & veni.Iob.17.& inno
Suſcitare cens cōtra hypocritam ſuſcitatur. Et ī eodem.31.Et exulta
ui cum inueniſſet eum malum.pro quo hebrei legunt. Et
ſuſcitatus ſum cum inueniſſet eum malum.Canti.2. Ne ſu
ſcitetis neq; vigilare faciatis dilectam.Eſa.10. & ſuſcitabit
ſuper illum dominus exercituum flagellum. Significat eti
leuare. ſci am vibrare ſeu leuare haſtam.1.Paralip.11. Ipſe leuauit ha
licet haſtā. ſtam ſuam contra trecentos vulneratos. Item ſignificat ſuf
Suffodere fodere.Eſa.23.Suffoderunt muros eius. Et quandoq; du-
plicatur littera aim. Eſa.15.Clamorem contritionis leua-
bunt.pro quo hebrei legunt.Clamorem contritionis ſuſci
tabunt. & aliquando duplicatur littera res & littera ain &
עַרְעַר dicitur עַרְעַר Aaraar.Hiere.51.Murus babylonis ille altiſſi
Suffodere mus ſuffoſſione ſuffodietur.Significat etiam עַרְעַר Aaraar
Humilis. Humilem ſeu vacuum.Ps.101.Reſpexit in orationem hu-
milium.Pro quo beatus hieronymus in pſ.iuxta he.ve.trā
Vacuus. ſtulit.Reſpexit ad orationem vacui.Et aliqui hebrei ſecū-
dum primam ſignificationem legunt.Reſpexit ad oratio-
עֵר nem excitati vel excitantis.& inde עֵר Eer.ideſt excitans.p
quo beatus hieronymus tranſtulit magiſtrum.eo quod ex
Magiſter. citat mentem diſcipulorum.Malach.2.Magiſtrum & diſci
עִיר pulum de tabernaculo Iacob.& īde עִיר Iir.ideſt vigil.Dañ.
Vigil. 4.Vigil & ſanctus de celo deſcēdit.Et in plurali עִירִין Iirin
עִירִין Vt in eodem.In ſententia vigilum decretum eſt. Item עוּר
Vigiles. vr.ideſt nudare.ſeu expoliare.Eſa.32.Exuite vos & confū
עוּר demini.pro quo hebrei legunt.Et nudamini.Abach.3. Su
Nudare. ſcitans ſuſcitabis arcum tuum.pro quo hebrei legunt. Nu-
מָעוֹר datione nudabis arcum tuum.& inde מָעוֹר Maor. ideſt nu-
Nuditas. ditas.Abach.2.vt aſpiciat nuditatem eius.Et inde עָר Aar.
עָר עִיר ſiue עִיר Iir.ideſt hoſtis ſiue aduerſarius:vel ille qui īſurgit
Emulus. contra alium.1.Regum.28.Et tranſierit ad emulum tuum
hoſtis. pro quo hebrei legunt.& tranſierit ad hoſtem vel inimicū
tuum.Ps.138.Accipient in vanitate ciuitates tuas. p quo
beatus hieronymus in pſal.iuxta he.ve. tranſtulit. Eleuati
Aduerſari ſunt fruſtra aduerſarii tui.Eſa.14. Nec implebunt faciem
us. orbis ciuitatum.pro quo hebrei legunt. Nec implebunt fa
ciem orbis hoſtium vel inimicorum.Hiere.15. niſi ſuper

ciuitatem repente terrorem.pro quo hebrei legunt.niſi ſu
per eam repente hoſtem & terrores.poteſt etiam legi ſicut
eſt in littera noſtra.nam communiter ſignificat ciuitatē:vt
infra dicetur in dictione עִיר Iir.& in lingua chaldaica cō-
muniter ponitur pro hoſte.Dañ. 4. Et interpretatio eius
hoſtib⁹ tuis ſit.Item עָוַר Aauar.ideſt cecare.excecare.Exo. עָוַר
23.non accipies munera que etiā excecant prudētes.Deut. Excecare.
16.Quia munera excecant oculos ſapientum.2.Regū.25.
Et oculos eius effodit.pro quo hebrei legūt. Et oculos eze
chie excecauit.& inde עִוֵּר Iiuer.ideſt.cecus. Exo.4.viden עִוֵּר
tem aut cecum.Leuit.21.Si cec⁹ ſi claudus.Et in plu.עִוְרִים cecus.
Iiurim.2.Regū.3.niſi abſtuleris cecos & claudos. Eſa.42. עִוְרִים
Et deducam cecos in viam.& in genere feminino עַוֶּרֶת A- ceci.
uereth. vt Leuit.22.Si cecum fuerit ſi claudum. & in plura- עַוֶּרֶת
li feminino עִוְרוֹת Iiudroth.Eſa.42. vt aperiret oculos ce עִוְרוֹת
corum.Quod in hebreo legitur in genere feminino. & in
de עִוָּרוֹן Iiuaron.ideſt cecitas.Deut.28.Percutiat te domi- עִוָּרוֹן
nus amentia & cecitate.Zach.12.Et omnem equum popu cecitas.
lorum percutiam cecitate.Item עוֹר Oor.ideſt pellis.cutis. עוֹר
Geñ.3.Fecit quoq; dominus ade & vxori eius tunicas pel
liceas.pro quo hebrei legunt.Tunicas pellis.ideſt pelliceas Pellis
Leuit.4.Pellem vero & omnes carnes.Iob.2. Pellem pro
pelle & cuncta que habet homo dabit pro anima ſua. Et in
eodem.7.Cutis mea aruit & contracta eſt.Et in plu. עוֹרוֹת cutis
Ooroth.Geñ.27.Pelliculaſq; hedorū circundedit manib⁹ עוֹרוֹת
Exo.26.fecit & opertorium tabernaculi de pellibus arietū Pellicule
Reperitur etiam in genere maſculino.Threñ.1. Pelles no Pelles
ſtre quaſi clibanus exuſte ſunt.Item עוּר vur.in lingua chal עוּר
daica ſignificat fauillā ſeu paleas minutiſſimas. Dañ.2.&
redacta ſunt quaſi in fauillam ſtiue aree. Fauilla

עוּשׁ Vus.Congregare.cōuenire. Beatus hieronymus trā עוּשׁ
ſtulit.erumpere.Ioel.3.Erumpite & venite.pro q̄ he.
le.Congregamini & venite.& inde עָשׁ Aas.ideſt quedā col congregare
lectio ſeu congregatio vel conſtellatio ſtellarum. pro quo עָשׁ
beatus hieronymus tranſtulit arcturum.Iob. 9. Qui facit
arcturum & oriona.& aliqui hebrei dicunt. q̄ ſignificat cō Arcturus
gregationem ſtellarum circa caudam arietis. Scribitur eti
am cum iod in medio & dicitur עַיִשׁ ais.pro quo beatus hie עַיִשׁ
ronymus tranſtulit veſperum.Iob.28.Et veſperum ſuper Veſperus
fines terre conſurgere facis.Pōitur etiam עָשׁ Aas pro tinea עָשׁ
Iob.4.Conſumētur velut a tinea. Tinea

עוּת Aauath.iniq; agere.peccare. puertere. curuare. obli- עָוַת
quū eſſe.tempus conſtituere.Eſter.1.non ſolū regē le ledere.
ſit vaſthi ſed & omnes principes. pro quo hebrei legunt.
non contra regem ſolum iniq; egit ſeu peccauit vaſthi re- iniq; agere
gina.Ps.118.Confundantur ſuperbi quia iniuſte iniquita- Iniquita
tem fecerunt in me Eccl's.7.Quod nemo poſſit corrigere tem facere
quem ille deſpexerit.pro quo hebrei legunt. Quis poteſt
corrigere vel rectificare quod ille curuauit: vel obliquare
fecit aut peruertit.& in eodem.12. Et nutabunt viri fortiſ curuare.
ſimi.ideſt curuabuntur vel obliquabunt.Threñ.3.vt peruer peruertere
teret hominem in iudicio ſuo.& inde מְעֻוָּת meuuath. ideſt מְעֻוָּת
iniquum ſeu peruerſum vel curuum.Eccl's.1.peruerſi diffi peruerſus.
cile corriguntur. Pro quo hebrei legunt.Iniquum ſeu per
uerſum vel curuum non poteſt corrigi vel non poteſt recti
ficari.ideſt difficile corrigitur vel rectificatur.& inde עַוָּת A עַוָּת
uath.ideſt iniquitas.Threñ.3. vidiſti domine iniquitatem Iniquitas
illorum aduerſum me.Et inde נַעֲוַת naauath. ideſt iniqua נַעֲוַת
ſeu peruerſa.1.Regum.20.filius mulieris vltro virum rapiē
tis.Pro quo hebrei legunt.filius mulieris inique vel per- Peruerſa.
uerſe & rebellis.Item עוּת vuth.ideſt tempus cōſtituere:vel עוּת
tempus cōgruum eligere ad aliquid agendum: vel vt mul
to tempore duret.pro quo btūs hieronymus tranſtulit ſu-

© Biblioteca Nacional de España

ſtentare. Eſa.50. Dominus dedit mihi linguam eruditam
vt ſciam ſuſtentare eum qui laſſus eſt verbo. Pro quo he=
Suſtẽtare brei legunt. Vt ſciam tempus conſtituere laſſo:verbo. ideſt
Tẽpus cõſtituere. vt ſciam quo tempore erudire debeam laſſum verbo. Et in
עֵת de עֵת Eth.i. Tempus ſiue hora. Geñ.24. Eo tempore quo
ſolent mulieres egredi. Et in eodem.29. Nec eſt tempus vt
Tempus. recludantur ad caulas greges. Leuit.26. Dabo vobis plu=
uias in tempore ſuo. Ioſ.5. Eo tempore ait dominus ad io=
ſue. 4. Reg.4. In hac eadem hora. Ruth.2. Quando hora
Hora veſcendi fuerit. p̄s.118. Tempus faciendi domine. Eccl's.3.
Omnia tempus habent. Et in eodem. Tempus naſcendi &
tempus moriendi. Et in eodem.7. Ne moriaris in tempo=
re non tuo. Et in eodem.8. Tempus & reſponſionem cor ſa
pientis intelligit. & in eodem.9. Neſcit homo finem ſuum.
Pro quo hebrei legunt. Neſcit homo tempus ſuum.i.tem=
pus determinatũ vite ſue. Eſa.14. Prope eſt vt veniat tem=
pus eius. Ezech.7. Venit tẽpus appropinquauit dies. Et in
עִתִּים plurali עִתִּים Iithim.i. Paralipo.12. De filiis quoq; iſachar
Tempora. qui nouerãt ſingula tempora. & in eodem.29. Et temporũ
que tranſierunt ſub eo. Nee.13. In temporibus conſtitutis
& in primitiis. Eſter.1. Interrogauit ſapientes qui ex more
regio ſemper ei aderant. Pro quo hebrei legunt. Interroga
Hore uit ſapiẽtes ſcientes horas vel tempora. Iob.24. Ab omni=
potente non ſunt abſcondita tempora. Eſa.33. Et erit fides
in temporibus ſuis. Ezech.12. Et in tempora lõga iſte pro=
עִתּוֹת phetat. Reperitur etiam עִתּוֹת Iithoth. ſecundum termina=
tionem femininorum. p̄s.9. Adiutor in opportunitatibus
in tribulatiõe. & in eodem. Deſpicis in opportunitatibꝰ in
tribulatione. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iux
Tempora. ta he.ve. tranſtulit. Deſpicis in temporibus anguſtie. p̄s.30.
In manu tua ſortes mee. Pro quo beatus hieronymus tran=
עִתִּי ſtulit. In manu tua tẽpora mea. Et inde עִתִּי Iithi. Pro quo
beatus hieronymus tranſtulit paratum. Leuit.16. Emittet
Paratus. illum per hominẽ paratum in deſerto.i. per hominẽ aſſue=
tum qui multis temporibus abiit in illum deſertũ: ſicut ex=
עַתָּה ponunt hebrei. Et inde עַתָּה Aatha. aduerbium temporis.i.
Nunc. nunc. modo. Geñ.3. Nunc ergo ne forte mittat manũ ſuam
Et in eodem.22. Nunc cognoui ꝙ timeas dominum. Et in
eodem. 29. Nunc quoq; copulabitur mihi maritus meus.
Modo. Nu.24. Videbo eum ſed non modo. 3. Reg.1. Ecce nunc
Adonias regnat. p̄s.12. Nunc exurgam dicit dñs. Eſa.29.
Non modo confundetur iacob. Dañ.10. Nihil enim in me
remanſit viriũ. Pro quo hebrei legunt. Et ego a modo non
remanſit in me virtus

עֵז עֵז Eez. capra. Et eſt promiſcui generis. quia accipitur tam
pro maſculo ꝙ̄ pro femina. Geñ.15. Sume inquit mihi
Capra. vaccam triennẽ & capram trinã. Leuit.3. Si capra fuerit eius
עִזִּים oblatio. Et ĩ purali עִזִּים Iizim. Geñ.30. Et ſeparauit in die
Capre. illa capras & oues. & in eodem.32. Capras ducentas hir=
cos viginti. Exo.26. Facies & ſaga cilicina. ideſt ſaga de pil
lis caprarum. 1. Reg.25. Ouium tria millia & mille capre.
עֲזָאזֵל Et inde עֲזָאזֵל Aazazel. Pro quo beatus hieronymus tran=
Caper emiſſarius. ſtulit caprum emiſſarium. vt Leuit.16. Et alterã capro emiſ
ſario. Et eſt dictio cõpoſita ab עֵז Eez.i. caper. & אָזַל Aazal
ideſt abiit. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ eſt nomen deſerti ad
quod caper emittebatur & ꝙ ab eo nomen acceperit. Alii
vero dicunt ꝙ deriuatur a dictione ſequenti: & ꝙ ſignificat
deſertum aſperum atq; ſaxoſum.

עָזַז עָזַז Aazaz. fortificare. roborare. confortare. preualere.
impudentẽ ſeu procaciſſimũ eſſe. Et cõmuniter ſcribi
tur cum ſimplici zaim. Iudi.6. Et oppreſſi ſunt valde ab
Fortificar. eis. Pro quo hebrei legunt. Et fortificata eſt ſiue inualuit
manus Madian contra iſrael. Et beatus hieronymus tran=
ſtulit ſenſum. p̄s.51. Et preualuit in vanitate ſua. p̄s.67. Preualer.
Confirma hoc deus quod operatus es in nobis. Eccl's.7. Cõfirmar.
Sapientia confortauit ſapientem. Eſa.30. Expectantes au= Cõfortare.
xilium in fortitudine pharaonis. Pro quo hebrei legũt. Ad
fortificandum ſe in fortitudine pharaonis. Significat etiam
librare. Prouer.8. Et librabat fontes aquarũ. Sed etiã in pre Librare.
dicto loco hebrei legũt. Et fortificabat fontes abyſſi. Et in= עַז
de עַז Aaz.i. fortis. Eſa.19. Et rex fortis dñabitur eorũ. Et ĩ Fortis.
plurali עַזִּים Aazim. p̄s.58. Irruerunt in me fortes. Et inde עַזִּים
עִזּוּז Iizuz. ideſt fortis ſeu fortitudo. aut virtus. p̄s.23. Do= Fortes. עִזּוּז
minus fortis & potens. p̄s.77. Et virtutes eius & mirabilia Fortis.
eius que fecit. p̄s.134. Et virtutem terribilium tuorum di= Virtus.
cent. Eſa.42. Effudit ſuper eum indignationem furoris
ſui & forte bellum. Et communiter ſcribitur cum ſimplici
zain & dr̃ עֹז Oz. ſiue עוּז Vuz. vt Exo.15. Fortitudo mea עוּז
& laus mea dñs. p̄s.21. Dñs in virtute tua letabitur rex. p̄s. עֹז
27. Dominus diutor meus & protector meus. Pro quo bea
tus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve. tranſtulit. Domi=
nus fortitudo mea & ſcutum meum. Et in eodem. Domi= Fortitudo
nus fortitudo plebis ſue. p̄s.28. Dominus virtutem popu=
lo ſuo dabit. p̄s.115. Laudate eum in firmamento virtutis
eius. Ponitur etiam pro imperio. Geñ.49. Maior ĩ donis
& maior in imperio. 1. Reg.2. Et dabit imperium regi ſuo. Imperiũ.
Scribitur etiam cum mẽ in principio & dicitur מָעוֹז Maoz מָעוֹז
Eſa.17. Et erunt ciuitates fortitudinis eius derelicte. Et in Fortitudo
eodem.23. Quia deuaſtata eſt fortitudo veſtra. & in eodem
30. Et erit vobis fortitudo pharaonis in confuſionẽ. Hiere.
16. Dominus fortitudo mea & robur meum. Scribitur etiã
cum nun poſt litteram zain. Eſa.23. Vt contereret fortes
eius. Ponitur etiam מָעוֹז Maaoz pro petra. Iudi.6. Tolle
carnes & azymos panes & pone ſupra petram illam. Et in= מָעוֹז
de dicunt aliqui hebrei ꝙ deriuatur עֲזָאזֵל Aazazel. & ꝙ Petra. עֲזָאזֵל
ſignificat deſertum: aſperum atq; ſaxoſum. De quo dictum
eſt in dictione p̄cedenti. Item עַז Aaz. ideſt impudens: ſeu עַז
procaciſſimus. Deut.28. Gentem procaciſſimam. Scribitur Procaciſſima
etiam cum nun in principio & dicitur נוֹעָז Noaz. Eſa.33.
Populum imprudentem non videbis. debet legi impuden נוֹעָז
tẽ. Prouer.7. Et procaci vultu blanditur dicens. Inde עָזְנִיָּה Impudẽs.
Oznia. nomen auis ĩmunde. Pro quo beatus hieronymus עָזְנִיָּה
tranſtulit. Halietũ. Leuit.11. Gryphum & halietum. Halietus.

עָזַב Aazab. relinquere. derelinquere. dimittere. adiuuare. עָזַב
ſubleuare. fortificare. Geñ.2. Quam ob rem relinquet Relinq̃re.
homo patrem ſuum & matrem. & in eodem.28. Nec dimit Dimittere
tam te niſi compleuero vniuerſa que dixi. Exo.9. Et dimi=
ſit ſeruos ſuos & iumenta in agris. Nume.10. Noli inquit
nos relinquere. Ruth.2. Quod reliqueris parentes tuos.
4. Reg.2. Viuit dominus & viuit anima tua quia non de=
relinquam te. & in eo.9. A die qua relinquit terram. Nee.
4. Nũ dimittent eos gentes. & in eodem.13. Quare dereli=
quimus domum dei. Iob.10. Dimittam aduerſum me elo=
quium meum. & in eodem.18. Nunquid propter te derelin
quetur terra. p̄s.9. Tibi derelictus eſt pauper. p̄s.21. Quare derelinq̃re
me dereliquiſti. p̄s.36. Et non vidi iuſtum derelictum. Eſa.
6. & multiplicabitur que derelicta fuerat. & in eodem.7.
Derelinquetur terra quam tu deteſtaris. & in eodem.17.
Derelicte ciuitates Aroer: gregibus erunt. Et in eodem.32
Multitudo vrbis relicta eſt. & in eodem.62. Non voca=
beris vltra derelicta. Significat etiam adiuuare vel ſubleua=
re. Exo.23. non pertranſibis: ſed ſubleuabis cum eo. Pro Subleuar Adiuuare
quo hebrei legunt. & deſieris adiuuare eum: adiuuando ad
iuuabis cum eo: vel ſubleuando ſubleuabis cum eo. vel ſe=
cundum primam ſignificationem poteſt legi ſic. Dimit=
tens dimittes cum eo. ideſt dimittes odium quod habebas

© Biblioteca Nacional de España

in corde tuo cum eo. Et ſic eſt in tranſlatione chaldaica. Si-
gnificat etiam ſecundum hebreos fortificare vel roborare.
Nec.3. Et dimiſerunt ieruſalem vſqꝫ ad murum platee la-
tioris.ideſt extenderunt murum eius. vt exponit Nicolaus
Fortificar. de lyra. Pro quo hebrei legunt. Et fortificauerunt.ideſt mu-
nierunt ieruſalem vſqꝫ ad murum platee latioris. Hiere.
25. Dereliquit quaſi leo tabernaculum ſuum. Et in eo-
dem. 49. Quomodo dereliquerunt ciuitatem laudabi-
lem. Pro quo hebrei legunt. Quomodo non fuit fortifica-
ta ciuitas laudabilis. Poteſt etiam legi ſic. Quomodo non
fuit derelicta ciuitas laudabilis.ideſt quomodo non fuit de-
עָזוּב relicta ab obſidione. Et inde עָזוּב Aazub. ideſt dimiſſus vel
Reſiduus. reſiduus. Deut.32. Clauſi quoqꝫ defecerunt: reſiduiqꝫ con-
ſumpti ſunt. Vbi pro clauſis ponitur עָצוּר Aaſur. quod ſi-
gnificat retentum. vel ſeruatum aut clauſum. & pro reſi-
duis ponitur עָזוּב Aazub. quod ſignificat dimiſſum vel
derelictum. Et dicunt aliqui hebrei ꝙ per עָצוּר Aaſur in
telligitur ſubſtantia argenti & auri quam homo retinet &
claudit apud ſe. Et per עָזוּב Aazub intelligitur ſubſtantia
pecoris & armenti. Et eadem verba habentur. 4. Reg.14.
Vbi dicitur & ꝙ conſumpti eſſent vſqꝫ ad clauſos carceris
Extremus & extremos. Vbi pro clauſis carceris ponitur עָצוּר Aaſur.
עִזָּבוֹן & pro extremis ponitur עָזוּב Aazub. & inde עִזָּבוֹן Iize-
bon.ideſt mercatus ſiue nundine. Ezech.27. Propoſuerūt
Mercatus Nundine. in mercato tuo. & in eodem. Argento: ferro: ſtanno: plūbo-
qꝫ repleuerunt nundinas tuas.

עָזַק Sepire. עָזַק Aazac. ſepire. Eſa.5. Et ſepiuit eam & lapides colle-
git ex ea. Et ſolum inuenitur in predicto loco. Item
עִזְקָא עִזְקְתָא עִזְקָא Iizca. ſiue עִזְקְתָא Iizchetha. in lingua chaldaica ſi-
Annulus. gnificat annulum. Dañ.6. Quē obſignauit rex annulo ſuo
& annulo optimatum eius.

עָזַר Auxiliari. Adiuuare עָזַר Aazar. auxiliari. adiuuare. auxilium prebere. Geñ.
49. Deus patris tui erit adiutor tuus.ideſt auxiliabi-
tur tibi. 1. Reg.7. Huc vſqꝫ auxiliatus ē nobis dominus. 3.
Reg.1. Qui adiuuabant partes adonie. 2. Paralipo.26. Ad-
iuuit eū dominus contra philiſtiim. Et in eodem. Vt adiu
uarent regi contra inimicum. Et in eodem. Eo quod auxi-
liaretur ei dominus. Pro quo heberi legunt. Quia mirabili
ter adiutus eſt. Et in eodem. 28. Dii regum ſyrie auxiliātur
eis. Et in eodem. Et aderunt mihi. ideſt auxiliabuntur mi-
hi. p̄s. 27. In ipſo ſperauit cor meum & adiutus ſum. Ps.
45. Adiuuabit eam deus mane diluculo. Eſa. 41. Vnuſquiſ
qꝫ priximo ſuo auxiliabitur. Et in eodem. Confortaui te &
auxiliatus ſum tibi. Et in eodem. 50. Dominus deus au
xiliator meus erit. ideſt auxiliabitur mihi. Dañ. 11. Cum
qꝫ corruerint ſubleuabuntur auxilio paruo. ideſt adiu-
uabuntur. Et inde עוֹזֵר Oozer. ideſt auxiliator ſiue ad-
עוֹזֵר iutor. Eſa. 31. Et corruet auxiliator. Et inde עָזוּר Aazur.
auxiliator. ideſt adiutus ſiue ille cui preſtatur auxilium. Eſa.31. Et ca-
עָזוּר det cui preſtatur auxilium. Et inde עֵזֶר Eezer. ideſt adiu-
עֵזֶר torium ſiue auxilium. Geñ. 2. Faciamus ei adiuto-
Adiutoriū torium ſimile ſibi. Deut.33. Et adiutor illius contra aduer-
ſarios eius erit. Pro quo hebrei legunt. Et adiutorium eius.
p̄s.123. Adiutorium noſtrum in nomine domini. Scribi-
עֶזְרָה tur etiam cum he in fine & dicitur עֶזְרָה Eezra. p̄s. 45.
auxilium. Adiutor in tribulationibus que inuenerunt nos nimis. Pro
quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veri-
tatem tranſtulit. Auxilium in tribulationibus inuentus eſt
validum. Iob. 6. Ecce non eſt auxilium mihi in me. Et
עֲזָרָה inde עֲזָרָה Aazara. ideſt atrium templi in quo implora-
bant auxilium diuinum. Sicut exponunt hebrei. Beatus
Crepido. hieronymus tranſtulit crepidinem. Ezech.43. Et de ſinu
terre vſqꝫ ad crepidinē nouiſſimā. Et in eodem. Et a crepi-
dine minori vſqꝫ ad crepidinē maiorē. & in eodem. Et cre
pido quattuordecim cubitorum erat.

עֵט עֵט Eet. ſtilus. calamus. Iob. 19. Stilo ferreo & plumbi
Stilus. Calamus. lamina. Ps.44. Lingua mea calamus ſcribe velociter
ſcribentis.

עָטָה עָטָה Aata. inuoluere. induere. operire. contexere. ami-
cire. diuertere. vagari. Leuit.13. Os veſte contectum
Inuoluer. Pro quo hebrei legunt. Et ſuper labia inuoluat vel coope-
riat: Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Ps.83. Etenim bene-
dictionem dabit legis lator. Pro quo beatus hieronymus in
pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Benedi-
amicire. ctione quoqꝫ amicietur doctor. p̄s.103. Amictus lumine ſi-
cut veſtimento. p̄s.108. Fiat ei ſicut veſtimentum quo ope-
Operire ritur. Et in eodem. Et operiantur ſicut diploide confuſio-
ne ſua. Eſa.22. Et quaſi amictum ſubleuabit te. Pro quo he-
brei legunt. Et amiciēs amiciet te. ſiue inuoluens inuoluet
te. Hiere.43. Et amicietur terra egypti: ſicut amicitur pa-
מַעֲטֶה ſtor pallio ſuo. Ezech.21. Amicti ad cedem. Et inde מַעֲטֶה
Pallium. Maate. ideſt pallium ſiue amictum. Eſa.61. Pallium laudis
pro ſpiritu meroris. Significat etiam predicta dictio diuer-
tere ſeu vagari. 1. Reg.15. Sed verſus ad predam es. ideſt di-
Diuertere Vagari. uertiſti ad predam. Canti.1. Ne vagari incipiam poſt gre-
ges ſodalium tuorum. Et aliqui hebrei ſecundum primam
ſignificationem legunt. Ne ſim ſicut inuoluta vel cooperta
poſt greges vel ſuper greges ſodalium tuorum. Et Orige
nes ſuper cantica legit ſic. Ne quando fiam ſicut coopertus
ſuper greges ſodalium tuorum. Ponitur etiam pro auerſa-
auerſari. ri. 1. Reg.25. Et auerſatus eſt eos. & aliqui hebrei dicunt ꝙ
עֲיִט deriuatur a dictione עֲיִט Aait. de quo infra dicetur in
ſuo loco.

עֲטַלֵּף vespertilio עֲטַלֵּף Aataleph. veſpertilio. Leuit.11. Veſpertilionem &
עֲטַלֵּפִים veſptiliōeſ vpupam. Et in plurali עֲטַלֵּפִים Aatalephim. Eſa.
2. Vt adoret talpas & veſpertiliones.

עֲטִין Viſcera. עֲטִין Aatin. viſcera. ſecundum tranſlationem noſtram. Iob
21 Viſcera eius plena ſunt adipe. Hebrei tamen dicunt
ꝙ ſignificat vas in quo lac mulgent. Et pro adipe hebrei le
gunt lacte: nam eiſdem litteris vtrunqꝫ ſcribitur in he-
breo.

עָטַף עָטַף Aataph. deficere. anxiari. meſtum eſſe: cooperire. in
uoluere ſeu occultare. ſerotinum ſeu poſteriorē eſſe.
Deficere. p̄s.60. Anima eorum in ipſis defecit. p̄s.141. In deficien-
anxiari. do ex me ſpiritum meum. p̄s. 142. Et anxiatus eſt ſuper
me ſpiritus meꝰ. Et in titulo. p̄s.101. Vbi dicitur oratio pau
peris cum anxiaretur. Threñ.2. Cum deficeret paruulus &
lactens. Et in eodem. Cum deficerēt quaſi vulnerati. Et in
eodem. Qui fame pereunt in capite omnium compitorum
ideſt qui fame deficiunt. Significat etiam cooperire vel in
uoluere. vt Iob.23. Si me vertam ad dexteram non videbo
Inuoluer. illum. Pro quo he.le. Inuoluetur ſiue coopietur ad dexterā
& nō videbo. quaſi dicat. ſi in p̄te dextera. i. in p̄te meridio
nali coopuerit vel occultauerit ſe non videbo eum. p̄s.72.
Operire. Operti ſunt iniquitate & impietate ſua. p̄s.64. Et valles a-
bundabunt frumento. Pro quo hebrei legunt. Operien-
tur frumēto. Eſa.57. Quia ſpiritus a facie mea egredietur.
Egredi. Pro quo hebrei le. quia ſpiritus a facie mea inuoluetur vel
cooperietur. Alii vero ſecundum primam ſignificationem
legunt. Quia ſpiritus a facie mea anxiatur. ideſt orat cum
מַעֲטִיפוֹת anxia & gemitu. Inde מַעֲטִיפוֹת Moatiphoth. ideſt pallio-
Palliola. עָטַף la. Eſa.3. Mutatoria & palliola & linteamina. Item עָטַף
Serotinū eſſe Aataph. ideſt ſerotinū ſeu poſteriorem eſſe. Geñ.30. Quā
do vero ſerotina admiſſura erat & conceptus extremus

© Biblioteca Nacional de España

non ponebat eas. & in eodem factaqꝫ ſunt ea que erant ſerotina laban:& que primi temporis iacob.

עִטֵּר Cingere i modū corone. Coronare.

עָטַר Iiter.coronare.circuire.ſ.in modū corone.1.Reg.23. In modum corone cingebant Dauid & viros eius. ps.5.vt ſcuto bone voluntatis tue coronaſti eum.ps.8.Gloria & honore coronaſti eum.ps.64. Benedices corone anni benignitatis tue. Pro quo hebrei legunt. Coronaſti annum bonitate tua. Beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve. tranſtulit. Voluetur annus in bonitate tua. ps. 102. Qui coronat te miſericordia & miſerationibus. Cāti.3. In diademate quo coronauit eum mater ſua. Et inde עֲטָרָה Aatara. ideſt corona ſeu diadema. vt in pdicto loco.& Ps. 21. Poſuiſti in capite eius coronam de lapide precioſo.Prouer.4.Corona inclyta proteget te.Eſa.28.Pedibus conculcabitur corona ſuperbie. Ezech.1. Aufer cidarim:tolle coronam. Et in plurali עֲטָרוֹת Aataroth. Zach.6. Et facies coronas & pones in capite ieſu. Et inde מְעַטֵּרָה Maatira. ideſt coronata.Eſa.33.Quis cogitabit hoc ſuper tyrum quōdam coronatam.

עֲטָרָה Corona. עֲטָרוֹת Corone. מְעַטֵּרָה

עֲטִישׁ Aatas.ſternutare.Iob.41. Sternutatio eius ſplendor ignis.& ſolum inuenitur in predicto loco.

עֲטִשׁ Sternutar

עִי Ii. aceruus.ſ. lapidum. de quo vide infra in dictione עַיָּה Aaia.

עִי Aceruus.

עָיַב Aaiab. obnubilare. obtenebrare. caligine obtegere. Threñ.2.Quomodo obtexit caligine.Et inde עָב Aab ideſt nubes.caligo.3. Reg.18. Et ecce nubecula parua quaſi veſtigium hominis aſcendebat de mari. Prouer.6. Quaſi imber ſerotinus. ideſt ſicut nubes ſerotini imbris. Eſa. 14.Aſcēdam ſuper altitudinem nubium. Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſcilicet ſuper altitudinem nubis. Et in eodem.18. Sicut nubes roris in die meſſis. Et in eodem. 19. Ecce dominus aſcendet ſuper nubem leuem. Ponitur etiam pro caligine. Exo.19. Iam nuc veniam ad te in caligine nubis.Et in plurali עָבִים Aabim.Iudi.5. Celiqꝫ ac nubes ſtillauerūt aquis. Reperitur etiam עָבוֹת Aaboth.ſecundum terminationem femininorum.2. Reg.23. Mane abſqꝫ nubibus rutilat. ps.76. Multitudo ſonitus aquarū. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Excuſſerunt aquas nubila. Significat etiam loca ardua & inacceſſibilia ad ſimilitudinem nubium. Hiere. 4. Ingreſſi ſunt ardua aſcenderunt rupes.

עָיַב Obtegere caligine. עָב Nubes. Caligo עָבִים Nubes עָבוֹת Nubes Nubila Ardua.

עַיָּה Aaia.aceruus.ſ.lapidum. ſiue deuaſtatio. Et ſcribitur ſine he.& dicitur עִי Ii.Michee.1. Et ponam ieruſalem quaſi aceruum lapidum. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מְעִי Mei. vt Eſa.29. Et erit ſicut aceruus lapidum in ruina.Ponitur etiam עִי Ii.pro deuaſtatione.vel conſumptione.Iob.30. Verūtamen non ad conſumptionem eorum emittit manum. Et in plurali עִיִּים Iim. ps.78. Poſuerunt ieruſalem in pomorum cuſtodiam. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he.ve.tranſtulit. Poſuerunt ieruſalem in aceruos lapidum. Mich.3. Et ieruſalem quaſi aceruus lapidum erit. Quod in hebreo legitur pluraliter.ſ.quaſi aceruí lapidum.

עַיָּה עִי Aceruus. מְעִי עִי cōſumptio עִיִּים aceruí.

עָיַז Aaiaz.congregare.confugere.Exo.19. Mitte ergo iā nunc & congrega iumenta tua.Significat etiam confugere:ſecundum hebreos. Eſa.10. Migrauit medemena:habitores gabim confortamini.Pro quo hebrei legunt.Habitatores gabim confugite. Poteſt etiam legi congregamini: ſcilicet in arcem vel munitionem. Hiere.4. Confortamini nolite ſtare. Pro quo hebrei legūt. Congregamini vel confugite. ſcilicet in arcem vel in munitionem. Et in eodem. 6. Confortamini filii Beniamin in medio ieruſalem. Pro quo hebrei legunt. Confugite filii Beniamin de medio ieruſalem. Poteſt etiam deriuari a dictione עָזַז Aazaz que ſignificat confortare.vt ſupra dictum eſt.

עָיַז cōgregare confugere

עַיִט Aait. auis. volucris. & ſolum inuenitur in numero ſingulari. Et ponitur aliquando ſingulare pro plurali. Geñ. 15. Deſcenderunt volucres ſuper cadauera. Eſa. 18. Et relinquentur ſimul auibus montium. Et in eodem. Et eſtate perpetua erunt ſuper eum volucres. Et in eodem. 46. Vocans ab oriente iuſtum. Pro quo hebrei legunt. Vocans ab oriente auem. & ſic eſt in bibliis noſtris correctis.ſ. auem.& dicitur de cyro rege perſarū:qui dictus eſt auis propter eius velocitatem. Hiere.12. Nunquid auis diſcolor hereditas mea mihi: nunquid auis tincta per totum. Ezech. 39. Auibus omnīqꝫ volatili. Et inde dicunt aliqui ꝙ deriuatur verbum עַט Aat.i.abigere ad ſimilitudinem auium.1. Reg. 25. Et auerſatus eſt eos. Pro quo ipſi legūt. & abegit eos.ſiue inuectus eſt in eos.

עַיִט Volucris. Auis. עַט Abigere.

עָיַם Aaiam.fortitudo. Eſa.11. In fortitudine ſpiritus ſui.& ſolum inuenitur in predicto loco.

עָיַם Fortitudo

עַיִן Aain.ſiue עֵן Een. oculus. aſpectus. color. fons. Exo. 21. Oculum pro oculo. Deut.33. Habitabit iſrael confidenter & ſolus oculus iacob. Et in eodem.34. Non caligauit oculus eius. Iob.10. Ne oculus me videret. Prouer.30. Oculum qui ſubſānat patrem. Eſa.52. Oculo ad oculum videbunt. Zach. 9. Quia dominus eſt oculus hominis. Ponitur etiam pro aſpectu vel ſuperficie. Exo. 10. Que operiet ſuperficiem terre. Pro quo hebrei legunt. aſpectum vel colorem terre. Et in eodem. Operueruntqꝫ vniuerſam ſuperficiem terre. Leuit.13. Et ſiquidem lepra vltra creuerit nec tranſierit in cute priores terminos. Pro quo hebrei legunt. Et ecce plaga in colore vel aſpectu ſuo ſteterit: nec creuerit plaga in cute. Et in eodem. Et cum viderit faciem quidem priſtinam non reuerſam. ideſt colorem vel aſpectum plage priſtinum. Nume. 11. Erat autem man quaſi ſemen coriandri coloris bdelii. Pro quo hebrei legunt. Et man quaſi ſemen coriandri albū.ſ.erat: & color eius ſicut color bdelii. Prouer. 23. Cū ſplenduerit in vitro color eius. Ezech.1. Quaſi ſpecies electri. ideſt quaſi aſpectus electri.& in codē. Et ſcintille quaſi aſpectus eris candentis. Et in eodē. Quaſi viſio lapidis ſapphyrini. ideſt qſi aſpectus lapidis ſapphyrini. Et i plurali עֵינַיִם Eenaím. ſiue עֵינֵי Eene. Geñ.3.ꝙ bonum eſſet lignum ad veſcendū & pulchrum oculis.& in eodem. Hoc erit tibi velamen oculorum. Nu.10. Et eris ductor noſter. Pro quo hebrei legunt Et eris nobis pro oculis. Sed beatus hieronymus tranſtulit ſenſum. Deut.11. Et inter oculos veſtros collocate.2. Paralipo. 16. Oculi enim domini contemplantur vniuerſam terram. Iob. 21. Videbunt oculi eius interfectionem ſuam. Ps.33. Oculi domini ſuper iuſtos. Eſa.3. Vt prouocarent oculos maieſtatis eius. Et in eodem.33. Regem in decore ſuo videbunt oculi tui. Ezech.6. Et oculi eorum fornicantes. Zach.3. Super lapidem vnum ſeptem oculi ſunt. & eſt tam generis maſculini quam feminini vt patet in locis predictis. Et inde verbum עַיִן Iien. ideſt intueri. aſpicere. ſiue oculos in aliquem inicere.1. Reg.28. Non rectis igitur oculis ſaul aſpiciebat Dauid. Ponitur etiam עֵינַיִם Eenaím pro biuio itineris. eo quod ibi viator apertis oculis aſpicit quod iter capiat. Geñ. 38. Sedit in biuio itineris. Pro quo hebrei legunt. Sedit in porta oculorum ſiue in apertura oculorum. Et in eodem. Vbi eſt meretrix que ſedebat in biuio. vbi pro biuio ponitur עֵינַיִם Eenaím. Item עַיִן Aain. ſiue עֵן Een. ideſt fons. Geñ.14. Et vene-

עַיִן עֵן Oculus Aſpectus Superficies Facies Color Species Viſio עֵינַיִם עֵינֵי oculi עַיִן aſpicere עֵינַיִם Biuium עַיִן עֵן

© Biblioteca Nacional de España

Fons. עֵינוֹת Fontes. מַעְיָן Fons. מַעְיְנוֹת Fontes. מַעְיָנִים Fontes.

runt vſqꝫ ad fontem meſphat. Et in eodem. 24. Ecce ego ſto prope fontem aque. Iudi. 15. Fōs inuocatis de maxilla. Et in plurali עֵינוֹת Eenoth. Exo. 16. Duodecim fōtes aquarum & ſeptuaginta palme. Deut. 8. Terra riuorum & fontium. Prouer. 8. Et librabat fontes aquarum. Scribitur etiā cum mem in principio & dicitur מַעְיָן Maiian. Leuit. 11. Fōtes vero & ciſterne. Quod in hebreo legitur ſingulariter. ſ. fontem & ciſternam. p̄s. 113. Et rupem in fontem aquarum. Prouer. 25. Fons turbatus pede. Canti. 4. Hortus concluſus fons ſignatus. & in eodem. Fons hortorū puteus aquarum viuentiū. Et in plurali מַעְיְנוֹת Maianoth. Gen̄. 7. Ruptiqꝫ ſunt omnes fontes abyſſi magne. Prouer. 8. Nec dum fontes aquarum eruperant. Reperitur etiam מַעְיָנִים Maianim ſecundum terminationem pluralem maſculinorum. p̄s. 103. Qui emittis fontes in cōuallibus. p̄s. 86. Sicut letantium omnium noſtrum habitatio eſt in te. Pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. trāſtulit. Et cantores quaſi in choris omnes fontes mei in te. Poteſt etiam legi ſecundum primam ſignificationem ſic. Omnes intuitus mei in te. i. in te ſolum reſpiciunt oculi mētis mee. vel ſic omnia viſcera mea in te. Nam in lingua chaldaica ſignificat viſcera. Eſa. 12. Haurietis aquas in gaudio de fontib⁹ ſaluatoris.

עָיֵף Deficere. עָיֵף Labore cō fectus. Laſſus. Deficiens

עָיֵף Aaiaph. deficere. laſſum eſſe. Eſa. 40. Nō deficiet nec laborabit. & in eodem. Et deficient pueri & laborabūt. Hiere. 4. Quia defecit anima mea propter interfectos. Et inde עָיֵף Aaieph. ideſt laſſus ſeu deficiens. Deut. 25. Quando tu eras fame & labore confectus. Pro quo hebrei legunt Et tu eras laſſus & laborans. Eſa. 5. Non eſt deficiens nec laborans. & in eodem. 28. Hec eſt requies: reficite laſſum. Vide etiam de hoc ſupra in dictione יָעֵף Iaaph. & in dictione עוּף Vuph.

עָרַק Stridere. עָקָה tribulatio מוּעָקָה

עָיַק Aaiac. ſtridere. Amos. 2. Ecce ego ſtridebo ſubter vos ſicut ſtridet plauſtrum. Hebrei tamen dicunt ꝙ ſignificat arctare. ſiue coanguſtiare. Et inde עָקָה Aaca. i. anguſtia vl' tribulatio. Ps. 54. A voce inimici & a tribulatiōe peccatoris. Scribitur etiam cū mē in principio & dicitur מוּעָקָה Muaca. Ps. 65. Poſuiſti tribulationem in dorſo noſtro.

עִיר Ciuitas. Urbs. Oppiduꝫ. עָרִים Urbes. oppida. עֲיָרִים Ciuitates. עָרִים Hoſtis.

עִיר Iir. ciuitas. vrbs. oppidum. pullus. ſ. aſini. Gen̄. 4. Et edificauit ciuitatem. & in eodem. 11. Faciamus nobis ciuitatem & turrem. Et in eodem. 33. Tranſiuitqꝫ in ſalem vrbem ſichimorum. Deut. 2. Oppidum quod in valle ſitum eſt. Et in plurali cōmuniter ſcribitur ſine iod in medio & dicitur עָרִים Aarim. Gen̄. 41. Omnis etiam frugum abundantia in ſingulis vrbibus recondita eſt. Exo. 1. Edificauerunt vrbes tabernaculorū pharaoni. Nume. 13. Vrbes quales murate an abſqꝫ muro. Deut. 3. Abſqꝫ oppidis innumeris que non habebant murum. & in eodem. 4. Tunc ſeparauit moyſes tres ciuitates. & quandoqꝫ retinet iod in plurali & dicitur עֲיָרִים Aaiarim. Iudi. 10. Principes triginta ciuitatum. Pro quo hebrei legunt. Et triginta ciuitates eis. ſ. erant. Ponitur etiam עָרִים Aarim. pro hoſtibus vel inimicis. 1. Reg. 28. Et tranſierit ad emulū tuum. i. ad hoſtem vel inimicum tuum. Mich. 5. Et conteram ciuitates tuas. Pro quo hebrei legunt. Et cōteram hoſtes tuos. Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra. De quo vide ſupra in dictione עוּר Vur. Item עִיר Iir. ſiue עַיִר Aair. ideſt pullus. ſ. aſini. Gen̄. 49. Ligans ad vineam pullum ſuum. Iob. 11. Pullum onagri ſe liberum natum putat. Zach. 9. Et ſuper pullum filium aſine. Et in plurali עֲיָרִים Aaiarim. Iudi. 10. Habens triginta filios ſedentes ſuper triginta pullos aſinarum. & in hebreo in predicto loco non habetur aſinarum: ſed ſic. Sedentes ſuper triginta pullos. Et dicunt aliqui hebrei ꝙ intelligitur de pullis equorum. Item עִיר Iir. i. vigil. De quo vide ſupra in dictione עוּר Vur.

עַיִר עִיר Pullus. עֲיָרִים Pulli. עִיר Vigil.

עַיִשׁ Aais. ſidus. ſiue conſtelatio ſtellarū. Pro quo beatus hieronymus trāſtulit veſperum. Iob. 38. Et veſperū ſuper fines terre conſurgere facis. vide etiam de hoc ſupra in dictione עוּשׁ Vus.

עַיִשׁ Veſperus.

עַכְבָּר Aachbar. mus. Leuit. 11. Muſtela & mus. 1. Reg. 6. & quinqꝫ mures aureos.

עַכְבָּר Mus.

עַכָּבִישׁ Aacabis. aranea. Iob. 8. Aranearum tela fiducia eius. Eſa. 59. Telas aranee texuerunt.

עַכָּבִישׁ Aranea.

עֶכֶס Eéches. monile: ſeu calciamentum. ſ. ornatum. Eſa. 3. Auferet dominus ornamentum calciamentorum. Et Et inde verbum עָכַס Aachas: quod ſignificat cum tali calciamento in pedibus incedere. vel compoſito gradu incedere. Vt in eodem. & pedibus ſuis compoſito gradu incedebant. Ponitur etiam עֶכֶס Eéches pro compede: ſecundum hebreos. Prouer. 7. Et quaſi agnus laſciuiens & ignorans & neſcit ꝙ ad vincula ſtultus trahatur. Pro quo hebrei legunt. Et ſicut compes ad correctionem ſtulti: ſeu advinculum ſtulti.

עֶכֶס Calciamētum. עָכַס Cōpoſito gradu icedere. עֶכֶס Compes.

עָכַר Aachar. turbare. conturbare. Gen̄. 33. Turbaſtis me. Ioſ. 7. Quia turbaſti nos exturbet te dominus in hac die. Iudi. 11. Et ipſa decepta eſt. Pro quo hebrei legunt. Et tu fuiſti in conturbantibus me. 1. Reg. 14. Turbauit pater meus terrā. 1. Paralipo. 2. Qui turbauit iſrael. p̄s. 38. Et dolor me⁹ renouatus eſt. Pro quo beatus hieronymus in pſal. iuxta he. ve. trāſtulit. Et dolor meus cōturbatus eſt. Prouer. 15. Et in fructibus impiorum conturbatio.

עָכַר Turbare. Cōturbare.

עַכְשׁוּב Aachſub. aſpis. ſerpentis genus. p̄s. 139. Venenum aſpidum ſub labiis eorum. Quod in hebreo legitur ſingulariter. ſ. Venenum aſpidis ſub labiis eorum.

עַכְשׁוּב aſpis.

עַל Aal. ſuper. ſupra. in. ad. apud. prope. iuxta. pro. propter aduerſus. aduerſum. contra. De quo vide infra in dictione עָלָה aala. quia inde deriuatur.

עַל Super.

עֹל ool. iugum. De quo vide in dictione ſequenti.

עֹל

עָלַל Aalal. operari. facere. vindemiare. deuaſtare. deprędari. ſpoliare. illudere. abuti. operire ſiue inuoluere. Exo. 9. Quotiens contriuerim egyptios. Pro quo hebrei legunt. Quid fecerim vel quid operatus ſim in egypto. Thren̄. i. quoniam vindemiauit me. Pro quo hebrei legunt. quem fecit mihi ſiue quem operatus eſt mihi. Et ī eodē. Et vindemia eos ſicut vindemiaſti me. Pro quo hebrei legunt. Et fac eis ſicut feciſti mihi. ideſt deſtrue eos ſicut deſtruxiſti me. Poteſt etiam ſignificare vindemiare ſicut eſt in littera noſtra. vt infra dicetur. & inde עֲלִילָה aalila. ideſt actus. opus. ſtudium. adinuentio. cogitatio. conſiliū. p̄s. 65. Terribilis in conſiliis ſuper filios hominum. pro quo beatus hieronymus in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Terribile conſilium ſuper filios adam. ideſt opera eius ſunt terribilia. Hiere. 32. Magnus conſilio & incomprehenſibilis cogitatu. vbi ponitur pro cogitatu. Et inde עִלָּה Iila. Quod in lingua chaldaica ſignificat occaſionem. Dan̄. 6. Et querebant occaſionem ex latere regis. Et in eodem. Nullamqꝫ cauſam & ſuſpitionem reperire potuerunt. ideſt nullam occaſionem. Et in plurali. עֲלִילוֹת aaliloth. 1. Paralip. 16. Notas facite in populis adinuentiones eius. i. opera eius. p̄s. 104. annunciate inter gentes ſtudia eius. ideſt opera eius. Ezech. 20. Nec ſecūdum ſcelera veſtra peſſima. Pro quo he. le. ſecundum opera vr̄a corrupta. ſignificat ēt עֲלִילוֹת aaliloth excuſationes. ſcilicet falſas. ſiue occaſiōes verborū. p̄s. 140. ad excuſandum excuſationes in peccatis. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum. Sed Beatus Hiero-

עָלַל Facere. Uidemiar. עֲלִילָה Conſiliuꝫ Cogitat⁹. עִלָּה occaſio. עֲלִילוֹת adīuētiōes Studia. Scelera opera עֲלִילוֹת Excuſationes Uolūt cogitatiōes

© Biblioteca Nacional de España

nymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtu=
lit. Voluere cogitationes impias. ideſt cogitare cogitatio=
nes impias. Scribitur etiam cum mem in principio & dici=
מעלל tur מעלל Maalele. ideſt opera ſeu adinuentiones: vel co=
Adinuẽtiones. gitationes. aut ſtudia. Ps.27. Et ſecundum nequitiam adin
uentionum ipſorum. Ps.76. Memor fui operum domini.
Opera. Cogitationes. Hiere.25. Et a peſſimis cogitationibus veſtris. & in codẽ.
26. Bonas facite vias veſtras & ſtudia veſtra. Significat
Studia. עלל etiam predicta dictio עלל Aalal. vindemiare. ſeu reliquias
ex vindemia remanentes colligere. Deut.24. Non colliges
Colligere racemos remanẽtes. remanentes racemos: ſed cedent in vſus aduene populi ac
vidue. Hiere.6. Vſq; ad racemum colligẽt quaſi in vinea re
liquias iſrael. Pro quo hebrei legunt. Vindemiando vinde
Vĩdemiaſ. miabũt vel colligendo colligẽt quaſi in vinea reliquias iſra
עללות el. Threñ.1. Qm̃ vindemiauit me. Et idẽ עללות Ooleloth. i.
racemi remanentes poſt vindemiam. Iudi.8. Nonne me=
Racemus. lior eſt racemus ephraim vindemiis abiezer. Eſa.17. Et re=
linquetur in eo ſicut racemus. & in eodem. 24. Et racemi:
cum fuerit finita vindemia. Hiere.49. Si vindemiatores
veniſſent ſuper te nonne reliquiſſent racemos. Mich.7.
עלל Velut qui colligit in autũno racemos vindemie. Item עלל
Aalal. ideſt ſpoliare. depdari. deuaſtare. ſeu occidere. Iudi.
Occidere. 20. In illa quoq; fuga palantes & in diuerſa tendentes occi=
derunt quinq; millia viros. Pro quo hebrei legunt. Et occi
Deuaſtare derunt eos ſiue deuaſtauerunt in viis vel in itineribus quin
q; millia viros. Eſa.3. Populum meum exactores ſui ſpolia
Spoliare. depredari. uerunt eum. Threñ.3. Oculus meus depredatus eſt animã
Illudere. meam. Significat etiam illudere. Nume.22. Quia illuſiſti
mihi. 1. Reg.31. Et interficient me illudentes mihi. Hie=
re.38. Ne forte tradar in manus eorum & illudant me.
Abuti. Significat etiam abuti. Iudi.19. Qua cum tota nocte abuſi
Operire. eſſent. Itẽ ſignificat operire vel inuoluere. Iob.16. Et ope=
rui cinere carnem meam. Pro quo hebrei legunt. Et inuo=
lui ſiue operui cinere cornu meum. Et accipitur cornu pro
עולל fortitudine vel imperio. Item עולל Oolel. ideſt paruulus
Paruul⁹. infans. Hiere.6. Effunde ſuper paruulum foris. Threñ.2.
Cum deficeret paruulus & lactens in plateis oppidi. Et in
עוללים plurali עוללים Oolelim. Ps.8. Ex ore infantium & lacten
Infantes. Paruuli. tium perfeciſti laudem. Threñ.4. Paruuli petierũt panem.
vide etiam de hoc ſupra in dictione עול Vul. ſcribitur etiã
תעלולים cum thau in principio & dicitur תעלולים Thaalulim.
Effeminati Infantes. Eſa.3. Et effeminati dominabuntur eis. Pro quo hebrei le=
gunt. Et infantes ſeu paruuli dominabuntur eis. Poteſt etiã
ſignificare abutentes. vt dictum eſt ſupra. Ponitur etiam
תעלולים תעלולים Thaalulim pro illuſionibus. Eſa.66. Et ego eli=
Illuſiões. עליל gam illuſiones eorum. Item עליל Aalil. ideſt probatũ ſe=
Probatũ. cundum tranſlationem noſtram. ps.11. Argentum igne exa
minatum probatum terre. Hebrei tamen dicunt q; ſignifi=
cat vas paruũ fictile in quo argentum vel aurum purgatur
ſeu purificatur. De quo vide ſupra in dictione בעל Baal
quia ſecundum aliquos hebreos illud beth quod preponi=
על tur predicte dictioni non eſt prepoſitio ſed eſt de ſubſtan=
Iugum. tia dictionis. Item על Ol. i. iugum. Geñ.27. Tempuſq; ve
niet cum excutias & ſoluas iugum eius de ceruicibus tuis.
Nume.19. Nec portauerit iugum. Deut.28. Et ponet iugũ
ferreum ſuper ceruicem tuam. 1. Reg.6. quibus non eſt im=
poſitum iugum. 3. Reg.12. Pater tuus duriſſimum iugum
impoſuit nobis.
עלג Balbus. עלג Ileg. balbus. Eſa.32. Et lingua balborum velociter lo
quetur. & ſolum inuenitur in predicto loco.
עלה עלה עלה Aala. aſcendere. leuare. eleuare. ducere. adducere. ob
ducere. creſcere. pullulare. oriri. offerre. Geñ.2. Sed

fons aſcendebat de terra. Et in eodem. 17. Aſcendit deus Aſcendere
ab abraam. Et in eodem. 32. Iam enim aſcendit aurora. Et
in eodem. 35. Surge aſcende bethel. & in eodem. 46. Et
ego inde adducam te reuertentem. Pro quo hebrei legunt.
Et ego aſcendere te faciam vtiq; aſcendendo: eo quod ter=
ra egypti erat humilior terra promiſſionis. Et in eodem.
49. Quia aſcendiſti cubile patris tui. Exo.19. Moyſes au=
tem aſcendit in montem ad deum. Et in eodem. 24. Aſcen
de ad me in montẽ. Nume.9. Cumq; ablata fuiſſet nubes
que tabernaculum protegebat. ideſt cum eleuata fuiſſet. Et
in eodem. Et ſtatim diluculo tabernaculum reliquiſſet. Pro
quo hebrei legunt. Et eleuata eſſet nubes diluculo. & in eo= Eleuare.
dem. Et ſi poſt diem & noctẽ receſſiſſet. ideſt eleuata fuiſſet
& in eodem. 10. Vigeſſima die menſis eleuata eſt nubes de
tabernaculo federis. & in eodem. 16. Vt ſeparentur a taber=
culis chore. Pro quo hebrei legunt. Et aſcendant vel eleuẽ=
tur a tabernaculis chore. & in eodem. Cumq; receſſiſſent a
tentoriis eorum. ideſt cum aſcendiſſent vel eleuati eſſent.
Deut.1. Et tumentes ſuperbia aſcendiſtis in montem. Ioſ.
15. Aſcenditq; terminus in bethagla. Iudi.8. Reuertenteſ
q; de bello ante ſolis ortum. Pro quo hebrei legunt. Ante
ſolis aſcenſum. ideſt antequam ſol aſcenderet ſuper ter=
ram. 1. Reg.5. Aſcendebat vlulatus in celum. & in eodem.
9. Et aſcenderunt in ciuitatem. 4. Regum.2. Cum leuare Leuare.
vellet dominus heliam per turbinem in celum. 2. Paralipo.
.16. Et facies eum a me recedere. Pro quo hebrei legunt.
Et aſcendet a me. Iob.20. Si aſcenderit vſq; ad celum ſu=
perbia eius. Ps.46. Aſcendit deus in iubilo. Ps.67. Aſcen=
diſti in altum. Canti.3. Que eſt iſta que aſcendit. Eſa.2. Ve=
nite aſcendamus in montem domini. Hiere.4. Aſcendit
leo de cubili ſuo. & in eodem. 46. Aſcendens operiam ter=
ram. Et in eodem. 47. Ecce aque aſcendent ab Aquilone.
& in eodem. 49. Quaſi leo aſcendet de ſuperbia iordanis.
Et in eodem. 51. Et non aſcendet loricatus. Ezech.19. Et
eduxit vnum de leunculis ſuis. pro quo hebrei legunt. Et
aſcendit ſeu creuit vnus de leunculis ſuis. Et in eodem. 36.
Et aſcendiſtis ſuper labium lingue. Oſee.1. Et aſcendent de
terra. Et inde verbum tertie coniugationis. ideſt aſcende=
re facere. ſeu ducere: aut educere vel adducere. ſcilicet de
inferioribus ad ſuperiora. ſiue eleuare. Exo.32. Qui nos
eduxit de terra egypti. ideſt qui nos aſcendere fecit. Et in Educere.
eodem. Iſti ſunt dii tui iſrael qui te eduxerunt de terra egy
pti. Ioſ.7. Et duxerunt eos ad vallem achor. Et ſecundum Ducere.
hebreos vallis Achor erat ſublimior valle in quo ipſi erant
vel quia inter eos & vallem achor erat aliquis mons vel col
lis quo aſcenderunt vt ducerent eos ad vallem Achor. 2.
Reg.2. Sed & viros qui erant cum eo duxit Dauid. ideſt a=
ſcendere fecit eos: quia terra promiſſionis ad quam duxit
eos erat ſublimior. Et in eodem. 6. Vt adducerent arcam
dei. Et in eodem. Et adduxit arcam dei de domo obed edõ Adducere
Et in eodem. Dauid & omnis domus iſrael ducebant
arcam. Hiere.10. Eleuat nebulas ab extremitatibus terre. Eleuare.
ideſt aſcendere facit. Amos.2. Ego ſum qui aſcendere vos
feci de terra egypti. Naum.2. Et miles captiuus ductus eſt. Aſcendere facere.
Significat etiam obducere. Hiere.8. Quare non eſt obdu Obducere
cta cicatrix filie populi mei. Et in eodem. 33. Ecce obdu=
cam eis cicatricem & ſanitatem. Hebrei tamen dicunt q;
ſignificat ſanare vel curare. Et inde תעלה Theala. ideſt תעלה
ſanitas ſeu medicamentum. vt in predicto loco. Et in eo= Sanitas. medicamẽ
dem. 46. Fruſtra multiplicas medicamina: ſanitas non
erit tibi. Significat etiam predicta dictio עלה Aala. cre= עלה
ſcere ſeu pullulare. quod eſt idem quod aſcendere. 3. Reg. Creſcere

© Biblioteca Nacional de España

Creſcere. 22.Cōmiſſum eſt ergo preliū in die illa.Pro quo hebrei le-
gunt.Creuit ſeu augmētatum eſt prelium in die illa.Eſa.5.
Et aſcendent ſuper eam vepres & ſpine.i.creſcent ſeu pullu
labunt.& in eodem.32.Super humū populi mei ſpine & ve
Oriri. pres aſcendent.i. creſcent ſiue orientur . Et in eodem. 34.
ſuccreſcer. Orientur in domibus eius ſpine.Ezech.34.Et ſuccreſcere
faciam ſuper vos carnes.Et in eodem.Et carnes aſcenderūt
ideſt creuerunt . Et in eodem . Et ſuper torrentem orietur
in ripis eius. Ponitur etiam pro operire. Exo. 16. Cumq;
Operire. operuiſſet ſuperficiem terre apparuit in ſolitudine quaſi
minutum. Pro quo aliqui hebrei ſecundum precedentem
ſignificationem legunt ſic.& creuit ros qui iacuerat: & ecce
ſuper faciem ſolitudinis minutum. ſignificat etiā predicta
dictio עָלָה Aala offerre vel afferre ſacrificium vel holo-
Offerre. cauſtū: eo quod eleuabatur corā domino. Geñ.8. Obtulit
holocauſta ſuper altare.Nume.22.Impoſuerunt ſimul vitu
lum & arietem ſuper aram.ideſt obtulerunt. Deut.12.Caue
ne offeras holocauſta tua in omni loco quem videris. Et in
eodem. Sed in loco quem elegerit domin⁹ in vna tribuum
tuarum offeres hoſtias.Iudi.6.Et taurum alterum impoſi-
Afferre. tum ſuper altere. ideſt oblatum.1. Reg.2. Quam afferebat
ſtatutis diebus.3.Reg.10. Et holocauſta que offerebat in do
mo domini.Et in eo .Mille hoſtias in holocauſtum obtulit
ſalomon.2.Paralipo.24.Et offerebantur holocauſta in do
עוֹלָה mo domini.Et inde עוֹלָה Oola. ideſt holocauſtum. hoſtia
Holocauſtum. Geñ.12.Et offeres eum in holocauſtū.Leuit.1. In holocau-
ſtum & ſuauē odorem domini . Nume.29. Abſq; holocau
ſto ſempiterno. p̄s. 19. Et holocauſtum tuum pingue fiat.
עֹלֹת p̄s.50.Sacrificium & holocauſtum . Eſa.61. Odio habens
Holocauſta. rapinam in holocauſtū.Et in plurali עֹלֹת Ooloth. Geñ.8.
Obtulit holocauſta ſuper altare.3. Reg.3. Mille hoſtias in
עֲלָוָן holocauſtum.Et in lingua chaldaica dicitur עֲלָוָן Aalauā.
Holocauſta. Eſd.6.Et hedos in holocauſtum. Et inde עֲלוֹת Aaloth . i.
עֲלוֹת vaſa quedam que erant in miniſterium holocauſtorum.2.
Vaſa. Paralipo.24. De qua facta ſunt vaſa templi in miniſterium
עֹלָה ad holocauſta.Ponitur etiam עֹלָה Oola pro cogitatione.
Cogitatio Ezech.20.Nec cogitatio mentis veſtre fiet.i.illud qđ aſcen
עֲלִיָּה dit in mente veſtra.Ponitur etiam עֲלִיָּה Aalia.pro holocau
Victima. ſto.ſeu victima.2.Paralipo.9.Et victimas quas immolabat
in domo domini.Hebrei tamen ſecundum primā ſignifica
tionem in predicto loco legunt.Et aſcenſum eius quo aſcen
עֲלִיָּה debat in domo domini. Et inde עֲלִיָּה Aalia.i.cubile.cenacu
Cenaculū. lum.Iudi.3. Viderunt clauſas fores cenaculi. Et in eodem.
Forſitan purgat aluū in eſtiuo cenaculo .4. Reg. 4. Facia
mus ergo ei cenaculum paruum . Et in eodem. Et veniens
עֲלִיּוֹת diuertit in cenaculum.Dañ.6.Et feneſtris apertis in cenacu
Cenacula. lo ſuo.Et in plurali עֲלִיּוֹת Aalioth.p̄s.103. Qui tegis aquis
מַעֲלֶה cenacula eius.Et inde מַעֲלֶה Maale.ſiue מַעֲלָה Maala.ideſt
מַעֲלָה aſcenſus. ſeu gradus quo aſcendunt. Nume.34. Per aſcen-
Aſcenſus. ſum ſcorpionum. Ioſ.10. Et perſecutus eſt eos per viam aſ-
cenſus bethoron.2. Paralip.33. Et ſepelierunt eum ſupra ſe
pulchra filiorum dauid . Pro quo hebrei legunt . Et ſepelie
runt eum in aſcenſu ſepulchrorum filiorum dauid. Eſa.15.
Per aſcenſum enim luith flens aſcendet . Et in plurali .
מַעֲלוֹת מַעֲלוֹת Maaloth.Exo.20. Non aſcendes per gradus ad alta-
Gradus. re meum.Et in titulo.p̄s.119.Canticum graduū . Et ſimili-
ter in pſalmis ſequentibus.Ezech.40. Et aſcendit per gra-
dus eius.Et in eodem.Et ſeptem graduū erat aſcenſus eius.
Et in eodem.46. Gradus autem eius verſi erant ad orien-
Aſcēſiões tem. Amos. 9.Qui edificat in celo aſcenſiones ſuas. Signi-
ficat ēt illud quod aſcendit in cor hominis.i.cogitatiōes.vt
cogitatiões Ezech.11. Et cogitationes cordis veſtri ego noui. Ponitur
מַעֲלוֹת etiam מַעֲלוֹת Maaloth.pro horologio.vel lineis.eo quod ibi
erant quidam gradus per quorum vmbram deſignabantur
hore diei.Eſa.38.Ecce ego reuerti faciam vmbram linearū Linee.
per quas deſcenderat in horologio achaz in ſole retroſum Horologiū
decem lineis. Et in eodem. Et reuerſus eſt ſol decem lineis
per gradus quos deſcenderat.Et inde מַעְלָה Máala.ideſt ſu- מַעְלָה
pra .ſurſum.vel deinceps.Exo.30. A viginti annis & ſupra Supra.
Nume.1. Ab vno menſe & ſupra. Deut.28. Et eris ſemper
ſupra.Et in eodem. Aſcendet ſuper te eritq; ſublimior.Pro
quo he.le.Aſcendet ſup te ſupra ſupra.1.Reg.9. Ab hume
ro & ſurſum eminebat ſupra omnem populum. Significat Surſum.
etiam deinceps.1.Reg.30.Et factū eſt hoc ex illa die & dein Deinceps
ceps. Aggei.1. & nūc ponite corda veſtra a die hac & ſupra
.i. a die hac & deīceps.ſcribitur etiā cū lamed in prīcipio &
dicitur לְמַעְלָה Lemáala.Eſa.7.Siue in excelſum ſupra.Et ī לְמַעְלָה
eodem.37.Et faciet fructū ſurſum. Ezech.1. A lumbis eius Supra.
& deſuper . Et aliquando ſcribitur cum mem in principio Surſum & ſuper
& dicitur מִמַּעַל Mimáal.ſiue מִמַּעְלָה Mimáala.aut מִלְמַעְלָה מִמַּעַל
Milmáala . ideſt deſuper Geñ. 22. Poſuit eum in altare ſu- מִמַּעְלָה
per ſtruem lignorum. Et in eodem. 49. Benedictionibus מִלְמַעְלָה
celi deſuper. Exo.20. Que eſt in celo deſuper . Ioſ.3. Que Deſuper.
autem deſup veniunt.3. Reg.7. Et mare ſuper eos deſuper
erat. Iob.3. Non requirat eum deus deſuper . Eſa.6. Sera-
phim ſtabant ſuper illud. Pro quo hebrei legūt. Seraphim
ſtabant deſuper ei. Ezech.1.Et facies & pēne eorum exten-
te deſuper. Et in eodem. Et ſuper firmamentum quod erat
imminens capiti eorum. Et inde מֹעַל Móal. ideſt eleuatio. מֹעַל
Nee.8.Et reſpondit omnis populus amen eleuātes manus
ſuas.i.cum eleuatione manuū ſuarum. Et inde עֶלְיוֹן Elion Eleuatio.
ideſt excelſus.altiſſimus.ſuperior.p̄s.12.Et pſalam nomini עֶלְיוֹן
domini altiſſimi.p̄s.46. Quoniam dominus excelſus ter- Altiſſim⁹ Excelus.
ribilis.p̄s.90. Qui habitat in adiutorio altiſſimi. Eſa.14.
Similis ero altiſſimo. Et in lingua chaldaica dicitur עִלָּיָא עִלָּיָא
Ilaia.Dañ.3. Serui dei excelſi egredimini & venite.poni- Excelſus.
tur etiam עֶלְיוֹן Eliō pro exemplo.3.Reg.9. Et domus hec עֶלְיוֹן
erit in exemplum. Pro quo hebrei legunt . Et domus hec Exemplū
erit excelſa.i.que erat excelſa.2. Paralipo.7. Et domus iſta
erit in prouerbium vniuerſis tranſeuntibus & dicent ſtupē
tes.Pro quo in hebreo habetur. Et domus iſta que erat ex-
celſa vniuerſo tranſeunti : ſuper eam ſtupebit & dicet.Et in
genere feminino עֶלְיוֹנָה Eeliona.Eſa.36. Et ſtetit in aque עֶלְיוֹנָה
ductu piſcine ſuperioris. Ezech. 41. Et ſic de inferioribus ſuperior.
aſcendebatur ad ſuperiora & medium. Et inde עַל Aal.i.ſu עַל
per.ſupra. in.ad.cū.apud. prope.iuxta.pro.propter. aduer
ſus.contra.Geñ.1.Et ſpiritus dei ferebatur ſuper aquas. Et
in eodem.2. Non enim pluerat dominus ſuper terram. Et ſuper.
in eodem.3. Super pectus tuum gradieris. & in eodem 20.
Quia induxiſti ſuper me & ſuper populum meū peccatū .
Exo.1.Surrexit interea rex nouus ſuper egyptum.Et in eo
dem.20.Et offeretis ſuper eum holocauſta.Leuit.4.Et po
nes ſuper eos thus. Iob.38. Et veſperum ſuper fines terre
conſurgere facis.& in eodem.39.Super ipſū ſonabit phare
tra.p̄s.2. Super ſiō montē ſanctū ei⁹.p̄s.39.Et ſtatuit ſupra ſupra.
petrā pedes meos.p̄s.128.Supra dorſum meū fabricauerūt
Peccatores.Eſa.1.ſuper quo pcutiā vos.& in eo.7.Quieuit
ſyria ſuper ephraim.Et in eodem.8.Et aſcendet ſuper om
nes riuos eius.Et in eodem.11.Et requieſcet ſuper eū ſpiri
tus domini.Hiere.2. Sed in omnib⁹ que ſupra memoraui.
Oſee.7.Reuerſi ſunt vt eſſent abſq; iugo . pro quo hebrei
legunt.Reuerſi ſunt:non ſupra.ideſt non tendunt ad ſupe-
riora.Et.lxx.tranſtulerunt.reuerſi ſunt in nihilum.ſed ſi p
עַל Aal legatur עֹל ool.tunc ſignificat iugum.ſicut eſt in lit
tera noſtra.vt dictum eſt ſupra in dictione עָלַל aalal.& ſimi
liter Oſee.11. Vbi nos legimus iugum autem imponetur

© Biblioteca Nacional de España

eis ſimul quod non auferetur.Hebrei legunt.& ad ſupra.i.
ad ſuperiora vocabit eum ſimul non eleuabitur.Poteſt eti⸗
am legi ſicut eſt in littera noſtra. Significat etiam in:ſiue ad
Geñ.19.Salua animam tuam.pro quo hebrei legunt. Sal⸗
In. uare in anima tua: ſiue ſaluum te fac in anima tua. Et in eo
dem.27.Viues in gladio.Exo.28.Sculpes eos nominibus
filiorum iſrael.ideſt in nominibus.Et in eodem.29.Et po
Ad. ſita in caniſtro offeres.Ioſ.2.Et ecce mulier aſcēdit ad eos.
Et in eodem.Per viam que ducit ad vada iordanis.1. Reg.
1.Orauit ad dominū flens largiter. & ī eo.2. Abiit elcha⸗
na in ramatha in domum ſuam.4.Regum.22. Dixit autē
elchias pontifex ad ſaphan ſcribam.Ps.47.Ipſe reget nos
in ſecula.Pro quo hebrei legūt.Ipſe reget nos vſqꝫ ad mor
tem ſiue in morte: & beatus hieronymus in pſalterio iuxta
he.ve. tranſtulit. ipſe dux noſter ſuper mortem. De quo
vide infra in dictione עָלַם Alam.Eſa.29. Et dabitur liber
neſcienti litteras.Pro quo hebrei legunt. Et dabitur liber
ad eum qui neſcit librum ſiue litteras.Et in eodem.38.cun
ctis diebus vite noſtre in domo domini.Hiere.23. Hec di⸗
cetis vnuſquiſqꝫ ad proximum ſuum & ad fratrem ſuum.
Oſee.12.& locutus ſum ſuper prophetas. ideſt ad prophe⸗
tas.Significat etiam cum.iuxta.apud.ſecus.ante. Geñ. 16.
Iuxta. Cumqꝫ inueniſſet eam angelus domini iuxta fontem. Et ī
Prope. eodem.18.Apparuerunt ei tres viri ſtantes prope eum. &
in eodem.Ipſe vero ſtabat iuxta eos.Et in eodem. 30.ſepa
ratis inter ſe gregibus.Pro quo hebrei legunt. & poſuit ſi⸗
bi greges ſeorſum & non poſuit eas cum ouibus laban ſi⸗
ue iuxta oues laban. Et in eodem.41.Quod autem vidiſ⸗
ti ſecundo ad eandem rem pertinens ſomnium. Pro quo
hebrei legunt.& iuxta ſecundationem vel iterationem ſom
nii.& eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Exo.14 .repererunt
eos in caſtris ſuper mare.ideſt iuxta mare. & in eodem.35.
Cum. Viri cum mulieribus prebuerunt.& in eodem.40.Dimit⸗
teſqꝫ ante illam velum. ideſt iuxta arcam.Nume.2. & cum
eis tribus filiorum manaſſe.1.Regum.20. fac ergo miſeri⸗
cordiam cum ſeruo tuo.2.Regum.2.& occurrerunt eis iux
ta piſcinam gabaon.Nee.3.& iuxta eum edificauerunt viri
Secus. hiericho & iuxta eos edificauit zachur.Ps.1.& erit tāquam
Poſt. lignum quod plantatū eſt ſecus decurſus aquarum.Canti.
1.Ne vagari incipiam poſt greges ſodalium tuorum .ideſt
iuxta greges vel cum gregibus.Ezech.1.iuxta fluuiū cho⸗
bar.& in eodem.In terra chaldeorum ſecus flumen chobar
Significat etiam.de.2.Reg.23.Dixit vir cui conſtitutū eſt
De. de chriſto dei iacob.Hebrei tamen ſecundum primam ſi⸗
gnificationem legunt ſic.Dixit vir qui conſtitutus eſt ſu⸗
pra:chriſtus dei iacob.ideſt qui conſtitutus eſt in ſtatu ſubli
Pro. miori.ſignificat etiam.pro.ſiue propter.Geñ.26.Pro illo
quoqꝫ rixati ſunt.Leuit.4.Offeret pro peccato ſuo. & in
Propter. eodem.Rogabitqꝫ pro eo ſacerdos.Nume.15.& rogabit ſa
cerdos pro omni multitudine iſrael.p̄s.7.Et propter hanc
in altum regredere.Ps.9.Propter quid irritauit impius de
um.Ps.31.Pro hac orabit ad te omnis ſanctus.Ps.43. quia
propter te mortificamur tota die.Ps.44. Propter verita⸗
tem & manſuetudinem & iuſtitiam.Ps.68.Quia propter
te ſuſtinui opprobrium.Threñ.5. Propterea meſtum fa⸗
ctum eſt cor noſtrum.Et in eodem.Propter montem ſion
quia diſperiit.Ione.4.Propter hoc preocupaui vt fugerē
in tharſis.Significat etiam aduerſus ſiue contra. Geñ. 4.
Aduerſus. Conſurrexit cain aduerſus fratrem ſuum Abel.Nu.16.Cū
qꝫ ſtetiſſent aduerſus moyſen.p̄s.2.Aduerſus dominum &
Contra aduerſus chriſtum eius.Ps.14.& opprobrium non accepit
aduerſus proximum ſuum.p̄s.63.Et infirmate ſunt contra
eos lingue eorum.Eſa.7.Ad preliandum contra eam. Et

in eodem.9.ſimul ipſi contra iudam.& in eodem. 27. Ne
forte viſitetur contra eam.Habet fortaſſe & alios modos ſi
gnificandi qui poſſunt reduci ad ſupradicta. ſcribitur eti⸗
am cum iod in fine & dicitur עֲלֵי aale.Iob.29.Quando ſe⸗ עֲלֵי
creto erat deus in tabernaculo meo.Ps.91. In decachordo In.
pſalterio cum cantico in cithara. vbi ter ponitur predicta cum.
dictio.Hiere.9.Dolor meus ſuper dolorem. & aliquando Super.
preponitur ei littera chaph & dicitur כְּעַל Cheal.ideſt quaſi כְּעַל
ſuper:vel ſicut ad.Eſa.59.ſicut ad vindictam quaſi retribu Sicut ad.
tionem.ideſt quaſi ſuper retributionem.Et in eodem.63.
Et ſuper omnibus que reddidit nobis dominus. & aliquan Et ſuper.
do preponitur ei littera mem & dicitur מֵעַל meal.ideſt de⸗ מֵעַל
ſuper.Geñ.1.Diuiſitqꝫ aquas que erant ſub firmamento ab
aquiſque erant ſuper firmamentum.Ezech.1.nam cum fie Super.
ret vox ſuper firmamentum. ſcribitur etiam cum duplici מִמַּעַל
mem in principio & dicitur מִמַּעַל Mimaal.ſiue מִמַּעְלָה mi⸗ מִמַּעְלָה
maala.De quo ſupra dictū eſt.& inde עָלֶיהָ aaleha.i.armū. עָלֶיהָ
ſeu femur.1.Regum.9. Leuauit autem coquus armum & Armus.
poſuit ante ſaul.Pro quo hebrei legunt.Leuauit autem co
quus crus & femur eius.ſiue id quod erat ſuper illud.Item Femur.
עָלָה Aala.maculare vel profanare. ſuccidere vel ſuccen⸗ עָלָה
dere.Geñ.49.Et maculaſti ſtratum eius. pro quo hebrei Maculare
legunt. ſtratum meum maculatum ſeu profanatum eſt.
Iob.5.ſicut infertur aceruꝰ tritici in tempore ſuo. pro quo
hebrei legunt.Sicut ſucciditur aceruus:ſcilicet meſſis in tē Succidere
pore ſuo.Ps.101.Ne reuoces me in dimidio dierum meo⸗ Reuocare.
rum.Pro quo hebrei legunt.Ne ſuccidas me vel ne conſu⸗
mas me in dimidio dierum meorum.Hiere.48. Ciuitates
illius ſuccenderunt.Et alii legunt ſucciderunt vel extermi⸗ ſuccendere
nauerunt.Zach.14.Et apprehendet vir manum proximi
ſui.& ſequitur in hebreo.& ſuccidetur manus ſua ſuper ma
num proximi ſui.Poteſt etiam legi ſic. & aſcendet ſiue ele⸗
nabitur manus eius ſuper manum proximi ſui.& īde תְּעָלָה
Theala.ideſt aqueductus.3.Regum.18. Steterunt iuxta a⸗ תְּעָלָה
queductum piſcine ſuperioris.Et in eodem.20. Et quomo Aqductus
do fecerit piſcinam & aqueductum.Eſa.7.Ad extremum a
queductus piſcine ſuperioris.& inde עֱלִי Eeli .ideſt pilum. עֱלִי
Prouer.27.Si contuderis ſtultum in pila quaſi ptiſanas fe
riente deſuper pilo.& dicūt aliqui hebrei φ ſignificat mor Pilum.
tarium.Item עָלֶה aale.ideſt folium.frons. ramus. vt Geñ. עָלֶה
8.Portans ramum oliue virentibus foliis in ore ſuo. Ps.1. ramus.
Et folium eius non defluet.& in plurali עָלִים aalim. ſiue Folium.
עֲלֵי aale.Geñ.3.Et conſuerunt folia ficus. Nee. 8. Afferte עָלִים
frondes oliue & frondes ligni pulcherrimi & frondes myr עֲלֵי
ti & ramos palmarum.vbi ponitur pro frondibus & pro Folia.
ramis.Et ſimiliter.Eſa.17.Vbi dicitur.ne forte viſitetur cō Frondes.
tra eam.poteſt etiam legi.ne forte deficiant folia eius. & ſic
legunt aliqui hebrei.& Hiere.11. Vbi dicitur.Exarſit ignis
in ea.Pro quo ipſi legunt.Exarſit ignis in folia eius.

עָלַז Aalaz.exultare.letari.gaudere.gloriari.ſopiri.2. Re⸗ עָלַז
gum.1.ne exultent filie incircunciſorū. Ps.67. exul⸗ Exultare.
tate in conſpectu eius.Ps.95. Gaudebunt campi & omnia gaudere.
que in eis ſunt.Ps.149.Exultabunt ſancti ī gloria .Hiere.
11.nunquid carnes ſancte auferent a te malitias tuas in qui⸗ gloriari.
bus gloriatus es.& in eo.15. non ſedi in concilio ludenti⸗
um & gloriatus ſum.Soph.3.Letare & exulta in omni cor⸗
de.ſignificat etiam ſopiri vel conſopiri.Hiere.51.& inebria
bo eos vt ſopiantur.& inde עָלֵז aalez.ideſt exultans.letus. Sopiri.
glorians ſeu glorioſus.Eſa.5.Et populus eius & ſublimes עָלֵז
glorioſiqꝫ eius.Et in eodem.13.Exultantes in gloria mea. glorioſus.
Et in eodem.24.Quieuit ſonitus letantium.Soph.3.quia Exultans.
tūc auferam de medio tui magniloquos ſuperbie tue.ideſt Letantes.
gloriantes ſiue exultantes in ſuperbia tua.& in genere fe⸗

© Biblioteca Nacional de España

עֲלִיזָה minio עֲלִיזָה Aaliza.Eſa.22.Vrbs frequēs:ciuitas exultās.
Exultans. Et in eo.23.Nunquid non hec veſtra eſt que gloriabatur in
Glorians. diebus priſtinis.

עָלַט עלט Aalat. caligo tenebroſa.obſcuritas.& ſcribitur cū he
Caligo. in fine quod denotat genus femininum.Gen̄.15.Cū
tenebroſa ergo occubuiſſet ſol:facta eſt caligo tenebroſa. Ezech.12.
In caligine egredietur.

עָלַם עלם Aalam.Occultare.celare.abſcondere.latere.deſpice=
re.negligere.Leuit.5.Et oblita fuerit.pro quo hebrei
Abſcōder. legunt.Et abſconditum vel occultatum fuerit ab eo.ſiue la
tuerit eum.& in eodem.4.& per imperitiam fecerit quod
contra mandatum domini eſt.pro quo hebrei legunt.& oc
cultatum vel abſconditum fuerit verbum ab oculis turbe
& fecerit.& in eodem.5.Et oblita fuerit immundicie ſue.i.
Latere. ſi latuerit eam immundicia ſua.Deut.22.Non videbis bo=
uem fratris tui aut ouem errantem & preteribis. Pro quo
occultare. celare. hebrei legunt. Et occultaberis vel abſcondes te ab eis.4.
Reg.4.Dominus celauit a me & non indicauit mihi. Iob.
6.Qui timent pruinam: irruet ſuper eos nix. Pro quo he
brei legunt.Denigrati gelu vel pruina:ſuper eos ocultabit
vel occultabitur aut abſcōdetur nix.vel ſic denigrata aut of
fuſcata gelu:abſcondet ſiue celabit ea nix. & in eodem.28.
Abſcondita eſt ab oculis omnium viuentium.p̄s.25.Et cū
iniq; gerentibus non introibo. pro quo hebrei legunt.&
cum celatis vel abſconditis non introibo.& eſt idem ſenſus
Nam iniq; gerentes volunt eſſe in abſcondito & odiunt lu
cem.iuxta illud Ioannis.3.omnis enim qui male agit odit
lucem:& non venit ad lucem vt non arguantur opera eius.
Thren̄.3.Ne auertas aurem tuam a ſingultu meo .pro quo
hebrei legunt.Ne abſcondas aurem tuam. & quia quando
aliquis deſpicit vel contemnit alium abſcondit & auertit fa
ciem ſuam ab eo.ideo ponitur etiam pro deſpicere vel con
Negligere temnere aut negligere.Leuit.20.Quod ſi negligēs popu
lus terre & quaſi paruipendens dimiſerint hominem.pro
quo hebrei legunt.Quod ſi occultando occultauerit popu
Deſpicere. cōtēner lus terre oculos ſuos ab homine illo.Deut.22.Non deſpici=
es:ſed ſubleuabis cum eo.1.Regū.12 .& cōtemnā illud ho=
die:reſtituamq; vobis.Ps.9.Deſpicis in opportunitatibus
in tribulatione.Eſa.58.Et carnem tuam ne deſpexeris. Na
עָלוּם um.3.Eriſq; deſpecta.& inde עָלוּם Aalum. ideſt occultum
vel abſconditum.Ps.89.Seculum noſtrum in illuminatio
Occultum ne vultus tui.pro quo hebrei legunt.& occulta vel abſcon=
dita noſtra in luce vultus tui.& beatus hieronymus in pſal
negligētia terio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit. Negligentias
noſtras in luce vultus tui. Scribitur etiam cum tau in fine &
עֲלֻמוֹת dicitur עֲלֻמוֹת Aalmuth.vt in titulo p̄s.9.Vbi dicitur in fi=
occulta. nem pro occultis filii.ſed ſi predicta dictio diuidatur: tunc
ſignificat ſuper mortem.& in aliquibus libris hebraicis ſūt
due dictiones.& ſic traſtulit beatus hiero.in pſal. iuxta he.
veritatem.ſcilicet victori ſuper mortem filii. & eadem di=
ctio habetur.Ps.47.vbi dicitur ipſe reget nos in ſecula.p
quo beatus hieronymus trāſtulit.Ipſe dux noſter ſup mor
tem.Poteſt etiam legi ſic.Ipſe reget nos in occultis. poteſt
etiam ſignificare iuuentutem.vt infra dicetur. De quo vi=
de Nicolaum de lyra in poſtilla pſalmi noni & Burgen̄.in
תַּעֲלוּמָה additione.& inde תַּעֲלוּמָה thaaluma.ideſt abſconditum vel
Abſcōditū occultum.Iob.28.Abſcondita produxit ad lucem. Quod
in hebreo legitur ſingulariter ſcilicet abſconditum. Et in
תַּעֲלֻמוֹת plurali תַּעֲלֻמוֹת Thaalumoth.vt in eodem.11.Et oſtenderet
Secreta. Abſcōdita tibi ſecreta ſapientie.Ps.43. Ipſe enim nouit abſcondita
עֶלֶם cordis.Item עֶלֶם E elem.ideſt puer. adoleſcēs. Iuuenis.1.
Puer. Regum.17.Interroga tu cuius filius ſit iſte puer.& ide עָלוּם
עָלוּם Aalom.i. adoleſcentia.iuuentus. & reperitur tantū in plu
rali.Iob.20.Oſſa eius implebuntur viciis adoleſcentie ei9. Adoleſcentia.
Et in eodem.33.Reuertatur ad dies adoleſcentie eius. Ps.
88.Minoraſti dies temporis eius. pro quo beatus Hiero=
nymus in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.Abbreuiaſti dies ado
leſcentie eius.Eſa.54.Quia confuſionis adoleſcentie tue
obliuiſceris.Et inde עַלְמָה Aalma.ideſt virgo abſcondita. עַלְמָה
adoleſcentula.puella.Gen̄.24.Et virgo que egredietur ad Virgo.
hauriendam aquam.Exo.2.Perrexit puella & vocauit ma Puella.
trem pueri.Eſa.7.Ecce virgo concipiet & pariet filium.&
proprie ſignificat virginem adoleſcentulam & abſcondi=
tam & non in prouecta etate.vnde beat9 hieronymus in ſu
is explanationibus ſuper predicto loco ſic ait.porro עַלְמָה
Aalma apud hebreos verbum ambiguum eſt:dicitur enim
& adoleſcentula & abſcondita.vnde & in titulo pſalmi no=
ni.vbi in hebreo poſitum eſt עֲלֻמוֹת Aalmuth: ceteri in
terpretes tranſtulerunt pro adoleſcentula:quod .lxx.inter
pretati ſunt pro abſconditis.Et in geneſi legimus vbi rebe
ca dicitur Alma:aquilam non adoleſcentulam nec puellā
ſed abſconditam trāſtuliſſe.Sunamitis quoq; mulier amiſ=
ſo filio cum eliſei fuiſſet pedibus prouoluta & prohiberet
eam giezi audit a propheta dimitte eam quia in dolore eſt
& dominus abſcondit a me. vbi in hebreo ſcriptum eſt
הֶעְלִים מִמֶּנִּי Heeliim mimeni .ergo עַלְמָה aalma non ſolum
puella vel virgo:ſed cum virgo abſcondita dicitur & ſecre
ta:que nunquam virorum patuerit aſpectibus ſed magna
parentum diligentia cuſtodita ſit:līgua quoq; punica que
de hebreorum fontibus ducitur proprie virgo עַלְמָה Aal=
ma appellatur.Et quantum cum mea pugno memoria nū
quam me arbitror Alma in muliere nupta legiſſe ſed in ea
que virgo eſt:vt non ſolum virgo ſed & virgo iunioris eta=
tis & in annis adoleſcentie.hec hieronymus. Ponitur etiā
עַלְמָה Aalma pro adoleſcentia.Prouer.30. Et via viri in a=
doleſcentia. Sed nicolaus in poſtilla dicit q in hebreo ha= adoleſcētia
betur in adoleſcentula. Et vtrunq; poteſt legi ſecundum lit
teram hebraicam.Et in plurali עֲלָמוֹת Aalamoth. Ps.77. עֲלָמוֹת
In medio iuuencularum tympaniſtriarū. Canti.1 .Propte Iuuencule
rea adoleſcentule dilexerunt te.Ponitur etiam pro iuuentu adoleſcentule.
tibus.vt in titulo p̄s.45.Vbi dicitur in finem pro filiis cho
re pro arcanis.Pro quo beatus hiero.in pſalte.iuxta he.ve. arcana.
tranſtulit.victori filiorum chore pro iuuentutibus canticū. Iuuētutes
Poteſt etiam ſignificare abſcondita vel arcana ſecundum
primam ſignificationem.Item עוֹלָם oolam.ideſt ſeculum עוֹלָם
ſeu eternum:vel perpetuum.Gen̄.6.Iſti ſunt potentes a ſe Seculum.
culo.Exo.21.Et erit ei ſeruus in ſeculum.ideſt vſq; ad qui=
quageſſimum annum iubilei:ſicut exponūt hebrei.p̄s.118
Memor fui iudiciorum tuorum a ſeculo domine. Prouer.
22.Ne tranſgrediaris terminos antiquos. pro quo hebrei
legunt.Ne tranſgrediaris terminos ſeculi.Eccl's.9. Et non
habent partem in hoc ſeculo.Eſa.61.Et edificabunt deſer=
ta a ſeculo.Hiere.2.A ſeculo confregiſti iugum meum. Si=
gnificat etiam eternitatem.vt Exo.15. Dominus regnauit
in eternum & vltra.Ps.40.Benedictus dominus deus iſra Eternum.
el a ſeculo vſq; in ſeculum.ideſt vſq; in eternum. Ps.102.
Miſericordia autem domini ab eterno & vſq; in eternum.
Ps.111.In memoria eterna erit iuſtus. Ps.118.In eternum
non obliuiſcar iuſtificationes tuas.Eſa.54. In miſericor=
dia ſempiterna miſertus ſum tui.Et in eodem.61.Fedus p= Sempiternum.
petuum feriam eis.Hiere.31.In charitate perpetua dilexi Perpetuū
te.Dan̄.12.Alii in vitam eternam.Et in eodem. Quaſi ſtel
le in perpetuas eternitates. & beatus Hieronymus ſuper
epiſtolam ad Galatas capitulo primo dicit q quādo ſcri=
bitur cum littera vau tunc ſignificat eternitatem. et quan=
do ſcribitur ſine vau tunc ſignificat tempus finitum et de=

© Biblioteca Nacional de España

terminatū.cuius verba ſunt hec.Querēdū quoqꝫ eſt quid
ſit inter ſeculum & ſeculum ſeculi ſiue ſecula ſeculorum.&
vbi pro breui temporis ſpacio vbi pro eternitate ponatur:
עֹולָם quia in hebreo ſeculum ſeculi.ideſt עֹולָם oolam:vbi vau lit
teram poſitam habuerit eternitatem ſignificat:vbi vero ſi
ne vau ſcribitur: annum quinquageſſimum quem illi iubi
leum vocant.ob hanc cauſam & ille hebre⁹ qui ꝓpter vxo=
rem & liberos amans dominū ſuum: aure pertūſa ſeruitio
ſubiugatur:ſeruire iubetur in ſeculum. hoc eſt vſqꝫ ad an=
num quinquageſſimum.Hec hieronymus.ſcribitur etiam
cum iod in prima ſyllaba & cum vau in ſecunda.2.Parali.
33.Et in ieruſalem quam elegi de cunctis tribubus iſrael
Eternum. ponam nomen meum in eternum.Et ſolum in predicto lo
עֵילוֹם co ponitur עֵילוֹם Eelom.pro עֹולָם oolam.& in lingua chal
עָלַם daica dicitur עָלַם aalam.ſiue עָלְמָא aalma. Dañ.2. Sit no=
עָלְמָא men domini benedictum a ſeculo.& in eo.3.Regnū ei⁹ re=
Seculum. gnum ſempiternum.& in plu.עֹולָמִים oolamim.Ps.60.In
Sēpiternū habitabo in tabernaculo tuo in ſecula.Eccl's.1.Iam enim p̄
עֹולָמִים ceſſerūt in ſeculis que fuerūt ante nos.Eſa.26. In dño deo
forti in perpetuū.pro quo he.le.In dño deo forti ſeculorū.
Et in eo.45.Iſrael ſaluatus eſt in dño ſalute eterna. ꝓ quo
עָלְמִין he.le.Salute ſeculorū.& in lingua chaldaica dicitur עָלְמִין
Aalmin.ſiue עָלְמַיָא Aalmaia.Dañ.7.& obtinebunt regnū
Secula. vſqꝫ in ſeculum & vſqꝫ in ſecula ſeculorum.
עָלַס עָלַס Aalas.exultare.gaudere. ſicut עָלַז Aalaz cum zain.
De quo ſupra dictū eſt.Iob.20. Iuxta multitudinem
adinuentionū ſuarū ſic ſuſtinebit.ꝓ quo he.le. Iuxta mul=
Gaudere. titudinē cōmutationis vel permutatiōis ſue nō gaudebit.
Prouer.7.Et fruamur cupitis amplexibus. pro quo he.le.
Letari. Et letemur amoribus vel dilectiōibus.Sed btūs hiero.tran
נֶעֱלָסָה ſtulit ſenſum.& inde נֶעֱלָסָה neelaſa.i.gaudēs vel glorioſa.
Iob.39.Penna ſtruthiōis ſimilis eſt pennis herodii. ꝓ quo
Gaudens. he.le.Ala ſiue penna ſtruthionum gaudēs.i.glorioſa & pul
chra eſt ſicut penna herodii.
עָלַע עָלַע Aalaa.lambere.deglutire.Iob.39. Pulli eius lambūt
Lambere. ſanguinē.& ſolum inuenitur in predicto loco. Item
עִילְעָא עִילְעָא Iilaa.in lingua chaldaica ſignificat coſtam:ſecundū
עִלְעִין hebreos.& ſolū inuenitur in numero plu.f. עִלְעִין Iiliin.ꝓ
Ordines. quo btūs hiero.trāſtulit ordines.Dañ.7.Et tres ordines in
ore eius.pro quo he.le.Et tres coſte in ore eius.
עָלַף עָלַף Aalaph.deficere.defeſſum eſſe.inuoluere. tegere.cōcu
Deficere. tere.Eſa.51.filii tui proiecti ſunt dormierunt in capi
te omniū viarū.pro quo he.le.filii tui defecerunt & iacue=
runt ſiue dormierūt in capite oīm viarū. Amos.8. In die il
la deficient virgines pulchre & adoleſcentes in ſiti. Ione.4
Et ꝑcuſſit ſol ſuper caput Ione & eſtuabat.ideſt deficiebat.
ſignat ēt inuoluere. vel tegere.ſeu velare. Geñ.38. Aſſum=
pſit teriſtrū & mutato habitu ſedit in biuio. pro quo he.le.
Inuoluere Et operuit ſe teriſtro & inuoluit ſe vel texit ſe:& ſedit in bi
uio.Canti.5.Venter eius eburneus diſtinctus ſapphyris.ꝓ
quo he.le.tectus ſeu coopertus ſapphyris.Ponitur ēt ꝓ cō=
Concutere cutere.vt Ezech.31.& omnia ligna agri concuſſa ſunt.
עָלַץ
Exultare. עָלַץ Aalas.exultare.letari.1.Reg.2.Exultauit cor meū in
עֲלִיצוּת dño.1.Paralipo.16.Exultent agri & omnia que in eis
Exultatio. ſunt.Et inde עֲלִיצוּת Aaliſuth.ideſt exultatio.Abach.3. E=
xultatio corū ſicut eius qui deuorat pauperem in abſcōdito
עֲלוּקָה עֲלוּקָה Aaluca. Sanguiſuga.& ſcribitur cum he in fine.pro
ſāguiſuga. uer.30. Sanguiſuge due ſunt filie.& ſolum inueni
tur in predicto loco.
עִם
Cum. עִם Iim.Cum.iuxta.in.contra.aduerſus. Geñ.24.Et fac
miſericordiam cum domino meo Abraam.Et in codē
47.Sed dormiam cum patribus meis.2. Regum.6. Cūqꝫ
tuliſſent eam de domo Abinadab qui erat in gabaa cuſtodi
entis arcam dei.pro quo hebrei legunt.Et tulerunt eam de
domo abinadab qui erat in gabaa cum arca dei.ideſt qui e=
rat cuſtos eius.Ps.17.Cum ſancto ſanctus eris:& cum viro
innocente innocēs eris:& cum electo electus eris:& cū per
uerſo peruerteris.p̄s.71.Et permanebit cum ſole.ideſt quā
diu fuerit ſol.Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he. ve.tra
ſtulit.Et timebunt te quamdiu erit ſol.Canti. 4.Cum po=
morum fructibus:ciperi cum nardo:cum vniuerſis lignis li
bani.Et componitur cum pronominibus cum puncto da=
ges in littera mem hoc modo עִמִּי Iimi.ideſt mecum.Geñ. עִמִּי
39.Dormi mecum.Ponitur etiam pro mihi. Leuit.26.qđ Mecum.
ſi ambulaueritis ex aduerſo mihi.Et in eodem. Sed ambu= Mihi.
laueritis ex aduerſo mihi.עִמְּךָ Iimecha.ſiue עִמָּךְ Iimach.i.
tecum.Exo.3.Ego ero tecum.Deut.23. Habitabit tecum ī
loco qui ei placuerit.Ioſ.1.Sit dominus deus tecum.עִמּוֹ Ii=
mo.ideſt cum eo vel ſecum.Geñ.13. Et lot cum eo ad au=
ſtralem plagam.2.Regum.16.Venit itaqꝫ rex dauid & vni
uerſus populus qui erat cum eo.Ponitur etiam עִמָּךְ Iimach
ꝙ eſt ſecunde perſone pro עִמּוֹ Iimo ꝙ eſt tertie perſone.
Zach.14.Et veniet dominus deus omneſqꝫ ſancti cum eo.
Vbi in hebreo ponitur tecum pro cum eo. עִמָּנוּ Iimanu.i.
nobiſcum.Exo.20.Loquere tu nobis & audiemus.pro quo
hebrei legunt.Loquere tu nobiſcum & audiemus. Et in eo
dem.Et non loquatur nobis deus.ideſt nō loquatur nobis
cum.Oſee.12.Et ibi locutus eſt nobiſcum. Et aliqui hebrei
dicunt ꝙ ponitur ibi עִמָּנוּ Iimanu.pro עִמּוֹ Iimo. ideſt cū
eo.עִמָּכֶם Iimachem.ideſt vobiſcum. Nu.22. Quia prohi=
buit me dominus venire vobiſcum עִמָּהֶם Iimahem.i. cum
eis. vt in eodem. Noli ire cum eis. Et in genere feminino
mutat mem vltimū in nun in prima & ſecūda perſona plu=
rali.Significat etiam iuxta.Geñ.25. Qui habitabat iuxta Iuxta.
puteum noīe viuentis & videntis.Et in eo.35.Subter there
bintū que eſt poſt vrbē ſichen.i.iuxta vrbē ſichem. Ioſ.7.
Contra ai que eſt iuxta bethauen.Iudi.16.Et agnoſcentes
vocem adoleſcentis leuite.pro quo he.le.Ipſi iuxta domū
miche:& ipſi agnouerunt vocē adoleſcētis leuite. 2.Regū.
19.Sepeliar iuxta ſepulchrū patris mei.ſignificat etiam in.
Deut.8.Vt recogites in corde tuo.Et in eodem.15.Et dicas In.
in corde tuo appropinquat ſeptimus annus remiſſionis.
Iob.31.Si ambulaui in vanitate. Pōitur etiam pro contra. Contra
Leuit.26.Ego quoqꝫ contra vos aduerſus incedam. Et in
eodem.Sin autem nec per hec audieritis me ſed ambulaue
ritis cōtra me: & ego incedam aduerſus vos in furore con Aduerſus.
trario.& in eodem.Ambulabo igitur & ego cōtra vos.Po= Et.
nitur etiam pro cōiunctione.Et.1.Reg.16.Erat autem ruf=
fus & pulcher aſpectu Et aliquando preponitur ei littera
mem & dicitur מֵעִם meim.ideſt de iuxta:vel de prope.Sed מֵעִם
in tranſlatione noſtra omittitur quandoqꝫ illa prepoſitio
iuxta vel prope.Geñ.48.Cūqꝫ tuliſſet eos ioſeph de gre=
mio patris.pro quo he.le. De iuxta vel de ꝓpe genua eius
Exo.9.Egreſſuſqꝫ moyſes a pharaone iratus nimis.Itē עָם
Aam.i.populus:a ſuperiori dictione deriuatū:eo quod eſt עָם
coadunatio vel cōiūctio hoīm.& eſt in hebreo vtriuſqꝫ ſe=
xus: licet magis cōiter reperiatur in gñe maſculino.Exo.1.
Ecce populus filiorū iſrael multus & fortior nobis eſt.Et in Populus
eo.14.Timuitqꝫ populus dñm.& in eo.15. Donec pertran
ſeat populus tuus domine. Deut. 2. Populus magnus &
multus.Ps.17.Populus quem non cognoui ſeruiuit mihi.
Ps.109.Tecum principium in die virtutis tue.Pro quo bea
tus hieronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatē tran
ſtulit.Populi tui ſpontanei in die fortitudinis tue.Poteſt eti
am legi tecum:ſicut lxx.tranſtulerunt. nam eiſdem litteris
vtrunqꝫ ſcribitur in hebreo.Eſa.43. Populum iſtum for

© Biblioteca Nacional de España

mauí mihi. Reperitur etiam quādoqꝫ in genere feminino
quia iungitur cum nomine adiectiuo aut participio vel ver
bo generis feminini. Exo.5. Et iniqꝫ agitur contra popu-
lum tuum. Iudi.18. Videruntqꝫ populum habitātem in ea.
Hiere.8. Quare auerſus eſt populus iſte in ieruſalem auer-
עַמִּים ſione contentioſa. & in plu. עַמִּים Aamim.i. populi. Geñ.
Populi. 27. Seruient tibi populi. Deut.33. Populos vocabūt ad mō
tem. Ps.44. Propterea populi confitebuntur tibi. Scribi-
עֲמָמִים tur etiam aliquando cum duplici mem & dicitur עֲמָמִים aa
Populi. memim. Iudi.5. Poſt eum ex beniamin in populis tuis.
Nec.9. Et reges eorum & populus terre. Et in lingua chal
עַמְמַיָּא daica dicitur עַמְמַיָּא aamemaia ſiue עַמְמִין aamemin. Dañ.
עַמְמִין 3. Vobis dicitur populis. Ponitur ēt עַם Aam. pro cōgrega
Populi. tione animalium cuiuſcunqꝫ ſpeciei. nam dicitur de formi-
עַם cis. Prouer.30. formice populus infirmus. Dicitur etiam de
locuſtis. Ioel.2. populus multus & fortis.

עָמַם עָמַם Aamam. obſcurare. occultare. abſcōdere. Threñ. 4.
obſcurare. Quomodo obſcuratum eſt aurum. Ezech.28. omne
abſcōdere. ſecretū non eſt abſconditū a te. Et in eo.31. Cedri non fue-
runt altiores illo in paradiſo dei. pro quo he.le. Cedri non
occultauerunt eum in paradiſo dei. & btūs hieronymus trā
occultare. ſtulit ſenſum. Et inde dicunt aliqui ꝙ deriuatur עַם aam .i.
עַם
Populus populus. De quo vide in dictione precedenti.

עָמַד עָמַד Aamad. ſtare. aſſiſtere. ſubſiſtere. ſuſtentare. Statuere.
Stare. ceſſare. Geñ.19. Et non ſtes in omni loco circa regio-
nem. Et in eo.43. Et ſteterunt coram ioſeph. Exo.18. Et p̄
Suſtētare. cepta eius poteris ſuſtentare. Pro quo hebrei legunt. Et pre
ceperit tibi deus: & poteris ſtare vel ſuſtinere. Et in eo.20.
Statuere. Ac pauore concuſſi ſteterunt procul. Leuit.16. Statuet eum
viuum corā domino. Et in eo.19. Non ſtabis contra ſangui
nem proximi tui. Deut.5. Tu vero ſta hic mecū. Ioſ. 4. Et
ſtetit ſol in medio celi. Iudi.4. Sta ante oſtiū tabernaculi.
1. Reg. 9. Tu aūt ſubſiſte pauliſper. Et in eo.30. Subſtiterāt
Subſiſte. enim ducenti: qui laſſi tranſire nō poterant. 2. Reg.20. Vi
dit hoc quidā vir ꝙ ſubſiſteret omnis populus. Et in eo. Ne
ſubſiſterent tranſeuntes. 3. Regū.22. Et rex iſrael ſtabat in
curru ſuo. 4. Reg.23. Acquieuitqꝫ populus pacto. pro quo
hebrei legunt. Et ſtetit omnis populus in pacto. 1. Paralip.
20. Initum eſt bellum in gazer. pro quo hebrei legunt. Et
ſtetit bellum in gazer. Et in eo. 21. Conſurrexit aūt ſatan
aduerſus iſrael. ideſt ſtetit. p̄s.25. Pes meus ſtetit in directo.
Hiere.15. Si ſteterint moyſes & ſamuel corā me. Et in eodē
Adeſſe. 23. Quis enim affuit in conſilio dñi. i. quis ſtetit. Et in eo. ſi
ſtetiſſent in conſilio meo. Hiere.32. vt permanere poſſint
dieb⁹ multis. i. vt ſubſiſtere vel ſtare poſſint. Ezech.22. nū
Suſtinere quid ſuſtinebit cor tuum. & in eo.17. Sed cuſtodiat pactum
eius & ſeruet eum. pro quo hebrei legunt. vt ſtet in eo. i. ne
recedat ab eo. Naum.2. State: ſtate. Zach.3. Et dabo tibi am
Aſſiſtere. bulantes de his qui nunc hic aſſiſtunt. Significat ēt ſtatuere
vel conſtituere aut inſtaurare. ſcilicet qñ eſt verbū tertie cō
Cōſtituere iugationis. Geñ.47. Quinqꝫ viros conſtituit coram rege
Statuere. Nu.8. Statueſqꝫ leuitas in conſpectu Aaron. ideſt ſtare fa-
cies. 2. Paralip.19. Porro rex iſrael ſtabat in curru ſuo. pro
quo hebrei legunt. Stare faciebat. ideſt faciebat ſemet-
ipſum ſtare quamuis eſſet vulneratus: ne ſui deficerent in
bello. Eſdre. 9. Et extruxere ſolitudines eius. ideſt inſtaura
Inſtaurare uerunt. Ps.30. Statuiſti in loco ſpacioſo pedes meos. Ps.
148. Statuit ea in eternum. ponitur etiam pro adiuuare. 2.
Adiuuare Paralip.34. Adiuuauit quoqꝫ ſuper hoc omnes qui reperti
fuerant in ieruſalem. Item ponitur pro diſſoluere. Ezech.
Diſſoluere 29. Et diſſoluiſti omnes renes eorum. Sed etiam in predi-
cto loco hebrei legunt. Et ſtatuiſti ſiue ſtare feciſti omnes re
nes eorum. ſcilicet ne vltra initerentur ſuper te: ſed ſubſi-
ſterent in ſemetipſis. Item עָמַד aamad. ideſt ceſſare. Geñ. עָמַד
29. Ceſſauitqꝫ parere. 4. Reg.4. Stetit oleum. ideſt ceſſa- Ceſſare
uit. Et inde עֹמֶד oomed. ideſt ſtatio vel ſtatus: ſiue loc⁹ vbi עֹמֶד
aliquis ſtat: aut gradus vel tribunal. 2. Paralip.34. & ſtans Tribunal
in tribunali ſuo percuſſit fedus coram domino. Nec. 13. Et
fecit ſtare in ſtationibus ſuis. Dañ.8. Et ſtetit iuxta: vbi ego Statio.
ſtabam. Pro quo hebrei legunt. Et ſtetit iuxta ſtationē me-
am. Et in eodem. Et ſtatuit me in gradu meo. Et in eo. Et
ſta in gradu tuo. ideſt in loco vbi ſtas. Scribitur etiam cum Gradus.
he ī fine & dicitur עֶמְדָּה Eemda. Mich.1. Accipiet ex vobis
que ſtetit ſibimet. pro quo hebrei legunt. Accipiet ex vo- עֶמְדָּה
bis ſtatiōem ſuam. ideſt diſcet ex vobis ſtare: ſicut exponūt Statio.
hebrei. & inde מַעֲמָד Maamad. ideſt ſtatus. ſubſiſtentia. ſub-
ſtantia. Ps.68. & non eſt ſubſtantia. ideſt ſubſiſtentia. Pro מַעֲמָד Subſtātia
quo beatus hieronymus tranſtulit. & non poſſum ſubſiſte-
re. Eſa.22. Et de miniſterio tuo deponā te. pro quo hebrei miniſteriū
legunt. de ſtatione tua. & inde עִמָּדִי Iimadi. ideſt mecum. עִמָּדִי
ſcilicet in eo loco vbi ego ſto. Deut.5. Tu vero hic ſta me-
cum. Iob.23. Nolo multa fortitudine contendat mecum. Mecum.
Et in eodem. Quando erat omnipotens mecum. Ps. 49.
Et pulchritudo agri mecum eſt. Ponitur etiam pro mihi.
Geñ. 29. Et hāc quoqꝫ dabo tibi pro opere quo ſeruitu-
rus es mihi. Et in eodem.31. Et tamen non dimiſit eum
deus vt noceret mihi. Iob.29. Et petra fundebat mihi ri-
uos olei. Et ſolum reperitur in prima perſona. & inde עַמּוּד עַמּוּד
Aamud. ideſt columna. Exo.13. Per diem in columna nu- columna.
bis: & per noctem in columna ignis. Ps.98. In columna nu
bis loquebatur ad eos. Hiere.1. & in columnam ferream.
Et in plu. עַמּוּדִים Aamudim. Iudi.16. Vt tangā colūnas qui עַמּוּדִים
bus oīs īminet domus. Iob.26. Columne celi cōtremiſcūt. columne.

עָמַל עָמַל aamal. laborare. fatigari. p̄s.126. In vanum laboraue-
runt qui edificant eam. Prouer.16. anima laborātis la- עָמַל Laborare.
borat ſibi. Eccl'ſ.1. De vniuerſo labore ſuo quo laborat ſub
ſole. Et in eodem. Cui ego laboro & fraudo animam meā.
Et in eodem.5. Quid ergo prodeſt ei quod laborauit in
ventum. Ione.4. In qua non laboraſti. & inde עָמֵל aamel. עָמֵל
ideſt laborans ſeu laborator. Prouer.16. anima laborantis laborans.
laborat ſibi. & in plurali עֲמֵלִים aamelim. & ponitur etiam עֲמֵלִים
pro fabris. Iudi.5. Siniſtram manū miſit ad clauum: & dex Fabri.
teram ad fabrorum malleum. & inde עָמָל aamal. ideſt labor עָמָל
fatigatio. Deut.26. Et reſpexit humilitatem noſtram & la- Labor.
borem. Iob.5. Homo naſcitur ad laborem. Ps.9. Sub ligua
eius labor & dolor. & in eodem. Vides quoniam tu laborē
& dolorem conſideras. p̄s.89. Amplius eorum labor & do
lor. Ps.104. Et labores populorum poſſederunt. p̄s.118. vi
de humilitatem meam & laborem meum. Eccl'ſ.10. Labor
ſtultorum affliget eos. Ponitur etiam pro dolore. vt Iob.
4. Seminant dolores & metūt eos. & in eodem.5. Et de hu Dolor.
mo non egredietur dolor. Hebrei tamen dicunt ꝙ etiam ſi
gnificat iniquitatem vel maliciam.

עָמַס aamas. onerare. onus imponere. onus portare ſeu le- עָמַס Onerare.
uare. Geñ.44. Oneratiſqꝫ rurſus aſinis. Pro quo he-
brei legunt. Et onerauit vnuſquiſqꝫ aſinum ſuum. Nec.13.
Et onerātes ſup aſinos. p̄s.67. p̄ſperū iter faciet nobis de-
us ſalutariū nr̄orū. p̄ quo btūs hiero. in pſ. iuxta he. ve. trā- Portare.
ſtulit. portabit nos de⁹ ſalutis nr̄e. Eſa.46. qui portamini a leuare.
meo vtero. Zach.12. oēs q leuabūt eū. & aliqñ ſcribitur cū
lr̄a ſin loco ſamach. Nec.4. Edificātiū muros & onera por
tantiū. & inde מַעֲמָסָה maamaſa. i. onus: ſeu oneroſa vel pon מַעֲמָסָה
deroſa. vt in eo. ponam ieruſalem lapidem oneris. onus.

עָמַק Aamac. profūdare. profundū eſſe. profūde agere. Ps. עָמַק Profundū
90. Nimis profunde facte ſunt cogitationes tue. Eſa.8 eſſe.
Pete tibi ſignum a domino deo tuo in p̄fundū inferni. pro

© Biblioteca Nacional de España

Profūdaſ quo hebrei legunt.profundare in infernum. & eſt ſenſus ſi-
profūdū eē cut in littera noſtra.& in eo.29. Ve qui profundi eſtis cor-
de.Et in eo.31.Sicut in profundū receſſeratis filii iſrael. O
ſee.9.Profunde peccauerunt:ſicut in diebus gabaa.& inde
עָמֹק עָמֹק Aamoc. ideſt profundus ſeu profundum:vel profun
profūdus. ditas.vt Leuit.13.Ipſamq́ʒ ſpeciem lepre humiliorē cute.i.
profūditas profundiorem.Eccl's.7.Et alta profunditas:quis inueſtiga
bit eā.vbi ponitur etiam pro alta.iuxta illud iohānis.4.&
puteus altus eſt.ideſt profundus.& in plurali עֲמֻקִּים Aamu
עֲמֻקִּים chim ſiue עִמְקֵי Iimche.Prouer.20.Sicut aque profūde ſic
עִמְקֵי conſilium in corde viri.Eſa.33.Populū alti ſermonis. Pro
profunde. quo hebrei legunt.populum profundorū labio ſeu ſermo-
ne.Ezech.3.Non enim ad populum profundi ſermonis &
ignote lingue tu mitteris ad domum iſrael neq́ʒ ad popu-
los multos profundi ſermonis.Et in genere feminino.
עֲמוּקָה aamuca . Ezech.23.Calicem ſororis tue bibes pro-
עֲמוּקָה fundum & latum.Et in hebreo eſt generis feminini . Et in
Profūda. plu.feminino עֲמֻקּוֹת Aamucoth.Iob.12.Qui reuelat pro-
עֲמֻקּוֹת funda de tenebris.& in lingua chaldaica dicitur עֲמִיקָתָא A
Profūda. amicatha.Dañ.2.Ipſe reuelat profūda.& inde עֹמֶק óomec.
עֲמִיקָתָא ideſt profunditas ſeu profundum.Prouer.25. Celum ſur-
עֹמֶק ſum & terra deorſum.Pro quo hebrei legunt . Celum ad al
Deorſum. titudinem & terra ad profūditatem. Et in plurali ſcribitur
profūditas cum mem in principio & dicitur.מַעֲמַקִּים Maamachim.p̄s
מַעֲמַקִּים 129.De profundis clamaui ad te domine. & inde עֵמֶק ée-
Profūda. mec.ideſt vallis a profunditate dicta.Geñ.14.In valle ſil-
עֵמֶק ueſtri.Et in eodem.vallis autem ſilueſtris habebat puteos
Vallis. multos.Ps.83.Diſpoſuit in valle lachrimarum. Eſa.17.Si-
cut querens ſpicas in valle Raphaim.& in plurali עֲמָקִים aa
עֲמָקִים machim.3.Regum.20.Deus montiū eſt deus eorum & nō
Valles. deus vallium.

עָמַר עָמַר Aamar. Opprimere.ſcilicet per potentiam .in ſerui-
tutem redigere.venundare.ſcilicet in ſeruum vel an-
Opprime cillā.Deut.21.Nec vendere poteris pecunia nec opprime-
re p poten re p potētiā.& in eo.24.& vendito eo accepit preciū.pro
tiam. quo he.le.Et oppreſſerit eū:vel in ſeruitutem redegerit &
In ſeruitu vendiderit eū.Itē עֹמֶר óomer.genus mēſure capiēs decimā
tem redige ptē ephi.p q̃ btūs hic.ipſū hebraicū poſuit.ſ.gomor.ſiue
re. manipulū.Exo.16.Gomor per ſingula capita . & in eo .Et
עֹמֶר mēſi ſunt ad mēſurā gomor.& ī eo.Gomor aūt decima ps
Gomor. eſt ephi.Signat ēt māipulū.ſ.ſpicarū.Leuit.23.Feretis ma
manipulus nipulos ſpicarū primitias meſſis vr̄e.Quod in hebreo legi
tur ſinglr̄.ſ.manipulū.& in eo.In quo obtuliſtis manipulū
primitiarū.Deut.24.& oblitus manipulū reliqueris. Iob.
24.Et eſurientibus tulerūt ſpicas.pro quo he.le.& eſurien
עֳמָרִים tibus tulerūt manipulum.ſ.ſpicarū.Et in plu.עֳמָרִים ooma
Manipuli rim.Ruth.2.Etiā ſi vobiſcū metere voluerit ne prohibea-
tis eā.pro quo he.le.Etiā ſi inter manipulos collegerit.Di-
עָמִיר citur etiā עָמִיר Aamir.pro quo beatus hiero . tranſtulit fe-
Fenum. num.Hiere.9.Et quaſi fenū poſt tergū metentis.Amos.2.
Plauſtrum onuſtū feno.Zach.12. Et ſicut facē ignis in fe-
מְעַמֵּר no.& inde verbum ſiue participium מְעַמֵּר Meamer . ideſt
manipulos faciens vel manipulos colligens. Ps . 28 . Et ſi-
manipulos num ſuū qui manipulos colligit.Item עֲמַר Aamar.In lin
colligens. gua chaldaica ſignificat lanam.Dañ.7.Et capilli capitis e-
עֲמַר ius quaſi lana munda.
Lana.

עָמִית עָמִית Aamith.ſocius ſeu proximus.Leuit. 6 . Et negauerit
proximus. proximo ſuo depoſitū.Et in eo.19.Cum vxore pxi-
Coherens mi tui nō coibis.Zach.13.Et ſup virū coherētē mihi.i.pro
עֻמַּת ximū meū.Itē עֻמַּת Vumath.cōtra.e regione.quomodo.&
לְעֻמַּת ſcribitur cū lamed in principio & dicitur לְעֻמַּת Leumath.
Cum. Leuit.13.Et caudā totā cū renibus.1.Paralip.26 . Cuſtodiā
Contra cōtra cuſtodiam.Eccl's.7.Sicut enim hāc ſic & illā fecit de-
us.Pro quo he.le.Etiā hāc cōtra illam ſiue corā illa fecit de-
us.Ezech.1.Et rote pariter eleuabantur.pro quo he.le . Et
rote eleuabantur contra ea ſiue e regione eorum . Et in
eo.Pariter eleuabantur & rote.ſignat ēt quomodo.Eccl's.5 quomodo
quomodo venit ſic reuertetur.& in predicto loco ſcribitur
ſine lamed in principio & preponitur ei dictio כָּל Col.pro
quo he.le.totū ecōtra.vel totū e regione quod venit ſic va-
dit.ſed btūs hiero.trāſtulit ſenſū.Ponitur ēt p ſubter. Exo.
25.Subter coronā erunt circuli aurei.i.contra coronā vel e Subter.
regione eius in parte inferiori.

עָנַן Aanan.obnubilare.ſeu nubib⁹ obducere. augurari.ha עָנַן
riolari.Geñ.9.Cumq́ʒ obduxero nubibus celū . p quo nubib⁹ ob
he.le.Cūq́ʒ obnubilauero nube ſup terrā.& inde עָנָן aanan ducere.
i.nubes.vt in predicto loco.& in eo. Apparebit arcus meus obnubilaſ
in nubibus.Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſ. ī nube. עָנָן
Exo.19.iam nūc veniā ad te in caligine nubis.Ezech.1.nu Nubes.
bes magna & ignis. Signat ēt augurari vel hariolari .Deut.
18.Aut qui hariolos ſciſcitetur.4.Reg.21.Et hariolat⁹ ē & hariolari.
obſeruauit auguria.Eſa.2.Et augures habuerunt vt phili- Augurari
ſtiim.De quo vide ſupra in dictione עוֹן oon.

עֵנָב Aanab.vua.Deut.32.Et ſanguinē vue biberēt mera-
ciſſimū.& in plu.עֲנָבִים.Aanabim.Geñ.40.poſt floreſ עֵנָב
vuas matureſcere.Leuit.25.& vuas primitiarū tuarum nō Vua.
colliges.Oſee.9.Quaſi vuas in deſerto inueni iſrael. עֲנָבִים
Vue.

עָנַג aanag.delectari.deliciari .vel deliciis affluere.Deut.28 עָנַג
Propter molliciem & teneritudinē.pro quo he.le .pro
pter delicias & teneritudinē. p̄s.36.& delectare ī dño.& in Delectari.
eo.& delectabūtur in multitudine pacis.Eſa.55. & delecta
bitur in craſſitudine aīa vr̄a.& in eo.66.vt mulgeatis & de
liciis affluatis ab oīmoda glr̄ia eius.& inde עָנֹג aanog.i.deli Deliciis af
cioſus.ſeu delicatus.Deut.28.Homo delicatus in te & luxu fluere.
rioſus .i.delicioſus & in ge.fe.עֲנֻגָּה aanuga ſiue מְעֻנָּגָה meu עָנֹג
naga. Deut.28.tenera & delicata que ſup terrā ingredi nō luxurioſus
valebat.Hiere.6.Score & delicate aſſimilaui filiā ſion.& עֲנֻגָּה
inde עֹנֶג óoneg.i.delicie.delectatio.voluptas.Eſa.13. Et ſi- מְעֻנָּגָה
renes in delubris voluptatis. & ī eo.58.Et vocaberis ſabba Delicata.
tū delicatū.Scribitur ēt cū thau in principio & dicitur תַּעֲנוּג עֹנֶג
thaanug.Prouer.19.nō decēt ſtultū delicie.& in plu.תַּעֲנֻגוֹת Delicie
Thaanugoth.ſiue תַּעֲנוּגִים Thaanugim.Eccl's.2.& delicias Delicatus
filiorum hominū.Canti.7.quā pulchra eſt & q̄ʒ decora ca תַּעֲנוּג
riſſima in deliciis. תַּעֲנֻגוֹת
תַּעֲנוּגִים
Delicie

עָנַד aanad.ligare.circūdare.Iob.31.Et circūdem illū quaſi עָנַד
coronam mihi.Prouer.6.& circunda gutturi tuo. circūdare.

עָנָה aana.reſpondere.exaudire.loqui.cantare.canere . te- עָנָה
ſtificari.humiliare.affligere.laborare.occupari. Geñ . reſpōdere.
30.Reſpondebitq́ʒ mihi cras iuſtitia mea.& in eo.41.abſq́ʒ
me deus reſpondebit proſpera pharaoni.Exo.19.Reſpon
ditq́ʒ omnis populus ſimul . & in eo.Et dñs reſpondebat
ei.Iudi.5.Hec ſocrui verba reſpondit.1.Reg.28. & nō reſ-
pondit ei dñs.3.Reg.18.& nō erat vox nec qui reſpōderet.
Iob.4.Reſpondens autem eliphaz themanites dixit. Et ī
eo.5.voca ergo ſi eſt qui tibi reſpondeat.Et in eo.11. Nun-
quid qui multa loquitur nō audiet.p quo he.le.nunqd cui
multa loqtur nō rn̄debitur.vbi pōitur verbū paſſiuū.Et in
eo.20.ſpūs ītelligētie mee rn̄debit mihi.p̄s.118. & rn̄debo
exprobrātib⁹ mihi verbū.Prouer.26.ne rn̄deas ſtulto iux
ta ſtultitiā ſuā ne efficiaris ei ſimilis:rn̄de ſtulto iuxta ſtulti
tiā ſuā ne ſibi ſapiēs eſſe videatur.Eccl's.10.pecūie obediūt
omnia.pro quo he.le . Et argentū ſiue pecunia reſpondet
omnibus.ideſt coreſpondet omnibus.Et eſt ſenſus ſicut in
littera noſtra.Eſa.30.Statim vt audierit reſpondebit tibi .
Ezech.14.Ego dñs reſpondebo ei.Ioel'.2.& rn̄dit dñs . ſi-
gnificat ēt exaudire.i.reſpōdere deprecāti.3.Reg.18.Baal.

© Biblioteca Nacional de España

Exaudire. exaudi nos.Et in eo.Exaudi me dñe:exaudi me.p̄s.4 .cū ī
uocarē exaudiuit me deus iuſtitie mee.Ps.16.Ego clamaui
qm̄ exaudiſti me de9.Ps.19.Exaudiet illū de celo ſctō ſuo.
Ps.117.Et exaudiuit me in latitudine dn̄s.Eſa.49. In tp̄e
placito exaudiui te.Oſee.2.Exaudiā celos:& illi exaudient
terram:& terra exaudiet triticū.i.correſpōdebūt neceſſari=
is.& in eo.Et hec exaudient iezrael.ſignāt ēt loqui vel dice
Loqui. re:vbi nulla preceſſit interrogatio.Deut.26.& loqueris in
conſpectu dn̄i dei tui.1.Reg.9.Cūq; aſpexiſſet ſamuel ſau=
Dicere. lem dn̄s dixit ei.Iob.3.& locutus eſt.Eſa.14 . vniuerſi reſ=
pondebunt & dicēt tibi.i.loquētur.Et hic modus loquēdi
habetur ēt in euāgelio vt ponatur reſpondere vbi nō pre=
ceſſit interrogatio.Mathei.11 . In illo tp̄e reſpondēs ieſus
מַעֲנֶה dixit confiteor tibi pater dn̄e celi & terre.& inde מַעֲנֶה Ma
ane.i.reſpōſum ſeu reſpōſio.Iob.32.Eo quod nō iueniſſet
reſponſum reſponſionem.Prouer.15.Reſponſio mollis frangit iram.
reſponſio. Mich.3.Quia non eſt reſponſum dei.Itē עָנָה Aana.i.cāta=
עָנָה re.canere.Exo.15.Quibus precinebat dicens. Et in eo.32.
Canere. Cantare. Vocē cātātiū ego audio.Nu.21. Aſcēdat puteus cōcinebāt
Concinere ei.1.Reg.21.Nōne huic cātabant per choros.& in titulo p̄s
87.Vbi dr̄ in finē pro maalath ad reſpōdēdū . ꝑ quo btūs
hiero.in pſ.iuxta he.ve.trāſtulit.victori ſup chorū ad preci
nendū.p̄s.146.Precinite dn̄o in confeſſione.Eſa.13 .Et re
ſpondebunt vlule in edibus eorum.pro quo he . le. & cāta=
bunt vlule in edibus eorū.vnde ſequitur.& ſirenes in delu
bris voluptatis .ſ.cātabūt.Et in eo.27.Vinea meri cantabi
tur ei.Hiere.25.Celeuma quaſi calcātiū cōcinetur.Oſee.2.
Et canet ibi iuxta dies iuuētutis ſue . Signāt ēt quecūq; cla
clamor. morē.Exo.32.Non eſt clamor adhortantiū ad fugam:nec
Vociferatio. vociferatio cōpellentiū ad fugā.Significat ēt teſtificari vel
Teſtificari teſtimoniū dicere.Gen̄.30.Reſpondebitq; mihi cras iuſti=
tia mea.Pro quo he.le.& teſtificabitur mihi iuſtitia mea in
die craſtina.Exo.20.Non loquaris cōtra proximū tuū fal=
ſum teſtimoniū.i.ne teſtificeris.Deut . 19 . Si ſteterit teſtis.
mendax contra hominem accuſans eū.i.teſtificans contra
eum.& in eo.Inuenerūt falſum teſtē dixiſſe cōtra frēm ſuū
1.Reg.12.Loquimini de me corā dn̄o.ideſt teſtificamini vl'
teſtimoniū dicite de me.Iob.16.Aduerſus faciem meā con
tradicēs mihi.pro quo he.le.In facie mea teſtificatur.ſ.con
tra me.Eſa.59.Et peccata noſtra reſponderunt nobis.Pro
quo he.le.Teſtificata ſunt cōtra nos.Hiere.14. Si iniquita
tes nr̄e reſponderūt nobis.i.teſtificate ſunt cōtra nos. Oſee
5.& rn̄debit arrogātia iſrael in facie eius.i.teſtificabitur. A
bach.2.Et lignū quod inter iuncturas edificii eſt reſponde
bit ei.Pro quo he.le. Teſtificabitur ei . Pōt ēt ſignāre reſ=
pondere:ſicut eſt in littera noſtra:vt ſupra dictum eſt.Item
עִנָּה עִנָּה Iina .i . hūiliare vel affligere.ſiue opprimere.Gen̄.16.
Affligere. Hūiliare. Affligente igitur eam ſara fugam iniit.Et in eo . Et humi=
liare ſub manu eius.& in eo.31.Si afflixeris filias meas . Et
opprimere in eo.34.vi opprimens virginē.Exo.10 . Vſq; quo nō vis
Subiicere ſubiici mihi.i.humiliari.& in eo.22.Vidue & pupillo non
Nocere. nocebitis.ideſt non affligetis.& ī eo.Si leſeritis eos. Leuit.
23.omnis anima que afflicta nō fuerit.& in eo.Et affligetis
animas veſtras.Deut.8.Et afflixit te penuria .Ruth. 1.quā
dominus humiliauit.3.Reg.2.& ſuſtinuiſti laborem in om
nibus in quibus laborauit pater meus.pro quo he.le.Affli=
ctus es in oībus quibus afflictus eſt pater meus . & in eo.11.
Et affligam ſemen dauid ſuper hoc.Ps.34 . Humiliabā' in
ieiunio animā meā.Ps.54.Exaudiet deus & humiliabit il
los.Ps.101.Reſpondit ei in via virtutis ſue . pro quo beatus
hiero.in pſ.iuxta he.ve.tranſtulit.Afflixit in via fortitudi=
nem meā.p̄s.115.Ego autē humiliatus ſum nimis . p̄s.118.
Ante q̄ humiliarer ego deliqui.Poteſt etiā legi ſecūdū pri

mā ſignificationē ſic.ſ.anteq̄ reſponderē ſiue anteq̄ exau
direm. Vnde btūs hiero.in pſ.iuxta he.ve.tranſtulit. Ante
quam audirē ego ignoraui.Et in eo.Bonum mihi quia hu
miliaſti me.Prouer.15.Mens iuſti meditatur obedientiā.
pro quo he.le.meditatur ad humiliādū.i.meditatur ad hu=
miliandū ſemetipſum.Poteſt etiā legi ſic.mens iuſti medi=
tatur ad reſpondendū.Eſa.25.Propaginem fortium mar=
ceſcere faciet.pro quo he.le.Propaginē fortiū humiliabit.
Et in eo.31.& a multitndine eorum non pauebit .pro quo
he.le.Et a multitudine eorū non humiliabitur. Et in eodē.
45.Humiliabimus aīas noſtras.& in eo.53.oblatus ē quia
ipſe voluit.Pro quo he.le.oblatus eſt & ipſe humiliatus eſt
ideſt humiliauit ſe.vnde Apoſtolus ad philipen̄.2.cap̄ .hu
miliauit ſemetipſum factus obediens vſq; ad mortē . Eſa.
58.Et animā afflictā repleueris.Zach.10 . Affligētur quia Affligere.
non eſt eis paſtus.& inde עֳנִי oni: ſiue עֱנוּת Eenuth.i. affli עֳנִי
ctio.humilitas.paupertas.Gen̄.16 . Eo quod audierit dn̄s עֱנוּת
afflictionē tuā.Et in eo.41.Creſcere me fecit deus in terra Afflictio.
paupertatis mee.Exo.3. Vidi afflictionē populi mei in egy Pauptas
pto.Deut.16 .Septē diebus comedes abſq; fermēto afflictio
nis panē.Iob.36.Eripiet de anguſtia ſua pauperē.pro quo
he.le.eripiet ab afflictiōe ſua.vl' de depauptate ſua pauperē
Et in eo.Hanc enī cepiſti ſequi poſt miſeriā.i. poſt afflictio Miſeria.
nē vel paupertatē.Ps.21.Et a cornibus vnicorniū humili= Hūilitas.
tatem meā.& in eo.Qm̄ nō ſpreuit nec deſpexit depreca=
tionē pauperis.pro quo btūs hiero.in pſal.iuxta he. ve.trā
ſtulit.modeſtiam pauperis.i.humilitatē pauperis . Ps.131.
Memento domine dauid & oīs manſuetudinis eius.ꝑ quo
btūs Hiero.trāſtulit.& oīs afflictionis eius.& inde עָנִי aani. עָנִי
i.paup.humilis.egenus.afflictus.Exo.22. Si pecuniā mu=
tuā dederis populo meo pauperi.Ps.9 . Dum ſuperbit im= Pauper.
pius inceditur pauper.p̄s.17.Qm̄ tu populū humilē ſal= Humilis.
uū facies.p̄s.69.Ego vero egenus & pauper.Ps.87 . paup Egenus.
ſum ego.Ezech.16 .Et manū egeno & pauperi nō porrige
bat.Soph.3.Et relinquā in medio tui populū pauperem &
egenū.Zach.9.Ipſe pauper & aſcendens ſuper aſinam . &
ī plu. עֲנִיִּים Aaniim.Ps.11.Propter miſeriā inopū & gemi עֲנִיִּים
tū pauperū.Eſa.41.Egeni & pauperes querunt aquas. Et Pauperes egeni.
in genere feminino עֲנִיָּה Ania.i.paupercula.Eſa.10.Paup עֲנִיָּה
cula anathoth.& in eo.51.Audi paupercula & ebria non a paupcula.
vino.& in eo.54.Paupercula paupertate conuulſa.& inde
עֲנָוָה Aanaua.i.humilitas.māſuetudo.modeſtia. p̄s. 17.& עֲנָוָה
diſciplina tua ipſa me docebit.pro quo btūs hiero .in pſal.
iuxta he.ve.trāſtulit.Et manſuetudo tua multiplicabit me. māſuetudo
Ps.44.Propter veritatem & manſuetudinē & iuſtitiam. Modeſtia.
Prouer.zz.finis modeſtie timor dn̄i.& inde עָנָו Aanau.i. עָנָו
mitis.manſuetus.humilis.Nu.1z.Erat enim moyſes vir mi
tiſſimus ſup oēs hoīes.& in plu.עֲנָוִים Aanauim.p̄s. z1. E= mitiſſimus עֲנָוִים
dent paupes & ſaturabūtur . pro q̄ btūs hiero.ī pſal. iuxta Mites.
he.ve.trāſtulit.comedēt mites & ſaturabūtur.p̄s.z4. Diri manſueti.
get māſuetos in iudicio & docebit mites vias ſuas. Prouer.
16.Melius eſt humiliari cū mitibus.& īde תַּעֲנִית Thaanith תַּעֲנִית
ideſt afflictio vel ieiunium.Eſdre. 9.& in ſacrifitio veſper= aflictio.
tino ſurrexi de afflictione mea . Significat ēt p̄dicta dictio
עָנָה Aana.laborare. vel occupari aut negociari . Eccl's.1. עָנָה
Hāc occupationē peſſimā dedit deus filiis hoīm vt occupa Occupare
rentur in ea.& in eo.5.eo quod deus occupet deliciis cor il
lius.& inde עִנְיָן Iinian.i.labor.occupatio.negocium.cura. עִנְיָן
Eccl's.1.Hanc occupationē peſſimā dedit deus filiis hoīm. occupatio.
& in eo.z.Cūcti dies eius doloribus & erumnis pleni ſunt.
Pro quo he.le.Quia cuncti dies eius doloroſi:& ira ſeu in=
dignatio negociū eius ſeu occupatio eius.& in eo. Peccato afflictio
ri autem dedit afflictionem & curam ſuperfluam . vbi ꝑ eo cura.

© Biblioteca Nacional de España

quod in littera noſtra eſt afflictionē & curā ſuperfluā in hebreo eſt vna ſola dictio. ſ. עִנְיָן Iinian. & in eodē. 3. Vidi afflictionē quā dedit deus filiis hominū vt diſtendantur in ea. Pro quo hebrei legūt. Vidi occupationē ſeu negociū quod dedit deꝰ filiis hoīm vt occupētur vel negociētur in ea. vbi ponitur verbū & nomen ab eo deriuatū. & in eo. 5. Multas curas ſequūtur ſōnia. vbi ponitur ꝑ curis. & in eo. 8. Et ītelligerem afflictionē que verſatur in terra. Itē מַעֲנָה Maane. i. Iugerū. ſ. agri: quod par boū ī die poteſt arare. aut ſulcus. ſ. qui fit cū aratro. 1. Reg. 14. In media parte iugeris quā par boū in die arare conſueuit. p̄s. 128. Supra dorſum meū fabricauerunt peccatores: prolōgauerūt iniquitatē ſuam. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Supra dorſum meū arauerunt arantes: prolongauerunt ſulcum ſuū. Item לְמַעַן Lemàan. i. propterea: ꝑpter quod. vt. ideo. idcirco. Iob. 18. Nunquid propter te derelinquetur terra. p̄s. 51. Vt iuſtificeris in ſermonibus tuis. Prouer. 16. Vniuerſa propter ſemetip̄m operatꝰ eſt dn̄s. Vide etiam de hoc ſupra in dictione מַעַן Máan.

[Margin: מַעֲנָה Iugerū. Sulcus. לְמַעַן Propter. Ut.]

עָנָף Aanaph. ramus. propago. frōdes. Leuit. 23. Et ramos ligni denſarū frondiū. p̄s. 79. Et arbuſta eius cedros dei. Pro quo beatus hieronymus trāſtulit. Et rami illius cedri dei. Ezech. 17. Vt faciat frondes & portet fructū. Et in eodē. 19. Fructus eius & frōdes eius creuerūt ex aquis. & in eodem. 36. vos autem montes iſrael ramos veſtros germinetis. Malach. 4. Que non relinquet eis radicem & germē. Pro quo hebrei legunt. Radicem & ramum.

[Margin: עָנָף Ramus. arbuſta. Frondes. Germen.]

עָנַק Aanac. onerare. circūligare. ſ. collo. Deut. 15. Dabis viaticū. Pro quo hebrei legūt. Onerans onerabis eū ſ. muneribꝰ & viatico: vt portet ſecū. p̄s. 72. Ideo tenuit eos ſuperbia. i. circūligauit eos ſuperbia. Et inde עֲנָק Aanac. i. torques ſeu monile quod collo circunligatur. Canti. 4. Et in vno crine colli tui. Pro quo hebrei legunt in vno torque vel in vno monili colli tui. Et in plurali עֲנָקִים Aanacim. Prouer. 1. Et torques collo tuo. Reperitur etiam עֲנָקוֹת Aanacoth: ſecundū terminationē femininorū. Iudi. 8. Et preter torques aureos circū colla camelorum. Eſt etiā עֲנָק Aanac nomen ꝓprium viri magne ſtature. Nu. 13. Vbi erāt achiman & ſiſai & tholmai filii enac. Et in eodem. Ibi vidimus monſtra quedam filiorum enac de genere giganteo.

[Margin: עָנַק Onerare. circūligare. עֲנָק Torques. עֲנָקִים עֲנָקוֹת Torques. עֲנָק Enac. Gigas.]

עָנַשׁ Aanas. mulctare. cōdēnare. dānare. Exo. 21. Subiacebit dāno quantum maritus mulieris expetierit. Pro quo hebrei legunt. Et mulctabunt eū ſiue condēnabūt eum quātum maritus mulieris expetierit. Deut. 22. Condēnātes inſuper centum ſiclis argenti. 2. Paralipo. 36. Et condēnauit terram centum talentis. Prouer. 17. Non eſt bonum dānum inferre iuſto. i. non eſt bonū condēnare vel dānare iuſtum: ſiue iuſto. nā in hebreo eſt datiui caſus. & in eodē. 22. Innocens ptrāſiit & afflictus eſt dāno. i. dānatus eſt. Amos 2. Vinum dānatorū bibebant. Et inde עֹנֶשׁ Oónes. i. dānū ſeu mulcta. 4. Reg. 23. Et īpoſuit mulctā terre centū talēta.

[Margin: עָנַשׁ Mulctare. condēnare. Damnū inferre. עֹנֶשׁ Mulcta.]

עָסַס Aaſas. calcare. conculcare. comprimere. Et ſcribitur cum ſimplici ſámach. vt Malach. 4. Et calcabitis impios. Et inde עָסִיס Aaſis. i. muſtum ſeu ſuccus dulcis: eo qđ fit cōculcatione vel compreſſione. Canti. 8. Et muſtum malorum granatorum meorū. Eſa. 29. Et quaſi muſto ſanguine ſuo inebriabūtur. Ioel. 1. Qui bibitis vinū in dulcedine. & in eodem. 3. Stillabunt montes dulcedinem.

[Margin: עָסַס Calcare. עָסִיס Muſtum. Dulcedo.]

עֳפָא Oopha. Ramus. ſeu frōdes. & ſolum inuenitur in numero plurali. ſ. עֳפָאִים Oophaim. p̄s. 103. De medio petrarum dabunt uoces. Pro quo hebrei legunt. De medio ramorum vel frondium dabunt voces. Vnde beatus hieronymus in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. De medio nemorum dabunt voces. Et aliquādo ſcribitur ſine aleph. Dan̄. 4. Folia eius pulcherrima.

[Margin: עֳפָא עֳפָאִים Rami. Nemora. Folia.]

עָפַל Aaphal. contenebrari. incredulum eſſe. Nu. 14. At illi cōtenebrati aſcenderunt in verticem montis. Abach. 2. Ecce qui incredulus eſt non erit recta anima eiꝰ in ſemet ipſo. Hebrei tamen dicunt ꝙ ſignificat repugnantiam vel contumaciam. Alii vero dicunt ꝙ ſignificat elationem vel ſuperbiam. Et inde עֹפֶל Oóphel. i. tenebroſum. Eſa. 32. Tenebre & palpatio facte ſunt ſuper ſpelūcas. Hebrei vero dicunt ꝙ ſignificat turrem vel fortaliciū. Vnde beatus hiero. in ſuis explanationibus ſuper predicto loco ſic ait. lxx. pro tenebris & palpatione que facte ſunt ſuper ſpelūcas in ſempiternum: tranſtulerunt. Et erunt ille ſpelunce vſqꝫ in eternum. Quod in hebreo dicitur עֹפֶל Oóphel: & בַּחַן Baán quas hebrei duas turres in ieruſalem fuiſſe arbitrātur excelſas atqꝫ firmiſſimas: q̄ his appellantur nominibus. Quarū prior interp̄tatur tenebre ſiue nubilū: qđ vſqꝫ ad nubes erigeret caput: altera ꝓbamētū & firmitas. ſiue vt ſymmachus vertit inquiſitio: eo quod in contēplando culmine eius oculi fallerētur. Hec hieronymus. Mich. 4. Et tu turris gregis nebuloſa. Ponitur etiam pro veſpera. 4. Reg. 5. Cūqꝫ veniſſet iam veſperi. Eſt etiam עֹפֶל Oóphel. nomē propriū turris vel arcis. 2. Paralipo. 27. Et in muro óphel multa cōſtruxit. & in eodē. 33. Vſqꝫ ad óphel exaltauit illum. Nee. 3. Nathinei autem habitabant in óphel. Ponitur etiam pro templo: eo quod erat altum & eminens ad inſtat turris & arcis. vt in eodem. A turre magna & eminenti vſqꝫ ad murum templi. Item עֲפֹל Aapol. infirmitas anus: quam ficum vocāt. & ſolū inuenitur in numero plurali. ſ. עֲפֹלִים Aapolim. quam infirmitatem tranſlatio noſtra circūloquendo exprimit. Deut. 28. Percutiat te dn̄s vlcere egypti & partem corporis per quā ſtercora digeruntur. 1. Reg. 5. Et percuſſit in ſecretiori parte natium.

[Margin: עָפַל cōtenēbrari. עֹפֶל Tenebre. nebuloſa. Veſper. עֹפֶל Ophel. Templum. עֲפֹל Ficus infirmitas. עֲפֹלִים Ficus.]

עַפְעַף Aaphaph. palpebra. & ſolū inuenitur in numero plurali. p̄s. 131. Et palpebris meis dormitationē. De quo vide ſupra in dictione עוּף Ooph.

[Margin: עַפְעַף Palpebra.]

עָפָר Aaphar. Puluis. terra. Gen̄. 2. Formauit igitur dominus deus hominē de limo terre. Pro quo hebrei legūt Formauit igitur dn̄s deus hominē puluerem de terra. & in eodem. 3. Quia puluis es & in puluerē reuerteris. Nu. 23. Quis dinumerare poſſit puluerem Iacob. Deut. 9. Omino qꝫqꝫ in puluerē redigēs. Iob. 28. Ferrū de terra tollitur. Ponitur etiā pro cinere. Nu. 19. Tolletiſqꝫ de cineribꝰ cobuſtionis atqꝫ peccati. Reperitur etiā in plurali עֲפָרוֹת Aaphroth. Iob. 28. Et glebe illius aurū. vbi ponitur ꝑ glebis. Prouer. 8. Et cardines orbis terrarū. Et inde verbū עִפֵּר Iiphar. qđ ſignificat puluerizare. i. puluerē vel terrā ſpargere. 2. Reg. 16. Terrāqꝫ ſpargens. Pro quo hebrei legunt. Et puluerizabat puluere. Et inde עֹפֶרֶת Oophéreth. i. plūbū: eo quod habet plurimā partē terreſtris elemēti. Exo. 15. Submerſi ſūt quaſi plūbum in aquis vehemētibus. Iob. 29. Stillo ferreo & plūbi lamina. Hiere. 6. Conſumptū eſt plūbum. Zach. 5. Et ecce talentū plumbi portabatur. Itē עֹפֶר Oópher. i. hinulus. Canti. 6. Similis eſt dilectus meꝰ capree hinuloqꝫ ceruorū. Et in plurali עֳפָרִים Oopharim. vt in eodem. 4. Duo vbera tua ſicut duo hinuli.

[Margin: עָפָר Limus. Puluis. Terra Cinis. עֲפָרוֹת Glebe. Terre. עִפֵּר Terrā ſpargere. עֹפֶרֶת Plūbum. עֹפֶר Hinulus. עֳפָרִים Hinuli.]

עֵץ Ees. lignum. arbor. Gen̄. 1. & lignum pomiferū faciens fructum iuxta genus ſuum. & in eodē. 18. Et requieſcite ſub arbore. Leuit. 23. Fructꝰ arboris pulcherrime. Deut. 28. Om̄es arbores tuas & fruges terre tue rubigo cōſumet Scribitur etiā cum he in fine. Hiere. 5. Cedite lignum eius. Pro quo hebrei legūt. Cedite lignum. i. ligna. Vbi ſecundū hebreos he vltimū nō denotat ꝓnomē tertie perſone: quia

[Margin: עֵץ Lignum. arbor.]

© Biblioteca Nacional de España

ſcribitur ſine puncto mapic. Oſee.4. Populus meus in li⸗
עֵצִים gno ſuo interrogat. Et in plurali עֵצִים Eeſim. Geñ.22.Cū⸗
Ligna. qꝫ concidiſſet ligna in holocauſtum.& in eodē.Ecce inquit
ignis & ligna. Ioſ.9. Ligna cedant aquaſqꝫ comportēt.p̄s.
עֵץ 103.Saturabuntur ligna campi.Significat etiam עֵץ Ees ma
manubriū. nubriū ſecuris: ſiue haſtile lācee. Deut.19. Ferrūqꝫ lapſum
Haſtile. de manubrio amicū eius percuſſerit.1. Reg.17. Haſtile au
tem lancee eius erat quaſi liciatorium texentium.

עָצַב עָצַב Aaſab.contriſtare.meſtum eſſe.dolere.ad iracundiam
prouocare.affligere.laborare.Geñ.6.Et tactus dolore
contriſtar. cordis. Pro quo hebrei legunt. Et contriſtatus eſt in corde
ſuo.Et loquitur de deo more humano.& in eodem.34.Ira
ti ſūt valde. Pro quo hebrei legūt. Cōtriſtari ſunt viri & ira
ti ſunt valde.& in eodem. 45. Nolite pauere. Pro quo he⸗
brei legunt.Et nunc nolite contriſtari.& in eodem. Contri
Dolere. ſtatus eſt enim ſuper dauid.2.Reg.19. Dolet rex ſuper filio
ſuo.3.Reg.1. Nec corripuit eum pater ſuus.i.nec cōtriſtauit
1.Paralipo.4.& feceris me a malitia nō opprimi. Pro quo
meſtū eſſe. hebrei legunt.non contriſtari.Eſa.54.Merentem ſpū vo⸗
cauit te dñs.ſignat etiā affligere.p̄s.55.Tota die verba mea
execrabātur. Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.trā⸗
Affligere. ſtulit. Tota die ſermonibus me affligebant. Eccl's.10. Qui
transffert lapides affligetur in eis.Eſa.63. Ipſi autem ad ira⸗
cundiam ꝓuocauerunt & afflixerūt ſpūm ſancti eius.Signi
Facere ficat etiam laborare vel facere.Iob.10. Manus tue fecerunt
עֶצֶב me & plaſmauerūt me. Et inde עֶצֶב Eeſeb.ſiue עֹצֶב Ooſeb.
עֹצֶב i.dolor.afflictio.triſtitia.labor. Geñ.3. In dolore paries fili⸗
Dolor. os.1.Paralipo.4.Quia peperi eū ī dolore. Prouer.10. Nec
Afflictio. ſociabitur cū eo afflictio.& in eodem.15.Et ſermo durus ſu
ſcitat furorē.Pro quo hebrei legunt.Et ſermo triſtis aut ſer
mo afflictionis vel doloris ſuſcitat furorem.Eſa.14.Cū re⸗
Labor. quiem dederit tibi dñs de labore tuo. Scribitur etiā cū thau
עַצֶּבֶת in pricipio & dicitur עַצֶּבֶת Aaſabeth.vt in eodem.10. Qui
Dolor āuuit oculo dabit dolorē. & in eodē.15.Et in merore animi
Meror deiicitur ſpūs. Scribitur etiā quādoqꝫ cū mē in principio &
מַעֲצֵבָה he in fine & dicitur מַעֲצֵבָה Maaſeba.Eſa.50. In doloribus
Dolor. dormietis. Quod ī hebreo legitur ſingulariter.ſ.in dolore
עַצְּבוֹת vel in triſtitia aut in afflictiōe dormietis. Et ī plurali עַצְּבוֹת
opera. Aaſeboth.Iob.9. Verebar omīa opera mea. Pro quo he.le.
Dolores. Verebar omēs labores vel dolores meos.p̄s.146.Et alligat
cōtritiōes. contritiones eorū. ideſt dolores eorum. Et aliquādo ſcribi
עִצָּבוֹן tur cū nū in fine & dicitur עִצָּבוֹן Iiſabon.Geñ.3. Multipli⸗
Dolores cabo erūnas tuas. ꝓ quo hebrei legūt. Labores vel dolores
Labores. tuos.& in eodem. In laboribus comedes ex ea.& in eodem.
5.Iſte cōſolabitur nos ab operibus noſtris & laboribus ma
עֶצֶב nuū noſtrarū. Significat etiā עֶצֶב Eeſeb.ſubſtātiā vel pecu⸗
Labores niā labore acquiſitā.Prouer.5. Et labores tui ſint in domo
aliena.i.ſubſtātia tua. Eſa.58. Et omnes debitores veſtros
repetitis. Pro quo hebrei legunt. Et omnes pecunias vr̄as
Pecunie. ſiue ſubſtantiā veſtram repetitis. Ponitur etiam עֶצֶב Eeſeb
עֶצֶב pro vaſe fictili.Hiere.22. Nunquid vas fictile atqꝫ contritū
vas fictile. iſte ieconias. Significat etiā idolum vel ſimulachrū.p̄s.138.
Iniquitas Et vide ſi via iniquitatis in me eſt.Pro quo beatus hiero.in
Idolum. pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.Et vide ſi via idoli in me eſt.Eſa.
48. Ne forte diceres idola mea fecerunt hec. Quod in he⸗
breo legitur ſingulariter.ſ.idolū meū fecit hec.Et in plura⸗
עַצְּבוֹת li עַצְּבוֹת Aaſeboth.ſiue עֲצַבִּים Aſabim.p̄s.15.Multiplicate
עֲצַבִּים ſunt infirmitates eorum.Pro quo beatus hiero.in pſal.iux⸗
Idola ta he.ve.tranſtulit. Multiplicabuntur idola eorum. Poteſt
etiam legi multiplicabuntur dolores vel infirmitates eorū.
p̄s.105.Quas ſacrificauerunt ſculptilibus chanaam.p̄s.113.
ſculptilia Simulachra gentium argentum & aurum. Oſee.4. Parti⸗
ſimulachra ceps idolorum ephraim.Et inde verbum tertie coniugatio

nis:quod ſignificat idolatrare ſiue idola colere.Hiere.44.
faciemus ei placentas ad colendum eam. Colere ido la

עָצַד Aaſad.aſcia inſtrumētum fabri. Et ſcribitur cum mē עָצַד
in principio & dicitur מַעֲצָד Maaſad.Hiere.10.Opus מַעֲצָד
manuū artificis in aſcia.In alio vero loco btūs hieronymus Aſcia
tranſtulit. limā. Eſa.44. Faber ferrarius lima operatus eſt. Lima

עָצָה Aaſa.Claudere.ſ.oculos. Prouer.16.qui attonitis ocu עָצָה
lis cogitat praua.Pro quo hebrei legunt. Qui claudit Claudere
oculos ſuos ad cogitandū praua.Item עָצֶה Aaſe.i.ſpina dor עָצֶה
ſi.Leuit.13.Et caudam totam cum renibus.Pro quo hebrei
legunt. Et caudam totam iuxta ſpinam diuidat eam. Et eſt
idem ſenſus cum littera noſtra. Spina

עָצֵל Aaſel.piger.Prouer.16.vade ad formicam o piger.& עָצֵל
in eo.16. Sic piger his qui miſerūt eū.Et inde עַצְלָה Piger
Eeſla.ſiue עַצְלוּת Aaſluth.i.pigredo ſiue pigritia. Prouer. עַצְלָה
19.Pigredo īmittit ſoporem.& in eodem.31.Et panē ocio⸗ עַצְלוּת
ſa non comedit.Pro quo hebrei legunt. Et panem pigritie Pigredo.
ſeu ocioſitatis nō comedit. Et ī plurali עֲצַלְתַּיִם Aaſalthaim Pigritia
Eccl's.10.In pigritiis humiliabitur cōtignatio.Et inde ver עֲצַלְתַּיִם
bum pigritare ſeu pigrum eſſe. Iudi.18.Nolite ceſſare:ea⸗ Pigritie
mus & poſſideamus terram .i.nolite pigritare. ſiue nolite Pigritare
ocioſi eſſe.

עָצַם Aaſam.fortificare.roborare.preualere.ſuperare.po⸗ עָצַם
tentiorem eſſe. Multiplicari.claudere.ſ.oculos. Geñ.
26.Quoniā potētior nobis factus es valde. Exo.1.Ac robo Potētiorē eſſe
rati nimis impleuerunt terram.p̄s.37. Inimici autē mei vi Roborare
uunt & cōfirmati ſūt.Pro quo btūs hiero ī.pſal.iuxta he.ve.
tranſtulit. Inimici autē mei viuētes cōfortati ſunt. p̄s.104.
Et firmauit eū ſuper inimicos eius.i.cōfortauit eum. Dañ. Firmare
11.Et ſuperabit in modico populo. Significat etiā multipli
care.Hiere.15. Multiplicate ſunt mihi vidue eius ſuper are⸗
nam maris. & in eodē.30. Dura facta ſunt peccata tua. Pro
quo hebrei legunt. Multiplicata ſeu cōfortata ſunt peccata mltiplicar
tua. Et inde עָצוּם Aaſum.i.fortis.robuſtus.multiplicatus. עָצוּם
Exo.1.Ecce populus iſrael mult9 & fortior nobis eſt.Nu.32. Fortis
Et erat illis ī iumētis infinita ſubſtātia. Pro quo he.le.Mul Multum
ta nimis.& in plurali עֲצוּמִים Aaſumim.p̄s.9.Et cadet cum עֲצוּמִים
dñatus fuerit pauperum. Pro quo beat9 hiero.in pſal.iuxta
he.ve.tranſtulit.Et irruet viribus ſuis valēter. Poteſt etiam vires
legi.Et irruet ſiue cadet fortib9 ſuis vl' robuſtis ſuis.Prouer. Fortes
7.Et fortiſſimi quiqꝫ interfecti ſunt ab ea.& in eodē.18. Et Fortiſſimi
inter potentes quoqꝫ diiudicat. Amos.5. Et fortia peccata Potentes
veſtra.Zach.8. Et venient populi multi & gentes robuſte. Robuſte
Et inde עֹצֶם Ooſem.i.fortitudo.robur.Deut.8. Fortitudo עֹצֶם
mea & robur man9 mee.Iob.21.Iſte moritur robuſtus.Pro Fortitudo
quo hebrei legūt.Iſte moritur in fortitudine vel in robore.
Scribitur etiam cū he vel thau in fine.Eſa.40.Fortitudinē
& roborē multiplicat.& ī eodē.41. Afferte ſi quid forte ha Robur
betis dicit rex iacob.. Vbi illud forte nō eſt aduerbium dubi Forte
tandi:ſed eſt nomen adiectiuū quaſi diceret.Afferte ſi quid
validū & forte habetis ad ſatiſſaciēdū pro vobis.& in eodē.
47.Propter duritiam incantatorū tuorū vehementer.Pro Duritia
quo hebrei legunt. Propter fortitudinem vel multitudinē
incantatorum tuorum ſeu incantationū tuarum. Nañ.3.In
ethiopia fortitudo eius. Scribitur etiā cū thau in principio תַּעֲצוּמָה
& dicitur תַּעֲצוּמָה Thaaſuma.i.fortitudo.cui9 plurale habe⸗ Fortitudo
tur.p̄s.67.Vbi dicitur ipſe dabit virtutē & fortitudinē ple⸗
bi ſue. Pro quo he.le. Ipſe dabit virtutē & fortitudines ple
bi ſue. Et inde עֶצֶם Eeſem.i.os ab oſſe:eo quod eſt durū & עֶצֶם
forte.Geñ.2.Hoc nunc os ex oſſibus meis.& in eodem.29. Os
Os meū es & caro mea.2.Reg.5.Os tuū & caro tua ſumus
p̄s.101. Ahdeſit os meū carni mee.p̄s.138. Nō eſt occultatū
os meū a te. Sed in predicto loco aliqui hebrei legunt.Non

© Biblioteca Nacional de España

עֶצֶם est occultata ſubſtantia mea a te. Nam apud hebreos עֶצֶם
Subſtãtia Eceſem dicitur ſubſtantia. Et in plurali עֲצָמוֹת Aaſamoth.ſe
עֲצָמוֹת cundum terminationem pluralẽ femininorũ. Exo.13. Tulit
Oſſa quoq; moyſes oſſa ioſeph ſecum. p̄s.21. Dinumerauerũt
oñia oſſa mea. Eſa.66. Et oſſa veſtra quaſi herba germina
bunt. Ezech. 37. Qui erat plenus oſſibus. Reperitur etiã
עֲצָמִים עֲצָמִים Aaſamim.in gñe maſculino. Geñ.2. Hoc nũc os ex
Oſſa oſſibus meis. Eccl's.11. Et qua ratione compingantur oſſa
עָצַם in ventre pregnantis. Et inde verbum עָצַם Iiſem.i.exoſſa
Exoſſare. re. Hiere.50. Iſte nouiſſimus exoſſauit eum nabuchodono
עֶצֶם ſor rex babylonis. Ponitur etiã עֶצֶם Eceſem pro ebore: quod
eſt os elephãtis. Threñ.4. Rubicũdiores ebore ãtiquo. He
Ebur brei tamen dicunt ꝙ in predicto loco ſignificat totũ homi-
nem ſeu totum corpus hominis. Vnde in predicto loco ipſi
legunt. Rubeſcũt corpore magis quã gẽme.ſ.rubicũde. Itẽ
עֶצֶם עֶצֶם Eceſem.i.idem.ipſemet. Geñ.7. In articulo diei illi⁹ in
Idem. greſſus eſt noe.i.in eodem die.ſiue in ipſomet die. & in eo-
Ipſa dem.17. In ipſa die ſicut p̄ceperat ei deus. & in eodẽ. Eadẽ
Eadem. die circunciſus eſt abraam. Exo.24. Et quaſi celum cũ ſere
num eſt. Pro quo hebrei legunt. Et quaſi ipſummet celũ.ſi
עָצַם ue quaſi ſubſtãtia celi. Item עָצַם Iiſem.i.claudere.ſ.oculos.
Eſa.29. Claudit oculos veſtros. & in eodẽ.33. & claudit ocu
Claudere. los ſuos ne videat malum.
עָצַר עָצַר Aaſar.detinere.retinere.cõtinere.prohibere.ceſſare.
claudere.concludere.obſidere.dñari. Nu.16. Et plaga
Ceſſare ceſſauit.i.retenta eſt. Et in eodem. Poſtq̃ quieuit interitus.
Quieſcere i.poſtq̃ retenta eſt plaga. Iudi.13. Obſecro te vt aquieſcas
Retinere p̄cibus meis. Pro quo hebrei legunt. Detineamus obſecro
detinere te.i.detinearis vt prandeas. & in eodem. Si me cogis nõ co
medam panes tuos.i.ſi me detines. 1. Reg.21. Et quidẽ ſi de
Continere mulieribus agitur continuimus nos ab heri & nudius terti⁹
morã facere 4. Reg.4. Nec mihi moram facias in eundo: & hoc age qđ
precipio tibi. Pro quo hebrei legũt. Nec detinearis mihi vt
aſcẽdam.ſ.ſuper aſinũ.niſi dixero tibi. & in eo.18. Ne occu
pet te pluuia.i.ne detĩeat te. 2. Paralip.13. Nec valuit vltra re
ſiſtere hieroboam. Pro quo hebrei legunt. Nec retinuit vir
tutem aut vires hieroboã. & in eodem.20. Nec potuerũt ire
in tharſis. Pro quo hebrei legunt. Nec retinuerũt virtutem
eundi in tharſis. Iob.12. Si continuerit aquas: omnia ſicca-
Ceſſare buntur. & in eodem.29. Principes ceſſabant loqui. Ps.105.
Et ceſſauit quaſſatio. Dañ.10. Et nihil in me remãſit viriũ.
Pro quo hebrei legunt. Et non retinui virtutẽ vel vires. Si
Cõcludere gnificat etiam claudere.vel obſidere. Geñ.16. Ecce cõcluſit
me dñs ne parerem. Hebrei tamẽ legunt ꝓhibuit me. Et in
eodem.20. Cõcluſerat enim dñs omnẽ vuluã domus abime
Claudere. lech. Deut.11. Iratuſq; dñs claudat celum. 1. Reg.21. Erat au
tem vir quidã de ſeruis ſaul in die illã intus in tabernaculo
dñi.i.clauſus in tabernaculo dñi. 3. Reg.8. Si clauſum fuerit
Obſidere celum. 4. Reg.17. Obſedit eum & vinctũ miſit in carcerẽ.
עָצוּר Et inde עָצוּר Aaſur.i.clauſus ſiue retẽtus. Deut.32. Et clau
Clauſus. ſi quoq; defecerũt. De quo vide ſupra in dictiõe עָזַר Aazar.
Hiere.20. Quaſi ignis ſtuans clauſuſq; in oſſibus meis. Et
in eodem.39. Cum clauſus eſſet in veſtibulo carceris. Et in
עֹצֶר de עֹצֶר Ooſer.i. retentio.ſiue clauſura. Prouer.30. Os vul-
clauſura. ue.i.clauſura matricis. Ponitur etiam pro anguſtia. Eſa.53.
Anguſtia. De anguſtia & de iudicio ſublat⁹ eſt. & inde מַעְצוֹר Maaſor.
מַעְצוֹר i.detentio ſiue ꝓhibitio. 1. Reg.14. Quia non eſt dño dif-
difficile ficile ſaluare vel in multis vel in paucis. Pro quo hebrei le-
detẽtio. gunt. Quia non eſt dño detẽtio ſeu prohibitio vt ſaluet vel
cohibere in multis vel in paucis. Prouer.25. Qui nõ poteſt in loquẽ
do cohibere ſpũm ſuum. Pro quo hebrei legunt. Cui nõ eſt
prohibitio ſpũi eius. Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. Et
inde עֲצָרָה Aaſara.ſiue עֲצֶרֶת Aaſereth.i.cetus ſiue collectio

vel concurſus populi in vnũ locum. Leuit.23. Eſt enim ce- Cetus.
tus atq; collectio. Eſa.1. Iniqui ſũt cetus vr̃i. Hiere. 9. Quia Collectio
omẽs adulteri ſunt & cetus preuaricatorũ. Ioel.1. vocate ce-
tum. Item עָצַר Aaſar. Dñari.preualere. 1. Reg. 9. Iſte dñabi עָצַר
tur populo meo. 2. Paralipo. 14. Non ꝓualeat contra dñari.
te homo. Et inde עֶצֶר Eceſer.i.dñium ſiue regnũ. Beat⁹ hie Preualere.
ronymus trãſtulit opes. Iudi.18. Magnarũq; opum. ꝓ quo עֶצֶר
hebrei legunt. poſſidens regnum vel dominium. opes
Dominiũ
עָקַב Aacab.ſupplantare.inueſtigare. Geñ.27. Et ſupplan עָקַב
tauit me en altera vice. Hiere. 9. Omnis frater ſupplã- ſupplãtare
tans ſupplantauit. Oſee.6. Supplantata ſanguine. Et in eo.
12. In vtero ſupplantauit fratrẽ ſuũ.i.plantam pedis eius te
nuit. Ponitur etiam pro inueſtigare. Iob.37. Et non inueſti inueſtigare
gabitur cum audita fuerit vox eius. Et inde עָקֵב Aacheb.ſi- עָקֵב
ue עֵקֶב Ececheb.i.calcaneus.plãta.ſ.pedis.aut veſtigiũ: ſeu עֵקֶב
retributio. Geñ.3. Tu inſidiaberis calcaneo eius. & in eodẽ. Calcaneus
25. Plantam fratris tenebat manu. Iob.18. Tenebitur plan Planta
ta illius laqueo. Ps.40. Magnificauit ſuper me ſupplantio
nem. Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.trãſtulit. Le
uauit contra me plantam. p̄s.48. Iniquitas calcanei mei cir
cundabit me. p̄s.69. Auertantur ſtatim erubeſcentes. Pro
quo beatus hieronymus tranſtulit. Reuertantur ad veſtigiũ Veſtigiũ.
confuſionis ſue. p̄s.118. Et exquirã eam ſemp. Pro quo bea
tus hieronymus tranſtulit. Et cuſtodiam eam per veſtigiũ.
Et in plurali declinatur tam maſculine q̃ feminine. maſcu-
line. Canti.1. Abi poſt veſtigia gregũ tuorum. feminine. vt veſtigia
p̄s.76. Et veſtigia tua non cognoſcentur. p̄s.88. Quod ex-
probrauerũt cõmutationem xp̄i tui. Pro quo beatus hiero
nymus tranſtulit. Qui exprobrauerunt veſtigia xp̄i tui. Si
gnificat etiam poſteriorẽ ſeu extremã partẽ vel finẽ alicui⁹
rei: ſicut planta eſt extrema pars corporis. vt Geñ.49. Et
ip̄e accingetur retrorſum.i.accingetur poſterior. Ioſ.8. Ita Retrorſum
vt nouiſſimi multitudinis occidentalẽ plagam vrbis attin Poſterior
gerent. p̄s.39. Ferant cõfeſtim confuſionẽ ſuã. Pro quo bea Nouiſſimi
tus hieronymus tranſtulit. Pereant poſt confuſionẽ ſuam. Poſt.
Prouer.22. finis modeſtie timor dñi. Et quia retributio da Finis.
tur poſt laborẽ: ideo ponitur etiã pro retributione vel mer
cede laboris. Deut.7. Si poſtq̃ audieris hec iudicia. ꝓ quo
he.le. Et erit merces ſeu retributio ſi audieritis iudicia hec
p̄s.18. In cuſtodiẽdis illis retributio multa. p̄s.118. Inclina retributio.
ui cor meũ ad faciendas iuſtificationes tuas in eternũ ꝓpter
retributionẽ. & beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.
Inclinaui cor meũ vt facerem iuſtitias tuas propter eternã
retributionem. Poteſt etiam legi ſic. Ad eternum veſtigiũ:
ſiue ad ſeculi finẽ.i. vſq; ad ſeculi finẽ. Significat etiã ꝓpter
ꝓpterea.eo quod. Geñ.26. Eo qđ obedierit abraã voci mee eo ꝙ.
Nu.14. Seruũ meũ caleb qui plenus alio ſpũ. ꝓ quo he.le.
& ſeru⁹ me⁹ caleb eo ꝙ fuit ali⁹ ſpũs cũ eo. Itẽ עָקֹב Aacob. עָקֹב
i.prauus ſeu iniquus. Eſa.40. Et erunt praua in directa. Prauus.
Hiere.17. Prauũ eſt cor hoĩs & inſcrutabile. & inde עָקְבָּה o עָקְבָּה
ocba.i.inſidie ſeu inſidioſe. 4. Reg.10. porro iehu faciebat Inſidie
hoc inſidioſe. Et ſecundũ hoc ſignificatũ. Oſee.6. Vbi nos
hẽmus ſupplãtata ſanguĩe: põt ẽt legi.ĩſidiatrix ſanguini.
עָקַד Aacad.ligare.alligare.vĩcire. Geñ.22. cũq; alligaſſet עָקַד
Iſaac filiũ ſuũ. & ĩde עֵקֶד ecched.i.camera.ſeu loc⁹ vbi Alligare
paſtores ſolent oues ligare vt tõdeãtur. 4. Reg.10. Cũq; ve עֵקֶד
niſſet ad cameram paſtorum. Et inde עָקֹד Aacod.i.animal camera
maculoſũ qđ habet maculas diuerſi coloris circũligatas cor עָקֹד
pori ſeu pedibus. Geñ.30. Maculoſa & varia & diuerſo maculoſum
colore reſperſa. Et in eodem.31. Alba queq; accipes ꝓ mer-
cede: omnes greges alba pepererũt. ꝓ quo hebrei legũt.
Maculoſa ſeu varia.i.habentia maculas albas. & in eodem.
Varios & maculoſos ac diuerſorum colorum.

© Biblioteca Nacional de España

עקה Aache.antemurale.ſiue paru9 murus: qui tecto ante ponitur:ne quis inde cadat.& ſcribitur cum mē in principio & dicitur מעקה Maache. Deut.22. Cum edificaueris domū nouam:facies murum tecti per circuitum. Et ſolū inuenitur in predicto loco.
(margin: עקה. מעקה. Murus.)

עקל Aacal.peruertere.cuius participium paſſiuū ſecunde coniugationis.ſ.מעוקל Meucal habetur.Abach.i.vbi dicitur ꝓpterea egredietur iudicium peruerſum. Et inde עקלתון Aacalathō.i.peruerſus ſiue tortuoſus.Eſa.27.Et ſuper leuiathā ſerpentem tortuoſum.Et inde עקלקלה Aacalcala.cū duplici coph & cū duplici lamed.i.ꝑuerſum:prauū deuiū. Et ſolum inuenitur in numero plurali.ſ. עקלקלות Aacalcaloth. Iudi.5. Ambulauerunt per calles deuios.p̄s. 124. Declinantes autem in obligationes. Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.Qui autem declināt ad prauitates ſuas.
(margin: עקל. מעוקל. Peruerſū. עקלתון. Tortuoſus. עקל קלות. Deuia. prauitates)

עקר aacar.euellere.erradicare.ſuffodere.ſubneruare Geñ. 49.Et involuntate ſua ſuffoderunt murū.Poteſt etiā legi. Et in voluntate ſua ſubneruauerūt bouem. & ſecundū aliquos hebreos dicitur de ioſeph qui dictus eſt bos. Deut. 33.Quaſi primogeniti tauri pulchritudo eius. Eccl's.3.Tēpus plantandi & tēpus euellendi.Soph.2. Et acharon erradicabitur.Significat etiam ſubneruare.Ioſ.11. Equos eorū ſubneruabis.& in eodem. Equos eorum ſubneruabit.1.Paralipo.18.Subneruauit omnes equos curruum. Et īde עקר Aacar.i.ſterilis. Deut.7. Non erit apud te ſterilis vtriuſqꝫ ſexus. Et in genere feminino עקרה Aacara. vt in predicto loco.& Geñ.11.Erat autē ſarai ſterilis.Exo.23. Nō erit in fecunda nec ſterilis in terra tua.p̄s.112. Qui habitare facit ſterilem in domo.Eſa.54.Lauda ſterilis que non paris.Item עקר Eécher.i.radix.aut ſtirps.ſeu trūcus.Leuit.25.Et attenuatus frater tu9 vēdiderit ſe ei:aut cuiq̄ꝫ de ſtirpe ei9.Dañ. 4.Verūtamē germē radicū eius in terra ſinite.pro q̄ he.le. Verūtamen trūcū radicum eius in terra ſinite.
(margin: עקר. ſuffodere. Euellere. Erradicar. ſubneruare. עקר. ſterilis. עקרה. ſterilis. עקר. ſtirps. Germen. Truncus)

עקרב Aacrab.ſcorpio. Deut.8.ſcorpio ac dipſas. Et ī plurali עקרבים Aacrabim.Nu.34. Per aſcēſū ſcorpionum.3.Reg.12. Ego autem cedam vos ſcorpionibus.
(margin: עקרב. Scorpio. עקרבים. ſcorpiões.)

עקש Aacas. peruertere. deprauare. prauū eſſe.ſeu prauū cōprobare.Iob.9.Si innocentē oſtendero:prauū me cōprobabit.Pro quo hebrei legunt.Et deprauabit me.& eſt ſenſus ſicut in littera noſtra.Prouer.10. Qui autē deprauat vias ſuas:manifeſtus erit.& in eodem.28.Qui peruerſis ingreditur viis:concidet ſemel.Pro quo he.le.Qui deprauat vel peruertit vias ſuas: concidet in vna:ſiue concidet ſemel Eſa.59. Semite eorū incuruate ſunt eis.i.ꝑuerſe ſiue deprauate ſunt.poteſt etiā legi ſic.Semite eorum ꝑuerterunt eos. Mich.3. Et omnia recta ꝑuertitis.Et inde עקש Iiches.i.peruerſus ſiue prauus.Deut.32.Generatio peruerſa atqꝫ praua 2.Reg.22. Et cum peruerſo peruerteris.Prouer.8.Non eſt in eis prauū quid neqꝫ ꝑuerſum. Et in plurali עקשים Iicheſim.Prouer.2.Quorū vie peruerſe ſunt.& in eodē.11. Abominabile dño cor prauū.Pro quo hebrei legūt.Abominatio eſt dño praui corde.i.abominabiles ſunt dño. Et inde עקשות Iicheſuth.i. ꝑuerſitas.prauitas.Prouer.4. Remoue a te os prauū.Pro quo he.le. Remoue a te prauitatem oris.
(margin: עקש. Prauum. cōꝑbare Deprauar. incuruari. peruertere. עקש. Peruerſus. עקשים. peruerſe. Praui. עקשות. Prauitas)

ערר Aarir.ſolus.orbatus.i.abſqꝫ liberis. Geñ.15.Eego vado abſqꝫ liberis.Et in plurali ערירים Aaririm.Leuit. 20.Abſqꝫ liberis morietur.& in eo.Abſqꝫ filiis morietur.
(margin: ערר. Orbatus abſqꝫ liberis. ערירים. abſqꝫ filiis)

ערב Aarab.miſcere.cōmiſcere.adueſperaſcere. obtenebrare.fideiuſſorē eſſe. Vadē eſſe aut vadē ſe offerre.in fidē recipere.ſpondere.ſub pignore accipere.Dulce ſeu amenum eſſe.Eſd.9.cōmiſcuerunt ſemen ſanctū cū populis terrarum.p̄s.105.Et cōmixti ſunt inter gentes.Prouer.14.Et in gaudio eius non miſcebitur extraneus. & in eodē.20. Ei qui reuelat myſteria & ambulat fraudulēter & dilatat os ſuū ne cōmiſcearis. & in eodem.24. Et detractoribus non cōmiſcearis. Ezech.16. Oēs amatores tuos quib9 cōmixta es.Ponitur etiā pro applicare.Hier.36. Quis enim iſte eſt: qui applicet cor ſuū vt appropinquet mihi.i.qui cōmiſceat cor ſuū vt appropinquet mihi.Et inde ערב Eéreb.i.mixtio diuerſorū hoīm vel diuerſarū rerū. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit. Vulgus ꝓmiſcuū. Exo.12. Sed & vulgus promiſcuū innumerabile aſcendit cum eis. Nee.13.Separauerunt omnē alienigenā ab iſrael.Pro quo hebrei legūt.Separauerunt omnē mixtionem.ſ.aliorum populorū. Hiere. 25.Et vniuerſis generaliter.Pro quo hebrei legunt.Et omī mixtioni.i.vulgo ꝓmiſcuo.& in eodē.50. Et ad omne vulgus qui eſt in medio eius. Et inde ערב Aarob.i.cōmixtio muſcarum diuerſi generis.Exo.8.Et implebūtur omes domus egyptiorum muſcis diuerſi generis.& in eodem.Et venit muſca grauiſſima.i.multitudo muſcarū.p̄s.104. Dixit & venit cynomia. Pro quo beatus hiero.in pſ.iuxta he.ve. tranſtulit.Dixit & venit muſca omīmoda.Hebrei tamen dicunt ꝙ ſignificat cōmixtionē aīalium & ſerpētum venenoſorum:aſpectuqꝫ terribiliū.Et inde ערב Eéreb.ſiue ערב Aáreb.i.veſpera.nox.eo quod in ea nō poteſt homo diſtinguere figuras ſeu formas rerū:quaſi omīa eſſent cōmixta.Geñ. 1.Et factum eſt veſpere & mane dies vnus. & in eodem. Et veſperam vocauit noctem.& in eodem.49.Et veſpere diuidet ſpolia.Exo.16.veſpere comedetis carnes.Iob.7.Et rurſus expectabo veſperā.p̄s.54.Veſpere & mane & meridie. Et declinatur pluraliter ערבים Aarbáim. Exo.12.Immolabitqꝫ eum vniuerſa multitudo filiorū iſrael ad veſperā.Pro quo hebrei legunt.Inter veſperas.& dicunt ꝙ ſunt due veſpere:vna.ſ.quādo ſol īcipit declinare ad occidētem: alia vero quādo iā occidit ſol & ocultatur nobis: & in hoc ſpacio tēporis quod eſt inter primā veſperā & ſecundā:debebat occidi agnus paſchalis ſecūdū hebreos. Significat etiam ערב Eéreb.occidētē ſeu occaſum.i. illā ptē mūdi qua ſol occidit Hiere.25.Et cunctis regibus occidētis.& cōmuniter ſcribitur cum mē in principio & dicitur מערב Maarab.p̄s.106.A ſolis ortu & occaſu.Eſa.43.& ab occidente cōgregabo te. Et in eo.59.Et timebūt qui ab occidente ſunt nomen dñi. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur מערבה Maaraba.1. Paralip.26.trans iordanē cōtra occidentem.2.Paralip.23. Extra ciuitatem dauid ad occidentem. & in eodem.32. Et auertit eas ſubter ad occidentem vrbis Dauid.Eſa.45. Vt ſciant hi qui ab ortu ſolis & qui ab occidente. Et inde verbum ערב aarab.ideſt adueſperaſcere:ſeu diē ad occaſum declinare:vel pernoctare:ſeu veſpere aliquid opari.Iudi.19. Conſidera quoniam dies ad occaſum decliuior ſit.1.Regū. 17.Procedebat vero philiſte9 mane & veſpere.Et inde verbum ערבה áarba.ideſt obſcurata eſt. ſeu obtenebrata eſt. Eſa.24. Deſerta eſt omnis letitia. Pro quo hebrei legunt. Adueſperata eſt ſeu obſcurata eſt omnis letitia. poteſt etiam deriuari a ערבה Aaraba.quod ſignificat deſertū vt īfra dicetur.Et inde ערב Ooreb.ideſt coruus:eo quod eſt nigri coloris.Geñ.8.Dimiſit coruum.Leuit.11. Et omne coruini generis. Iob.38. Quis preparat coruo eſcam. Et in plurali ערבים Oorbim.3.Reg.17. Coruiſqꝫ precepi vt paſcant te.Et in eodem.Coruiqꝫ deferebant ei panē.Prouer. 30.Suffodiant eum corui de torrēte.Item ערב Aarab.ideſt fideiuſſorē eſſe. in fidem accipere. Vadem ſe offerre.ſpondere.Geñ.43. Ego ſuſcipio puerum.ideſt in mea fide accipio:ſiue vadem me offero pro eo.Et in eodem.44.qui in meā hūc recepi fidē.Iob.17.libera me & pone me iuxta te.
(margin: ערב. Cōmiſcere. Miſcere. Applicare. ערב. Vulgus ꝓmiſcuum. Vulgus. ערב. Muſce diuerſi gñis. Muſca omīmoda. ערב. ערב. Veſpera. ערבים. Veſpera. ערב. Occidens. מערב. Occaſus. מערבה. occidens. ערב. Declinare ad occaſū veſpere ꝓcedere. ערבה. adueſpeꝛaſcere. ערב. Coruus. ערבים. Corui. ערב. Vadē ſe offerre accipe in fidem.)

© Biblioteca Nacional de España

Pro quo hebrei legunt. Pone obſecro vadem pro me: ſiue fi-
dem fac pro me vel ſponde pro me: & pone me iuxta te. p̄s.
118. Suſcipe ſeruū tuū in bonū. Pro quo btūs hiero. in pſal.
Spondeſ. iuxta he. ve. trāſtulit. Spōde pro ſeruo tuo in bonū. Prouer.
6. Si ſpopōderis ꝓ amico tuo. & in eodē. 11. Affligetur ma
Fidēfaceſ lo qui fidem facit pro extraneo. Et in eodem. zz. Qui ſe va-
des offerunt pro debitis. Eſa. 36. Et nunc trade te dn̄o meo
regi aſſyriorum. ſ. vt te accipiat ī ſuam fidem. Poteſt etiam
legi ſic: trade vadem dn̄o meo. ſ. pro duobus millibus equis
tibi accomodandis: vt ſequitur in textu. & in eodem. 38. Re-
ſponde pro me. debet legi. Spōde pro me. Significat etiam
oppignorare. Nee. 5. Agros noſtros & vineas & domos no-
Oppignorare ſtras oppignorauimus vt accipiamus frumentum. Et inde
עֲרֻבָּה עֲרֻבָּה Aaruba. i. fideiuſſio ſeu vades. aut pign9. 1. Reg. 17. Et
cum quibus ordinati ſunt diſce. Pro quo hebrei legunt. Et
pignus eorum accipe. ſ. ſi ſub pignore vel in fide acceperūt
Pignus. cibaria & alia neceſſaria: ſolue ꝓ eis debitum. Poteſt etiam
legi ſecundum primā ſignificationem ſic. Et cōmixtionem
eorum accipe. i. diſce cum quibus cōmixti vel ordinati ſūt.
ſicut eſt in littera noſtra. Prouer. 17. Cū ſpoponderit amico
ſuo. Pro quo hebrei legunt. Cum ſpoponderit. i. fideiuſſe-
Fideiuſſio עֵרָבוֹן rit fideiuſſionem pro amico ſuo. Et inde עֵרָבוֹן Eerabon.
arrabo ideſt. pignus. Gen̄. 38. Patiar quod vis: ſi dederis mihi arra-
bonem. & in eodem. Quid tibi vis pro arrabone dari. Vn-
de hec dictio arrabon ab hebreo traxit originem. Et inde
תַּעֲרֻבוֹת תַּעֲרֻבוֹת Thaaruboth. i. obſides. qui loco pignoris ponūtur
Obſides 4. Reg. 14. Et obſides: & reuerſus eſt ī ſamariā. 2. Paralipo.
25. Nec non & filios obſidum reduxit in ſamariā. Et inde
מַעֲרָב מַעֲרָב Maarab. i. negociatio ſeu mercatio aut mercatum. eo
quod negociatores dant & accipiunt in fidem vel ſub vade
Negociatio vel pignore. Ezech. 27. fuerunt in populo negociationis
tue. Pro quo he. le. Fuerūt in te ad nogociandum negocia-
tionem tuam. Et in eodem. Et vaſa erea adduxerunt popu-
lo tuo. Pro quo hebrei legunt. Et vaſa erea adduxerūt in ne-
gociatione tua vel in mercatu tuo. & in eo. Et mel & oleum
nundine & reſinā propoſuerūt in nūdinis tuis. Et in eodem. Et na-
ues tharſis principes tui in negociatione tua. Et in eodem.
Et multiplex inſtrumētū tuū. Pro quo hebrei legūt. Et mul-
tiplex negociatio tua. & in eodem. Naute tui & gubernato-
res tui tenebant ſupellectilē tuā. Pro quo he. le. Negociabā-
tur negociationē tuā. & in eodē. In multitudine diuitiarū
tuarum & populorum tuorum ditaſti reges terre. Pro quo
hebrei legūt. In multitudine diuitiarū tuarū & negociatio-
opes num tuarū ditaſti reges terre. & in eodē. In profundis aqua-
עָרַב rum opes tue. i. negociationes tue. Item עָרַב Aarab. i. iocū-
Iocūdū eē dum ſeu amenū vl' ſuaue eſſe: aut dulce eſſe: placere. p̄s. 103.
Suauē eē. Iocundum ſit ei eloquiū meū. Prouer. 3. Et ſuauis erit ſom-
nus tuus. & in eodem. zo. Suauis eſt homini panis mēdacii.
Dulce eſſe Cāti. 2. Quia vox tua dulcis. Hiere. 3. Et ſomnus meus dul-
Placere. cis fuit mihi. Oſee. 9. Nec placebunt ei ſacrificia eorū. Ma-
lach. 3. Et placebit dn̄o ſacrificiū iuda & ieruſalem. Et ſecun-
dum predictum ſignificatum exponūt aliqui hebrei illud
Hiere. 36. Vbi dicitur. quis enim iſte eſt vt applicet cor ſuū.
Pro quo ipſi legunt. Qui amenū ſiue iocundum faciet cor
עֵרֶב ſuum. Item עֵרֶב Eéreb. i. ſubtegmen. ſ. filū quod textores
ſubtegmē. cum ſtamine texunt. Leuit. 13. Que lepram habuerit in ſta-
mine atq; ſubtegmine. & in eodem. Iſta lex lepre veſtimēti
עֵרֶב lanei & linei: ſtaminis atq; ſubtegminis. Itē עֵרֶב Eéreb. ſiue
עֲרָבָה עֲרָבָה Aaraba. i. deſertum ſiue ſolitudo campeſtris. Deut. 1.
Solitudo In ſolitudine campeſtri cōtra mare rubrum. Iob. 24. vigi-
cāpeſtris lantes ad predam preparāt panem liberis. Pro quo hebrei
legunt. Vigilantes ad predam in deſerto panem ſiue eſcam
Deſertuȝ. iuuenibus ſiue liberis. i. latrocinātes in deſerto querunt pa-
nem liberis ſuis. Et in eodem. 39. Cui dedi in ſolitudine do- Solitudo.
mū. Eſa. 35. Et exultabit ſolitudo. & in eodem. Et torrentes
in ſolitudine. & in eodem. 51. Et ſolitudinem eius quaſi hor-
tum dn̄i. Hiere. 50. Deſerta inuia & arens. Abach. 1. Velo-
ciores lupis veſpertinis. Pro quo hebrei legunt. Velocio-
res lupis deſerti. Soph. 3. Iudices eius lupi veſpere. Pro quo
hebrei legunt. Lupi deſerti vel ſolitudinis. Poteſt etiam ſi-
gnificare veſperam ſicut eſt in littera noſtra: vt ſupra dictū
eſt. Et in plurali עַרְבוֹת Aárboth. ſiue עֲרָבוֹת Aaraboth. Nu. עַרְבוֹת
35. In campeſtribus moab. p̄s. 67. Iter facite ei qui aſcēdit עֲרָבוֹת
ſuper occaſum. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. cāpeſtria l.
tranſtulit. Preparate viam aſcēdenti per deſerta. Hebrei ta- Deſerta
mē dicunt ꝙ in predicto loco ſignificat celum empyreum.
A iocūditate vel amenitate dictum: vt ſupra dictū eſt. Item
עֲרָב Aarab. i. arabia. Regio ſic dicta: quia eſt prope deſertū. עֲרָב
Eſa. 21. Onus in arabia. Hiere. 25. Et cūctis regibus arabie. arabia.
Ezech. 27. Arabia & vniuerſi prīcipes cedar. Et inde עֲרָבִי עֲרָבִי
Aarabi. i. arabs. Eſa. 13. Non ponet ibi tentoria arabs. Et in arabs.
plurali עֲרָבִים Aarabim. z. Paralip. 21. Suſcitauit ergo dn̄s עֲרָבִים
contra ioram ſpiritum philiſtinorū & arabum qui cōfines Arabes
ſunt ethiopib9. Item עֲרָב Aarab. i. ſalix. & ſolū inuenitur in עֲרָב
numero plurali. Leuit. 24. Et ſalices de torrente. Eſa. 44. Salices.
Quaſi ſalices iuxta fluentes aquas

עָרַג Aarag. ingemiſcere. clamare. Beatus hieronymus trā- עָרַג
ſtulit deſiderare. p̄s. 41. Quēadmodū deſiderat ceruus Deſideraſ
ad fōtes aquarum: ita deſiderat anima mea ad te deus. Ioel.
1. Sed & beſtie agri quaſi area ſitiens imbrē ſuſpexerunt ad
te. vbi ꝓ omnibus his dictionibus. ſ. quaſi area ſitiēs imbrē
ſuſpexerunt: in hebreo eſt vnū verbū tantū. ſ. תַּעֲרֹג Thaa- תַּעֲרֹג
rog. pro quo hebrei legunt. Ingemiſcent ſeu clamabūt. Po- īgemiſceſ
teſt etiam deriuari a dictione עֲרוּגָה Aaruga. que ſignificat עֲרוּגָה
areā. ſiue areolā. i. lineam plantationū. Canti. 5. Gene illius areola
ſicut areola aromatū. Et in plurali עֲרֻגוֹת Aarugoth. Ezech. עֲרֻגוֹת
17. Vt irrigaret eam de areolis germinis ſui. areole

עָרוֹד Aarod. onager. i. aſinus ſilueſtris. Iob. 39. Et vincula עָרוֹד
onagri qs ſoluit. Dan̄. 5. & cū onagris habitatio ei9. onager

עָרָה Aara. fundere. effundere. euacuare. exinanire. nudare עָרָה
diſcooperire. Gen̄. z4. Effundēſq; hydriā in canalib9 Fundere.
2. Paralipo. 24. Effundebatq; pecuniā que erat in arca. p̄s. Effundere
135. Qui dicūt exinanite: exinanite. p̄s. 140. In te ſperaui Exinanire
nō auferas aīam meā. Pro quo btūs hiero. in pſal. iuxta he.
ve. tranſtulit. Ne euacues animā meā. Eſa. 32. Donec effun- Euacuare
datur ſuꝑ nos ſpūs de excelſo. & in eodē. 53. Pro eo quod
tradidit in mortē aīam ſuā. i. effudit vel exinaniuit. Et inde
מַעֲרֶה maare. i. decliuiū mōtis ſeu collis quo aque defluūt. מַעֲרֶה
Iudi. 20. Et ab occidentali vrbis parte. Pro quo hebrei le-
gunt. Et a decliuio gabaa. Significat etiam nudare vel re- Decliuiuȝ
uelare aut diſcooperire. Leuit. 20. Et reuelauerit turpitudi- Reuelare
nem eius. Et in eodem. Qui hoc fecerit: ignominiam car-
nis ſue nudabit. Eſa. 3. Et dominus crinem earum nudabit nudare
Et in eodem. zz. Et parietem nudabit clypeus. Thren̄. 4.
Inebriaberis atq; nudaberis. Abach. 3. Suſcitans ſuſcita-
bis arcum tuum. Pro quo hebrei legunt. Nudatione nu-
dabis arcum tuum. Poteſt etiam deriuari a dictione עור
Yur que ſignificat ſuſcitare: ſicut eſt in littera noſtra. Et in-
de עֶרְיָה Eeria. ideſt nudatio. ſeu nuda. vel diſcooperta. עֶרְיָה
Beatus hieronymus trāſtulit confuſione vel ignominia ple-
na. Ezech. 16. Et eras nuda & confuſione plena. Et in eo- Confuſiōe
dem. Quādo eras nuda & confuſione plena. Et in eodem. plena
Et relinquēt te nudam plenamq; ignominia. & inde עֶרְוָה עֶרְוָה
Eerua. i. turpitudo: ſeu ignominia. Leuit. 18. Omnis ho-
mo ad proximam ſanguinis ſui non accedet vt reuelet tur-
pitudinem eius. Et in eodē. Turpitudinem patris tui & tur- turpitudo

© Biblioteca Nacional de España

pitudinē matris tue non diſcooperies:mate tua eſt:nō reue
labis turpitudinem eius. & in eodem. Turp itudinē vxoris
ignominia patris tui.Eſa.20. Diſcoopertis natibus ad ignomiam egy
Infirmior pars. pti.Ponitur etiam pro infirmiori parte vel immunita:aut
leſione. Geñ.42. Vt videatis infirmiora terre veniſtis. Et
immunita in eodem.Immunita terre huius conſiderare veniſtis.Eſd.
Leſio. 4. Et leſionem regis videre nefas ducimus. Et inde מַעַר
מַעַר Maar.i.nuditas.Naū.3. Et oſtendam in gentibus nuditatē
Nuditas. tuā.Ponitur etiā pro ſimilitudine.3.Reg.7. Et palmas qua
ſi ſimilitudinem hominis ſtantis.Sed etiam in predicto lo=
co hebrei legunt. Quaſi nuditatem hominis.i.quaſi ſimili
עָרוֹת tudinem hominis nudi.Item עָרוֹת Aaroth.i.herbe.grami
na.ſecundum hebreos.Eſa.19. Nudabitur alueus riui a fon
Gramina. te ſuo.Pro quo hebrei legunt. Herbe ſeu gramina ſuper ri
uum vel ſuper flumen:ſuper ora fluminis.ſed magis pro=
prie ſignificat nudare:ſicut eſt in littera noſtra.Nā eadem di
ctio habetur.Abach.3.vbi dicitur nud aſti fundamētū eius
vſq; ad collum.Et inde verbum ſeu participium quarte cō=
מִתְעָרֶה iugationis מִתְעָרֶה Mithare.ideſt vireſcens.ps.36.Et eleua
Vireſcens tum ſicut cedrus libani.Pro quo hebrei legunt. Et vireſcēs
ſicut indigenam virentem. Et beatus hieronymus in pſal.
fortiſſim9. iuxta he.ve.tranſtulit.Et fortiſſimū ſicut indigenā virentē.
עָרַךְ עָרַךְ Aarach.ordinare. diſponere.componere.preparare.
militare. eſtimare.apreciare.equiparare.Geñ.22.De
Cōponere Ordinare ſuper ligna compoſuit.Exo.40. Ordinatis coram propo=
ſitionis panibus. Pro quo hebrei legūt. Et ordinauit ſuper
eo ordinationem panum.Leuit.6. Et impoſito holocauſto
deſuper. Pro quo hebrei legūt.Et ordinauit vel compoſuit
Ponere. ſuper eam holocauſtū. & in eodem.24. Ponetq; eas aaron
a veſpere vſq; mane.i.ordinabit ſeu diſponet eas. & in eo
dem. Super candelabrū mundiſſimum ponētur ſemper in
conſpectu dñi.Pro quo hebrei legūt.Sup candelabrū mun
diſſimū ordinabit ſeu diſponet lucernas in conſpectu dñi
ſemper.2. Reg.23. Firmū in omnibus atq; munitum. Pro
quo hebrei legunt. Ordinatum ſeu preparatū in omnibus
atq; cuſtoditum.Iob.32.Nihil locutus eſt mihi.Pro quo he
brei legūt.Et non ordinauit ad me verba.ps.5. Mane aſta
bo tibi.Pro quo hebrei legunt. Mane ordinabo ad te:ſuple
orationē meā.Et beatus hiero. in pſal. iuxta he.ve. tranſtu
lit. Mane preparabor ad te. Iob.16. Hominis eſt animum
Preparar̄ preparare.Eſa.30.Preparata eſt enim ab heri thopheth.Et
in eodem.44.Et ordinem exponat mihi.Ioel.2.Sicut po
pulus fortis preparatus ad preliū. Significat etiā militare.
i.aciem bellatorū ordinare vel diſponere aut dirigere.vt.1.
Aciē diri= gere. Reg.17.Et direxerunt aciē ad pugnandū contra philiſtiim
Et in eodē. Direxerāt autē aciem iſrael:ſed & philiſtiim ex
Militare. aduerſo fuerant p̄parati.Iob.6. Terrores dei militant con=
Diſponer̄. tra me.& in eo.33. Et aduerſus faciē meā conſiſte.i.diſpone
aciē contra me & conſiſte. vel ſic. Prepara ſeu diſpone te co=
עֵרֶךְ rā me:& conſiſte.Et inde עֵרֶךְ Eereth.i.ordinatio. ſeu diſpo
ſitio.Exo.40. Pones ſuper eā que rite p̄parata ſūt.Pro quo
he.le. Et ordinabis ordinationē eius.vbi ponitur verbū &
ordinatio. nomē ab eo deriuatū.Scribitur etiā cū mē in principio & dr̄
מַעֲרָכָה מַעֲרָכָה Maaracha.ſiue מַעֲרֶכֶת Maarecheth.Exo.39. Cande
מַעֲרֶכֶת labrum:lucernas.Pro quo hebrei legunt.Candelabrū mun
ordinatio. diſſimū & lucernas eius:lucernas ordinationis. Leuit.24.
Quorum ſenos altrinſecus ſuper menſam puriſſimā. Pro
quo hebrei legunt. Ordinationē ſeu diſpoſitionē ſex panū
ſuper menſam puriſſimā. Ponitur etiam pro acie ordinata
ad bellādum: ſiue pro p̄lio vel agmine.1. Reg.4. Ego ſum
Prelium. qui veni de prelio:& ego qui de acie fugi hodie.& in eo.17.
Acies. Et ad exercitū qui egreſſus eſt ad pugnā.i.ad aciem. Et in
eodem.Direxerat autē aciē iſrael:ſed & philiſtiim ex aduer=

ſo fuerant preparati.Pro quo hebrei legūt. Et ordinauerūt
iſrael & philiſtiim aciem contra aciem.Et in plurali מַעַרְכוֹת מַעֲרָכוֹת
Maarachoth.1. Reg.17. Ego exprobraui agminibus iſrael agmina.
hodie.& in eodem. De geth de caſtris philiſtinorū.i.de acie
bus vel de agminibus philiſtinorū.& in eodē. Qui expro=
brauit acies dei viuētis. Itē עֲרַךְ Aarch.i.eſtimare:apprecia עֲרַךְ
re.equiparare.Leuit.27. Et quantū ille eſtimauerit & vide Eſtimare.
derit eū poſſe reddere.& in eodē. Qui diiudicans vtrū bo=
num aut malū ſit.Pro quo hebrei legunt. Et eſtimabit ſeu a
preciabit eū ſacerdos inter bonū & malū.& in eodē. Conſi=
derabit eā ſacerdos vtrū bona an mala ſit.i. appreciabit ſeu appreciar̄.
eſtimabit.& in eodem. Et iuxta preciū quod ab eo fuerit cō
ſtitutum eſtimabitur.4. Reg.23. Et cū indixiſſet terre per
ſingulos vt cōferretur iuxta preceptum pharaonis:& vnū
quēq; iuxta vires ſuas exegit tam argentū q̄ aurū.Pro quo
hebrei legūt. Verūtamen appreciauit ſeu eſtimauit terram
vt daret argētū iuxta preceptū pharaonis:ſecundū eſtima=
tionem vel appreciationē vniuſcuiuſq; viri.i.vnuſquiſq; de
dit iuxta eſtimationē ſue facultatis: ſed in tranſlatione chal
daica eſt ſicut in littera noſtra.Iob.28.Non adequabitur ei adequare,
aurum & vitrū.ps.88. Quoniā quis in nubibus equabitur Equare.
domino.Eſa.40.Aut quā imaginē ponitis ei. Pro quo he=
brei legūt. Aut quā imaginē vel ſimilitudinē adequatis vel
equiparatis ei. Et inde עֵרֶךְ Eerech.i.eſtimatio.ſeu appre=
ciatio.vel equiparatio.Iudi.17.Daboq; tibi per annos ſin= עֵרֶךְ
gulos decē argenteos ac veſtem duplicem. Pro quo hebrei
legunt. Ac eſtimationē veſtiū.i. ſicut fuerit eſtimatū vel ap= Eſtimatio
preciatū. Iob.28.Neſcit homo preciū eius.i.appreciationē Precium.
eius.ps.54. Tu vero homo vnanimis. Pro quo hebrei le=
gunt. Et tu homo quaſi eſtimatio mea.i.ego eſtimabam te
tāq; me ipſum. Scribitur etiam cū duplici caph. Leuit.27.
Sub eſtimatiōe dabit p̄ciū.& in eo.Si fuerit maſcul9 a vice=
ſimo āno vſq; ad ſexageſimū annū dabit quīquagīta ſiclos
argenti.p quo he.le.Et erit eſtimatio maſculi a viceſimo an
no vſq; ad ſaxageſimū annū:eritq; eſtimatio quinquagin=
ta ſiclos argenti. & in eodē. Si pauper fuerit & eſtimationē
reddere nō valet.& in eodē. Omnis eſtimatio ſiclo ſanctua=
rii ponderabitur. Scribitur etiam cū he articulari in princi
pio.vt in eodem. Supputabit ſacerdos iuxta annorū nume
rum vſq; ad iubileū precium. & in eodem. Et dabit ille qui
vouerat eū dño. Pro quo hebrei legunt.Et dabit eſtimatio=
nem ſeu preciū in die illa ſanctificatū domino. Et dicūt ali=
qui hebrei q̄ caph vltima que ponitur in predicta dictione
denotat ſecundā perſonam. Vnde ipſi legunt. eſtimationē
tuā ſeu preciū tuū. Et dicūt q̄ loquitur cū ſacerdote:cui per
tinebat talis appreciatio vel eſtimatio.
עָרֵל Aaral.Preputiari.i.preputiū habere.cōſopiri. Leuit. עָרֵל
19. Auferetis preputia eorū.Pro quo he.le. Preputia= preputiar̄.
bitis preputia eius.i.immundi vel prohiti erūt vobis eius
fructus tāq; preputiū.Et in eodem.Poma que germinant im עָרְלָה
munda erunt vobis nec edētur.Et inde עָרְלָה Orla.i.prepu
tiū. Geñ.34. Nec dare ſororē noſtrā homini incircūciſo.
Pro quo he.le.Homini cui eſt preputiū.Exo.4.Et circunci preputium
dit p̄putiū filii ſui.Deut.10.Circūcidite igitur preputiū cor
dis veſtri.Et in plurali עֲרָלוֹת Aaraloth.Ioſ.5. Et circunci= עֲרָלוֹת preputia.
dit filios iſrael in colle p̄putiorū. Et inde עָרֵל Aarel.i.p̄pu. עָרֵל
ciatus ſiue incircūciſus.Geñ.17. Maſcul9 cuius p̄putii caro Incircūci ſus.
circūciſa non fuerit. Leuit.26.Donec erubeſcat incircūciſa
mēs eorū.Eſa.52.Nō adiiciet vltra vt ptrāſeat p te incircūci
ſus & imundus.Et in plurali עֲרֵלִים Aarelī.i.Reg.31.Ne for עֲרֵלִים
te veniāt incircūciſi.2.Reg.1.Ne exultēt filie incircūciſorū incircūciſi
Ezech.32.Deſcende & dormi cū incircūciſis.dr̄ etiā de ho=
mine qui eſt duro corde:vel qui habet inepta & incōpoſita.

© Biblioteca Nacional de España

labia vel aures ineptas. Exo.6.cū icircūciſus ſim labiis. Le
uit.26.Donec erubeſcat incircūciſa mens eorum. Hiere.6.
Ecce incircūciſe ſunt aures eorū:& audire non poſſunt. E=
zech.44.Omnis alienigena incircūciſus corde. Et in eo.
Incircuncíſus corde & incircuncíſus carne.ſignificat etiam
עָרַל ſupradicta dictio עָרַל Aaral conſopiri quaſi רָעַל Raal. A=
Cōſopiri. bach.2.Bibe tu & conſopire.

עָרַם עָרַם Aaram. Aſtutū ſiue callidū eſſe.callide agere ſeu ma
Callide in ligne agere.1.Regum.23.Recogitat enī de me ꝙ cal=
ſidiari. lide inſidier ei.Ps.82.Super populū tuū malignauerūt cō=
malignare ſiliū.Prouer.15.Qui aūt cuſtodit increpatiōes aſtutior fiet
Aſtutū eē. Et in eo.19.Peſtilēte flagellato ſtultus ſapiētior erit.i.aſtu=
עָרוּם tior erit.& inde עָרוּם aarum.i. callidus.aſtutus. malignus.
Callidus Gen̄.3.Sed & ſerpēs erat callidior.Prouer.27.Aſtut⁹ vidēs
Aſtutus. mala abſconditus eſt.Et in plu.עֲרוּמִים Aarumim. Iob.5.
עֲרוּמִים Qui diſſipat cogitationes malignorū.& in eo.15.Et imita
Maligni. ris linguā blaſphemātiū.pro quo he.le.liguā callidorū vel
עָרְמָה malignorū.& inde עָרְמָה oorma.i.aſtutia.calliditas. Ioſ.9.
Callide cogitantes tulerūt ſibi cibaria.pro quo he.le.& fe=
Aſtutia cerūt ēt ipſi in calliditate ſiue in aſtutia:& tulerunt ſibi ciba
ria.Iob.1.Qui apphendit ſapiētes in aſtutia eorū. Prouer.
1.Vt detur paruulis aſtutia.& in eo.8.Intelligite paruuli a=
עֵירוֹם ſtutiā.Itē עֵירוֹם Eerom.ſiue עָרוֹם aarom.i.nudus ſiue nu=
עָרוֹם da aut nuditas.Gen̄.3.Eo quod nudus eſſem. Deut.28.In
Nudus nuditate & in omni penuria.Eſa.20. Vadens nudus & diſ=
Nuditas. calciatus.Et in eo.Sicut ambulauit ſeru⁹ meus Eſaias nu=
dus & diſcalciatus.Ezech.23.Et dimittēt te nudam & igno
minia plenā.Scribitur ēt cū iod poſt aim.Ezech.18.& nu=
dū operuit veſtimento.& in plu.עֲרוּמִּים aarumim.Gen̄.3.
עֲרוּמִּים Erat aūt vterq; nudus.ꝑ quo he.le. Et erāt ambo nudi. Et
Nudi. in eo.Cūq; cognouiſſēt ſe eē nudos.Iob.22.Et nudos ſpo
מַעֲרָם liaſti veſtibus.& inde מַעֲרָם Maaram.i.nuditas.2.Paralip.
28.Oēſq; qui nudi erāt veſtierūt de ſpoliis.pro quo he.le.
Nuditas. Et oēm nuditatē eorū veſtierunt de ſpoliis.Item עֲרֵמָה are
עֲרֵמָה ma.i.aceruus.cumulus.Ruth.3.Iſſetq; ad dormiēdū iuxta
Aceruus aceruū manipulorū.Canti.7.venter tuus aceruus tritici.
עֲרֵמוֹת Et in plu.עֲרֵמוֹת aaremoth.2.Paralip.31.Fecerunt aceruos
Aceruí. plurimos.Nee.4.nūquid edificare poterunt lapides de a=
עֲרֵמִים ceruis pulueris. reperitur etiam עֲרֵמִים aaremim in gene=
Aceruí. re maſculino.Hiere.50.Tollite de via lapides & redigite in
Cōgregari aceruos.& inde verbū paſſiuū.i.coaceruatū eſſe: ſeu cōgre
gari.Exo.15.& in ſpū furoris tui cōgregate ſunt aque. Itē
עַרְמוֹן עַרְמוֹן Aarmon.i.platanus:nomē arboris.Gen̄.30. Virgas
Platanus populeas virides & amygdalinas & ex platanis.Ezech.31.
Et platani non fuerunt eque frondibus illius.& dicunt ali=
qui hebrei ꝙ ſignificat arborem caſtaneū.

עָרִס עָרִס Aaris.maſſa.ſeu paſta ex farina & aqua cōſperſa. Pro
q̄ btūs hiero.trāſtulit pulmētū. Nu.15.Sicut de areis
Pulmētum primitias ſepabitis:ita de pulmētis dabitis primitias dn̄o.

עַרְעָר עַרְעָר Aarar.ſiue עֲרוֹעֵר aaroer.ſpecies arboris humilis na=
עֲרוֹעֵר ſcentis in locis deſertis.pro quo btūs hiero. trāſtulit
Mirica Miricā.Hiere.17.Erit enim quaſi mirica in deſerto. Poni=
Humilis. tur ēt pro humili.p̄s.101.Reſpexit in orationē humiliū.de
עֲרוֹעֵר quo vide ſupra in dictione עוּר vur.Eſt ēt עֲרוֹעֵר aaroer no=
men proprium loci prope deſertum exiſtentis.Deut.2.Ab
Aroer. aroer que eſt ſuper ripam torrentis Arnon.Eſa.17. Dereli
cte ciuitates Aroer gregibus erunt.

עָרַף עָרַף Araph.ſtillare.fluere.influere.exceruicare. excerebra
Cōcreſcere. re.ideſt ceruicem vel cerebrum ſecare vel confringere
Deut.32.Concreſcat vt pluuia doctrina mea. pro quo he=
Stillare. brei legunt.Stillet ſiue influat vt pluuia doctrina mea.Et
Caligare. in eo.33.Celiq; caligabunt rore.pro quo hebrei legunt.ce=
liq; eius ſtillabūt rore.Iob.36.Que de nubibus fluunt:que
protegunt cuncta deſuper.pro quo he.le.Que de nubibus Protegere
fluunt ſtillant ſiue influunt ſup hominū multitudinē. & in
de עֲרִיפֵי aariphe.pro quo beatus hieronymus tranſtulit ca עֲרִיפֵי
liginem.Eſa.6.Et lux obtenebrata eſt in caligine eius.He=
brei vero dicunt ꝙ ſignificat celos propter ſuā influētiam caligo.
in īferiora.Itē עֹרֶף ooreph.i.ceruix.Gen̄.49.Manus tue ī celi
ceruicibus inimicorum tuorum.Exo.32.Cerno ꝙ popul⁹ עֹרֶף
iſte dure ceruicis ſit.Deut.10.Et ceruicē veſtrā ne induretis ceruix.
amplius.4.Reg.17.Indurauerūt ceruicem ſuā iuxta cerui
cem patrū ſuorū.Ponitur ēt pro dorſo vel tergo. Hiere.2.
Verterūt ad me tergū & non faciē.Et in eo.18. Dorſum & Tergum.
non faciem oſtendam eis.Et inde verbum עָרַף aaraph.i.de Dorſum.
ceruicare.excerebrare.ceruicem ſeu cerebrū cedere vel con עָרַף
fringere.Exo.13.Quod ſi nō redemeris interficies. ꝑ quo
he.le.Et ſi non redemeris deceruicabis eum.Et in eo. Sup
vitulam que in valle percuſſa eſt.i.deceruicata eſt. Eſa.66. Deceruica
Quaſi qui excerebret canem. Sign̄at ēt confringere. Oſee. re.
10.Ipſe confringet aras eorum. Excerebra
re.
cōfringere

עֲרָפֶל עֲרָפֶל Aaraphel.caligo.obſcuritas.tenebre.Exo.20.moy=
ſes autem acceſſit ad caliginem. Deut.4.Tenebre caligo.
& nubes & caligo.

עָרַץ Aaras.timere.formidare.terreri.fractum animo & cō עָרַץ
ſternatum eſſe.percutere.ſeu confringere. roborari.
fortificari. Deut.6.Non timebis eos.& in eo.20.Nolite ce= Timere.
dere:nec formidetis eos.Ioſ.1.noli metuere & noli timere. Formidare
Iob.13.Contra foliū quod vento rapitur oſtendis potenti
am tuam.pro quo he.le.nunquid foliū raptū .ſ. vento ter= Terrere.
res ſeu confringes.Et in eo.31.Si expaui ad multitudinem Expaueſce
nimiam.Eſa.8.Ipſe pauor veſter:& ipſe terror veſter.& in re.
eo.29.Et deū iſrael predicabūt.pro quo he.le.formidabūt
ideſt predicabunt fortitudinē ſuam.Significat ēt percutere
vel confringere.Eſa.2.Cum ſurrexerit percutere terrā. Et Percutere
inde מַעֲרָצָה maaraſa.i.terror.Eſa.10.Confringet lagūculā מַעֲרָצָה
in terrore.& inde עָרִיץ Aaros.ideſt fractura.Iob.30. In de= Terror.
ſertis habitant torrentiū.i.in fracturis torrentiū.Significat עָרִיץ
ēt p̄dicta dictio roborare vel fortificare.Ps.10. vt nō appo= Fractura.
nat vltra magnificare ſe homo ſuper terram. i. fortificare magnifica
vel roborare ſe.Eſa.47. Si forte quid proſit tibi:ſi poſſis ri.
fieri fortior.& inde עָרִיץ Aaris.i. fortis vel robuſtus. Eſa. Fortificare
49.Et quod ablatū fuerit a robuſto ſaluabitur. Hiere.20. fortiorem
Tanq; bellator fortis.& in plu.עָרִיצִים aariſim.Iob.27. Et fieri.
hereditas violentorum quā ab omnipotente ſuſcipient.i. עָרִיץ
hereditas robuſtorum.p̄s.53.Et fortes queſierunt animā Robuſtus.
meam.Ps.85.Et ſynagoga pot ētium queſierunt animam fortis.
meā.Eſa.25.Ciuitas gentiū robuſtarum timebit te.Et ī eo. עָרִיצִים
Spūs enim robuſtorū quaſi turbo impellens parietē. Et in Violenti.
eo.Propaginē fortiū marceſcere facies.Ezech.31.Succidēt fortes.
eū alieni & crudeliſſimi nationū.vbi ponitur pro crudeliſ= Potentes
ſimis.Scribitur ēt cū nun in principio & dicitur נַעֲרָץ naa= Robuſti.
ras.Ps.88. Deus qui glorificatur in conſilio ſanctorum. Crudeliſſi
Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. Deus mi.
robuſtus In arcano ſanctorum. נַעֲרָץ
robuſtus

עָרַק Arac.Rodere.comedere.Iob.30.Qui rodebant in ſo עָרַק
litudine.Et in eodem.Et qui me comedunt non dor= rodere.
miunt.Et ſolum inuenitur in predictis locis.Hebrei tamē comedere.
dicunt ꝙ ſignificat fugere vel fugare. Quia in lingua chal
daica vel ſyra ſignificat fugere.& vt ait beatus hiero.in pro Fugere.
logo ſuper Iob.Liber iob ex hebraico ſermone & arabico
& interdum ſyro conſtat.vnde in predictis locis hebrei le=
gunt.Qui fugati erant in ſolitudine.& infra. Et fugantes
mei.ideſt perſecutores mei non dormiunt. Fugare.

עֶרֶשׂ Eeres.lectus.ſtratū.Deut.3.& monſtratur lectus ei⁹ עֶרֶשׂ
ferreus.Ps.6.Lachrymis meis ſtratum meum rigabo lectus.
Stratum.

© Biblioteca Nacional de España

Ps.40. Dominus opem ferat illi ſuper lectum doloris ei⁹.
עֲרָשׂוֹת Canti.1.Lectulus noſter floridus.& ī plu. עֲרָשׂוֹת Aarſoth
Strata Amos.6.Et laſciuiſtis in ſtratis veſtris.
עָשׁ עָשׁ As.tinea.vermis.qui corrodit veſtimēta & ligna.Iob.
Tinea. 4.Conſumentur velut a tinea.Et in eo.13.Et quaſi ve-
ſtimētum quod comeditur a tinea.Eſa.50.Tinea comedet
עָשׁ eos.Oſee.5.& ego quaſi tinea ephraim.Eſt etiā עָשׁ aas.no
men ſyderis celeſtis.Pro quo beatus hiero.tranſtulit arctu
rum.De quo vide ſupra in dictione עיש vus.
עָשֵׁשׁ עָשֵׁשׁ Aaſas.corrodi.ſcilicet a tinea.a precedenti dictione
deriuatum.pro quo tranſlatio noſtra traduxit turba
Turbari. Corrodi. ri vel conturbari.Ps.6.Turbatus eſt a furore oculus me⁹.
Pro quo hebrei legunt.Corroſus eſt a furore oculus meus.
Caligare. & beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit caligauit pre
Cōturbari amaritudine oculus meus.p̄s.30.Conturbatus eſt in ira o-
culus meus.Et in eo.Et oſſa mea conturbata ſunt. Pro quo
hebrei legūt.Et oſſa mea corroſa ſunt.ſcilicet velut a tinea.
cōtabeſcer Et beatus hiero.tranſtulit:& oſſa mea contabuerunt.
עֵשֶׂב עֵשֶׂב Eeſeb.herba.fenū.Geñ.1.Germinet terra herbā. Et
Herba. fenum. in eodem.3.Et comedes herbam terre.Deut.11.Fenū
ꝗ in agris ad paſcenda iumenta.Ps.71.Et florebunt de ci-
uitate ſicut fenum terre.p̄s.103.Et herba ſeruituti hominū
עִשְׂבוֹת ena. Et in plu. עִשְׂבוֹת Iiſboth. Prouer.27.Et collecta ſunt fena
de montibus.
עָשָׂה עָשָׂה Aaſa.facere.agere.operari.preparare. adaptare. acq-
facere. rere.ſubigere.Geñ.1.Et fecit de⁹ firmamētū.& in eo.
Viditꝗ deus cuncta que fecerat.& in eo.ab vniuerſo ope qđ
patrarat.i.quod fecerat.Et in eo.ab omni opere quod crea-
uit deus vt faceret.pro quo he.le.Quod creauit deus ad fa-
ciendum.ideſt vt de cetero ipſa opera ex ſe producerent a-
lia:& non eſſet neceſſarium nouas creaturas producere:ſi-
cut exponunt hebrei.Et in eo.6.Fac tibi arcam de lignis le
Agere. uigatis.Et in eo.44.Cur ſic agere voluiſtis.Exo.1.Quid
nam eſt hoc quod facere voluiſtis.Et in eo.24.Omnia q̄
locutus eſt dn̄s faciem⁹.Nu.28.Holocauſtum iuge ē quod
offerre. obtuliſtis in monte ſinai.pro quo he.le.Holocauſtum iuge
obſeruare. quod factum eſt in monte ſinai.Deut.5.Vt obſeruares diē
Celebrare ſabbati.pro quo he.le.Vt faceres diē ſabbati.i.vt celebra-
res.Et ī eo.32.Et fecit & creauit te.Iudi.1.Sicut feci ſic red-
didit mihi dn̄s.1.Reg.12.Dn̄s qui fecit moyſen & aaron.E
ſter.5.Etiam ſi dimidiam partem regni mei petieris impe
trabis.pro quo he.le.Etiā ſi dimidiā partē petieris fiet. vbi
fieri. ponitur verbū paſſiuū.Ps.138.Quod feciſti in oculto.pro
quo btūs hiero.in pſ.iuxta he.ve.tranſtulit. Quia fact⁹ ſū
in abſcondito.Eccl's.1.Quid eſt quod factum eſt:ipſum qđ
faciendū eſt.Et in eo.De oībus que fiūt ſub ſole. Et in eo.4
Qui neſciunt quid faciunt mali.Eſa.26.Salutes non feci-
mus in terra.Hiere.3.Et feciſti mala & potuiſti.Et ī eo.27.
Ego feci terrā & homines.Threñ.2.fecit dominus que co-
gitauit.Ione.1.Qui fecit mare & aridam. Significat etiam
Coquere. parare.vel preparare.Geñ.18.Qui feſtinauit & coxit illū.
Preparar Pro quo he.le.Et feſtinauit vt faceret illū.i.vt prepararet il
circūcider. lum.Deut.21.Et circuncidet vngues.pro quo he.le.Et fa-
ciet vngues ſuas.1.Reg.25.Et quinꝗ arietes coctos.i.pre-
paratos.2.Reg.19.Deſcendit in occurſum regis illotis pe-
dibus & intonſa barba.Pro quo he.le.Deſcendit in occurſū
regis:nō fecit pedes ſuos & non fecit barbā ſuā.ideſt non a
daptauit vel non preparauit.Nee.5.Parabatur autem mihi
Parare. per dies ſingulos bos vnus.Et in eo. Exceptis volatilibus.
Pro quo he.le.Et volatilia parabantur mihi. Significat ēt
acquirere acquirere.Geñ.12.Et animas quas fecerant in aran.i. acq-
ſierant.Deut.8.fortitudo mea & robur manus mee hec mi
hi omnia preſtiterunt.ideſt acquiſierunt. Et in eodem.Sed

recorderis domini dei tui: ꝙ ipſe vires tibi prebuerit. Et
ſequitur in hebreo.Ad acquirendam vel conſequendā ſub
ſtantiam vel diuitias.Ponitur etiam pro congregare.Geñ.
41.Venitꝗ fertilitas ſeptē annorum: & in manipulos re- cōgregare
dacte ſegetes congregate ſunt in horrea egypti.pro q̄ he.
le.Et congregata eſt terra.ideſt frumētū terre in ſeptē an-
nis fertilitatis in manipulos.& inde מַעֲשֶׂה Maaſe.ideſt fa- מַעֲשֶׂה
ctura.opus.actio.preparatio.acquiſitio.ſeu poſſeſſio.Exo.
18.Et opus quod facere debeant.Et in eo.34.opus domi- Opus
ni terribile quod facturus ſum tecum.1.Reg.20.In die qn̄
operari licet.Pro quo he.le.In die operis.Et eſt ſenſus ſicut
in littera noſtra.Et in eo.25.Et poſſeſſio eius in carmelo. Poſſeſſio
Eſa.3.Et pro criſpāti crine caluiciū.i.pro factura vel p̄para Prepara-
tione crinium.& in plu.מַעֲשִׂים Maaſim.ideſt opera.Geñ. tio מַעֲשִׂים
20.Que non debuiſti facere:feciſti nobis.pro quo he.le.O
pera que nō licet facere:feciſti nobis.Exo.5.Solicitatis po- Opera
pulū ab operibus ſuis.Ps.103.Quam magnificata ſunt o-
pera tua domine.Ps.113.Opera manuum hominum.Hie-
re.47.Pro eo quod habuiſti fiduciam in operibus tuis.
Item עָשָׂה Iiſa.ideſt ſubigere.vel confringere. Ezech.23. עָשָׂה
Et fracte ſunt mamme pubertatis earum.Et in eo.Ibi con- Frangere.
fregerunt vbera pubertatis ſue.Et in eo. Quando ſubacta Cōfrigere.
ſunt in egypto vbera tua.Soph.3.Ecce ego īterficiam om Subigere.
nes qui afflixerunt te.pro quo he.le. Ecce ego confringam Interficer
omnes confringentes te vel ſubigam oēs ſubigētes te.
עָשַׁן Aaſan.fumare.iraſci.Geñ.15.Apparuit clibanus fu- עָשַׁן
mans.Exo.19.Totus autem mons ſinai fumabat. Et ī Fumare.
eo.20.Monteꝗ fumantē.Ps.103.Tangit montes & fumi- Fumigare
gant.Eſa.7.A duabus caudis titionū fumigantiū.& inde
עָשָׁן Aaſan.ſiue עֶשֶׁן eeſen.ideſt fumus.Exo.19.Et aſcende- עָשָׁן
ret fumus ex eo quaſi de fornace.Eſa.51.Sicut fumus defici עֶשֶׁן
ent.Oſee.13.Et ſicut fumus de fumario.Naū.2.Et ſuccen- Fumus.
dam vſꝗ ad ſumum quadrigas tuas:debet legi.vſꝗ ad fu-
mum.ideſt vſꝗ dum aſcendat fumus magnus ex eis. & qa
fumus repreſentat ignem: & ignis ponitur aliquādo ꝑ ira:
ideo predicta dictio ponitur etiam pro iraſci.Deut.29.ſed
tunc quā maxime furor eius fumet.i.iraſcatur.p̄s.17.Aſcē
dit fumus de naribus eius.i.aſcendit ira in furore ſuo.p̄s.
73.Iratus eſt furor tuus ſuper oues paſcue tue.p̄s.79.quo
vſꝗ iraſceris ſuper orationem ſerui tui. Iraſci.
עָשַׁק Aaſac.calumniari.calumniam facere.vim facere.per עָשַׁק
vim aliquid extorquere.violentare.ideſt per violen Calumniā
tiā vel fraudem aliquid obtinere.Leuit.6.Aut calumniam facere.
fecerit.Et in eo.Reddet omnia que per fraudem voluit ob- Per frau-
tinere.Et in eo.19.Nō facies calūniā proximo tuo.1.Reg. dē obtiner Calūniari.
12.Si quenquam calūniatus ſum.Et in eo.Non eſt calūnia
tus nos.p̄s.71.Et humiliabit calūniatorē.Prouer.28.Ho-
minem qui calumniatur anime ſanguinem.Eccl's.4.Et la
chrymas innocētium.pro quo he.le.Et lachrymas calūniā
patientium.ideſt eorum quibus facta eſt calumnia ſeu vio-
lentia.Et in eo.nec poſſe reſiſtere eorum violentie:cuncto
rum auxilio deſtitutos.pro quo he.le.Et non eſt eis conſo-
lator:& de manu calumniatorum ſuorū violentia: & nō eſt Vim pati.
eis conſolator.Eſa.38.Dn̄e vim patior.Hiere.21.Et eruite Vi oppri-
vi oppreſſum de manu calumniantis.Et in eo.22.Et libe- mere.
rate vi oppreſſum de manu calumniatoris.Et in eo.50.ca-
lūniam ſuſtinent filii iſrael.& inde עֹשֶׁק ooſec.i.calumnia. עֹשֶׁק
violentia.oppreſſio.p̄s.118.Redime me a calumniis homi Calumnia
num.Eccl's.7.Calumnia conturbat ſapientem.Eſa.54.
Recede procul a calūnia.Et in plu.ſcribitur cū mem in pri-
cipio & dicitur מַעֲשַׁקּוֹת maaſacoth.Prouer.28.Dux indi מַעֲשַׁקּוֹת
gēs prudētia multos opprimet.ꝑ q̄ he.le.mltas opp̄ſſiōes
ſeu calūnias.ſ.faciet.Eſa.33.qui ꝓiicit auariciā ex calūniis. Calumnie

© Biblioteca Nacional de España

עָשַׂק *Iurgari.* עָשַׂק Aſac.cum puncto ceból et.i.iurgari.Gen̄.26.Quam obrē nomen putei ex eo quod acciderat vocauit calumniam.pro quo he.le.Et vocauit nomen putei iurgium: quia iurgati ſunt cum eo.Vbi ponitur verbū & nomen ab eo deriuatum.ſed ſi ſcribatur cum puncto ſebólet ſicut dictio precedens:poteſt intelligi ſicut eſt in littera noſtra.

עָשַׁר *Ditare.* עָשַׁר Aaſar.ditare.ditari.diuitem eē.diuitias habere.locupletari.Gen̄.14.Ne dicas ego ditaui Abrā.1.Reg.1.Dn̄s pauperem facit & ditat.Et in eo.17.Virū qui percuſſerit eū ditabit eum rex diuitiis magnis.Iob.15.Non ditabitur & non perſeuerabit ſubſtantia eius.ps.64.Multiplicaſti *locupletare* locupletare eam.Prouer.10.manus aūt fortium diuitias parat.ideſt ditat.Et in eo.Benedictio dn̄i diuitem facit. *diuitē face* Et in eo.15.Noli laborare vt diteris.Hiere.5.Ideo magnificati ſunt & ditati.Ezech.27.Ditaſti reges terre.& ide עָשִׁיר Aaſir.ideſt diues.Exo.30.Diues non addat.Ps.48.Simul *Diues* עָשִׁיר in vnum diues & pauper.Prouer.14.Amici diuitū multi. Quod in hebreo legitur ſingl'r.ſ.amici diuitis multi.Et in eo.22.Diues & pauper obuiauerunt ſibi.Eſa.53.Et diuitem pro morte ſua.& in plu.עֲשִׁירִים Aaſirim.i.diuites.ps. עֲשִׁירִים *Diuites* 44.Oēs diuites plebis.Eccl's.10.Et diuites ſedere deorſū. עֹשֶׁר *Diuitie* & inde עֹשֶׁר oóſer.ideſt diuitie.Et ī hebreo ē ſingularis numeri:& caret numero plurali.1.Paralip.29.Tue ſunt diuitie:&tua eſt gloria.Prouer.7.In ſiniſtra illius diuitie& gloria.Hiere.9.Et non glorietur diues in diuitiis ſuis.

עָשַׂר *Decimas offerre* עָשַׂר Aaſar.cū puncto ceból et.decimare.decimas dare.decimas offerre.Gen̄.28.Cūctorū que dederis mihi decimas offeram tibi.Deut.26.Quando cōpleueris decimā cūctarū frugū tuarū.pro quo he.le.Quando cōpleueris decimare omnē decimā frugū tuarum.1.Reg.8.Et vinearum *addecimar* reditus addecimabit.Et in eo.Greges quoq; vros addecimabit.& inde מַעֲשֵׂר Maaſer.ſiue מַעֲשָׂר Maaſar.ideſt decima ſiue decimatio.Gen̄.14.Et dedit ei decimas ex omni- מַעֲשֵׂר מַעֲשָׂר *Decime* bus.Leuit.27.Si quis autem voluerit redimere decimas ſuas.Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſ.decimā.Nu.18. Decimas quas dedi vobis.& in eo.Decimam partem decime.Malach.3.Inferte oēm decimam.& in plurali.מַעַשְׂרוֹת מַעַשְׂרוֹת *Decime* Maaſeroth.Nume.18.Ex vniuerſis quorum accipitis primitias offerte dn̄o.pro quo he.le.Ex vniuerſis decimis veſtris qs accipitis a filiis iſrael: dabitiſq; ex eis primitias domino.& inde עִשָּׂרוֹן Iiſaron.i.decima pars.Nu.28.Et deci- עִשָּׂרוֹן *Decia ps.* mā decime ſimile.Et in plu.עֶשְׂרֹנִים Eeſronim.vt in eo.& עֶשְׂרֹנִים *Decime* duas decimas ſimile oleo conſpſe.Et in eo.Et tres decimas ſimile.& inde עֲשָׂרָה Aaſara.i.decē in gn̄e maſculino.Gen̄. עֲשָׂרָה *Decem.* 18.Non delebo propter decē.Nu.8.Mortariolū ex decē ſiclis aureis.& in eo.Denos ſiclos appēdētia.i.vnūquodq; decē ſiclos appēdēs.Scribitur ēt cū tau in fine loco he.Gen̄.31 Et mutauit mercedē meā decē vicib9.&in ge.fe.ſcribitur ſine he & dr̄ עֶשֶׂר eéſer.Leuit.26.Ita vt decē mulieres in vno עֶשֶׂר *Decem.* clibano coquāt.2.Reg.19.Decē partibus maior ego ſum apud regem.& in plu.עֲשָׂרוֹת aaſaroth.Exo.18.Et conſtitue עֲשָׂרוֹת *Decem decani* ex eis tribunos & centuriones & quinquagenarios & decanos.i.principes decē.Ponitur ēt decē pro multis ſiue ꝑ numero indeterminato.vt in eo.18.Quia tu vnus ſolus ꝓ decē millibus cōputaris.i.pro multis millibus.Iob.19.En decies cōfudiſtis me.i.multotiēs.& inde עֲשִׂירִי aaſiri.i.decim9 עֲשִׂירִי *Decimus* Gen̄.8.Vſq; ad decimū mēſē:decimo en ī mēſe prima die mēſis apparuerūt cacumina mōtiū.Leuit.27.Quidqd decimū venerit:ſāctificabitur dn̄o.& in ge.fe. עֲשִׂירִית aaſirith עֲשִׂירִית *decima.* Exo.16.Gomor aūt decima ps eſt ephi.Nu.28.Decimā ꝑte ephi ſil'e.Hiere.32.verbū qd factū eſt ad hieremiā a dn̄o in anno decimo.Quod in hebreo eſt gn̄is feminini.Et inde עָשֹׂר Aaſor.i.decē ſeu decim9.Gen̄.24.Maneat puella עָשֹׂר nobiſcum ſaltem decem dies.Exo.10.Decima die menſis *decem* עָשֹׂר huius.Significat etiam עָשׂוֹר Aaſor.inſtrumentum muſicum decem chordarum.ps.32.In pſalterio decem chordarum pſallite ei.ps.91.In decachordo pſalterio:cum cithara.Ps.143.In decachordo pſalterio pſallam tibi.Et inde *Decachordus* עֲשִׂירִיָּה עֲשִׂירִיָּה Aaſiria.ideſt decimatio.Eſa.6.Et adhuc in ea decimatio.& inde עֶשְׂרִים Eeſrim.i.viginti.ſ.bis decem.Gen̄. *decimatio.* עֶשְׂרִים 18.Non interficiam propter viginti.& in eo.31.Viginti annis fui tecum. *Viginti*

עָשַׁת עָשַׁת Aaſath.impinguari.candidum ſeu lucidū eſſe.cogitare.Hiere.5.Incraſſati ſunt & impinguati.Hebrei *ipinguari.* tn̄ legūt.Incraſſati ſunt & candidi ſeu lucidi facti ſunt.& inde עֶשֶׁת eéſeth.ſiue עָשׁוּת Aaſuth.i.candidū ſeu lucidū:aut עֶשֶׁת עָשׁוּת purū ſeu purgatū.Canti.5.Venter eius eburneus.Pro quo he.le.Venter eius candidus ſeu lucidus ſicut ebur.Ezech. *Cādidus* 27.In nūdinis tuis propoſuerūt ferrū fabrefactum.i.ferrū purū ſeu purgatū a rubigine.Itē עָשַׁת aaſath.i.cogitare.recogitare.Dan̄.6.Porro rex cogitabat conſtituere eum ſup *Purus.* עָשַׁת *Cogitare Recogitar* omne regnum.Ione.1.Si forte recogitet deus de nobis.& inde עַשְׁתוּת aaſthuth.i.cogitatio.Iob.12.Lampas contempta apud cogitationes diuitum.quod in hebreo legitur ſingulariter.ſ.apud cogitationē.Et ī plu.עֶשְׁתֹּנוֹת Eeſtonoth עַשְׁתוּת *Cogitatio.* עֶשְׁתֹּנוֹת *cogitatōes* ps.146.In die illa peribunt omnes cogitationes eorū.Itē עַשְׁתֵּי Aaſthe.ideſt vnus ſiue vnū aut vnam.Et ſemper iungitur cum dictione עֶשֶׂר eéſer.que ſignificat decē & dicitur עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה Aaſthe eeſre.ſiue עַשְׁתֵּי עָשָׂר Aaſthe aaſar: & עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה עַשְׁתֵּי עָשָׂר tunc ambe dictiones ſignificant vndecim.Exo.26.Saga cilicina vndeci.Deut.1.Quadrageſimo anno:vndecimo mēſe.Zach.1.vndecimi menſis ſabat. *Undecim*

עַשְׁתָּר עַשְׁתָּר Aaſtar.grex.ſcilicet ouiū.& ſolū inuenitur in numero plu.ſ.עַשְׁתְּרוֹת Aaſtaroth.Deut.7.Gregibus ouiū tuarū.Eſt ēt עַשְׁתָּרוֹת aaſtaroth ſiue עַשְׁתֹּרֶת aaſtereth עַשְׁתְּרוֹת *Greges* עַשְׁתָּרוֹת עַשְׁתֹּרֶת nomē idoli ad ſimilitudinem pecudis facti:ſecundum hebreos.Iudi.2.Seruientes baal & aſtaroth.1.Reg.31.Et poſuerunt arma eius in tēplo aſtaroth.3.Reg.11.Aſtartem deam ſidoniorum.Eſt etiam nomen loci.Gen̄.14.Et percuſſerunt raphaim in aſtaroth carnaim.Deut.1.qui manſit in aſtaroth & in edraí. *Aſtaroth Aſtarte*

עֵת עֵת Eth.Tempus.hora.Gen̄.29.Nec eſt tempus vt reducātur ad caulas greges.Ruth.2.Quando hora veſcendi fuerit.& in plu.עִתִּים Iithim.ſiue עִתּוֹת Iithoth.De quo vide ſupra in dictione עוּת vuth. עֵת *Tempus Hora* עִתִּים *Hore.*

עָתַד עָתַד Aathad.Parare.paratū eſſe.futurū eſſe.Iob.15.Que in cumulos ſunt redacte.pro quo he.le.Que parate vel future ſunt in cumulos.ſ.redigi.Prouer.24.Prepara foris opus tuum:& diligenter exerce agrum tuum.pro quo hebrei legunt.Prepara foris opus tuum: & para illud in agro tuo.& inde עָתִיד Aathid.i.futurus.ſeu paratus.Iob.3. עָתַד *Parare. Preparar* Qui parati ſunt ſuſcitare leuiathan.Et in eo.15.Sicut regē qui preparatur ad preliū.Eſter.8.Paratos eſſe iudeos ad capiendam vindictam.Et inde tempus futurum vocatur apud hebreos עָתִיד Aathid.& in plurali.עֲתִידוֹת Athidoth. עָתִיד *Paratus. preparat9. Futuru* עָתִיד עֲתִידוֹת *futura tpa.* Deut.32.Et adeſſe feſtinant tempora.ſ.futura.Item עַתּוּדִים Aathudim.ideſt hirci:ſeu mares ouium vel caprarum.Et ſolum inuenitur in numero plurali.Gen̄.31.Et vide vniuerſos maſculos aſcēdentes ſuper feminas.Ps.49.Nec de gregibus tuis hircos.Prouer.27.Et hedi ad agri precium.pro quo hebrei legunt.Et precium agri hirci.ſcilicet ſunt.Hiere.50.Et eritis quaſi hedi ante greges.pro quo hebrei legunt.Et eritis quaſi hirci.Ponitur etiam pro principibus vel ducibus.Eſa.10.Et principes eorum depredatus ſum. Et in eodem.14.Omnes principes terre ſurrexerunt de ſoliis ſuis. עַתּוּדִים *Maſculi. hirci. Hedi* *Pricipes.*

© Biblioteca Nacional de España

עתה Nunc

עתה Atha.nunc.aduerbiũ tpis.Geñ.12.Nunc igitur ecce coniux tua.p̃s.112.Ex hoc nunc & vſq; in ſeculum.vide ẽt de hoc ſupra in dictione עות vuth:quia inde deriuatur

עתם côturbare. obſcurare.

עתם Aatham.obſcurare.btũs hiero.tranſtulit. cõturbare. cuius verbũ paſſiuũ ponitur.Eſa.9.Vbi dr̃ in ira dñi exercituum conturbata eſt terra.pro quo hebrei legũt.obſcurata eſt terra.Et ſolum inuenitur in predicto loco.

עתק ſubleuari. Inueterare עתק עתיק Vetus. Antiqu⁹ עתיקים Vetera. עתק Transferre Auferre Euellere.

עתק Aathac.ſubleuari.inueterare.euellere.transferre. Iob 21.Quare impii viuunt ſubleuati ſunt:cõfortatiq; diuitiis. Pro quo he.le.Quare impii viuunt inueterauerunt ideſt ſeneſcunt.p̃s.6.Inueteraui inter omnes inimicos meos.& inde עתק Aathac:ſiue עתיק aathic.i.vetus ſiue antiquum.1.Reg.2.Recedant vetera de ore veſtro.quod in hebreo legitur ſingulariter.Et ponitur ibi ſingulare pro plurali.p̃s.30.Que locuntur aduerſus iuſtũ iniquitatem.p quo hebrei legunt.Que locuntur aduerſus iuſtũ vetera. & beatus hiero. in pſ.iuxta he.ve.tranſtulit.q̃ locuntur contra iuſtum dura.i.inueterata.Eſa.25.& veſtientur vſq; ad vetuſtatem.Dañ.7.Et antiquus dierum ſedit.Et in plu.עתיקים Aathichim.1.Paralip.4.Hec autem verba vetera.poteſt ẽt legi.verba ſuperna & ſublimia.nam ponitur etiam pro ſuperno. Prouer. 8. Opes ſupernas & iuſtitiam. Item עתק Athac.i.euellere.ſeu tranſferre.vel auferre.Geñ.12.Et inde tranſgrediens ad montem.Pro quo hebrei legunt. Et euulſit ſeu tranſtulit inde ad montẽ.ſ.tabernacula ſua. Iob. 9. Qui tranſtulit montes & neſcierunt.Et in eo. 14. Et ſaxũ transfertur de loco ſuo.Et in eodem. 32. Abſtulerunt a ſe eloquiũ.Eſa.28.Ablactatos a lacte euulſos ab vberibus.Significat etiam tranſferre de vna lingua in aliam. Prouer. 15.Hec quoq; ſunt parabole ſalomonis quas tranſtulerunt viri ezechie regis iuda.

עתר deprecari orare Rogare Exaudire עתרת deprecatio Multiplicatio עתרי Suplices. עתר derogare multiplicaſ. נעתרות fraudulẽta עתר Nebula

עתר Aathar.orare.deprecari.rogare.derogare. Geñ.25. Deprecatuſq; eſt iſaac dominum pro vxore ſua.Exo. 8.Orate dominum vt auferat ranas a me.Et in eo.Quando deprecer pro te.Et in eo.Rogate pro me.& in eo.Egreſſus a te orabo dñm.Iob.22.Rogabis eũ & exaudiet te. Et ĩ eo.33.Deprecabitur deũ & placabilis erit ei.Et in voce paſſiua ſignat exaudire ſeu placari.Geñ.25.Qui exaudiuit eum.1.Paralip.5.Et exaudiuit eos.Eſa.19.Et placabitur eis & ſanabit eos.Et inde עתרת Aathéreth. ideſt deprecatio. Hiere.33.Et reuelabo eis deprecationem pacis & veritatis. Hebrei vero in predicto loco interpretantur multiplicationem.& inde עתרי aathrai.Pro quo beatus hiero. trãſtulit ſupplices mei.Soph.3.ſupplices mei filii diſperſorũ meorum deferent munus mihi.Hebrei vero dicunt ꝙ eſt nomẽ propriũ nationis vel gentis.Item עתר aathar. ideſt derogare.Ezech.35. Et derogaſtis aduerſum me verba veſtra. Hebrei tñ in predicto loco legunt. Et multiplicaſtis aduerſum me verba veſtra.& inde נעתרות Naatharoth.Pro quo beatus hiero. trãſtulit fraudulenta.i.derogatoria. Prouer. 27.Quam fraudulenta oſcula odientis. Ponitur etiã עתר aathar.pro nebula ſiue pro multitudine fumi.Ezech.8. Et vapor nebule de thure conſurgebat.Pro quo hebrei legũt. Et nebula multitudinis incenſi conſurgebat.

De incipientibus a littera. פ. Pe.

פאה Latus. Coma

פאה Pea.latus.angulus.finis.terminus.coma. Exo. 26. Quarum viginti erunt in latere meridiano. Et in eodẽ.In latere quoq; ſecundo qđ vergit ad aquilonẽ.Ezech. 45.A latere maris vſq; ad mare:& a latere orientis vſq; ad orientem.Ponitur etiam pro coma. Leuit.19.Nec in rotũdum tondebitis comam.Et in eo. Nec radetis barbam.pro quo hebrei legunt.Et non diſſipes.ideſt nõ radas comam ſeu angulum vel finem barbe tue.Et in plurali פאות peoth. Exo.25.Et pones eos in quattuor angulis. Ponitur etiã p ducibus vel principibus.Nu.23.Et percutiet duces moab. Et aliqui hebrei ſecundum precedentem ſignificationẽ legunt.Et percutiet angulos ſeu terminos moab.Et inde verbum angulare.ideſt in angulos terre diſpergere: ſecundũ hebreos. Deut.32.Dixi vbi nã ſunt.pro quo hebrei legũt. Dixi diſpergam eos.ſ.per angulos terre.Poteſt etiam deriuari a dictione אף aaph.que ſignificat iram.vt ſit ſenſus.dixi iraſcar eis.vbi ponitur אפאיהם Aaphe hem. quod ſi legatur איפהם Eephohem: tunc ſignificat vbi ſunt:ſicut eſt in littera noſtra.

פאות Anguli Duces.

פאר Gloriari Glorificare תפארת decor Gloria Maieſtas. פאר Corona פארים פארי corone. Vitte diſcriminalia פארה Laguncula. פארור Olla פאר colligere פארות Rami. Frondes

פאר Paar.glorificare.gloriari.decorare.ſeu decorum eſſe recolligere. Exo.8.Cõſtitue mihi tempus quãdo deprecer pro te.pro quo hebrei legunt. Gloriare contra me quando deprecer pro te.ideſt tu habeas illam gloriam vt eligas tibi tempus:licet talem gloriam ego deberem habere ſ.vt ego eligerem tempus ad deprecandum pro te. Sic enĩ exponitur ab hebreis.Iudi.7.Ne glorietur contra me iſrael.Eſa.10.Nunquid gloriabitur ſecuris contra eum qui ſecat in ea.Et in eodem.49.Quia in te glorificabor.Et ĩ eo. 55.Et ſanctum iſrael quia glorificauit te.Et ĩ eo.60.Et domum maieſtatis mee glorificabo.& inde תפארת Thiphéreth.ideſt decor.gloria.Exo.26.Facieſq; veſtem ſanctã aaron fratri tuo in gloriam & decorem.p̃s.88. Quoniã gloria virtutis eorum tu es.Prouer.28.In exultatione iuſtorũ multa gloria eſt.Eſa.60.Et domum maieſtatis mee. Vbi ponitur pro maieſtate. Et inde פאר pheer.i.decor.ſeu gloria:& ponitur pro corona que ẽ ornamentum ſeu decor capitis.Eſa.61.Et darem eis coronam pro cinere.Et in eodẽ. Quaſi ſponſum decoratũ corona.Ezech.24. Corona tua circunligata ſit tibi. Et in plu. פארים paarim.ſiue פארי paare.Exo.39.Et mitras cum coronulis ſuis. Ezech.24.Coronas habebitis in capitibus veſtris.Ponitur etiam pro vittis que capiti circũvoluuntur.Ezech.44. Vitte linee erũt in capitibus eorũ.Ponitur etiam pro diſcriminalibus:que ſunt quedam ornamenta capitis.Eſa.3. Et mitras & diſcriminalia.Item פארה Pura.ideſt laguncula:ſeu olla ſcđm trãſlationẽ nr̃am.Eſa.10.Confringet lagunculam in terrore. Hebrei tñ dicũt ꝙ ſignãt ramũ ſeu propaginẽ.cuius pl'ale. פארות Poroth.ponitur pro ramis:vt infra dicetur. Poteſt ẽt ſignãre ollã:ſicut eſt in littera noſtra. De quo vide ſupra in dictione פור Pur.& aliqñ ſcribitur cũ duplici res & dicitur פארור parur.Naum.2.facies oĩm ſicut nigredo olle.Et aliqui hebrei ſcđm primã ſignificationem legũt. Et facies oĩm retraxerũt decorẽ ſuũ.Itẽ פאר paer.i. colligere.ſeu recolligere.ſ.quidquid in ramis arborũ remãſerit. Deut.24. Quidquid remanſerit in arboribus non reuerteris vt colligas.Et inde פארות Poroth.i.rami.ſeu frondes. Ezech.31. Et eleuati rami eius per aquas multas.Et in eo.Et ſub frondibus eius genuerunt omnes beſtie ſaltus Et in eo.& platani nõ fuerunt eque frondibus eius.& aliqñ ſcribitur cum aleph poſt res.De quo vide infra in dictione פרא Para.

פג Groſſus Ficus

פג Pag.Groſſus.ideſt ficus qui primũ venit ad maturitatẽ Canti.2.ficus protulit groſſos ſuos.

פגל Immũdũ פגולים pphanus.

פגל Pigul.Immundum.prophanum.Leuit. 19. Prophanus erit & impietatis reus.Ezech. 4.Et non eſt ingreſſa in os meum omnis caro immũda.& in plu. פגולים Pigulim.Eſa.43.Et ius prophanum in vaſis eorum. Quod in hebreo legitur pluraliter.ſcilicet & ius prophanationũ vel immundarum.ſcilicet carnium in vaſis eorum.

פגע. obuiare

פגע Pagaa.occurrere.obuiare.irruere.deprecari. intercedeř.orare.rogare. Geñ.32.fuerũtq; ei obuiã angeli dei

© Biblioteca Nacional de España

Exo.5. ne forte accidat nobis peſtis aut gladius. Pro quo he
brei legunt. Ne forte occurrat nobis peſtis aut gladius. Et ī
eodem.23. Si occurreris boui inimici tui & aſino erranti.
Nu.35. Propinquus occiſi homicidam interficiet ſtatim vt
apprehenderit eum. pro quo he.le. cū occurrerit vel obuia-
uerit ei: Ioſ.2. Ne forte occurrant vobis reuertentes. Et in
eo.17. Et coniungantur ſibi in tribu Aſer. ideſt occurrant
ſibi. Et in eo.19. Peruenit in debaſeth. pro quo he. le. & oc-
currit. i. pertingit in debaſeth. Et in eo. Et peruenit termi-
nus eius vſq; thabor. Iob.36. Et precepit ei vt rurſus adue-
niat. pro quo he.le. occurrat. ſcilicet tenebris. Eſa.47. Nō
Reſiſtere reſiſtet mihi homo. ideſt non occurret mihi homo. Hebrei
tn̄ ſecundum aliam ſignificationē exponunt ſic. Non acci-
piā deprecationem vel orationē hominis. Et in eo.64. oc-
curriſti letanti & facienti iuſtitiam. Hiere.15. Si non occur
ri tibi in tempore afflictionis. Amos.5. Et occurrat ei vr-
ſus. Significat etiam irruere vel interficere. Iudi.8. Tu ſur-
Irruere. ge irrue in nos. Et in eo.15. Spondete mihi ꝙ non occida-
Occidere. tis me. ideſt ne irruatis in me. 1. Reg.22. Noluerunt autem
ſerui regis extendere manus ſuas in ſacerdotes domini. ꝓ
quo he.le. Noluerunt autem ſerui regis extendere manus
ſuas vt irruerent in ſacerdotes domini. 2. Reg.1. Accedens
פגע irrue in eum. Et inde פגע Pegaa. ideſt occurſus. contrarius.
occurſus. aduerſarius. 3. Reg.5. Non eſt ſatan neq; occurſus malus.
Scribitur etiam cum mem in principio. Iob.7. Quare me
Contrarius poſuiſti contrarium tibi. Significat etiam intercedere vel
Intercedere orare ſeu deprecari. Gen̄.23. Intercedite pro me apud E-
phron. Et in eo.28. Cumq; veniſſet ad quendam locum.
Orare. Pro quo hebrei legunt. Et orauit vel deprecatus eſt in loco
Poteſt etiā legi ſic. Et occurrit loco. Quod eſt idem ſenſus
cū lr̄a nr̄a. Iob.21. Et quid nobis prodeſt ſi orauerimus il-
Rogare lum. Eſa.53. Et pro tranſgreſſoribus rogabit. Et in eo.59.
Et aporiatus eſt: quia nō eſt qui occurrat. pro quo he.le. qa
nō eſt qui oret vel deprecetur. pōt ēt legi ſicut eſt in lr̄a nr̄a
Hiere.7. Nec aſſumas pro eis laudē & orationē & nō obſi-
ſtas mihi. pro quo he.le. Et nō depreceris ſiue nō ores me
Et in eo.27. Et ſi ꝓphete ſunt & eſt verbū dn̄i in eis: occur
rant dn̄o exercituū. pro quo he.le. orent vel deprecentur
dn̄m exercituum. Et in eo.36. Contradixerunt regem ne
combureret librum. i. rogauerunt regem.

פגר פֶּגֶר Peger. cadauer. morticinium. Eſa.14. Quaſi cadauer
Cadauer. putridum. Amos.8. Multi morientur. Pro quo he. le.
Plurimum cadauer. ſupple erit. & eſt ſenſus ſicut in lr̄a nr̄a.
Ruina. Ponitur ēt pro ruina. Naum.3. Et grauis ruine. Et in plu.
פגרים פְּגָרִים Pegarī. ſeu פִּגְרֵי pigre. Leuit.26. Cadetis iter ruinas
Ruine. idolorū veſtrorū. pro quo he.le. Et dabo cadauera vr̄a ſup
Cadauera. cadauera idolorū veſtrorum. Nu.14. Veſtra cadauera iace
bunt in ſolitudine. Eſa.37. Et ecce omnes cadauera mor-
tuorū. Et in eo.62. Et videbūt cadauera virorū. Et īde ver-
פגר bum פָּגַר piger. Quod ſignificat corruere. vel impingere.
Impingere 1. Reg.30. Qui laſſi tranſire non poterant torrētem Boſor.
Corruere. Pro quo he.le. qui corruerant vel impegerant ad torrentē
Boſor. i. pre laſſitudine tranſire non poterant: ſicut eſt in
littera noſtra.

פגש פָּגַשׁ Pagas. obuiare. occurrere. Gen̄.32. Si obuium habue
Obuiare. ris fratrem meum eſau. i. ſi obuiauerit tibi. Et in eodē
33. Que nam ſunt iſte turme quas obuiam habui. Exo.4.
Occurrere Occurrit ei dominus. 1. Reg.25. Quibus & illa occurrit.
Incurrere Iob.5. Per diem incurrunt tenebras. Prouer.22. Diues &
pauper obuiauerunt ſibi. Et in eodem.29. Pauper & credi
tor obuiauerunt ſibi.

פדה פָּדָה Pada. Redimere. liberare. eruere. Exo.21. Dimittet eā.
Redimere. pro quo he.le. redimat eā. i. dimittat eā liberā. Leuit.
19. Et tn̄ precio nō eſt redēpta. ps̄.54. Redimet in pace aīā
mā meā. ps̄.118. Redime me a calūniis hoim̄. ps̄.129. Et ip
ſe redimet iſrael. & inde פדות Peduth. i. redēptio. Exo.8. Po פדות
nāq; diuiſionē inter populū meū & populū tuū. ꝓ quo he.
le. Ponāq; redemptionē inter populū meū & populū tuū. Redēptio.
ps̄.110. Redēptionē miſit dn̄s populo ſuo. Scribitur etiā cū
iod in fine & dr̄ פדיון pidion. ps̄.48. Et preciū redēptiōis פדיון
aīe ſue. & aliqñ ſignāt preciū ſolutiōis vel liberatiōis. Nu.3 Redēptio.
In precio aūt ducētorū. ſcribitur ēt cū mē in fine & dr̄ פדיום Preciū
Pidiom. vt in eo. Tulit igitur moyſes pecuniā eorū qui fue- פדיום
runt amplius. pro quo he.le. Et tulit moyſes pecuniam re-
demptionis vel precii eorū qui fuerunt amplius.

פדן Padan. meſopotamia. regio. que grece ſic noīatur a me Precium.
ſos qd̄ eſt mediū & potamos qd̄ eſt flumē. eo qd̄ eſt ſita פדן
inter duo flūina tigrim. ſ. & euphratē. Gen̄.25. Duxit vxo-
rē rebeccā filiā bathuelis ſyri de meſopotamia. Et ī eo.28.
Vade & proficiſcere in meſopotamiā ſyrie. Et in eodē.48. Meſopotamia.
Quādo veniebā de meſopotamia: mortua eſt rachel. & hec
dictio פדן Padan in lingua chaldaica ſignāt numerū parē
ſiue dualem. in lingua vero punica ſeu arabica ſignificat cā
peſtrē ſeu planiciē. & ideo dicunt aliqui ꝙ illa regio dicitur
פדן padan. Eo quod eſt terra campeſtris: & ſecūdū aliquos אפדנו
hebreos inde deriuatur dictio אפדנו apadno. Dan̄.11. Et fi
get tabernaculū ſuū apadno. De quo vide ſupra in dictione
אפד Apad.

פדע Padaa. redimere. liberare. Iob.33. Libera eum vt non פדע
deſcēdat ī corruptionē. & ſolū īuenitur ī ꝑdicto loco. Liberare
פדר Pader. adeps. Leuit.1. Caput & cūcta q̄ adheret iecori. פדר
ꝓ quo hebrei legunt. Caput & adipē. i. adipē q adhe
ret iecori. Adeps.

פה Pe. os. ſ. ab ore. Exo.4. Quis fecit os hoīs. & in eo. Et ip פה
ſe loq̄tur ꝓ te & erit os tuū. Nu.12. ore eñi ad os loquor Os.
ei. Ponitur ēt pro cōſenſu. Ioſ.9. Cōgregati ſunt pariter vt
pugnarēt cōtra ioſue & iſrael vno aīo cādēq; ſentētia. ꝓ q̄
he.le. Vt pugnarēt cōtra ioſue & iſrael vno ore. i. vno cōſen Cōſenſus
ſu eadēq; ſentētia. Et qñ poſt ſe regit gtm̄ vel qñ cōponitur
cū pronoībus tūc mutat he in iod. Gen̄.29. & os putei grā-
di lapide claudebatur. Exo.4. & ego ero in ore tuo & in o-
re illius. Nu.20. Eo qd̄ incredulus fuerit ori meo. Deut.8.
Sed in oī verbo quod procedit de ore dei. Et in eo.11. quos
aperto ore ſuo terra abſorbuit. Ioſ.9. & os dn̄i nō interro
gauerūt. ps̄.49. os meū loquetur ſapiētias. Eſa.49. & po
ſuit os meū quaſi gladiū acutū. Sigñat ēt ꝑceptū ſeu imperi
um vel mādatū. Gen̄.41. & ad tui oris imperiū cūctus ppl̄s Imperiū
obediet. Nu.10. mouerūt caſtra primi iuxta impiū dn̄i. Ioſ.
1. quicūq; cōtradixerit ori tuo. i. impio vel mandato. Poni-
tur ēt pro capicio vel ora veſtimēti. Exo.28. In cuius me-
dio ſupra erit capicium & ora ꝑ gyrum: ſicut fieri ſolet in Capiciū
extremis veſtium partibus. Iob.30. Et quaſi capicio tunice
ſuccinxerūt me. ps̄.132. Quod deſcendit in ora veſtimenti Ora.
eius. ponitur etiam pro ore gladii. ideſt pro acumine gla-
dii. Exo.16. Fugauitq; Ioſue Amalech & populum eius in
ore gladii. Et in plurali פיות Pioth. Iudi.3. Qui fecit פיות
ſibi gladium ancipitem. Pro quo hebrei legunt. Et fecit Anceps.
ſibi gladium acutum habens duo ora. ideſt acutum ex vtra
q; parte. Prouer.5. Acuta quaſi gladius biceps. ideſt ex Anceps
vtraque parte acutus. & aliquando duplicatur littera pe &
littera iod & dicitur פיפיות Pipioth. Ps.49. Et gladii anci פיפיות
pites in manibus eorum. Reperitur etiam פים Pim ſecun- Ancipites
dum terminationem pluralem maſculinorum. 1. Reg.5. Re פים
tuſſa erat acies vomerum. & quandoq; preponitur ei lr̄a Acies
caph & littera lamed & dr̄ כפי Chephi. aut לפי lephi: & tūc כפי
aliqñ ſignificat. iuxta. ſecundum. ſicut. Gen̄.47. Prebens לפי

© Biblioteca Nacional de España

Iuxta. cibaria ſingulis.Pro quo hebrei legunt.Prebens panē iux
ta familiam . ideſt iuxta exigentiam familie ſingulorum .
Exo.12.Que ſufficere poſſunt ad eſum agni . Pro quo he-
brei legūt.Vnuſquiſq̧ iuxta id qđ pōt edere numeretur ſu
per agnum.Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra . Leuit . 25.
Quanto. Quanto plus anni remanſerit poſt iubileum:tanto creſcet
& precium:quanto minus temporis.Pro quo hebrei legūt.
Iuxta multitudinem annorum creſces & precium . Nu . 7.
Iuxta. Iuxta ordinem miniſterii ſui.Et in eo.Iuxta id quod habe
Secundū. bant neceſſarium . & in eodem . Secundum officia & cultū
ſuum.Et in eo.9.Cumq̧ ablata fuiſſet nubes que taberna-
culum protegebat:tunc proficiſcebantur filii iſrael. ꝑ quo
hebrei legunt.Iuxta eleuationem nubis deſuper taberna-
culum:proficiſcebātur filii iſrael.3.Reg.17.Si fuerit annis
his ros & pluuia niſi iuxta oris mei verba.Iob.33. Ecce &
Sicut. me ſicut & te fecit deus . & aliquando preponitur ei dictio
עַל Aal & dicitur עַלְפִּי Aalpi . Exo .34.Scribe tibi verba
עַלְפִּי hec quibus & tecū & cū iſrael pepigi fedus.pro quo hebrei
legunt.Scribe tibi verba hec:quia iuxta verba hec pepigi
Iuxta. fedus tecum & cum iſrael.Deut.17.Et docuerint te iuxta le
פִּי gem eius.Et quando iungitur predicta dictio פִּי Pi cum di-
שְׁנַיִם ctione שְׁנַיִם Senaim que ſignificat duo:tunc ambe dictio-
nes ſignificant duplicem partem vel duplicem portionem
Deut.21.Dabitq̧ ei de his que habuerit cuncta duplicia.4.
Duplicia. Dupler. Reg.2.Obſecro vt fiat in me duplex ſpiritus tuus.Item פֹּה
פֹּה Po.ideſt.hic.ſiue huc.aduerbium loci.Deut.5.Tu vero hic
Hic. ſta mecum.Ioſ.18. Vt hic coram domino deo veſtro mit-
Huc. tam vobis ſortem.Iob.38 . Vſq̧ huc venies & non proce-
des . Eſa . 22.Quid tibi hic : aut quis tibi hic . Et aliquan-
do ſcribitur cum aleph in fine loco he . Iob . 38 . Et hic
confringes tumentes fluctus tuos.Et quandoq̧ preponi-
מִפֹּה tur ei littera mem & dicitur מִפֹּה Mipo.ideſt hinc ſiue inde
Hinc. Inde. Ezech.40.Tres hinc & tres inde . Scribitur etiam cū vau
in fine loco he. Vt in eo.Due menſe hinc: & due menſe in
de.Et in eo.41.Hectecas ex vtraq̧ parte centum cubitorū.
Pro quo hebrei legunt.Et hectecas eius hinc & inde cen-
tum cubitorum.

פוג פּוּג Pug.Vacillare.heſitare.relaxare.Geñ.45.quaſi de gra
ui ſomno euigilans: tamen nō credebat eis.Pro quo he
Vacillare. brei legunt.Et vacillauit ſiue heſitauit cor eius:quia nō cre
Lacerari. debat eis.Abach.1.Propter hoc lacerata eſt lex.pro quo he
brei legunt.Propter hoc vacillat ſeu relaxata eſt lex . cuius
verbū paſſiuū habetur.Ps.37.Vbi dicitur:afflictus ſum &
Affligi. humiliatus ſum nimis.vbi ponitur pro afflictus ſum . Pro
laxari. quo hebrei legunt.Laxatus ſum ſiue relaxatus ſum vel de-
הֲפֻגֹת bilitatus ſum.Et inde הֲפֻגוֹת Hafugoth .i. relaxatiōes ſeu
ceſſationes.Beatus Hiero.trāſtulit requiem.Threñ.3.Ocu
requies. lus meus afflictus eſt nec tacuit:eo quod non eſſet requies.
ideſt eo quod non eſſet relaxatio vel ceſſatio a lachrymis
vel a fletu.

פּוּחַ פּוּחַ Phūach.Aſpirare.flare.ſufflare.|inſufflare . loqui . illa
Aſpirare. Perflare. queare.Canti.2.Donec aſpiret dies.Et in eodem.4.p-
fla hortum meum.Ps.9.Omnium inimicorum ſuorū do-
minabitur.pro quo hebrei legunt. Omnes inimicos eius
Inſufflare inſufflabit in eos. ideſt cōtemnet eos & reputabit quaſi vē
Illaqueat. tum.Poteſt etiam legi.illaqueabit in eis.Ezech.21.In igne
Sufflare . furoris mei ſufflabo in te.Et in eodem.22 . Vt ſuccendā in
ea ignem.pro quo hebrei legunt.Ad ſufflandū in ea ignē.
Vide etiam de hoc ſupra in dictione נָפַח Naphach.Et inde
פִּיחַ פִּיחַ Piach.ideſt fauilla cineris: que ſufflādo in aere eleuatur
Cinis. Exo.9.Tollite plenas manus cineris de camino. & quia lo
cutio fit per aſpirationem & flatum:ideo predicta dictio ſi
Proferre. gnificat etiam loqui.Prouer.14.Profert autem mendaciū

doloſus teſtis.ideſt loquitur mendacium.Et in eo. Et pro- loqui.
fert mendacia verſipellis.Ps.11.Ponam in ſalutari fiduciali
ter agam in eo.Pro quo hebrei legunt.Ponam in ſalutari q
loquitur ei.& ſubditur.Eloquia domini.ideſt ponam in ſa
lutari eum qui loquitur ei eloquia domini.Poteſt etiam le-
gi ſecundum primam ſignificationem Spirabit in eo . vel
ſic.illaqueat in eo.ideſt ponam in ſalutari pauperem & ino
pem quem impius illaqueat.nam predicta dictio etiam ſi-
gnificat illaqueare.ideſt laqueos ponere .Prouer.29 . Ho-
mines peſtilentes diſſipant ciuitatem.ꝑ quo hebrei legūt. Diſſipare.
Illaqueant ciuitatem.Eſa.42.Laqueus iuuenum omnes. Illaqueaſ
Pro quo hebrei legunt.Illaqueare iuuenes omnes . & inde
פַּח Pach.ideſt laqueus.Ps.68.Fiat menſa eorum coram ip פַּח
ſis in laqueum.p̄s.118.Poſuerunt peccatores laqueum mi- laqueus.
hi.p̄s.123.Anima noſtra erepta eſt de laqueo venantium :
laqueus contritus eſt & nos liberati ſumus.Oſee.9.prophe
ta laqueus ruine factus eſt ſuper omnes vias eius.Et in plu-
rali פַּחִים Pachim.p̄s.10.Pluet ſup peccatores laqueos. Po- פַּחִים
teſt etiam deriuari a dictione פֶּחָם Pecham : que ſignificat laquei.
carbonem. vt infra dicetur.vnde btūs hiero.in pſ.iuxta he.
ve.tranſtulit.Pluet ſuper peccatores carbones.Prouer. 22.
Arma & gladii in via ſuperbi.pro quo hebrei legunt.Ar-
ma & laquei in via peruerſi.Significat etiam laminas ex ar
gento & auro ſeu ere.Exo.39.Inciditq̧ bracteas aureas .i. Bractee.
laminas.Nu.16.Producatq̧ ea in laminas. lamine.

פּוּט Put.Libia.nomen regionis.Hiere.46. Fortes ethio- פוט
pie & libye. libia.

פּוּךְ Puch.Stibium nigri coloris:quo mulieres liniunt ocu פוך
los.4.Reg.9.Depinxit oculos ſuos ſtibio.Iob.42.Et Stibium.
nomen tertie cornu ſtibii. Hiere.4 . Et depinxeris ſtibio
oculos tuos.eſt etiam nomen lapidis precioſi coloris ſtibii.
1.Parali.29.Lapides onychinos & quaſi ſtibinos. Eſa.54. Stibinus.
Ecce ego ſternam per ordinem lapides tuos. pro quo he-
brei legunt.Ecce ego ſternam in ſtibio lapides tuos. ideſt i
lapides ſtibinos. Et dicunt aliqui hebrei ꝙ ſignificat car-
bunculum .

פּוֹל Pul.faua.Ezech.4.Et fabam & lentem. פול
פּוּן Pun.Conturbari:aut ſecundum hebreos:dubitare ſiue faba.
heſitare.Ps.87. Exaltatus autem humiliatus ſum & cō- פון
turbatus.pro quo hebrei legunt.Tuli ſeu portaui terrores Cōturbari
tuos & dubitabam ſeu heſitabam.ſ.ne mihi eueniſſent ma
la propter mea demerita.Et inde פֶּן Pen. dictio dubitatiua. Heſitare.
ideſt ne forte.Geñ.2.Ne forte moriamur.Et in eo. Ne for- פֶּן Ne forte.
te mittat manum ſuam.Et in eo.19.Ne forte apprehendat
me malum.Et in eo.24.Caue nequando reducas filiū me Nequādo
um illuc . Exo.1.Ne forte multiplicetur.Nu. 20. Alioquin
armatus occurram tibi.pro quo hebrei legunt.Ne forte in
gladio occurram tibi.Prouer.5.Per ſemitam vite non am
bulat . Pro quo hebrei legunt.Per ſemitam vite forte diri
getur:quaſi dicat.Putas ne ꝙ talis mulier dirigetur per ſe-
mitam vite:non vtiq̧.vnde ſequitur.vagi ſunt greſſus ei9.
Et in eodem. Ne forte impleantur extranei viribus tuis .&
in eodem.30.Ne forte ſaciatus illiciar ad negandum. Eſa.
27.Ne forte viſitetur contra eam.

פּוּץ Pus.diſpergere.ſpargere.Diuidere.diſſipare.contere פוץ
re.Geñ.11.Antequam diuidamur in vniuerſas terras . Diuidere.
Et in eodem . Atq̧ ita diuiſit eos dominus ex illo loco in
vniuerſas terras.Et in eodem.Et inde diſperſit eos domi- diſpergere
nus ſuper faciem cunctarum regionum.Et in eodem. 49.
Et diſpergam eos in iſrael.Exo.5.Diſperſuſq̧ eſt populus
in omnem terram egypti.1.Regum. 14 . Diſpergimini in
vulgūs & dicite eis.Iob.37.Et nubes ſpargunt lumen . Et
in eodem.40.Diſperge ſuperbos in furore tuo. Prouer.5

© Biblioteca Nacional de España

Deriuentur fontes tui foras.i.diuidantur ſeu diſpergantur.
Hiere.23. Ve paſtoribus qui diſpergunt & dilacerãt gregē
paſcue mee.& in eodē. Vos diſpſiſtis gregē meū. Ezech.11.
In quibꝰ diſperſi eſtis.& in eodē.29. Et diſpergā egyptios
in nationes.& in eodē. Et cōgregabo egyptum de populis
in quibus diſperſi fuerant.Naū.2. Aſcēdit qui diſpergat co
rā te.Soph.3.Filii diſperſorum meorū.Zach.13.Et diſper-
Affluere gentur oues. Signãt ēt affluere.vt in eo.1. Adhuc afluēt ci
uitates mee bonis.i.diſpergētur ſeu diuidentur:quia nō po
terūt ſimul cohabitare propter multitudinē pecorū & ar-
mētorum & aliorum bonorū.Et aliqñ ſcribitur cum dupli-
ci ſadic.Hiere.23.Et quaſi malleus conterens petrã.i.diui-
Cōterere dens petrā.Abach.3.Et contriti ſunt mōtes ſeculi. Iob.16.
cōfringere Et tenuit ceruicē meā & confregit me . vide de hoc ſupra
מֵפִיץ in dictione נָפַץ Naphas.Et inde מֵפִיץ Mephis.i.inſtrumen-
tum quo petre conteruntur.Pro quo beatus hiero.trāſtulit
Jaculum iaculum.Prouer.25. Iaculum & gladiū & ſagitta acuta. Et
תְּפוּצָה inde תְּפוּצָה Thephuſa .i. diſpſio vel cōtritio aut diſſipatio.
Hiere.25. Quia completi ſunt dies veſtri vt interficiamini
Diſſipatio & diſſipationes veſtre.
פוּק פּוּק Puc.haurire.educere.effundere.diſſoluere.offendere.
Educere p̄s.143.Eructantia ex hoc in illud. ideſt educentia ſeu
haurire. haurientia.Prouer.18.Et hauriet iocūditatē a dño . Signãt
ēt effundere.Ps.139.Cogitauerunt contra me : ne derelin
quas me. Pro quo btūs hiero.in pſal.iuxta he.ve. trāſtulit.
Effundere. Scelera eorū ne effundantur. Sed ēt ī predicto loco hebrei
legūt. Scelera eorum ne educas.i. ne permittas vt ſcelera
eorū educantur in actu.Eſa. 58 . Cum effuderis eſurienti
diſſoluere. aīam tuā.Signãt ēt diſſoluere.Hiere.10.vt nō diſſoluatur.
פִּיק Et inde פִּיק Phic.i.diſſolutio.Naum.2.& diſſolutio geni-
diſſolutio. culorum.Signãt etiā offendere.Eſa.28.Ignorauerunt iudi
פוּקָה ciū.pro quo he.le.offenderunt in iudicio.& inde פּוּקָה puca
offendiclū. i.offenſio ſeu offendiculum.Beatus hiero.trāſtulit Singul-
Singultꝰ. tū.1.Reg.25.Nō erit tibi hoc ī ſingultū & ī ſcrupulū cordis
פּוּר פּוּר Phur.irritū facere.diſſipare.diſſoluere.Gen̄.17.Quia
irritū facer̄ pactum meū irritum fecit.Nu.30.In arbitrio viri erit ſi
faciat:ſiue nō faciat.Pro quo he.le. Vir eius cōfirmet eū aut
irritum faciat eum.ſ.iuramētum. Sed beatus hiero.tranſtu
cōtradicer̄ lit ſenſum.& in eodē. Si autē contradixerit poſtq̄ reſciuit.
i. ſi irritum fecerit . 3 . Reg.15. Peto vt venias & irritum fa
Diſſipare. cias fedus quod habes cum baaſa rege iſrael.p̄s.32.Dñs diſ
ſipat conſilia gentium.p̄s.88. Miſericordiā autē meam nō
diſpergam ab eo.Pro quo he.le.Non faciā irritā ab eo.Eſa.
44. Irrita faciēs ſigna diuinorū.Hiere.33.Et ſi irritum po
teſt fieri pactum meū cum die & nocte.& in eodē. Et pactū
meum irritum eſſe poterit dauid ſeruo meo. Et aliqñ ſcri-
bitur cum duplici res.p̄s.73.Tu cōfirmaſti ī virtute tua ma
re.Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.trāſtulit.Tu diſ
ſipaſti ī fortitudīe tua mare. Scribitur ēt cū duplici pe & res
פַּרְפַּר & dicitur פַּרְפַּר Parpar. Iob.16.Ego ille quōdam opulentus
Cōterere repente contritus ſum.Pro quo he.le. Opulētus fui & con-
פּוּרָה triuit me ſeu oppreſſit me.Et īde פּוּרָה Pura.i.torcular a te-
Torcular rendo vel premēdo dictum.Eſa.63. Torcular calcaui ſolus.
Eſt etiā פּוּרָה Pura genus mēſure. Pro quo beatus hierony-
Lagena mus tranſtulit lagenā. Aggei.2. Et intraretis ad torcular vt
Lagūcula. exprimeretis quinquaginta lagenas.Ponitur etiā ꝓ lagun-
פּוּר cula. Eſa.10. Confringet laguncula in terrore . Item פּוּר
Sors Phur.i.ſors.Eſter.3.Miſſa eſt ſors in vrnā : que hebraice dr̄
phur.Pro quo he.le.Miſit phur.i.ſortem.& in eodem.9.&
miſit phur quod noſtra lingua vertitur in ſortem. & in eo-
dem.Ex illo tempore dies iſti appellati ſunt phurim.
פּוּשׁ פּוּשׁ Phus.creſcere.diffūdere ſeu effūdi.ſalire.abūdare.au
Effundi gere. Hiere.50. Quoniā effuſi eſtis ſicut vituli ſuper
bam.i.creuiſtis ſeu augmentati eſtis.Naū.3. Latitauit popu creſcere.
lus tuis in montibus . Pro quo he.le. Diffuſus eſt populus
tuus in montibus.vnde ſequitur. & non eſt qui congreget.
Abach.1.Et diffūdentur equites eius. Poteſt etiā legi. Cre- diffundi
ſcent vel augentur equites eius.Malach.4. Et ſalietis ſicut Salire.
vitulus de armento.Pro quo hebrei legunt. Et creſcetis ſeu
effundemini quaſi vituli ad preſepe. Et inde פָּשׁ Pas.pro פָּשׁ
quo beatus hieronymus tranſtulit ſcelus:quaſi פֶּשַׁע Peſaa Scelus
Iob . 35. Nec vlciſcetur ſcelus valde. Hebrei tamen dicūt ꝙ
ſignificat multitudinem . vnde in predicto loco ipſi legunt. multitudo.
Nec ſcit in multitudine nimia ſeu valde.& refertur ad ip̄m
Iob.quaſi dicat.Neſcit iob in multitudine nimia ſapientie
& ſcientie dei.vnde ſequitur.Ergo iob fruſtra aperit os ſuū
Et in lingua chaldaica cōmuniter ſignificat predicta dictio
multiplicare vel augmētare.Et inde dicūt aliqui ꝙ deriua- פִּישׁוֹן
tur פִּשׁוֹן phiſon.quod eſt nomen magni fluminis paradi
ſi : ꝓpter eius incrementum & abundantiā.Gen̄.1. Nomē
primi phiſon.Et beatꝰ hiero.in libro de hebraicis queſtio- Phiſon.
nibus dicit ꝙ phiſon eſt fluuiꝰ qui apud latinos gāges dr̄.
פּוֹת פּוֹת Poth.cardo. & ſolum inuenitur in numero plurali.ſ.
פֹּתוֹת פֹּתוֹת pothoth.3. Reg.7. Et cardines oſtiorum domus
cardines. interioris. Item פֹּתָה potha.ſiue פַּתֵה pathe.i.crinis:ſecun-
פֹּתָה dum tranſlationē noſtram.Eſa.3.Et dñs crinem earum nu
פַּתֵה dabit.Hebrei vero dicūt ꝙ ſignificat turpitudinem ſeu ve-
crinis. rēda mulieris vel hominis. vnde in p̄dicto loco ipſi legūt. turpitudo.
פַּז Et dñs turpitudinem earum nudabit. פַּז
paz.aurum.obrizum. De quo vide in dictione ſequēti. Aurum
פָּזַז pazaz.ſalire.ſaltare.ſubſilire.diſſolutum eſſe.2.Reg.6 פָּזַז
Vidit regem ſubſiliētem atq̄ ſaltantem coram dño. & Subſilire.
ſcribitur aliquando cum ſimplici zain. Gen̄.49.Et diſſo- diſſoluere.
luta ſunt vincula brachiorū & manuū eius. & dicunt aliqui
hebrei ꝙ ſignificat fortificari ſeu roborari. vnde in p̄dicto Fortificari
loco ipſi legūt.Et fortificata ſeu roborata ſunt brachia ma-
nuū eius. Alii vero legunt ſic. Et deaurata ſunt brachia ma
nuum eius.ſ.ꝓpter ornamenta aurea que in brachiis & ma-
nibꝰ portabat. Nam פַּז paz aurum ſiue obrizum ſignificat
p̄s.20. Poſuiſti in capite eius coronam de lapide p̄cioſo.ꝓ
quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.trāſtulit. Pones in ca
pite eiꝰ coronam de obrizo. Scribitur etiā cum mē in prin Obrizum.
cipio & dicitur מוּפָּז Muphaz.3.Reg.10.Et veſtiuit eū auro מוּפָּז
fuluo nimis. Pro quo hebrei legūt. Et veſtiuit eū auro obri Fuluū
zo. Et aliquādo ſcribitur cum aleph in principio & dicitur Aurū.
אוּפָז Vphaz. Dan̄.10.Et renes eius accincti auro obrizo. אוּפָז
פָּזַר pazar.diſpergere.ſpargere.diſſipare.p̄s.88. Diſperſi aurū obrizū
ſti inimicos tuos.p̄s.111. Diſperſit dedit pauperibꝰ.p̄s. פָּזַר
147. Nebulam ſicut cinerem ſpargit. Prouer.11. Alii diui- diſpergere
dunt propria.i.diſpergunt.Hiere.3. Et diſperſiſti vias tuas Spargere
alienis.& in eodem.50. Grex diſperſus iſrael. Ponitur etiā
pro diſſipare.p̄s.52.Quoniam dominꝰ diſſipauit oſſa eo- Diſſipare.
rum.p̄s.140.Diſſipata ſunt oſſa nr̄a ſecus infernum.
פָּחַד Pachad.timere. formidare. expaueſcere.terreri. ꝑter פָּחַד
reri.admirari.Iob.3.Quia timor quē timebā euenit Timere
mihi.p̄s.13.Ibi trepidauerunt timore.i.timuerunt timore. trepidare
Prouer.28. Beatus homo qui ſemper eſt pauidus. Eſa.51. Pauere.
Et formidaſti iugiter tota die.Hiere.33.& timebunt & tur Formidar̄.
babūtur.Oſee.3.& pauebūt ad dñm & ad bonū eiꝰ . ſignãt
etiam terreri.Iob.4.Et omnia oſſa mea ꝑterrita ſunt.Eſa. ꝑterrere
33.Conterriti ſunt in ſion peccatores.Signãt etiam mirari. cōterrere
Eſa.60. Et mirabitur & dilatabitur cor tuum . & inde פַּחַד Mirari
pachad .i. pauor. formido. terror. Gen̄.31. Et timor Iſaac פַּחַד
affuiſſet mihi.& in eodē. Iurauit ergo Iacob per timorem Timor.
patris ſui Iſaac.ideſt per deum quem timebat iſaac.p̄s.52.
Illic trepidauerunt timore vbi non erat timor . Eſa . 24.

© Biblioteca Nacional de España

Formido Formido & fouea & laque⁹. Et in plurali פְּחָדִים Pechadim.
פְּחָדִים Iob.15. Sonitus terroris in auribus illius. Quod in hebreo
Terrores legitur pluraliter. ſ. ſonitus terrorũ vel formidinũ. Reperi-
tur etiam in genere feminino cum thau in fine. Hiere.2. &
nõ eſſe timorẽ meum apud te: dicit dñs deus exercituũ. Itẽ
פַּחַד פַּחַד Páchad. teſticulus. & ſolum inuenitur in numero plu-
Teſticul⁹ rali. Iob.40. Nerui teſticulorum eius perplexi ſunt.
פֶּחָה פֶּחָה Pecha. prĩceps. dux. Nee.5. Annonas que ducibus de
Dux bebantur non comedimus. pro quo he. le. Panẽ prin-
cipis vel ducis non comedi. & eſt ſenſus ſicut in littera nr̃a.
Et aliquando ſcribitur cum aleph loco he. Eſd.5. Quem &
Princeps principem cõſtituit. Et quãdo poſt ſe regit genitiuũ: mutat
פַּחַת he in tau & dicitur פַּחַת Pachath. Eſa.36. Et quomodo ſuſti
dux. nebis faciem ducis vnius ex ſeruis dñi mei. Aggei.1. filium
פֶּחָם ſalathiel ducem iuda. Malach.1. offer illud duci tuo. Scribi-
Dux tur etiã cum mẽ in fine loco he: & dr̃ פֶּחָם Pecham. Nee.5. vt
פַּחוֹת eſſem dux in terra iuda. Et in plu. פַּחוֹת Pachoth. ſiue פַּחֲוֹת
Duces. Pachauoth. Nee.2. Epiſtolas dedit mihi ad duces regionis
tranſflumen. & in eodẽ. Et veni ad duces regionis. & in eo.
5. Duces autem qui fuerunt ante me grauauerunt populũ.
פַּחֲוָתָא Ezech.23. Prĩcipes & magiſtratus iuuenes cupidinis. & in
principes. lingua chaldaica dr̃ פַּחֲוָתָא Pachauatha. Dañ.3. Magiſtra-
duces. tus & duces & tyrãnos.
פָּחַז פָּחַז Pachaz. vagum eſſe. vagari. feſtinare. temere agere.
Iudi.8. Qui conduxit ſibi ex eo viros inopes & vagos
Vagũ eſſe. Hiere.3. Prophete eius veſani. pro quo hebrei legunt. Pro-
veſanus phete eius feſtinantes ſiue temerarii. Et inde פַּחַז páchaz. i.
Feſtinare. feſtinatio ſeu temeritas. Geñ.49. Effuſus es ſicut aqua. ꝑ
פַּחַז quo hebrei legũt. Feſtinatio. ſ. tua ſicut aqua. i. ſicut aqua fe-
Feſtinatio ſtinat in preceps: ſic tu egiſti temere & feſtinãter. Hiere.23.
miracula Qui ſeduxerunt populum meũ in mendaciis ſuis: & in mi
raculis ſuis. vbi ponitur pro miraculis. pro quo hebrei le-
gũt. In mẽdaciis ſuis & in feſtinatiõe ſeu in temeritate ſua.
פֶּחָם פֶּחָם Pecham. carbo. pruna. Prouer.26. Sicut carbones ad
Carbo. prunas & ligna ad ignẽ. Eſa.44. In prunis & in mal
leis formauit illud. Ponitur etiã pro duce vel principe. De
quo vide ſupra in dictione פֶּחָה pecha.
פֶּחָר פֶּחָר Pechar. in lingua chaldaica ſignificat figulũ. Dañ.2.
Figulus. Quia vidiſti pedũ & digitorũ partes ex teſta figuli.
פַּחַת פַּחַת Páchath. fouea. foſſa. 2. Reg.18. Et proiecerũt eum in
Fouea. ſaltu in foueã grãdem. Eſa.24. Formido & fouea & la
פְּחָתִים queus ſup te. & in plurali פְּחָתִים Pechathim. 2. Reg.17. For
Fouee. ſitã nunc latitat in foueis. Et inde פְּחֶתֶת Pechétheth. i. cõfoſ
פְּחֶתֶת ſio ſeu corroſio. Leuit.13. Eo quod infuſa ſit in ſupficie vel
Corroſio per totum lepra. pro quo hebrei legunt. Corroſio ſeu con-
foſſio eſt. ſ. lepre.
פִּטְדָה פִּטְדָה Piteda. topazius. lapis precioſus. & ſcribitur cũ he vel
thau in fine. Exo.28. In primo verſu erit lapis ſar-
Topazius dius & topazius. Iob.28. Non adequabitur ei topazius de
ethiopia.
פָּטַר פָּטַר Patar. aperire. ſoluere. diſſoluere. dimittere. remitte-
Aperire. re. declinare. Exo.34. Omne quod aperit vuluam
meũ erit. Nu.8. Pro primogenitis q̃ aperiunt omnẽ vuluã
Declinare 1. Reg.19. Et declinauit dauid a facie ſaul. 1. Paralipo.25. Hi
ſunt principes cãtorũ per familias leuitarũ qui in exhedris
morabantur. ꝑ quo hebrei legunt. Hi ſunt cantores princi-
pes patrũ leuitarũ ĩ exhedris dimiſſi vel ſoluti. i. ſoluti ab a-
liis operib⁹: quia erãt occupati in cãticis. 2. Paralipo.23. Si
dimittere quidem ioiada non dimiſerat abire turmas. p̃s.21. Locuti
ſunt labiis: mouerunt caput. Pro quo beatus hiero. in pſal.
iuxta he. ve. trãſtulit. Dimittũt labiũ: mouẽt caput. Prouer.
פְּטוּרִים 28. Qui dimittit aquã caput eſt iurgiorũ. Et inde פְּטוּרִים
peturim. ſiue פְּטוּרֵי peture. i. ꝓminẽtes ſculpture: q̃ſi emittã-
tur & egrediantur foras. 3. Reg.6. Et picturas varias quaſi
prominentes de pariete & egrediẽtes. & in eodem. Et cela- ꝓminẽtes.
turas valde prominentes.
פַּטִּישׁ Patis. malleus. Eſa.41. faber erarius percutiens mal
leo. Hiere.23. Et quaſi malleus cõterens petrã. Item פַּטִּישׁ
פַּטִּישׁ pates. in lingua chaldaica ſignificat quoddã genus ve- Malleus
ſtimẽti. Pro quo beatus hiero. tranſtulit thiarã. Dañ.3. Vin פַּטִּישׁ
ctis cum brachis ſuis & thiaris. Thiara
פִּיד Phid. interit⁹. ruina. Iob.30. Et ſi corruerint ipſe ſalua
bit. ꝑ quo he. le. Si in interitu vel ruina ipſis ſalus. ſ. erit פִּיד
Et ẽ ſenſus ſicut in littera nr̃a. & in eo.31. Si gauiſus ſum ad Corruere
ruinã ei⁹ q me oderat. ꝓuer.24. & ruinã vtriuſq; qs nouit. Interitus. Ruina.
פִּים Pim. pinguedo. aruina. & ſcribitur cũ he in fine & dr̃
פִּימָה pima. Iob.15. Et de lateribus ei⁹ aruina depẽdet. פִּים פִּימָה
פָּכָה Pacha. redundare. egredi. Ezech.47. Et ecce aque re aruina.
dundantes a latere dextero. Et inde פַּךְ pach. i. lagunců פָּכָה
la. ſeu lenticula. 1. Reg.10. Tulit ergo ſamuel lẽticulam olei. Redũdare
פָּלַל Palal. iudicare. diiudicare. arbitrari. orare. rogare. ſeu פַּךְ
placare. Geñ.46. Non ſum fraudatus aſpectu tuo. pro Lẽticula.
quo hebrei legunt. Videre faciem tuam non iudicaui. i. nõ פָּלַל
putaui aut non diiudicaui. 1. Reg.2. Si peccauerit vir in vi- Iudicare
rum: placari ei poteſt deus: ſi autẽ in deum peccauerit: quis
orabit pro eo. ꝑ quo hebrei legunt. Si peccauerit vir in vi-
rum: iudicabit eum deus: ſiue iudicabunt eum iudices: qui Orare.
dicuntur dii participatiue: vt dictum eſt ſupra in dictione
אֱלֹהִים Elohim: ſequitur ſi aũt ĩ dñm peccauerit vir: quis iu
dicabit pro eo. poteſt etiam legi ſicut eſt in littera nr̃a. Nam
predicta dictio etiã ſignificat placari vel orare: vt infra dice
tur. p̃s.105. Stetit autem phinees & placauit. pro quo bea
tus hiero. in pſal. iuxta he. ve. trãſtulit. ſtetit autem phinees
& diiudicauit. Ezech.16. Que viciſti ſorores tuas. pro quo diiudicare
he. le. Que iudicaſti vel diiudicaſti ſorores tuas. Et in eodẽ.
28. Et corruent interfecti in medio eius gladio. pro quo he
brei legũt. Et iudicabitur interfectus ſeu vulneratus in me-
dio eius gladio. poteſt etiã deriuari a dictione נָפַל Naphal:
que ſigñat corruere: ſicut eſt in littera nr̃a. Et inde פְּלִילִים פְּלִילִים
pelilim. i. iudices arbitri. Exo.21. Et arbitri iudicauerint. & arbitri.
inde פְּלִילִי pelili. i. iudicãdus: ſeu reus iudicio. Iob.31. Que פְּלִילִי
eſt iniquitas maxima. ꝑ quo hebrei legunt. Que eſt iniqui
tas iudicanda. i. rea iudicii. Scribitur etiã cum mẽ in fine & re⁹ iudicio
dicitur פְּלִילִים pelilim. vt ſupra in eodem. Hoc enim nefas
eſt & iniquitas maxima. i. iniquitas iudicãda. Et inde פְּלִילָה פְּלִילָה
pelila. i. iudicatio ſeu iudiciũ. pro quo btũs hiero. tranſtulit
conciliũ. Eſa.16. Ini cõſiliũ: coge conciliũ. Scribitur etiam Cõſilium.
cum duplici iod & dr̃ פְּלִילִיָּה pelilia. Eſa.28. Et ignoraue- פְּלִילִיָּה
rũt iudiciũ. & qñ p̃dicta dictio פָּלַל palal. ẽ verbũ quarte cõ Iudicium
iugationis: tunc ſigñat orare. vel placare. Geñ.20. Orabit Orare.
pro te quia ꝓpheta eſt. & in eodẽ. Orãte autẽ abraã ſanauit
deus abimelech. 1. Reg.1. Orauit ad dñm flens largiter. Et
in eodẽ. 2. Et orauit anna & ait. 3. Reg.8. Et orauerint & de
precati te fuerint. p̃s.5. Quoniã ad te orabò. Et inde תְּפִלָּה תְּפִלָּה
Thephila. i. oratio. 4. Reg.20. Audiui orationẽ tuã. p̃s.16. Oratio
Auribus percipe orationẽ meã. & in titulo. p̃s.89. Vbi dr̃
oratio moyſi hominis dei. p̃s.101. Reſpexit in orationẽ hu-
milium. Abach.3. Oratio abachuc prophete.
פָּלָא Pala. mirificare. mirabiliter agere. mirabilẽ eſſe. occul פָּלָא
tum ſeu abſconditum eſſe. aut dificile eſſe. ſeparare. vl̃
ſegregare. Deut.28. & augebit dñs plagas tuas & plagas ſe
minis tui. ꝑ quo he. le. Et mirificabit dñs plagas tuas & pla mirificare.
gas ſeminis tui. i. plagas admirãdas inferet tibi. 2. Reg.1. Et
amabilis ſup amorẽ mulierũ. ꝑ quo he. le. Mirabilis fuit a- Mirabilẽ eſſe.
mor tuus mihi ſup amorẽ mulierũ. Iob.10. Reuerſus mira
biliter me crucias. Eſa.29. Ecce ego addã vt admirationem admirari.

© Biblioteca Nacional de España

faciā populo huic miraculo grandi. Ioel.2. Qui fecit mirabilia vobiſcū. & aliqñ ſcribitur cū he in fine loco aleph. Vt p̄s.16. Mirifica miſericordias tuas. p̄s.30. Q̄m̄ mirificauit miſericordiā ſuā mihi. Et inde פֶּלֶא Pele.i.miraculū ſeu mirabile:mirificum.miraculoſum. Exo.15. Faciens mirabilia Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſ.faciēs mirabile ſeu faciens miraculū.Eſa.9. Et vocabitur nomē eius admirabilis cōſiliari⁹.i.miraculoſus ſeu mirabilis aut mirificus.& in codē.25.Q̄m̄ feciſti mirabilia.ꝓ quo he.le.Q̄m̄ feciſti mirabile ſeu miraculū.Et īde פְּלִיאָה pelia.i. mirabilis.p̄s.138. Mirabilis facta ē ſciētia tua ex me.Et in plu.פְּלָאוֹת pelaoth ſiue פְּלָאִים Pelaim.p̄s.118.Mirabilia teſtimonia tua.Threñ. 1.Et depoſita eſt vehemēter.ꝓ quo he.le. & deſcēdit aut depoſuit ſeu parui pendit miracula.Pōt ēt intelligi ſicut eſt in littera nr̄a.Dañ.12. Vſq3 quo finis horū mirabiliū. Et aliqñ ſcribitur cum nū in principio & dr̄ נִפְלָאוֹת Niphlaoth.ſiue נִפְלָאִים Niphlaim.p̄s.104.Memētote mirabiliū ſuorū.p̄s. 129.Nec ambulaui in magnis:nec in mirabilibus ſup me. p̄s.138. Mirabilia opera tua. & aliqñ p̄ponitur ei littera mē & dr̄ מִפְלָאוֹת Miphlaoth.Iob.37.Magnas & p̄fectas ſcientias. ſigñat ēt p̄dicta dictio occultū ſeu abſcōditū aut difficile.Deut.17.Si difficile & ambiguū apud te iudiciū eſſe proſpexeris.ꝓ quo he.le.Si occultū vel abſcōditū aut ignotum fuerit a te verbū iudicii.& in eo.30. Mādatū hoc quod ego p̄cipio tibi hodie nō ſupra te eſt.i.nō eſt occultū vel abſconditū a te.Iudi.13.Cur queris nomē meū quod eſt mirabile. Pro quo he.le. Quod ē occultū ſeu abſcōditū.Pōt etiā legi ſecundū primā ſignificationē ſicut eſt in littera nr̄a.Et inde ille cuius nomē ignoratur vel tacetur ī ſcriptura dr̄ פְּלֹנִי Peloni.i.ille talis.4. Reg.6.In loco illo & illo ponamus inſidias.Ruth.4.Sede hic vocās cū noīe ſuo.ꝓ quo he.le.Sede hic talis viduus.dicitur ēt פַּלְמוֹנִי Palmoni.Dañ.8. Et dixit vn⁹ ſctūs alteri neſcio cui loquēti. vbi ponitur pro eo quod in littera nr̄a eſt alteri neſcio cui. ſigñat etiā predicta dictio ſegregare vel ſeparare.Nu.6. Cū fecerit votū vt ſctificētur. Pro quo he.le. Cū ſegregauerint vel ſeparauerint ſe ad vouēdum votū nazarei.& in eo.15.Vota ſoluentes aut ſponte offerētes.pro quo he.le. Ad ſegregandū vel ſeparādū votū aut ſpōte.ſ.offerētes. vide ēt de hoc īfra ī dictiōe פָּלָה Pala.

פלג Palag.diuidere.Geñ.10.Nomē vni phaleg:eo quod in diebus eius diuiſa ſit terra.Iob.38.Quis dedit vehemētiſſimo imbri curſum.ꝓ quo he.le.Quis diuiſit vehemētiſſimo imbri aqueductū.p̄s.54.Precipita dñe & diuide linguas eorū.Dañ.2.Regnū diuiſum erit.Et inde פְּלַג Pelag.i. diuiſio ſeu dimidiū.Dañ.7.Vſq3 ad tēpus & tēpora & dimidium tēporis.Et inde פְּלֻגַּת pelugath.i.diuiſio.2.Paralipo. 35.Et miniſtrate in ſanctuario per familias turmaſq3 leuiticas.pro quo he.le. Et ſtate in ſanctuario ſecundū diuiſionē dom⁹ patrū pro fratrib⁹ vr̄is filiis populi & per diuiſionē domus leuitarū.Et beatus hiero.trāſtulit ſenſum.Et in plu. פְּלַגּוֹת Pelagoth.Iudi.5.Diuiſo cōtra ſe ruben. pro quo he.le.In diuiſionibus ruben. Scribitur etiā cū mē in principio & dr̄ מִפְלַגּוֹת Miphlagoth.2.Paralipo.35.vt darent per domos & familias ſingulorū.i.ſecūdū diuiſiones domorū patrū.Et inde פֶּלֶג Peleg.i.riuus ſeu flumē qui ab alio magno flumine diuiſus eſt.p̄s.84.Flumen dei repletū eſt aquis.Et in plu.פְּלָגִים Pelagim.p̄s.1. Et erit tāq3 lignū quod plātatū eſt ſecus decurſus aquarū.Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.trāſtulit.Et erit tāq3 lignū trāſplantatū iuxta riuulos aquarū.p̄s.45. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. Pro quo beatus hiero.trāſtulit fluminis diuiſiones letificāt ciuitatē dei.Eſa.30. Riui currētiū aquarum. Reperitur etiā פְּלַגּוֹת Pelagoth.ſecundum terminationē femininorū.Iob. 20.Nō videat riuulos fluminis:torrentes mellis & butyri.

פלגש Pileges.cōcubīa.Geñ.22.cōcubīa vero illi⁹ noīe roma.& ī eo.35.& dormiuit cū bala cōcubīa p̄ris ſui.& ī eo.36.Erat āt thāna cōcubīa eliphaz.Et ī plu.פִּלַגְשִׁים Pilagſim ſecundū terminationē maſculinorū.Geñ.25. Filiis aūt concubinarum largitus eſt munera.2.Reg.20. Decē mulieres cōcubīnas.Cāti.6.& octoginta cōcubine.Ponitur etiā ꝓ cōcubitu.Ezech.23. Et īſaniuit libidine ſup cōcubitū eorū.

פלד Pelad.habena. ſecundū trāſlationē nr̄am. Et ſolū inuenitur in numero plurali.ſ. פְּלָדוֹת Peladoth. Nauū.2. Ignee habene currus. Hebrei tñ dicunt q̄ ſigñat lāpades ſicut לַפִּד Lapid.de quo ſupra dictum eſt in littera lamed.

פלה Pala.ſeparare. diuidere. mirificare. mirabile facere. Exo.8.Faciāq3 mirabile ī die illa in terra geſen. Pro q̄ he.le.Et ſeparabo ī die illa terrā geſen.Pōt etiā legi ſicut eſt in littera nr̄a: vt infra dicetur.& in eo.9.Et faciet dñs mirabile inter poſſeſſiones iſrael & egyptiorum.pro quo he.le. Et diuidet dñs inter poſſeſſiones iſrael & egyptiorū. & in codē.11. Vt ſciatis quanto miraculo diuidat dñs egyptios & iſrael.Et in eo.33. Vt glorificemur ab oībus populis.ꝓ quo he.le. Vt diuidamur ego & populus tuus ab oībus populis Poteſt etiā legi vt mirificemur. p̄s.4. Et ſcitote q̄m̄ mirificauit dñs ſanctum ſuum. Vide etiam de hoc ſupra in dictione פָּלָא pala cum aleph in fine.

פלח Palach. diuidere. ſcindere. concidere. ſecare. diſſecare.4. Reg.4. Et reuerſus concidit in olla pulmenti. Iob.16.Cōuulnerauit lūbos meos.Pro quo he.le. Secuit vel concidit renes meos. p̄s.14. Sicut craſſitudo terre erupta eſt ſuper terrā. Pro quo btūs hiero. in pſal.iuxta he.ve.trāſtulit. Sicut agricola qui ſcindit terrā.Prouer.7. Donec trāſfigat ſagitta iecur ei⁹.i. donec diuidat vel ſcīdat. Et īde פֶּלַח pelach.i.fragmē.Iudi.9. Et ecce vna mulier fragmē mole deſup deiiciēs.Cāti.4. Sicut fragmē mali pūici.& ī eo.6. Sicut cortex mali punici. vbi ponitur pro cortice. Ponitur ēt pro malleatore.eo quod diuidit & cōcidit.Iob.41. Et ſtringetur q̄ſi malleatoris inc⁹.Itē פְּלַח Palach. In ligua chaldaica ſigñat ſeruire ſiue colere. Dañ.3. Deos tuos non colunt Et in eo. Quia deos tuos nō colimus. Et in eo.6. Deus tu⁹ quē colis ſemper.& inde פוּלְחָן pulchan.i.ſeruit⁹.miniſterium.Eſd.6.vaſa quoq3 que dantur tibi in miniſterium domus dei tui.

פלט Palat.euadere.ſaluare.ſaluari.eruere. Eripere. liberare.eiicere:ſiue expellere.pere.2.Reg.22.ſaluabis me a cōtradictiōibus populi.p̄s.16. Eripe aīam meā ab impio. p̄s.17.Refugium meum & liberator meus.p̄s.31. erue me a circundantibus me. p̄s.55. Pro nihilo ſaluos facies illos. Ezech.7.Et ſaluabūtur qui fugerint ex eis.Mich.6.et app̄hendes & nō ſaluabis:& quos ſaluaueris in gladio dabo.Hebrei tñ in p̄dicto loco legūt.et app̄hēdes & nō eiicies & q̄s eieceris gladio dabo.Sigñat ēt parere.Iob.21. vacca pepit & nō eſt priuata fetu.ponitur ēt ꝓ amplexari.Eſa.5.& āplexabitur & non eſt qui eruat.& inde פְּלֵיטָה peleta.i.euaſio.liberatio.ſiue illud quod euadit vel liberatur.Geñ.32. Alia turma q̄ reliq̄ eſt ſaluabitur.ꝓ quo he.le.& erit alia turma ī liberationē vel in euaſionē.Et eſt ſenſus ſicut in littera nr̄a. Exo.10.Sed comedatur q̄d reſiduū fuerit grandini.i.q̄d liberatū fuerit a grādine.Et inde פָּלִיט Palit.i.ille qui euaſit vel effugit mortē vel p̄iculū.Geñ.14.& ecce vnus qui euaſerat.Threñ.2.Et nō fuit ī die furoris dñi qui effugeret. & in plu. פְּלִטִים peletim.Iudi.12.quia dixerant fugitiuus eſt galaad de ephraim.q̄d in hebreo legitur ī.plu.ſ.fugitiui eſtis vos galaad de ephraim.Eſa.66. Et mittā ex eis qui ſaluati fuerint ad gentes.& in abdia.nec ſtabis in exitibus vt

© Biblioteca Nacional de España

qui fugiſit
interficias eos qui fugerint.

פֶּלֶךְ Fuſus.

פֶּלֶךְ Pelech.fuſus.baculus. vicus.2. Reg.3. & tenẽs fuſũ & cadẽs gladio.& aliqui he.dicũt ꝙ in p̄dicto loco ſigni‑ficat baculũ.Prouer.31.& digiti eius apprehẽderunt fuſum Significat etiam vicum ſeu pagum.Nee.3. Princeps vici ie‑ruſalem.& in eodem.princeps pagi maſpha.

Vicus. Pagus.
פַּלֵּס Põderare Munire. Dirigere

פַּלֵּס Palas.põderare.dirigere.rectificare.p̄s.77. Viã fecit ſemite ire ſue.ꝑ quo he.le. Põderauit ſiue direxit ſemi‑tã furori ſuo.Beatus hiero.in pſ.iuxta he.ve.tranſtulit. Mu‑niuit ſemitã furori ſuo.ꝑuer.4. Dirige ſemitã pedib⁹ tuis. & in eo.5.Per ſemitã vite nõ ãbulat.ꝑ quo he.le. Semitã vi‑te ne diriget vel ne dirigetur ĩ ea: cuius expoſitionẽ vide ſu‑pra in dictione פּוּן Pun.Eſa.26. Rectus callis iuſti ad ãbulã‑dũ.ꝑ quo he.le. Rectũ callẽ iuſti põderabis ſeu diriges.& in‑de פֶּלֶס Peles.i.põdus.Prouer.16. pondus & ſtatera iudicia dñi ſunt.Eſa.40.Et librauit in pondere montes.

פֶּלֶס Põdus
פַּלָּץ Cõcutere פַּלָּצוּת Tremor. Formido Tenebre.

פַּלָּץ Palas.cõcutere.cõcuſſum eẽ.tremere.Iob.9. Et colũ‑ne eius cõcutiũtur. Et inde פַּלָּצוּת Palaſuth.i.tremor. cõcuſſio. Iob.21.& cõcutit carnẽ meã tremor. Ezech.7.& operiet eas formido.In alio vero loco beatus hiero.tranſtu‑lit tenebras ſeu caliginẽ.p̄s.54.Et cõtexerũt me tenebre. Eſa.21. Tenebre ſtupefecerũt me. Sed ẽt ĩ p̄dictis locis he‑brei interpretãtur tremorẽ ſeu concuſſionẽ.Et inde מִפְלֶצֶת Miphleſeth.i.idolũ priapi: ſecũdũ trãſlationẽ nr̃am.3.Reg 15.Inſup & maachã matrẽ ſuã ãmouit ne eſſet prĩceps in ſa‑cris priapi.& in eo. Subuertitq̃ ſpecũ eius & cõfregit ſimu‑lachrũ turpiſſimũ. Et aliq̃n ſcribitur cũ thau ĩ principio & dr̃ תִּפְלֶצֶת Thiphleſeth.Pro quo beatus hiero.trãſtulit arro‑gantiã.Hiere.49.Arrogantia tua decepit te.

מִפְלֶצֶת Priapus.
תִּפְלֶצֶת arrogãtia.
פַּלַּשׁ Cõſpgere. Aſpergere

פַּלַּשׁ palas.inuoluere.cõſpergere.ſ.cinere vel puluere:qđ fiebat in ſignũ luctus & triſtitie.Hiere.6.& cõſperge‑re cinere.& in eo.25.Et aſpergite vos cinere.Ezech.27.Et cinere cõſpergẽtur.Mich.1.puluere vos conſpergite.

פֶּלֶשׁ מִפְלְשֵׂי Semite

פֶּלֶשׁ palas.cũ pũcto cebolet.extẽdere ſiue expãdere.& ſo‑lum inuenitur nomẽ plurale ab eo deriuatũ.ſ.מִפְלְשֵׂי Miphleſe.i.extẽſiones ſiue expãſiões. ꝑ quo beatus hiero. trãſtulit ſemitas.Iob.37.Nunquid noſti ſemitas nubium.i. quibus viis vel ſemitis nubes expandatur ſuper terram.

פֻּם Os.

פֻּם Pum.in lingua chaldaica ſignificat os.Dañ.4.Cumq̃ ſermo adhuc eſſet in ore regis.

פֶּן Ne forte.
פִּנָּה Angulus.

פֶּן Pen.Ne forte.Geñ.26.Ne forte interficerẽt eũ. Et in eo. Ne morerer ꝑpter eã.i.ne forte morerer. vide ẽt de hoc ſupra in dictiõe פון pum.Itẽ פִּנָּה pina.angulus.p̄s.117.Hic factus eſt in caput ãguli. Prouer.7.Tranſit per plateã iuxta angulũ.& in eo.Iuxta oẽm angulũ inſidiãs.Et ſecundũ he‑breos he vltimũ eſt generis feminini:& ideo ei⁹ primitiuũ eſt p̄dicta dictio פֶּן Pen.alii vero dicũt ꝙ deriuatur a ſequẽti dictione פְּנַן penin.& in plu. פִּנּוֹת pinoth.Exo.27.Cornua autẽ per q̃ttuor angulos ex ipſo erunt.Iob.1.Et cõcuſſit q̃t‑tuor angulos domus.Soph.1.Et ſup ciuitates munitas & ſu‑per angulos excelſos.Et dicunt aliqui hebrei ꝙ in predicto loco ponitur pro turrib⁹ firmiſſimis:ſicut firmitas domus eſt in angulis. Et quia in angulis ponũtur lapides maiores & meliores.ideo maiores & prĩcipes populi appellãtur hoc noĩe.Iudi.20.Oĩs ãguli populorũ.Reperitur etiã פִּנִּים pi‑nim ĩ gñe maſculino.Zach.14.Et vſq̃ ad portã angulorũ.

פִּנּוֹת anguli.
anguli pro principib⁹
פִּנִּים anguli.

פְּנַן Enin.gẽma.ſeu margarita.& ſolũ inuenitur ĩ numero plu.ſ. פְּנִינִים peninim. Prouer.3. Precioſior eſt cunctis opibus.i.cũctis gẽmis.& ĩ eo.20. Eſt aurũ & multitudo gẽ‑marũ. & in eo.31. Procul & de vltimis finibus p̄ciũ eius. ꝑ quo he.le.Et ꝑcul ſiue lõge magis q̃ gẽme preciũ eius.i.lõ‑ge p̄cioſius gẽmis preciũ ei⁹.Threñ.4.Rubicũdiores ebo‑re antiquo.ꝑ quo he.le. Rubicũdiores oſſe pluſq̃ gẽme.i. pluſq̃ gẽme rubicũde.& dicunt aliqui qđ a predicta dictio‑ne deriuatur פִּנָּה pinna.i.angulus: & ponitur ibi dages in littera nun ꝑpter defectũ alterius nun. alii vero dicunt qđ deriuatur a dictione פֶּן pen:dequa ſupra dictũ eſt.

פְּנַן פְּנִינִים Gẽme
פִּנָּה

פַּנַּג panag.balſamũ.vnguẽtum precioſum.Ezech.27.Bal‑ſamũ & mel & oleũ & reſinã ꝑpoſuerũt ĩ nũdinis tuis.

פַּנַּג Balſamũ.
פָּנָה Circũſpicẽ Reſpicere.

פָּנָה pana.reſpicere.intueri:aduertere.aĩaduertere.vertere auertere.declinare. parare.ſeu p̄parare.Exo.2. Cũq̃ circũſpexiſſet huc atq̃ illuc.& in eodẽ. Et reuerſus eſt moy‑ſes de monte. pro quo he.le. Et reſpexit & deſcẽdit moyſes de mõte.Leuit.26. Reſpiciã vos & creſcere vos faciã.Deut. 31.Quia ſecut⁹ eſt deos alienos.pro quo he.le.Quia reſpe‑xit ſeu diuertit ad deos alienos. Iudi.20. Beniamin quoq̃ reſpiciens retro.Iob.6. Verũtamen quod cepiſtis explete. Pro quo he.le. Et nunc animaduertite: reſpicite in me:vel ſic.Et nunc quia cepiſtis:reſpicite in mẽ.p̄s.101.Reſpexit in orationem humiliũ. p̄s.118.reſpice in me & miſerere mei. Hiere.47.Non reſpexerũt patres filios. Ezech.9.Que re‑ſpicit ad aquilonẽ.& in eodẽ.11. Que reſpicit ad ſolis ortũ. Significat etiã vertere vel auertere.ſiue diuertere :aut decli‑nare. Deut.2. Profectiq̃ inde venimus in ſolitudinem. pro quo hebrei legunt.Et diuertimus ſiue reſpexim⁹: & ꝑ‑fecti ſumus ad ſolitudinẽ. & in eodẽ. Ite contra aquilonẽ.i. vertite vel diuertite contra aquilonẽ. Et in eodẽ.29.Cuius cor auerſus eſt a dño deo vr̃o.Iudi.15.Candaſq̃ earum iun‑git ad caudas.pro quo he.le.Et vertit caudã ad caudã.i.fecit vt mutuo reſpicerẽt.Et in eo. 20. Quod cum vidiſſent filii beniamin in fugã verſi ſũt.1.Reg.10.Cum auertiſſet hume‑rum ſuũ vt abiret.& in eodẽ.14. Quocũq̃ ſe verterat ſupe‑rabat.Eſa.56.Omnes in viã ſuã declinauerunt.Hiere.2.ver‑terunt ad me tergum & non faciẽ. Et in eodẽ.6. Ve nobis quia decliauit dies.& in eodẽ.49. Quomodo deiecit ceruĩ‑cem moab.proquo he.le. Quomodo vertit ceruicẽ moab. ſcilicet vt fugeret. & in eo.4. fugite & terga vertite. Et in eodem. Verſa eſt vt fugeret.Ezech.43.Gradus aũt eius ver‑ſi ad orientẽ.Poteſt etiã legi ſecundũ primã ſignificationẽ. Reſpiciẽtes ad oriẽtẽ.& inde פְּנוֹת penoth.i.primo mane.ſ. q̃n mane vľ aurora reſpicit ab oriẽte.Et ſcribitur cũ lamed ĩ prĩcipio & dr̃ לִפְנוֹת liphnoth.Exo.14.reuerſuſq̃ eſt prĩo di‑luculo ad priorẽ locũ.p̄s.45.Adiuuauit eã de⁹ mãe dilucu‑lo.põitur ẽt ꝑ tp̄e veſp̄tino.& inde פָּנִים panim.i.facies.vul‑tus.aſpect⁹.& declinatur tm̃ plr̃:& cõiter ẽ gñis maſculini. Geñ.1.Et tenebre erãt ſup faciẽ abyſſi:& ſp̄us dñi ferebatur ſup aq̃s.ꝑ quo he.le.ſup faciẽ aquarũ.& in eo.4. & cõcidit vult⁹ eius.& in eo. & cur cõcidit facies tua.& in eo.32.vidi dñm facie ad faciẽ.& in eo.33. Sic enĩ vidi faciẽ tuã:quaſi vi‑derim vultũ dei.Exo.33.loq̃batur dñs ad moyſen facie ad faciẽ.& in eodẽ.Nõ poteris videre faciẽ mea.Nu.6.Cõuer‑uertat dñs vultũ ſuũ ad te.Deut.4.eduxitq̃ te p̄cedẽs.ꝑ q̃ he.le.Et eduxit te in facie ſua.i. in preſentia ſua. Et eſt ſen‑ſus ſicut in lr̃a nr̃a.2.Reg.2.& leuare nõ potero faciẽ meã. Et in eo.11.Ponite vriã exaduerſo belli. Pro quo he.le.Po‑nite vriã exaduerſo faciei belli.i.in prima acie belli. p̄s.33 Et facies vr̃e nõ cõfundentur.Prouer.25.Et facies triſtis lin‑guã detrahẽtẽ.& in eo.28.qui cognoſcit ĩ iudicio faciẽ:nõ bene facit.Reperitur ẽt in ge.fe.Ezech.21. Quocũq̃ faciei tue eſt appetit⁹.& p̄ponitur ei lr̃a lamed & dr̃ לִפְנִים lepha‑nim ſiue לִפְנֵי Liphne.i.corã.ĩ cõſpectu.ante.anteq̃.Ab ini‑tio.Geñ.6.Corrupta eſt autem terra coram domino. & in eodẽ.10.Erat aũt robuſtus venator corã dño. & in eodem. 13.Ecce vniuerſa terra coram te.Et in eo.24. & appoſitus eſt in cõſpectu eius panis.& in eodem.46.Miſit aũt iacob iudam ante ſe. Ruth.4. Hic autem erat mos antiquitus in

Diuertere.
auertere. Vertere
declinare
פְּנוֹת
לִפְנוֹת diluculũ.
פָּנִים Facies.
Vultus
לִפְנִים
Coram. in cõſpectu
Ante

© Biblioteca Nacional de España

iſrael.Pro quo hebrei legũt. Hoc autem erat ante.i.ab anti-
quo in iſrael.1.Reg.8.& egredietur ante nos.Nee.5.Duces
autem primi qui fuerũt ante me. Iob.8.Et ante omnes her-
bas areſcit.p̄s.71.Ante ſolem ꝑmanet nomen eius. p̄s.101.
Initio tu dñe terrã fundaſti.Prouer.17. Cum ſpoponderit
Initiũ. pro amico ſuo.pro quo hebrei legunt. Cum ſpopõderit co
ram amico ſuo.ſiue ante amicum ſuũ. & in eodẽ.18. Ante-
Anteꝗ̃. ꝗ̃ conteratur exaltatur cor hominis: & anteꝗ̃ glorificetur
humiliatur.Malach.4. Anteꝗ̃ veniat dies dñi. Significat
Quaſi etiã velut aut quaſi.1.Reg.1. Ne reputes ancillam tuã quaſi
Velut vnã de filiabus belial.Iob.4.Cõterẽtur velut a tinea.Scri-
bitur etiam cum mẽ in principio & dicitur מִפְּנֵי Mipene.i.
מִפְּנֵי a facie.a cõſpectu. Gen̄.3.Abſcondit ſe adam & vxor eius a
facie dñi. & in eodem.16. A facie ſarai dñe mee ego fugio.
A facie & in eodem.35. Cum fugeret fratrẽ ſuum. Pro quo hebrei
legunt.Cum fugeret a facie Eſau fratris ſui. Hiere.5.Et a fa
cie mea non dolebitis. Eſt etiã redditiuũ rationis. Exo.19.
Eo quod deſcendiſſet dñs ſup eũ in ignẽ. Scribitur etiã cũ
Eo quod. מִלְּפָנִים lamed in principio & dr̃ מִלְּפָנִים Milephanim.ſiue מִלִּפְנֵי
Miliphne.i.a facie. de vultu.de cõſpectu.ab ãte:ſiue ab anti
A facie quo.Gen̄.4.Egreſſuſꝗ cain a facie dñi.Exo.35.Egreſſa ẽ
de cõſpectu oĩs multitudo filiorũ iſrael de cõſpectu Moyſi.p̄s.16.de vul
De vultu tu tuo iudiciũ meum ꝓdeat.p̄s.113. A facie dei mota eſt ter
ra:a facie dei iacob.Ione.1.Vt fugeret in tharſis a facie dñi.
Et aliqñ preponitur ei dictio עַל Al.vel dictio אֶל El.& dr̃
עַל פְּנֵי עַל פְּנֵי Aal pene.ſiue אֶל פְּנֵי El pene.i.ad faciẽ.in faciẽ.in cõ
Ante ſpectu.ante faciẽ.corã.Gen̄.11.Mortuꝰ eſt autẽ arã ante tha
Coram. re prẽm ſuũ.i.viuẽte thare.& in eodẽ.25. Corã cunctis fra-
tribus ſuis obiit.i.eis viuẽtibus. Exo.20. Nõ habebis deos
alienos corã me. Nu.3. Functiꝗ ſunt ſacerdotio Eleazar &
ithamar corã aaron patre ſuo. Deut.7.& reddẽs odiẽtibus
ſe ſtatim: ita vt ci iſꝑderet eos.pro quo he.le. & reddẽs odiẽ
ti ſe in facie ſua.i.in vita ſua.& in eo. Protinus eis reſtituens
quod merẽtur.Pro quo he.le. In faciem ſuã reddẽs ei. Iob.
In faciem 1.Niſi in faciem benedixerit tibi.& in eodem.6. Et prebete
aurem & videte an mentiar. ꝓ quo hebrei legunt. Et in fa-
cie vr̃a ſi mẽtiar. & eſt ſenſus ſicut in littera nr̃a. & in eodẽ.
21.Quis arguet corã eo vias eius.Item פָּנִים Panim.i.intus
פָּנִים ſiue interiꝰ.Ezech.2.Qui erat ſcriptus intus & foris.Poteſt
Intus. etiã legi ante & retro. Scribitur etiã cum he ĩ fine & dicitur
פְּנִימָה פְּנִימָה Penima. 3.Reg.6.& cedro oĩs domus intrinſecus ve
Intrinſecꝰ Abintus ſtiebatur.p̄s44. Omnis gloria eius filie regis ab intus. Et
פְּנִימִי inde פְּנִימִי Penimi.i.interior. Ezech.40. Et ĩtroduxit me
Interior in atrium interius.& in eodẽ.41. Vſꝗ ad domũ interiorẽ.
Et in eodem. Intrinſecus & forinſecus.& in genere femini-
פְּנִימִית no פְּנִימִית Penimith. vt in eodem.44.Cum ingrediuntur
Interius portam atrii interioris.Et in plurali פְּנִימִים Penimim.ſiue
פְּנִימִים פְּנִימִיּוֹת Penimioth.1.Paralipo.28. Et cellariorum eius in
Interiores Interius teriorum.2. Paralipo.4. Et oſtia celabit tẽpli interioris.ꝓ
לִפְנֵי quo hebrei legunt.Et oſtia eius interiora.Et aliquãdo ſcri-
bitur cum lamed in principio & dicitur לִפְנֵי Liphnai.3.
Reg.6.Porro quadragĩta cubitorum erat ipſum tẽplũ pre-
Interius. foribus oraculi.Pro quo hebrei legunt.Porro quadraginta
מִלִּפְנִים cubitorum erat domus: hoc eſt tẽplum interius. Scribitur
etiã cũ mẽ in principio & dicitur מִלִּפְנִים Miliphnim.vt in
eodẽ.Quaſi ꝓminentes de pariete:et egredientes.pro ꝙ he
ab intus. brei legunt. Ab intrinſeco & foris.ſ.egrediẽtes. Et quia ira
פָּנִים oſtẽditur in facie:ideo ponitur פָּנִים Panim.i.facies pro ira.
Ira. Gen̄.32.Dixit enĩ placabo illũ muneribus. pro quo he.le.
Facies Dixit enim placabo irã eius munere. Leuit.20. Ponã faciẽ
meã ſup hominẽ illum.i.ponã iram meã. Iob.9. Cõmuto
faciem meã,pro quo he.le.Relinquã faciem meã.i.iram vel
indignationẽ meã.p̄s.33. Vultus autẽ dñi ſup facientes ma
la.Hiere.3.Nõ auertam faciem meã a vobis.pro quo he.le.
Non ĩmitam iram meã in vobis.Thren̄.4.facies dñi diui-
ſit eos.i.ira dñi.Item פִּנָּה Pinna.i.parare.ꝑparare.expurga פִּנָּה
re.Gen̄.24.Preparaui domũ & locũ camelis tuis.Eſa.40. preparare.
Parate viam dñi. & in eo.57.Declinate de ſemita.pro quo Parare.
he.le.preparate ſiue expurgate ſemitã.i.lapides ab ea tolli-
te.vnde ſequitur auferte offendicula de via populi mei.po-
teſt etiã ſignificare declinare ſicut eſt in littera nr̃a: vt ſupra
dictum eſt.& in eodem.62. Preparate viã populo. Soph.3.
Auertit inimicos tuos.ꝓ quo hebrei legũt. Expurgauit ini expurgare
micos tuos.i.abſtulit eos de terra tua. Poteſt etiã ſignifica-
re auertere ſicut eſt in littera nr̃a: vt ſupra dictum eſt. Item
פִּנָּה Pinna.i.angulus. Nee.3.vſꝗ ad flexuram & vſꝗ ad an פִּנָּה
gulum.& in eodem.Et contra cenaculum anguli. Hiere.31. Angulus.
Vſꝗ ad portam anguli.de quo vide ſupra in dictiõe פֵּן pen.
פָּנַק Panac..i deliciis nutrire.ſeu delicate nutrire.Prouer. פָּנַק
29.Qui delicate nutrit a puericia ſeruũ ſuũ. & ſolum Delicate
inuenitur in predicto loco. nutrire.
פַּס Pas:ſiue פִּסָּה piſa.fragmẽtum.particula.Dan̄.5. Et rex פַּס
aſpiciebat articulos manus ſcribẽtis.pro quo hebrei le- Articulus
gunt.Et rex aſpiciebat particulã ſeu fragmentũ manus ſcri Particula
bentis.Et in eo.Idcirco ab eo miſſus eſt articulꝰ manus.Et
in plurali פַּסִּים paſim.Gen̄.37.Fecitꝗ ei tunicã polymitã. פַּסִּים
ideſt ex multis fragmentis ſeu pitaciis diuerſorum colorũ polymita.
ſiue ex multis filis diuerſorum colorum contexta.nam po
lymita eſt dictio compoſita a poly quod grece ſignãt mul
tum:& mitos filum ſeu licium.Ponitur etiam pro talari. 2.
Regum.13.que induta erat talari tunica. & inde פִּסָּה Piſa. Talaris.
ideſt fragmentum vel placenta aut placentula. p̄s. 71.Erit פִּסָּה
firmamentũ in terra in ſũmis montiũ.pro quo he.le. Erit Fragmẽtũ
fragmentum val placentula tritici in terra. Et beatus hiero.
in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.erit memoriale triticũ ĩ terra.
פָּסַס paſas.finire.deficere.diminui. & ſcribitur cũ ſimpli- פָּסַס
ci ſamach.p̄s.11. Quoniã diminute ſunt veritates a fi Diminui
liis hoĩm. Et aliqui hebrei dicunt quod inde deriuatur di
ctio פַּס pas.ſiue פִּסָּה piſa.ideſt fragmentum ſeu particula.
De quo dictum eſt in dictione precedenti.
פָּסַג paſag.diſtribuere.ſecundum tranſlationem nr̃am.p̄s. פָּסַג
47.Diſtribuite domos eiꝰ.hebrei vero dicũt ꝙ ſignãt diſtribuere
exaltare ſeu munire:& quod deriuatur a dictiõe פִּסְגָּה phaſ Exaltare.
ga.quod eſt locus altus & munitus.Deut.3. Aſcende cacu-
men phaſge.
פָּסַח paſach.claudicare.claudũ fieri.trãſilire.trãſire.2.Reg. פָּסַח
4.Cecidit & claudꝰ effectꝰ eſt.3.Reg.18.Vſꝗ quo clau Claudus fieri.
dicatis in duas partes.& inde פִּסֵּחַ piſeach. ideſt claudus.Le claudicare
uit.21. Si cecus fuerit: ſi claudus. 2.Reg.9.Claudus vtroꝗ פִּסֵּחַ
pede.Eſa.35.Tunc ſaliet ſicut ceruus claudus. & in plurali Claudus
פִּסְחִים piſchim.2.Reg.5.niſi abſtuleris cecos & claudos.E-
ſa.33.claudi diripiẽt rapinã.Signãt ẽt p̃dicta dictio trãſilire פִּסְחִים
vl' trãſcẽdere.Exo.12.trãſcẽdet oſtiũ domꝰ.& ĩ eo. & vide- claudi. trãſcendere
bo ſanguinẽ & trãſibo vos.i.trãſiliã.3.Reg.18.Trãſiliebãt- Tranſire
ꝗ altare qđ fecerãt.Eſa.31.trãſiẽs & ſaluãs.& ĩde פֶּסַח peſach Trãſilire
i.trãſitꝰ.eo qđ trãſiliuit domos iſraelitarũ.Exo.12. victima פֶּסַח
trãſitꝰ dñi eſt.qñ trãſiuit ſup domos filiorum iſrael: vbi po Tranſitus
nitur verbum & nomen ab eo deriuatum.
פָּסַל paſal.dolare.p̃ſcindere.ſculpere.Exo.34.p̃cide ait ti- פָּסַל
bi duas tabulas lapideas.& in eo.Excidit ergo duas ta precindere
bulas lapideas.Deut.10.dola tibi duas tabulas lapideas.& ĩ Excidere
eo.Cũꝗ dolaſſẽt duas tabulas lapideas.& inde פֶּסֶל peſel. Dolare
ideſt idolum.ſculptile. Leuit.29. Non facietis vobis ido פֶּסֶל
lum & ſculptile.Eſa.40.Nũquid ſculptile conflabit faber. Idolum
& in eo.Quõ ſtatuat ſimulachrũ qđ nõ moueatur Et in eo.
42.Cõfundantur confuſione qui confidũt in ſculptile. Et

© Biblioteca Nacional de España

in eo.44. Plaſte idoli omnes nihil ſunt. Et in eodē. Quis
formauit deum:& ſculptile formauit. & in eodem.45. Qui
ſculptura. leuant lignum ſculpture ſue. Et in plurali. פְּסִילִים Peſilim.
פְּסִילִים Deut.7. Sculptilia corū igne comburite. Iudi.3. Et pertran
ſculptilia. ſiuit locum idolorum vnde reuerſus fuerat. ps.77. Et in
Idola ſculptilibus ſuis ad emulationē eū ꝓuocauerunt. Eſa.4. Et
laudem meam ſculptilibus.

פְּסַנְתֵּרִין Peſantherin. in lingua chaldaica ſignat inſtru
פְּסַנְתֵּרִין mentum muſicum. pro q̄ beatus hiero. trāſtulit.
Pſalteriū pſalteriū. Dan̄.3. Et cithare & pſalterii & ſymphonie.

פָּעָה פָּעָה Paa. clamare. ingemiſcere. Eſa.44. Sicut parturiēs lo
Clamare quar. Pro quo hebrei legunt. Sicut parturiens clama
אֶפְעֶה bo ſeu vociferabo. & inde אֶפְעֶה Ephee. quod ſignat ſerpen
Vipera tis genus. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit viperam.
Eſa.30. vipera & regulus volans.

פָּעַל פָּעַל Paal. operari. facere. Iob.35. Si peccaueris: quid ei no
cebis. Pro quo he. le. Si peccaueris quid operaberis cō
Operari tra eū. Et eſt ſenſus ſicut in lr̄a nr̄a. Eſa.41. quis hec opatus
eſt & fecit. & in eodem.44. Et operatus eſt in brachio for
titudinis ſue. Et in eo. De reliquo autē operatus eſt deum.
Mich.2. Et operamini malum in cubilibus veſtris. Et inde
פֹּעַל פֹּעַל Poʹal. ideſt opus. Ps.9. In ope manuū ſuarū cōprehen
Opus ſus eſt peccator. Hiere.22. Et mercedem non reddet ei. Pro
quo he. le. & opus ſuū. i. mercedē operis ſui nō reddet ei. &
פְּעָלִים in plurali פְּעָלִים Pealim. 2. Reg.23. Banaias filius ioiade vi
opera ri fortiſſimi magnorum operū. & in ge. fe. פְּעוּלָּה peula. ſeu
פְּעוּלָּה פְּעוּלַּת Peulath. Leuit.19. Non morabitur opus mercenarii
Opus apud te. Eſa.40. Et opus illius coram illo. & in plu. פְּעֻלּוֹת
פְּעֻלּוֹת Peuloth. ps.16. Vt non loquatur os meum opera hominū.
Opera. ſcribitur etiam cū mem in principio & dicitur מִפְעָלוֹת Mi
מִפְעָלוֹת phaaloth. ps.45. Venite & videte opera dn̄i.
Opera

פַּעַם פַּעַם Paam. terrere. perterrere. pulſare. Gen̄.41. Et facto
perterrere mane pauore pterritus. Pro quo hebrei legunt. & per
territus eſt ſpiritus eius. Iudi.13. Cepitq; ſpūs dn̄i eſſe cū
Pulſare eo. pro quo he. le. Cepitq; ſpiritus domini pulſare eū ſiue
Cōterrere. expergefacere eum. Dan̄.2. Et conterritus eſt ſpiritus eius.
פַּעַם Item פַּעַם paʹam. i. vicis. vna vice. ſemel. nunc. Gen̄.2. Hoc
Nunc nunc os ex oſſibus meis. Poteſt ēt legi ſic. hac vice os ex oſ
ſibus meis. Et in eo.18. obſecro domine ne iraſcaris ſi lo
Semel. quar adhuc ſemel. Iudi.16. Et redde mihi nunc fortitudi
nem priſtinam. 2. Reg.17. Non eſt bonū conſiliū quod de
Hac vice dit achitophel hac vice. Prouer.7. Nunc foris nūc ī plateis
פְּעָמִים Et in plu. פְּעָמִים peamim. Gen̄.33. & adorauit ꝓnus ī terra
vices ſepties. i. ſeptem vicibus. Leuit.4. Aſperget ſepties. Nume.
14. Et tentauerunt me iam per decē vices. Ezech.41. La
tera autem: latus ad latus bis trigīta triū. pro quo he. le. La
t9 ad latus trigīta & tribus vicib9. & in numero duali פַּעֲמַיִם
פַּעֲמַיִם Paamaʹim. i. duabus vicibus ſeu bis. Gen̄.27. & ſupplātauit
me en altera vice. i. bis. & in eo.43. Si nō interceſſiſſet dila
Bis tio: iam vice altera veniſſemus. Nu.20. Cūq; eleuaſſet moy
ſes manū pcutiēs virga bis ſilicē. & inde dicūt aliqui ꝙ de
פַּעַם riuatur verbū פַּעַם Paam. Iudi.13. Cepitq; ſpūs dn̄i eſſe cū
Vicis eo. i. hac prima vice cepit eē cū eo. de quo ſupra dictū eſt. po
פַּעַם nitur etiā פַּעַם Paʹam ꝓ tūc tēporis. Eſa.41. Eū qui cudebat
Tunc tpis tūc tpis. Hebrei vero dicūt ꝙ ſignat malleū. vn̄ in p̄dicto lo
Malleus. co ipſi legunt. Eū qui cudebat malleo. Itē פַּעַם Paam. i. ueſti
פַּעַם giū ſeu plāta pedis. & ſolū inuenitur in nu. plu. ſ. פְּעָמִים pea
פְּעָמִים mim. Iudi.5. quare tardauerūt pedes quadrigarum illius.
Pedes veſtigia ps.16. Vt non moueātur veſtigia mea. ps.73. Leua manus
tuas in ſupbiā corū in finē. pro q̄ btūs hiero. in pſ. iuxta he.
ve. trāſtulit. Sublimitas pedū tuorū diſſipata eſt vſq; in finē
Greſſus Prouer.29. rete expādit greſſibus ei9. Cāti.7. quā pulchri
ſunt greſſus tui ī calciamētis. Eſa.26. Pes pauperis: greſſus

egenorū. ponitur ēt ꝓ angulis. Exo.25. quos pones p̄ q̄ttu Anguli
or arce angulos. & ponitur ibi פְּעָמוֹת paamoth in ge. fe. פְּעָמוֹת
Itē פַּעֲמֹן Paamon. i. tintinabulū. Exo.28. Mixtis in medio פַּעֲמֹן
tintinabulis: ita vt tintinabulū ſit aureū & malum punicū: tītinabulū
rurſumq; tintinabulū aliud aureū. Vbi ponitur tā in ſingu
lari q̄ in plurali.

פַּעְנֵחַ Paaneʹach. mūdus: ſeu orbis: ſecundū trāſlationē no פַּעְנֵחַ
ſtrā. & eſt vocabulū egyptiacū: & ſolū inuenitur. Gen̄.
41. Vbi dr̄ & vocauit eū lingua egyptiaca ſaluatorē mūdi. Mundus
vbi ponitur צָפְנַת פַּעְנֵחַ Saphnath paaneʹach. & dicunt
aliqui hebrei ꝙ ſignat abſcōditorū reptorē. vn̄ btūs hiero.
in libro de hebraicis queſtionibus ſup predicto loco ſic ait
Licet hebraice hoc nomē צָפְנַת פַּעְנֵחַ Saphnath Paaneʹach. צָפְנַת
abſconditorū repertorē ſonet. tamen quia ab egyptio poni פַּעְנֵחַ
tur ipſius lingue debet habere rationē. interp̄tatur ergo ſer Abſcōdito
mone egyptio ſaluator mundi: eo ꝙ orbē terre ab īminēte rū reptor
famis excidio liberauerit. hec hieronymus.

פָּעַר Paar. apire. ſ. os. hiare. Iob.16. aperuerūt ſup me ora פָּעַר
corū. & in eo.29. & os ſuū apiebant q̄ſi ad ībrē ſeroti Aperire.
nū. ps.118. Os meū apui. Eſa.5. Et aperuit os ſuū.

פָּצָה Paſa. aperire. liberare. eruere. Iudi.11. Aperui enim פָּצָה
os meum ad dn̄m. Iob.35. Ergo Iob fruſtra aperit os
ſuū. ps.65. Que diſtinxerunt labia mea. pro quo btūs hie
ro. in pſ. iuxta he. ve. tranſtulit. que promiſerūt labia mea. aperire
i. pro quibus apta ſunt labia mea. Eſa.10. & nō fuit qui mo
ueret pēnam & aperiret os. Ezech.2. Aperi os tuū & come
de. Signat ēt redimere vel eripere. Ps.143. qui redemiſti ꝓmittere
dauid ſeruū tuū. & in eo. Eripe me & erue me. Redimere Eripere

פָּצַח Paſach. cantare. gaudere. iubilare. vociferari. confrin פָּצַח
gere. ps.97. Cātate & exultate & pſallite. Eſa.14. Ga Cantare.
uiſa eſt: & exultauit. Et in eo.54. Decanta laudē & hinni q̄
nō pariebas. & in eo.55. Montes & colles cantabūt corā vo Gaudere
bis laudē. ſign̄t ēt cōfrīgere. Mich.3. & oſſa eorū cōfregerūt. Cōfringere

פָּצַל Paſal. decorticare. Gen̄.3. Ex parte decorticauit eas: פָּצַל
detractiſq; corticibus. vbi ponitur verbū & nomē ab decorticare
eo deriuatū. & in eo. quas decorticauit.

פָּצַם Paſam. Rūpere. dirūpere. Ps.59. cōmouiſti terrā: & פָּצַם
cōturbaſti eā. pro quo btūs hiero. in pſ. iuxta he. ve. dirūpere
tranſtulit. Dirupiſti eā. & ſolū inuenitur ī p̄dicto loco.

פָּצַע Paſaa. vulnerare. cōterere. 3. Reg.20. qui pcuſſit eū: & פָּצַע
vulnerauit. Canti.5. Percuſſerunt me: vulnerauerunt vulnerare.
me. & inde פֶּצַע peʹſaa. i. vulnus. Exo.21. vulnus pro vul פֶּצַע
nere. & inde פְּצוּעַ paſūach. i. ille qui habet attritos teſticu vulnus
los. Deu.23. nō ītrabit eunuch9 attritis vl̄ āputatis teſticulis. פְּצוּעַ Eunuch9.

פָּצַר Paſar. cōpellere. cogere. vim facere. perfidū eē. Gen̄. פָּצַר
19. cōpulit illos oppido. & in eo. vimq; faciebāt loth Cōpellere
vehemētiſſime. Iudi.19. Et nihilomin9 obnixe cum ſocer Vim facere
tenuit. ꝓ quo he. le. cōpulit ſiue coegit eū ſocer ei9. 4. Reg. Cogere
2. Coegerūtq; eū donec erubeſceret. & in eo.5. cūq; vim fa פְּצִירָה
ceret: penitus nō acquieuit. & inde פְּצִירָה peſira. ꝓ q̄ btūs Retuſum.
hiero. trāſtulit. retuſum. 1. Reg.13. Retuſe itaq; erāt acies vo
merū. Hebrei vero dicūt ꝙ ſignat limā ferreā q̄ habet ora
multa. nā iugitur cū dictiōe פִּים pim: que ſignificat ora.

פָּקַד Pacad. viſitare. requirere. cenſere. numerare. ſtatuere פָּקַד
conſtituere. preficere. p̄fectum eſſe. p̄cipere. deeſſe. de viſitare
ficere. Gen̄.21. Viſitauit aūt dn̄s ſaram. Exo.3. Viſitās viſi
taui vos. Et in eodē.32. Ego autē in die vltiōis mee viſita
bo & hoc peccatū eorū. pro quo he. le. & in die viſitationis
mee: & viſitabo ſuper eos peccatū eorū. Et in eodē.34. Qui
reddis iniquitatē patrū filiis ac nepotib9 eorū. pro quo he.
le. viſitans iniquitatē patrum ſuper filios & filios filiorum
Leuit.18. Cuius ego ſcelera viſitabo. & in eodem.26. Viſita
bo vos velociter in egeſtate. Nu.14. Qui viſitas peccata

© Biblioteca Nacional de España

Viſere. patrū in filios.Iudi.15. Venit ergo ſamſon inuiſere volēs
vxorē ſuam.pro quo he.le.Et viſitauit ſamſon vxorem ſuā
1.Reg.14.Requirite & videte quis abierit ex nobis.i.viſita
te.& in eodē.17.Et fratres tuos viſitabis.& in eo.20. Et req
Requirere. reris: requiretur em̄ ſeſſio tua.2. Reg.3. Et tu requiſiſti in
me quod argueres pro muliere hodie. Iob.7. Et viſitas eū
diluculo.& in eodē.35.Nunc enī non infert furorē ſuū.Pro
quo he.le. Nunc enim qm̄ non viſitat ſiue nō ſtatuit furorē
ſuū.p̄s.8.Aut filiꝰ hominis quoniā viſitas eum.p̄s.64.Vi⸗
ſitaſti terrā & inebriaſti eā.p̄s.88.Viſitabo in virga iniqui⸗
tates eorum.Eſa.27.Viſitabit dn̄s in gladio ſuo duro & grā
di.& in eodem.Ne forte viſitetur contra eam. Poteſt etiam
legi.Ne forte deficiāt folia eius.& in eo.34.Alter alterū nō
queſiuit.Hiere.6. Hec eſt ciuitas viſitatiōis. Pro quo he.le.
Hec eſt ciuitas que viſitata eſt.& in eo.32.Et ibi erit donec
פְּקוּדָּה viſitem eū.Et inde פְּקוּדָּה Pecuda.i. viſitatio. Nu.19.Et vi⸗
ſitauerit eos plaga : qua & ceteri viſitari ſolent.pro quo he.
Viſitatio le. Et viſitatione omniū hoīm viſitabitur ſuper eos:& ē ſe
ſus ſicut in littera noſtra.Iob.10. Et viſitatio tua cuſtodiuit
ſpūm meū.Eſa.10.quid facietis in die viſitationis.Et in eo.
15. Secundū magnitudinē operis:& viſitatio eorū. & in eo.
60.& ponā viſitationē tuā pacē.Hiere.6 . In tpe viſitatio⸗
nis ſue corruent. Oſee. 9.Appropinquauerunt dies viſita⸗
פְּקֻדּוֹת tionis.& in plu.פְּקֻדּוֹת pecudoth.Ezech.9.Appropinqua⸗
viſitatiōes uerunt viſitationes vrbis. Ponitur etiā pro cuſtodia vel p̄fe
Cuſtodia. ctura.Nu.3.Erunt ſub cuſtodia eorū tabule tabernaculi.4.
Reg.11.Et poſuit ſacerdos cuſtodias in domo dn̄i.2.Parali⸗
po.34. Vt deferrent arcā corā rege. ꝓ quo he.le. vt defer⸗
rent arcā ad viſitationē regis.i.vt rex eā viſitaret & require
ret.Hiere.37.Erat ibi cuſtos porte per vices.ꝓ quo hebrei
prefectura legunt.Habens cuſtodias vel prefecturas. & in eodem.52.
Et poſuit eū in domo carceris.i.in domo cuſtodie. Pōitur
etiā ꝓ epiſcopatu.p̄s.108.Et epiſcopatū eius accipiat alter.
פָּקַד Item פָּקַד pacad.i.numerare.cōputare.cenſere . recenſere.
Recēſere Exo.30. Et non erit plaga in eis cū fuerint recenſiti. Et in
eo.38 . Hec ſunt inſtrumenta tabernaculi que enumerata
ſunt. Pro quo he.le. He ſunt numerationes ſeu computus
enumeraſ. tabernaculi teſtimonii que enumerata ſūt. Vbi ponitur no
numerare. men & verbū ab eo deriuatū.Nu.1 . Numerabitis eos per
turmas ſuas.& in eodē. Hi ſunt quos numerauerūt moyſes
& Aarō.& in eo.Leuite aūt in tribubus familiarū ſuarum
nō ſunt numerati cum eis.& in eodē.2.Vniuerſi qui in ca⸗
ſtris Iude annumerati ſunt.& in eo.3.Numera filios leui.&
in eodem.Numerauit eos moyſes vt preceperat dn̄s. Iudi.
20.Inuentiqꝫ ſunt vigintiquinqꝫ millia de beniamin edu
cētium gladium:preter habitatores gabaa qui ſeptingenti
erāt viri fortiſſimi:Pro quo hebrei legūt.Et numerati ſunt
ſeu recenſiti ſunt filii beniamin in die illa de ciuitatibus:vi
ginti quiqꝫ millia educētium gladiū:preter habitatores ga
baa qui numerati ſunt ſeptingenti viri iuuenes.& in eo.vi⸗
rorum quoqꝫ iſrael abſqꝫ filiis Beniamin inuenti ſunt.i.re⸗
cenſiti ſunt quadringenta millia. & in eo.21.Eo quoqꝫ tpe
cum eſſent in ſilo:nullus ex eis ibi reptus eſt. Pro quo he.
legunt.Et recēſitus eſt populus:& ecce nullus erat ibi de ha
bitatoribus iabes galaad.1.Reg.13.Et recenſuit ſaul popu⸗
lum.& in eodē.15. Et recēſuit eos quaſi agnos.1.Paralipo.
Cōputare. 23.in vna familia vnaqꝫ domo computati ſunt.Signāt etiā
conſtituere vel ſtatuere:aut preficere ſeu prefectū eſſe.Gen̄.
39.A quo prepoſitus oībꝰ:gubernabat prepoſitam ſibi do
Cōſtituere mū.ꝓ quo he.le. Et conſtituit eū ſiue prepoſuit eum ſuper
domum ſuam.Et in eodē.4.at cuſtos carceris tradidit eos
ioſeph.pro quo he.le.Et prefectum fecit ſeu conſtituit prin
ceps militū ioſeph cum eis.i.p̄poſuit ioſeph eis ī cuſtodia

Nu.1.Sed conſtitues eos ſuper tabernaculum teſtimonii.&
in eodē.3.Aaron autē & filios eius conſtitues ſuper cultum
ſacerdotii.& in eodē.17.Prouideat dn̄s deꝰ ſpirituū omnis
carnis hominē:qui ſit ſuper multitudinē hanc.i.conſtituat
Deut.20.Vnus quiſqꝫ ſuos ad bellandū cuneos preparabit.
Pro quo hebrei legunt.Et conſtituent duces exercitus in ca
pite populi. Ioſ.10. Et ponite viros induſtrios qui clauſos
cuſtodiāt.i.cōſtituite.1.Reg.29.& ſedeat in loco ſuo in quo
conſtituiſti eū.3.Reg.11. Cōſtituerat eum prefectum ſup tri
buta domus ioſeph.4.Reg.25.Et prefecit godoliā filium Preficere
ahichā.& in eo.Quod conſtituiſſet rex babylonis godoliā. preponere
1.Paralip.26.prepoſuit aūt eos dauid rex rubenitis & gadi
tis.i.prefecit.2.Paralipo.24.Qui preerāt operariis in do⸗
mo dn̄i.i.prefecti vel prepoſiti erant.Nee.7 . Et cenſui ia⸗
nitores & cantores & leuitas.pro quo hebrei legūt. & cōſti
tuti ſunt ianitores & cantores. & in eodē.12. Recenſuerunt
quoqꝫ in die illa viros ſuper gazophylacia.Iob.34 .Quē
conſtituit alium ſup terrā.p̄s.108.Conſtitue ſup eum pecca
torem.Hiere.1.Ecce cōſtitui te hodie ſup gentes & ſup re⸗
gna.& in eodē.51.Numerate contra eā taphſar.pro quo he
brei legūt.cōſtituite ſuper eā taphſar.i.principē ſeu ducem
exercitus.Et inde פָּקִיד Pachid.i.prefectus.prepoſitus.4. פָּקִיד
Reg.25.Qui erat prefectus ſuper bellatores.2 . Paralipo . prefectus.
24.Et quē primus ſacerdos cōſtituerat. Pro quo he.le. Et
prepoſitus ſeu prefectus ſacerdos primus. & in plu. פְּקִידִים Prepoſitꝰ
Pechidim.Gen̄.41. Qui cōſtituat prepoſitos per cūctas re פְּקִידִים
giones.Eſter.2.Et mittantur qui conſiderēt per vniuerſas Prepoſiti
prouincias.Pro quo hebrei legunt. Et cōſtituat ſiue prepo
nat rex prepoſitos per vniuerſas prouincias. Signāt ēt pre
dicta dictio reponere vel comēdare aliquid in aliquo loco
aut alicui.4.Reg.5. Tulit de manu eorū & repoſuit in do⸗ Reponere
mo.Eſa.10. Apud machmas comēdauit vaſa ſua.i.repoſuit cōmēdare.
Hiere.36.Porro volumen cōmendauerunt in gazophyla⸗
cio.& in eo.37.vt traderetur hieremias in veſtibulū carce
ris.Pro quo he.le. Et cōmēdauit vl' repoſuit hieremiam in
veſtibulo carceris.& inde פִּקָּדוֹן pichadon.ideſt depoſitum פִּקָּדוֹן
ſiue repoſitum. Gen̄.41. Et p̄paretur future ſeptē annorū
ſami.pro quo he.le.Et erit cibus in depoſitū ſeu repoſitum depoſitū.
terre ſeptē annis famis. Leuit.6.Et negauerit proximo ſuo
depoſitū.Item פָּקַד Pachad.i.precipe.impare. Eſdre.1 . Et פָּקַד
ipſe precepit mihi vt edificarē ei domū.Eſa.13. Dn̄s exerci Precipeř.
tuū precepit militie belli.& īde פְּקוּדִים picudim ſiue פְּקוּדֵי פְּקוּדִים
Picude.i.precepta ſiue mandata.p̄s.18.Iuſtitie dn̄i recte le פְּקוּדֵי
tificātes cor.pro quo btūs hiero.in pſ.iuxta he.ve.trāſtulit Precepta
Precepta dn̄i recta letificantia cor.p̄s.118.Tu mandaſti mā
data tua cuſtodiri nimis.& in eodē. In mādatis tuis exerce Mandata
bor.& inde מִפְקָד Miphcad.i.preceptum ſeu imperium.2. מִפְקָד
Paralip.31.Ex imperio ezechie regis.Ponitur ēt pro loco Imperiū
ſeparato.Ezech.34.& cōbures eū in ſeparato loco domꝰ. locꝰ ſepatꝰ
Poteſt etiam legi ſic. & cōbures eum ſecundū ritū domus.
Signāt ēt predicta dictio deficere vel deeſſe : & tunc poni⸗
tur in voce paſſiua. Nu.31. Et neqꝫ vnus quidem defuit.1.
Reg.25.Nec aliqn̄ defuit quicqꝫ eis.2. Reg.2 . & defuerunt Deeſſe
de ſeruis dauid decem & nouē viri.3.Reg.20.Qui ſi lapſus
fuerit:erit aīa tua pro aīa eius . pro quo he. le . Si defuerit .
Eſa.38.Queſiui reſiduum annorum meorum.pro quo he
brei legunt.Defeci ſiue defui reſiduo.ideſt in reſiduo an⸗ Deficere
norū meorū.Poteſt etiā legi ſicut eſt in littera nr̄a.ſecundū
primā ſignationē.Hiere.23.Nō pauebunt:& nullus q̄retur
ex nūero.ꝓ quo he.le. nō pauebūt: & non deficient.Item.
פְּקוֹד Pecod.nomē ꝓpriū gētis vel ꝓuincie:ſecundū hebre פְּקוֹד
os. ꝓ qͦ btūs hiero.trāſtulit nobiles.Ezech.23.filios baby⸗ nobiles
lonis & vniuerſos chaldeos:nobiles tyrānoſqꝫ & prīcipes.

Y iiii

© Biblioteca Nacional de España

פְּקַח Aperire.

פָּקַח Pacach.apire. Geñ. 3.apientur oculi vrī. Et in eo. & apti ſunt oculi amborum. Et in eo.21. Aperuitꝗ oculos eius deus. 4. Reg. 4. Apuitꝗ oculos ſuos. Et in eo. 6. Domine api oculos pueri huius. Iob.14. Et dignum ducis ſup huiuſcemodi apire oculos tuos. Ps.145. Dñs illumīat cecos. ꝑ quo he.le. dominus apit cecos. i. apit oculos eorū. Eſa.35. Tūc apientur oculi cecorū. & in eo.42. vt apias oculos cecorū. Et in eo. Qui apertas habes aures nōne audies. Hiere.32. Cuius oculi aperti ſunt ſuper vias filiorū adā. Zach.12. & ſup domū iuda apiam oculos meos. & inde פִּקֵּחַ Picheach. i. vidēs ſiue ille qui habet oculos aptos: vel prudens. Exo. 4. Videntē & cecū. & in eo.23. Nec accipias munera: que ēt excecāt prudētes. i. vidētes. & inde פְּקַחְקוֹחַ pecachcoach. cū duplici cof & cū duplici cheth. i. apertio. Eſa. 61. Et clauſis aptionē. & aliqui hebrei dicunt ꝙ ſunt due dictiones: & legunt ſic. & clauſis aptionem carceris.

פִּקֵּחַ Videns Prudens. פְּקַחְקוֹחַ Apertio

פַּקֻּעַ פְּקָעוֹת Colocynthide. ſculpture

פַּקֻּעַ Pacūa. colocynthis. genus herbe amariſſime. & ſolū inuenitur in nu. plu. ſ. פְּקָעוֹת pecuoth. 4. Reg. 4. Et collegit ex ea colocynthidas. Et dicunt hebrei ꝙ ſignāt cucumeres ſilueſtres venenoſos atꝗ mortiferos. Signāt ēt ſculpturas ſimiles herbe pdicte. 3. Regum. 7. Et ſculptura ſubter labium circuibat illud.

פַּר Vitulus. Taurus. פָּרִים Vituli

פַּר Par. taurus. vitulus. Exo. 29. Tolle vitulum de armēto. Leuit. 4. Offeret ꝑ peccato ſuo vitulū īmaculatū dño. Iudi. 6. Tolle taurū pr̄is tui: & alterum taurum annorū ſeptē. Et in plu. פָּרִים parim. Exo. 24. īmolauerūt victimas pacificas dño vitulos. Nu. 28. offeretis holocauſtū domino vitulos de armēto duos. ps. 21. Circūdederunt me vituli multi. Eſa. 34. & tauri cum potentibus. & in gñe feminino פָּרָה Para. i. vitula ſeu vacca. Nu. 19. vt adducāt ad te vaccā ruffā. Eſa. 11. vitulus & vrſus paſcentur. ꝑ quo he.le. Vitula & vrſus paſcentur. Et in plu. פָּרוֹת paroth. Amos. 4. Audite verbum domini vacce pingues.

פָּרָה Vacca Vitula. פָּרוֹת vacce

פָּרוּר Olla Cacabus

פָּרוּר Parur. olla. cacabus. & ſcribitur cū vau in ſecunda ſyllaba. Nu. 11. Coquēs in olla. 1. Reg. 2. Aut in ollā ſiue ī cacabū. Scribitur ēt cū aleph in pr̄ia ſyllaba. Ioel. 2. oēs vultus redigentur in ollā. i. redigentur in nigredinē ſicut olla.

פֶּרֶא Ferus Onager.

פֶּרֶא Pere. onager. ferꝰ. ſilueſtris. Geñ. 16. Hic erit ferꝰ hō. ideſt ſilueſtris ſicut onager. Iob. 6. nunquid rugiet onager cū habuerit herbā. Oſee. 8. Onager ſolitarius ſibi ephraim. & aliqñ ſcribitur cū he in fine loco aleph. Hiere. 2 Onager aſſuetus in ſolitudine. & in plu. פְּרָאִים peraim. Iob 24. Alii quaſi onagri in deſerto. ps. 103. Expectabūt onagri in ſiti ſua. Item פָּרָא para. i. diuidere. Oſee. 13. Quia ipſe inter fratres diuidet. ideſt faciet eos habitare ſolitarios ſicut onagri in ſolitudine.

פְּרָאִים Onagri. פָּרָא Diuidere

פָּרַד diuidere. Recedere Separare Diſpgere

פָּרַד Parad. diuidere. ſeparare. recedere. diſpergere. Geñ. 10. Ab his diuiſe ſunt gentes in terra poſt diluuiū. Et ī eo. 13. Recede a me obſecro. i. diuidere vel ſeparare a me. & in eodem. 25. Et duo populi de ventre tuo diuidentur. Et in eodem. 30. Diuiſitꝗ gregem iacob. Deut. 32. Quādo ſeparabat filios Adam. Iudi. 4. Haber autem cineus receſſerat quondam a ceteris cineis. i. diuiſus fuerat. Ruth. 1. Si nō ſola mors me & te ſeparauerit. Iob. 4. Et catuli leonū diſſipati ſunt. ideſt diuiſi vel ſeparati ſunt: aut diſperſi ſunt. Ps. 21. Et diſperſa ſunt oia oſſa mea. Prouer. 17. qui altero ſermone repetit ſeparat federatos. Et in eo. 18. Occaſionē querit qui vult recedere ab amico. Ezech. 1. Et penne eorū extente deſuper. ideſt ſeparate vel diuiſe erant. Oſee. 4. quoniam ipſi cum meretricibus conuerſabantur. pro quo hebrei legunt. Quoniam ipſi cum meretricibus ſeparabantur. & inde פֶּרֶד pered. ideſt mulus ex equa & aſino gñatus. eo quod tale animal non poteſt generare. & eſt quaſi ſeparatus & ſolus. 2. Regum. 13. Aſcenderunt ſinguli ſuper mulas ſuas. Pro quo hebrei legunt Aſcenderunt vnuſquiſꝗ ſuper mulum ſuum. Et in eo. 18. Accidit autem vt occurreret Abſalon ſeruis dauid ſedens mulo: cumꝗ ingreſſus fuiſſet mulus. ps. 31. nolite fieri ſicut equus & mulus. & in plurali פְּרָדִים peradim. Eſa. 66. In mulis & in carrucis. & in genere feminino פִּרְדָּה pirda. ideſt mula. 3. Reg. 1. Et imponite ſalomonē filium meum ſuper mulam meam. Et in eo. Et ī poſuerunt ſalomonem ſuper mulam. Et in plu. פִּרְדוֹת pirdoth ſiue פְּרֻדוֹת perudoth. pro quo beatus hiero. tranſtulit iumenta. Ioel. 1. computruerunt iumenta in ſtercore ſuo. hebrei tamen ſecundū primam ſignificationē dicunt ꝙ ſignificat grana ſeminis diſperſa vel diſſeminata ſub terra. vnde in predicto loco ipſi legunt. Computruerūt diſſeminata ſub glebis ſuis.

פֶּרֶד Mulus פְּרָדִים Muli. פִּרְדָּה mula פְּרֻדוֹת Iumēta

פַּרְדֵּס paradiſus. Saltus פַּרְדֵּסִים Pomeria

פַּרְדֵּס Pardes. paradiſus. hortus. pomerium. vnde licet paradiſus ſit dictio greca & ſignificet idem qđ hortus tamen ab hebreo traxit originē. Canti. 4. paradiſus malorū punicorū. Ponitur etiam pro ſaltu vel ſilua. Nee. 2. Ad aſaph cuſtodem ſaltus regis. & in plurali. פַּרְדֵּסִים pardeſim Eccl's. 2. feci hortos & pomeria.

פָּרָה Creſcere. Augere

פָּרָה Para. creſcere. augere. fructificare. Geñ. 1. Creſcite & multiplicamini. Et in eo. 17. Et multiplicabo te vehementer nimis. ideſt creſcere te faciam. Et in eodem. & augebo & multiplicabo eum valde. Et in eo. 26. Nunc dilatauit nos dñs & fecit creſcere ſuper terrā. Et in eo. 42. Creſcere me fecit deꝰ ī terra pauptatis mee. & ī eo. 49. filiꝰ accreſcens Ioſeph. Ps. 104. Et auxit populum ſuum vehementer. Ps. 127. vxor tua ſicut vitis abundās. i. fructificās. Eſa. 11. Et flos de radice eius aſcendet. ideſt creſcet ſeu fructificabit. Ezech. 9. fructus & frondes eius creuerunt ex aquis. & inde פְּרִי peri. ideſt fructus Geñ. 1. Lignū ꝑomiferū faciens fructū. Leuit. 23. Et fructū arboris pulcherrime. Deut. 28. Et benedictus fructus ventris tui. Ps. 1. quod fructū ſuū dabit in tpe ſuo. Ps. 57. Si vtiꝗ eſt fructus iuſto. Ezech. 36. & fructū veſtrum afferatis populo meo. Amos. 9. Faciēt hortos & comedent fructus eorū. & inde dicunt hebrei ꝙ deriuatur אַפִּרְיוֹן Apirion. ideſt ferculū a ferēdo dictū. ſeu carruca. Canti. 3. Ferculum fecit ſibi rex ſalomō de lignis libani. & aliqui hebrei dicunt ꝙ ſignificat thalamum.

fructificaſ. פְּרִי Fructus. אַפִּרְיוֹן Ferculū

פַּרְוָיִם Probatiſſimum. pharuaim

פַּרְוָיִם Paruaim. nomē propriū loci vnde ferebatur aurū probatiſſimū. 2. Paralip. 3. Porro aurū erat probatiſſimū. pro quo he.le. Et aurū erat aurū pharuaim. & ſolū inuenitur in predicto loco.

פַּרְוָרִים ſuburbana

פַּרְוָרִים Paruarim. ſuburbana. & ſolū reperitur in nu. plu. tranſlatio nr̄a poſuit pro nomine proprio. vt. 4. Reg. 23. Iuxta exhedram nathan melech eunuchi qui erat in pharurim. pro quo he.le. Qui erat in ſuburbanis. i. qui erat prefectus in ſuburbanis ciuitatis.

פְּרָז פְּרָזוֹת Ville. פְּרָזִים bellatores פְּרָזוֹן Fortes.

פְּרָז Peraz. Rus. vicus ſeu villa abſꝗ muro. & ſolum īuenitur in numero plurali. ſ. פְּרָזוֹת perazoth. Eſter. 9. Hi vero iudei qui in oppidis non muratis ac villis morabantur. Zach. 2. Abſꝗ muro habitabitur ieruſalem. ideſt ī villis abſꝗ muro. & inde פְּרָזִים perazim. i. hoīes habitantes in villis abſꝗ muro. Eſter. 9. Hi vero iudei qui in oppidis nō muratis morabūtur. ponitur etiam ꝑ bellatoribus ſeu viris robuſtis & fortiſſimis. Abach. 3. Maledixiſti ſceptris eius capiti bellatorum eius. Scribitur etiam cum nun in fine & dicitur פְּרָזוֹן perazon. Iudi. 5. Ceſſauerunt fortes in iſrael. Sed etiam in predicto loco hebrei legunt. ceſſauerūt rura ſeu ville in iſrael. quia propter timorem inimicorum non audebant habitare niſi in vrbibus muratis. Et in eodē Et clementia in fortes iſrael.

© Biblioteca Nacional de España

פַּרְזֶל Ferruȝ

פַּרְזֶל Parzel.ſiue פַּרְזְלָא parzela.in lingua chaldaica ſignificat ferrũ.Dañ.2.Tibie aũt ferree.& in eodẽ. Quedam pars erat ferrea :quedam autem fictilis.& in eo .Quomodo ferrum comminuit & domat omnia.

פָּרַח Efflorere Oriri. Germinar. Florere Turgere. פֶּרַח Lilium Flos. פִּרְחָה Pueri. Volare. אֶפְרֹחִים Pulli.

פָּרַח Parach.florere.germinare.oriri.volare.Geñ.40.creſcere paulatim in gẽmas:& poſt flores vuas matureſcere.Leuit.13.Sin aũt effloruerit diſcurrens lepra in cute.Et in eo.Plaga enim lepre orta eſt in vlcere.Nu.17.quẽ ex his elegero germinabit virga eius.& in eo.Inuenit germinaſſe virgã Aaron in domo leui.Iob.14.Ad odorẽ aque germinabit.p̃s.71.orietur in diebus eius iuſtitia.ideſt germinabit ſiue florebit.p̃s.91.Iuſtus vt palma florebit.& in eo. In atriis domus dei nr̃i florebunt.Prouer.14.Tabernacula iuſtorũ germinabũt.Canti.6.Si floruiſſent vinee.Eſa.35.Et florebit quaſi liliũ.& in eo. Germinãs germinabit. Ezech.7.floruit virga:germinauit ſuperbia.Et in eo.17. Frondere feci lignũ aridũ.ꝓ quo he.le. Florere vel germinare feci lignũ aridũ.Abach.3.Ficus enim nõ florebit.ponitur ẽt pro turgere.Exo.9.Erũtq; in hoĩbus & iumentis vlcera & veſicce turgẽtes.& in eo.facta ſũt vlcera veſiccarũ turgentiũ.& inde פֶּרַח pérach .i.flos.liliũ.Exo.25. Spherulas ac lilia ex ipſo ꝓcedẽtia. & in eo. Spheruleq; ac lilia. Nu.17.& turgẽtibus gẽmis eruperãt flores.3.Reg.7.& folium repandi lilii.Scribitur ẽt cũ he in fine & dicitur פִּרְחָה pircha.& ſcd̃m hebreos ſignãt pueros vel iuuenes qui ſunt in flore iuuẽtutis.Iob.30.Ad dexterã orientis calamitatis mee illico ſurrexerunt.pro quo he.le.Ad dexterã pueri vel iuuenes ſurrexerũt.poteſt ẽt legi ſic.Ad dexterã germinãtis ſiue orientis: ſupple calamitatis mee,ſicut eſt ĩ lr̃a nr̃a.Signãt ẽt p̃dicta dictio volare.Ezech.13 Ecce ego ad puluillos veſtros quibus vos capitis animas volantes.& in eo.Quas vos capitis animas ad volandũ.& inde אֶפְרֹחִים ephrochim i.pulli.ſ.auiũ.Deut.22.Et matrem pullis vel ouis deſuper incubantem.

פָּרַט Canere פְּרַט פֶּרֶט Racemus.

פָּרַט Parat.canere. Amos.6.Qui canitis ad vocem pſalterii.& ſolum inuenitur in p̃dicto loco.& ſcd̃m hebreos ſignãt pticularizare:ſicut fit in inſtrumẽtis muſicis vario tactu digitorum.vnde apud hebreos particulare dicitur פְּרַט Perat.Itẽ פֶּרֶט péret.i.racemus paruus:ſeu grana vuarum decidentia tempore vindemie.Leuit.19.nec in vinea tua racemos & grana decidentia congregabis.

פֶּרֶךְ Oppreſſio Seruitus dura violẽter violẽtia

פֶּרֶךְ Phárech.opp̃ſſio.dura ſeruitus.violẽtia.Exo.1.omniq; famulatu quo in terre opibus p̃mebantur.pro quo he.le.& in oĩ ope in agro ac omni famulatu eorũ quo ſeruiebant oppreſſione aut dura ſeruitute.Et in eo.Et affligebãt illudẽtes eis.pro quo he.le.& ſeruire fecerunt egyptii filios iſrael dura ſeruitute. Leuit.25. Non affliget eũ violenter in conſpectu tuo.Ezech.34.Sed cum auſteritate imperabatis eis & cum potentia.i.cum violentia.

פַּרְבָּר Cellula

פַּרְבָּר Parchar.Cellula.2.Paralipo.26.In cellulis quoq; ianitorũ ad occidentem quattuor in via:biniq; per cellulas.& ſolum inuenitur in predicto loco.

פָּרַם Scindere. Diſſuere

פָּרַם Param.ſcindere.rumpere.diſſoluere.Leuit.10.Veſtimẽta vr̃a nolite ſcĩdere.& in eo.21.veſtimẽta nõ ſcindet.& in eo.13.Habebit veſtimẽta diſſuta:caput nudum.

פָּרַס Diuidere Frangere. Concidere Expãdere. פְּרָסָה Vngula. פְּרָסוֹת Vngule מַפְרִיס Vngulas producẽs. פֶּרֶס Gryphus. פָּרַס Perſia

פָּרַס Paras.diuidere.frãgere.ſcindere.ſeu concidere. expãdere.Leuit.11.omne quod habet diuiſam vngulã. & i eo.Sed vngulã nõ diuidit.Eſa.58.Frange eſuriẽti panẽ tuum.Hiere.16.& nõ frãgẽt inter eos lugẽti panẽ . Scribitur ẽt cum ſin in fine loco ſámach.Threñ.4.& nõ erat qui frãgeret eis.Mich.3.& conciderunt ſicut in lebete. Signãt etiam expandere.vel extendere.Hiere.4. Expandens manꝰ ſuas.Threñ.1.Expandit ſion manus ſuas . De quo vide infra in dictione פָּרַשׂ paras.cum ſin in fine.& inde פַּרְסָה parſa.ideſt vngula.Exo.10.Non remanebit ex eis vngula.Leuit.11.Omne quod habet diuiſam vngulam . Et in plurali פַּרְסוֹת parſoth.Deut.14.Omne animal quod in duas partes vngulas findit.Eſa.5.Vngule equorũ eius vt ſilex.reperitur etiam in genere maſculino .vt Zach.11. & vngulas eorum diſſoluet.& inde verbum ſiue participium מַפְרִיס Maphris.ideſt vngulas producens.p̃s.68.Et placebit dño ſuper vitulum nouellum cornua producentem & vngulas & inde פֶּרֶס péres.i.gryphus.Leuit.11.Aquilam & gryphũ & halietum.Item פָּרַס Paras.perſia.nomẽ prouincie.2.paralip.36.Anno primo cyri regis perſarum .ideſt regis perſie.Eſter.1.Fortiſſimis perſarum & medorum . Ezech.38. Perſe ethiopes & libyi.

פָּרַע Vaccare Deſpicere. deſerere. Abiĩcere Diſſipare. Tranſire Nudare. diſcoopire פֶּרַע Ceſaries פְּרָעָה פְּרָעוֹת Vltiones. vindicta.

פָּרַע Paraa.vacare.ocioſum eſſe.deſerere.abiicere. tranſire.diſſipare.nudare.diſcoopire.Exo.5.Quare moyſes & Aaron ſolicitatis populũ ab opibus ſuis.i. vacare facitis populũ ab operibus ſuis.Prouer.1 . Et deſpexiſtis omne conſilium meum . pro quo hebrei legunt. & deſeruiſtis.Et in eodem.4.Fuge ab ea:nec tranſeas per illam.pro quo hebrei legunt.Deſere ſiue abiice eam : nec tranſeas p illam.Et in eodem.8.Et nolite abiicere eam.& in eodẽ.13. Egeſtas & ignominia ei qui deſerit diſciplinã .Et in eo.15. Qui abiicit diſciplinam deſpicit animam ſuam. & in eodẽ 29.Cum prophetia defecerit diſſipabitur populus .Ezech 24.Non tranſeam nec parcam.vbi ponitur pro tranſire.ſignificat etiam nudare vel diſcooperire.Exo.32.Vidẽs ergo moyſes populum ꝙ eſſet nudatus:expoliauerat enim eum Aaron.ideſt nudauerat.Leuit.10.Capita veſtra nolite nudare.& in eo.13.Habebit veſtimenta diſſuta:& caput nudum.& in eodem.21.Caput ſuum non diſcooperiet.Nu.5. Diſcooperiet caput eius.& inde פֶּרַע péraa.ideſt coma. ſeu ceſaries capitis.Nu.6.Creſcente ceſarie capitis eius . Item פְּרָעָה peraa.ideſt vindicta vltio:ſecundum hebreos.& ſolũ inuenitur in numero plu.ſcilicet פְּרָעוֹת peraaoth. Deut.32 Nudati inimicorum capitis .pro quo hebrei legunt. de capite vltionum inimici. Poteſt etiam ſecundum precedentem ſignificationem legi:ſicut eſt in littera noſtra. Iudi.5. Qui ſponte obtuliſtis de iſrael animas vr̃as ad periculũ: benedicite domino.pro quo hebrei legunt. In vindicãdo vĩdictas in iſrael:in offerendo ſe ſponte populus:benedicite domino.ideſt cum ſe obtulit ſponte ad vindictas :ſuſtinendo periculum animarum ſuarum . vbi ponitur nomen & verbum ab eo deriuatum.

פַּרְעֹשׁ Pulex.

פַּרְעֹשׁ Paroos.pulex.1.Regum.24. Canem mortuũ perſequeris & pulicem vnum.

פַּרְפַּר Conterere

פַּרְפַּר Parpar.Conterere.confringere.Iob.16.Repẽte cõtritus ſum.

פָּרַץ Diuidere percutere. Diſſipare. Concidere Aſpere. Diruere.

פָּרַץ Paras.Diuidere.vel dirumpere. confringere . percutere.diruere.diſſipare.aperturam in muro facere. creſcere.dilatare.cogere. Geñ.38.quare diuiſa eſt pp te maceria.Exo.19.Ne percutiat eos.2.Reg.16.Contriſtatus ẽ aũt dauid eo quod percuſſiſſet dñs ozam.2.Paralip.20.Percuſſit dominus opera tua.ideſt diſſipauit vel diruit. Nee.1. Et murus ieruſalẽ diſſipatus eſt. & in eo.2.& conſiderabã murũ ieruſalẽ diſſipatũ.Iob.16.Concidit me vulnere ſup vulnus.pro quo hebrei legunt.Diuiſit vel dirupit me ſeu confregit me diuiſione ſuper diuiſionem ſeu confractione ſuper confractionem . Et in eodem.28.Diuidit torrens a populo peregrinante.Et in eodem.30.Quaſi rupto muro & aperta ianua. ideſt diuiſo vel diſſipato muro. Prouerb. 25.Sicut vrbs patens abſq; murorum ambitu . ideſt ſicut vrbs diruta . Eſa . 5 . Diruam maceriam eius . Oſee .

© Biblioteca Nacional de España

4.Inundauerunt:& ſanguis ſanguinē tetigit. pro quo he.
le.Diruerunt ſeu diſſipauerūt aut diruperunt.Mich .2. Di-
uident & tranſibunt.Ponitur ēt ꝓ egredi.1.Paralip . 13. Si
Egredi. placet vobis & a dño deo nr̄o egredietur ſermo . & ī de פֶּרֶץ
פֶּרֶץ Peres.i.diuiſio.ꝑcuſſio.confractio.diruptio.interruptio.
Geñ.38.Quare ꝓpter te diuiſa eſt maceria.pro quo he.le.
Diuiſio Quare diuiſa eſt ꝓpter te diuiſio:ſiue quare diuiſiſti ſuper
te diuiſionē.vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatū.2.
Percuſſio Reg.6.Et vocatū eſt nomē loci illius ꝑcuſſio oze . Eſa. 30.
īterruptio. Propterea erit vobis iniquitas hec ſicut interruptio cadēs.
פְּרָצִים Et in plu.פְּרָצִים.peraſim.2.Regū.5. Diuiſit dñs inimicos
meos corā me:ſicut diuidūtur aque:propterea vocatum eſt
diuiſiones nomen loci illius baalpharaſim .i. habens diuiſiones . vbi
ponitur verbū & nomē ab eo deriuatū.Amos . 4.& per a-
perturas exibitis altera contra alteram.& in eo.9. Et reedi
Aperture. פְּרָצוֹת ficabo aperturas murorum eius.& in ge.fe.פְּרָצוֹת peraſoth
Ezech.13.Et nō aſcendiſtis ex aduerſo:nec oppoſuiſtis mu
Rupture rū ꝓ domo iſrael.pro quo he.le.Et nō aſcēdiſtis in ruptis.ſ.
locis murorū:vnde aduerſarii poſſent intrare ciuitatē: nec
oppoſuiſtis murum pro domo iſrael.Scribitur ēt cū mem
מִפְרָצִים in principio & dr̄ מִפְרָצִים miphraſim.Iudi.5.& in ꝑortu-
Portus. bus eius morabatur.vbi ponitur ꝓ portubus.Et inde פְּרִיץ
פְּרִיץ paris.i.predo.latro.qui rūpit & perfodit domos: ſeu preua
ricator.p̄s.16.Ego cuſtodiui vias duras.pro quo btūs hiero
Latro nymus in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.Ego cuſtodiui vias la
Mala beſtia tronis.Ponitur ēt pro mala beſtia & fera:que rūpit & dilace
פְּרִיצִים rat.Eſa.35.Et mala beſtia nō aſcēdet ꝑ eā.& in plu.פְּרִיצִים
Latrones. Pariſim.Hiere.7.Nūquid ſpelunca latronum facta eſt do-
Emiſſarij. mus iſta.Ezech.7.& intrabunt in illud emiſſarii :& cōtami
nabunt illud.i.intrabunt in illud latrones ſeu preuaricato-
Preuaricatores. res.Dañ.11.Filii quoq; preuaricatorū populi tui extollen-
tur.Et inde verbū p̄uaricari vel latrocinari.1.Reg.25. Ho-
p̄uaricari die īcreuerūt ſerui qui fugiunt dños ſuos.i.qui p̄uaricātur
פָּרַץ contra dños ſuos.Signat ēt p̄dicta dictio פָּרַץ Paras multi
Dilatari plicari vel dilatari:ſeu augeri:aut creſcere.Geñ.28. Dilata-
beris ad orientem & occidentē.Et in eo.30. Ditatuſq; ē hō
Multiplicari. vltra modū.i.multiplicatus ſiue auctus eſt diuitiis . Exo.1.
Creſcere. Tāto magis multiplicabātur & creſcebant.1.Reg.3.Non e-
rat viſio manifeſta.Pro quo he.le.Non erat viſio multipli-
cata.vnde p̄mittitur.& ſermo dñi erat precioſus in diebus
illis.i.rarus.2.Paralip.31. Quod cū pcrebuiſſet in auribus
multitudinis.pro quo he.le.& cū multiplicatū vel augmen
tatū eſſet verbū:ſiue cū multiplicata eſſet res.Iob.1.& poſ-
ſeſſio eius creuit in terra.p̄s.105.& multiplicata eſt ī eis rui
Redūdare na.Prouer.3.& vino torcularia tua redūdabūt.i.augebūtur
Penetrare Eſa.54.Ad dextetā enim & ad leuam penetrabis.ideſt.cre
ſces vel dilataberis.Oſee.4.Fornicati ſunt & non ceſſaue
runt.pro q̄ he.le.fornicati ſunt & nō multiplicabūtur:ſiue
Cogere nō augebūtur.Signat ēt cogere ſeu flagitare.1.Reg.28.coe
gerūt aūt eū ſerui ſui.2.Reg.13.Cū aūt cogeret eū & noluiſ
ſet.Et in eo.Coegit itaq; Abſalom eū.4 .Reg.5 . & coegit
eum:ligauitq; duo talenta.

פָּרַק Redimere פָּרַק Parac.Redimere.liberare.excutere . ſoluere . diuide-
re.lacerare.Ps.135.Redemit nos ab inimicis noſtris.
Threñ.5.Nō fuit qui redimeret de manu eorū.Dañ.4.pec
cata tua elemoſynis redime . Signat ēt excutere vel ſolue
Excutere re.Geñ. 27. Cum excutias & ſoluas iugū eius de ceruici-
bus tuis.Exo.32. Tollite inaures aureas de vxorū filiorum
Diſſoluere. q; & filiarū vr̄arū auribus.i.diſſoluite vel dilacerate aut di-
rūpite.Et in eo.fecit populus quod iuſſerat :deferētes inau
res ad aaron.pro quo he.le.& diſſoluit populus inaures au
reas que erāt in auribus ſuis:& detulerunt ad aaron. p̄s.7.
Dum nō eſt qui redimat neq; qui ſaluum faciat. pro q̄ bea-
tus hiero.in pſ.iuxta he.ve.trāſtulit.laceret & non ſit qui e Lacerare
ripiat.Zach.11.& vngulas eorum diſſoluet. Ponitur ēt pro diſſoluere.
ſubuertere.3. Reg.19. Subuertēs mōtes & conterēs petras. ſubuertere
& inde פֶּרֶק pérec.i.dilaceratio:ſiue diuiſio.Naum. 3. Dila- פֶּרֶק
ceratiōe plena.ponitur ēt pro biuio itineris.ſ. vbi vie diui- dilaceratio
duntur:ſiue ꝓ exitu viarum.vt in abdia.Nec ſtabis in exiti Exitus.
bus.& inde מַפְרֶקֶת Maphrécheth. quod ſignat oſſa cerui- מַפְרֶקֶת
cis.1.Reg.4.Et fractis ceruicibus mortuus eſt. Ceruices

פָּרַשׁ Paras.declarare.explanare.exponere.ſeparare. diſp פָּרַשׁ
gere.diuidere. pungere. Leuit. 24 . Donec noſſent
quid iuberet dñs.Pro quo he.le . Vt declararetur vel expo- declarare.
neretur eis ex ore dñi.Nu.15.neſciētes quid ſup eo facere
deberēt.pro quo he.le.Quia nō erat expoſitū vel declara-
tum quid fieret ei.& inde מְפֹרָשׁ mephoras.i.expoſitum.de מְפֹרָשׁ
claratum.diſtinctum.ſeu diſtincte.Nee.8.& legerunt in li- diſtincte.
bro legis dictincte & aperte.& inde פָּרָשָׁה paraſa.i.declara פָּרָשָׁה
tio.explanatio.Eſter.4.Quomodo aman promiſiſſet vt
in theſauros regis pro iudeorum nece inferret argentum.
pro quo he.le.Et declarationē ſeu explanationē argēti quā declaratio
aman dixerat vt inferret in theſauros regis pro iudeis vt
diſꝑderet eos.& in eo.10.& dignitas atq; ſublimitas qua e-
xaltauit mardocheum.pro quo he.le.& declaratio ſeu ex-
planatio magnitudinis mardochei.ſed beatus hiero. trāſtu
lit ſenſum.Signat ēt p̄dicta dictio diſꝑgere vel diuidere.E
zech.34.In die qñ erit in medio ouium ſuarum diſſipata-
rum.i.diſꝑſarū.Itē ſignat pungere:ſcd̄m hebreos.Prouer. diſſipare diffundere
23.Et ſicut regulus venena diffundet.Pro quo he.le. Et ſi- Pungere.
cut regulus ſeu baſiliſcus punget.& īde פָּרָשׁ Paras.i.eques פָּרָשׁ
eo quod pungit equum cum calcaneis.Hiere.4.A voce e-
quitis & mittentis ſagittam.Naum.3.Et equitis aſcenden- Eques
tis.& in plu.פָּרָשִׁים paraſim.Exo.14. Super currus & equi פָּרָשִׁים
tes eorum.& in eo.& operuerunt currus & equites.Et ī eo. Equites.
15.Ingreſſus eſt enī equus pharaonis cum curribus & equi
tibus in mare.Ezech.27.Equos & equites & mulos addu-
xerunt in forum tuum.Abach.1. Et diffundentur equites
eius.Ponitur ēt pro lapillis plauſtri qui ſunt acuti quaſi vn- Angule
gule.Eſa.28.Nec vexauit eum rota plauſtri : nec vngulis פֶּרֶשׁ
ſuis comminuet eum.Item פֶּרֶשׁ Péres.Stercus.fimus. Le Fimus.
uit.4.& pedibus & inſtentinis & fimo & reliquo corpore.
Nume.19.Tam pelle & carnibus eius quam ſanguine & fi-
mo flamme traditis.Malach.2.et diſpergam ſuper vultum Stercus
veſtrum ſtercus ſolennitatum veſtrarum.

פָּרַשׂ Paras.cum puncto cebóleth.extendere.tēdere.expā פָּרַשׂ
dere.diſpergere.diuidere.Exo . 9.Extendam pal- Extendere
mas meas ad dominum.Et in eodem.Tetendit manus ſu- Tendere Expādere.
as ad dominum.Et in eodem.25 . Expandentes alas & o-
perientes oraculum.Nume.4.Extendentq; deſuper pal-
lium totum hyacinthinum.2.Regum. 17. Et expādit vela
men ſuper os putei.3.Regum.8. Et expanderit manus ſu
as in domo hac.4.Regum.19.Et expandit eas coram do
mino.Iob.36.Si voluerit extendere nubes . Et in eodem .
Et fulgurare lumine ſuo deſuper. pro quo hebrei legunt.
Ecce expandit ſuper eum lumē ſuum.Et in eo.39.expādēs
alas ſuas ad auſtrum.p̄s.43.Et ſi expandimus manus no-
ſtras ad deum alienum.Ps.104.Expandit nubē in prote-
ctionem.Ps.139. Et funes extenderunt in laqueum . Ps.
142.Expandi manus meas ad te.Eſa.1.Et cum extenderi
tis manus veſtras.Et in eo.19.Et expandētes rete ſuper fa
ciem aquarum.Et in eodem.25. Et extendet manus ſuas
ſub eo: ſicut extendit natans ad natandum . Et in eodem .
63.Expandi manus meas tota die.Threñ.1.Expandit ſion
manus ſuas.Ezech.2.Et expandit illum coram me . Oſee.
5.Et quaſi rete expanſum ſuper thabor . Ioelis . 2 . Sicut

© Biblioteca Nacional de España

Spargere. Diuidere. Diſpgere. Cōcidere

mane expanſum ſuper montes. ſignāt ēt diſpergere vel diuidere. aut ſeparare. p̄s. 67. Dum diſcernit celeſtis reges ſup eā. pro quo btūs hiero. in pſal. iuxta he. ve. trāſtulit. Dum diuideret robuſtiſſimus reges in ea. Ezech. 17. Reſidui aūt in oēm ventū diſpgentur. Zach. 2. qm̄ in quattuor ventos celi diſperſi vos. Significat etiam concidere. Mich. 3. & cōciderunt ſicut in lebete.

פַּרְשֶׁגֶן Exemplar.

פַּרְשֶׁגֶן Parſégen. in lingua chaldaica ſignāt exēplar ſiue traſumptum. Eſdre. 4. Hoc eſt exemplar epiſtole quam miſerunt ad eum. Et in eo. Exemplum edicti artaxerxis regis lectum eſt.

פַּרְשְׁדֹנָה ſtercus.

פַּרְשְׁדֹנָה Parſedona. Seceſſus ſeu ſtercus alui. Iudi. 3. Statimqꝫ per ſecreta nature alui ſtercora prorūperunt. & ſolum inuenitur in predicto loco.

פַּרְשֵׁז Expādere

פַּרְשֵׁז Parſez. expandere. Iob. 26. & expandit ſuper illud nebulam ſuam. & ſolum inuenitur in predicto loco

פְּרָת Euphrates

פְּרָת Perath. Euphrates. Gen̄. 4. fluuius autē quartus ipſe eſt euphrates.

פַּרְתְּם פַּרְתְּמִים Inclyti Tyrāni.

פַּרְתְּם Partham. inclytus. prefectus. preſes. & ſolum inuenitur in nu. plu. ſcilicet פַּרְתְּמִים Parthemim. Eſter. 1. Fortiſſimis perſarum & medorum inclytis. & in eo. 6. Et primus de regiis principibus ac tyrannis teneat equū eius vbi ponitur pro tyrannis.

פָּשָׂה creſcere

פָּשָׂה Paſa. creſcere. expandi. Leuit. 13. Et ſiquidem lepra vltra non creuerit. Et in eo. Et non creuerit in cute. Et in eo. Iterum lepra creuerit. i. ſe expanderit.

פָּשַׁח cōfringere

פָּשַׁח Paſach. confringere. Thren̄. 3. Semitas meas conuertit: & confregit me. & dicunt hebrei ꝙ ſignificat ſcindere. vel concidere.

פָּשַׁט Nudare. Detrahere ſcilꝫ pellē. Spoliare.

פָּשַׁט Paſat. ſpoliare. exuere. excoriare. pellem detrahere. nudare. irruere. ſ. ad predam: ſeu ſpolium inuadere. Gen̄. 37. Nudauerūt eū tunica talari & polymita. ideſt ſpoliauerunt ſeu exuerunt. Leuit. 1. Detractaqꝫ pelle oſtie. Et in eo. 6. Spoliabitur prioribus veſtimentis. Et in eo. 16. Et depoſitis veſtibus quibus prius indutus erat. pro quo he. le. Et exuet ſiue ſpoliabit veſtimenta ſua. Nu. 20. Cūqꝫ nudaueris patrē veſte ſua. Et in eo. Cūqꝫ aaron ſpoliaſſet veſtibus ſuis. 1. Reg. 17. Nā ſpoliauit ſe ionathas tunica qua erat indutꝰ. & in eo. 19. ſpoliauit ſe veſtimētis ſuis. & ī eo. 31. Venerūt philiſtiim vt ſpoliarēt īterfectos. 2. Reg. 23. & populꝰ qui fugerat reuerſꝰ eſt ad ceſorū ſpolia detrahēda. Iob. 19. Spoliauit me gl'ia mea. & in eo. 22. & nudos ſpoliaſti veſtibus. Canti. 5. Spoliaui me tunica mea. Eſa. 32. Exuite vos & cōfūdemini. Ezech. 16. & denudabūt te veſtimentis tuis. & in eo. 26. Et veſtimēta ſua varia abiicient. i. ſpoliabūt vl' exuēt. Oſee. 2. Ne forte ſpoliem eā nudā. Mich. 3. & pelles eorū deſup excoriauerūt. Signāt ēt irruere vel inuadere. ſ. p̄dā vel ſpoliū. Iudi. 9. Et primo mane oriēte ſole irrue ſuper ciuitatē. Et in eo. Surrexit & irruit in eam. 1. Reg. 27. Et agebāt p̄das de geſuri. i. inuadebāt p̄das ſiue irruebāt ad p̄das. & in eo. In quē irruiſtis hodie. & in eo. 30. Amalechite impetū fecerūt ex parte auſtrali. i. irruerūt vel inuaſerūt Et in eo. Siquidē nos erūpimus ad auſtralē plagam. Iob. 1. Et inuaſerunt camelos et tulerunt eos.

Exuere. Denudare. Excoriare. Irruere. Ager̄ p̄das. Erūpere. Inuadere.

פָּשַׁע Recedere. p̄uaricari. Rebellare

פָּשַׁע Paſaa. p̄uaricari. rebellare. recedere. peccare. 3. Reg. 12. Receſſitqꝫ iſrael de domo dauid. pro quo he. le. & p̄uaricatus eſt ſiue rebellauit iſrael in domo dauid. 4. Reg. 1. p̄uaricatus eſt aūt moab in iſrael. 2. Paralip. 21. In diebus illis rebellauit edō ne eſſet ſubditus Iude. & in eo. eo tp̄e & lobna receſſit ne eēt ſub manu illiꝰ. i. rebellauit. Prouer. 28 & pro buccella panis deſerit veritatē. ꝓ quo he. le. & ꝓ buccella panis p̄uaricatur vir. Eſa. 1. ip̄i vero ſpreuerūt me. pro q̄ he. le. Ipſi vero p̄uaricati ſunt in me. & in eo. 43. & interpretes tui p̄uaricati ſūt in me. & in eo. 59. peccare & mētiri cōtra dn̄m. Hiere. 33. & ſpreuerūt me. i. & p̄uaricati ſunt in me. ſiue rebellauerūt in me. Amos. 4. venite ad bethel & īpie agite: & ad galalā & multiplicate p̄uaricationē. & eiꝰ paſſiuū ponitur ꝓ adiuuari. Prouer. 18. Frater q̄ adiuuatur a fratre q̄ſi ciuitas firma. Et inde פּוֹשֵׁעַ Poſeaa. i. p̄uaricator trāſgreſſor. rebellis. ſceleratus. Eſa. 48. & trāſgreſſorē ex ventre vocaui te. & in plu. פֹּשְׁעִים poſiim. Eſa. 46. Redite p̄uaricatores ad cor. & in eo. 53. Et cū ſceleratis reputatus eſt. Et in eo. Et pro trāſgreſoribus rogabit. Dan̄. 8. Et poſt regnū eorū cū creuerint iniquitates. pro quo he. le. Cū cōſumati fuerīt p̄uaricatores. Oſee. 14. & p̄uaricatores corruēt in eis. et inde פֶּשַׁע peſaa. i. p̄uaricatio. trāſgreſſio. iniquitas ſcelus. Gen̄. 30. Quā ob culpā meā: et ob qđ pctūm meum ſic exarſiſti poſt me. ꝓ quo he. le. que eſt trāſgreſſio mea vl' iniquitas mea: et qđ eſt peccatū meū. Exo. 22. Ad ꝑpetrandā fraudē. i. p̄uaricationē ſeu iniquitatē. Et in eo. 34. qui aufers iniquitatē et ſcelera atqꝫ pctā. p̄s. 31. beati quorū remiſſe ſunt iniquitates. ꝓ quo btūs hiero. in pſal. iuxta he. ve. trāſtulit. btūs cui dimiſſa eſt iniquitas. et in plu. פְּשָׁעִים peſaiim. ſiue פִּשְׁעֵי piſee. Leuit. 16. ab īmūdiciis filiorū iſrael et a p̄uaricatiōibus eorū. Prouer. 10. Et vniuerſa delicta operit charitas. Hiere. 5. q̄a multiplicate ſūt p̄uaricatōes eorū

Peccare. Spernere. īpie agere. adiuuari. פּוֹשֵׁעַ trāgreſſor. פֹּשְׁעִים Preuaricatores ſcelerati. Trangreſſores. פֶּשַׁע Culpa. trāgreſſio. p̄uaricatio. Iniquitas. פְּשָׁעִים Preuaricationes. Delicta.

פָּשַׂע Gradiri. פֶּשַׂע Gradus

פָּשַׂע Paſaa: cū pūcto cebóled. incedere. deambulare. gradiri. Eſa. 27. Gradiar ſuper eā. & inde פֶּשַׂע péſaa. i. greſſus. paſus pedū. btūs hiero. trāſtulit gradum. 1. Reg. 20. viuit dominus & viuit anima tua quia vno tantum vt ita dicam gradu ego morſqꝫ diuidimur.

פָּשַׂק Incōſiderate loqui. Aperire. diuidere.

פָּשַׂק Paſach. Aperire. ſ. labia: ſeu inconſiderate loqui. diuidere. Prouer. 13. Qui autem inconſideratus eſt ſētiet mala. Pro quo he. le. & qui ap̄it labia ſua ſētiet mala. Ezech. 16. & diuiſiſti pedes tuos omni tranſeūti.

פָּשַׁר interp̄tari. פֵּשֶׁר ſolutio. iterp̄tatio.

פָּשַׁר Paſar. interp̄tari. Dan̄. 5. Porro ego audiui ꝙ poſſis obſcura interp̄tari. & inde פֵּשֶׁר péſer. ſiue פִּשְׁרָה piſra. i. expoſitio. ſolutio. interp̄tatio. Eccl's. 7. & quis cognouit ſolutionē verbi. Dan̄. 2. & interp̄tationē eius indicabimus. & in eo. vt ſolutionem ſomnii indicarent mihi.

פִּשְׁתָּה Linum. פִּשְׁתִּים Linū. Lina

פִּשְׁתָּה Piſtha. linū. & ſcribitur cū he in fine. Exo. 9. Linū ergo & hordeū leſum eſt. & in eo. & linum iam folliculos germinaret. Eſa. 42. & linū fumigās nō extinguet. & licet ſit gn̄is feminini: declinatur pluraliter תִּים piſthim ſecūdū terminationē maſculinorū. Deut. 22. Non induerïs veſtimēto quod ex lana linoqꝫ cōtextū eſt. Ioſ. 2. Et operuit eos lini ſtipula. Iudi. 15. Sicut ſolent ad ardorem ignis lina conſumi.

פָּתַת diuidere. פַּת Buccella. Panis. Cibi. פִּתִּים Buccelle. פִּתּוֹת Fragmēta. פַּת בַּג פָּתַת Lactare

פָּתַת Pathath. frāgere. diuidere. ſ. in fruſtra ſeu minutatim. Leuit. 11. Diuides eā minutatim. & inde פַּת path. i. fragmētū. ſeu buccella panis. Gen̄. 18. ponāqꝫ buccellā panis. Ruth. 2. Intinge buccellā tuā in aceto. Iob. 31. Sic comedi buccellā meā. Prouer. 17. Meliꝰ eſt buccella ſicca cū gaudio. Ponitur ēt pro pane vel cibo. 2. Reg. 11. De pane illius comedēs. Prouer. 23. cibos q̄s comederas euomes. qđ ī hebreo legitur ſingl'r. ſ. panē vel cibū. & in plu. פִּתִּים pithim. Leuit. 11. Diuides eā minutatim. ꝓ q̄ he. le. diuidēs eā ī buccellas. p̄s. 147 mittit cryſtallū ſuā ſicut buccellas. rep̄itur ēt פִּתּוֹת pithoth ſcd̄m terminationē femininorū. Ezech. 13 & violabāt me ad ppl'm meū ꝑꝑ pugillū hordei & fragmēta panis. & iūgitur cū dictiōe בַּג bag. & dr̄ פַּת בַּג pathbag. De quo vide ſupra in dictiōe בַּג bag. Itē פָּתַת pathath. i. lactare vel ſeducere. Prouer. 24. ne lactes quenpiam labiis tuis. De quo vide infra in dictione פָּתָה patha.

פִּתְאֹם

פִּתְאֹם Pithom. ſubito. ſtatim. confeſtim. De quo vide in dictione. פָּתָה patha.

© Biblioteca Nacional de España

פְּתִגִל פְּתִגִל Pethigil.faſcia pectoralis. Eſa.3.& pro faſcia pecto=
Faſcia. rali cilicium.& ſolum inuenitur in predicto loco.
פִּתְגָם פִּתְגָם Pithgam.ſiue פִּתְגָמָא pithgama.verbū.res.ſentētia
Eſter.1.Et hoc in omne quod latiſſimum eſt prouin
ciarum tuarum diuulgetur imperiū.pro quo hebrei legūt.
Verbum. Et audietur verbum regis quod faciēdū eſt in omni regno
Res. eius.Dañ.3.Non oportet nos de hac re reſpondere tibi.i.de
hoc verbo.Eccl's.8.Quia nō profertur cito contra malos
Sentētia ſententia.
פָּתָה פָּתָה Patha.ſeducere.decipere.lactare.ſuadere. perſuadere
Seducere. dilatare.Exo.23.Si ſeduxerit quis virginem.Deut.11
Decipere Ne forte decipiatur cor veſtrum.3.Reg.22.quis decipiet a=
chab regem iſrael.Et in eodē.Decipies & preualebis .Iob.
31.Si deceptum eſt cor meum ſuper mulierem.Et in eo.Et
letatum eſt in abſcondito cor meum.Debet legi lactatū.i.
Lactare ſeductū vel deceptum.ſicut Prouer.1.Si te lactauerint pec
pſuadere catores.ideſt ſeduxerint.Hiere.20. Seduxiſti me domine
& ſeductus ſum.Poteſt etiam legi.perſuaſiſti me domine&
perſuaſus ſum.Ezech.14.& propheta cum errauerit. ideſt
cum deceptus fuerit.Et in eodem.Ego dominus decepi ꝓ
phetam illum.Oſee.2.Ecce ego lactabo eam.ideſt perſua=
dam vel ſeducam eam.& in eo.Quaſi columba ſeducta nō
פְּתַיּוּת habens cor.& inde פְּתַיּוּת pethaiuth.ideſt perſuaſio vel de=
Illecebra ceptio.pro quo beatꝰ hieronymus trāſtulit illecebras. Pro
פֹּתֶה uer. 9.Plenaqꝫ illecebris:& nihil omnino ſciēs.& inde פֹּתֶה
Pothe.ideſt inſipiens.ſtultus.paruulus.ſcilicet intellectu:q
paruulus. facile ſeducitur . Iob. 5. Et paruulum occidit inuidia . Et
פֶּתִי communiter ſcribitur cum iod in fine loco he & dicitur פֶּתִי
Pèthi.p̄s.18.Sapientiam preſtans paruulis . Quod in he=
breo legitur ſingulariter.ſcilicet paruulo vel inſipiēti. Pro
Innocēs uer.14.Innocens credit omni verbo.ideſt inſipiens.Et in
Stultus eo.19.Peſtilente flagellato ſtultus ſapientior erit. Ponitur
etiam פֶּתִי Pèthi.pro infantia.vt Prouer.1. Vſqꝫquo paruu
Infantia li diligitis infantiam.ideſt inſipientiā.& in plu.פְּתָיִם petha
פְּתָיִם im.ſiue פְּתָיִּים pethaim cum duplici iod.p̄s.118. Intellectū
Paruuli dat paruulis.Prouer.1.Auerſio paruulorum interficit eos.
Et in eo.22.Innocens pertranſiit& afflictus eſt damno.qđ
innocētes. in hebreo legitur pluraliter.ſcilicet innocentes vel inſipiē=
פְּתָאִים tes tranſeunt.Et aliquando ſcribitur cū aleph & dr̄ פְּתָאִים
paruuli Pethaim.p̄s.114.Cuſtodiens paruulos dominus. Prouer.
1.vt detur paruulis aſtutia.Et in eodem.7.Et video paruu=
los.Et in eodem.8.Intelligite paruuli aſtutiā.& inde פִּתְאֹם
פִּתְאֹם pithom.ideſt ſubito.confeſtim.Statim.Nu.12.ſtatim locu=
Statim tus eſt dominus ad eum.Prouer.6.Huic extemplo veniet
Extemplo perditio ſua.ideſt ſtatim veniet.Malach.3.Et ſtatim veniet
פָּתָה ad templum ſuum dominator quem vos queritis . Itē פָּתָה
Dilatare patha.ideſt dilatare.Geñ.9.Dilatet deus iapheth .Prouer.
פְּתָה 20.Et dilatat labia ſua.& inde פְּתָה petha.i. latitudo . Dañ.
Latitudo 3.Latitudine cubitorum ſex.
פָּתַח פָּתַח Pathach.aperire.patere.pandere.ſoluere. diſſoluere.
Aperire. incipere.ſculpere ſeu proſcindere. Geñ.8.apiens noe
feneſtram arce.& in eodem.4.Aperuitqꝫ ioſeph vniuer=
ſa horrea.Nu.14.Vas quod non habuerit operculum . pro
quo hebrei legunt.Et omne vas apertum quod non habue
rit operculum.Deut.15.Vt aperias manum fratri tuo . Et
in eodem.20.Et aperuerit tibi portas.Et in eo.28. Aperi=
et tibi dominus theſaurum ſuum optimum:celum. Iudi.3.
Et videntes ꝙ nullus aperiret.4.Reg. 9. Aperies oſtium
& fugies.Et in eodem.15.Noluerant enim aperire ei.2.Pa
ralipo.6.Et aperiantur oculi tui ſuper domum iſtā.Nee.6.
Et epiſtolam habebat in manu ſua.pro quo hebrei legunt.
Et epiſtola aperta in manu ſua.ſcilicet erat.Et in eodem.8.
Et aperuit eſdras librum.Iob.12.Si incluſerit hoīem:nullꝰ

eſt qui aperiat.p̄s.77.& ianuas celi aperuit.Eſa.14. Vin=
ctis eius nō aperuit carcerem.& in eo.26. Aperite portas.
Et in eo.35.Et aures ſurdorum patebunt.ideſt aperiētur. Patere
Et in eo.48.Nec ex tunc aperta eſt auris tua. & in eodem.
60. Et aperientur porte tue iugiter. Hiere.1.Ab aquilone
pandetur omne malum.ideſt aperietur . vel ſecundum he= Pandere.
breos incipiet. Ezech. 37 . Cum aperuero ſepulchra ve=
ſtra.Et in eodem.44.porta hec clauſa erit & non apietur.
Zach.13.In die illa erit fons patens domui iſrael.Signat ēt
ſoluere.ſeu diſſoluere.Geñ.24.deſtrauit camelos.i.ſtramē
ta diſſoluit.3.Reg.20.non glorietur accinctus eque vt diſci Diſſoluere
ctus.pro quo hebrei legunt.Non glorietur qui accingitur
ſicut qui diſſoluit.ideſt qui diſſoluit a ſe baltheum milita=
rē poſtquam vicerit.Iob.12.Baltheum regum diſſoluit.&
in eodem.30.pharetram ſuam aperuit.pro quo hebrei le=
gunt.Chordam meam diſſoluit.poteſt etiam ſignificare a
perire vt ſupra dictum eſt.p̄s.101.vt ſolueret filios interē= Soluere
ptorum.Eſa.5.Nec ſoluetur cingulum renum eius . Et in
eodem.20.Solue ſacum de lumbis tuis.Et in eodē.52. ſol=
ue vincula colli tui . Significat etiam quando flores ape=
riuntur & incipiunt emittere fructus immaturos. Canti.7
Si flores fructus parturiunt.& inde מִפְתָּח Miphthach. ideſt parturire
apertura ſiue apertio.Prouer.8.Et aperientur labia mea vt מִפְתָּח
recta predicem.pro quo hebrei legunt . & apertio labiorū Apertio
meorum recta.& ſcribitur etiam ſine mem & cum nun in
fine & dicitur פִּתְחוֹן pithchon.ideſt apertura.Ezech.29 Et פִּתְחוֹן
tibi dabo apertum os in medio eorū.pro quo he.le . Aper= Apertura.
turam oris.& inde פֶּתַח pèthach.i. oſtiū.porta.ianua. fores פֶּתַח
Geñ.4.In foribus peccatum tuum aderit.ideſt in oſtio vel Fores
in ianua.& in eo.6.Oſtium autem arce pones in latere. Et Oſtium
in eo.18.Sedenti in oſtio tabernaculi.Et in eo.19.Egreſſus
ad eos loth poſt tergum accludens oſtium.p̄s. 118 .Declara
tio ſermonum tuorum illumina.pro quo beatus hiero . in
pſ.iuxta he.ve.tranſtulit.Oſtium ſermonum tuorum luci=
dum.Prouer.17.Qui altam facit domum ſuam querit rui
nam.pro quo he.le.Qui exaltat oſtium ſuum ſiue ianuam
ſuam querit ruinam.Ezech.46.& adorabit populus terre
ad oſtium porte illius.& ī plu.פְּתָחִים pethachim: ſiue פִּתְחֵי פְּתָחִים
pithche.p̄s.23.& eleuamini porte eternales . pro quo bea= Porte.
tus hieronymus tranſtulit.& eleuamini ianue ſempiterne. Ianue
Eſa.13.Et ingrediātur portas duces.Mich.7. Cuſtodi clau
ſtra oris tui.pro quo hebrei legunt.Cuſtodi oſtia oris tui.
& inde מַפְתֵּחַ maphthèach.ideſt clauis: qua oſtia aperiūtur מַפְתֵּחַ
Iudi.3.Tulerunt clauem & aperientes inuenerunt domi= Clauis.
num ſuum.Eſa.22.Et dabo clauem domus dauid ſuper hu
merum eius.ponitur etiam pro apertura.1 . Paralip. 9. Vt
quando tempus fuiſſet:ipſi mane aperirent fores. Pro quo
hebrei legunt.Et ipſi ſuper aperturam in mane . & eſt ſen= Apertura.
ſus ſicut in littera noſtra.Item פָּתַח pathach . ideſt ſculpere פָּתַח
vel proſcindere. Exo.28.Et ſculpes ī eis nomina filiorum Sculpere.
iſrael.& in eo.Sculpes eos in nominibus filiorum iſrael.3.
Reg.7.Sculpſit quoqꝫ in tabulis illis.Eſa.28.proſcindet & proſcidere
ſarriet humum ſuam.& inde פִּתּוּחֵי pithuche.ideſt ſculptu פִּתּוּחֵי
re:ſeu celature.Exo.28.opere ſculptoris & celatura gēma= Celatura
rii.3.Regum.6.Sculpſit variis celaturis in torno . p̄s . 63.
Exciderunt ianuas eius in idipſum.pro quo beatus hiero.
in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.Et nunc ſculpturas eius pari= ſculpture
ter.& inde פְּתִיחוֹת pethichoth.ideſt gladii ſeu lācee.p̄s.54 פְּתִיחוֹת
Et ipſi ſunt iacula.pro quo beatus hieronymus in pſal.iux
ta he.ve.tranſtulit.Cum ſint lancee.Mich.5.Et paſcent ter Lancee
ram aſur in gladio:& terram nembrod in lanceis ſuis .& in
de verbum פָּתַח pathach.ideſt euaginare.p̄s.36 . Gladium פָּתַח
euaginauerunt peccatores. Euaginar.

© Biblioteca Nacional de España

פָּתַל Cōparare: פָּתַל Pathal.cōparare.peruertere· Gen̄.30. Cōparauit me
dn̄s cum ſorore mea. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ ſigni
Addere ficat in predicto loco addere vel adiungere. Vnde in pre⸗
dicto loco ipſi legūt. Additione dei addita ſum cum ſorore
mea.ſiue cōiunctione dei adiuncta ſum cum ſorore mea. Si
gn̄at etiā predicta dictio.peruertere vel ſubuertere.Ps.17.
peruertere Cum peruerſo peruerteris. Scribitur etiam cū pe poſt thau
2.Reg.22.& cū peruerſo puerteris.vbi pōitur תִּתַּפָּל thitha
נִפְתָּל pal pro תִּפַּתָּל Thipathal. Et inde נִפְתָּל Niphtal.ideſt puer
Prauus ſum ſeu prauū.Prouer.8.Nō eſt in eis prauū quid neq̧ per
נִפְתָּלִים uerſum.Et in plurali נִפְתָּלִים Nipthalim.Iob.5.Et conſi⸗
Praui. liū prauorum diſſipat.& inde פְּתַלְתֹּל pethalthol.i. peruer
פְּתַלְתֹּל Peruerſa ſum ſeu peruerſa.Deut.32. Generatio praua atq̧ peruerſa.
פְּתִיל Itē פְּתִיל pethil.i.filum ſeu vitta ex filis duplicatis. Nu.15.
Vitta. Ponētes ī eis vittas hyacinthinas.Iudi.16. Quomodo ſi rū
פְּתִילִים pat quis filū de ſtupa.& in plu.פְּתִילִים pethilim. Exo. 39.
Fila. Et extenuauit in fila. Ponitur etiam פְּתִיל Pethil. pro liga⸗
פְּתִיל tura que fit cū filo vel cum vitta.Nu.19.Vas quod non ha⸗
Ligatura. bucrit operculum nec ligaturam deſuper īmundum erit.
Ponitur etiā pro armilla facta ex filis aureis vel argenteis.
Armilla. Gen̄.38.Annulū tuū & armillā & baculū quē manu tenes.
Et in eo.cognoſce cuius ſit annulus & armilla & baculus.
פֶּתֶן פֶּתֶן Péthen.ſiue פָּתָן Páthen.aſpis ſerpentis genus.p̄s.57.
Aſpis. Sicut aſpidis ſurde.p̄s.90.Super aſpidem & baſiliſcum
Baſiliſcus ambulabis.Vbi ponitur ꝑ baſiliſco.Eſa.11. Et delectabitur
פְּתָנִים infans ſuper foramen aſpidis. & in plu. פְּתָנִים Pethanim.
Aſpides. Iob.20.Caput aſpidum ſugget.Et in eodem.Fel aſpidū in
trinſecus.Significat ēt limen porte:& tūc ſcribitur cū mē ī
מִפְתָּן principio & dicitur מִפְתָּן Miphthan.1.Reg.5. Et due palme
Limen. manuum eius abciſe erant ſuper limen.Ezech.46. Et ado
rabit ſuper limen porte.
פֶּתַע פֶּתַע Péthaa.ſubito.fortuitu. caſus ſeu euentus. Nu.6. Si
aūt mortu⁹ fuerit quiſpiam coram eo..i.ſi ſubito mor
Fortuitu Subito tuus fuerit. & in eodem.35. Quod ſi fortuitu abſq̧ odio &
inimicitiis quicq̧ horū fecerit.Prouer.6.Subito cōteretur
nec habebit vltra medicinam.
פָּתַר פָּתַר Pathar.interpretari.ſ.ſōnium aut exponere.vel conii
interp̄tari. cere. Gen̄.40. Et non eſt qui interpretetur nobis. &
Coniicere. in eo. Vt coniectoris veritas probaretur. Pro quo hebrei
legunt. Sicut coniecit vel interpretatus eſt eis ioſeph. & in
eo.41.Audiuimus quidquid poſtea rei probauit euentus.
Pro quo hebrei legunt. Et factum eſt ſicut interpretatus eſt
nobis: ita fuit.& in eo.vidi ſomnium nec eſt qui ediſerat.i.
Exponere. qui exponat vel interpretur. & in eodem. Audiui te ſapien
פִּתְרוֹן tiſſime cōiicere.& inde פִּתְרוֹן pithron.i.interp̄tatio. conie
iterp̄tatio. ctura. Gen̄.40.Iuxta interpretationem congruam ſibi. &
פִּתְרֹנִים in plu. פִּתְרֹנִים Pithronim. vt in eo. Nunquid non dei eſt i⸗
iterp̄tatiōes terpretatio .quod in hebreo legitur pluraliter.ſ.nūquid nō
dei ſunt interpretationes.
פַּתְשֶׁגֶן summa. פַּתְשֶׁגֶן Pathſégen.exemplar. Sūma ſeu copia ſcripture.
Exemplar. Eſter.3.Sūma autem epiſtolarum hec fuit.& in eo
פַּרְשֶׁגֶן dem.4.Exēplar quoq̧ edicti qđ pēdebat in ſuſis dedit ei.
Exemplar. & ī ligua chaldaica ſcribitur cū res loco tau & dr̄ פַּרְשֶׁגֶן par
ſégen.Eſdre.4.Hoc ē exēplar epiſtole quā miſerūt ad eū.

De incipientibus a littera. צ .ſadich

צֵאֵל צֵאֵל Seel.vmbra.Iob.40.Sub vmbra dormit in ſecreto
Vmbra calami.Et in eo.Protegūt vmbre vmbrā eius.vbi po
nitur tā in ſingl'i q̄ȝ in pl'i.& cōiter ſcribitur ſine aleph. De
quo vide infra in dictione צֵלֵל Salal.
צֹאן Ouis. צֹאן Son.ouis.pecus.Et declinatur tantum ſingulariter:&
caret numero plu.& pōitur ſingulare pro plurali. De
quo vide infra in dictione צוֹן ſon.cum vau in medio.

צָב Sab.tegumen.aut plauſtrū.vel lectica deſup tecta. Nu. צָב
7.Sex plauſtra tecta.ideſt ſex plauſtra quodlibet cū te⸗ Tectum.
gumento ſuo.Et in plurali צַבִּים Sabim.Eſa.66. Et in lecti צַבִּים
cis & in mulis & in carrucis. Lectice
צָבָא Saba.militare.pugnare.dimicare. exercitū ducere. צָבָא
ad bellum ꝓcedere.excubare.Nu.31.Cūq̧ pugnaſ⸗ Pugnare
ſent contra madianitas.Eſa.29.multitudo oīm gentiū que
dimicauerūt cōtra ariel.Et in eodē.Sic erit multitudo om⸗ Dimicare.
nium gentium:que dimicauerunt contra mōtē ſiō. Zach.
14. Omnes gentes que pugnauerunt aduerſus ieruſalem.
Et aliqn̄ ſcribitur ſine aleph.Eſa.29.Et omnes qui dimica
uerunt & obſederunt & preualuerunt aduerſus eam. Et in⸗
de מַצְבִּיא Maſbi:quod eſt participiū tertie coniugationis. מַצְבִּיא
ideſt militare faciēs. Pro quo beatus hieronymus trāſtulit.
Qui probat tyrones.ideſt qui probat nouos milites vtrū
ſint apti ad militiam vel exercitum.4.Reg.25. Et ſopher
principē exercitus qui probabat tyrones de populo terre.
Hiere.52.Et ſcribam principem militum qui probabat ty Qui ꝓbat
rones. Significat etiam predicta dictio excubare ſeu ſtare tyrones
in excubiis in modū exercitus.aut miniſtrare. Exo.38. De
ſpeculis mulierū que excubabant ad oſtium tabernaculi. Excubare.
Nu.4. Omnes qui ingrediuntur vt ſtent & miniſtrēt in ta
bernaculo federis.& in eo. Omnes qui ingrediuntur & mi
niſtrant in tabernaculo federis.Et īde צָבָא Saba.ſiue צְבָא צָבָא
Seba.i.exercitus ſiue militia aut bellū.Nu.1. Omnium vi⸗
rorum fortiū in iſrael. Pro quo hebrei legūt:omnes qui in
grediuntur in exercitu ſiue in militia.Et in eo.2. Ad orien Exercitus.
tem iudas figet tētoria per turmas exercitus tui.Et in eodē.
& cunctus exercitus pugnatorum eius.Et in eo.31.Armate
inquit ex vobis ad pugnam.Ioſ.5.Sed ſum princeps exer⸗ Pugna
citus domini.Iudi.8.Vt demus exercitui tuo panes. Et in
eodem.9.Congrega exercitus multitudinem & veni.Eſa.
13.Dn̄s exercituum precepit militie belli. Et in eo .24.In Militia.
die illa viſitabit dn̄s ſuper militiam celi in excelſo. Et in eo
dem.40.Quoniam cōpleta eſt malitia eius:debet legi mi
litia eius.Scribitur etiam cum he in fine loco aleph. Zach.
9.Et circundabo domū meā ex his qui militāt mihi.ſigni⸗
ficat etiam צָבָא Saba tempus determinatum ſeu ſtatutum צָבָא
ſecundum hebreos:ſed beatus hieronymus ſecundum pre
cedentem ſignificationem tranſtulit militiam: ſeu robur
aut fortitudinem Iob.7.Militia eſt vita hominis ſup terrā Militia
Pro quo hebrei legūt.Terminus.i.tempus determinatū eſt Termin⁹.
homini ſup terrā.& in eo.10.Et pene militant in me. Pro
quo he.le.Mutationes & terminus mecū.& in eo.14.Cun⸗
ctis diebus quibus nunc milito expecto.pro quo he.le.Cū⸗
ctis diebus termini mei.i.tēporis determinati vite mee ex Tēpus de⸗
pecto.Eſa.40.Quoniam completa eſt malitia eius .debet terminatū
legi militia eius.Pro quo he.le. Quoniā cōpletus eſt termi
nus eius.Dan̄.8.Robur aūt datū eſt ei contra iuge ſacrifi⸗ Robur.
cium.Pro quo he.le. & terminus datus eſt ſuper iuge ſacrifi
cium.Et in eo.10.Et verbū verū & fortitudo magna.pro q̄ Fortitudo
he.le.Et terminus magnus.& in omibus predictis locis po
teſt ēt legi ſicut eſt in lr̄a nr̄a.& ī plu.צְבָאוֹת ſebaoth.i.exer צְבָאוֹת
citus.turme.Exo.12.Egreſſus eſt omnis exercitus domini Exercitus
de terra egypti.quod in hebreo legitur pluraliter.ſ.egreſſi
ſunt omnes exercitus domini.& in eodē.Eduxit dominus
filios iſrael de terra egypti per turmas ſuas.ideſt per exer⸗ turme
citus ſuos.Ps.24.Dominus virtutum ipſe rex glorie.pro
quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. Dominus
exercituum ipſe rex glorie.Eſa.6.Sanctus.ſanctus.ſanctus
dominus deus exercituum. pro quo ſabaoth canit eccleſia.
Oſee.12.Et dominus deus exercituum domin⁹ memoria⸗
le eius.Reperitur etiam in genere maſculino.p̄s.102.Bene

© Biblioteca Nacional de España

Virtutes dicite domino omnes virtutes eius.i.omēs exercitus eius.
צְבָא Item צְבָא Saba.in līgua chaldaica ſignificat velle. Dañ.2.
Velle. Cuicūqꝫ voluerit dabit illud.& in eodem.5.Quos volebat
צְבוּ interficiebat:& quos volebat percutiebat.Et inde צְבוּ Sebu
ideſt voluntas.vt in eodem. Ne quid fieret cōtra danielem.
Pro quo hebrei legunt.Ne mutaretur voluntate.ſ.aduerſa-
Volūtas. riorum contra danielem.

צָבָה צָבָה Saba.tumere.intumeſcere.inflari. Nu.5. Et tumens
Tumere. vterus tuus dirumpatur.& in eodē.Et vtero tumeſcē-
Inflari te putreſcat femur.& in eodē.Et inflato ventre cōputreſcet
צְבִי femur. Et inde צְבִי Sebi.i.hinulus:capreolus:ſeu caprea.
Caprea Deut.12.Sicut comeditur caprea & ceruus.& in eodem.14.
Ceruum & capream. Canti.2. Similis eſt dilectus meus ca-
צְבִיָּה pree.& ī genere feminino צְבִיָּה Sebiia.Canti.4:Duo vbe-
צְבָאִים ra tua ſicut duo hinuli capree. & in plurali צְבָאִים Sebaim.
capree. ſiue צְבָאוֹת Sabaoth.1.Paralipo.12.Et veloces quaſi capree
in montibus. Canti.2. Adiuro vos filie ieruſalem per ca-
צְבִי preas ceruaſqꝫ camporum.Significat etiam צְבִי Sebi incly
tum:ſiue pulchrum vel decorū:ſeu egregium:aut precipuū
ſiue preclarum.vel gloriā aut magnificētiā.2.Reg.1.Incly-
Inclytus ti iſrael ſuper montes tuos interfecti ſunt. & ponitur ibi in
hebreo ſingulare pro plurali.Hiere.3. Et tribuam tibi he-
Preclara reditatem preclaram.Ezech.20.Que eſt egregia inter om
Egregia. nes terras.& in eodem.Precipuam terram omniū.& in eo-
Precipua dem.25. Et de ciuitatibus eius inclytis terre bethſimuth.
Dañ.8.Et factū eſt grande contra meridiē & contra orien-
Fortitudo tem & contra fortitudinem.vbi ponitur pro fortitudine.&
dicunt hebrei ꝙ ponitur ibi pro terra promiſſionis:que eſt
terra inclyta & precipua terrarū. vt habetur Ezech. 20. Vt
ſupra dictum eſt.& in eodem.11. Et ſtabit in terra inclyta.&
in eodem.Super montem inclytū & ſanctum. Ponitur etiā
pro gloria vel magnificentia. Eſa.4. In die illa erit germē
Magnifi- dñi in magnificentia & gloria. & in eodem.23.Vt detrahe-
centia. ret ſuperbiam omīs glorie.& in eodem.24.In finibus ter-
Gloria. re laudes audiuimus gloriā iuſti. & in eodē.28. Et flori de-
cidenti glorie exultationis eius.& in eodem.In die illa erit
dñs exercituū corona glorie. Ezech.26. Cum dedero glo-
riam in terra viuentiū.Ponitur etiā pro ornamēto.Ezech.
ornamētū. 7.Et ornamentum moniliū ſuorum.

צְבוּ צְבוּ Sebu.in lingua chaldaica ſignificat volūtatē. De quo
vide ſupra in dictione צְבָא ſaba.

צָבַט צָבַט Sabat.porrigere.congerere.Ruth.2.Et congeſſit po
Cōgerere lentā ſibi.pro quo he.le. Et porrexit ei polentā.& ſo
porrigere. lum inuenitur in predicto loco.

צְבַע צְבַע Sabaa.intingere. Dañ.4. Et de rore celi intingatur.
Intingere Et īde צֶבַע Sebaa.i.tinctura.ſ.diuerſorū colorum:ſeu
צֶבַע veſtis tincta diuerſorū colorū.Iudi.5.veſtes diuerſorū colo
Diuerſus rum ſiſare traduntur in predā:& ſupellex varia ad ornanda
color. colla congeritur. vbi ponitur tam in ſinguli ꝙꝫ in plurali.
Hiere.12. Nunquid auis diſcolor hereditas mea mihi.i.tin
אֶצְבַּע cta diuerſo ſeu vario colore.Et inde אֶצְבַּע Eſbáa.i.digitus.
Digitus. Exo.18.Digitus dei eſt.Nu.19.Et tingens digitū in ſangui
אֶצְבָּעוֹת ne eius.Et in plurali אֶצְבָּעוֹת Eſbaooth.p̄s.143.Et digitos
Digiti. meos ad bellum.

צָבַר צָבַר Sabar. colligere. congregare.coaceruare.cōportare.
Gen̄.41.Et omē frumētum ſub pharaonis poteſtate
Cōgregar. condatur.i.congregetur vel colligatur.& in eodē. Tantaqꝫ
fuit abūdātia tritici vt arene maris coeq̄retur.ꝑ quo he.le.
Cōgregauit ioſeph frumētū q̄ſi arenā maris pre multitudi
ne.Exo.8.Cōgregauerūt eas ī imēſos aggeres.Iob.27.Si
Cōportare cōportauerit q̄ſi terrā argētū.Abach.1. Et cōportabit agge
צִבּוּר rē:& capiet eā.& inde צִבּוּר Sibur.i.cōgregatio ſeu collectio
aut aceruus.& ſolum inuenitur in numero plurali.4.Reg.
10.Ponite ea ad duos aceruos. Aceruus.

צֶבֶת צֶבֶת Sebath. manipulus. & ſolum inuenitur in numero
plurali.Ruth.2.Et de veſtris quoqꝫ manipulis proiici manipuli.
te de īnduſtria.

צָדַד Sadad.latus. & ſemꝑ ſcribitur cū ſimplici daled & dī צָדָד Latus
צַד Sad.Gen̄.6.Oſtiū aūt arce pones in latere deorſū. צַד
Exo.25.Tres ex vno latere:& tres ex altero latere.1.Reg.20
Ego autem tres ſagittas mittam iuxta eum.i.in latere eius.
& in eodem.Et ſedit abner ex latere ſaul.p̄s.90.Cadent a la
tere tuo mille.Eſa.60.Et filie tue de latere ſuggent. & aliq̄n
ponitur pro contra.& tunc preponitur ei littera lamed & di
citur לְצַד Leſad.Dañ.7. Et ſermones contra excelſum loq̄ לְצַד Contra.
tur.Et in plurali צִדִּים Sidim.Exo.25. Sex calami egrediē צִדִּים
tur de lateribus eius.& in eodem.26.Vtrūqꝫ latus taberna- Latera.
culi protegens.Ponitur etiā pro hoſtibus.Iudi.2.Vt habea Hoſtes
tis eos hoſtes.De quo vide ſupra in dictione צוּד Sud.

צָדָה Sada.inſidiari.deſolare.Exo.21.Qui autem nō eſt in צָדָה
ſidiatus.1.Reg.24. Tu autem īſidiaris anime mee:vt Inſidiari
auferas eam.Significat etiā deſolare vel deuaſtare:cuiꝰ ver-
bum paſſiuū ponitur. Soph.3.Vbi dicitur deſolate ſunt ci- Deſolare
uitates eorum. Et īde צְדִיָּה Sediia.i.inſidiatio.ſiue inſidie. צְדִיָּה
Nu.35.Vel iecerit quippiam in eū per inſidias. vide etiam Inſidie
de hoc infra in dictione צוּד Sud.Item צְדָה Seda.in lingua צְדָה
chaldaica ſignificat vere ne.ſeu nunquid. Et ſcribitur cum
he in principio. Dañ.3. Vere ne ſydrach Miſach & abdena- Vere ne.
go deos meos non colitis.

צָדַק צָדַק Sadac.iuſtificare.iuſtū eſſe.iuſte iudicare.vt Gen̄.38. צָדַק
Iuſtior me eſt. & in eodē. 44. Quid loquemur aut Iuſtū eſſe.
iuſte poterimus obtinere. Pro quo he.le. Quid loquemur Iuſtificare
aut quo iuſtificabimur. Exo.23. Quia auerſor impiū. Pro
quo hebrei legunt. Quia non iuſtificabo impiū. Deut.25.
Quem iuſtum eſſe proſpexerint:illi iuſtitie palmā dabunt.
Pro quo he.le.Et iuſtificabūt iuſtū.& eſt ſenſus ſicut in litte
ra noſtra.2.Reg.15.vt ad me veniāt omnes qui habent ne- Iuſte iudi
gocium:& iuſte iudicem.Iob.4.Nunquid homo dei cōpa care.
ratiōe iuſtificabitur.& in eodem.9.Si iuſtificare me volue-
ro.& in eodem.33.Volo enim te apparere iuſtū.i.volo te iu
ſtificare.p̄s.18. Iuſtificata in ſemetipſa.ſ.ſunt.p̄s.50.Vt iu-
ſtificeris in ſermonibus tuis.p̄s.81.Humilem & pauperem
iuſtificate.p̄s.142.Quia nō iuſtificabitur in conſpectu tuo
omnis viuens.Prouer.17.Et qui iuſtificat impiū.Eſa.43.
Dent teſtes eorū:& iuſtificētur. Hiere.3.Iuſtificauit animā
ſuā auerſatrix iſrael.Ezech.16.Et iuſtificaſti ſorores tuas.&
in eo. Iuſtificate enī a ſūt te. Dañ.8. Et mūdabitur ſanctua
riū.Pro quo hebrei legūt. Et iuſtificabitur ſanctuariū. & in
eodem.12.Et qui ad iuſtitiam erudiūt multos. Pro quo he.
le.& qui faciūt iuſtificari multos.& ē ſenſus ſicut ī littera no
ſtra.Et inde צַדִּיק Sadic.i.iuſtus.Gen̄.6.Noe vir iuſtus atqꝫ צַדִּיק
perfectus fuit.& in eo.18. Nunquid perdes iuſtū cū impio. Iuſtus.
Exo.9. Dominus iuſtus. p̄s.7. Deus iudex iuſtus. Eſa.3.
Dicite iuſto quoniam bene.& in eodem.49. Aut quod ca-
ptum fuerit a robuſto ſaluum eſſe poterit. Pro quo hebrei
legunt. Aut quod captum fuerit a iuſto.i.ab illo qui iuſte ac
cepit. Et in plurali צַדִּיקִים Sadicim.ideſt iuſti.Deut.4.& צַדִּיקִים
vt habeat cerimonias iuſtaqꝫ iudicia.& in eodem.16.Et mu Iuſta.
tant verba iuſtorum.3. Reg.2. Quia interfecit duos viros Iuſti
iuſtos melioreſqꝫ ſe.p̄s.36.Oculi dñi ſuꝑ iuſtos.Ezech.23.
Viri ergo iuſti ſunt ipſi iudicabūt eas. Et inde צֶדֶק ſedec.i. צֶדֶק Iuſtitia
iuſtitia. Deut.16. Iuſte quod iuſtū eſt perſequeris. Pro quo
hebrei legunt. Iuſtitiam iuſtitiam ſequeris. Iob.29. Iuſti-
tia indutus ſum.& in eodem.35.vt diceres iuſtior deo ſum.
ꝑ quo hebrei legunt. Iuſtitia mea a deo:ſiue maior ꝙꝫ dei.
& eſt ſenſus ſicut in littera noſtra. & ſcribitur cū he vel thau

© Biblioteca Nacional de España

in fine & dicitur צְדָקָה Sedaca.ſiue צִדְקַת Sidcath.Geñ.15.
צְדָקָה Et reputatum eſt ei ad iuſtitiam.& in eodem.30.Reſponde
Juſtitia. bitq; mihi cras iuſtitia mea.Deut.23.Et fecit iuſtitiam dñi.
צְדָקוֹת Et in plurali צְדָקוֹת Sedacoth.ps.10. Quoniā iuſtus domi
Juſtitie nus & iuſtitias dilexit.Ponitur etiam pro elemoſyna.Dañ.
elemoſyna 4.Peccata tua elemoſynis redime.

צָהֹב צָהֹב Sahab.flauus:ſeu color auri. Leuit.13. Et capillus fla-
Flauus uus ſolitoq; ſubtilior.Scribitur etiam cum mē in prin
cipio & dicitur מֻצְהָב Muſhab.Eſd.8.Et vaſa eris fulgentis
מֻצְהָב optimi duo:pulchra vt aurum.pro quo he.le.& vaſa eris fla
Fulgens ui.i.coloris aurei optima duo:precioſa vt aurum.

צָהַל צָהַל Sahal.exultare. exhilarare. gaudere.iubilare.hīnire.
Exultare. Eſter.8.Omniſq; ciuitas exultauit.ps.103.Vt exhila-
Exhilaraſ. ret faciem in oleo.Eſa.12. Exulta & lauda. Significat etiam
Hinnire. hinnire vel mugire.Eſa.10.Hinni voce tua filia galin.Et in
eodem.24.Hinnient de mari.Hiere.5.Vnuſquiſq; ad vxo
Mugire. rem proximi ſui hinniebaut. & in eodem.50. Et mugiſtis
מִצְהָלוֹת ſicut tauri.Et inde מִצְהָלוֹת Miſhaloth.i.hinnitus in nume
Hinnitus. ro plurali.Hiere.8.A voce hinnituum equorum eius cōmo
ta eſt omnis terra.& in eodē.13.Adulteria tua & hīnitus tui.

צֹהַר צֹהַר Sohar. feneſtra. Geñ.6. Feneſtram in arca facies. Et
Feneſtra inde צָהֳרַיִם Sahoraim.ideſt meridies.ſ.cum ſol eſt in
צָהֳרַיִם medio celi vel in noſtro meridiano. Geñ.43. Quoniā ho-
dic mecum viri comeſturi ſunt in meridie.Iob.11. Et quaſi
Meridies. meridianum fulgur cōſurget tibi ad veſperam.ps.36.Et iu
dicium tuum tāq; meridies.Canti.1. Vbi cubes in meridie.
יַצְהִירוּ Et inde verbū יַצְהִירוּ Iaſhiru.pro quo beatus hieronymus
tranſtulit:meridiati ſunt.i.ſederunt in meridie.Iob.24.In
Meridia-ti ſunt. ter aceruos eorum meridiati ſunt. Hebrei vero dicūt q de-
riuatur a ſequēti dictione que ſignificat oleum.vnde in pre
dicto loco ipſi legunt. Inter aceruos eorum fecerūt oleum
ſiue expreſſerunt oleum:aut oleificauerunt:ſi latine poſſet
יִצְהָר dici.Et inde יִצְהָר Iſhar.i.oleū:eo quod eſt lucidum & ſplē
Oleum didum. Deut.7. Oleo & armentis gregibus ouiū tuarum.
& in eodem.10. Vt colligatis frumentum & vinum & oleū.
& in eodem.28.Vt non relinquatur tibi triticum & vinum
& oleū.2.Paralip.32. Apothecas quoq; frumēti & vini & o
ſplendor lei.Zach.4.Iſti ſunt duo filii olei ſplendoris.vbi ponitur
pro vtroq;.ſ.pro oleo & pro ſplendore.

צֹא צֹא Soa.ſordes.immunditia.& ſcribitur cum he in fine &
צֹאָה dicitur צֹאָה Soa.Prouer.30. Et tamen non eſt lota
Sordes a ſordibus ſuis.Eſa.4.Si abluerit dñs ſordes filiarum ſion.
צֹאִים & in eodem.7.Omnes enim mēſe replete ſunt vomitu ſor
diumq;.& inde צֹאִים Soim.ideſt ſordidi. Zach.3.& ieſus
Sordidi. erat indutus veſtibus ſordidis.& in eodē.Auferte veſtimen
ta ſordida ab eo.Vide ēt de hoc ſupra in dictione יָצָא Iaſa.

צוּד צוּד Sud.venari.venatione capere.inſidiari.Geñ.27.cum
Venatu ap prehēdere Venari. q; venatu aliquid apprehenderis.& in eo.vt iuſſionē
patris impleret.pro quo hebrei legunt. Ad venandum ve-
nationem vt afferret.ſed beatus hieronymus trāſtulit ſēſū.
& in eodem. Qui dudum capta venatione attulit mihi.Le
uit.16. Si venatione vel aucupio ceperit auem vel feram.
Hiere.4.Mittam eis multos venatores & venabuntur eos
Capere Et in eo.13.Et faciunt ceruicalia ſub capite vniuerſe etatis
ad capiendas animas.ideſt ad venandas animas. Et in eo.
Et cū ceperint aīas populi mei.& in eo. Quibus vos capi-
tis animas volantes.& in eo.& dimittā animas quas vos ca
pitis.Threñ.3.Venatione ceperunt me inimici mei. & in
eo.4.Lubricauerunt veſtigia noſtra in itinere platearum
noſtrarum.pro quo he.le.Venati ſunt ſiue inſidiati ſunt ve
ſtigia noſtra:ne ambularent in plateis noſtris.ideſt inimici
noſtri prohibuerunt nos ne ambularem9 in plateis noſtris
צַיִד Vide etiam de hoc ſupra in dictione צָדָה Sada.inde צַיִד ſa
id.ſiue צֵיד Sed.ideſt venatio.Geñ.10.Et erat robuſtus ve-
nator coram domino.pro quo hebrei legunt.Ipſe erat ro- Venator
buſtus venatione coram domino.& in eo.25.Eo quod ve- venatio
natione illius veſceretur.Et in eo.27.Affer mihi de vena-
tione tua.& inde מָצוֹד Meſud.ſiue מְצָדָה Meſuda. ideſt מָצוֹד
rete:vel laqueus:aut hamus:ſiue ſagena. Iob.19. Et flagel-
lis ſuis me cinxerit.pro quo hebrei legunt.Et reti ſuo me Rete
cinxerit.Eccl's.9.Sed ſicut piſces capiuntur hamo. Ezech. Hamus.
12.Et capietur in ſagena mea.Et in eo.Neq; erunt vltra in Sagena.
manibus veſtris ad predandum. Pro quo hebrei legunt.
Neq; erunt vltra in manibus veſtris in rete ſiue in ſagenā.
Et in plu. מְצוֹדִים Meſudim.ſiue מְצָדוֹת Meſadoth.Eccl's. מְצוֹדִים
7.Que laqueus venatorum eſt & ſagena cor eius. quod in Laquei.
hebreo legitur pluraliter.ſcilicet laquei.Ezech.17.miſerūt
q; eū in carcerē.Vbi ponitur pro carcere.Significat etiam Carcer
arcem ſeu fortaliciū.De quo vide ſupra in dictione מְצַד Me
ſad.Et inde צַיָּדִים Sadim.ideſt venatores.Hiere.8.Mittam צַיָּדִים
eis multos venatores.Significat etiam hoſtes vel inſidiato- venatores. Hoſtes
res.Hiere.2.vt habeatis eos hoſtes.Item צַיִד Sed.ſiue צֵיד צֵיד
Said.aut צֵידָה Seda.ideſt viaticum ſeu cibaria.Ioſ.1.Prepa צֵידָה
rate vobis cibaria.Et in eo.9.Panes quoq; quos portabāt Cibaria.
ob viaticum.& in eodem. Suſceperunt igitur de cibariis eo Viaticū
rum Nee.13.vt in die qua vendere liceret venderēt. p quo
hebrei legunt.Venderent cibaria.ps.77. Cibaria miſit eis
in abundantiā.Ps.131.Viduam eius benedicens benedicā.
Pro quo hebrei legunt. Cibaria ſeu viaticum eius benedi-
cens benedicam.Et inde verbum הִצְטַיַּד hiſtaiad.quod ſi הִצְטַיַּד
gnificat cibaria tollere vel cibaria preparare. Ioſ.9. Tule-
runt ſibi cibaria.& in eodem.En panes quando egreſſi ſu- Cibaria tollere.
mus de domibus noſtris vt venirem9 ad vos calidos ſumpſi
mus.Pro quo hebrei legunt. En panis noſter calidus erat
quādo pro viatico tulimus eum de domibus noſtris: in die
quo egreſſi ſumus vt veniremus ad vos.

צִוָּה צִוָּה Siua.precipere.mandare.iubere.imperare. Geñ.2.p-
cepitq; eis dicens.Et in eodem.44. Precepit autem Precipere.
ioſeph diſpenſatori domus ſue.Leuit.6. Precipe aaron & fi
liis eius.Et in eo.10.Sicut preceptum eſt mihi. Et in eodē.
25. Dabo benedictionem meam vobis. Pro quo hebrei le-
gunt.Et mandabo benedictionem meam vobis. Deut.4. Mandare
Sicut mandauit mihi dominus.Et in eodem.26. Feci om-
nia ſicut precepiſti mihi.Et in eodem.28. Emittet domi-
nus benectionē in cellaria tua. Pro quo hebrei legūt. Man
dabit dominus benedictionem.& in eodem.33.legem pre
cepit nobis Moyſes.2. Reg.14. Ego iubebo pro te. Eſa.5. Jubere
Et nubibus mandabo ne pluant ſuper eam. Et in eodem.
13.Ego mandaui ſanctificatis meis.& in eodem.23. Domi-
nus mandauit aduerſus chanaan. Et in eodem.28. Māda:
remanda:ſpecta:reexpecta.Eſa.45.Super filios meos & ſu
per opus manuum mearum mandatis mihi. Et inde מִצְוָה מִצְוָה
Miſua.ideſt preceptum:ſeu mandatum. Deut.5. Vt loquar
tibi omnia mandata mea & cerimonias. Quod in hebreo
legitur ſingulariter.ſcilicet omne mandatum.& in eodem.
30.Mandatum hoc quod ego precipio tibi hodie:non ſu- mandatū
pra te eſt. Nee.11.Preceptum quippe regis ſuper eos erat. Preceptū
Ps.18.Preceptum domini lucidū.& in plu. מִצְוֹת miſuoth. מִצְוֹת
Deut.4.Cuſtodi precepta eius atq; mandata. Prouer.7. mandata
Serua mandata mea & viues.

צָוַח Sauach. Clamare. vociferari. Eſa.44.De vertice
montium clamabunt.Et inde צְוָחָה Seuacha. ideſt צָוַח
clamor.vociferatio.vlulatus.Eſa.24. Clamor erit ſuper vi Clamare
nū in plateis. Hiere.14. Et clamor ieruſalem aſcen- צְוָחָה
dit.& in eodem.46.Et vlulatus tuus repleuit terram. Clamor vlulatus

צוּל Sul. profundū.ſ.aquarū & ſcribitur cum he in fine ad צוּל

© Biblioteca Nacional de España

צוּלָה profundū. מְצוּלָה profundus

denotandum genus femininum & dicitur צוּלָה Sula.i.profundum.Eſa.44.Qui dico profundo deſolare.& cōmuniter ſcribitur cum mē in principio & dicitur מְצוּלָה Meſula p̄s.68.Infixus ſum in limo ꝓfundi.& in eodem.Ne abſorbeat me profundum.Ione.2. Et proieciſti me in profundo in corde maris.Et in plurali מְצוּלֹת Meſuloth. Exo.15.Deſcenderunt in profundum ſicut lapis. Quod in hebreo legitur pluraliter.ſ.in profunda.p̄s.67. Conuertam in profundū maris.p̄s.87. In tenebroſis & in vmbra mortis.Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.trāſtulit. In tenebris & in profundis

מְצוּלֹת profunda

צוֹם Jeiunare

צוֹם Sum.ieiunare.1.Reg.31.Et ieiunauerunt ſeptem diebus.2.Reg.12.Et ieiunauit dauid ieiunio. Eſter.4.Et orate pro me.pro quo hebrei legunt. Et ieiunate pro me. & in eodem . Et ego cum ancillis meis ſimiliter ieiunabo. Eſa.58.Quare ieiunauimus & non aſpexiſti. & in eodem. Ecce ad lites & contentiones ieiunatis. Zach.7. Nunquid ieiunium ieiunaſtis mihi.Et inde צוֹם Som.i.ieiunium.3. Reg.21. Predicauerunt ieiunium.Ps.34. Humiliaui in ieiunio animā meam. Eſa.58. In die ieiunii veſtri inuenitur volūtas veſtra.Et in plurali צוֹמוֹת Somoth.Eſter.9.Suſceperunt a ſe & a ſemine ſuo ieiunia atqꝫ clamores

צוֹם Jeiuniū. צוֹמוֹת Jeiunia

צֹאן Oues. צֹנֶה צֹאן Oues

צֹאן Son.ouis.pecus.grex.ſ.pecorum.& declinatur tantum ſingulariter:& caret numero plurali :& ponitur aliquādo ſingulare ꝓ plurali. p̄s.8. Oues & boues.& ſcribitur ibi ſine vau & cum he in fine & dicitur צֹנֶה Sone.in aliis vero locis ſcribitur cum aleph in medio loco vau & dicitur צאן Son. Geñ.4.Fuit autem abel paſtor ouiū.& in eodem.29. Date ante potum ouibus.& in eodem.30. Qui paſcebat reliquos greges eiꝰ.i.reliquas oues.& in eodem. Oues intuerentur virgas. & in eodem.31. Et vide vniuerſos maſculos aſcendētes ſup femias.i.ſup oues.Exo.21.& quattuor oues ꝓ vna oue. Leuit.1. De bobus & de ouibꝰ offerēs victimas Et in eodē.Quod ſi de pecoribus oblatio eſt.1. Reg.8.Greges quoqꝫ veſtros addecimabit.2.Reg.12. Diues habebat oues & boues. Prouer.27. Diligenter agnoſce vultum pecoris tui.Canti.1. Abi poſt veſtigia gregis. Eſa.7. Nutriet homo vaccam boum & duas oues. Pōitur etiam pro arietibus.3.Reg.4.Et centum arietes.

Greges. Pecus. Arietes

צוּף Natare. Innūdare. צָפַת Inundatio. צוּף Fauus. צוּפִים Faui

צוּף Suph.natare.enatare.inundare. Deut. 11.Quomodo operuerint eos aque maris rubri.ꝑ quo hebrei legūt. Quomodo natare ſiue inundare fecit dñs aquas maris rubri ſuper faciem eorum.4.Reg.6.Natauitqꝫ ferrū. Threñ. 3.Innundauerunt aque ſuper caput meum.Et inde צָפַת Saphath.i.inūdatio.Ezech.32. Et irrigabo terram fetore ſanguinis tui.pro quo hebrei legunt.Innundatione ſanguinis tui. Itē צוּף Suph.i.fauus.ſ.mellis.Prouer.16. Fauus mellis verba compoſita.Et in plurali צוּפִים Supim.p̄s.18.Et dulciora ſuper mel & fauum.Pro quo hebrei legunt.Et dulciora ſuper mel & fauum fauorum.i.fauum dulciſſimum.Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. Fauum redundantem.

צוּק Anguſtiare. Coarctare. Tribulare. צוֹק anguſtia.

צוּק Suc.Anguſtiare.coartare.tribulare.fundere.Deut.28 In anguſtia & vaſtitate:qua opprimet te hoſtis tuus.ꝑ quo hebrei legunt. In obſidione & anguſtia qua anguſtiabit te hoſtis tuus. Vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.Iob.32.Coarctat me ſpiritus vteri mei.& ſupra in eodē.28. Et lapis ſolutus calore in es vertitur.i.anguſtiatꝰ vel coarctatus in fornace. Eſa.29.Et circundabo ariel. Pro quo hebrei legunt. Et anguſtiabo ariel. Et in eodem.51.A facie furoris eius qui te tribulat. & in eodem. Vbi nunc eſt furor tribulantis.Et inde צוֹק Soc.i.anguſtia.Dañ.9.Et rurſum edificabitur platea & murus in anguſtia tēporū. Scribitur etiam cum he in fine & dicitur צוּקָה Suca.Eſa.30. In terra tribulationis & anguſtie. Et aliquando ſcribitur cum vau & nū in ſecunda ſyllaba & dicitur צָקוּן Sacun. Eſa.26. In tribulatione murmuris doctrina tua eis . Et aliquando ſcribitur cum mē in principio & dicitur מָצוֹק Maſoc.Deut. 28.In anguſtia & vaſtitate.1. Reg.22. Et cōuenerunt ad eū omnes qui erant in anguſtia conſtituti. & quandoqꝫ ſcribitur cum vau in prima ſyllaba & dicitur מוּצָק Muſac.Eſa. 8.Et nō poterit auolare de anguſtia ſua.Ponitur etiam pro fundamento.Iob.36. Et non habente fundamētum ſubter ſe.Ponitur etiam pro prominenti.1. Reg.14. Vnus ſcopulus ꝓminens ab aquilone.Et in plurali מְצוּקִים Meſuchim. Pro quo beatꝰ hieronymus trāſtulit cardines.1.Reg.2.Domini enim ſunt cardines terre. Significat etiam predicta dictio fundere vel effundere.Ioſ.7.Proiecerūtqꝫ ea ante dominū.i.fuderūt ea.Iob.29.& petra fūdebat mihi riuos olei

צוּקָה anguſtia. צָקוּן tribulatio. מָצוֹק anguſtia. מוּצָק anguſtia. Fūdamētū. מְצוּקִים Cardines. Fundere

צוּר Pugnare. Obſidere. oppugnare. Anguſtiare. affligere. coāguſtiare. Tribulare. anguſtiare. צַר anguſtia. tribulatio. anguſtus. Emulus. hoſtis. violentus

צוּר Sur.obſidere. oppugnare. anguſtiare. tribulare.ligare. vel includere. munire ſeu munitionem facere .formare ſeu figurare.aut fingere. Deut.2.Non pugnes contra moabitas. Pro quo hebrei legunt.Non obſideas vel non anguſties moabitas.& in eodem.Caue ne pugnes contra eos. Et in eodem.20.Sin autem fedus inire noluerit:& ceperit cōtra te bellum:oppugnabis eam.i.obſidebis eam.Et in eodem. Quando obſederis ciuitatē multo tempore. & in eo. 28. Et obſideris intra portas tuas. Iudi. 9.Et oppugnāt aduerſum te ciuitatem.1.Reg.23. Et obſideret Dauid & viros eius.Eſa.1.Sicut ciuitas que vaſtatur.Pro quo hebrei legūt. Sicut ciuitas obſeſſa.Et in eodem.21.Aſcende clam obſide mede.& in eodem.29.Et faciā contra te aggerem.Pro quo hebrei legūt.Et obſidebo ſup te ſtatiōe ſeu aggere.Ezech. 7.Qui relictus fuerit & obſeſſus fame morietur. Dañ.1.Et obſedit eam.ſignificat etiam anguſtiare vel tribulare.Geñ. 32.Timuit iacob valde: & perterritus diuiſit populum.pro quo hebrei legunt. Et timuit iacob valde:& anguſtiatus eſt ſiue tribulatus eſt. Exo.23. Et affligam affligentes te.i.tribulabo tribulantes te. Iudi.2.& vehementer afflicti ſunt.i. tribulati ſunt.2.Paralipo.28.Qui afflixit eum:& nullo reſiſtente vaſtauit. Pro quo hebrei legunt. Qui anguſtiauit ſiue tribulauit eūm.& in eodem.33.Qui poſtq̄ꝫ coanguſtiatꝰ eſt orauit dominū deum ſuum.Nee.9.Et dediſti eos in manu hoſtiū ſuorum:& afflixeūrt eos.i.tribulauerunt eos.p̄s. 12.Qui tribulant me exultabunt ſi motus fuero.p̄s.30.Miſerere mei domine quoniam tribulor.p̄s.118.Multi ſūt qui perſecuntur me & tribulant me. Eſa.28. Et pallium breue vtrumqꝫ operire non poteſt.i.anguſtum eſt . & in eodem. 63.In omni tribulatione eorum non eſt tribulatus. Hiere. 10.Et tribulabo eos:ita vt inueniantur.& in eodem.48.Sicut cor mulieris parturientis.Pro quo hebrei legunt.Sicut cor mulieris anguſtiate vel tribulate.Soph.1. Et tribulabo homines.& inde צַר Sar.i.anguſtia vel tribulatio:aut anguſtians vel tribulans.1.Reg.28. Coarctor nimis. Pro quo hebrei legunt. Anguſtia mihi valde.3. Reg.22. Et ſuſtentate eum pane tribulationis.p̄s.4.In tribulatione dilataſti mihi.p̄s.118. Tribulatio & anguſtia inuenerunt me. Eſa.5.Et ecce tenebre tribulationis & lux obtenebrata eſt in caligine eius.& in eodem.26. In anguſtia requiſierunt te. Ponitur etiam pro anguſto.4.Reg.6. Ecce locus in quo habitamus coram te anguſtus eſt nobis.Eſa.49.Anguſtus eſt mihi locus. Ponitur etiam pro hoſte vel inimico aut emulo.1. Reg.2.Et videbis emulum in templo. Eſter.7. Nūc autem hoſtis noſter eſt. & in eodem. Hoſtis & inimicus noſter eſt amā.Iob.16.Hoſtis meus terribilibꝰ oculis intuitus eſt me. Eſa.59. Cum venerit quaſi fluuius violentus. Threñ. 2.

© Biblioteca Nacional de España

צרים Tetendit arcum ſuum quaſi inimicus. Et in plurali צרים
Tribulan- Sarim.p̃s.26. Ne tradideris me in aïas tribulãtiũ me.Eſa.
tes. 9. Eleuabit dñs hoſtes raſin ſup eum. & in eo.26. Et ignis
Hoſtes. hoſtes tuos deuoret. ſcribitur etiã cũ duplici res & dr̃ צרר
צרר Sorer. Eſter.9. Extra decẽ filiorũ Amã agagites hoſtis iu-
Hoſtis. deorũ.& ĩ plurali צררים Sorerim. Nu.25. Quia ipſi hoſti-
צררים liter egerunt cõtra vos.Pro quo he.le. Quia ipſi hoſtes fue
runt vobis.Eſa.11.Et hoſtes iuda peribũt. Vide etiã de hoc
Hoſtes. infra in dictiõe צרר Sarar.Et inde צרה Sara.i.anguſtia:vel
צרה tribulatio.Iob.27.Cũ venerit ſuper eũ anguſtia. p̃s.9. De-
Anguſtia. ſpicis in opportunitatib9 in tribulatione. Hiere.4. Vocem
tribulatio. enim quaſi parturiẽtis audiui:anguſtiã vt puerpere. Zach.
8.Neq̧ exeunti erat pax pre tribulatione.& in eo.10.Et trã
ſibunt in maris freto.Pro quo he.le.Et tranſibit in mari an
guſtia vel tribulatione.Põt etiã legi ſic.Et tranſibit in mari
Anguſtũ anguſto. Quod eſt idẽ ſenſus cũ littera nr̃a. Hiere.6.Tribu
latio apprehendit me. Ponitur etiã pro emula vel inimica
Emula. 1.Reg.1.Affligebat quoq̧ eã emula eius.Et in plurali צרות
צרות Saroth. Iob.6. In ſex tribulationibus liberabit te. Eſa.
Tribula- 65. Qm̃ obliuioni tradite ſunt anguſtie priores. Et inde
tiones. anguſtie. מצור Maſor.i.obſidio. ſiue machina que fit ad obſidendas
מצור vrbes. Deut.20.& extrues machinas donec capias ciuitatẽ.
Machine. Anguſtia. Et in eo.28. In anguſtia & vaſtitate qua opprimet te hoſtis
tuus.ꝑ quo hebrei legunt. In obſidione & anguſtia. Hiere.
10. Cõgrega de terra cõfuſionẽ tuã:que habitas in obſidio
Obſidio. ne. Ezech.4.Et ordinabis aduerſus eã obſidionẽ. Et in eo.
Donec cõpleas dies obſidionis tue.Et in plurali מצרות Me
מצרות ſuroth. Eſa.29. Et monumẽta ponã in obſidione tua. Pro
obſidiones quo hebrei legunt. Et ſtatuã contra te obſidiones.Ponitur
etiam pro munitiõe tam in ſingulari q̃ in plurali: eo quod
ciuitas munita non poteſt capi niſi longa obſidione & ex-
Murate tructiõe machinarum. 2.Paralipo.11. Ciuitates muratas ha
bẽtes portas & vectes.i.munitas.& in eodem. Et edificauit
ciuitates muratas in iuda.Pro q̃ hebrei legũt. Et edificauit
Munitio. ciuitates pro munitione.p̃s.59.Quis deducet me in ciuita
tem munitã.Abach.2.Et figam gradum ſuper munitionẽ.
Zach.9.Et edificauit tyrus munitionem ſuã.Scribitur etiã
cum he in fine.2.Paralipo.14.Edificauit quoq̧ vrbes mu-
nitas in iuda.Pro quo hebrei legũt. Et edificauit vrbes mu
nitionis in iuda.Naũ.2.Qui cuſtodiat obſidionẽ. Pro quo
he. le.Qui cuſtodiat munitionẽ. Poteſt etiam legi ſicut eſt
Agger. in littera nr̃a. ponitur ẽt pro aggere. Eſa.19. Attenuabun-
tur & ſiccabuntur omnes riui aggerũ. Significat etiam pre
צור dicta dictio צור Sur ligare.Deut.14.Et in precium rediges
Ligare. portabiſq̧ manu tua.Pro quo he.le.Et dabis pro argẽto:&
ligabis ſeu includes argẽtũ in manu tua. 4. Reg.5.Ligauit
q̧ duo talẽta argenti in duobus ſaccis. Eſa.8. Liga teſtimo
niũ:ſigna legẽ.Ezech.5.& ligabis eos in ſũmitate pallii tui
Effundere. Itẽ ponitur pro effundere. 4.Reg.12.Effundebãtq̧ & nu-
merabant pecuniã. Sed etiã in predicto loco hebrei legunt
ligabantq̧.i.poſtq̃ numerabant: ligabãt pecuniã.& eſt or
Formare do ꝑpoſterus.Significat etiã formare ſeu figurare.Exo.32.
Cõpingeſ. Formauitq̧ opere fuſorio.p̃s.138. Tu formaſti me. Canti.
8.Si oſtium eſt cõpingamus illud tabulis cedrinis.i.figure
mus vel formemus illud.Hebrei tñ ſecundũ p̃cedẽtẽ ſigni-
ficationẽ legũt. muniamus illud tabulis cedrinis. Eſa.43.
Creãs te iacob:et formãs te iſrael. De quo vide etiã ſupra in
צורה dictione יצר Iaſar. Et inde צורה Sura.i.forma vel figura.
aut exemplar.p̃s.48.Et auxiliũ eorum veteraſcet in infer-
no. Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. Et
Figura figura eorum conteretur in infernum.Ezech.43.Et erube
ſcant ex omnibus que fecerunt:figuram domus & fabrice
צורת eius.Et in plurali צורת Suroth.vt in eodem. Et in omnem

deſcriptionem eius.Pro quo hebrei legũt.Et in oẽs figuras Figure
eius. Item צור Sur.i.petra.ſaxum.ſilex.Exo.17.En ego ſta צור
bo ibi coram te ſupra petram.& in eodẽ. Percutieſq̧ petrã. Petra.
Iob.14. Et ſaxum trãſſeretur de loco ſuo.Et in eodem.18. Saxum
Et trãſſeretur rupes de loco ſuo. Eſa.2.Ingredere in petrã. Rupes.
Ezech.3.Vt adamantem & ſilicem dedi faciem tuam.Et ali Silex
qñ ſcribitur ſine vau & dr̃ צר Sar.Eſa.5.Vngule equorum
eius vt ſilex.Ponitur etiã צור Sur.pro forti.1. Reg.2. Et nõ צר
eſt fortis ſicut deus noſter.Eſa.26. Speraſtis in domino in צור
ſeculis eternis:in dño deo forti in perpetuũ.Ponitur etiam Fortis.
צור Sur.pro deo. Deut.32. Dei pfecta ſunt opera. Et in eo. צור
Deum qui te genuit dereliquiſti.& in eodẽ.Nõne ideo quia Deus.
deus ſuus vendidit eos.& in eo. Nõ enim eſt deus noſter vt
dii eorum. Et in plurali צורים ſurim.i.fortes vel robuſti
ſeu petre aut rupes.2. Reg. 2. Et vocatum eſt nomen loci צורים
illius ager robuſtorum. Eſa.2. Et introibunt in ſpeluncas
petrarũ. Naũ.1.Et petre diſſolute ſunt ab eo. Reperitur etiã Robuſti. Petre.
צורות Suroth.Iob.28.In petris riuos excidit. Ponitur etiã צורות
צור Sur.pro petra acutiſſima vt gladius:ſeu pro gladio vel צור
pro cultro.Exo.4. Tulit illico ſephora acutiſſimã petram. Acutiſſi-
Ioſ.5. Fac tibi cultros lapideos.p̃s.88. Auertiſti adiutoriũ ma petra
gladii eius. Pro quo hebrei legũt. Auertiſti acumen ſeu aci Culter.
em gladii eius. Sed beatus hieronymus in pſalterio iuxta Adiutoriũ
hebraicam veritatem trãſtulit. Auertiſti robur gladii eius. Robur
Vbi ponitur pro robore.Et inde ציר Sir cum iod in me- ציר
dio loco vau. ideſt legatus ſiue nuncius. Prouer.25. Sicut
frigus niuis in die meſſis ita legatus fidelis. Hiere.49. Legatus
Et legatus ad gentes miſſus ſum. Et in abdia. Et legatum
ad gentes miſit. Et in plurali צירים ſirim. Eſa.18. Qui צירים
mittit in mare legatos. Et in eodem. 57. Et miſiſti lega- Legati.
tos tuos procul. Ponitur etiam pro doloribus vel angu-
ſtiis.1.Reg.4. Irruerant enim in ea dolores.Eſa.13. Torſio Dolores
nes & dolores tenebunt.Et in eodem.21. Et anguſtia poſſe
dit me quaſi anguſtia perturiẽtis. Quod in hebreo legitur
in plurali.ſ.anguſtie vel dolores poſſederunt me quaſi do- Anguſtie
lores parturientis. Ponitur etiam pro erroribus. Eſa.45.
Abierunt in confuſionem fabricatores errorum. hebrei ta Errores
men legũt.fabricatores idolorum.ponitur etiam pro com- Cõpages.
pagibus. Dañ.10. In viſione tua diſſolute ſunt compages
mee. Vnde eſt illud.1. Reg.4. vbi dicitur irruerant enim in ea
dolores. Aliqui hebrei legunt diſſolute fuerant in ea com-
pages ei9.Ponitur etiam ציר Sir.pro cardine. Prouer.26. ציר
Oſtium vertitur in cardine ſuo.Item צור ſauar.i.collũ.cer Cardo.
uix.Nee.3.Optimates autem eorum nõ ſuppoſuerunt col- צור
lum ſuũ in opere dñi ſui. & cõmuniter ſcribitur cum aleph Collum.
poſt vau.vt Geñ.41.& collo torquẽ aureã circũpoſuit. Eſa.
8.Vſq̧ ad collum veniet.Et in plurali צוארים ſauarim.ſi- צוארים
ue צוארי ſauare.Iudi.5.Et ſupellex varia ad ornanda colla Colla.
congeritur.Hiere.27. Subiicite colla veſtra ſub iugo regis
babylonis.Reperitur etiam צוארות Sauaroth ſecundum
terminationem pluralem femininorũ. Mich.2. vnde non צוארות
auferatis colla veſtra.Et ſepe ponitur in plurali licet loqua- Colla.
tur de vno homine.Geñ.33. Stringenſq̧ collum eius. & in
eodem.45.Cũq̧ amplexatus recidiſſet in collũ beniamin.
Et in eodem. Illo quoq̧ ſimiliter flente ſuper collum eius.
Scribitur etiam ſine aleph & cũ littera nũ & dicitur צורנים צורנים
Saueronim.Canti.4.& in vno crine colli tui.Item צור ſor Collum
nomen prouincie.i.tyrus.p̃s.86. Ecce alienigene & tyrus. צור
Eſa.23.Quis cogitauit hoc ſuper tyrum.Hiere.47.Et diſ Tyrus
ſipabitur tyrus & ſidon.

צחח Sachach. Candere.lucidum vel clarum ſeu limpidum צחח
eſſe.arere.aut aridum vel ſiccum eſſe.Canti. 5. Dile
ctus meus candidus & rubicundus.Eſa.18. Sicut meridiana Cãdidũ eẽ

© Biblioteca Nacional de España

lux clara eſt.Hiere.4. Ventus vrens in viis que ſunt in deſerto.Pro quo hebrei legunt vētus clarus. Poteſt etiā legi ſecundum aliam ſignificationem ventus aridus vel ſiccus aut vrens ſicut eſt in littera noſtra.Ezech.24.Super limpidiſſimam petram effudit illum.Et in eo.Dedi ſanguinem eius ſuper limpidiſſimam petram: ne operiretur.Threñ.4.Nitidiores lacte.ideſt candidiores.& inde צְחוֹת Sachoth.ideſt verba clara & plana.Eſa.32. & lingua balborum velociter loquetur & plane.ideſt velociter loquetur verba clara ſeu plana aut polita.Scribitur etiam cum duplici ſádic & cū duplici cheth & dicitur צַחְצָחוֹת Sachſachoth. pro quo beatus hieronymus tranſtulit ſplendores.Eſa.58.& impleuit in ſplendoribus animam tuam.Significat etiam predicta dictio arere: aut ſiccum vel aridum eſſe.Eſa.5.Et multitudo eius ſiti aruit.& inde צְחִיחָה Sechicha.ideſt ſiccitas. p̄s.67. Similiter eos qui exaſperant: qui habitant in ſepulchris.ꝑ quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. increduli autem habitauerunt in ſiccitate.& inde צְחִיחִים Sechichim ideſt loca arida & ſicca que ſunt in cacumine petrarum vel in circuitu murorum.Nec.4.Statui in loco poſt murum per circuitum populum in ordine cum gladiis ſuis.

צַחַן Sachan.putredo.ſeu fetor.& ſcribitur cum he vel tau in fine.Ioel̃.2.Et aſcendet putredo eius: quia ſuperbe egit. Et ſolum īuenitur in predicto loco.

צָחַק Sachac.ridere.ludere.iocari.illudere. ſiue irridere. Geñ.17.Cecidit abraā in faciem ſuam & riſit.Et in eodē.18.Quo audito ſara riſit.Et in eodem. Negauit ſara dicens nō riſi.Et in eodem.21. Quicunq; audierit corridebit mihi.Et in eodem.Cumq; vidiſſet filium agar ludentem cum iſaac.Et in eodem.26. Vidit eum iocantem cum Rebeca vxore ſua.Exo.32.Et ſurrexerunt ludere.Iudi.16. Qui adductus de carcere ludebat ante eos.ſignificat etiam illudere vel irridere.Geñ.39.Vt illuderet nobis.& in eodem.vt illuderet mihi. Et inde צְחֹק Sechoc.i.riſus ſeu ludus.Geñ.21.Riſum fecit mihi dominus.Scribitur etiam cum ſin loco ſádic.De quo vide infra in littera ſin in ſuo loco.

צָחַר Sachar.Candidum ſeu nitidum.Ezech.27. Et lana coloris optimi.i.candida ſeu nitida.Et in plurali femenino צְחֹרוֹת Sechoroth.Iudi.5.Qui aſcenditis ſuper nitentes aſinas.

צִיָּה Siia.ſiccitas. ſolitudo. deſertum. Iob.24. Ad nimiū calorem tranſient ab aquis niuium.pro quo hebrei legunt.Ad ſiccitatem & calorem.Ps.77.In ira excitauerūt excelſum in inaquoſo.ideſt in loco ſicco vel deſerto. Et in plurali צִיּוֹת Sioth.p̄s.104. Abierunt in ſicco flumina.i.in locis ſiccis vel deſertis.Et inde צָיוֹן Saion. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit ſitim.Eſa.25.Sicut eſtus in ſiti. & in eodem.32.Sicut riui aquarum in ſiti. Hebrei vero dicunt ꝙ ſignificat locum aridum & inaquoſum.Et inde צִי Si.i. nauis vl' trieris.Eſa.33.Nec trieris magna trāſgredietur eū. Et in plu. צִים ſim.Nu.24.venient in trieribus de italia. Ezech.30.Egredientur nuncii a facie mea in trieribus.Scribitur etiam cum duplici iod & dicitur צִיִּים Siim.Eſa.23. Aſur fundauit eam. Pro quo hebrei legunt. Aſur fundauit eam nauibus.ideſt fecit in ea portus pro nauibus vel trieribus.Dañ.11.Et venient trieres & romani ſuper eum. Ponitur etiam pro ethiopibus.Ps.71.Coram illo ꝓcidēt ethiopes.p̄.73.Dediſti eum eſcam populo ethiopum.Poteſt etiā legi populo nauium.ideſt nautis.ſignificat etiam צִיִּים ſiim animalia mōſtruoſa ſeu beſtias feras.Eſa.13.Sed requieſcēt ibi beſtie.in alio vero loco beatus hieronymus tranſtulit demonia.Eſa.34.Et occurrēt demonia onocentauris.

צִיּוּן Sion.titulus.vel tumulus.4.Regum.23.Quis eſt titulus ille quem video.Ezech.39.Statuent iuxta eum titulum donec ſepeliant.& in plurali צִיּוּנִים Siiunim. pro quo beatus hieronymus trāſtulit ſpeculas.eò quod ſunt in loco eminētiori.Hiere.31.Statue tibi ſpeculas.Item צָיוֹן Saion.ſiccitas vel ſitis.De quo vide ſupra in dictione precedenti.

Clarū eſſe. Arere. lipidiſſima. Nitida. צְחוֹת Plana vba clara. צַחְצָחוֹת Splēdores. Arere. צְחִיחָה Siccitas צְחִיחִים Loc⁹ poſt murū. צַחַן Putredo. צָחַק Ridere. Ludere Iocari. Illudere צְחֹק Riſus. צָחַר Candidus. צְחֹרוֹת Nitentes צִיָּה Siccitas Inaqſum. Deſertum. צִיּוֹת Siccum. צָיוֹן Sitis. צִי Trieris צִים Trieres. צִיִּים Naues. Ethiopes. Beſtie. Demonia. צִיּוּן

צִיץ Sis.florere.germinare.proſpicere.Nume.17.Et turgentibus gemmis eruperant flores. pro quo hebrei legunt.Et produxit gēmas: & floruit florem: ſiue germinauit florem. p̄s.71. Et florebūt de ciuitate ſicut fenū terre. Ps.91.Et apparuerint omnes qui operantur iniquitatem. Pro quo btūs hiero.in pſ.iuxta he. ve.trāſtulit. & floruerit omnes qui operantur iniquitatem.p̄s.131. Super ipſum autem efflorebit ſanctificatio mea.Eſa.27.Florebit & germinabit iſrael.Ezech.7 Floruit virga: germinauit ſuperbia.Significat etiam apparere.vel proſp icere.Canti.2. Proſpiciens per cācellos. Et inde צִיץ Sis.i.flos.Eſa.28.Et flori decidenti glorie exultationis eius. Et in eodem.40. Exſiccatum eſt fenum: & cecidit flos.Scribitur etiam cum thau in fine & dicitur צִיצָת Siſath.Eſa.28.Et erit flos decidens. & inde צִיצִים Siſim.i.celature vel picture in ſimilitudinē florum.3.Regum.6.Et picturas varias quaſi prominentes de pariete & egredientes.& in eodem. Et celaturas valde eminentes.Item צִיץ Sis.ideſt ala ſiue penna: ſecundum hebreos.Hiere.48. Date florem Moab quia florens egredietur. pro quo hebrei legunt.Date alam ſiue pēnam moab: quia volans volabit. Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra. De quo vide etiam ſupra in dictione נִיץ nos.& in dictione נָצָה Naſa.& inde צִיצִית Siſith.ideſt ala ſeu fimbria veſtimenti.Nume.15.Vt faciant ſibi fimbrias per angulos quattuor: ponētes in eis vittas hyacinthinas. & īde צִיצָת Siſath ideſt floccellus: vel cincinus capitis.Ezech.8.Et apprehendit me in cincino capitis mei. Item צִיץ ſis.i.lamina aurea quam ſacerdos gerebat in fronte.Exo.28. Facies & laminā de auro puriſſimo.Et in eodem.39.Fecerunt & laminam ſacre venerationis.

צִיר Sir.legatus.nuncius.vt in Abdia.& legatū ad gentes miſit. De quo vide ſupra in dictione צוּר Sur.

צִית Sith.ſuccendere.comburere.Eſa.27.Succendam eam pariter.De quo vide ſupra in dictione יָצַת Iaſath.

צֵל Sel.vmbra. De quo vide in dictione ſequenti.

צָלָל Salal.vmbra.Iob.40.Protegunt vmbre vmbrā eius Et cōmuniter ſcribitur cum ſimplici lámed.& dicitur צֵל Sel.Geñ.19.quia ingreſſi ſunt ſub vmbra culminis mei Iudi.9.Venite & ſub vmbra mea requieſcite.Iob.7. Sicut ſeruus deſiderat vmbrā.Ps.16. Sub vmbra alarum tuarum ꝓtege me.p̄s.143.Dies eius ſicut vmbra pretereunt. Eccl's 8.Sed quaſi vmbra tranſeant.Significat etiam preſidium vel protectionem.Nu.14.Receſſit ab eis omne preſidium Eccl's.7. Sicut protegit ſapientia: ita protegit pecunia.pro quo hebrei legunt.Sicut vmbra ſeu protectio ſapientie: ita vmbra vel protectio pecunie.Et in plurali צְלָלִים Selalim ſiue צִלְלֵי ſilele.Canti.2.Et inclinentur vmbre. Hiere.6. Quia longiores facte ſunt vmbre veſperi. Et inde verbum צִלֵּל Silel.ideſt obumbrare.ſiue vmbram facere. Nee.13. factum eſt autem cum quieuiſſet porte ieruſalem. pro quo hebrei legunt.cum obumbraſſent.ideſt cum vmbre carū fierent lōgiores in veſpere.Et inde מֵצַל Meſal.i.obūbrans ſiue nemoroſus: eo quod facit vmbram.Ezech.31. Et floribus nemoroſus.Itē צָלַל ſalel.i.tīnire ſeu tremere.4.Reg. 21. Vt quicunq; audierit tinniant ambe aures eius. Hiere. 19.vt omnis qui audierit tinniant aures eius.Abach.3. A voce tremuerunt labia mea.Et inde מְצִלְתַּיִם Meſilthaím.

Titulus. צִיּוּנִים ſpecule. צָיוֹן צִיץ Florere proſpicere צִיץ Flos. צִיצָת Flos צִיצִים Picture צִיץ Ala. צִיצִית Fimbria צִיצָת Cincinus. צִיץ Lamina. צִיר Legatus צִית Succēder צֵל צָלָל Ambra צֵל Ambra Preſidiū. Protectio צְלָלִים צִלְלֵי Ambre. צִלֵּל Obūbrare מֵצַל nemoroſus צָלַל Tinnire. מְצִלְתַּיִם

© Biblioteca Nacional de España

idest cymbala. 1. Paralip. 15. In organis muſicorum nablis
Cymbala. videlicet & lyris & cymbalis. Et in eodē. In cymbalis eneis
מְצִלּוֹת concrepantes. Et inde מְצִלּוֹת Meſiloth. i. tintinabula que
tītinabulū ferūtur ſuper equū cauſa ornatus. Zach. 14. In die illa erit
Qđ ſuper frenū eſt. quod ſuper frenū equi eſt ſanctum dño. Scribitur etiam cū
צִלְצַל duplici ſádic & cum duplici lámed: & dicitur צִלְצַל Silſal.
Cymbala. Eſa. 18. Ve terre cymbalo alarum. Hebrei tamē ſecundum
primā ſignificationem legunt. ve terre obrūbrate alis: ſeu
Obūbrās. obumbranti alis. Vnde beatus hiero. in ſuis explanationi-
bus ſic ait. Verbum hebraicum צִלְצַל Silſal ꝙ ſymmachus
ſonitum: theodotion aues interpretati ſunt. & nos in cym-
balum vertimus: aquila in vmbram tranſtulit. Sed ſciendū
ꝙ vmbra צֵל Sel dicitur: hic autem ſyllaba ipſa geminatur:
pro quo poſſumus dictum intelligere. Ve terre que in vm-
bra alarum ſuarum pollicetur auxilium. hec hieronymus.
צִלְצְלִים Et in plurali צִלְצְלִים Silſalin. 2. Reg. 6. Et ſiſtris & cymba
Cymbala. balis. p̄s. 150. Laudate eum in cymbalis bene ſonātibus: lau
צִלְצַל date eum in cymbalis iubilationis. Item צִלְצַל Silſal. i. in-
inſtrumētum quo piſces capiuntur. Pro quo beatus hiero-
Gurguſtiū nymus tranſtulit gurguſtium. Iob. 40. & gurguſtiū piſciū
צְלָצַל capite illius. Item צְלָצַל Selaſal. i. rubigo que conſumit fru
Rubigo. ctus arborum & terre naſcentia. Deut. 28. fruges terre tue
צָלַל rubigo cōſumet. Item צָלַל Saſal. i. ſubmergi. Exo. 15. Sub
ſubmergi. merſi ſunt quaſi plumbum in aquis vehementibꝰ. & inde
צְלִיל צְלִיל Selil. i. ſubcinericius panis. Iudi. 7. Videbatur mihi
Subcinericiꝰ panis. quaſi ſubcinericius panis ex hordeo volui & in caſtra ma-
diam deſcendere. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ deriuatur a di-
ctione צָלָה Sala.

צְלָא צְלָא Sala. in ligua chaldaica ſignificat orare. Dañ. 6. Ora-
Orare. bat: confitebaturq̧ coram deo.

צָלָה צָלָה Sala. aſſare. Exo. 12. Edent carnes tantum aſſas igni.
Aſſare. 1. Regum. 2. Da mihi carnem vt coquam ſacerdoti, ꝓ
quo hebrei legunt. Da mihi carnem vt aſſem ſacerdoti. vn
de ſequitur non enim accipiam a te carnē coctam. Eſa. 44
Coxit pulmentum: & ſaturatus eſt. pro quo he. le. Aſſauit
aſſaturam & ſaturatus eſt. Vbi ponitur verbum & nomē ab
eo deriuatum. Et inde dicunt aliqui hebrei ꝙ deriuatur di
ctio צְלִיל Selil que ſignificat panem ſubcinericium. i. coctū
ſub cinere vel ſub prunis: de quo dictum eſt ſupra in dictio
ne. צָלַל Salal.

צָלַח צָלַח Salach. proſperari. ſiue proſpere agere. Proficere. di
Proſpere agere. rigere. tranſire. ſ. cum ꝓſperitate. inſilire. irruere. cō-
burere. Geñ. 39. Et erat vir in cunctis proſpere agens. Nu.
ꝓſperari 14. Quod vobis non cedet in proſperum. 3. Reg. 22. Aſcē-
de & vade proſpere. pro quo he. le. Aſcende & proſperare.
1. Paralipo. 22. Sit dominus tecum & proſperare. Et in eo-
dem. Tunc enim proficere poteris. ideſt proſperaberis. Et
in eodem. 29. & cunctis placuit. Pro quo he. le. Et proſpe-
ratus eſt. 2. Paralipo. 18. Aſcende in ramoth galaad: et pro-
ſperaberis. & in eodem. Aſcendite: cūcta enim proſpera ve
niēt. i. proſperabimini. Et in eodem. 20. Et cuncta eueniēt
proſpera. p̄s. 1. Et omnia quecunq̧ faciet proſperabuntur.
p̄s. 36. Noli emulari in eo qui proſperatur in via ſua. p̄s.
44. Intēde proſpere. p̄s. 117. O domine bene proſperare.
Hiere. 12. Quare via impiorum proſperatur. Et in eodem.
13. Ita vt nulli vſui aptum eſſet. pro quo he. le. Nulli vſui
ꝓficere. proficeret. Ezech. 16. Et profeciſti in regnum. Significat ēt
Dirigere dirigere. Geñ. 24. Et diriget viam tuam. & in eodem. 39.
Et omnia que gererentur ab eo dirigi in manu illius. Ioſ. 1
Tunc diriges viam tuam. Nee. 1. Et dirige ſeruū tuū hodie.
Hiere. 5. Cauſam pupilli non direxerunt. Significat etiam
Tranſire tranſire vel inſilire aut irruere. 2. Reg. 19. Et irrumpentes
Inſilire iordanem ante Regem tranſierunt vada. 1. Regum. 10. & in

ſiliet in te ſpiritus domini. & in eodem. Et inſiluit in eum
ſpiritus domini. Iudi. 14. Irruit autem ſpiritus domini in Irruere.
ſamſon. Et in eodem. Irruit itaq̧ in eum ſpiritus domini. ſi
gnificat ēt cōburere. Amos. 5. ne forte cōburatur vt ignis Cōburere.
domꝰ ioſeph. Item צַלַּחַת Saláchath. aſcella: ſeu ſinus. Pro- צַלַּחַת
uer. 19. Abſcōdit piger manum ſuam ſub aſcella. Et dicunt Aſcella
aliqui hebrei ꝙ ſignificat chaldariam. Item צְלוֹחִית Selo- צְלוֹחִית
chith. ideſt phiala: ſeu vas teſteum. 4. Regū. 2. Afferte mi Vas.
hi vas nouum.

צֶלֶם Sélem. imago. ſimilitudo. ſtatua. Geñ. 1. faciamus ho צֶלֶם
minem ad imaginē & ſimilitudinem noſtram. Et in Imago
eodem. Et creauit deus hominem ad imaginem ſuam. Et
in eodem. Et genuit ad imaginem & ſimilitudinem ſuam.
Ps. 38. Veruntamen in imagine pertranſit homo. Sed ali-
qui hebrei in predicto loco ꝓ imagine legūt vmbrā ſeu te-
nebras: & dicūt ꝙ deriuatur a צֵל Sel quod ſignat vmbrā:
de quo ſupra dictum eſt. Et etiam in lingua arabica vel pu-
nica tenebre appellantur צֶלֶם Sélem. Vnde in predicto lo
co poteſt etiā legi. verūtamen in vmbra ſeu in tenebris per צְלָמִים
tranſit homo. Et in plu. צְלָמִים Selamim ſiue צַלְמֵי Salme. צַלְמֵי
vt Nu. 33. Statuas cōminuite. i. imagines idolorum ſuorū. 1. Imagines
Reg. 5. Vt faciatis ſimilitudines anorum veſtrorum: & ſi- Siſitudies
militudines murium. Et in lingua chaldaica aliquando ſcri
bitur cum aleph in fine tam in ſingulari q̄ in plurali. Dañ.
2. Statua illa magna. Item צַלְמָוֶת Salmáueth. ideſt vmbra Statua צַלְמָוֶת
mortis ſeu caligo mortis: compoſitū a צֵל Sel quod ſigni-
gnificat vmbram: & מָוֶת máueth quod ſignificat mortem.
Iob. 3. Obſcurēt eum tenebre & vmbra mortis. & in eodē.
10. Ad terram tenebroſam & opertam mortis caligine. Et vmbra mortis.
in eodem. Vbi vmbra mortis & nullus ordo. Et in eodem. Mortis caligo.
12. Qui producit in lucem vmbram mortis. p̄s. 22. Si am-
bulauero ī medio vmbre mortis nō timebo mala. p̄s. 43.
Cooperuit nos vmbra mortis. Et inde dicunt aliqui hebrei
ꝙ deriuatur צַלְמוֹן Salmon. i. locus obſcurus & tenebroſus.
p̄s. 67. Niue dealuabuntur in ſelmō. q. d. vbi eſt obſcuritas צַלְמוֹן
& caligo: ibi erit niuis dealbatio.

צֵלָע Sélaa. coſta. latus. Geñ. 2. Et edificauit dominus deus
coſtam quam tulerat de adam. Et in plurali צְלָעוֹת Se צֵלָע
laoth. vt in eo. Tulit vnam de coſtis eiꝰ. Et quia coſte ſunt Coſta. צְלָעוֹת
in vtroq̧ latere animalis: ideo ſignificat etiam latꝰ: & eſt in Coſte.
hebreo communis generis. vt Exo. 25. Duo circuli ſint
in latere vno: & duo in altero. Et in eodē. Ad continēdas ta Latus.
bulas in vno latere tabernaculi. 3. Reg. 6. Oſtium lateris
medii in pariete erit. Hiere. 20. Cuſtodientes latus meum
Ezech. 41. Et latitudinem lateris quattuor cubitorum. &
in eodem. Latera aūt latus ad latus bis triginta trium. & in
plurali צְלָעוֹת Selaoth. ſiue צְלָעִים Selaim. vt in eodē. Que צְלָעִים
ingrederentur per parietem domus in lateribus. Et in eo.
Et vidi in domo altitudinē per circuitum & fundata latera.
Ponitur etiam pro tabulis vel tabulatis. 3. Regū. 6. Et texit
pauimentum domus tabulis abiegnis. Et in eodem. Et ad Latera.
poſteriorem partem templi tabulata cedrina. Et in eodē. 7 Tabule
Et tabulis cedrinis veſtiuit totam cameram. Eſt etiam צֵלַע Tabulata. צֵלַע
Sélaa nomen proprium loci. Ioſ. 18. Et ſela & eleph & iebꝰ צָלַע
que eſt ieruſalē. Item צָלַע Salaa. i. claudicare. Geñ. 32. Ipſe Claudicaī
vero claudicabat pede. Michee. 4. Congregabo claudican
tem. & inde צֶלַע Sélaa. i. claudicatio ſeu fractura cruris vel צֶלַע
pedis. Pro quo beatus hieronymus trāſtulit plagam ſeu in
firmitatem. p̄s. 34. Et aduerſum me letati ſunt & conuene
runt. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. trāſtulit. Et
in infirmitate mea letabantur. p̄s. 37. Ego autē in flagella Infirmitas
paratus ſum. Pro quo beatus hiero. tranſtulit. Ego autem Plaga
ad plagas paratus ſum.

© Biblioteca Nacional de España

צִלְצַל Rubigo. צִלְצַל

צִלְצַל Selaſal.rubigo.Deut.28. Fruges terre tue rubigo conſumet.Item צִלְצַל Silſal. Vas ſeu inſtrumentū quo piſces capiūtur. De q̄ vide ſupra in dictiōe צַלַּל ſalal.

צַמָּם Os intrinſecus latet. turpitudo. צַמִּים Sitiētes.

צַמָּם Samā.cincinus capillorū: ſeu coma capitis ſecundū hebreos: pro quo beatus hiero.trāſtulit.id quod intrinſecus latet: & ſcribitur cum ſimplici mem & cum tau i fine & dicitur צַמַּת Samath.Canti.4.Abſq; eo quod intrī ſecus latet. In alio vero loco btūs hiero.trāſtulit turpitudinem.vt Eſa.47.Denuda turpitudinem tuam.pro quo he.le.Denuda comam tuam ſeu cincīnos capitis tui.Et inde dicunt aliqui hebrei q̄ deriuatur צַמִּים Samim. ideſt illi qui habitant in deſertis: & habent longam comam & intōſam barbam.pro quo beatus hiero.tranſtulit ſitientes. Iob.5.& bibēt ſitiētes diuitias eius. De quo vide in dictiōe ſequēti.

צָמֵא ſitire.

צָמֵא Sama.ſitire.Exo.17.Sitiuit ergo populus propter aque penuriam.Ps.62.Sitiuit in te anima mea. Ps.106.Eſurientes & ſitientes.Eſa.32. Et potum ſitiēti aufert Et in eodē.48.Non ſitierunt in deſertis. Et aliquando ſcribitur ſine aleph.vt Iudi.4.Da mihi obſecro paululū aque quia ſitio valde.Ruth.2.Sed etiam ſitiens vade ad ſarcinulas & bibe. Iob.5.Bibent ſitientes diuitias eius.Et in eodē.18.Et exardeſcet contra eum ſitis.pro quo hebrei legunt. Et preualebunt contra eum ſitientes.Et inde צָמָא Sama.i. ſitis.Exo.17.vt occideres nos & liberos noſtros in ſiti. Iudi.15.Et in ſiti morior.p̄s.68.Et in ſiti mea potauerūt me aceto.p̄s.103.Expectabunt onagri in ſiti ſua. Amos.8. Nō fames panis nec ſitis aque.& aliquando ſcribitur cum littera nun in fine & dicitur צִמָּאוֹן Simaon Deut.8. Ac dipſas. ideſt ſitis.nam grece dipſas idem eſt quod ſitis latine. Ps.106.Et exitus aquarum in ſiti.

צָמָא Sitis. צִמָּאוֹן Dipſas Sitis.

צָמַד Initiari. Adiūgere adherere. Cōcinare. צָמִיד Operculum צֶמֶד Par Iugale צְמָדִים Iuga.

צָמַד Samad. Iungere.adherere.concinare. Beatus hiero. tranſtulit initiari.Nume.25.Initiatuſq; eſt iſrael beelphegor.Et in eodem.qui initiati ſunt beelphegor. p̄ quo hebrei legunt.iunctus eſt ſiue adheſit beelphegor. 2.Reg.20.Et deſuper accinctus gladio dependēte vſq; ad ilia.Pro quo hebrei legunt.Et deſuper accinctus gladio adiūcto ſeu adherente ſuper lumbos ſuos.p̄s.49.Et lingua tua cōcinabat dolos. Et inde צָמִיד Samid.ideſt operculum quod ponitur ſuper vas & cum eo iungitur.Nu.19. Vas quod non habuerit operculum nec ligaturam deſuper.& inde צֶמֶד ſe med.ideſt par ſeu iuga boum vel aliorum animaliū aut bini.Iudi.19.Habēs in comitatu puerū & duos aſinos.ideſt par aſinorum.3.Reg.19.Tulit par boum & mactauit illud. Hiere.51.Collidam in te agricolam & iugale ei9.Et in plu. צְמָדִים Semadim.3.Reg.19. Arantem in duodecim iugis boum.4.Regum.9.Memini enim quando ego & tu ſedētes in curru ſequebamur achab.pro quo hebrei legunt.Sedentes in iugis.ideſt in curribus qui vehebātur iugis equorum.Eſa.5.Decem iugera vinearum facient laguncu lam vnam.ideſt vinee que decem iugis boum vno die poſſint arari.Item צָמִיד Samid.ideſt armilla.Nu.31.periſcelides & armillam.Et in plu.צְמִידִים ſemidim.Gen̄.20.cūq; vidiſſet inaures & armillas.

Iugera צָמִיד Armilla. צְמִידִים Armille

צָמַח germinare Oriri. Pullulaſ. Creſcere.

צָמַח Samach.germinare.pullulare.oriri.creſcere.Gen̄.2. Omnemq; herbam regionis priuſq; germinaret. & in eodem.3.Spinas & tribulos germinabit tibi. Et in eodē 41.Alie quoq; ſpice totidem tenues & percuſſe vredine oriebantur.ideſt pulullabant.Exo.10. Corrodet enim omnia ligna que germinantur in agris.Leuit.13. Porro ſi ſteterit macula & capilli nigri fuerint. Pro quo hebrei legūt. Et capillus niger pullulauerit ſiue creuerit.Deut.29.Neq; virēs quippiam germinet.2.Reg.10.Manete in hierico donec creſcat barba veſtra.Et in eodem.22. Nec eſt quicquā ex eo quod non germinet.p̄s.103. Producens herbam iumentis.ideſt germinare faciens.p̄s.146.Qui producit iumentis fenum.Eccl's.2.Vt irrigarent ſiluam lignorū germinantium.Eſa.44.Germinabunt inter herbas.& in eo.55.Et infundit eā: & germinare eam facit.Ezech.16.Et pillus tuus germinauit.Et inde צֶמַח Sémach. ideſt germen. Gen̄.19.Vniuerſos habitatores vrbium & cuncta terre virentia.Pro quo hebrei legunt.Et omne germen terre.Eſa.4.In die illa erit germen dn̄i in magnificentia.Zach.3.ecce ego adducam ſeruum meum orientē.i. germen ſeu germinantem.Et in eodem.6.Ecce vir oriens nomen eius.

צֶמַח Germen. Oriens

צָמַק Arere. צִמּוּקִים Vue paſſe.

צָמַק Samac.arere.ſiue aridum eſſe.Oſee.9. Da eis vuluā ſine liberis & vbera arentia.Et inde vue paſſe dicuntur צִמּוּקִים Simucim.1.Reg.25. Centum ligaturas vue paſſe.Et in eo.30.Et duas ligaturas vue paſſe.

צֶמֶר Lana. צַמֶּרֶת Medula. Cacumen. Sūmitas

צֶמֶר Sémer.lana.cacumē.ſ.arboris.ſeu medula. Deut.22. Non indueris veſtimentum quod ex lana linoq; cōtextum eſt.Prouer.31.Queſiuit lanam & linum.Eſa.1. Velut lana alba erunt.Ezech.27.In lanis coloris optimi.Pro quo hebrei legunt. In lana candida.Item צַמֶּרֶת Saméreth ideſt cacumen ſeu ſummitas arboris: vel medula arboris. Ezech.17.Tulit medulam cedri.Et in eo.Et ſummam ego de medula cedri ſublimis. & in eo.31. Et inter condenſas frondes elatum eſt cacumen eius. & in eo. Et dedit ſummitatem eius virentē atq; condenſam.Et in eo. Neq; ponens ſummitatem ſuam inter nemoroſa atq; frondoſa.

צָמַת Diſp̄dere. Perire Perdere cōſumere opp̄rimere Tabeſcere. Cōſumere.

צָמַת Samath. Diſperdere.perdere.conſumere.ad internitionem perducere.2.Reg.22.Obedientes me: & diſperdam eos.Iob.6.Tempore quo fuerint diſſipati peribūt ideſt perditi erūt vel cōſumētur. Ps.72.Perdidiſti oēs qui fornicātur abs te.Ps.87.terrores tui conturbauerunt me. Pro quo hebrei legunt.Terrores tui conſumpſerunt me.& Beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit oppreſſerunt me.p̄s.93.Et in malicia eorum diſp̄det eos: diſperdet eos dominus deus noſter.p̄s.100.Detrahentem ſecreto proximo ſuo hunc perſequebar.pro quo hebrei legunt. hūc diſperdebā ſiue cōſumebā.p̄s.118. Tabeſcere me fecit zelus meus.p̄ quo btūs hiero.ī pſ.iuxta he.ve.trāſtulit. cōſūpſit me zelus meus.Thren̄.3.Lapſa eſt in lacum vita mea .pro quo hebrei legunt.Diſperierunt: ſeu conſumpte ſunt in lacu vite mee.& ponitur in hebreo in plurali.quia vita in hebreo eſt pluralis numeri: & caret numero ſingulari.

צֵן צְנִינִים Lancea Sudes. צִנָּה ſcutum. צִנִּים Armatus.

צֵן Senin.ſpina.ſiue vepres.tranſlatio noſtra traduxit lāceā ſeu ſudē.& ſolū inuenitur in nūero plu.ſ. צְנִינִים ſeninim.Nu.33.& lācee in lateribus vr̄is.Ioſ.23.& ſudes in oculis vr̄is.& inde צִנָּה Sina.i.ſcutū.3.Reg.10. fecit rex ſalomon cētū ſcuta de auro puriſſimo.Ps.34.App̄hēde arma & ſcutū.p̄s.90.ſcuto circūdabit te veritas eius. Amos.4. Et leuabūt vos in cōtis.pro quo he.le.Et leuabūt vos ī ſcutis.& dicunt q̄ ponitur ibi p̄ nauiculis puis ad modū ſcuti factis.& inde צִנִּים ſinim.i.arma ſeu armati. Iob.5.& ipſū rapiet armatus.Prouer.22.Arma & gladii in via ſupbi. hebrei tamen dicunt q̄ ſignificat ſpinas ſeu tribulos.

צָנַח Defigere ſuſpirare deſcendere

צָנַח Sanach.figere.defigere.ſuſpirare.Iudi.4. Percuſſū q; malleo defixit in cerebrū vſq; ad terrā.ſignat ēt ſuſpirare.Ioſ.18.Suſpirauitq; vt ſedebat in aſino. Iudi.1.que cum ſuſpiraſſet ſedens in aſino.hebrei tamen dicunt q̄ in duob9 locis p̄dictis ſign̄at deſcēdere ſeu declinare. vn̄ in p̄dictis locis ip̄i legūt.& deſcēdit ſeu declinauit de aſino.

צָנֻם צְנֻמוֹת Aride

צָנֻם Senum.aridū.ſiccū.& ſolū īuenitur in nu.plu.& ī ge.fe.ſ.צְנֻמוֹת ſenumoth. Gen̄.41. alie q̄q; ſeptē tenues & p̄cuſſe vredine oriebātur.pro quo he.le.& ecce ſeptē ſpice aride tenues & p̄cuſſe vrediē oriebātur poſt illas. & ſolū

© Biblioteca Nacional de España

inuenitur in predicto loco.& dicunt aliqui ꝙ ſignificat mi nutas ſeu paruas.

צָנַע Humilis. צְנוּעִים Humiles הַצְנֵעַ Solicitus ſeruare.

צָנַע Sanūaa.humilis.modeſtus.&ſolū iuenitur in nu.plu.ſ.צְנוּעִים Senuim.Prouer.11. Vbi aūt eſt hūilitas: ibi & ſapiētia.ꝑ quo he.le.& cū humilibꝰ ſapiētia.& ide הַצְנֵעַ haſnea .i.humiliter.btūs hiero.trāſtulit ſolicitū.Mich.6.& ſolicitū ambulare cum deo tuo.& ſolū inuenitur in ꝑdictis locis.in lingua vero chaldaica ſignāt ſeruare ſeu obſeruare

צָנַף Circunuoluere. Coronare. צְנֵפָה צָנִיף Cidaris

צָנַף Sanaph.circūuoluere.amicire.Leuit.16.Cidarim mūdā īponet capiti.i.circūuoluet capiti.Eſa.22.coronās coronabit te tribulatiōe.Pro quo he.le.Circūuoluēs circūuoluet te inuolutione:ſiue amiciēs amiciet te amictu. vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatū.ſ.צְנֵפָה Senepha.& inde צָנִיף Saniph.i.vitta vel cidaris que capiti imponitur vel circūuoluitur aut amicitur.vt Zach.3. Ponite cidarim mundam ſup caput eius:& poſuerūt cidarim mūdā ſup caput eius.Scribitur ēt cū mem in principio & cū tau in fine & dr̄ מִצְנֶפֶת Miſnépheth.Exo.28.Cidarim & baltheū.Leuit.16.Cidarim lineā imponet capiti.vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatum.Ezech.21. Aufer cidarim: tolle coronam.Et in plu.צְנִיפוֹת Seniphoth.Eſa.3.& ſindones & vittas & theriſtra.vbi ponitur pro vittis.

מִצְנֶפֶת cidarim צְנִיפוֹת Vitte.

צִנְצֶנֶת vas.

צִנְצֶנֶת Sinſéneth.genus vaſis.vt lagūcula.Exo.16.ſume vas vnum & mitte ibi man.& ſolum inuenitur in predicto loco.

צִנֹּק carcer.

צִנֹּק Sinoc. Carcer. Hiere.29. vt mittas eum in neruum & in carcerem.& ſolum inuenitur in predicto loco.

צִנּוֹר Fiſtula cataracte.

צִנּוֹר Sinor.Fiſtula.canalis.ſeu cataracta.2.Reg.5. Et tetigiſſet domatū fiſtulas.Ps.41.Abyſſus abyſſum inuocat in voce cataractarum tuarum.

צַנְתֵּר Roſtra

צַנְתֵּר Santher.Canalis.btūs hiero.trāſtulit roſtrum.& ſolū inuenitur in nu.plu.Zach.4 Que ſūt iuxta duo roſtra aurea:& ſolū inuenitur in predicto loco.

צָעַד Diſcurrere. incedere. Calcare Ambulare Gradiri Cōculcare צַעַד Greſſus צְעָדִים Paſſus Greſſus

צָעַד Saad.Incedere.ambulare.deābulare.gradiri.cōculcare.Geñ.49.filie diſcurrerāt ſup murū.i. incedebant vel deābulabāt.Iob.18.& calcet ſup eum quaſi rex īteritus i.ābulet ſup eū.ꝑs.67.Cū ꝑtranſieris per deſertū.ꝑ q̄ btūs hiero.in pſ.iuxta he.ve.trāſtulit.& ambulares per deſertū. Prouer.7.Viā domus illius graditur.& in eo.30.Tria ſunt q̄ bene gradiūtur.Abach.3.In fremitu cōculcabis terrā. & inde צַעַד ſead.ſiue צְעָדָה ſeada.i.greſſus.inceſſus. paſſus. 2.Reg.5.& cū audieris ſonitū clamoris gradiētis in cacumine pirorū.ꝑ quo he.le.& erit cū audieris ſonitū greſſus. & in plu.צְעָדִים ſeadim.2.Reg.6.Cumq; trāſcēdiſſent qui portabāt arcā dn̄i ſex paſſus.ꝑs.17. dilataſti greſſus meos ſubtꝰ me.Scribitur ēt cū mem ī pricipio.ꝑs.36.apud dn̄m greſſus hoīs dirigūtur.Dañ.11.per libyā quoq; & ethiopiā trāſibit.ꝑ quo he.le.Libyi quoq; & ethiopes in greſſibꝰ eiꝰ & inde אֶצְעָדָה Eſaada.quod ē genꝰ ornamēti. ꝑ quo btūs hiero.trāſtulit. piſcelides qđ ē ornamētū cruris: a pi grece i.circū:& ſcelos.i.crus:eo qđ ponitur circū crura.Nu.31.periſcelides & armillas ānulos & dextralia. & aliqui hebrei dicūt ꝙ eſt ornamentum brachii.2.Regū.1.Et tulit diadema quod erat in capite illius:& armillā de brachio eius.vbi ponitur pro armilla.Et aliquando ſcribitur ſine aleph.Eſa.3. Et diſcriminalia & periſcelides & murenulas.

אֶצְעָדָה piſcelides Armilla.

צָעָה Gradiri Diſcurrere Sternere

צָעָה Saa.Gradiri.diſcurrere. īſtabilē ſeu mobilē eſſe. ſternere. Eſa.51.Cito veniet gradiēs ad apiēdū.& in eo. 53.Gradiēs in multitudine fortitudinis ſue. Hiere.2. Sub omni ligno frōdoſo tu proſternebaris meretrix.ꝑ quo he. le.Tu diſcurrebas meretrix:ſiue inſtabilis eras. poteſt etiā ſignificare ſternere vel proſternere ſicut eſt in lr̄a nr̄a. vt Hiere.48.Et mittā ei ſtratores & ſternent eum.

צָעַן Trāſferri

צָעַן Saan.moueri.ſeu tranſferri de loco in locū.Eſa.33.tabernaculū qđ nequaq; trāſferri poterit.

צָעִיף Teriſtrum

צָעִיף Saiph.Genus veſtis:quo mulieres opiūt caput ſeu faciē.pro quo btūs hiero.trāſtulit teriſtrū.Geñ.38.Aſū ſit teriſtrū & mutato habitu ſedit in biuio itineris. & in eo. Depoſitoq; habitu quem ſumpſerat.pro quo in hebreo habetur.& depoſuit teriſtrum ſuum de ſuper ſe.

צַעְצֻעַ צַעְצֻעִים Statuarij.

צַעְצֻעַ Saaſua. Statuarius.& ſolū inuenitur in nu.plu.ſcilicet צַעְצֻעִים Saaſuim.2.Paralip.3.Cherubim duo opere ſtatuarii.Quod in hebreo legitur plu.ſ.ſtatuariorum

צָעַק Clamare vociferari. cōclamare Cōuocare. צְעָקָה Clamor

צָעַק Saac.Clamare.exclamare. vociferare. cōuocare. ſeu cōgregare.Geñ.4 Vox ſanguinis fratris tui clamātis ad me de terra.Exo.5.& idcirco vociferātur dicētes eamus & ſacrificemꝰ deo nr̄o.& in eo.14.qđ clamas ad me.& ī eo. 22.vociferabūtur ad me:& ego exaudiā clamorē eorū. & ī eo.Si clamauerit ad me exaudiā eū.4.Reg.2.heliſeꝰ aūt videbat & clamabat.ꝑs.33.Clamauerūt iuſti & dn̄s exaudiuit eos.ꝑs.106.& clamauerūt ad dn̄m cū tribularētur. Hiere. 22.aſcēde libanū & clama.Threñ.2.Clamauit cor eorū ad dn̄m.Signāt ēt cōuocare:ſiue cōclamare ad cōgregādū populū vel exercitū.vt Iudi.7.Cōclamātes aūt viri iſrael.Et in eo.cōclamauitq; oīs ephraim & ꝑocupauit aquas. pro q̄ he.le.& cōuocatꝰ ſeu cōgregatꝰ eſt oīs ephraim. 1.Reg. 10.& cōuocauit ſamuel oēm ppl̄m ad dn̄m 4.Reg.3.Conuocauerūt oēs qui accincti erāt baltheo.& īde צְעָקָה Seaca i.clamor ſiue vociferatio.Geñ.18.Vtrū clamorē qui venit ad me ope cōpleuerunt.Et in eodē.27.Et rugiuit clamore magno.Exo.3.& clamorē eius audiui. vide ēt de hoc ſupra in dictione זָעַק zaac.

צָעַר Minui. attenuari צָעִיר minimus Iunior. Minor paruulus צְעִירִים minores Paruuli צְעִירָה minor. modicū מִצְעָר Paruū Nihilū.

צָעַר Saar.minui.diminutū ſeu minorē eſſe. Iob.14. Siue nobiles fuerint filii eius ſiue ignobiles nō intelligit. ꝑ quo he.le.honorātur filii eiꝰ & neſcit: & minorātur ſiue diminuūtur & nō ītelligit.Hiere.30.& gl'ificabo eos & nō attenuabūtur.i.nō minuētur.et inde צָעִיר ſair .i.minimꝰ ſeu puus.Geñ.43.et minimus iuxta etatē ſuā.ꝑ q̄ he.le.minimꝰ ſeu minor iuxta minoritatē ſuā.Iob.32.Iunior ſum tp̄e.i.minor.Mich.5.Et tu bethleem ephrata puulus es in millibus iuda.et in plu.צְעִירִים ſeirim.Hiere.14.Maiores miſerūt minores ſuos ad aquā.Et in eo.48.annūciate clamorē puulis eius.Zach.13.Et cōuertā manū meā ad puulos.Et in ge.fe.צְעִירָה Seira.Geñ.19.Dixit maior ad minorē.Et in eo.Minor quoq; pepit filiū.Dañ.8. Egreſſum eſt cornu vnū modicū.Et in hebreo eſt ge.fe.et inde מִצְעָר miſaar.i.modicū.ſeu modica. vel paruum. Iob.8. Et ſi priora tua fuerint parua.pro quo he.le. Et erit principium tuum modicum ſeu paruum.Eſa.63.quaſi nihilum poſederunt populum ſanctum tuum.ideſt quaſi modicum.

צָפַד adherere.

צָפַד Sapad.Adherere.Threñ.4.Adheſit cutis eorum oſſibus.et ſolum inuenitur in predicto loco

צָפָה Intueri circūſpicere Cōtēplari. Reſpicere Sperare צוֹפֶה ſpeculator צוֹפִים

צָפָה Sapha.intueri ſeu reſpicere.ſpeculari.cōtēplari.ſperare.coopire.Geñ.31.Intueatur et iudicet dn̄s īter nos. Iob.15.Circūſpectās vndiq; gladiū.i.intuēs ſeu reſpiciens. Ps.5.Mane aſtabo tibi & videbo.pro quo beatus hiero. in pſ.iuxta he.ve.tranſtulit.Mane preparabor ad te & cōtemplabor.ꝑs.65.Oculi eius ſuper gentes reſpiciunt. Eſa.21. Contemplare in ſpecula. Threñ. 4. Cum reſpiceremus ad gentem que ſaluare nos non poterat. Naum. 2. Contemplare diem. Abach.2.& contemplabor vt videam quid dicat mihi. Signāt ēt ſpare.vt Mich.7.Ego aūt ad dn̄m aſpiciam.pro quo he.le.Ego aūt in domino ſperabo.& inde צוֹפֶה ſophe.i.ſpeculator ſeu contemplator.Ezech.3.Speculatorem dedi te domui iſrael.Oſee.9.Speculator ephraim cum deo meo.& in plurali צוֹפִים ſophim.1.Regum.14.Et

© Biblioteca Nacional de España

Speculatores מצפה מצפה Specula ſpeculatio

reſpexerūt ſpeculatores qui erant in gabaa.Eſa.66.Speculatores eius ceci ſunt.& inde מִצְפֶּה Miſpe ſeu מִצְפָּה Miſpa. ideſt ſpecula.ſeu ſpeculatio.Eſa.21.Sup ſpeculā dn̄i ego ſū ſtans iugiter.Oſee.5.Laq̄i facti eſtis ſpeculationi. Michee 7.Dies ſpeculatiōis tue.Eſt ēt nomē propriū loci excelſi & eminētis:vnde ſpeculatores ſolent ſpeculari.1.Regū. 10.& conuocauit ſamuel populū ad dn̄m in maſpha.Sign̄at ēt ꝑ dicta dictio

צפה Cooperire Operire צפוי coopertoriū. צפת Caput colūne. צפת Fetor.

צִפָּה Sapha.coopire aut tegere.Exo.25.& deaurabis eā auro mūdiſſimo.i.cooperies.& in eo.36. Quas operuit auro.& in eo.38.Quas & ipſas veſtiuit argento.i.operuit.3.Reg.6.& operuit lignis cedrinis intrinſecus:& texit pauimētum domus:& in eodem. & operuit illū atq; veſtiuit auro puriſſimo.Et in eodem.Domum quoq; an̄ oraculum operuit auro puriſſimo.Prouer.26.Quomodo ſi argento ſordido ornare velis vas fictile. ideſt coopire velis. Et inde צִפּוּי Sipui.i.coopertorium.Nu.16. Et producat ea in laminas:& affigat altari.pro quo hebrei legūt.& ꝑducat ea ī laminas in coopertorium altari.Et inde צֶפֶת Sepheth. i.caput columne quo colūna operiebatur.2. Paralip.3.porro capita earum quinq; cubitorū.Itē צַפַּת Saphath.ideſt fetor:ſecundū tranſlationē noſtram. Ezech.32.Et irrigabo terram fetore ſanguinis tui. De quo vide ſupra in dictione צוף Suph.

צפחת ſcyphus. Lecythus Vas. צפיחית Laganū.

צַפַּחַת Sapachath.ſcyphus:aut phiala.vel lecythus.1.Reg. 26. Tulit igitur dauid haſtā & ſcyphū aque.3. Reg. 17.Et paululū olei in lecytho. & ī eodē. Neq; lecythus olei minuetur.& ī eo.19.& ecce ad caput ſuū ſubcinericiꝰ panis & vas aque. vbi ponitur pro vaſe. Item צְפִיחִית Sapichith. ideſt laganum:ſiue maſſa oleo frixa & melle lita. Exo.16. Guſtuſq; eius quaſi ſimile cum melle.

צפן Abſcōdere Celare. Protegere Tegere Occultare Cuſtodire Seruare Reſpicere. צפון Abſcōditū Arcanū. Abſcondita צפנת abſcōdita. צפן

צָפַן Saphan.reſeruare.celare. tegere.protegere. recondere.ſeruare.cuſtodire.Exo.2.Et abſcondit tribus menſibus.& in eodem.Cūq; iam celare non poſſet.Ioſ.2. Tollēs mulier viros abſcondit eos.Iob.10.Licet hoc celes in corde tuo.& in eodē.14.Quis tribuat mihi vt in inferno ꝓtegas me.Et in eo.15.& numerus annorū incertꝰ eſt tyrannidis eius.pro quo he.le.Et numerus annorū abſconditus eſt robuſto ſeu tyranno.Et in eo.17. Cor eorū longe feciſti a diſciplina.pro quo he.le.Cor eorum texiſti ſeu celaſti a diſciplina.Ps.16.Qm̄ abſcondit me in tabernaculo ſuo. Ps. 30.Quā abſcōdiſti timētibus te.ps.55.Inhabitabunt & abſcōdēt.Ps.118.In corde meo abſcondi eloq̄a tua.Prouer.1. abſcondamus tendiculas contra inſontem. & in eodem. Et moliuntur fraudes cōtra aīas ſuas.pro quo he.le.& abſcondunt pro aīabus ſuis:ſiue cōtra aīas ſuas. & in eodem.10.Sapiētes abſcōdūt ſcientiā.Hiere.16.Et nō fuit occultata iniq̄tas eorū ab oculis meis. Significat etiā ſeruare:ſiue reſeruare vel cuſtodire.Prouer.2.Et mandata mea abſconderis penes te.i.ſeruaueris ſeu reſeruaueris.& in eodē.Cuſtodit rectorū ſalutē.& in eo.27.qui retinet eā:quaſi qui vētū teneat.pro quo he.le. Qui ſeruat eam:quaſi qui ſeruat ventum. Canti.7.Noua & vetera dilecte mi ſeruaui tibi. Significat etiā reſpicere.ps.9.Oculi eiꝰ in pauperē reſpiciūt. Et inde צָפוּן ſaphum.i.abſcōditū ſiue arcanū.Ps.15.& de abſcōditis tuis adimpletus eſt vēter eorū.ps.82.Et cogitauerūt aduerſus ſanctos tuos.pro quo btūs hiero.in pſ.iuxta he.ve. trāſtulit. Et inierunt cōſilium aduerſus arcanū tuū. Ezech.7. & violabūt arcanū meū. Scribitur ēt cū mem in pricipio. vt in abdia. Inueſtigauerunt abſcondita eius. Et aliq̄n ſcribitur cū tau in fine & dr̄ צָפְנַת ſaphnath.Gen.41.Et vocauit eum lingua egyptia ſaluatorem mundi. Pro quo he le. & vocauit eū abſconditorū reuelatorē. De quo vide ſupra in dictione פַּעְנֵחַ Pachneach.Itē צָפוֹן Saphon.i.aquilo ſeu ps ſeptētrionalis.Gen.28.& dilataberis ad oriētē & occidētē & ſeptētrionē & meridiē. Iob.26.Qui extēdit aquilonē ſuper vacuū.Eſa.43.Dicā aquiloni:da.Et inde צְפוֹנִי ſephoni.ideſt aquilonaris ſeu ille qui eſt ab aquilone.Ioel.2.& eū qui ab aquilone eſt longe faciam a vobis.

Aquilo צפוני Aquilonaris.

צפע regulus. צפעוני Aſpis צפעונים Reguli צפיע צפיעי Fimus צפיעות Diuerſa genera Nepotes

צֶפַע Sephaa.ſerpentis genus.i.regulus ſeu baſiliſcus:aut aſpis.Eſa.14.De radice enī colubri egredietur regulus.ſcribitur ēt cū nun in fine & dr̄ צִפְעֹנִי ſiphoni.Prouer. 23.Et ſicut regulus venena diffundet.Eſa.59.Oua aſpidis ruperūt.& in plu.צִפְעֹנִים Siphonim.Hiere.8.Quia ecce ego mittā vobis ſerpentes regulos. Item צְפִיעַ Sephia.i.fimus.ſtercus.& ſolum inuenitur in nu.plu.f.צְפִיעֵי ſephie. Ezech.4.Ecce dedi tibi fimū boum pro ſtercoribus humanis.& in ge.fe.צְפִיעוֹת ſephioth: quod ſecundum hebreos ſignificat nepotes.ſeu ꝓgeniē.Beatus hieronymꝰ trāſtulit diuerſa genera.Eſa.22.& ſuſpendā ſup eū oēm gloriā domus p̄ris eiꝰ:vaſorū diuerſa genera.ꝓ quo he.le.& ſuſpēdā ſup eū oēm gl̄iā domꝰ p̄ris eiꝰ filios & nepotes ſeu ꝓgeniē.

צפצף Garrire Gānire muſſitare Clamare צפצפה Supficies

צִפְצֵף Siphſaph.garrire.gānire.muſſitare. Eſa.8.qui ſtrident in incantationibus ſuis.Pro quo hebrei legūt. Qui garriunt & clamāt ſiue ſonant.Et in eo.10. Et nō erat qui moueret pēnā & aperiret os & gāniret.& in codē.29. & de humo eloquiū tuum muſſitabit.Et in eo.38. Sicut pullus hirūdinis ſic clamabo.i.garriā ſeu gāniā more auium. Itē צַפְצָפָה ſaphſapha.i.ſupficies.Ezech.17.In ſupficie poſuit illud.hebrei tn̄ dicūt ꝙ ſign̄at genus quoddā ſalicis.

צפר manicare. צפרא mane. צפירה Contritio. Sertum. צפור volatile Paſſer Auis. צפרים Paſſeres Aues. צפיר Hircus צפירים Hirci. צפרן Vnguis צפרנים vngues

צָפַר Saphar.Manicare.i.mane conſurgere.Iudi.7.Qui timidus & formidoloſus eſt reuertatur. Pro quo he.le. Reuertatur & manicet.i.mane recedat. Et inde צַפְרָא Saphra:quod in lingua chaldaica ſignificat mane ſiue tēpus matutinum.& inde צְפִירָה Sephira.pro quo btūs hiero.trāſtulit contritionē.Ezech.7.Venit contritio ſup te. & in eo. Egreſſa eſt contritio.hebrei vero dicunt ꝙ ſign̄at ſententiā mane prolatā. Ponitur etiam pro corona vel ſerto. Eſa. 28.Corona glorie & ſertum exultationis.Item צִפּוֹר ſipor i.auis ſeu volucris aut paſſer. & eſt cōmunis generis. Gen̄. 7.Cunctūq; volatile ſecundum genus ſuum.Leuit.14.tingeti ſanguine paſſeris immolati. Deut.14. Omnē auem mundam comedite.Ps.83.Et enim paſſer inuenit ſibi domū.Ps.101. Sicut paſſer ſolitarius in tecto.Et in plu. צִפֳּרִים Siporim.Leuit.14.Vt offerat duos paſſeres viuos.ps.103. Illic paſſeres nidificabunt.Eſa.31. Sicut aues volantes ſic proteget dominus exercituum ieruſalem. Item צָפִיר Saphir.i.hircus.Dan̄.8.Ecce autem hircus caprarū veniebat. Et in codem.Hircus autem caprarū magnus factus eſt nimis.& ī eodem. Porro hircus caprarum rex grecorum eſt. Et in plu.צְפִירִים Sephirim.Nee.8.Hircos pro pctō duodecim.Item צִפֹּרֶן Siporen.vnguis ſiue vngula.Hiere.17. Scriptum eſt ſtillo ferreo & vnguine adamātina.& in plu. צִפָּרְנַיִם Sipornaim.Deut.21.Et circūcidet vngues eius.

צפרדע Rana. Rane.

צְפַרְדֵּעַ Sephardea.rana.Exo.8. Et aſcēderūt rane.quod in hebreo legitur ſingulariter.f.& aſcendit rana.Et ponitur ibi ſingulare pro plurali.f.צְפַרְדְּעִים ſephardeim. i.rane.vt in eo.& educ ranas ſuper terram egypti.

צפת Caput colūne

צֶפֶת Sepeth.caput.f.colūne.2.Paralip.3. Porro capita earū quinq; cubitorū. De q̄ vide ſupra ī dictiōe צִפָּה ſapha

צקלן Pera.

צִקְלֹן Siclon.pera paſtoralis.4.Reg.4.Et frumentū nouum in pera ſua.

צרר Anguſtiare Hoſtiliter agere.

צָרַר Sarar.Anguſtiare. tribulare. hoſtiliter agere.aduerſari.claudere.ligare.Nu.25.Hoſtes vos ſentiant madianite. ꝓ quo hebrei legūt. Anguſtiare ſiue tribulare madianitas.Et in codem . Quia ipſi hoſtiliter egerunt contra vos. Et in eodem.33. Auerſabuntur vobis in terra ha-

© Biblioteca Nacional de España

bitationis veſtre.Leuit.18.Sororē vxoris tue in pellicatum
non accipies.pro quo he.le.& mulierem ſiue vxorem cum
ſorore ſua non accipies ad tribulandū ſiue ad auerſandū.i.
vt vnaqueq; ſit hoſtis alterius ſiue auerſetur alterā : & ad
Tribulare inuicē ſint in anguſtiā & tribulationē.Hiere.10. Et tribula-
bo eos ita vt inueniantur.Soph.1.Et tribulabo hoīes.& in
צָרָה de צָרָה Sara ſiue מֵצַר Meſar.ideſt anguſtia ſiue tribulatio.
מֵצַר & inde צַר Sar.ſiue צוֹרֵר Sorer.ideſt anguſtiator ſiue tribu
Anguſtia. lator aut hoſtis.De quo vide ſupra in dictione צור Sur.Si-
צַר gnificat etiam claudere ſeu ligare.2.Reg.20. Sed erāt clau
āguſtiator ſe vſq; ad diem mortis ſue.Iob.26.Qui ligat aquas in nu-
Claudere. bibus ſuis. Prouer.26. Sicut qui mittit lapidē in aceruum
Ligare. mercurii.pro quo he.le.Sicut qui ligat lapidem . Cuius ex
poſitionē vide infra in dictione רגם ragam.Et in eo.3.quis
Colligare. colligauit aquas quaſi in veſtimento.vide ēt de hoc ſupra ī
צְרוֹר dictione צור Sur.& inde צְרוֹר Seror.ideſt faſciculus.aut ſac
Faſcicul⁹. culus in quo pecunia ligatur.Cāti.1.faſciculus myrrhe dile
ctus me⁹ mihi.Prouer.7.Sacculū pecunie ſecum tulit. Ag
Sacculus gei.1.Miſit eas in ſacculum pertuſum. & in plu. צְרוֹרוֹת Se-
צְרוֹרוֹת roroth.Gen̄.42.Repererunt in ore ſaccorum ligatas pecu
Sacculi nias.i.ſacculos pecuniarū.Item צְרוֹר Seror.lapillus:ſeu gle
צְרוֹר ba parua que cadit de frumēto qn̄ cribratur. Amos. 9.ſicut
Lapillus cōcutitur triticū in cribro: & non cadet lapillus ſuper terrā.

צָרַב צָרַב Sarab.Comburere.ardere.Prouer.16.& in labiis ei⁹
ignis ardeſcet.Ezech.20.Et comburetur in ea oīs fa-
ardere. cies.& inde צָרֶבֶת Sarébeth.ideſt cicatrix que fit ex combu
Cōburere. ſtione. Leuit.13.quia cicatrix eſt combuſture.
צָרֶבֶת
Cicatrix. צְרִי Sori.reſina.& ſcribitur cū iod loco he.Gen̄. 43. mo-
צְרִי dicum reſine & mellis & ſtoracis.Hiere.8 . Nunquid
Reſina. reſina non eſt in galaad.Et in eodem.43. Et tolle reſinam
virgo filia egypti . Ezech.27.Et mel & oleum & reſinam.
Et aliqui hebrei dicunt q̧ ſignificat theriacam.

צָרַח צָרַח Sarach.vociferari.fortiter clamare.Eſa.42. vocifera
Vociferari bitur & clamabit.Soph.1.vox diei domini amara:tri
bulabitur ibi fortis.pro quo he.le. Vociferabitur ſiue cla-
צְרִיחַ mabit ibi fortis.& inde צְרִיחַ Seriach.i. turris alta ex qua
ſpeculatores clamant.Iudi.9. Ingreſſi ſunt fanum dei ſui
berith.pro quo he.le. Ingreſſi ſunt turrim fani dei ſui be-
Turris. rith.Et in eodem.Qui circundantes preſidium ſuſcende-
Preſidiū runt.i.turrim.& in plurali צְרִיחִים Serichim. pro quo bea
צְרִיחִים tus hieronymus tranſtulit antra.1.Reg.13.In petris quoq;
Antra. & in antris & in ciſternis.

צָרַךְ צָרַךְ Sarach.oportere.neceſſarium eſſe.indigere.2.Para-
lipo.2.Nos autem cedemus ligna de libano quot ne
Neceſſari- ceſſaria habueris.Et in lingua chaldaica frequenter poni-
um eſſe. tur pro indigere vel oportere.

צָרוּעַ צָרוּעַ Sarúa.Leproſus.Leuit.13.quicunq; ergo maculatus
Leproſus fuerit lepra.ideſt leproſus fuerit.Et in eo.22. Homo
de ſemine Aaron qui fuerit leproſus . Scribitur ēt cū mem
מְצֹרָע in principio & dr̄ מְצֹרָע meſoraa . Leuit.14 .Hic eſt ritus
Leproſi leproſi.2.Reg.3.Nec deficiet de domo ioab fluxū ſeminis
מְצֹרַעַת patiēs & leproſus.& in ge.fe.מְצֹרַעַת meſoráath.Exo. 4.p
Leproſa tulit leproſam inſtar niuis.& inde צָרַעַת Saráath . i.lepra.
צָרַעַת Leuit.13.Plaga lepre ſi fuerit in homine.Item צִרְעָה ſiraa.
Lepra nomē reptilis venenoſi.Beatus hieronymus trāſtulit ſcra-
צִרְעָה brones.Exo.23.Emittens ſcrabrones prius qui fugabunt
ſcrabrones eueum & cananeum.

צָרַף צָרַף Saraph.conflare.probare.examinare.purgare.ſ.ſicut
Purgare. metalla probantur & purgantur conflādo ea in ignē
Examinar Iudi.7.Et ibi probabo illos.p̄s.11.Argentum igne exami
Vrere. natum.p̄s.16.Igne me examinaſti.p̄s.17.Eloquia domini
Conflare igne examinata.Ps.25. Vre renes meos & cor meū.Pro q̄
beatus hiero.in pſ.iuxta he.ve.tranſtulit.cōfla renes meos
& cor meū.p̄s.65.Igne nos examinaſti ſicut examinatur
argentū.Ps.104.Eloquiū dn̄i inflamauit eū. pro quo btūs
hiero.tranſtulit.probauit eum.p̄s.118. Ignitum eloquium Probare.
tuum vehementer.ideſt conflatum ſiue examinatum . pro
quo btūs hiero.tranſtulit.probatus ſermo tuus nimis.Eſa.
1.Et excoquā vſq; ad purū ſcoriā tuā.i.igne purgabo.Et in Excoq̄re.
eo.48.Ecce excoxi te:ſed non quaſi argētū.Hiere. 6 . Fru
ſtra cōflauit conflans.Et in eo. 9.Ecce ego conflabo & pro
babo eos.Dan̄.12.Et quaſi ignis probabuntur multi.& in-
de צוֹרֵף Soreph.i.conflator.ſeu argentarius.Iudi.18 . Et צוֹרֵף
dedit eos argentario.Eſa.40.aut aurifex auro figurauit il argentari⁹
lud & laminis argenteis argentarius. artifex

צָרְפַת צָרְפַת Sárphath . nomen proprium prouincie : que in
nr̄a tranſlatione ſarepta dicitur: vt in abdia.& trāſ-
migratio exercitus huius filiorum iſrael omnia loca chana
neorum vſq; ad ſareptam.Hebrei tamen dicunt q̧ ſignifi-
cat galliam ſeu franciam.Sed probabilius videtur eſſe no-
men loci vel prouincie exiſtentis in terra ſidoniorum que
eſt prope terram chanaā: vt habetur.3.Reg.17. Vbi dicitur
vade in ſareptam ſidoniorum. Et in eodem. Surrexit & a- Sarepta.
biit in ſareptam ſidoniorum.

De incipientibus a littera. ק Coph.

קָאָה קָאָה Caa.vomere.euomere.expellere.Leuit.18.Ne & uos
ſimiliter euomat : ſicut euomuit gentem que fuit an Euomere
te vos.Iob.20.Diuitias quas deuorauit euomet.Prouer.23
Cibos quos comediſti euomes.& aliquando ſcribitur cum
littera iod loco aleph . Hiere.25.Bibite & inebriamini &
vomite.& inde קִיא Ci.ideſt vomitus.Prouer.26. ſicut canis Vomere.
qui reuertitur ad vomitum ſuum.Eſa.28.Omnes enī men קִיא
ſe replete ſunt vomitu . Vide etiam de hoc infra in dictio- vomitus.
ne קוא coa.

קָאֵם קָאֵם Caem.in lingua chaldaica ſignificat ſtare ſeu conſur
gere.vt Dan̄.2.Stabat contra te. Stare.

קָאַת קָאַת Caath.Nomen auis.p quo btūs hiero.trāſtulit ono-
chrotalum ſiue pelicanum.Leuit.11.onochrotalū & Onochro-
porphyrionem.p̄s.101. ſimilis factus ſum pelicano ſolitudi talus.
nis.Eſa.34.Et poſſidebunt eam onochrotalus & eritius. Pelican⁹
Soph.2.& onochrotalus & eritius.

קַב קַב Cab.Cabus.genus menſure.4.Reg.6 . Et quarta pars
cabi ſtercoris columbarum quinq; argenteis. Cabus.

קָבַב קָבַב Cabab.maledicere.imprecari.ſ.maledictiōe.Et ſcribi
tur cum ſimplici beth & ponitur punctus dagues p a-
lio beth qd̄ deficit.Nu.22.Veni & maledic ei. & in eo. veni
& maledic pplo iſti.& i eo.23.Quomodo maledicā cui nō Maledic⁹.
maledixit deus.Iob.3.maledicant ei:qui maledicūt diei.

קֵבָה קֵבָה Ceba.vētricul⁹.ſeu ſtomach⁹.Deut.18.dabūt ſacerdo
ti armū & vētriculū. & dicūt hebrei q̧ ſignat coagu- vētriculus
lum.Item קֻבָּה Cuba.ideſt lupanar.ſeu proſtibulū. Nu.25. קֻבָּה
Ingreſſus eſt poſt virū iſraelitā in lupanar.Ponitur ēt p lo- lupanar.
co genitaliū.vt in eo.Et pfodit ambos ſimul virum.ſ.& mu
lierē ī locis genitalibus.& aliqui hebrei ſecundum primā Locus ge-
ſignificationem legunt.In ventriculum ſeu in ſtomachū. nitalium.

קִבֵּל קִבֵּל Cabel.recipe.ſuſcipe.acceptare.acqeſcere.1. Paralip.
21.hec dicit dn̄s elige qd̄ volueris.p q̄ he.le.hec dicit Suſcipere
dn̄s ſuſcipe ſiue acepta tibi.ſ.vnū de trib⁹.& in eo .12.ſuſce
pit ergo eos dauid.2.Paralip.29.& ſuſceperūt ſanguinē ſa
cerdotes.Dan̄.2.& honorē multū accipietis a me.& in lin- accipere.
gua chaldaica ſignat ēt acqeſcere.ſeu obedire.Itē קְבֵל cebal קֳבֵל
ſiue קֳבֵל cobel.i.corā:ſeu cōtra:aut e regiōe.4.Reg.15.& p Coram.
cuſſit eū palā & interfecit.p q̄ he.le.& pcuſſit eū corā pplo Contra
ſeu cōtra pplm.Dan̄.3.ſtabāt aūt in cōſpectu ſtatue.i. cōtra
ſtatuā.& in eo.5.Quaſi manus hominis ſcribentis contra.

© Biblioteca Nacional de España

cādelabrum. Et quando preponitur ei dictio כָּל col: que
ſignificat omne: tunc ambe dictiones in lingua chaldaica ſi
gnificāt propter. propterea. ideo. quia. eo ꝙ. quō. ſecundū.
ſicut. ergo. quāuis. ſtatim. poſt. Dañ. 2. Scientes ꝙ receſſerit
ꝓpterea. a me ſermo. ꝓ quo he. le. Propterea ꝙ vidiſtis ꝙ receſſerit
a me ſermo. Poteſt etiā legi ſic. Poſtq̄ʒ vidiſtis. & in eo. Sed
neqʒ regum quiſquam magnus & potens. pro quo he. le.
Eo ꝙ. Eo ꝙ omnis rex magnus & potens. & in eodem. Quo au-
Propter dito rex in furore & ira precepit. ꝓ quo he. le. Propter hoc
Quia. rex in furore & ira. & in eodem. 4. Quia omnes ſapientes
regni non queūt ſolutionem edicere. Et in eodem. 5. quia
ſpiritus amplior & prudentia intelligentiaqʒ. & in eodem.
Eo ꝙ. 6. Quia ſpiritus dei amplius erat in eo. Et in eo. Eo quod
fidelis eſſet. Eſd. 4. Poſſeſſionem trās fluuiū non habebis.
pro quo he. le. Propter hoc poſſeſſio trans fluuium nō erit
tibi. Significat etiam quomodo vel ſecundum: aut ſicut. vt
quomodo. Dañ. 2. Quomodo ferrum comminuit & domat omnia.
ſecundum. & in eodem. Secundum ꝙ vidiſti ferrum mixtum teſte. &
ſicut. in eodem. 6. Sicut & ante conſueuerat. Item ponitur ꝓ er-
Ergo. go. vt Eſd. 4. Nos ergo memores ſalis ꝙ in palatio come-
dimus. Item ponitur pro quāuis. Dañ. 5. Cū ſcires hec om
Quāuis nia. i. quāuis ſcires hec omnia. Ponitur etiam pro ſtatim. vt
ſtatim. in eo. 3. Statimqʒ in ipſo tempore. Item ponitur pro poſt.
Poſt. vt in eodem. 2. Poſt hec daniel ingreſſus eſt ad arioch. & in
כְּרַבַּל eodem. 3. Poſt hec igitur. Item כְּרַבַּל Cabal. i. inſtrumentū
bellicum: quod ponitur ad diruendos muros ciuitatis. pro
quo Beatus hieronymus tranſtulit arietes. Ezech. 26. Et
arietes. arietes temperabit in muros tuos. & deriuatur a predicta di
קְבַל ctione קְבַל Cebal. ſiue קֹבֶל Cobel: que ſignificat cōtra ſiue
מַקְבִּיל corā: eo quod ponitur cōtra muros ciuitatis. Et inde מַקְבִּיל
Macbil. ideſt illud quod ponitur cōtra aliud ſiue e regione
Contra ipſius. Exo. 26. Vt anſa contra anſam veniat: & altera alteri
poſſit aptari.

קָבַע קָבַע Cabaa. affigere. configere. Prouer. zz. Et configet
Configere. eos qui cōfixerunt animā eius. Malach. 3. Si configet
homo deum: quia vos configitis me: & dixiſtis in quo con
figimus te. Et aliqui hebrei dicunt ꝙ ſignificat violentare
קֹבַע ſeu iniuriam vel vim facere. Itē קֹבַע Cóbaa. ideſt galea ſiue
Galea alia armatura capitis. 1. Reg. 17. Et impoſuit galeam eream
ſup caput eius. Ezech. 23. Lorica & clypeo & galea armabū
tur contra te. Et aliquando ſcribitur cum caph loco coph.
קֻבַּעַת De quo vide ſupra in littera caph. Item קֻבַּעַת Cubáath.
Fundus. i. fex. ſeu fundus calicis vel vaſis. Eſa. 51. vſqʒ ad fūdum ca-
licis ſoporis bibiſti. Et in eodem. Fundum calicis indigna-
tionis mee.

קָבַץ קָבַץ Cabas. congregare. colligere. coadunare. Geñ. 41.
Cōgregar̄. Per ſeptem ānos fertilitatis qui iam nunc futuri ſunt
cōgreget in horrea. Et in eodem. Congregate ſunt in hor
rea egypti. Ioſ. 9. Et congregati ſunt pariter vt pugnarent
contra ioſue. z. Reg. 1z. Mitte & congrega ad me vniuerſū
iſrael. & in eodem. Et congregauit prophetas in monte car
meli. Nee. 5. Et omnes pueri mei congregati ad opus erāt.
Colligere. Prouer. 13. Que autem paulatim colligitur manu: multipli
cabitur. Et in eodem. z8. In pauperes congregat eas. Eſa.
22. Et congregaſtis aquas piſcine inferioris. Et in eodem.
34. Illic congrati ſunt milui. & in eodem. 60. Omne pecus
cedar cōgregabitur tibi. Hiere. 31. Et cōgregabo eos ab ex-
Coadunar̄ tremis terre. Ioel. z. Coadunate ſenes. ideſt cōgregate. Na
um. z. Et facies omnium ſicut nigredo olle. pro quo he. le.
Et facies omniū collegerunt nigredinem. vel ſic congrega
te. ideſt contracte ſunt nigredine. Soph. 3. Et colligam re-
קִבּוּץ gna. Et inde קִבּוּץ Cibus. ſiue קְבוּצָה Cebuſa. i. congregatus
vel congregatio ſiue collectio. Eſa. 57. Cum clamaueris: li-
berent te congregati tui. Ezech. 22. Et congregabo eos in Cōgregatio
medio ieruſalem congregatione argenti & eris. Mich. 1.
Quia de mercedibus meretricis congregata ſunt.

קָבַר Cabar. ſepelire. humare. Geñ. 15. Sepultus in ſenectu
te bona. pro quo hebrei legunt. Sepelieris in ſenectu- קָבַר ſepelire
te bona. & in eodem. z3. Vt ſepeliam mortuū meum. Et in
eodem. Atqʒ ita ſepeliuit abraam ſaram vxorem ſuam. Et
in eodem. 49. Sepelite me cum patribꝰ meis. & in eodem.
Ibi ſepelierunt eum & ſaram vxorem eius. Nu. 33. Viden-
tibus cunctis egyptiis & ſepeliētibus primogenitos ſuos.
Deut. 34. & ſepeliuit eum in valle terre moab. Hiere. 14. &
non erit qui ſepeliat. Et inde קֶבֶר Ceber. ſiue קְבוּרָה Cebu- קֶבֶר
ra. ideſt ſepulchrum aut ſepultura. Geñ. z3. Date mihi ius ſepulchrū
ſepulchri. & in eodem. 35. Erexitqʒ iacob titulum ſuper ſe-
pulchrū eius: hic eſt titulus monumenti rachel. ideſt ſepul monumēta
chri rachel. 3. Reg. 13. Sepelite me in ſepulchro in quo vir
dei ſepultus eſt. Eccl̄s. 6. Sepulturaqʒ careat. Ezech. 38. Et ſepultura.
facta eſt multitudo eius per gyrum ſepulchri eius. & in plu
rali קְבָרִים cebarim ſiue קְבָרוֹת cebaroth. Exo. 14. Forſitā קְבָרִים
non erant ſepulchra in egypto. Nu. 11. Vocatuſqʒ eſt ille lo ſepulchra.
cus ſepulchra concupiſcētie. Iob. z1. & ipſe ad ſepulchra du
cetur. Ezech. 3z. In circuitu illius ſepulchra eorum.

קָדַד Cadad. inclinari. humiliari. adorare. Geñ. z4. Incli-
nauit ſe homo & adorauit dominum. Exo. 4. & proni קָדַד
adorauerunt. pro quo hebrei legunt. Et inclinauerunt ſe: & Inclinare
adorauerunt. 1. Regum. z4. Et inclinans ſe dauid pronus
in terram adorauit. Et ſecundum hebreos ſignificat predi
cta dictio verticem capitis terre demittere: & dicunt ꝙ deri
uatur a dictiōe קָדְקֹד Codcod. que ſignificat verticē capitis
Geñ. 49. Et in vertice nazarei inter fratres ſuos. Deut. 28. קָדְקֹד
A plāta pedis vſqʒ ad verticem tuū. & in eodē. 33. Et ſuper Vertex.
verticem nazarei inter fratres ſuos. & in eodem. Ceperitqʒ
brachium & verticem. p̄s. 7. Et in verticem ipſius iniqui-
tas eius deſcendet. p̄s. 67. Verticem capilli perambulanti-
um in delictis ſuis.

קִדָּה Cida. caſia. ſpecies aromatica. Exo. 30. Caſie autem
quingentos ſiclos. קִדָּה

קָדַח Cadach. Succēdere. accendere. ardere. Deut. 3z. ignis Caſia.
ſuccenſus eſt in furore meo. Eſa. 50. ecce vos omnes קָדַח
accendentes ignem. & in eodem. 64. Sicut exuſtio ignis ta ſuccendere
beſcerēt. i. ſicut exurit vel ardet ignis. Hiere. 15. quia ignis accēdere Exurere.
ſuccenſus eſt in furore meo. Pro quo hebrei legunt. Quia ardere.
ignem ſuccendiſtis in furore meo. & inde קַדַּחַת cadáchath
i. ardor. ſeu febris. Deut. z8. Percutiet te dominus egeſtate: קַדַּחַת
febre & frigore. & Inde אֶקְדָּח ecdach. ideſt lapis precioſus Febris.
coloris ignei. pro quo beatus hiero. trāſtulit ſculptos. Eſa. אֶקְדָּח
54. Et portas tuas in lapides ſculptos. lapis p̄cioſus.

קָדַם Cadam. Anticipare. preuenire. preocupare. ante ire. ſculptus
ante ponere. ante ſtare. Deut. z3. Eo q̄d noluerūt vo קָדַם
bis occurrere in pane & aqua. pro quo he. le. Eo quod non
anticipauerunt vobis. ideſt eo quod non preuenerunt. Iob anticipare
1. Quare exceptus genibus. pro quo he. le. Quare anticipa
uerunt me genua vel genibus: ſiue preuenerunt me genua
vel genibus. Et in eodem. 30. Preuenerunt dies afflictiōis. preuenire.
& in eodem. 41. Quis ante dedit mihi vt reddam ei. i. quis ante dare.
preuenit me. Ps. 16. domine preueni eum & ſuplanta eum.
p̄s. 20. Quoniā preueniſti eum in benedictionibꝰ dulcedi
nis. Ps. 67. Preuenerunt principes coniuncti pſallentibus.
p̄s. 118. Preueni in maturitate & clamaui. & in eodem. Pre-
uenerunt oculi mei ad te diluculo. Amos. 9. Non appropi
quabit neqʒ veniet ſuper nos malum. i. neqʒ preueniet vel
preocupabit. Ione. 4. Propter hoc preocupaui vt fugerē ꝓocupare.
in tharſis. Mich. 6. Quid dignū offerā dño. Pro quo he. le.

© Biblioteca Nacional de España

In quo preoccupabo dñm: ſiue anticipabo aut preueniã do minũ. Et beatus hieronymus trãſtulit ſenſum. Et inde קֶדֶם Cedem.i.ante.olim.anteqꝫ.priſtinũ.antiquũ.eternũ.oriẽs ſiue regio orientalis. Geñ.3. Et collocauit ante paradiſum voluptatis cherubim.ps.118.initio cognoui de teſtimoniis tuis.i.ante cognoui ſiue prius cognoui. Eſa.2. Quia repleti ſũt vt olim.ps.128. Quod priuſqꝫ euellatur exaruit.& ſcribitur in predicto loco cũ thau in fine. Et inde קַדְמָאָה Cadmaa.ſiue קַדְמָא Cadma. Quod in lingua chaldaica ſignificat primũ.& in genere feminino קַדְמָתָא cadmatha. Dañ. 7. Prima quaſi leena. Significat etiam קֶדֶם cedem.priſtinũ ſeu antiquũ vel eternũ. Deut.33. De vertice collium eternorum.ps.76. Cogitaui dies antiquos. Prouer.8. Et ex antiquis anteqꝫ terra fieret. Eſa.23. Que gloriabatur a diebus priſtinis. Mich.9. A dieb⁹ antiquis. Et idẽ קַדְמוּת cadmuth. i.antiquitas. Ezech.16. Reuertantur ad ãtiquitatẽ ſuã.& in eodem. Reuertemini ad antiquitatẽ veſtrã. Et inde קַדְמֹנִי Cadmoni.i.antiquus.1.Reg.24. Sicut & in prouerbio antiquo dicitur. Et in plu. קַדְמֹנִים cadmonim.ſiue קַדְמֹנִיּוֹת Camonioth. Eſa.43. Et ãtiqua ne intueamini. Ezech.38. Tu ergo ille es: de quo locutus ſum in diebus antiquis. Malach.3. Et ſicut ãni antiqui. eſt etiã קְדוּמִים cedumim nomẽ proprium loci. Iudi.5. Torrens cadumim torrẽs ciſon. Itẽ קֶדֶם cedem. ſiue קֵדְמָה cedma. aut קִדְמַת cidmath. oriẽs ſiue pars oriẽtalis mundi. Geñ.2. Ipſe vadit contra aſſyrios. pro quo he.le. Ipſe vadit ad orientẽ aſur. Nu.2. Ab oriente iudas figet tentoria.& in eodẽ.23. De montibus orientis. Iob 23. Si ad orientẽ abiero nõ apprehendã eũ. Et inde קַדְמֹנִי Cadmoni.i.orientalis. Ioel.2. Facies eius cõtra mare orientale. Zach.14. Mediũ earum ad mare orientale. Et in genere feminino קַדְמֹנָה cadmona. Ezech.47. Aque iſte que egrediuntur ad tumulos ſabuli orientalis. Et inde קָדִים cadim.i.ventus orientalis: qui eſt ventus vrẽs & ſiccus. Exo. 10. Et dñs induxit ventũ vrentẽ tota die illa & nocte: & mane facto ventus vrens leuauit locuſtas.& in eodem.14. flante vento vehemẽti & vrẽte tota nocte. ps.77. Tranſtulit auſtrum de celo. Pro quo he.le. Tranſtulit ventum oriẽtalem in celo. Item קֳדָם codam. in lingua chaldaica ſignificat coram: ſiue in conſpectu: aut ante. Dañ.2. Reſpondẽtes ergo chaldei corã rege dixerũt. & in eodẽ. Et honorẽ multũ accipietis a me. Pro quo hebrei legunt. Accipietis a conſpectu meo.& in eodem. Tam crudelis ſententia a facie regis eſſet egreſſa.i.a conſpectu regis.

קָדְקֹד Codcod. vertex.ſ.capitis. De quo vide ſupra ĩ dictione קדד cadad.

קָדַר Cadar. obſcurari vel contenebrari. nigreſcere. nigrũ vel denigratũ eſſe: triſtem vel meſtum eſſe. 3. Reg.18 Ecce celi cõtenebrati ſunt. Iob.6. Qui timent pruinã. Pro quo he.le. Qui denigrati ſunt gelu vel pruina. Hiere.14. Et porte eius corruerunt: & obſcurate ſunt in terra. Ezech. 32. Et nigreſcere faciam ſtellas eius. Ioel.2. Sol & luna obtenebrati ſunt. Mich.3. Et obtenebrabitur ſuper eos dies. Significat etiam merere vel contriſtari. Iob.6. Et merẽtes erigit ſoſpitate. Et in eodem.30. Merẽs incedebam ſine furore. ps.34. Quaſi lugens & contriſtatus ſic humiliabar. ps.41. Quare triſtis incedo: dũ affligit me inimicus. Hiere. 4. Lugebit terra & merebũt celi. Poteſt etiam legi. Obſcurabuntur vel obtenebreſcent celi. Et in eodem.8. Contriſtus ſum & contriſtatus. Ezech.31. Cõtriſtatus eſt ſuper eum libanus. Poteſt etiam legi ſecũdum primã ſignificationem contenebratus vel obſcuratus eſt ſuper eum libanus. Et inde קַדְרוּת cadruth. ſiue קְדֹרַנִּית cedoranith.i.nigredo: vel obſcuritas: aut tenebre: vel triſtitia. Eſa.50. Induam celos tenebris. Malach.3. Et quia ambulauimus triſtes coram domino exercituum.

קָדַשׁ Cadas. ſanctificare. conſecrare. initiari. preparare. inſtituere. Geñ.2. Et ſanctificauit illum. Exo.13. Sanctifica mihi omne primogenitum. Et in eodem.29. Conſecratiſqꝫ ipſis & veſtibus.& in eodem. Eritqꝫ ſanctum ſanctorũ: omnis qui tetigerit illud: ſanctificabitur. Poteſt etiam legi. Omne quod tetigerit: ſanctificabitur.& ſecũdũ hebreos refertur ad illud quod offerebatur in altare: quia ex quo tãgebat altare ſanctificabatur: & non poterat applicari cõmunibus vſibus. Leuit.6. Oĩs qui tetigerit illa ſanctificabitur. & in eodem.10. Sanctificabor in his qui appropinquãt mihi. & in eodem.22. Vt ſanctificer in medio filiorum iſrael. Nu.3. Sãctificaui quidquid primũ naſcitur in iſrael.& in eodem.16. Que ſctificata ſunt in mortibus peccatorũ. Deut. 15. Quidquid eſt ſexus maſculini ſctificabis.1. Reg.21. Sed & hodie ſanctificabitur ĩ vaſis.2. Paralipo.30. Et venite ad ſanctuarium eius quod ſanctificauit in eternum.& in eodẽ. Quia ſacerdotes qui poſſent ſufficere ſanctificati non fuerant. Eſa.65. Non appropinquẽs mihi: quia ĩmundus es. ꝓ quo hebrei legunt. Nõ appropinques mihi quia ſanctificaui te.i.quia ſanctior te ſum.& in eodẽ.66. Qui ſanctificabãtur: & mũdos ſe putabãt in hortis. Ezech.38. Et magnificabor & ſanctificabor.& in eodem.44. Et non ſanctificabũt populum in veſtibus ſuis. Significat etiam preparare vel decernere ſeu inſtituere. Ioſ.20. Decreueruntqꝫ cedes in galilea.i.inſtituerunt.1.Reg.16. Sanctificamini & venite mecũ. i.preparamini.& in eodẽ. Sanctificauit ergo eſai filios ſuos i.preparauit. Hiere.6. Sanctificate ſuper eum bellum. Pro quo hebrei legunt. Preparate vl' inſtituite ſuper eum bellũ. & in eodem. Sanctifica eos in diem occiſionis.i.prepara vel inſtitue. Ioel.2. Sanctificate ieiuniũ.i.inſtituite. & in eodẽ. Sanctificate bellum. Et inde קֹדֶשׁ Codes.i.ſanctitas: vel ſanctificatio: aut ſanctum vel cõſecratum. Exo.15. Magnificus in ſanctitate.& in eodem.31. Sãctum eſt enim. ps.29. Et cõfitemini memorie ſanctitatis eius. ps.92. Domum tuam decet ſanctitudo. ps.113. Facta eſt iudea ſanctificatio ei⁹. ponitur etiã pro ſanctuario. Exo.28. Quando ingreditur in ſanctuarium. Leuit.16. Et expiet ſanctuariũ ab ĩmũdiciis filiorum iſrael. Et in plurali קֳדָשִׁים Codaſim. ſiue קָדְשֵׁי Codſe. Leuit.21. Vt caueant ab his que ſanctificata ſunt. & in eodem. Omnis homo qui acceſſerit de ſtirpe vr̃a ad ea que cõſecrata ſunt. Ezech.22. Sanctuaria mea ſpreuiſti.& in eodẽ. 26. Vt gregẽ ſanctificatũ. pro quo he.le. Vt oues ſctificationum. Et inde קָדוֹשׁ Cados.i.ſanctus vel ſanctificatus. Nu.6. Sanctus erit. Iob.6. Nec contradicã ſermonibus ſancti. Eſa. 6. Sanctus. ſanctus. ſanctus dñs deus ſabaoth. Et in lingua chaldaica dicitur קַדִּישׁ Cadis. Dañ.4. Et ecce vigil & ſctũs de celo deſcendit. Et iñ plurali קְדוֹשִׁים Cedoſim. Leuit.19. Sancti ſtote quia ego ſanctus ſum.& in eodẽ.21. Sancti erũt deo ſuo. Et inde מִקְדָּשׁ Micdas.i. ſanctuarium vel ſanctificatio. Exo.15. Sãctuariũ dñi quod firmauerunt manus tue. Et in eo.25. Et faciãt mihi ſanctuariũ. Leuit.19. Et ſanctuarium meũ metuite. Eſa.8. Et erit vobis in ſctificationẽ.& in eodẽ.16. Et ingredietur ad ſanctuariũ ſuũ. Ezech.11. Et erõ eis in ſctificationẽ modicã. Et ĩ plurali מִקְדָּשִׁים Micdaſim ſiue מִקְדְּשֵׁי Micdeſe. ps.22. Donec intrẽ in ſanctuariũ dñi. Pro quo he.le. In ſanctuaria dñi. Ezech.21. Et ſtilla ad ſanctuaria. Ponitur etiã מִקְדָּשׁ Micdas pro electo. Nu.18. Optima & electa erunt cuncta. Ponitur etiã קָדֵשׁ Cades per antiphraſin pro effeminato vel ꝓphano: aut ĩmũdo. vel execrabili aut ſcortatore: ſicut apud latinos dr̃ ſacra fames.i.execrabilis. Deut.23. Non erit meretrix de filiabus iſrael neqꝫ

AA

Marginal notes (left): קֶדֶם Ante. Initium Olim Priuſqꝫ קַדְמָאָה Primus. קַדְמָא Prima Eternus Antiqu⁹. Priſtinũ קַדְמוּת antiquitas קַדְמֹנִי antiquus. קַדְמֹנִים antiqua antiqui. קְדוּמִים Cadumim קֶדֶם קִדְמַת Oriens קַדְמֹנִי Oriẽtalis. קַדְמֹנָה orientalis קָדִים vẽt⁹ oriẽtal' Vrens קֳדָם Coram. Cõſpectus Facies. קָדְקֹד Vertex. קָדַר Contenebrari denigrari. nigreſcere. mereri. Cõtriſtari. קַדְרוּת Tenebre.

Marginal notes (right): Triſtes. קָדַשׁ Sctificare Cõſecrare. Decernere Inſtituere Preparaᵣ קֹדֶשׁ Sanctitas Sanctum. Sctitudo. Sctificatio ſanctuariũ קֳדָשִׁים ſctificata. Cõſecrata. ſanctuaria קָדוֹשׁ ſanctus קְדוֹשִׁים ſancti. מִקְדָּשׁ ſanctuariũ ſctificatio מִקְדָּשִׁים ſanctuaria מִקְדָּשׁ Electum. קָדֵשׁ

© Biblioteca Nacional de España

Scortator ſcortator de filiis iſrael.3. Reg.14. Et efeminati erant in
Efeminat⁹ terra. Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſ.efeminatus ſi-
קָדֵשׁ ים ue ſcortator. Et in plurali קְדֵשִׁים Cedeſim.3. Reg.5.Et ab
Efeminati. ſtulit efeminatos de terra. Iob.36.Et vita eorũ inter efemi-
קְדֵשָׁה natos. Et in genere feminino קְדֵשָׁה Cedeſa.i.meretrix.
Meretrix Geñ.38. Vbi eſt meretrix que ſedebat ĩ biuio. Deut.23. Nõ
קְדֵשׁוֹת erit meretrix de filiab⁹ iſrael. Et in plurali feminino קְדֵשׁוֹת
Efeminate Gedeſoth. Oſee.4. Et cũ efeminatis ſacrificabant. pro quo
meretrices he.le. Et cum meretricibus ſacrificabant.

כָּהָה קהה Caha.retuſſum vl' obtuſſum eſſe.obſtupeſcere. Eccl's
retuſſũ eẽ 10. Si retuſſum fuerit ferrum. Hiere.31. Omnis qui co
obſtupeſcẽ mederit vuam acerbam: obſtupeſcent dentes eius. Ezech.
18. Et dentes filiorum obſtupeſcent.

קָהַל קהל Cahal.congregare. colligere.coaceruare.concionari
cõgregare. ſiue concionem facere. Exo.32. Congregatus aduer-
ſus aaron dixit. & in eodẽ.35. Congregata igitur omni tur
ba filiorũ iſrael. Nu.16. Cũq; ſtetiſſent aduerſus moyſen &
aaron. Pro quo he.le. Congregati ſunt aduerſus moyſen &
coaceruaſ. aaron. & in eodem. Et coaceruaſſent aduerſus eos omnem
multitudinẽ. & in eodẽ. Cũq; oriretur ſeditio & tumultus
increſceret. Pro quo he.le. Et factum eſt cum cõgregaretur
turba. Deut.4. Congrega ad me populum.1. Paralipo.15.
Cõgregauit dauid vniuerſum iſrael. Eſter.8. Vt cõuenirent
iudei per ſingulas ciuitates & in vnũ preciperet congrega-
ri. & in eodem.9. Congregati ſunt per ſingulas ciuitates &
loca. Hiere.26. Congregatus eſt omnis populus aduerſus
hieremiã. Ezech.3. Et omnẽ multitudinẽ tuam que coacer
uata eſt ad te. & in eodem. Congregaſti multitudinẽ tuam.
קָהָל Et inde קָהָל Cahal.i.cetus vel congregatio: aut eccleſia: ſiue
contio: aut multitudo in vnũ coaceruata. Nu.15. Vnum pre
ceptum erit atq; iudiciũ tam vobis q̃ȝ aduenis terre. p quo
Cetus hebrei legunt. Cetui vel congregationi vnũ preceptũ erit.
tam vobis q̃ȝ aduenis terre. & in eo.16. Cur eleuamini ſuper
Populus. populum dñi.i.ſuper congregationẽ vel eccleſiã dñi. Deut.
23. Non intrabunt in eccleſiam dñi in eternũ. p̃s.21. In me-
Eccleſia dio eccleſie laudabo te. p̃s.25. O diui eccleſiã malignantiũ.
multitudo Ezech.38. & equites veſtitos loricis vniuerſos: multitudinẽ
magnam. & in eodem. Prepara & inſtrue te & omnẽ multi-
tudinẽ tuam. Scribitur etiam in genere feminino cũ he vel
thau in fine. Deut.33. Hereditatem multitudinis iacob. Nee
cõgregatio 5. Et congregaui aduerſum eos cõgregationem magnam.
מַקְהֵלִים Et in plurali ſcribitur cũ mẽ in principio & dr̃ מַקְהֵלִים Ma
Eccleſie chelim. ſiue מַקְהֵלוֹת Macheloth. p̃s.25. In eccleſiis benedi
קֹהֶלֶת cã te dñe. p̃s.67. In eccleſiis benedicite deo. Et ide קֹהֶלֶת Co
héleth.i.eccleſiaſtes. ſiue contionator: eo quod loquitur ad
multitudinẽ: vel quia colligit ſiue congregat opiniones di
Eccl'iaſtes. uerſorum hominũ. Eccl's.1. Verba eccl's filii dauid. & in eo-
dem. Vanitas vanitatum dicit eccleſiaſtes.

קוֹא קוא Coa.vomere. euomere. Leuit.18. Ne & vos ſimiliter
Euomere euomat cũ paria feceritis: ſicut euomuit gẽtẽ que fuit
ante vos. Ione.2. Et euomuit ionam in arida. vide etiam de
קִי hoc ſupra in dictione קָאָה Caa. & inde קִי Ci.ideſt vomitus.
Vomitus Prouer.16. Sicut canis reuertitur ad vomitum ſuũ. Eſa.19.
Sicut ebrius & vomens. Pro quo he.le. Sicut errat ebrius in
vomitu ſuo. Hiere.48. Et allidet manib⁹ moab in vomitu
קִיקָלוֹן ſuo. Et componitur cum dictione קָלוֹן calon. que ſignificat
Vomitus ignominiã & dicitur קִיקָלוֹן cicalon.i.vomitus ignominie
ignominie Abach.2. Et vomitus ignominie ſuper gloriã tuam.

קוּב קוב Cub.ventriculus. ſeu coagulum. De quo vide ſupra in
in dictione קָבַב cabab.

קָו קו Cau.linea. ſiue regula. aut norma. De quo vide in dictio
Linea ne ſequenti.

קָוָה קוה Caua.expectare. ſperare. ſuſtinere. preſtolari. congre-

gare. Iob.3. Expectet lucem & non videat. & in eodem.17 Expectare
Si ſuſtinuero infernus domus mea eſt. p̃s.36. Suſtinentes ſubſtinere.
autem dominum ipſi hereditabunt terram. p̃s.40. Expe-
ctans expectaui dñm. p̃s.129. Suſtinuit anima mea. Eſa.5.
Expectauit vt faceret vuas. & in eo.8. Et preſtolabor eum. preſtolari
& in eodẽ.40. Qui autẽ ſperant in dño mutabunt fortitu- ſperare.
dinẽ. & in eodẽ.18. Ad gentẽ expectantẽ & conculcatam. &
in eodẽ.28. Expecta: reſpecta. & in eo.49. Non cõfunden-
tur qui expectant eũ. & inde תִּקְוָה Thicua. ſiue מִקְוֶה micue
ideſt ſpes. ſiue expectatio. Iob.15. Et erit egeno ſpes. & ĩ eo- תִּקְוָה
dem.7. Et conſumpti ſunt abſq; vlla ſpe. & in eodẽ.17. Vbi ſpes. Expectatio
eſt ergo nunc preſtolatio mea. & in eodẽ. Et patiẽtiam meã preſtolatio
quis cõſiderat. Pro quo he.le. Et ſpem meã ſiue expectatio- Patiẽtia
nem meã quis conſiderabit: ſiue quis intuebitur. Hiere.14
Tibi peccauimus expectatio iſrael. Significat etiã predicta
dictio קָוָה Caua. congregare vel colligere. Geñ.1. Congre-
gentur aque que ſub celo ſunt in locum vnũ. Hiere.3. Et cõ cõgregare.
gregabuntur ad eum omnes gentes. Et inde מִקְוֶה Micue. מִקְוָה
ſiue מִקְוָה Micua.i.congregatio ſiue lacus vbi aque congre- cõgregatio
gantur. Geñ.1. Congregationẽq; aquarum vocauit maria.
Eſa.22. Et lacum feciſtis inter duos muros. Ponitur etiam Lacus.
pro cetu vel congregatione negociatorum ſeu mercatorũ.
3. Reg.10. Et de coa: negociatores enim regis emebant de
coa. Pro quo hebrei legunt. Et cõgregatio ſiue collectio ne
gociatorum regis emebant congregationem. ſ. equorum.
Poteſt etiam eſſe nomen propriũ regionis vel loci: ſicut eſt
in littera noſtra. Et inde קָו Cau.i.linea ſiue regula. aut nor קָו
ma: vel perpendiculum.i.funiculus quo edificia regulãtur.
3. Reg.7. Et reſticula triginta cubitorũ cingebat illud. Pro Reſticula.
quo hebrei legunt. Et linea triginta cubitorũ. Iob.38. Vel Linea
quis tetẽdit ſuper eã lineam. Ps.18. In omnẽ terram exiuit
ſonus eorum. Pro quo hebrei legunt. In omnẽ terram exi- Sonus
uit linea ſiue norma eorũ. Hiere.31. Et exibit vltra normã Norma
menſure. Threñ.2. Tetendit funiculum ſuũ.i.perpendiculũ Funiculus
ſeu normã ſuã. Eze.47. Qui habebat funiculũ menſure in ppẽdiculũ.
manu ſua. Zach.1. Et perpendiculũ extendetur ſuper ieru- Menſura.
ſalẽ. Ponitur etiam pro mẽſura. Eſa.28. Et ponã iudiciũ in
pondere: & iuſtitiam in mẽſura. & in eodẽ.34. Et extende
tur ſuper eam meſura. Et inde תִּקְוַת Thicuath.i.funiculus. תִּקְוַת
Ioſ.2. Signũ ne fuerit funiculus iſte coccineus. & in eodem Funiculus
Appendit funiculum coccineum in feneſtra.

קוּט Cut. diſplicere. tedere. tabeſcere. vel in faſtidio eſſe. קוּט
Iob.8. Non ei placebit vecordia ſua.i.diſplicebit ei. & Diſplicere Tedere
in eodem.10. Tedet animã meã vite mee. p̃s.94. Quadra-
ginta annis proximus fui generationi iſti. Pro quo beatus
hiero. in pſal. iuxta he. ve. trãſtulit. Quadraginta annis diſ-
plicuit mihi generatio iſta. p̃s.118. Vidi preuaricantes & ta Tabeſcere
beſcebã.i.diſplicebant mihi. p̃s.138. Et ſuper inimicos tuos
tabeſcebam. Ezech.6. Et diſplicebunt ſibi met ſuper malis
que fecerunt. Et in eodem.36. Et diſplicebunt vobis iniqui
tates veſtre. Et ĩde קָט Cat.i.minus: pene. Ezech.16. Pauxi קָט
lum minus pene ſceleratoria feciſti illis. Pene

קוֹל Col.vox. ſeu ſonitus. Geñ.3. Vocem tuã dñe audiui. & קוֹל
in eo.4. Vox ſanguinis fratris tui clamãtis ad me. Et ĩ Vox.
eo.27. Vox quidẽ vox iacob eſt. Exo.32. Vocẽ cãtãtiũ ego
audio. Iob.29. Vocẽ ſuã cohibebãt duces. Ps.97. In tubis
ductilib⁹ & voce tube cornee. p̃s.129. Dñe exaudi vocẽ meã
Hiere.46. Vox eius q̃ſi eris ſonabit. Sigñat etiã ſonitũ vel
clamorẽ. vt Exo.19. Clangorq; buccine vehemẽs.i.ſonit⁹ Clamor
buccine.4. Reg.6. Ecce ſonit⁹ pedũ dñi ſui poſt eũ. Iob.15. Sonitus
Sonitus terrorũ in auribus eius. Et in lingua chaldaica dr̃ קָל
קָל Cal. Dañ.7. Aſpiciebã pp̃ter vocẽ ſermonũ grandiũ. Et Vox.
in plu. קָלוֹת coloth. Exo.9. Et ceſſabũt tonitrua: & grãdo קָלוֹת

© Biblioteca Nacional de España

non erit.Pro quo.he.le.Ceſſabunt voces. & in eodē.19. Et
Voces erant voces & tonitrua & nubes denſiſſima ſuper mōtem.
קום קום Cum.ſurgere.conſurgere.inſurgere.erigere.ſtatuere.
Surgere firmare.confirmare.Suſcitare.Geñ.13. Surge & pam
bula terrā.& in eo.21.Surge & tolle puerū.& in eo.27. Sur
ge ſede & comede.& in eo.Surge pater mi.Nu.2. Surgens
ergo populus tota die illa & nocte.Deut.34. Et nō ſurrexit
prohcta vltra.Ioſ.2.Nec remāſit in nobis ſpūs.Pro quo he.
le.Et non ſurrexit vel conſurrexit amplius ſpūs in viro.i.in
aliquo viro.Iudi.2. Et ſurrexerūt alii qui nō nouerunt do-
minū.2.Reg.2.Surgant pueri & ludant corā nobis.1.Reg.
4.Et oculi ei9 caligauerant:& videre nō poterant.pro quo
he.le.Et oculi eius conſurrexerant.i.diſceſſerant oculi a vi
ſu:vel quia tēpore ſenectutis oculi cōtrahuntur de loco ſuo
ad interiorē partē.4.Reg.7.Qui ſurrexit nocte.Iob.16.&
ſuſcitare. ſuſcitatur falſiloqu9 aduerſum faciē meā.ps.26.Qm̄ īſurre
Inſurgere xerunt in me teſtes iniqui.Eſa.33.Nunc conſurgā dicit dñs
Cōſurgere Amos.5 Cecidit & nō adiiciet vt reſurgat.Mich.7.Filia cō
Reſurgere ſurrexit aduerſus matrē ſuā. Et aliqñ ſcribitur ſine vau:vt ī
aliquib9 locis predictis.& quādoqȝ ſcribitur cū aleph in me
dio loco vau. vt Oſee.10.Et conſurget tumultus in populo
tuo.& in lingua chaldaica frequēter ſcribitur cū aleph ī me
dio:vt ſupra dictū eſt.& quādo eſt verbum ſecūde vel tertie
cōiugationis:tunc ſignificat firmare vel confirmare.aut ſta
Cōfirmare tuere vel cōſtituere ſiue erigere.Geñ.23. Confirmatus eſt a
ger quōdā ephronis.Leuit.25. Emptorqȝ poſſidebit eā. ꝑ
quo he.le. Et cōfirmabitur domus que eſt in vrbe in perpe
Firmare tuū emptori.& in eo.26. Et firmabo pactū meū vobiſcum.
Cōſtituere 2.Reg.23.Dixit vir cui cōſtitutū eſt de xp̄o dei iacob.Eſter.
9.Cōfirmauerunt & ſuſceperūt iudei ſuper ſe & ſemen ſuū.
Iob.22.Decernes rem & veniet tibi. Pro quo he.le.Et con
ſtatuere firmabitur tibi ſiue ſtabit tibi.ps.105.Et ſtatuit ꝓcellā ei9in
aurā.Ps.148.Confirma me in verbis tuis.Eſa.7.Nō ſtabit
& non erit iſtud.Hiere.24.Cuius ſermo cōpleatur.i.ſtabit
Complere vel confirmabitur. & in eo. Quia vere cōplebuntur ſermo
nes mei contra vos. Et aliqñ ſcribitur cū duplici mē. Iob.
27.Et aduerſarius quaſi iniquus. Pro quo he.le.Et īſurgēs
in me quaſi iniquus. ps.16. A reſiſtētibus dextere tue.i.ab
inſurgentibus aduerſus dexterā tuā.ps.138.Et cōtra inimi-
cos tuos tabeſcebā.i.contra inſurgentes aduerſū te. Mich.
2.Et e cōtrario populus meus in aduerſariū conſurrexit.&
קמים inde קמים camim.i.inſurgētes cōtra aliquē:ſiue aduerſarii.
Aduerſarij. aut hoſtes vel inimici.Exo.15.Depoſuiſti aduerſarios tuos
Hoſtes. Et in eo.32.Et inter hoſtes nudū cōſtituerat.2.Reg.18. De
manu omniū qui ſurrexerunt contra te.ps.3. Multi inſur-
Inſurgētes gunt aduerſum me.ps.17. Supplantaſti inſurgētes in me.
ps.43.Et in noīe tuo ſpernemus inſurgentes in nobis.ps.
73.Superbia eorū qui oderunt te aſcendit iugiter.pro quo
beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.trāſtulit.Sonitus aduerſa-
riorum tuorū.Hiere.51.& ſup habitatores eius qui cor ſuū
leuauerunt cōtra me.Pro quo he.le. Et ſup habitatores cor
קומים de inſurgentes contra me.Scribitur etiā cū vau & dr̄ קומים
cōſurgētes Comim.4.Reg.16. Qui cōſurrexerūt aduerſum me. Et in
אלקום de אלקום Alcum.i.nō conſurgens:vel nō reſiſtēs. Prouer.
nō ꝯſurgēs 3.Nec eſt rex qui reſiſtat ei.Et eſt dictio cōpoſita ab אל Al.
ꝙ ſignificat nō:& קום Cum ꝙ ſignificat cōſurgere.vel reſi
קומה ſtere.De quo vide ſupra in dictiōe אל Al.Et inde קומה Co
Altitudo ma.i.ſtatura ſiue altitudo.Geñ.6. Et triginta cubitorum al
titudo illius.Exo.25.Altitudo cubitū ſimiliter ac ſemiſem
1.Reg.28.Cecidit porrectus ī terra. ꝑ quo he.le. Et cecidit
Statura. tota ſtatura ſua in terra. Canti.7. Statura tua aſſimilata eſt
palme.Eſa.10.Et excelſi ſtatura ſuccidentur.& in eodē.37.
Excelſa Et ſuccidā excelſa cedrorum eius. Pro quo hebrei legunt

ſuccidam ſtaturam ſiue altitudinem cedrorum ei9. Et inde
קימה Cima.i.erectio:ſiue reſurrectio.Iob.22.Nōne ſucciſ- קימה Erectio.
ſa eſt erectio noſtra.Et inde תקומה Tecuma.ſiue קוממיות co תקומה
memiuth.i.erectio.Leuit.26. Nemo veſtrū inimicis aude-
bit reſiſtere. Pro quo hebrei legunt. Et non erit vobis ere-
ctio ante inimicos veſtros. & in eodē. Vt incederetis erecti.
Pro quo he.le. Incedere vos faciam in erectiōe ſiue erecte.
Et inde יקום Iecum.i.ſubſtantia vel ſubſiſtēs. Geñ.7.Et de יקום
lebo omnē ſubſtantiam quam feci de ſuperficie terre. Nu. ſubſtantia.
19.Cum tabernaculis ſuis & vniuerſa ſubſtantia eorum.Et
inde קמה Cama.i.ſeges erecta in agro.Deut.23.Si intraue- קמה
ris ſegetem amici tui. Iudi.15. Quibus ſuccenſis: & com- ſeges.
portate iam fruges & adhuc ſtantes in ſtipula concremate
ſunt.Pro quo he.le.Et ſuccenderunt a manipulo vſqȝ ad ſe
getem.Et in plurali קמות Camoth.vt in eodē. Que ſtatim קמות
perrexerunt in ſegetes philiſtinorum.Et inde קיים Ceiam ſegetes. קיים
ꝙ in lingua chaldaica ſignificat pactū:ſiue fedus: aut ſtatu-
tum:vel decretū. Dañ.6. Vt omne decretū quod cōſtituerit Decretum
rex.Et īde מקום Macom.i.locus. Geñ.22.vidit locum pro מקום
cul.& in eo.28. Vere dñs eſt in loco ſancto iſto. & in eo.quā Locus
terribilis eſt locus iſte. & in eodem.36. Vbi vincti regis cu-
ſtodiebātur. Pro quo he.le. In loco vbi vincti regis erant.
2.Reg.7. Et ponā locum populo meo iſrael. Eſter.4. Per
aliam occaſionē liberabuntur iudei. Pro quo hebrei legūt.
Refrigeriū & liberatio erit iudeis de loco alio. Iob.7. Nec
cognoſcet eum ampli9 locus eius.& in eodem.18. Iſte eſt lo
cus eius qui ignorat deū.Eccl's.11. In quocūqȝ loco cecide-
rit.Eſa.66.Et quis eſt iſte locus quietis mee. Ezech.36.Da
bo gog locum noīatum ſepulchrū in iſrael.Et ī plu. מקמות מקמות
Mecomoth. Deut.12. Subuertite omnia loca in quibus co- Loca.
luerunt gentes.2.Reg.17. Forſitā nunc latitat in foueis aut
in vno quo voluerit loco.ꝑ quo he.le.Aut in vno locorum.
קון Cun.lamentari.plangere.2. Reg.1. Planxit autē dauid קון
planctum huiuſcemodi.2.Paralipo.35.Hieremias ma- Plangere
xime ſcilicet lamentatus eſt.ꝑ quo he.le.Lamētatus eſt hie Lamētari.
remias. Hiere. 9. Vocate lamētatrices vt veniāt. Ezech.32.
Plāctus eſt:& plangēt eum filie gentiū:plangent ſuper egy
ptum: & ſuper multitudinē eius plangent.Et inde קינה Ci קינה
na.i.lamentatio ſiue planctus.Hiere.6.Et ſuper ſpecioſa de
ſerti planctum.Ezech.16.Et tu aſſume planctū ſuper prin- Planctus
cipes iſrael.Et in plu.קינות cinoth.2.Paralipo.35. Lamēta קינות
tiones ſuper ioſiā replicant.& in eodē. Ecce ſcriptū eſt in la lamētatōes
mētationibus.Item קין Cin.i.haſta ſeu lancea vel haſtile.2. קין
Reg.21.Cuius ferrū haſte trecentas vncias appendebat. Haſta.
קוף Cuph.circuire.ambire.in orbem trāſire.Ioſ.6.Circui- קוף
te vrbē cūcti bellatores.3.Reg.7. Decē cubitis ambiēs Circuire.
mare.Iob.1. Cūqȝ in orbē tranſiſſent dies cōuiuii. Et inde Ambire.
תקופה Thecupha.i.circuitus vł ambitus.Exo.34. Quādo תקופה
redeunte anni tēpore cuncta conduntur. Pro quo he.le.In
circuitu anni vel in reuolutione anni.1.Reg.1.Et factum eſt circuitus
poſt circulū dierū cōcepit anna.ps.18. Et ocurſus eius vſqȝ circulus.
ad ſummū eius.i.circuitus vel reuolutio eius. Itē קוף cuph. קוף
i.ſimia.& ſolū īuenitur in numero plurali.ſ. קפים Cophim Simia
3.Reg.10. Deferentes inde aurum & argentū & dentes ele- קפים
phantorum & ſimias & pauones. Simie.
קוץ Cus. tedere. moleſtari. deteſtari. abhorrere.ſuſcitare. קוץ
euigilare.vel reſurgere.Geñ.27.Tedet me vite mee ꝑ Tedere.
pter filias heth.Exo.1. Oderantqȝ filios iſrael egyptii. Pro Odire
quo he.le.Et moleſtabantur ſiue tedebat eos propter filios moleſtari
iſrael.Nu.22.Et impetū eius ferre nō poſſent.Pro quo he.
le. Et moleſtabatur ſiue tedebat moab propter filios iſrael.
3.Reg.11.Et hoc eſt malū aſael & odium cōtra iſrael:regna-
uitqȝ in ſyria.Pro quo hebrei legūt.Et moleſtabat iſraelem

© Biblioteca Nacional de España

Deficere. & regnauit ī ſyria. Prouer. 3. Ne deficias cū ab eo corriperis
.i. ne tedeat te ſiue ne deteſteris vel abhorreas: cum ab eo
Deteſtari. corriperis Eſa. 7. Derelinquetur terra quā tu deteſtaris. Po
abominari nitur etiā ꝓ abominari. Leuit. 20. Oīa enim hec fecerūt: &
abominatus ſum eas. i. deteſtatus ſum eas ſiue perteſus
fui eas. Significat etiā ſuſcitare vel euigilare aut reſurge-
Euigilare. ſurgere. re. Geñ. 28. Cūq; euigilaſſet iacob de ſomno. 4. Reg. 4. nō
ſurrexit puer. ps. 16. cū apparuerit gloria tua. pro quo btūs
hiero. in pſal. iuxta he. ve. trāſtulit. Implebor cum vigilaue
ro ſimilitudine tua. ps. 34. Exurge & intēde ī iudicio meo.
Pro quo beatus hieronymus in predicto pſalterio tranſtu-
Reſurgere lit. Conſurge & vigila in iudicium meum. ps. 138. Reſurre-
ſuſcitari xi & adhuc ſum tecum. Hiere. 31. Quaſi de ſomno ſuſcitat⁹
Excitare ſum: & vidi. Eſa. 7. Aſcendamus in iuda & excitemus eum.
& dicūt aliqui ꝙ in predicto loco ſignificat ſuccindere: vel
iuxta primā ſignificatiōem abhorrere vl' deteſtari. Et inde
קץ Finis. קץ Ces. ſiue קצה Ceſe. i. finis: extremum: ſiue extremitas.
Geñ. 6. Finis vniuerſe carnis venit corā me. Exo. 25. Che-
rub vnus ſit in latere vno & alter in altero. Pro quo hebrei
Extremum legunt. cherub vnus ſit ab vno extemo: & cherub vnus ſit
in alio extremo. Eſa. 7. Ad extremū aqueductus piſcine ſu
perioris. Ezech. 7. Finis venit: venit finis. vide et de hoc in
fra in dictione קצץ Caſas. & in dictione קצה Caſa. Et inde
קוצת קוצת Ceuuſoth. ideſt cincini capitis vl' coma aut ceſaries.
Cincini Canti. 5. Cincini capitis mei gutis noctium. & in eodem.
Coma. Come eius ſicut elate palmarum. Et inde קיץ cais. i. eſtas.
קיץ Eſtas. Geñ. 8. Eſtas & hyems. ps. 73. Eſtatē & ver tu plaſmaſti. Et
inde verbum קץ cas. i. eſtare in eſtate: vel eſſe in eſtate. Eſa.
קיץ eſſe ī eſtate 18. Et eſtate perpetua erunt ſuper eum volucres. Significat
קיץ etiā קיץ Cais ficus ſeu poma arborū. eo quod colligūtur in
Palate eſtate. 2. Reg. 16. Et centum maſſis palatarū. & in eo. Panes
& palate ad veſcēdum pueris tuis. Sunt enī palate maſſe de
Poma. ficibus confecte. Amos. 8. Et ecce vncinus pomorum. & in
eo. Quid tu vides amos: & dixi vncinū pomorū. Ponitur
Vindemia etiam pro vindemia ſeu meſſe: eo quod fiunt in eſtate. Eſa.
16. Quoniam ſuper vindemiā tuam & ſuper meſſem tuam
Meſſis vox clamātium irruit. Hiere. 40. Collegerunt vinū & meſ-
קוץ ſem multam nimis. Item קוץ cos. i. ſpina ſeu vepres. Geñ.
ſpina 3. Spinas & tribulos germinabit tibi. Eſa. 32. Super humū
populi mei ſpine & vepres aſcendent. Quod in hebreo le
gitur ſingulariter. ſ. Spina & vepres aſcendet. Et in plurali
קוצים ſpine קוצים coſim. Eſa. 33. Spine congregate igni cōburentur.
קור Fodere קור Cor. fodere. Eſa. 37. Ego fodi & bibi aquā. & ſecundū
hebreos ſignificat etiā manare. Hiere. 6. Sicut frigidā
facit ciſterna aquā ſuā: ſic frigidam fecit maliciā ſuam. Pro
Emanare quo hebrei legunt. Sicut emanat puteus aquā ſuā: ſic ema-
nere fecit maliciā ſuā. Poteſt etiam deriuari a dictione קרר
Carar. q ſignificat frigiditatē: ſicut eſt in littera nr̄a. & inde
מקור מקור Macor. i. fons ſeu vena. ſ. manans: a fodiendo vel ema
Fons. Vena. nādo dicta. Leuit. 20. Ipſaq; aperuerit fontem ſanguinis
ſui. Prouer. 5. Sit vena tua benedicta. & in eodem. 10. Vena
iuſti os vite. Et in eodem. 25. Fons turbatus pede & vena
corrupta. Hiere. 2. Me dereliquerunt fontem aque viue.
קור Item קור Cur. i. tela. Et ſolum inuenitur in numero plurali
Tela Eſa. 59. Et telas aranearum texuerunt. & in eodem. Tele eo
קורה rum non erunt in veſtimentum. Item קורה cora. i. tignum
ſeu trabes ad cōtignationem domus. 4. Reg. 6. Accidit au
trabes tē vt cū vn⁹ materiā ſuccideret. i. trabē vel tignū ſuccideret.
קרות Et in plu. קרות coroth. Cāti. 6. Tigna domorū nr̄arū cedri-
Tigna. na. Itē קר Cor. i. frigus. De q̄ vide infra ī dictiōe קרה cara.
קור קוש קוש Cus. ſupplātare. ſcandalum vel offendiculū ponere.
ſupplātare Eſa. 29. Et targuētē in porta ſupplātabūt. De quo vide
ſupra in dictione יקש Iacas. & infra in dictiōe קשש caſas.

קטט Catath. diſplicere. moleſtare. Iob. 10. Tedet aīam meā
vite mee. vide etiā de hoc ſupra in dictiōe קוט Cut. קטט Tedere.
קטב Ceteb. morſus. ſuccīſio. ſuccīdēs: aut cōfringēs. Deut. קטב morſus.
32. Et deuorabūt eos aues morſu amariſſimo. ps. 90.
Ab incurſu & demonio meridiano. Pro quo beatus hiero.
in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. A morſu inſanientis meridie
Eſa. 28. Impetus grandinis cōfrigēs. Oſee. 13. Morſus tuus cōfringēs.
ero inferne.
קטל Catal. īterficere. occidere. Iob. 13. Etiam ſi occiderit
me in ipſo ſperabo. & in eodem. 24. Interficit egenū קטל
& pauperem. ps. 138. Si occideris deus peccatorem. Dañ. 2. Occidere Interficer.
Sapientes interficiebantur: querebaturq; daniel & ſocii ei⁹
vt periret. i. vt interficerētur. Et inde קטל Catel. ſiue קטל
Cetel aut קטלא catla. i. īterfectio. occiſio. vt in Abdia. Vt in קטלא interfectio
tereat vir de monte eſau propter interfectionem.
קטן Catan. minorare. minorem eſſe. diminuere. parum vi קטן
deri. ſeu paruū aut diminutū eſſe. Geñ. 32. Minor ſum
cunctis miſerationibus tuis. 2. Reg. 7. Sed & hoc parum vi- minorē eē.
ſum eſt in conſpectu tuo dñe deus. Amos. 8. Vt minuamus pa͡r videri minuere.
menſuram: & augeamus ſiclum. Et inde קטן catan. ſeu קטן
Caton. i. minor. paruus. minimus. puſillus. Geñ. 1. Lumina-
re minus vt preeſſet nocti. & in eodem. 42. Minimus cum Minus minimus
patre noſtro eſt. 1. Reg. 16. Adhuc reliqu⁹ eſt paruulus. Iob.
3. Paruus & magn⁹ ibi ſunt. Eſa. 11. Et puer paruulus mina Paruus
bit eos. Accipitur etiam pro digito minimo manus. 3 Reg.
12. Minimus digitus meus groſſior eſt dorſo patris mei. Et Minimus digitus
in plurali. קטנים Cetanim. ps. 113. Puſillis cum maioribus קטנים
Et in genere feminino קטנה cetana. Nu. 22. Vt vel plus vel Puſilli
minus loquar. Pro quo he. le. Vt faciam rem minimam aut קטנה
magnam. Et in plurali feminino קטנות Cetanoth. Zach. 4 Minima קטנות
Quis enim deſpexit dies paruos. Pro quo he. le. Quis enī Parui. minime
deſpexit diem minimarum. ſ. rerum.
קטף Cataph. euellere. carpere. confringere. ſeu decerpe- קטף
re. Deut. 23. Franges ſpicas manu conterens. ideſt
euelles. vel decerpes ſpicas. Iob. 8. Cūq; adhuc ſit ī flore ne Euellere. carpere
carpatur manu. Ezech. 17. Sumitatē frōdiū eius euulſit. &
in eodē. Tenerum diſpergā: & plantabo ſuper montē excel
ſum. Pro quo he. le. Tenerum euellam ſeu decerpam.
קטר Catar. ſuffumigare. adolere. incendere. ſacrificare. קטר
Exo. 30. Et adolebit incenſum ſuper ea. i. ſuffumiga- Adolere
bit. & in eodem. Quādo cōponet lucernas incēdet illud. & Incendere
in eodem. vt offeratur in eo thymiama dño. i. vt ſuffumige ſuffumigar
tur. Leuit. 1. Adolebitq; ea ſacerdos ſuper altare. & in eodē
2. Nec quicq; fermenti ac mellis adolebitur in ſacrificio do
mini. & in eodē. 3. Adolebitq; ea ſuper altare ſacerdos. & in
eodem. 6. Et tota cremabitur in altari. i. adolebitur vel incē cremare
detur. Cāti. 3. Ex aromatibus myrrhe & thuris. Pro quo he
brei legunt. Suffumigata myrrha & thure. Ponitur etiā pro
ſacrificare. Hiere. 44. Nunquid nō ſacrificiū quod ſacrifi- ſacrificare.
caſtis in ciuitatibus iude Amos. 4. Et ſacrificare de fermen
to laudem. Malach. 1. Et in omni loco ſacrificatur & offertur
nomini meo. & inde קטרת Cetoreth. ſiue קטורה Cetora. i. קטרת
ſuffumigatio: vel incēſum aut thymiama. Nu. 16. Et ponite
ſuper ea incenſum. & in eodē. Et hauſto igni de altari mitte Incenſum thymiama
incenſum deſuper. Deut. 33. Ponēt thymiama in furore tuo
2. Paralipo. 26. Adolere voluit incēſum ſup altare thymia-
matis. Ezech. 16. Et oleū meū & thymiamata mea poſuiſti קיטור
coram eis. Et ide קיטור Citor. i. fumus: ſeu vapor. Geñ. 19.
Viditq; aſcendētem fauillam de terra quaſi fornacis fumū. Fumus
Ponitur etiam pro pruina vel glacie: que eſt vapor de ter-
ra congelatus frigore. Ps. 118. Quia factus ſum ſicut vter Pruina. Glacies
in pruina. Poteſt etiam legi ſicut vter in fumo ſeu in fu-
mario. Ps. 148. Ignis grando nix glacies. Et in-

© Biblioteca Nacional de España

מִקְטַר de מִקְטַר Mictar.ſeu מִקְטֶרֶת Micteret.ideſt thuribulum:ſeu altare in quib⁹ adoletur inceſũ vel thymiama. Exo.30.Facies quoq; altare ad adolẽdum thymiama.2. Paralipo.26.Et tenẽs in manu thuribulũ.Ezech.8. Et vnuſquiſq; habebat thuribulũ in manu ſua. Et ĩ plurali מִקְטְרוֹת Mecatheroth. 2.Paralipo.30. Altaria vniuerſa in quibus idolis adolebatur.Item קְטוּרָה Cetura.i.diſpoſita:in genere feminino:& ſolum inuenitur in numero plurali.ſ. קְטֻרוֹת Ceturoth.vt Ezech.46.In quattuor angulis atrii atriola diſpoſita. Et aliqui hebrei legunt atriola colligata vel coniuncta.ſ.cum aliis atriis.Nam ĩ lingua chaldaica predicta dictio קְטַר Catar.ſignificat colligare. Et inde קִטְרִין Citre.ſiue קִטְרִין Citrin.i.colligature.vel compages. Dañ.5. Et cõpages renũ eius ſoluebantur.& in eodem. Oſtenſio ſecretorum & ſolutio ligatorum inuente ſunt in eo.

[margin: מִקְטַר thuribulũ. מִקְטְרוֹת Altaria. קְטוּרָה קְטֻרוֹת Diſpoſita. קִטְרֵי Cõpages. Ligata.]

קַיִט Cait.ſiue קַיְטָא Caita. in lingua chaldaica ſignificat eſtatem ſiue eſtiuũ.Dañ.2. Et redacte ſunt quaſi in fauillam eſtiue aree.

[margin: קַיִט Eſtiuum.]

קַיִץ Cais.eſtus.ſiue eſtas: aut fructus qui in eſtate colliguntur.De quo vide ſupra in dictione קוּץ Cus.

[margin: קַיִץ]

קִיק Cic.hedera.& ſcribitur cũ vau & nũ in fine & dicitur קִיקָיוֹן Cicaion.Ione.4. Et preparauit dñs deus hederam.& in eodem.Tu doles ſuper hederam.

[margin: קִיק קִיקָיוֹן Hedera]

קִיר Cir.paries.ſeu murus.Leuit.1.Decurrere faciet ſanguinem ſuper crepidinẽ altaris.Pro quo hebrei legũt. Super parietem altaris.1. Reg.19. Niſuſq; eſt ſaul configere dauid lancea in pariete.Et in eodem. Lancea perlata eſt in pariete.3.Reg.6.Et tãgebat ala vna parietem:& ala cherub ſecundi tangebat parietem alterum.4.Reg.5.Faciamus ergo ei cenaculum paruũ. Pro quo hebrei legũt. Faciamus ei cenaculum parietis paruũ.Eſa.16.His qui letatur ſuper murum cocti lateris.Et in plurali קִירוֹת Ciroth. Exo.30.Tam craticula ei⁹ q̃ parietes.3.Reg.6.Et edificauit parietes domus. Ponitur etiam pro ſenſibus & cogitationibus. Hiere. 4. Senſus cordis mei turbati ſunt. Hebrei tamen dicunt q; in predicto loco ſignificat precordia:que ſũt quaſi parietes coniuncte cordi.Et inde verbum קַרְקַר Carcar:quod ſignificat murũ deſtruere vel euertere.Eſa.22.Scrutans murũ & magnificus ſuper montẽ.Pro quo hebrei legũt. Deſtruens ſeu euertens murum.

[margin: קִיר Paries. Murus. קִירוֹת Parietes. Senſus. קַרְקַר Scrutari. Murũ deſtruere]

קָלַל Calal.maledicere.deſpicere.vilipẽdere: aut vileſcere: ſeu inhonorare.alleuiare.Leuem aut velocem eſſe.tergere.terſum ſeu lucidum eſſe.Exo.21.Qui maledixerit patri vel matri morte moriatur.Leuit.19. Non maledices ſurdo.Iob.24.Maledicta ſit pars eius in terra.Eſa.8. Et maledicet regi ſuo.Hiere.15.Oms maledicunt mihi. Significat etiã vileſcere.vel deſpicere ſeu vilipẽdere.vt Gen.16.Deſpexit dñam ſuã.& in eo. Vidẽs q; cõceperit:deſpectui me habet.1. Reg.2.Qui autẽ contẽnunt me erũt ignobiles.i.deſpicientur ſeu vileſcent.& in eodẽ.3.Eo quod nouerat indigne agere filios ſuos. Pro quo he.le. Eo quod nouerat q; deſpiciebant ſiue inhonorabant filii ſui.ſ.me.2. Reg.6. Et vilior fiã pluſq; factus ſum. & in eo.19.Cur feciſti mihi iniuriã.Pro quo he.le. Cur deſpexiſti vl' inhonoraſti me.Eſa. 23. Et ad ignominiam adduceret vniuerſos inclytos terre. Naũ.1.quia inhonoratus es.vide etiã de hoc ſupra in dictione קָלָה Cala.& inde קְלָלָה Celala.i.maledictio. Gen.27.& inducat ſuper me maledictionẽ pro benedictione. & in eo. In me ſit ait iſta maledictio fili mi.Deut.11. Ecce ego ppono in cõſpectu vr̃o hodie benedictionẽ & maledictionem. & in eo.21.Maledictus a deo eſt qui pendet in ligno.ꝑ quo he.le.Quia maledictio dei ſuſpẽſus.& eſt ſenſus ſicut in littera nr̃a.ps.108. Et dilexit maledictionẽ. Significat etiam predicta dictio קָלַל Calal alleuiare:ſiue leuẽ eſſe aut velocẽ eſſe. Gen.8. Vt uideret ſi iã ceſſaſſent aque ſup faciẽ terre. Pro quo he.le.vt videret ſi alleuiate fuiſſent aque a facie terre.& in eodẽ.Intellexit ergo noe q; ceſſaſſent aque ſup terrã.Iob.39.Qui leuiter locut⁹ ſum repõdere quid poſſum. Eſa.9.Primo tẽpore alleuiata eſt terra zabulon.& in eo.30. Et ſuper veloces aſcendemus:ideo velociores erũt qui perſequũtur vos.Abach.1.Leuiores pardis.ſ.ſunt.Et inde קוֹל Col.i.leuitas ſeu facilitas.Hiere.3.Ex facilitate fornicatiõis ſue cõtaminauit terrã. & aliqui hebrei dicũt q; ſignat vocẽ. de quo ſupra dictũ eſt.& ĩde קַל Cal.i.leuis ſiue velox.Iob. 24.Leuis eſt ſup faciẽ aque.Et in plu.קַלִּים Calim. Threñ. 4.Velociores fuerunt perſecutores nr̃i aquilis celi. Et inde נָקֵל Nacal.ſiue נְקַלָּה necala.i.leue ſeu leuitas.Ezech.8.Nũquid leue ẽ hoc domui iuda. Hiere.6. & curabãt cõtritionẽ populi mei cũ ignominia.Pro quo he.le.Cũ leuitate vel facilitate.Põt etiã ſignificare ignominiã ſecũdũ primã ſignificationẽ.Itẽ קָלָל Calcal.i.lucidũ:vel terſum:aut candens. Ezech.1.Quaſi aſpect⁹ eris cãdẽtis.& inde verbũ קִלְקֵל Cical.qd ſignat tergere.Ezech.21.Cõmiſcẽs ſagittas.pro quo he.le. Tergẽs ſeu limãs ſagittas.Eccl's.10.Si retuſſum fuerit ferrũ:& hoc nõ vt prius ſed hebetatum fuerit:multo labore exacuetur.ꝑ quo he.le. Si retuſſũ fuerit ferrũ:& hoc non habuerit faciẽ terſam.i.limatã. Ponitur etiã pro cõturbare vel diſſipare.Hiere.4.Et omnes colles conturbati ſunt.

[margin: קָלַל Maledicere. Deſpicere. Inhonorare. קְלָלָה Maledictio. קָלַל Alleuiare. Leuiſ loq. Velocẽ eſſe. קוֹל Facilitas. קַל Leuis. קַלִּים Veloces. נָקֵל Leue. Ignomia. קָלָל Candens. קִלְקֵל Tergere. Cõturbare]

קָלָה Cala.torrere.frigere.inhonorare.vilipendere. Leuit. 2.De ſpicis adhuc virentibus torrebis eas igni.Ioſ.5. Azymos panes & polẽtã. Pro quo he.le. Azymos panes & torrefactũ.i.ſpicas torrefactas igni. Hiere.29. Quos frixit rex babylonis igni.Et inde קָלִי Cali.i.grana tritici torrefacta igni.Beatus hiero.tranſtulit polentã. Leuit.23.Polentã & pultes nõ comedetis.Ruth.2.Cõgeſſit ſibi polentã.Ponitur etiã pro cicere torrefacto vel frixo oleo.2.Reg.17.Et frixũ oleo cicer. Et aliqñ ſcribitur cũ aleph in fine.vt.1.Reg. 17.Accipe fratrib⁹ tuis ephi polẽte.Itẽ קָלָה Cala.i.inhonorare ſeu vilipẽdere. Deut.27.Maledictus qui nõ honorat patrem ſuũ & matrẽ ſuã.Eſa.16.& auferetur gloria moab.pro quo hebrei legunt. Vilipendetur vel inhonorabitur gloria moab. Vide etiam de hoc in dictione precedenti. Et inde נִקְלֶה Nicle.ideſt inhonorat⁹: ſeu vilis:aut ignominia.Prouer.12. Melior eſt pauper & ſufficiens ſibi. Pro quo hebrei legunt Melior eſt vilis ſiue inhonoratus & ſeruiens ſibi.ps. 37.Quoniam lumbi mei impleti ſunt illuſionib⁹.Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta.he.ve.tranſtulit. Quoniam lumbi mei impleti ſunt ignominia.Et inde קָלוֹן Calon.ideſt inhonoratio.ignominia.vilipendium. ps. 82. Imple facies eorum ignominia.Abach.1.Replet⁹ es ignominia pro gloria.& componitur cum dictione קִי Ci:que ſignificat vomitũ:& tunc ambe dictiones ſignificant vomitũ ignominie. Abach.2.Et vomitus ignominie ſuper gloriã tuam.

[margin: קָלָה Torrere. Frigere. קָלִי Polenta. Cicer oleo frixum. קָלָה Inhonorar. Vilipẽdere. נִקְלֶה Ihonorat⁹. Ignominia קָלוֹן Ignomia.]

קַלַּחַת Calach.caldaria:ſeu olla. & ſcribitur cum thau in fine & dicitur קַלַּחַת Calachath.1.Reg.2.Et mittebat ea in lebete vel in caldaria aut in olla. Mich.3. Sicut in lebete & quaſi carnem in medio olle.vbi ponitur pro olla.

[margin: קַלַּח קַלַּחַת Caldaria Olla.]

קָלַט Calut.contractum.ſ.quando aliquod membrum cõtrahitur & abbreuiatur vel curtatur plus ſolito.Leuit. 22.Bouem & ouem aure & cauda amputatis. Pro quo hebrei legunt.Bouem & ouẽ diſſolutum & contractum.ſ.in aliquo membro. Et inde מִקְלָט Miclat.ideſt locus refugii vbi fugitiui colligebãtur. Nume.35.Decernite q̃ vrbes eſſe debeãt in preſidia fugitiuorum. & in eodem. Et reducetur per ſentẽtiam in vrbem ad quam confugerat.Ioſ.20.Separate vrbes fugitiuorum.

[margin: קָלַט Contractũ. מִקְלָט Preſidiũ Refugiũ.]

© Biblioteca Nacional de España

קלס Illudere. Irridere. vilipēdere. Triūphar.

קָלַס Calas.deridere.irridere.illudere.triūphare.4.Reg.2.Et illudebant ei dicentes:aſcende calue. Ezech.16. Nec facta es quaſi meretrix:faſtidio augēs preciū. Pro quo hebrei legūt. Nec facta es ſicut meretrix: vt irrideres preciū ſeu donum.i.vilipēderes illud precium quod antea tibi dabatur & augeres illud:vel ſic vt irrideres preciū.i.datorem precii vel muneris.& in eodē.22. Triūphabūt de te. Poteſt etiam legi.illudent te:ſiue irridebunt te. Abach.1.Et ipſe de regibus triumphabit. Sed etiam in predicto loco aliqui hebrei legunt. Et ipſe in reges illudet ſiue irridebit. & ſic eſt in traſlatione chaldaica.ſ.illudet.vnde ſequitur.Et tyrāni ridiculi eius erūt.Et inde קֶלֶס Celes.i.deriſus: ſiue illuſio.ps.44.Subſānationem & deriſum his qui ſunt in circuitu noſtro.Hiere.20.Et factus eſt mihi ſermo dñi in opprobrium & deriſum tota die.Et aliquando ſcribitur cum he in fine & dicitur קַלָּסָה Calaſa.Ezech.22. Propterea dedit te opprobrium gentibus & irriſionem vniuerſis terris.

קלס Deriſus. קלסה Irriſio.

קלע Fūda lapides iacere. Rotare fūda. Proiicere. Fūdibular. קלע Funda. קלעים Fūdibularij. Tentoria. Celature. Tornature.

קָלַע Calaa.fundibulare.i.funda lapides iacere: ſeu fūdam rotare. Iudi.20.Et ſic fundis lapides ad certū iacientes.1.Reg.17.Tulitq; lapidem & funda iecit. Et in eodem.25.Porro inimicorū tuorū anima rotabitur quaſi impetu & circulo funde. Hiere.10.Ecce ego lōge proiiciam habitatores terre.Pro quo hebrei legūt.Ecce ego fundibulabo habitatores terre.i.proiiciam eos ſicut lapis funda proiicitur. Et inde קֶלַע Calaa.i.funda.1.Reg.17.Et fundam manu tulit.Et in plurali קְלָעִים Calaim.& ponitur ꝓ fundibulariis.4.Reg.3.Et circundata eſt ciuitas a fundibulariis. Ponitur etiam pro cortinis vel tentoriis.Exo.27. In cuius auſtrali plaga contra meridiē erunt tentoria de byſſo retorta. & in eodem.Et in latere aquilonis per longum erunt tentoria centum cubitorum. Significat etiam tornaturas & ſculpturas vel picturas factas in ſimilitudinem funde.vt.3.Reg.6.Et omnes parietes templi per circuitum ſculpſit variis celaturis & torno.& in eodem. Et ſculpſit in eis picturam cherubin.Et in eo.& cedro omnis domus intrinſecus veſtiebatur habens tornaturas.

קלקל קִלְקֵל Cilcal.diſſipare. ſeu cōturbare. De quo vide ſupra in dictione קלל Calal.

קלשון Tridens. קִלְשׁוֹן Cilſon.tridens.ideſt inſtrumentum ferreum tres dētes ferreos habens.1.Regum.13.Acies vomerum & ligonum & tridentū. Et iūgitur cum dictione שָׁלֹשׁ Salos que ſignificat tres: vt in predicto loco.

קמח Farina. קֶמַח Cemach.farina. Nu.5.Decimā pte ſati farine hordeacee.1.Reg.28.Tollenſq; farinam miſcuit.Eſa.47. & mole farinam.i.mole triticum vt fiat farina. Oſee.8. Non faciet farinam.

קמט Rugare. Succidere. קָמַט Camat. Rugare.ideſt rugam facere:ſeu rugam habere.Iob.16.Ruge mee teſtimonium dicunt contra me Pro quo hebrei legunt. Et rugaſti me:in teſtimoniū fuit.i.ruge quas mihi intuliſti ſunt in teſtimonium afflictionis & doloris mei. Et in eodem.22. Qui ſublati ſunt ante tempus ſuum.Pro quo hebrei legunt.Qui rugati ſunt ante tēpus. Et aliqui hebrei in predicto loco legunt. Qui ſucciſi ſunt ante tempus.ſcilicet ſuum.

קמל Marceſcere. obſurdeſcē. Succidere. קָמַל Camal.ſuccindere. excidere.marceſcere.obſurdeſcere.Eſa.19.Calamus & iuncus marceſcent.Pro quo hebrei legunt. Succiſi ſiue exciſi ſunt.Et in eodem.30.Confuſus eſt libanus & obſurduit.Et etiā in predicto loco hebrei legunt.ſucciſus ſiue exciſus eſt.

קמץ Pugillū tollere. קָמַץ Camas.pugillū implere. aut plenū pugillum tollere. ſeu pugillo menſurare.& ſi latine poſſet dici pugillare.Leuit.2.Quorū vn⁹ tollet pugillum plenum ſimile. vbi ponitur verbum & nomen ab eo deriuatum.ac ſi diceret.& pugillabit inde plenū pugillum ſuum. Nu.5. Vt prius pugillum ſacrificii tollat.

קמוש Vrtica. קמשנים vrtice. קִמּוֹשׁ Cimos.vrtica.Eſa.34.Orientur in domibus ei⁹ ſpine & vrtice. Quod in hebreo legitur ſingulariter.ſ. ſpina & vrtica.Et in plurali קִמְּשֹׂנִים Cimeſonim.Prouer.24.Et ecce totum repleuerant vrtice.

קנן Nidificare. קן Nidus. קנים māſiuncule. קָנַן Canan.nidificare. nidum facere. ps.103. Quoniā ibi paſſeres nidificabūt.Eſa.34.Ibi habuit foueā hericius Pro quo hebrei legūt.Ibi nidificauit hericius. Hiere.48. Quaſi colūba nidificans in ſummo ore foraminis. Ezech.22.Nidificans in cedris:& in eodē.31. Et in ramis eius fecerunt nidos omnia volatilia celi.& inde קֵן Can ſiue קֵן Cen.i.nidus. Deut.22. Si ambulans per viam in arbore vel in terra nidum auis inueneris.Et in eodem.32. Sicut aquila prouocans ad volandū pullos ſuos. Pro quo hebrei legunt Sicut aquila expergefacit ſiue prouocat nidum ſuum.ſ.ad volādum.Iob.29.In nidulo meo moriar.ps.83. Et turtur nidum.Et in abdia.Et ſi inter ſidera poſueris nidum tuum Et in plurali קִנִּים Cinin.& ponitur pro māſiunculis factis ad ſimilitudinem nidorum. Geñ.6. Manſiunculas in arca facies.

קנא Inuidere. Zelare. Emulari. ꝓuocare. קנא Zelotes. Emulator. קנאה Zelus. קנאות Zelotypie.

קָנָא Cana.inuidere.emulari. zelare.prouocare. Geñ.26. Ob hoc inuidentes ei paleſtini.& in eodem.30.Inuidit ſorori ſue. & in eodem.37. Inuidebant igitur ei fratres ſui. Nu.5.Si ſpiritus zelotypie concitauerit virum contra vxorem ſuam.pro quo hebrei legunt.Et tranſiuit ſuper eū ſpiritus zelotypie vel emulationis: & zelauerit vxorē ſuā. & in eodem.Quid emularis pro me.& in eodem.25.Quia zelatus eſt pro deo ſuo.2.Regum.11.Et voluit ſaul percutere eos:zelo quaſi pro filiis iſrael. Significat etiam prouocare.i.emulari vel inuidere facere. Deut.32. Prouocauerunt eum in diis alienis.& in eo.Ipſi prouocauerunt me in eo q nō erat deus: & ego ꝓuocabo eos in eo qui nō eſt populus. Et inde קַנָּא Cana.ideſt zelator ſiue zelotes vel emulator. Exo.34.Dominus zelotes nomē eius. Deut.4. Deus emulator.Et inde קִנְאָה Cinaa.ideſt zelus ſeu emulatio.4.Reg.19.Zelus domini exercituū faciet hoc.ps.68.Zelus domus tue comedit me.Ezech.8. Idolum zeli ad prouocandam emulationem.Et i plurali קְנָאוֹת Cenaoth.Nu.5.Quia ſacrificium zelotypie eſt.Quod in hebreo legitur in plurali. ſcilicet zelotypiarum vel emulationum.

קנה Emere. Poſſidere. Acquire. Creare. מקנה Poſſeſſio.

קָנָה Cana.emere.poſſidere.acqrere.creare.Geñ.33.Emitq; partem agri. & in eodem.49. Quem emit abrahā ab Ephron etheo.Exo.21.Si emeris ſeruū hebreū.Hiere.32. Agri ementur pecunia. Significat etiam poſſidere. vel acquirere. Geñ.4.Poſſedi hominem per deum. Deut.32. Nunquid nō ipſe eſt pater tuus qui poſſedit te.ps.73.Quā poſſediſti ab initio. ps.138. Quoniam tu poſſediſti renes meos. Prouer.4. In omni poſſeſſione tua acquire prudentiam.Hiere.32.Et poſſidebuntur agri.Zach.13.Quoniam adam exemplum meū fuit ab adoleſcētia mea.Pro quo hebrei legunt. Quoniam adam. ideſt homo acquirere ſiue poſſidere me fecit ab adoleſcentia mea.vel ſic.Quoniā adā alere me fecit pecora.ideſt docuit me poſſidere vel acquirere terram & pecora & alia.Significat etiam creare.Geñ.14 benedictus Abraam deo excelſo qui creauit celum & terrā Et inde מִקְנֶה Micne.i.emptio ſiue poſſeſſio vel acquiſitio tam rerum mobilium quam immobilium. Geñ.13. Erat autem diues valde in poſſeſſione auri & argenti.& in eodē.17.Tam vernaculus q̄ empticius.pro quo hebrei legunt. Natus domi & emptio argenti.i.emptus pecunia.Et in eodem.Et vniuerſos quos emerat.pro quo hebrei legunt.Et omnem emptionem argenti ſui.i.omnes quos emerat ar-

© Biblioteca Nacional de España

gento.Et in eodem.23.Abrae in poſeſſionem videntibus
filiis heth.Et in eodem.26.Habuitq; poſeſſionem ouiū &
armentorum.& in eodem.49.Ibi & lia condita iacet. & ſe
quitur in hebreo.poſſeſſio ſeu emptio agri & ſpelunce que
in eo eſt a filiis heth. Leuit.25.Tāto minoris & emptio cō
Emptio ſtabit.Eſa.30.Paſcetur in die illa in poſeſſione tua agnus
ſpacioſe.Ponitur etiam pro poſſeſſione pecorum & armē
Pecora. torū.Gen̄.46.Adducite pecora veſtra.Exo.17.Vt occide
Iumēta res & liberos noſtros ac iumēta ſiti.Nu.20.Et ſi biberimus
aquas tuas nos & pecora noſtra.Et in eodem.25.Filii autē
Ruben & gad habebant pecora multa.Eccl's.2.Armenta
Armenta. quoq; & magnos ouium greges.Et inde קִנְיָן Cinian.ideſt
קִנְיָן emptio.poſſeſſio.vel ſubſtantia.Gen̄.34.Subſtātia eorum
Subſtātia. & pecora & cuncta que poſſident noſtra erunt. Leuit.22.
Quem autem ſacerdos:emerit.pro quo hebrei legunt. Et
ſacerdos ſi emerit animā:emptionem vel poſſeſſionē argē
ti ſui.Ezech.38.Qui poſſidere cepit:& eſſe habitator vm=
bilici terre.Pro quo hebrei legunt.Faciens.i.acquirens poſ
ſeſſionem vel ſubſtantiam in vmbilico terre. Et in eodem.
Poſſeſſio. Vt auferas ſupellectilem atq; ſubſtantiam.Item קָנֶה Cane.
קָנֶה ideſt arūdo vel calamus.3.Reg.14.Sicut moueri ſolet arū=
Arundo. Calam⁹ do.p̄s.67.Increpa ferā arundinis.Eſa.19.Calamus & iun=
cus marceſcent.Ezech.40.Calamus menſure in manu ei⁹
Accipitur etiam pro calamo aureo.Exo.25.Haſtile eius &
קָנִים calamus.&in plurali קָנִים Canim:ſiue קָנוֹת Canoth.
Exo.25.Sex calami egredientur de lateribus.& in eodem.
Calami Hoc erit opus ſex calamorum.Accipitur etiam pro oſſe
os brachii. brachii:eo quod eſt ad ſimilitudinem calami.Iob.31.Et
brachium meum cum ſuis oſſibus confringatur.Accipitur
etiam pro calamo aromatico.Exo.3.Calami ſimiliter ducē
Fiſtula. tos quinquaginta ſiclos.Canti.4.Fiſtula & cinamomum.
vbi ponitur pro fiſtula.i.pro calamo aromatico. Eſa.43.
Calamus. Non emiſti mihi calamum argento.Hiere.6.Et calamum
aromatic⁹ ſuaue olentē de terra loginqua.Ponitur etiam pro ſtatera.
eo quod habet duo brachia hinc & hinc.Eſa 46.Et argen=
tum ſtatera ponderatis.
Statera

קִנָּמוֹן קִנָּמוֹן Cinamon.Cinamomum.Exo.30.Et cinamomi me
cinamomū dium eius.Canti.4.Fiſtula & cinamomum.

קֵנֶץ קֵנֶץ Canas.finis.Iob.18.Vſq; ad quē finē verba iactabis.
Finis De quo vide infra in dictione קָצַץ Caſas.

קָסַס קָסַס Caſas.Diſtringere:fructus vel ramos ex arbore decer
diſtringere pere.Ezech.17.Et fructus eius diſtringet & ſiccabit.

קָסַם קָסַם Caſam.diuinare.hariolari.ſeu hariolos ſciſcitari.
Ariolos. Deut.18.aut qui hariolos ſciſcitetur.1.Reg.28.Diuia
ſciſcitari. mihi in phytone.Ezech.13.Qui vident vana & diuinant
Diuinare. mendacium.Mich.3.Et confundētur diuini.i.diuinātes.
קֶסֶם Et inde קֶסֶם Cecem.ideſt diuinatio vel hariolatio.1.Reg.
hariolatio 15.Quoniā peccatū hariolandi eſt.Prouer.16.Diuinatio in
Diuinatio labiis regis.Hiere.14.Diuinationem fraudulentam & ſe=
ductionem cordis ſui prophetant.Scribitur etiam cum mē
מִקְסָם in principio & dicitur מִקְסָם Micſam ſiue מִקְסֹם Micſom.
diuinatio. Ezech.12.Nec diuinatio ambigua in medio filiorum iſrael
Et in eodem.13.Et diuinationem mendacem locuti eſtis.
Mich.3.E tenebre vobis pro diuinatione.Et in plu.קְסָמִים
קְסָמִים Ceſamim.Nume.22.Habentes diuinationum precium in
manibus.4.Reg.17.Et diuinationi inſeruiebant.Pro quo
diuinatōes hebrei legunt.Et diuinati ſunt diuinationes.Vbi ponitur
verbum & nomen ab eo deriuatum.

קֶסֶת קֶסֶת Ceſeth.atramentarium.Ezech.9.Et atramentarium
atramēta= ſcriptoris ad renes eius.Et ſolum inuenitur in predi=
rium cto loco.

קָעַע קָעַע Caa.Ammouere.dimouere.diſſoluere.recedere.Et
ſcribitur cum ſimplici aim.Gen̄.32.Tetigit neruum
femoris iacob.Pro quo hebrei legunt.Et āmouit ſeu diſlo= amouere.
cauit coxā femoris Iacob.Ezech.23.Et receſſit anima mea Recedere
ab ea:ſicut receſſerat anima mea a ſorore eius. Vide etiā de
hoc ſupra in dictione יָקַע Iacaa. & inde קוֹעַ Coa.pro quo קוֹעַ
beatus hieronymus tranſtulit principē.Vt in eo.& nobiles
& tyrannos & principes.& aliqui hebrei dicunt quod ē no Princeps
men proprium nationis vel regionis.

קַעֲקַע Caacaa.Stigma.ſiue ſtigmatizatio.Leuit.19.nec fi קַעֲקַע
guras aliquas aut ſtigmata facietis vobis. Stigma.

קְעָרָה Ceara:ſcutela.Beatus hieronymus tranſtulit acepta קְעָרָה
bulū.& ſcribitur cum he vel thau in fine.Nu.7.Ace
ptabulum argēteum appendens centum triginta ſiclos. Et aceptabl'z.
in plurali קְעָרוֹת Cearoth.Exo.25.Aceptabula & phialas קְעָרוֹת
& ſcyphos. aceptabl'a.

קָפָא Capa.coagulare vel congelare.congregare.defigere קָפָא
Iob.10.& ſicut caſeū me coagulaſti.Ponitur etiā pro Coagulare
congregare vel defigere.Exo.15.Congregati ſunt abyſſi Cōgregar.
in medio maris.1.Congelati.Soph.1.Viros defixos in feci Defigere
bus ſuis.Sed etiam in predicto loco hebrei legunt.Viros
coagulatos vel congelatos in fecibus ſuis.Et inde קִפָּאוֹן Ci קִפָּאוֹן
paon.Pro quo beatus Hieronymus tranſtulit niuem:que
eſt aqua congelata.Zach.14.Nō erit lux ſed frigus & nix. Nix.

קָפַד Capad.ſcindere.precidere.Eſa.38.Preciſa eſt velut קָפַד
a texente vita mea.& inde קְפָדָה Cephada.i.ſciſſio vel Precidere
preciſio.Pro quo beatus hieronymus tranſtulit anguſtiā. קְפָדָה
Ezech.7.Auguſtia ſuperueniente requirent pacem.Item anguſtia
קִפֹּד Cipod.ideſt herici⁹.Eſa.14.Et ponam eam in poſſeſ= קִפֹּד
ſionem hericii.Et in eo.34.Onocrotalus hericius & ibis Hericius
Soph.2.Onocrotalus & hericius.

קִפּוֹז Cipoz.hericius:ſicut dictio precedens.Eſa.34.Ibi.ba קִפּוֹז
buit foueam hericius. Hericius

קָפַץ Capas.cōtinere.claudere.contrahere.trāſilire.Deut. קָפַץ
15.Non cōtrahas manum tuam:ſed aperias eam pau= Cōtrahere
peri.Iob.5.Iniquitas autē contrahet os ſuum.p̄s.76.Aut Cōtinere
continebit in ira ſua miſericordias ſuas.Eſa.52.Super ip̄m
continebunt reges os ſuum.Significat etiā tranſilire.Cāti.
2.Tranſiliens colles.Item ponitur pro auferre.Iob.24. auferre.
Et humiliabuntur ſicut omnia & auferentur.

קֵץ Ces.finis.terminus.extremum.De quo vide in dictio= קֵץ
ne ſequenti. Finis.

קָצַץ Caſas.ſcindere.abſcindere.ſecare.amputare.Exo. קָצַץ
29.Et extenuauit in fila.Pro quo hebrei legunt.Et Scindere.
ſcidit vel ſecauit fila.Deut.25.Abſcides manum illius.Iudi amputare.
.1.ſciſis ſummitatibus manuū eius ac pedum.Et in eodem.
Septuaginta reges amputatis manuum ac pedum ſūmitati
bus.2.Reg.4.Precidentes manus ac pedes eorum.p̄s.128
Dominus iuſtus concidet ceruices peccatorum. Ponitur Concidere
etiam pro tondere vel attondere.Hiere.9.Et ſuper omnes attondere
qui attonſi ſunt in coma.& inde קֵץ Ces.ideſt finis.termi קֵץ
nus:aut extremū.Gen̄.6.Finis vniuerſe carnis venit corā Finis.
me.Et in eodem.40.Poſt duos annos vidit pharao ſomni
um.i.in fine duorum annorum.Deut.15.In ſeptimo anno
facies remiſſionem.pro quo hebrei legūt.In fine vel a ter=
mino ſeptem annorum facies remiſſionem.i.in anno fina=
li vel extremo ſeptem annorum facies remiſſionē.Hiere.
44.Cum completi fuerint ſeptem āni dimittat vnuſquiſ=
q; fratrem ſuum.ideſt in fine ſeptem annorum.Ezech.7.
Venit finis.Vide etiam de hoc infra in dictione קָצָה caſa.

קָצַב Caſab.Preſcindere.abſcindere.4.Reg.6.Preſcidit er קָצַב
go lignū & miſit illuc.Et inde קֶצֶב Ceſeb.i.preſciſſio preſcinder.
ſeu ſculptura.3.Reg.6.In menſura pari & opus vnum erat קֶצֶב
duobus cherubim.pro quo hebrei legunt.Menſura vna & preciſio
preſciſſio vna erat duobus cherubim.ideſt ſculptura una.&

© Biblioteca Nacional de España

ſcuptura in eo.7.& menſura ſculpturaq; cõſimili. & in plu. קְצָבִים
קְצָבִים Ceſabim.& põitur pro extremis. Ione.2. Ad extrema mõ-
Extrema. tium deſcendi. & in plurali feminino קְצָבוֹת Ceſuboth. ꝑ
קְצָבוֹת quo beatus hieronymus tranſtulit tonſas. ideſt preſciſſas
Tonſe Canti.4. Sicut grex tonſarum.

קָצָה קָצָה Caſa.abſcindere.concidere.radere.tedere.ſeu nauſe-
Concidere am habere. Abach.z. Cõcidiſti populos multos.& in
מְקֻצָּה de מְקֻצָּה Mecaſe.i.abſciſſus vel truncatus.ſ. pedes.pro quo
Claudus beatus hiero.tranſtulit claudũ. Prouer.26. Claudus pedib⁹
קָצֶה & iniquitatem bibens.& inde קָצֶה ceſe ſiue קָצָה caſe. i.fi-
nis aut ſummitas:ſiue terminus:vel extremitas. Exo.25.
Cherub vnus ſit in latere vno:& alter in altero.pro quo he
Extremitaſ brei legunt. Et facies cherub vnum ab extremitate hinc:&
cherub vnũ ab extremitate inde.& in eo.26. Qui mitten-
Summũ tur per medias tabulas a ſummo vſq; ad ſummũ.i.ab extre
Sũmitas mitate in extremitatem. Et in eo.anſulas hyacinthinas in
lateribus & ſũmitatibus facies.pro quo he.le.& facies anſu
las hyacinthinas in ora cortine vnius.ideſt in extremitate
Extremũ. Finis. Nu.20. Que eſt in extremis finibus tuis poſita. p̄s.18. a ſũ
mo celo egreſſio eius. Eſa.2.& non eſt finis theſaurorum
eius. Et in eo.& innumerabiles quadrige eius. pro quo he.
le. Et non eſt finis quadrigarum eius. Scribitur ẽt cũ mem
in principio. Geñ.45. Extremos quoq; fratrum ſuorum
quinq; viros conſtituit coram rege. Dañ.1. & poſtea ſtarẽt
קְצָוֹת in conſpectu regis.i.in fine trium annorũ.& in plu. קְצָוֹת
Ceſauoth. ſiue קְצוֹת ceſoth. Exo.27. Per quattuor angulos
erunt quattuor annuli.i.per quattuor extremitares eius Et ĩ
Sũmitateſ eo.28. In vtroq; latere ſũmitatum.& in eo. Iunges annulis
margines. que ſunt in marginibus eius.ideſt in extremitatibus eius.
Extrema. Et in eo. Et ipſarum cathenarum extrema duobus copula
Termini. bis vncinis.3.Reg.6. A ſũmitate ale vſq; ad ale alterius ſũ-
mitatem. Ps.74. Et timebunt qui habitant terminos a ſi-
קִצִּים gnis tuis. reperitur ẽt קִצִּים ciſim ſiue קִנְצִים cinſim:ſecun
dum terminationem pluralem maſculinorũ. vt in eo. pſal-
Fines nouiſſimi mo. vbi dr̄ ſpes oĩm finiũ terre. Ezech.33. Et tulerit popul⁹
terre virũ vnũ de nouiſſimis ſuis. Et aliqñ ſcribitur cũ lr̄a
nun in medio. vt Iob.18. Vſq; ad quẽ finẽ verba iactabis. vi
de ẽt de hoc ſupra in dictione קוֹץ cos:& in dictione קָצַץ ca
קָצָה ſas. Signat ẽt predicta dictio קָצָה caſa:radere: vel decorti-
care. Leuit.14. Et ſpargi puluerem raſure extra vrbem.&
in eo. Poſtq̃ eruti ſunt lapides & puluis elatus. i. raſus vel
Radere deorticatus. Item ſignificat tedere vel nauſeam habere. Nu
Nauſeare. me.21.& anima nr̄a nauſeat ſuper cibo iſto leuiſſimo. 4.
Tedere Reg.10. In diebus illis cepit dominus tedere ſuper iſrael.

קֶצַח קֶצַח Ceſach.genus frumenti vel leguminis. pro quo bea-
Git tus hieronymus tranſtulit.git. Eſa.28. Seret git: & cy
minum ſparget. Et in eo. Non enim in ſerris triturabitur
git. & in eo. Sed in virga excutietur git.

קָצִין קָצִין Caſin. Princeps.ſeu dux. Iudi.11. Veni & eſto prĩceps
Princeps noſtri. Eſa.3. Princeps eſto nr̄i.& in eo. Nolite conſti-
קְצִינִים tuere me principẽ populi.& in plu. קְצִינִים ceſinim. Eſa.1.
principes Audite verbum domini principes ſodomorum.& in eodẽ
zz. Cuncti principes tui fugerunt.

קָצַע
Abradere קָצַע Caſaa.radere.abradere.vel decorticare. Leuit.14. do
מִקְצֹעַ mũ aũt ipſam abradet intrinſecus per circuitũ. & ĩde
Angulus. מִקְצֹעַ miſoa.i.angul⁹.z.Paralip.z6. Sup portã anguli. Hie
re.3.ab angulo vſq; ad portã domus. Ezech.46. Et ecce at
מִקְצְעוֹת riolum erat in angulo atrii.& in plu. מִקְצְעוֹת micſeoth. ſiue
מִקְצָעִים micſaim. aut קְצָעוֹת ceſaoth. Exo.z6. Et rurſus ali
anguli as duas que in angulis erigantur. Et in eo. Duabus quoq;
tabulis que in angulis ponende ſunt. Ezech.41. Et anguli
eius & longitudo eius. Et in eo.46. Per quatuor angulos
atrii. Et in eo. In quattuor angulis atriola diſpoſita Et ĩ eo.

Menſure vnius q̃ttuor erant. i. quattuor anguli. Itẽ קְצִיעָה
Ceſia.i.caſia. & reperitur tm̃ in plu.i. קְצִיעוֹת ceſioth. Ps. קְצִיעָה קְצִיעוֹת
44. Myrrha & gutta & caſia a veſtimẽtis tuis. eſt ẽt קְצִיעָה Caſia
ceſia nomen proprium femine. Iob.42. Et vocauit nomẽ
vnius diem:& nomen ſecunde caſia.

קָצַף caſaph. Iraſci.indignari.decorticare. Nu.16. Nũ vno קָצַף
peccãte cõtra oẽs ira tua deſeuiet. pro quo he. le. Nun
vno viro peccãte cõtra oẽm cetũ iraſceris. Deut.9. Nam & Iraſci
in oreb prouocaſtis eum. ideſt feciſtis eũ iraſci. Eſa.8. & cũ
eſurierit iraſcetur & maledicet regi ſuo. & in eo. 57. Pro-
pter iniquitatem auaritie ſue iratus ſum. Et in eo. Abſcon-
di & indignatus ſũ. Zach.1. Iratus eſt dñs ſup patres vr̄os Indignari
iracundia. Ioel.1. Et ficũ meã decorticauit. & inde קֶצֶף ce- decorticaſ.
ſeph. ſiue קֶצֶף caſeph. ideſt ira:ſiue iracundia:aut indigna- קֶצֶף
tio: vel furor. Nu.16. Iã enim egreſſa eſt ira a dño. p̄s.37.
Dñe ne in furore tuo arguas me. Eſa.60. In indignatione Ira.
enim mea percuſſi te. Hiere.10. ab indignatione eius com Furor idignatio.
mouebitur terra. Zach.1. Iratus eſt dñs ſup patres vr̄os ira Iracũdia
cũdia. vbi ponitur verbũ & nomẽ ab eo deriuatũ. Ponitur
ẽt pro ſpuma. Oſee.9. quaſi ſpuma ſup faciẽ aque. Spuma.

קָצַר Caſar. Abbreuiare.coanguſtare.decurtare.metere.te קָצַר
dere. Nu.11. Nũquid man⁹ dñi inualida eſt. pro quo abbreuiaſ.
he.le. Nũquid manus dñi abbreuiata ſiue coanguſtata eſt. minorare
Ps.88. Minoraſti dies tp̄is eius.i.abbreuiaſti. p̄s.101. reſpõ
dit ei in via virtutis ſue paucitatẽ dierũ meorũ. ꝑ quo btũs
hiero.in pſal.iuxta he.ve.trãſtulit. Afflixit in via fortitudi-
nẽ meã: abbreuiauit dies meos. Prouer.10. Anni impiorũ
breuiabũtur. Eſa.z8. coanguſtatũ eſt enĩ ſtratũ.& in eo.50 coãguſtare
Nũquid abbreuiata & paruula facta eſt manus mea. & ĩ eo.
59. Ecce nõ eſt abbreuiata manus dñi. Mich.z. Nũq̃ abbre
uiatus eſt ſpũs dñi.& inde קָצָר ceſar.i.breuis ſiue anguſt⁹. קָצָר
Iob.14. Breui viuẽs tp̄e, & iungitur cũ dictiõe אַפַּיִם Apa- Breuis
im: que ſigñat irã:& tũc ambe dictiões ſigñant iracũdũ vel
impatiẽtẽ.i. breuẽ ad irã.ſ.qui facile iraſcitur. Prouer.14. Impatiẽs
Impatiẽs opabitur ſtultitiã.& in plu. קְצָרִים ceſarim ſiue קְצָרִים
קִצְרֵי ciſre. Eſa.37. Habitatores earũ breuiata manu cõtre- Breues
muerũt. ꝑ quo he.le. breues manu.& in plu.fe. קְצָרוֹת ce- קְצָרוֹת
ſuroth. Ezech.42. Vbi erãt gazophylacia in ſupiorib⁹ hu
miliora. pro quo he.le.breuiora vel anguſtiora. & ĩde קֹצֶר Breuiora.
cóſer.i.abbreuiatio vel coanguſtatio:aut anguſtia. Exo.6. קֹצֶר Anguſtia.
Propter anguſtiam ſpũs. Ponitur etiam pro tedere. Nu.21. Tedere.
& tedere cepit populũ. Sed ẽt in p̄dicto loco hebrei legũt.
& coãguſtata eſt anima populi. Sigñat etiã metere. Leuit.
z3.& meſueris ſegetẽ. Deut.z4. qñ meſueris ſegetẽ ĩ agro Metere
tuo. Ruth.z.& dixit meſoribus dñs vobiſcũ. p̄s.1z8. De quo
nõ ipleuit manũ ſuã qui metet.& inde קָצִיר caſir.i.meſſis קָצִיר
Geñ.8. Sementis & meſſis frigus & eſtas.& in eo.30. Egreſ meſſis
ſus aũt ruben tp̄e meſſis triticee. Exo.34 Die ſeptimo ceſſa
bis arare & metere. pro quo he.le.& die ſeptimo ceſſabis:in
meſſe & aratiõe ceſſabis vel requieſces. Deut.z4. Qñ me
ſueris ſegetẽ. pro quo he.le. qñ meſueris meſſem. vbi poni-
tur verbum & nomen ab eo deriuatũ. Ruth.1. Qñ primũ Seges.
hordea metebãtur. pro q̄ he.le. In principio meſſis hordea
cee. Eſa.17.& erit ſicut cõgregãs in meſſe. & in eo. Ablata
eſt meſſis in die hereditatis.& in eo.18. ante meſſem enĩ to
tus effloruit. Ponitur ẽt pro palmite vel ramo. Iob.14.&
faciet comam quaſi cum prius planctatum eſt. ideſt faciet Coma Ramus
palmitem vel ramum.& in eodem.z9. & ros morabatur
in meſſione mea. pro quo hebrei legunt. In ramo vel pal-
mite meo. p̄s.79. extẽdẽs palmites ſuos vſq; ad mare. Palmes

קֹר Cor.frigus. De quo vide in dictione ſequenti. קֹר

קָרַר carar.frigeſcere. Hiere.6. Sicut frigidam facit ciſter- קָרַר
na aquam ſuam:ſic frigidam fecerunt malitiam ſuã. Frigidũ facere

© Biblioteca Nacional de España

קור Et inde קוֹר Cor.ideſt frigus.Geñ.8.Frigus & eſtus.Et ali-
Frigus quando ſcribitur cum he vel thau in fine & dicitur קָרָה Ca
קָרָה ra.ſeu קָרַת Carath.Iob.24.Quibus non eſt operimentũ
Frigus in frigore.Ps.148.Ante faciem frigoris eius quis ſuſtine-
bit.Prouer.25.Et qui aimmittit palliũ in die frigoris.Et in
קַר de קַר car.ideſt frigidus vel frigidum. Et ſolum inuenitur
קָרִים in numero plurali.ſcilicet קָרִים carim.Prouer.25. Aque
Frigide frigide anime ſitienti.& inde מְקֵרָה Mecera.ideſt locus re
מְקֵרָה frigerii vbi habitant in eſtate.Iudi.3.Forſitan purgat aluũ
Eſtiuũ ce- in eſtiuo cenaculo.Et inde קַרְקֹר Carcor.ideſt refrigerium
naculum. Iudi.8.Zebee aũt & ſalmana requieſcebant.ideſt erant in
קַרְקֹר Refrigeriũ refrigerio.hebrei tamen dicunt ꝙ eſt nomen proprium lo
ci.Vnde in predicto loco ipſi legũt.Zebee autem & ſalma
na erant in carcor.

קָרָא קָרָא Cara.vocare.inuocare.appellare.nominare.clamare
Appellare vel predicare.legere.occurrere.euenire.accidere.
Vocare Geñ.1.Appellauitq; lucem diem & tenebras noctem.Et ĩ
eodem.Vocauitq; deus firmamentum celum.Et in eodẽ.
Et vocauit deus aridam terram.Et in eodem.2. Vt videret
quid vocaret ea.Et in eodẽ.Appellauitq; adam nominibꝰ
ſuis cuncta animantia.Et in eodem.4. Iſte cepit inuocare
Inuocare. nomen domini.1.Regum.9.Deinceps comedent qui voca
ti ſunt.3.Regum.1.Salomonem fratrem ſuum non vocauit
Iob.12.Inuocauit deum:& exaudiet eum.Et in eo.27. Et
inuocare deum omni tempore.Eſter.4. Siue vir ſiue mu-
lier non vocatus.Et in eodem.Que triginta iam diebus nõ
ſum vocata ad eum.p̃s.98.Inuocabant dominum & ipſe
exaudiebat eos.Prouer.27.Et oleum dextere ſue euacuat.
Pro quo hebrei legunt.Et oleum dextere ſue euocat.Eſa.
41.Vocans generationes ab exordio.Et in eodem.48.&
tranſgreſſorem ex vtero vocaui te.Et in eodem.Et iſrael
quem ego voco.Et in eodem.55.Ego dominus qui voco
nomen tuum.Et in eo.58.Et vocaberis edificator ſepium.
Et in eodem.65.Ad gentem que non inuocabat nomẽ me
um.Hiere.23.Et hoc eſt nomen quod vocabunt eum do-
minus iuſtus nr̃.Ezech.10.Rotas vocauit volubiles. Oſee.
Clamare 7.Egyptum inuocabãt.Sigñat.etiam clamare.Ps.33.Iſte
pauper clamauit.Ps.90.Clamabit ad me & ego exaudiam
cũ.p̃s.118.Clamaui in toto corde exaudi me domine.Et in
eo.Clamaui ad te ſaluũ me fac.Eſa.6. Et clamabãt alter ad
alterum.Et in eodem.40.Vox clamantis in deſerto. Et in
eod.48.Clama ne ceſſes.Significat ẽt legere. Nee.8.Et le
Legere. git in eo aperte in platea.Et in eodem. Et legerũt in libro
legis dei diſtincte.Eſter.6.Que cũ illo preſente legerẽtur.
Eſa.29.Et dabitur liber neſcienti litteras: diceturq; ei lege
iſtum.Abach.2.vt percurrat qui legerit in eo.Ponitur ẽt ꝓ
predicare vel preconizare.quod eſt idem quod clamare.vt
Predicarẽ. Eſa.61.vt predicarem captiuis indulgentiã.Hiere.7.& pre
dica ibi verbũ iſtud.Ione.1.Et predica in ea predicationẽ.
קְרִיאָה & inde קְרִיאָה Ceria.i.vocatio vel lectio: aut predicatio.vt
p̃dicatio. in predicto loco:vbi ponitur verbũ & nomẽ ab eo deriuatũ
מִקְרָא Scribitur etiã cum mem in principio & dicitur מִקְרָא Mi-
cra.i.vocatio vel appellatio.aut lectio.Leuit.23. Dies pri-
mus erit vobis celeberrimus ſanctuſq;.pro quo hebrei le-
Vocatio. gunt.In die prima erit vobis vocatio ſancta ſiue inuocatio
ſancta.Et in eodem.Dies expiationis erit:& vocabitur ſan-
ctus.pro quo hebrei legunt. Vocatio vel inuocatio ſancta
מִקְרָאִים erit vobis.& in plu. מִקְרָאִים Micraim ſiue מִקְרָאֵי micrae.
Leuit.23.He ſunt ferie domini quas vocabitis ſanctas. pro
Vocatiões quo hebrei legunt. vocationes ſancte.Eſa.4.Et creabit do
minus ſuper omnem locum montis ſion & vbi inuocatũ
eſt nomen eius.Pro quo hebrei legunt.Et ſuper omnes vo
קְרוּאִים cationes vel inuocationes eius.& inde קְרוּאִים Ceruim.i.

homines nominati vel vocati ſeu principales:vel nobiliſſi
mi populi.Nu.1.Hi nobiliſſimi principes multitudinis.& nobiliſſimi
in eodem.16.Et qui tempore concilii per nomina vocabã Vocati.
tur.Et ĩ eodem.26.Iſti ſunt dathan & abiram pricipes po Pricipes. Nõiati.
puli.Ezech.23.Et nominatos aſcenſores equorum. Poni-
tur etiam pro inuitatis.ideſt vocatis.1.Regum.9. Deiceps
comedent qui inuitati ſunt. Significat etiam predicta di- Inuitati
ctio קָרָא cara.accidere.aut occurrere.Geñ.42.Ne forte in
itinere quicq; patiatur mali.pro quo hebrei legunt.Ne for
te accidat ei periculum ſiue mors.Et in eo.Si quid ei aduer Accidere
ſitatis acciderit in via.Et in eo.49.Vt annunciem que vẽ-
tura ſunt vobis.ideſt que euenient vobis.Exo.1.Et ſi ĩgrue
rit contra nos bellum.ideſt ſi acciderit.Deut.30. Et occur- Occurrere
rent vobis mala in extremo tempore.2. Reg.1. Caſu veni caſu venire
in mõte gelboe.Et in eodem.18.Accidit autem vt occurre
ret Abſalon ſeruis dauid.Et in eodem.2. Accidit autem ꝙ
ibi eſſet vir belial.Eſa.60.Et occupauit ſalus muros tuos.
Pro quo hebrei legunt.Et occurret ſiue eueniet ſalus. Hie-
re.13.Quare venerunt mihi hec.ideſt acciderunt. Et in eo
dem.23.Et euenerunt eis omnia mala hec.Dañ.10.vt doce
rem te que ventura ſunt populo tuo.ideſt que euenient vel Euenire.
accident populo tuo.vide etiam de hoc infra in dictione
קָרָה Cara cum he in fine.& inde קְרוֹת Coroth.ideſt accidẽ קְרוֹת
tia.vel occurrentia.Eſa.51.Duo ſunt que occurrerunt tibi. Accidẽtia.
& inde לִקְרַאת Licrath.ideſt in occurſum ſeu obuiam. Exo. לִקְרַאת
4.Ecce ipſe egredietur in occurſum tuum.Et in eo.19.Cũ ĩ occurſus.
q; eduxiſſet eos moyſes in occurſum dei de loco caſtrorum
Item קֹרֵא Core.ideſt perdix.1.Reg.26. Sicut perſequitur קֹרֵא
perdix in montibus.Hiere.17.Perdix fouit & non pepit. Perdix

קָרַב Garab.appropinquare.accedere.appropiare.applica קָרַב
re.offerre.bellare.Geñ.12.Cũq; prope eſſet vt ingre
deretur egyptum.Et in eodem.47.Cumq; appropinqua Appropin quare
re cerneret diem mortis eius.Exo.3. Non appropinques
inquit huc.Et in eodem.12. Et tunc recte celebrabit.pro q̃
hebrei legunt.Et tunc accedat ſiue appropinquet vt faciat
eum.ideſt vt celebret eũ.Et in eo.14.Cũq; appropinquaſ-
ſet pharao.Et in eodem.Ita vt ad ſe inuicẽ toto noctis tp̃e
accedere nõvalerent.Et in eo.22.Dñs domus applicabitur Accedere applicare.
ad deos.Et in eo.29.Filios quoq; illius applicabis.i.appro
pinquare facies.& in eo.32. Cumq; appropinquaſſet ad ca
ſtra.Et in eo.36.Et qui ſponte ſua obtulerant ſe ad facien-
dum opus.Pro quo hebrei legunt.Omnis quem eleuauit
i.incitauit cor ſuũ vt accederet ad opus ad faciendum illud
Et in eodem.40.Accedentes ad altare.Deut.5. Tu magis
accede & audi.Et in eo.15.Appropinquat ſeptimꝰ annus.
Ioſ.5.Accedetiſq; mane ſinguli per tribus veſtras.2. Reg.
15.Et cum accederet ad eũ homo & ſalutaret illũ.4.Regũ.
16.Vidit altare & veneratus eſt illud.Pro quo hebrei legũt.
Et vidit rex altare:& acceſſit rex ad altare.p̃s.26. Dum ap
propriant ſuper me nocentes. Ps.68.Intende anime mee:
& libera eam. Pro quo beatus Hieronymus in pſalterio
iuxta hebraicam veritatem tranſtulit.Accede ad animam
meam & redime eam.Eſa.8.Acceſſi ad prophetiſſam. Et
in eodem.41.Prope facite iudicium veſtrum dicit domi-
nus.Ezech.36.Prope eſt vt veniant.Et in eo.37.Et adiun- adiungere
ge vnum ad alterum.ideſt applica.Et in eo.42.Et ſic pro-
cedent ad populum.ideſt accedẽt.Soph.2.Et ad deum ſuũ
nõ appropinquabũt.Sigñat ẽt aliqñ offerre.ſ.qñ eſt verbũ Offerre
tertie cõiugationis tranſitiuũ.i.appropinquare vel accede
re facere.Leuit.1.Homo qui obtulerit ex vobis hoſtiam.
Et in eo.3.Et offerrent de hoſtia pacificorũ oblationẽ dño
& in codẽ.21.& panes deo ſuo offerunt. Nu.18.Sed fratres
tuos de tribu leui ſceptro patris tui ſume tecũ.i.appropin-

BIBLIOTECA NACIONAL

© Biblioteca Nacional de España

quare fac tecum. Ezech.43. Et offeres vitulum de armēto.
קָרְבָּן Et in eo. Et offeres eū in conſpectu dñi. & inde קָרְבָּן corbā
ſiue קָרְבָּן curban. i. oblatio ſeu munus quod offertur dño.
Oblatio. Leuit.1. Si holocauſtū fuerit eius oblatio. Et in eo. 2. Ani-
ma cum obtulerit oblationē dño. Nee.10. Sortes ergo mi-
ſimus ſup oblationem lignorum. & Mathei.15. corban.
i. munus quodcūq; ex me tibi proderit. Et in eo. 27. Non
קָרוֹב licet eos mittere in corbanā. i. ī oblationē dñi. & inde קָרוֹב
Proximꝰ ꝓpinquus carob. i. propinquus vel proximus. Exo.32. Et amicū & ꝓ
ximū ſuū. Leuit.21. Niſi tm̄ in cōſanguineis & propīquis.
Quod in hebreo legitur ſinglr̄. Ruth.2. Propīquus noſter
eſt homo. Ps.14. Et opprobriū non accepit aduerſus ꝓxi-
mos ſuos. pro quo btūs hiero. in pſ. iuxta he. ve. trāſtulit. &
opprobriū nō ſuſtinuit ſup propinquo ſuo. Ponitur ēt ad-
Prope uerbialiter. i. prope. p̄s.144. prope eſt dñs inuocātibus eū
קְרוֹבִים Eſa.55. Inuocate eū dū ꝓpe eſt. & in plu. קְרוֹבִים cerobim.
i. proximi vel propinqui. Leuit.10. Sanctificabor in his q
appropinquāt mihi. Eſter.9. Tā in vicino poſitis ꝙ ꝓcul.
pro quo he. le. Propinquis & longinquis. & inde קָרֵב Ca-
Propīqui reb. i. accedēs vel appropinquās. 1. Reg.17. Ibat autem phi
קָרֵב liſteꝰ accedēs & appropinquās. 3. Reg.4. & neceſſaria mē
ſe regis ſalomonis cū ingenti cura p̄bebāt in tpe ſuo. ꝓquo
he. le. & oēm accedētē ad menſam regis ſalomonis nutrie-
Accedens. bant ſiue alebant vnuſquiſq; in mēſe ſuo: in nullo deficie-
קִרְבָה bant. & inde קִרְבָה ceriba ſiue קִרְבַת cirbath. i. appropin-
quatio: vel adheſio. p̄s.72 Mihi autem adherere deo bonū
Appropin eſt. pro quo he. le. mihi autem appropinquatio vel adheſio
quatio. dei bona eſt. & inde קֶרֶב cereb. i. ītra: aut mediū alicuiꝰ rei.
קֶרֶב Intra Gen̄.18. & riſit occulte. pro quo he. le. & riſit intra ſe. Exo.
Medium 23. Et auferā infirmitatem de medio tui. Nu.15. Peribit de
populo ſuo. pro quo he. le. Peribit de medio populi ſui. De
ut.13. Si ſurrexerit in medio tui prophetes. & in eo.17. de
numero fratrū tuorū. pro quo he. le. De medio fratrū tuo-
rū. Et in eo.21. Et nō reputes ſanguinē innocētē in medio
populi tui iſrael. Ponitur ēt pro vitalibus ſeu viſceribus vl̄
Inteſtina. interioribus aut inteſtinis. Leuit.1. inteſtinis & pedibus lo-
tis aqua. Et in eo. Inteſtina vero & pedes lauabunt aqua.
Ps.48. Sepulchra eorū domus eorū in eternū. ꝓ quo btūs
Interiora. hiero. in pſ. iuxta he. ve. trāſtulit. Interiora ſua domus eo-
rū in ſeculū. p̄s.102. Et oīa que ītra me ſunt nomini ſancto
eius. Ponitur ēt predicta dictio. קָרַב Carab pro calefieri.
Calefieri Oſee.7. Oēs calefacti ſunt quaſi clibanus. Significatetiam
bellare. vel pugnare. p̄s.54. Appropinquat cor illius. Pro
Pugnare. quo btūs hiero. in pſ. iuxta he. ve. tranſtulit. Pugnat autem
cor illius. Et in eodem. Ab his qui appropinquant mihi.
Pro quo hebrei legunt. Ab his qui pugnant aduerſus me.
קְרָב Et inde קְרָב cerab. i. bellū ſeu prelium aut pugna vel certa
men. 2. Reg.17. Et tu eris in medio eorum. pro quo hebrei
Prelium legunt. Et facies tue ibunt in prelio vel in pugna. Ps.144
Certamē Qui docet manus meas ad prelium. Zach.14. Sicut prel-
קְרָבוֹת liatus eſt in die certaminis. & in plurali קְרָבוֹת ceraboth.
Bella. Ps.67. Diſſipa gentes que bella volunt.

קַרְדֹּם **קרדם** Cardum. ſecuris. 1. Reg.14. Vt acuerent vnuſquiſ-
Securis q; vomerem ſuum & ligonem & ſecurim. & in plu-
קַרְדֻּמִּים rali קַרְדֻּמִּים cardumim ſiue קַרְדֻּמּוֹת cardumoth. Iudi.9.
Et arrepta ſecuri proſcidit arboris ramū. pro quo hebrei le
gunt. & accepit abimelech ſecures & proſcidit ramū. 1. Re-
ſecures gum.13. Retuſe itaq; erant acies vomerum & ligonū & tri-
dentium & ſecurium. p̄s.73. Securibus exciderunt.

קָרָה **קרה** Cara. accidere. contingere. euenire. occurrere. conti-
Cōtingere. gnare. ſeu tegere. ideſt contignationem domorū con
ſtruere. Gen̄.44. Et aliquid ei in via contigerit. Nume.
11. Iam nunc videbis vtrum meus ſermo opere complea-
tur. Pro quo hebrei legunt. Nunc videbis vtrum contin-
gat vel eueniat tibi ſermo meus. ideſt opere compleatur. Euenire
Ruth.2. Accidit autem vt ager ille haberet dominum no- Accidere
mine booz. 1. Regum.28. Viuit dominus quia non eueniet
tibi quicquam mali. 2. Regum.1. Caſu veni in monte gel-
boe. ideſt accidit mihi vt venirem in monte gelboe. Eccl's.
2. Et didici ꝙ vnus vtriuſq; eſſet interitus. pro quo hebrei
legunt. Et didici ꝙ vnus accidens accidit omnibus his. Et
in eodem. Si vnus & ſtulti & occaſus meus erit. Pro quo he
brei legunt. Sicut accidit ſtulto etiam mihi accidet. Eſa.
41. Et nuncient nobis quecunq; ventura ſint. Vide etiam
de hoc ſupra in dictione קָרָא Cara. Significat etiam occur
rere. Gen̄.24. Occurre obſecro mihi hodie. Et in eodem. Occurrere
27. Voluntas dei fuit: vt cito occurreret mihi quod volebā.
Nume.23. Si forte occurrat mihi dominus. Et in eodem.
Occurrit illi deus. Et in eodem. Donec ego obuius pergā.
ideſt occurram. Deut.25. Quomodo occurrerit tibi in via
Et inde קֶרִי céri. ſiue מִקְרֶה micre. ideſt accidens. euentus. ca קֶרִי
ſus. Deut.23. Si fuerit inter vos homo qui nocturno pollu-
tus ſit ſomno. pro quo hebrei legunt. Qui fuerit pollutus
caſu vel accidenti nocturno. 1. Regum.20. Cogitabat enim Caſus
ꝙ forte eueniſſet ei quod non eſſet mundus. Eccl's.3. Idcir-
co vnus interitus eſt hominum & iumētorum. Pro quo he
brei legunt. Quoniam accidens vel euentus filiorum ho- accidens
minum: & accidens vel euentus iumētorum: vnū accidēs
eſt eis. Et in eodem. 9. Quia eadem cunctis eueniunt. Pro
quo hebrei legunt. Quia idem accidens vel euentus ſit om Euentus
nibus. Et inde קֶרִי Céri. ideſt occurſus: vel ex aduerſo: aut קֶרִי
e contrario. Leuit.26. Si ambulaueritis ex aduerſo mihi: ex aduerſo
ego quoq; contra vos aduerſus incedam. Et in eodem. Et
ego incedam aduerſum vos in furore contrario. Item קָרָה Cōtrarius
Cara. ideſt contignare aut contignationem domus facere: קָרָה
ſeu domum tegere. 2. Paralip.34. Ad contignationem do cōtignatio
morum. Nee.2. vt det mihi ligna: vt tegere poſſem porticū Tegere
templi. Et in eodem. 3. Ipſi texuerunt eam: & ſtatuerūt val
uas eius. p̄s.103. Qui tegis aqs ſupiora eiꝰ. ꝓ quo btūs hie
ronymus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtu-
lit. Qui tegit aquis cenacula eius. & inde קוֹרָה Cora. ideſt קוֹרָה
tignū ſeu trabes: aut lignum ſiue materia ad contignatio-
nem domorum. Gen̄.19. Quia ingreſſi ſunt ſub vmbra
culminis mei. Pro quo hebrei legunt. Quia ingreſſi ſunt Culmen.
ſub vmbra trabis vel contignationis mee. ſ. domus. 4. Re Trabes
gum.6. Tollamus ſinguli de ſilua materias ſingulas. Et in materia
eodem. Accidit autem cum vnus materiam ſuccidiſſet.
Et in plurali קוֹרוֹת Coroth. Canti.1. Tigna domorum קוֹרוֹת
noſtrarum cedrina. & inde מְקָרֶה Mecare. ideſt conti- Tigna מְקָרֶה
gnatio domus. Eccl's.10. In pigritiis humiliabitur conti- cōtignatio
gnatio. Et inde קִרְיָה Ciria. ideſt ciuitas. Nume.35. De- קִרְיָה
cernite que vrbes eſſe debeant in preſidia fugitiuorum.
Prouer.11. In bonis iuſtorum exaltabitur ciuitas. Eſa.1. Ciuitas
Quomodo facta eſt meretrix ciuitas fidelis. Et in eodem.
29. Ve ariel ariel ciuitas quā expugnauit dauid. dicitur ēt
קֶרֶת Cáreth. Iob.29. Quando procedebam ad portas ci- קֶרֶת
uitatis. Prouer.8. Iuxta portas ciuitatis in ipſis foribus lo- ciuitas.
quitur. Et in eodem. 9. Vt vocarent ad arcem & ad menia
ciuitatis. Et in lingua chaldaica dicitur קִרְיָא Ciria. ſiue קִרְיָא
קַרְתָּא Cartha. aut קִרְיְתָא Ciriatha. Eſdre.4. Et habi- קִרְיְתָא
tare eos fecit in ciuitate ſamarie. Et in eodem. Venerunt
in ieruſalem ciuitatem rebellem & peſſimam. Et in plura- ciuitas.
li קִרְיָתַיִם Ciriathaim. ſiue קְרִיּוֹת Cerioth. & ponitur ꝓ קִרְיָתַיִם
nomine proprio cuiuſdam ciuitatis. Hiere.48. Et ſup do-
mum deblataim & ſuper cariathaim. Et in eodem. Et ſuper cariathai.
bethramon & ſuper carioth.

© Biblioteca Nacional de España

קָרַח Radere Caluitium facere Decaluare

קָרַח Carach. Decaluare. depilare. radere. ſcilicet caput. ſeu caluitium facere. Leuit. 21. Nec radent caput nec barbam. Hiere. 16. Neq; caluitium fiet pro eis. Ezech. 27. Et radent ſuper te caluitium. pro quo he. le. decaluabunt ſup te caluitium. vbi ponitur verbū & nomē ab eo deriuatum. Et in eo. 29. Omne caput decaluatū. Mich. 5. Decaluare & tondere ſup filios delitiarū tuarū. & inde קֵרֵחַ cerēach. i. caluus. 4. Reg. 2. Aſcende calue: aſcende calue. & inde קָרְחָה Corcha. i. caluitiū. Leuit. 13. Sin aūt in caluitio vel in recaluatione albus vel ruffus color fuerit exortus. Hiere. 47 venit caluitiū ſup gaza. Amos. 8. Et ſup omne caput caluitiū & aliqñ ſcribitur cū aleph in fine. Ezech. 27. & radēt ſuper te caluitium. Mich. 1. Dilata caluitium tuum ſicut aquila. Signat ēt ſuperficiē pāni vel veſtimēti in qua pili lane ſunt tonſi vel pre vetuſtate defluxerunt. Leuit. 13. Eo ꝙ infuſa ſit in ſuperficie veſtimenti vel per totum lepra. Item קֶרַח Cérach. ideſt gelu: aut glacies. Gen̄. 21. Die noctuq; eſtu vrgebar & gelu. Ponitur etiam pro cryſtallo: quia cryſtallus in greco idem eſt quod gelu latine. Ps. 147. Mittit cryſtallum ſuā ſicut buccellas. Ezech. 1. Et ſimilitudo ſuper capita animalium firmamēti quaſi aſpectus cryſtalli horribilis

קֵרֵחַ Caluus קָרְחָה Caluitium Sup̄ficies panni. קֶרַח Gelu Cryſtallus

קָרַם Extendere

קָרַם Caram. extendere. ſcilicet cutem. cōtegere. vel corio obducere. Ezech. 37. Et extendam ſuper vos cutem. Et in eodē. Et extenta eſt in eis cutis deſuper. i. obducta. vel contecta.

קֶרֶן Cornu

קֶרֶן Céren. cornu. vnde hoc nomen cornu ab hebreo traxit originem. & eſt in hebreo vtriuſq; ſexus. Dan̄. 8. Fractum eſt cornu magnū. Pro quo in hebreo legitur. fracta eſt cornu magna. & in eo. De vno aūt ex eis egreſſum ē cornu vnū modicū. Mich. 4. Cornu tuū ponā ferreum. Ponitur etiam pro fortitudine vel imperio. 1. Reg. 2. & exaltatum ē cornu meū in deo meo. Et ī eo. Et ſublimauit cornu chriſti ſui. Iob. 16. Et operui cinere carnē meam. debet legi cornu meū. p̄s. 17. Et cornu ſalutis mee. Ezech. 29. In die illa pullulabit cornu domus iſrael. Thren̄. 2. Confregit in die furoris ſui omne cornu iſrael. & in lingua chaldaica dicitur קַרְנָא Carna. Dan̄. 3. In hora qua audieritis vocē tube. pro quo hebrei legunt. vocē cornu. i. tube cornee. Et in plu. קְרָנַיִם Caraím. ſiue קְרָנוֹת Carnoth. Gen̄. 22. Herentem cornibus. Ps. 74. Et omnia cornua peccatorū confringam: exaltabuntur cornua iuſti. Dan̄. 8. Et ecce aries vnus habens cornua. Et in eo. Et venit vſq; ad arietem illū cornutum. ideſt habentem cornua. Amos. 6. In fortitudīe noſtra aſſumpſimus nobis cornua. Abach. 3. Et cornua in manibus eius. Zach. 1. Et ecce quattuor cornua. Ponitur etiā pro angulo tā in ſingl'i q̄ȝ in pl'i. Exo. 24. Cornua aūt per quattuor angulos ex ipſo erunt. p̄s. 117. Vſq; ad cornu altaris. i. vſq; ad angulū altaris. Eſa. 5. In cornu filii olei. ideſt in angulo terre pinguiſſimo apto oliuis. & inde verbum

קַרְנָא Cornu קְרָנַיִם Cornua

קָרַן cornutū eē

קָרַן Caran. ideſt cornutum eſſe. Exo. 34. Et ignorabat ꝙ cornuta eſſet facies ſua. Et in eo. Videntes autem Aaron & filii iſrael cornutam moyſi faciem. Hebrei tamen in predicto loco dicunt ꝙ ſignificat ſplendeſcere. eo quod de facie eius exibant radii ſplendoris ad modū cornuum. Et inde verbū vel participiū tertie coniugationis. ſcilicet מַקְרִין macrin. ideſt cornua producens. p̄s. 68. Placebit dn̄o ſup vitulum nouellum cornua producentem & vngulas.

מַקְרִין Conua p̄ducens

קָרַס Conteri Incuruari

קָרַס Caras. ruere. īcuruari. cōteri. Eſa. 46. Cōfract⁹ ē bel: cōtrit⁹ ē nebo. & in eo. cōtabuerūt & cōtrita ſūt ſimul pro quo he. le. ruerūt īcuruati ſūt. & īde קֶרֶס ceras. i. circul⁹ vel vncin⁹. ſeu fibula cui⁹ caput ē curuū: & ſolū īuenitur in nu. plu. Exo. 26. facieſq; quīquagīta circulos aureos. & ī eo. facies & quīquagīta fibulas eneas: quibus iungantur anſe.

קֶרֶס Circuli Fibule.

קַרְסֹל Talus.

קַרְסֹל Carſul. talus. ſ. pedis. & ſolum inuenitur in nu. plu. 2. Reg. 22. Et non deficient tali mei.

קָרַע Scindere. Rūpere

קָרַע Caraa. Scindere. rumpere. dirumpere. aperire. Gen̄. 37. Sciſſiſq; veſtibus indutus eſt cilicio. p̄ quo he. le. & ſcidit iacob veſtimēta ſua. Exo. 28. Ne facile rumpatur. Leuit. 13. rumpet eum & a ſolido diuidet. Nu. 14. Sciderunt veſtimenta ſua. Iudi. 11. Scidit veſtimenta ſua. 1. Reg. 15. Scidit dn̄s regnum iſrael a te hodie. 2. Reg. 15. Ecce occurrit ei chuſai arachites ſciſſa veſte. 3. Reg. 13. Altare quoq; ſciſſū eſt. p̄s. 34. Diſſipati ſunt nec cōpuncti. Pro quo btūs hiero. in pſ. iuxta he. ve. trāſtulit. ſcidētes: & nō tacētes Eſa. 64 vtinā dirūperes celos. Hiere. 36. Scidit illud ſcalpello ſcribe. Signat ēt apire. Hiere. 22. qui aperit ſibi feneſtras. Signat ēt depīgere oculos ſtibio: ac ſi palpebre oculi rūpātur ex cōtinuatiōe ſtibii. Hiere. 4. Et pīgeres oculos tuos ſtibio. & īde קֶרַע ceraa. i. ſciſſura: vel ruptura. Prouer. 23. & veſtietur pānis dormitatio. pro quo he. le. & veſtietur ſciſſuris vel rupturis dormitatio. i. veſtietur pānis ruptis vel ſciſſis.

Dirūpere. Aperire Pingere קֶרַע ſciſſura.

קָרַץ Annuere

קָרַץ Caras. conniuere. vel annuere. ſ. oculis vel labiis. excidere. formare. p̄s. 34. Annuunt oculis. Prouer. 6. annuit oculis: terit pede. & in eo. 10. Qui ānuit oculo dabit triſtitiā. & in eo. 16. Mordēs labia ſua perficiet malū. pro q̄ he. le. annuēs vel cōniuēs labiis ſuis perficiet malū. Signat ēt formare vel excidere. Iob. 33. & de eodē luto ego quoq; formatus ſum. pro quo he. le. exciſus ſū. & inde קֶרֶץ céres. i. exciſio vel cōciſio: aut exciſor. Pro quo btūs hiero. trāſtulit ſtimulatorē. Hiere. 46. ſtimulator ab aqlone veniet. Itē קָרַץ Caras. in līgua chaldaica ſignat accuſare ſeu crimīari. Dan̄. 3. Accedētes viri chaldei accuſauerūt iudeos. & in eo. 6. Adducti ſunt viri illi qui accuſauerūt danielē. & preponitur ei dictio אֲכַל Achal que ſignat comedere: quia forte in illis accuſatiōibus vel cōiurationibus faciebāt aliqua conuiuia.

Formare Excidere קֶרֶץ ſtimulator קָרַץ Accuſare

קַרְקַע pauimētū. Fundus

קַרְקַע Carcaa. pauimentum. fundus. ſolum. Nu. 5. & pauxillum terre de pauimento tabernaculi. Amos. 9. ſi celauerint ſe in fundo maris.

קַרְקַר Vaſtare ſcrutari Diſſipare.

קַרְקַר Circar. vaſtare. diruere. diſſipare. Nu. 24. vaſtabitq; omnes filios ſeth Eſa. 22. Scrutans murum. Pro quo he. le. diſſipans vel diruens murum. De quo vide ſupra in dictione קִיר cir. & in dictione קָרַר carar.

קֶרֶשׁ tabula. קְרָשִׁים Tabule tranſtra

קֶרֶשׁ Céres. tabula. Exo. 26. In lateribus tabule due incaſtrature fient. & in plurali. קְרָשִׁים ceraſim. vt in eo. facies & tabulas ſtantes tabernaculi de lignis ſetim. ſignificat ēt trāſtra ſeu tabulata nauis. Ezech. 27. Et tranſtra tua fecerunt tibi de ebore indico. i. tabulata tua.

קַשׁ

קַשׁ Cas. ſtipula. de quo vide in dictione ſequenti.

קָשַׁשׁ Colligere Cōgregar.

קָשַׁשׁ Caſas. colligere. vel congregare. Exo. 5. Ipſi vadāt & colligāt ſtipulas. & in eo. Diſperſuſq; eſt populus in omnem terram egypti ad colligendas paleas. Nu. 5. Inuenerunt hominem colligentem ligna Soph. 2. Cōuenite congregamini. & aliquando ſcribitur cum ſimplici ſin. De quo vide ſupra in dictione קוֹשׁ cus. & inde קַשׁ cas. ideſt ſtipula ſeu palee minutiſſime: aut ligna minutiſſima. Exo. 5. Et colligāt ſtipulas. & in eodem. Ad colligendas paleas. Iob. 13. Et ſtipulam ſiccam perſequeris. p̄s. 82. Et ſicut ſtipula ante faciem venti.

קַשׁ Stipula Palee.

קִשֻּׁא קִשֻּׁאִים cucumeres מִקְשָׁה Cucumerarium.

קִשֻּׁא Caſu. Cucumer. & ſolum inuenitur in numero plurali. ſcilicet קִשֻּׁאִים Ciſuim. Nume. 11. In mēte nobis veniunt cucumeres & pepones. & inde מִקְשָׁה Micſa. ideſt cucumerarium. Eſa. 1. Sicut tugurium in cucumerario.

קָשַׁב auſcultar Attendere

קָשַׁב Caſab. Attendere. intendere. audire. auſcultare. 1. Regum. 15. Et auſcultare magis q̄ȝ offerre adipem arietum Nee. 1. Sit auris tua attendens ad orationem ſerui tui

© Biblioteca Nacional de España

Audire Ps. 9.Preparationem cordis eorum audiuit auris tua. Ps.
Intẽdere 16.Intende deprecationem meam.Ps.65. Et attendit vo⸗
cem deprecatiõis mee.Ps.129.Fiant aures tue ĩtẽdẽtes ĩ vo
cem deprecationis mee.Prouer.1. Extendi manum meam
Aſpicere & non fuit qui aſpiceret.ideſt qui attenderet.Eſa. 42.Attẽ
dat & auſcultet procul.Hiere.6.Quia verba mea non au⸗
dierunt.Et in eodem.8.Attendi & auſcultaui. Et in eo.18.
Et non attendamus ad vniuerſos ſermones eius. Et in eo.
Attende domine ad me.Dañ.9.placare domine: attẽde do
mine.Oſee.9.Et attende domus iſrael. & inde קַשֶּׁב caſeb
קֶשֶׁב ſiue קֶשֶׁב ceſeb.ideſt attentio vel intuitus aut auſcultatio.4
Reg.4.Et non erat vox neqꝫ ſenſus.pro quo he.le. & non
erat vox neqꝫ auſcultatio vel attentio.ideſt non erat qui at⸗
auſcultatio tenderet vel auſcultaret.Eſa.21.Et contemplatus eſt diligẽ
Intuitus ter multo intuitu.

קָשָׁה קָשָׁה Caſa.indurare.aggrauare.ſeu durum vel graue eſſe.
reſiſtere.Geñ.35.Difficultate partꝰ periclitari cepit
Indurare. Pro quo hebrei legũt.Et indurata ſiue aggrauata eſt in par
tu ſuo.Exo.7.Sed ego indurabo cor eius. & in eo.13.Nam
cum induratus eſſet pharao & nollet nos dimitere.Deut.2
Quia indurauerat dominus deus tuus ſpiritum eius. Et in
eo.15.Non auertes ab eis oculos tuos.pro quo hebrei legũt
Nõ durũ ſit vel non ſit graue in oculis tuis cum dimiſeris il
Durũ eſſe. lum.1.Reg.5.Quoniam dura eſt manus eius ſuper nos.2.
Regum.29.Durius autem reſponderunt viri iuda.2. Para
lip.36.Et indurauit ceruicem ſuam. ponitur etiam pro re⸗
Reſiſtere ſiſtere.Iob.9.Quis reſtitit ei:& pacem habuit.& inde קָשֶׁה
קָשֶׁה Caſe:ſiue נִקְשֶׁה Nicſe.i.durus vel induratus.Exo.33. Po⸗
Durus pulus dure ceruicis es tu.Deut.31.Ego enim ſcio contẽtio
nem tuam:& ceruicem tuam duriſſimam.Eſa.8. Et tranſi⸗
bit per eã & corruet & eſuriet.pro quo he.le. Tranſibit per
eam induratus: & corruet.poteſt etiam deriuari a dictione
קְשִׁי יָקַשׁ Iacas.que ſignãt offendere vel corruere ſicut eſt in lit
tera noſtra.& inde קְשִׁי coſi.ſiue קְשִׁי ceſi.i. durities. Deut.
Duritia. 9.Ne aſpicias duritiẽ populi huius.& inde מִקְשָׁה Micſa.i.
מִקְשָׁה ductile.ſ. metallũ percuſſum malleo & induratũ vel cõpla
Ductile natum.Exo.25.Facies candelabrũ ductile de auro mundiſ
ſimo.Et in eodem. Aureos & perductiles. & dicunt aliqui
hebrei ꝙ in predicto loco ſignificat equalem vel planũ.i.
opere plano & equali.Hiere.10.In ſimilitudine palme fa⸗
bricate ſunt.Pro quo he.le.Sicut palma: ductiles vel equa⸗
les ſunt.Ponitur etiam pro crine/vel ceſarie mulieris equa⸗
Crinis. liter diuiſa.Eſa.3.Et pro criſpante crine caluiciũ.Itẽ מִקְשָׁה
מִקְשָׁה micſa.ideſt cucumerarium. De quo vide ſupra in dictione
Cucumerarium. קִשֻּׁא ciſu.

קַשָּׁה קַשָּׁה Caſa.Thuribulũ.ſeu crater: ſecundum tranſlationẽ
קְשׂוֹת noſtram.& ſolum inuenitur in numero plurali:ſcili⸗
thuribula. cet קְשׂוֹת ceſoth.Exo.25 Acceptabl'a & phialas:thuribula &
ciathos.& in eodẽ.37.Acceptabula & thuribula de auro
Crater puriſſimo.Nu.4.Et crateras ad liba fundenda.

קָשַׁח קָשַׁח Caſach.Indurari.durari.ſeu durum eſſe.Iob.39.du⸗
Durari. ratur ad filios ſuos:quaſi non ſint ſui.Eſa.63.Indura
Indurare. ſti cor noſtrum ne timeremus te.

קֹשֶׁט קֹשֶׁט Coſet.ſiue קוּשְׁטָא cuſta. veritas.ſeu firmitas. Ps.59
Veritas Vt fugerent a facie arcus.Pro quo he.le. A facie ve⸗
ritatis vel firmitatis:ſiue propter veritatẽ vel firmitatem:
tamẽ ſi ſcriberetur cum tau in fine loco teth.tunc ſignificat
arcum:vt infra dicetur.Sed in codicibus hebreorum inue⸗
nitur ſcriptum cum teth.quod ſignificat veritatem vel fir⸗
Firmitas mitatem.vt prouer.22. Vt oſtenderent tibi firmitatem &
eloquia veritatis.& in lingua chaldaica communiter ſigni
Vere ficat veritatem.Dañ.2.Vere deus veſter deus deorum eſt.
קְשִׁיטָה Item קְשִׁיטָה Ceſita.ideſt agna ſeu ouis.Geñ.33. Emitqꝫ par
tem agri in qua fixerat tabernaculum a filiis hemor centũ
agnis.Iob.42.Et dederunt ei vnuſquiſqꝫ ouem vnam.Et Agna.
aliqui hebrei dicũt ꝙ ſignificat genus quoddã monete:ſeu Ouis.
nũmum:aut obolum.Sed in tranſlatiõe chaldaica eſt ſicut
in littera noſtra.

קַשְׂקֶשֶׂת Caſcheſeth.Squãma.vt Leuit.11. Omne quod קַשְׂקֶשֶׂת
habet pennulam & ſquãmã.& in plu. קַשְׂקְשׂוֹת squamma.
Caſcheſoth.Ezech.29. vniuerſi piſces tui ſquãmis tuis ad קַשְׂקְשׂוֹת
herebunt.reperitur etiam קַשְׂקַשִּׂים caſcaſim. ſecundũ ter⸗ ſquãme.
minationem pluralem maſculinorum.1.Reg.17.Et lorica קַשְׂקַשִּׂים
hamata induebatur.pro quo he.le.& lorica ſquãmarum.i.
ſquãmata induebatur.

קָשַׁר Caſar.ligare.colligare.coniungere.Geñ.38.In quo
obſtetrix ligauit coccinum.Et in eodem.44. Cum קָשַׁר
anima illius ex huius anima dependeat. pro quo hebrei le⸗ Ligare.
gunt.Et anima eius colligata eſt cum anima illius. Deut.6.
Et ligabis ea quaſi ſignũ in manu tua.1.Regum.18.Et ani⸗
ma ionathe conglutinata eſt anime dauid. ideſt colligata. Colligare.
Nee.4.Itaqꝫ edificauimus murum & coniunximus totũ. cõiungere.
Iob.38.Nunquid coniungere valebis micantes ſtellas pli⸗
adas.. Eſa.49.Et circundabis eos tibi quaſi ſponſa.i.colli⸗
gabis vel coniunges.& inde קִשֻּׁרִים Ciſurim. ideſt orna⸗ קִשֻּׁרִים
menta quedam que mulieres circunligant collo ſuo vel pe
ctori.Pro quo btũs hieronymus tranſtulit murenulas.Eſa.
3.& murenulas & olfactoria. Põitur ẽt pro faſcia pectorali. murenule.
Hiere.2.Nunquid obliuiſcitur virgo ornamẽti ſui:aut ſpõ קִשֻּׁרִים
ſa faſcie pectoralis ſue.& ĩde קִשֻּׁרִים Ceſurim ſiue מְקֻשָּׁרוֹת מְקֻשָּׁרוֹת
Mebruſaroth. ideſt oues que naſcuntur in principio ve⸗
ris.Geñ.30.Et que primi temporis iacob. Signãt etiã pre⸗ Oues primi tpis.
dicta dictio קָשַׁר Caſar. coniurare aut coniurationem vel קָשַׁר
colligationem facere contra aliquem.1.Regũ.22. Quoniã Cõiurare
coniuraſtis omnes aduerſum me.2. Reg.15.Quod achito⸗
phel eſſet in coniuratione.pro quo hebrei legunt. In con⸗
iurantibus.4.Reg.10.Coniurauit ergo iehu filius namſi
contra ioram.Amos.7.Rebellauit contra te Amos. Pro
quo hebrei legunt.Coniurauit cõtra te amos.& inde קֶשֶׁר קֶשֶׁר
Ceſer.ideſt coniuratio.vel colligatio.2.Reg.15.facta eſt cõ
iuratio.Eſa.8.Nõ dicatis coniuratio:omnia enim que lo⸗ cõiuratio.
quitur populus iſte coniuratio eſt.

קֶשֶׁת Ceſeth.ſiue קֶשֶׁת caſeth. Arcus.Geñ. 9. Arcum meũ קֶשֶׁת
ponã in nubibus. Et in eo.Apparebit arcus in nubi Arcus.
bus.Et in eo.21.Iuuenis ſagittariꝰ.ꝓ quo hebrei legunt. ia
culator arcus.1.Reg.2. Arcus fortium ſuperatus eſt.Eſa.22
Dureqꝫ ligati ſunt.Pro quo hebrei legunt. Ab arcu ligati
ſunt.Poteſt etiam deriuari a dictione קָשָׁה Caſa que ſignifi
cat indurare ſiue durum eſſe.Abach.1. Suſcitans ſuſcitabis
arcum tuum.Et in plurali קְשָׁתוֹת Ceſathoth.p̃s.36. & arcꝰ קְשָׁתוֹת
eorum confringantur.Eſa.5.Et omnes arcus eorum extẽ⸗ arcus.
ti.& in eodem.13.Sagittis paruulos interficient. Pro quo
hebrei legunt.& arcubus paruuli interficientur.

קִתְרֹס Cathros.In lingua chaldaica ſignificat quoddã in קִתְרֹס
ſtrumentum muſicum.pro quo beatus hieronymꝰ
tranſtulit citharam.Dañ.3.In hora qua audieritis vocem
tube & fiſtule & cithare. Cithara

De incipientibus a littera. ר. Res.

רָאָה Raa.videre.intueri.aſpicere.cernere.deſpicere.Geñ. רָאָה
1.& vidit deus ꝙ eſſet bonum. & in eodem.16.Tu de Videre.
us qui vidiſti me.Et in eodem.Profecto hic vidi poſterio⸗
ra videntis me.& in eodem.27.Ecce odor filii mei ſicut o⸗
dor agri.pro quo hebrei legũt. Vide odorẽ filii mei ſicut o
dorẽ agri. Et eſt ſenſus ſicut in littera noſtra.& in eo.29.
Vidit dominus afflictionem meam.Et in eodem.37.vade

© Biblioteca Nacional de España

&vide ſi cuncta proſpera ſint. Exo.3. Et videbo viſionem
hanc magnam.& in eodem. Vidi afflictionem populi mei.
Leuit. 20. Et viderit turpitudinem eius: illaqꝫ conſpexe-
Cōſpicere. rit fratris ignominiā. Nu.23. De ſūmis ſilicibus videbo eū.
Ioſ.5.Et vidit virum cōtra ſe ſtantem.1. Reg.2. Et videbis
emulum tuū in templo.2.Reg.15. Vidētur mihi ſermones
tui boni & recti.4.Reg.14. Veni & videamꝰ nos.i.pugne-
mus inuicem.& in eodem.23.Occiſus in magedo cum vi-
diſſet eum.p̄s.32. Vidit omnes filios hominū.Ps.89.Anni
quibus vidimus mala.Eccl's.12. Et tenebreſcēt vidētes per
foramina.Eſa.17.& oculi eius ad ſanctum iſrael reſpicient.
Reſpicere. & in eodē.66.Et videbimꝰ in letitia veſtra.Hiere.17.Et nō
videbit cum venerit bonū.& in eodem. Et nō timebit cum
venerit eſtus.Pro quo hebrei legunt. Et nō videbit cum ve
nerit eſtus.Poteſt etiam deriuari a dictione יָרֵא Iare.que ſi
gnificat timere ſicut eſt ī littera noſtra.Ezech.16.Et abſtuli
Audire eas ſicut vidiſti.Ponitur etiā pro audire. Geñ.42.Audiens
autem iacob ꝙ alimenta venderentur in egypto. Exo.20.
Cunctus autem populus videbat voces.i.audiebat. Hiere.
2.Videte verbū dñi.i. audite. Significat etiam videre cor-
de aut mēte:vel intelligere:ſiue contemplari aut ſentire. vt
contēplari in aliquibus locis predictis.& Eccl'es.1. Et mens mea contē
plata eſt multa ſapienter.et in eodem. Homo qui diebus &
noctibus ſomnū non capit oculis.Pro quo hebrei legūt.Sō
Sentire num in oculis ſuis non videt.i.nō ſentit. Et in voce paſſiua
Apparere ſignificat apparere.i.videri. Geñ.12. Apparuit autem dñs
abrae.& in eodem. Edificauit ibi altare domino qui appa-
ruit ei.Leuit.16. Quia in nube apparebo ſuper oraculum.
Iudi.19. Nunqꝫ res talis facta eſt in iſrael. ꝓ quo he.le.Nū
q̄ꝫ res talis viſa eſt ſiue apparuit in iſrael.2.Reg.22.Lapſus
eſt ſup pēnas vētorū. Pro quo he.le. Apparuit ſeu viſus eſt
ſuper pēnas ventorū.Iob.33. Et oſſa que tecta fuerāt nuda
buntur.Pro quo.he.le.Nudabūtur oſſa eiꝰ:q̄ nō videbātur
ſiue que nō apparebant.p̄s. 17. Et apparuerūt fontes aqua
rum.Canti.2.Flores apparuerunt in terra noſtra. & quādo
eſt verbum tertie coniugationis tunc ponitur pro oſtende-
re vel mōſtrare.i.facere videri.Geñ.12.In terram quā mon
monſtrare ſtrauero tibi. Leuit.13. Oſtendetur ſacerdoti. Nu.8. Iuxta
oſtendere. exēplar quod oſtendit dñs moyſi.Deut.34.Oſtēdit ei dñs
omnē terram.& in eodem. Vidiſti eam oculis tuis.Pro quo
hebrei legūt. Videre te feci eam oculis tuis.i.oſtendi eam ti
bi.4.Reg.11.Et oſtēdit eis filiū regis. Eſa.30. Et terrorem
brachii ſui oſtendet.Mich.7.Oſtēdam ei mirabilia.Nū.3.
Et oſtendam in gentibus nuditatē tuā.Significat etiā predi
negligere. cta dictio deſpicere vel negligere.Geñ.42. Quare negligi
Inſpicere. tis.p̄s.21.Ipſi vero cōſiderauerūt & inſpexerūt me.i.deſpe
Deſpicere. xerunt me.p̄s.53. Et ſuper inimicos meos deſpexit oculus
meꝰ.p̄s.111.Donec deſpiciat inimicos ſuos.Ps.117. Et ego
deſpiciā inimicos meos. Ezech.28. Ante faciē regū dedi
Cernere. te vt cernerent te.Pro quo hebrei legunt. vt deſpicerent te.
Mich.7.Oculi mei videbunt in eam.i.deſpicient eam. Vn
Cōſiderare de Canticorum.1. Vbi dicitur.Nolite me conſiderare ꝙ fu-
ſca ſim:poteſt etiā legi. Nolite me deſpicere ꝙ fuſca ſim.Et ī
רְאוּת de ראוּת Reuth.ſiue מַרְאֶה Mare.i.viſio.aut viſus.Geñ.2.
מַרְאֶה Produxit dñs deus de humo omne lignū pulchrum viſu.
Viſus. Exo.3. Videbo viſionem hanc magnam.Nu.12.In viſione
Viſio. apparebo ei.2.Paralipo.26. In diebꝰ zacharie intelligētis
& videntis deum. pro quo hebrei legunt. Intelligentis in
viſione dei.Iob.40.Et videntibus cunctis precipitabitur.
Pro quo hebrei legūt. Vtiqꝫ ad viſionem ſuam proiicietur
ſiue precipitabitur. Sed beatus hieronymus tranſtulit ſen-
ſum.Eccl's.5.Quid proderit poſſeſſori:niſi quod cernit di
uitias oculis ſuis.Pro quo hebrei legūt. Quid proderit poſ

ſeſſori:niſi viſio oculorū ſuorum. Et in plurali מַרְאוֹת Ma מַרְאוֹת
roth. Geñ.46. Audiuit eum per viſionē noctis vocantem
ſe. Quod in hebreo legitur in plurali. ſcilicet per viſiones
noctis.Ezech.40.Et adduxit me illuc in viſionibus dei.Et Viſiones
inde רֳאִי Rói.i.viſus. ſeu viſio aut aſpectus.1. Reg.16. Et רֳאִי
pulcher aſpectu decoraqꝫ facie. Iob.17. Nec aſpiciet me vi- Aſpectus
ſus hominis.& in eodem.33.Conſumpta eſt caro eius a ſup viſus
pliciis.pro quo hebrei legunt. A viſione:ſiue a viſu.Poteſt
etiam legi a feditate vel turpitudine:vt infra dicetur. Et in
de רֹאֶה Roe.i.videns. Eſa.28.Neſcierunt videntē.Ponitur רֹאֶה
etiam pro propheta.1.Reg.9. Qui enim propheta dicitur Videns
hodie:vocabatur olim vidēs.& inde illud quod videtur per
tinere alicui dicitur רָאוּי Raui.Eſter.2. & ſeptem puellas
ſpecioſiſſimas de domo regis.Pro quo hebrei legunt.& ſe- רָאוּי
ptem puellas pertinentes de domo regis.Et inde מַרְאָה Ma Pertinēs.
ra.ſiue רְאִי Réi.ideſt ſpeculum.Exo.38.De ſpeculis mu- מַרְאָה
lierum.Iob.37.Qui ſolidiſſimi quaſi ere fuſi ſunt.pro quo Speculū
hebrei legūt. Fortiſſimi quaſi ſpeculū fuſile.ſcilicet ex ere.
Item רֳאִי Rói.i.feditas ſiue obſcenum vel turpe. Nañ.3.Et רֳאִי
ponam te in exemplū.pro quo hebrei legunt.Et ponam te Exēplum.
in turpitudinem vel feditatem. Et inde מֹרְאָה Mora.i.feda מֹרְאָה
vel turpis.Beatus hiero.tranſtulit prouocatricem.Soph.3. Puocatrix
Ve prouocatrix & redempta. Item רָאָה Raa.nomē auis im רָאָה
munde.Pro quo heatus hieronymus tranſtulit ixon.Deut.
14.Ixon & vulturē & miluū. Et dicunt hebrei ꝙ ſignificat Ixon.
auem acutiſſimi viſus:a primo ſignificato deriuatum.

רְאֵם Reem.rhinoceros:ſeu vnicornꝰ.Nu.24. Cuius for רְאֵם
titudo ſimilis eſt rhinocerotis.Deut.33.Cornua rhi- rhinoceroſ
nocerotis cornua eius.& aliquādo ſcribitur cum iod in me-
dio dictionis loco aleph & dicitur רֵים rem.Iob.39. Nun-
quid volet rhinoceros ſeruire tibi.& in eodem. Nūquid al- רֵים
ligabis rhinocerotem ad arandum loro tuo. Et in plurali rhinoceroſ
רְאֵמִים Reemim.ſiue רֵימִים remim.p̄s.21.Et a cornibꝰ vni- רְאֵמִים
corniū humilitatem meā.p̄s.28.Et dilectus quēadmodum vnicornes.
filius vnicornium.

רֹאשׁ Ros.caput.princeps: ſeu dux.principium.initium.
cacumē.vertex. Sūmitas cuiuſcūqꝫ rei Fel. ſeu vene רֹאשׁ
num.aut paupertas.Geñ.3. Ipſa conteret caput tuum.& in
eodem.40.Auferet pharao caput tuum.& in eodem.47. Caput
Conuerſus & lectuli caput.Exo.29.Et pones thiaram in ca
pite eius. Nume.6.Polluetur caput conſecrationis eius.Ioſ.
2.Sanguis ipſius erit in capite eius.3.Reg.20. Et funiculos
in capite noſtro.4.Reg.4.Caput meū doleo.p̄s.7.Cōuer
tetur dolor eius in caput eius. Canti.7. Caput tuum vt car-
melus.Eſa.15. In cunctis capitibus eorum caluitiū. Quod
in hebreo legitur ſingulariter.ſ. in omni capite eorum cal-
uitium. Ezech.9. Viam eorū ſuper caput eorum reddam.
Et in lingua chaldaica dicitur רֵישׁ res.ſiue רֵישָׁא reſa.Dañ. רֵישׁ
2.Caput de auro optimo.& in eodem.Tu ergo es caput au- Caput.
reū.Et in plurali רָאשִׁים raſim.Geñ.2. Qui inde diuiditur רָאשִׁים
in quattuor capita. Leuit.20. Capita veſtra nolite nudare. Capita.
p̄s.73.Tu confregiſti capita draconū.Dicitur etiam רָאשׁוֹת רָאשׁוֹת
raſoth in plurali : ſecundum terminationē pluralem femi-
ninorum. & tunc ſignificat locum in quo caput reclinatur.
Geñ.28.Tulit de lapidibus qui iacebant:& ſupponens capi Caput
ti ſuo.& in eodem.Tulit lapidem quem ſuppoſuerat capiti
1.Reg.26.Haſtam fixam in terra ad caput eiꝰ.& in eodem.
Et tolle haſtam que eſt ad caput eius. Hiere.13. Quoniam
deſcendit de capite veſtro corona glorie veſtre. Significat
etiam predicta dictio רֹאשׁ ros. principem ſeu principa- רֹאשׁ
lem:aut ducem:tam in ſingulari q̄ꝫ in plurali. Exo.30. Sū-
me tibi aromata prime myrrhe.i.principalis. Nu.13. Mit- Pūcipalis.
tens principes viros.Deut.29. Principes veſtri & tribus ac principes.
Primus

BB

© Biblioteca Nacional de España

Primus. maiores natu. Canti.4. Cum omnibus primis vnguentis
ideſt pricipalibꝰ. Mich.3. Audite principes domus iacob.
Primariū Zach.4. Et adducet lapidem primarium.i.pricipalem. Si-
gnificat etiam principium ſiue initium: aut exordium. Ps.
Pricipiuꝫ Exordium 118. Principium verborum tuorum veritas. Ezech.40. In
exordio anni decima menſis. Item ſignificat cacumen: ſeu
Cacumen. Vertex. verticem: aut ſummitatem. Gen̄.28. Et cacumen eius tan-
gens celum. Exo.24. Quaſi ignis ardens ſuper verticem
montis. 2.Reg.15. Cūqꝫ aſcenderet Dauid ſummitatē mon
tis. Ponitur etiam pro ſūma. Exo.30. Quando tuleris ſū-
Sūma. mā filiorum iſrael. Leuit.6. Reddet omnia que per fraudē
voluit obtinere. Pro quo hebrei legunt. Reddet ea in ſum-
ma. ideſt reddet ſūmā omniū predictorū. Dan̄.7. Breui ſer
mone comprehendit ſūmatimqꝫ perſtringens ait. Et inde
רֵאשִׁית רֵאשִׁית reſith.i.principium ſiue initium. Gen̄.1. In princi-
Pricipiuꝫ pio creauit deus celum & terram. & in eodem.10. Fuit autē
principium regni eius babylon. Nu.24. Principium gen-
tium amalech. Deut.11. A principio anni vſqꝫ ad finē eius.
Initium p̄s.101. Initium ſapientie timor dn̄i. Eccl̄s.7. Melior eſt fi-
nis orationis ꝙ principium. Ponitur etiam pro principali
Optimuꝫ. vel optimo. Amos.6. Et optimo vnguento delibuti. Et in-
רִאשׁוֹן Primus. de רִאשׁוֹן riſon.i.primus. Exo.12. In die primo nō erit fer-
mentum in domibus veſtris. Iob.15. Nunquid primus ho-
mo tu natus es. Ezech.45. In primo menſe vna menſis. &
Priſtinuꝫ aliquādo ſcribitur cum iod in medio loco a'leph. Iob.8. In
רִאשׁוֹנִים terroga enim generationem priſtinam. Et in plu. רִאשׁוֹנִים
Primi. Riſonim. Nu.6. Ita tamē vt dies priores irriti fiant. & in ge
רִאשׁוֹנָה nere feminino רִאשׁוֹנָה riſona. ſiue רִאשׁוֹנִית riſonith. Hie-
re.25. Ipſe eſt annus primus Nabuchodonoſor regis baby
lonis. & in hebreo eſt generis feminini. Zach.6. In quadri
Prima. gua prima equi ruffi. Accipitur etiam aduerbialiter.i.pri-
mū ſeu primo. Nu.2. Primi egredietur. Pro quo hebrei le-
Primum. gunt. Primū proficiſcantur. Eſter.1. Et primi poſt eum reſi
רִאשׁוֹנִיּוֹת dere ſoliti erant. Et in plurali רִאשׁוֹנִיּוֹת riſonioth. Eſa.43
Priora. Ne memineritis priorū. Item רֹאשׁ ros.i.fel ſeu venenum.
vt Deut.29. Germinans fel & amaritudinem. & in eodem.
רֹאשׁ 32. Vua corū vua fellis. & in eodem. Venenū aſpidum inſa
Fel. Venenum. tiabile. p̄s.68. Dederunt in eſcam meam fel. Thren̄.3. Et cir
cundedit me felle & labore. Significat etiam pauperem vel
paupertatem. De quo vide infra in dictione רוֹשׁ ros cum
vau in medio dictionis.

רַב רַב Rab. multus: ſeu magnus: aut multū: vel plurimū. De
quo vide in dictione ſequenti.

רָבַב רָבַב Rabab. multiplicare. augere. cereſcere. Gen̄.1. Creſci
te & multiplicamini. & in eo.6. Cūqꝫ cepiſſent homi
Mltiplicaf. Creſcere nes multiplicari ſuper terram. & in eodem.17. Et multipli-
cabo te vehemēter nimis. Exo.23. Et creſcant contra te be-
ſtie agri. p̄s.3. Dn̄e quid multiplicati ſunt qui tribulāt me.
p̄s.17. Et fulgura multiplicauit. Ps.68. Multiplicati ſunt ſu
per capillos capitis mei. Eſa.54. Et multitudinem pacis fi
liis tuis. Pro quo he.le. & multiplicabitur pax filiorum tuo
rum. Vide etiam de hoc infra iu dictione רַבָּה raba. Et inde
רַב רַב Rab. ſiue רוֹב rob.i.multus: ſeu multitudo: ſiue magnus
Multus. aut princeps. Iudi.17. Adhuc populus multus eſt. Eſter.10.
Et acceptabilis plebi fratrū ſuorū. Pro quo hebrei legunt.
Mltitudo. Princeps Multum. & acceptabilis multitudini fratrū ſuorū. & ī eo.1. Preponēs
menſis ſingulis de principibus ſuis. Iob.11. Nunquid qui
multum loquitur non audiet. & in eodem.23. Nolo multa
fortitudine contendat mecū. & in eodem.33. Et omnia oſſa
eius marceſcere facit.i. plurima oſſa eius. & in eodē.36. Nec
multitudo donorum inclinet te. Ps.47. Ciuitas regis ma-
magnus. gni. Prouer.11. Salus autē vbi multa conſilia. Quod in he-
breo legitur ſingulariter. & in eodē.13. Multi cibi in nouali
bus patrum. Pro quo hebrei legūt. Multitudo cibi ſeu mul
tus cibus. & in eodem.14. Vbi autem apparent plurime ſe Plurimū.
getes.i. multitudo ſegetum. & in eodē.20. Multi homines
miſericordes vocantur. Pro quo hebrei legunt. multitudo
hominū. & in eodē. Eſt aurū & multitudo gēmarū. Eccl̄s.5.
Eo quod in multa ſapientia multus ſit labor. & in eodem.5
Vbi ſunt multa ſomnia: plurime ſunt vanitates. Pro quo he
brei legunt. Quoniā in multitudine ſomniorū & vanitatū.
Eſa.19. Et mittet eis ſaluatorē & propugnatorē. Pro quo
hebrei legūt. Saluatorē & magnū. Poteſt etiā deriuari a di-
ctione רוֹב rob. que ſignificat pugnare vel obiurgari. vt in-
fra dicetur. & in eodē.42. Et poſt multos dies viſitabuntur
ideſt poſt multitudinē dierum. Et in genere feminino רַבָּה
Raba. ſiue רַבַּת rabath.i. multa ſiue magna aut multiplicata רַבָּה
1.Reg.2. Et que multos habebat filios infirmata eſt. Gen̄.7
Rupti ſunt omnes fontes abyſſi magne. 2. Paralipo.3. Eo magna.
quod multa turba ſanctificata non eſſet. p̄s.77. Et adaqua- multa.
uit eos velut in abyſſo multa. Ps.88. Deus qui glorificatur
in eccleſia ſanctorū magnus & terribilis. Pro quo hebrei le
gunt. Deus roboratus iu ſecreto ſanctorū magno. & in he-
breo eſt generis feminini. p̄s.109. Cōquaſſauit capita ī ter
ra multorū. Pro quo beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. tran-
ſtulit. Percuſſit caput in terra multa. Ponitur etiam רַבָּה Ra רַבָּה
ba ſiue רַבַּת rabath aduerbialiter.i. multū aut ſepe. Ps.61.
Non mouebor amplius. p̄s.119. Multum incola fuit anima Amplius.
mea. p̄s.122. Multū repleta eſt aīa nr̄a. Ps.128. Sepe expu- Multum. Sepe.
gnauerunt me a iuuentute mea. Et in plurali רַבִּים rabim. רַבִּים
ſiue רַבּוֹת raboth. Ps.3. Multi inſurgunt aduerſum me. Ps. multi.
33. Multe tribulationes iuſtorum. Prouer.29. Multi requi- רַבּוֹת
runt faciem principis. Ponitur etiā pro maiori vel lōgeuo. multe.
Gen̄.27. Maior ſeruiet minori. Iob.32. Non ſunt longeui
ſapientes. & in lingua chaldaica dicitur רַבְרְבָן Rabreban.i. maior. Longeui.
magna ſiue magni aut principes. Dan̄.2. Et numera multa רַבְרְבָן
& magna dedit ei. & in eodē.4. Et optimates mei & magi-
ſtratus me requiſierunt. Et inde רְבָבָה rebaba. ſiue רִבּוֹ ribo. magna. optimates
i. multiplicatio: ſiue multiplicata. Ezech.16. Multiplicatam רְבָבָה
quaſi germē agri dedi te. & cōmuniter ponitur ꝓ decē mil multiplica
libus. Deut.32. Et duo fugarēt decem millia. Iudi.20. Decē ta.
viri eligantur ex centum ex omnibus tribubus iſrael: & cē decē millia
tum de mille: & mille de decē millibus. Ps.90. Et decē mil-
lia a dextris tuis. Dicitur etiā רִבּוֹא Ribo cum vau & aleph ī
fine. Nee.7. Omnis multitudo quaſi vir vnus quadragin- רִבּוֹא
ta duo millia. pro quo he.le. Om̄is multitudo quaſi vir vnꝰ
quatter decem millia & duo millia. & in eodē. Et quod de- decē millia
dit reliquus populus auri dragmas viginti millia. Pro quo
he.le. Bis decē millia: ſcribitur etiam ſine aleph. 1. Paralipo.
29. Et ſolidos decē millia. & in eodē. Et eris talenta decē &
octo millia. Ione.4. In qua ſunt pluſꝙ centū millia homi-
nū. Pro quo. he.le. In qua ſūt pluſꝙ duodecies decē millia
hominū. Dan̄.7. & decies centena millia aſſiſtebant ei. Pro
quo hebrei legunt. Decies mille decē millia corā eo aſſiſte-
bant. & eſt ſenſus ſicut in littera nr̄a. Et in plurali רְבָבוֹת Re רְבָבוֹת
baboth. ſiue רִבּוֹת riboth. aut רִבְּאוֹת ribooth. Nu.10. Reuer- רִבּוֹת
tere dn̄e ad multitudinē filiorū iſrael. vbi pro multitudine רִבְּאוֹת
ponitur רְבָבוֹת rebaboth. Deut.33. Et cum eo ſanctorū mil- Mltitudo.
lia. 1.Reg.18. Percuſſit ſaul mille & dauid decē millia. ꝓ quo millia.
hebrei legunt. Percuſſit ſaul in millibus ſuis: & dauid in de
cem millibus ſuis. ideſt in pluries decem millibus. Eſd.2.
Dederunt in expenſas operis auri ſolidos quadraginta mil
lia & mille. Pro quo hebrei legunt. Auri ſolidos ſepties de-
cem millia & mille. Nee.7. Dederunt in theſaurū operis au רִבֹּתַיִם
ri dragmas viginti millia. Et in numero duali רִבֹּתַיִם Ribo
thaim.i. bis decem millia. p̄s.67. Currus dei decem millia decē millia

© Biblioteca Nacional de España

Bis decem millia. / Innumerabiles. / מַרְבַּבּוֹת Abũdãtes / רְבִיבִים Stille. / רַב Multiplex / רַבֵּי multiplices / רַב Sufficere. Multum. / Iurgari. / רֹבֶה ſagittari⁹. / רַבִּים / iaculatores / רַבִּים Lancee.

Pro quo hebrei legunt. Currus dei bis decem millia. Et dicunt aliqui hebrei ꝙ in predicto loco & in aliquibus predictis ponitur numerus determinat⁹ pro indeterminato. Vnde beatus hiero. in pſal. iuxta he. ve. tranſtulit. Currus dei innumerabiles. Et inde מַרְבַּבּוֹת Merubaboth. i. multiplicate ſiue abundantes. ps.43. Oues eorum fetoſe abundantes in gregibus ſuis. Et inde רְבִיבִים rebibim. i. gutte vel ſtille pluuie: propter earum multiplicationem. Deut.32. Et quaſi ſtille ſuper gramina. ps.71. Et ſicut ſtillicidia ſtillantia ſuper terram. Mich.5. Et quaſi ſtille ſuper herbam. & inde רַב Rab. i. multiplex. Iob.5. Et ſcies quoniã multiplex erit ſemen tuũ. Et in plurali רַבֵּי rube. Oſee.8. Scribam ei multiplices leges meas. Significat etiam רַב Rab ſatis vel ſufficit. Exo.9. Orate dñõ vt deſinant tonitrua & grando. Pro quo hebrei legunt. Et ſufficiat iã eſſe tonitrua. Nu.16. Sufficiat vobis quia omnis multitudo ſanctorũ eſt. & in eodẽ. Multum erigimini filii leui. 1. Paralipo.21. Sufficit: iã ceſſet manus tua. Significat etiam predicta dictio רָבַב Rabab. iurgari vel obiurgari. Geñ.49. Exaſperauerunt eum & iurgati ſunt. & aliqui hebrei dicũt ꝙ ſignificat iaculari. i. iaculo vel ſagitta pcutere. Et inde רֹבֶה robe. i. iaculator vel ſagittarius Geñ.21. Factuſq; eſt iuuenis ſagittarius. Et in plurali רַבִּים Rabim. Hiere.50. Annunciate in babylone plurimis omnibus qui tendunt arcum. Pro quo hebrei legunt. Audire facite in babylõe iaculatores ſiue ſagittarios omnibus qui tendunt arcus. Poteſt etiam ſignificare plurimos ſicut eſt in littera noſtra: Ponitur etiam רַבִּים rabim. pro iaculis vel lanceis. Iob.16. Circũdedit me lanceis ſuis. vide etiam de hoc infra in dictione רוֹב rob.

רָבִד Torques. / מַרְבַדִּים / Funes. / רָבַד / Ornare.

רָבַד Rebid. torques. vel ornamẽtũ quod ſuſpẽditur in collo. Geñ.41. & collo torquẽ aureũ circũpoſuit. Ezech.16. Et torquẽ circa collũ tuũ. Et inde מַרְבַדִּים Marbadim. i. ornamẽta q̃dã quibus lectulus ornatur: ſiue tapetia. Pro q̃ beatus hiero. tranſtulit funes. Prouer.7. Intexui funibus lectulum meũ. Et inde verbũ רָבַד Rabad. quod ſignificat talibus ornamẽtis ornare vl' ſternere lectũ. vt in pdicto loco. Pro quo he.le. Ornamẽtis ſiue tapetibus ornaui vel ſtruai lectulũ meũ. Vbi ponitur nomẽ & verbũ ab eo deriuatũ.

רָבָה multiplicar

רָבָה Raba. multiplicare. augere. creſcere. enutrire. Geñ.3. Multiplicabo erũnas tuas. & in eodẽ.22. Et multiplicabo ſemen tuũ ſicut ſtellas celi. & in eodem.35. Creſce & multiplicare. Exo.1. Ne forte multiplicetur. & in eodem. Tanto magis multiplicabantur & creſcebant. Et in eodem. Vt multa ſigna fiant in terra egypti. Leuit.11. Et multos habens pedes. Pro quo he.le. Et multiplicans pedes. Deut.8. Vt poſſitis viuere & multiplicemini. & in eodem.14. Cum autẽ longior fuerit via. Pro quo he.le. Cum multa vel multiplicata fuerit tibi via. & in eodẽ.17. Non habebit vxores plurimas. pro quo hebrei legunt. Et non multiplicabit ſibi vxores. & in eodẽ.30. Et viues atq; multiplicaberis. Iudi.9 Cõgrega exercitus multitudinẽ: & veni. pro quo hebrei legunt. Multiplica exercitum tuũ: & veni. 2. Reg.14. Vt non multiplicentur proximi ſanguinis ad vlciſcendum. 2. Paralipo.33. Et multo maiora dereliquit. pro quo hebrei legũt. Et multiplicauit delicta. ps.15. Multiplicate ſunt infirmitates eorum. Ps.138. Et ſup arenã multiplicabuntur. Prouer.29. In multiplicatione impiorum multiplicantur ſcelera. Eccl's.5. Vbi multe opes ſũt: multi & qui comedũt eas. Eſa.9. Multiplicaſti gentem. & in eodẽ. Multiplicabitur eius imperium. Ezech.21. Et multiplicat ruinas. Threñ.2. E repleuit in filia iuda humiliatum & humiliatam. i. multiplicauit. Ezech.24. Cõgere oſſa que igne ſuccendã. Pro quo he.le. Multiplica ligna. vide etiã de hoc ſupra in dictione רָבַב Rabab. Et inde הֶרֶב Hereb ſiue הַרְבֵּה Harbe: aut הַרְבּוֹת Harboth vl' מַרְבֶּה Marbe. i. multitudo: ſiue multiplicatio. Iudi.20. Vt aſcendente in altum fumo captam vrbem demõſtraret. Pro quo he.le. Vt multiplicatio vel multitudo fumi in altũ aſcenderet. ps.50. Amplius laua me ab iniquitate mea i. multum laua me. ps.129. Et copioſa apud eum redẽptio. i. multa. Eccl's.1. Et mens mea contemplata eſt multa ſapiẽter. Eſa.30. Ignis & ligna multa. & in eodẽ.33. Tunc diuidẽtur ſpolia predarũ multarũ. Ezech.16. Que eſt capaciſſima ebrietatis. i. multũ capax. Amos.4. Percuſſi vos vento vrẽte & aurigine multitudinẽ hortorũ vrorũ. Signãt ẽt pdicta dictio enutrire vel educare. Threñ.2. Quos educaui & enutriui Eze.19. & enutriuit catulos ſuos. & inde תַּרְבּוּת tharbuth. ſiue מַרְבִּית Marbith. i. icremẽtũ vl' multiplicatio. Nu.22. Incrementa & alumni hominũ peccatorũ. 1. Reg.2. Et pars magna domus tue morientur cum ad virilẽ etatẽ peruenerint. Significat etiã מַרְבִּית Marbith ſiue תַּרְבִּית Tharbith fenus vel ſuperabundantiã aut vſurã. Leuit.25. Et frugum ſuperabundantiã non exiges. Ezech.18. Ad vſurã nõ cõmodauerit: & ampli⁹ nõ acceperit. Itẽ רֹבֶה Robe. i. iaculator vel ſagittarius. Geñ21. Factuſq; eſt iuuenis ſagittarius. Pro quo he.le. Et fuit iaculator vel ſagittarius. De quo vide ſupra in dictione רָבַב rabab. & a predicta dictione dicũt aliqui hebrei ꝙ deriuatur אַרְבֶּה Arbe. i. locuſta. Exo.10. Ecce ego inducam cras locuſtam in fines tuos.

הֶרֶב / הַרְבֵּה / הַרְבּוֹת / מַרְבֶּה / multiplicatio. / Amplius. / Copioſa. / Multa. / Enutrire. / תַּרְבּוּת / מַרְבִּית / incremẽtũ / תַּרְבִּית / Magna pars. / ſupabũdãtia. / Vſura. / רֹבֶה / ſagittarius / אַרְבֶּה / Locuſta.

רָבַךְ / Frigere. / Torrere.

רָבַךְ Rabach. frigere. torrere. Leuit.6. Que in ſartagine oleo conſperſa frigetur. 1. Paralipo.23. Et ad lagana & ſartaginem & ad torrendum.

רָבַע / Quadrum / qdrãgulũ / רְבִיעִית / qdrãglatũ / מְרֻבָּעָה / Quadruſ / qdriſariã / רֶבַע / qrta pars.

רָבַע Rabua. quadrũ vel quadratũ aut quadrãgulũ. cõmiſceri. Exo.27. Quiq; cubitos in lõgitudine & totidẽ in latitudine. i. quadrũ. & in eodẽ.28. Quadrangulũ erit & duplex. Ezech.43. Quadrãgulatũ equis laterib⁹. & aliquãdo ſcribitur cũ iod & thau in fine & dicitur רְבִיעִית rebiith. 3. Reg.6. Poſtes de lignis oliuarum quadrãgulatos. Ezech.48. Omnes primitie viginti quinq; millia in quadrũ ſeparabuntur. Scribitur etiam cum mẽ in principio & dr̃ מְרֻבָּעָה Merubaa ſiue מְרֻבַּעַת Merubáath. i. quadratum vel quadrata. Ezech.40. Longitudine centum cubitorũ: & latitudine centum cubitorũ per quadrũ. & in eodẽ.45. Et erit ex omni parte ſanctificatum quingentos per quingentos quadrifariam. Et inde רֶבַע rébaa ſiue רְבִיעִית rebiith. i. quarta pars Leuit.23. Quarta pars hin. Nee.9. Et legerunt in volumine legis dñi dei quatter in die: & quatter in nocte cõfitebãtur. Pro quo he.le. Et legerũt in volumine legis dñi dei qrta parte diei: & quarta parte confitebantur vel laudabant. Ponitur etiã רֹבַע Rébaa pro latere. Ezech.43. Quadrangulatum equis lateribus. i. per quattuor partes equales. Et inde אַרְבָּעָה Arbaa. i. quattuor. Geñ.2. Qui inde diuiditur in quattuor capita. 4. Reg.7. Quattuor ergo viri erant leproſi iuxta introitum porte. Prouer.30. Quattuor ſunt minima terre. Et ĩ genere feminino אַרְבַּע Arbaa ſine he in fine Exo.22. Et quattuor oues pro vna oue. Eſa.11. A quattuor plagis terre. Et aliquando ſcribitur cum thau in fine & dicitur אַרְבַּעַת Arbaath. Ezech.46. In quattuor angulos atrii atriola diſpoſita. & in eodẽ. Menſure vnius quattuor erãt. Et inde אַרְבַּעְתָּיִם Arbathaim. ideſt quadruplum. 2. Reg.12. Et ouem reddet in quadruplum. Et inde רְבִיעִי Rebii. i. quartus. Geñ.1. Et factum eſt veſpere & mane dies quartus. & in eodẽ.2. Fluuius quartus ipſe eſt euphrates. & in eodẽ.15. Generatione autem quarta reuertentur huc. Et in chaldeo dicitur רְבִיעָיָא Rebiaia. Dañ.2. Et regnum quartum erit velut ferrum. Et in plurali רְבִיעִים Rebiim. Exo.4. In tertiam & quartam generationem. Pro quo hebrei le-

רֹבַע / Later. / אַרְבָּעָה / Quattuor / אַרְבַּע / Quattuor / אַרְבַּעַת / Quattuor / אַרְבַּעְתָּיִם / qdruplũ / רְבִיעִי / Quartus. / רְבִיעָיָא / Quartus. / רְבִיעִים / Quarti.

© Biblioteca Nacional de España

רְבִיעִית Quarta. רָבַע Cōmiſceri Coire. Succūbeſ רֹבַע Stirps. רֶבַע Accubatio

gunt. In tertios & in quartos.i.natos in tertia & in quarta generatione. 4. Reg.10. filii tui vſq; ad quartā generationē ſedebunt ſuper thronum iſrael. pro quo hebrei legunt. filii quarti ſedebunt tibi ſuper thronum iſrael. & in genere feminino רְבִיעִית rebiith. ideſt quarta ſiue quarta pars. Leuit. 19. Anno autem quarto omnis fructus eorū ſanctificabitur Et in hebreo eſt generis feminini. Item רָבַע rabaa. i. commiſceri.ſ. in actu generationis: vel coire: aut ſuccūbere. Leuit. 18. Mulier non ſuccumbet iumento nec miſcebitur ei. & in eodem. 19. Iumenta tua non facias coire cum alterius generis animantibus. & in eodem. 20. Mulier ſi ſuccubuerit iumento. & inde רֹבַע róbaa. ideſt generatio: vel ſtirps. Nu. 23. Et noſſe numerū ſtirpis iſrael. hebrei tamen in predicto loco iuxta primā ſignificationē legunt. & noſſe quartam partem iſrael. i. numerum quarte partis. Et inde רֶבַע rébaa. ideſt accubatio. Ps. 138. Semitam meam & funiculū meum inueſtigaſti. Pro quo beatus hiero. in pſalterio iuxta he. ve. tranſtulit. Semitam meam & accubationem meā. euentilaſti.

רָבַץ Accubare. Cōcidere Incubare. requiſcere Cubare. Sternere. רֶבֶץ Cubile. מִרְבַּץ Cubile.

רָבַץ Rabas. cubare. accubare. requieſcere. ſternere. Geñ. 49. Requieſcens accubuiſti vt leo. Et in eodem. Accubans inter terminos. Nu. 22. Concidit ſub pedibus ſedētis. Pro quo he. le. Et concidit ſub Balaam. Deut. 22. Et matrem pullis vel ouis deſup incubātē. & in eo. 29. Et ſedeant ſuper eum oīa maledicta que ſcripta ſunt in volumine legis. pro quo he. le. & cubabūt ſuper eū. Iob. 11. Requieſces & non erit qui te terreat. Canti. 1. Vbi cubes: vbi paſcas in meridie. p̄s. 22. In loco paſcue ibi me collocabit. ideſt cubare me faciet. Eſa. 11. Et pardus cum hedo accubabit. & in eo. 13. Nec paſtores requieſcent ibi: ſed requieſcent ibi beſtie. & i eodem. 27. Ibi paſcetur vitulus & ibi accubabit. Hiere. 33. Habitaculum paſtorum & accubantium gregū. Soph. 3. Et accubabunt: & non erit qui exterreat. Ponitur etiā pro ſternere. Eſa. 54. Ecce ego ſternam per ordinem lapides tuos. & inde רֶבֶץ Rebes. i. cubile: ſeu accubatio. vbi accubāt & requieſcunt. Prouer. 4. Nec vaſtes requiē eius. i. cubile eius: vbi requieſcit. Eſa. 65. Et vallis achor in cubile armentorum. Scribitur etiam cum mem in principio & dicitur מִרְבַּץ Mirbas. Ezech. 25. Et filios amō in cubile pecorum Soph. 2. Quomodo facta eſt in deſertum cubile beſtie.

רָבַק מַרְבֵּק Saginatū Paſcualis Armentū

רָבַק Rabac. Impingare: vel ſaginare. & ſolum inuenitur מַרְבֵּק Marbec ab eo deriuatum: quod ſignificat ſaginatum ſeu impinguatum: vel locus vbi animalia impigantur. Hiere. 46. Quaſi vituli ſaginati vniuerſi ſunt. In aliis vero locis beatus hiero. trāſtulit paſcualē ſeu armentum. 1. Reg. 28. Mulier autem illa habebat vitulum paſcualē. ideſt Vitulū ſaginatū. Amos. 6. Et vitulos de medio armenti. Malach. 2. Et ſalietis quaſi vitulus de armento.

רָגַז Contremiſcere. Inquietaſ Concutere Cōmouere Moueri Iraſci. Furēre. רְגַז Furor. Pauere. Cōtriſtari. Cōturbari Turbari. רֹגֶז Tumultus commotio Cōcuſſio. Feſtinatio

רָגַז Ragaz. Commoueri. vel inquietari. Tremere. vel contremiſcere. Iraſci. conturbari: vel contriſtari. Deut. 2. Vt audito nomine tuo paueant: & in morē parturientiū cōtremiſcant. 1. Reg. 7. Et non turbabitur amplius. Pro quo he. le. Non cōmouebitur vel nō inquietabitur amplius. Et in eodē. 28. Quare inquietaſti me vt ſuſcitarer. i. cōmouiſti me. 2. Reg. 22. Fundamenta montium cōcuſſa ſunt. Pro quo he. le. Et fundamenta celorum cōmota ſunt vel contremuerunt. Iob. 9. Qui cōmouet terram de loco ſuo. p̄s. 17. Et fūdamēta mōtiū cōmota ſunt. & btūs hiero. in pſ. iuxta he. ve. tranſtulit. Fundamēta montiū cōcuſſa ſunt. Prouer. 30. Per tria mouetur terra. Hiere. 50. Et commoueat habitatores babylonis. Abach. 3. Et ſubter me ſcateat. Pro quo he. le. ſubter me cōtremiſcat ſiue cōmoueatur. Sigñat ēt iraſci. Geñ. 45. Ne iraſcamini i via. Exo. 15. Audierūt populi & irati ſunt. Eſd. 5. Poſtq̄ autem ad iracūdiam prouocauerūt patres nr̄i. Ps. 4. Iraſcimini & nolite peccare. poteſt ēt legi. cōtremiſcite. Prouer. 29. ſiue iraſcatur ſiue rideat. Eſa. 37. Et inſaniā tuā cōtra me. pro quo he. le. & q̄ iraſcaris aduerſū me. & in eodem. Cū fureres aduerſum me. i. iraſceris Ezech. 16. Et prouocaſti me in oībus his. ſ. ad iracūdiā. & inde רְגַז Regaz. quod in lingua chaldaica ſignificat irā vel furorē. Dañ. 3. tūc nabuchodonoſor in furore & ira. ſigñat ēt pauere. aut contriſtari vel conturbari. Deut. 28. Dabit tibi dn̄s cor pauidū. 2. Regū. 28. Contriſtatus itaq; rex. Ioel. 1. Conturbētur omnes habitatores terre. Mich. 7. Perturbabuntur de edibus ſuis. Abach. 3. Turbabuntur pelles terre madian. & in eodem. Audiui & conturbatus eſt vēter me⁹. Et inde רֹגֶז rógez. i. cōmotio: vel conturbatio: aut tremor: vel cōcuſſio. Iob. 3. Ibi impii ceſſauerunt a tumultu. ideſt a cōmotiōe. Eſa. 14. Cū requiē dederit tibi dn̄s a labore tuo & a cōcuſſione tua. Scribitur etiam cum he in fine. Ezech. 12. Et aquam tuam in feſtinatione & in merore bibes. vbi ponitur pro feſtinatione.

רָגַל Explorare Accuſare. רֶגֶל Pes רַגְלַיִם Pedes מַרְגְּלוֹת Pedes. רַגְלַיָּא רַגְלִים Pedites. Comitat⁹. Veſtigia.

רָגַל Ragal. explorare. contemplari. accuſare. ſuſurrare. detrahere. diffamare. Geñ. 42. Exploratores eſtis vos. Et in eo. Nec quicq̄ famuli tui machinātur mali. pro quo hebrei legunt. Non ſunt ſerui tui exploratores. Nu. 21. Miſit itaq; moyſes vt explorarent iazer. Deut. 1. & cōſiderata terra. Pro quo he. le. Explorauerunt eam. Ioſ. 7. Aſcendite & explorate terrā. qui p̄cepta cōplētes explorauerunt hai 2. Reg. 10. Et nō ideo vt inueſtigaret & exploraret ciuitatē & euerteret eam. Sigñat ēt accuſare vel detrahere aut ſuſurrare. ſiue diffamare. eo quod ſuſurrones & detractores explorāt dicta & facta aliorum vt detrahāt & accuſet. 2. Reg. 19. Accuſauit me ſeruū tuū ad te dn̄m meū regem. i. detraxit vel diffamauit me. p̄s. 14. Qui nō egit dolum in lingua ſua. Pro quo beatus Hiero. in pſalterio. iuxta he. ve. tranſtulit. Non accuſauit in lingua ſua. Itē רֶגֶל Réguel ſiue רָגֶל Rágel. i. pes. & eſt in hebreo vtriuſq; ſexus. Geñ. 41. Abſq; tuo imperio nō mouebit quiſq̄ manum aut pedem. Deut. 19. Pedē pro pede. p̄s. 25. Pes me⁹ ſtetit in directo. Ezech. 1. Et pedes eorum pedes recti. Pro quo hebrei legunt. Et pedes eorum pes rectus. & in eodem. 29. Non pertrāſibit eā pes hominis. Et in plurali רַגְלַיִם Ragláim. Geñ. 19. Et lauate pedes veſtros. Leuit. 11. Ex cunctis animantibus que incedunt quadrupedia. ideſt quattuor pedibus. Iudi. 5. Et barach veſtigia ſunt ſecuti. Pro quo hebrei legunt. Et barach in valle miſſus eſt pedibus ſuis. i. pedeſter. 2. Reg. 15. Egreſſus eſt ergo rex & vniuerſa domus eius pedibus ſuis. & in eo. Illotis pedibus & intonſa barba. Iob. 29. & pedes claudo. Eſa. 7. Caput & pillos pedum. Scribitur etiam cum mē in principio & dicitur מַרְגְּלוֹת Margueloth. ideſt pedes: vel locus pedum. Ruth. 3. A parte pedum. Dañ. 10. & brachia eius & deorſum vſq; ad pedes. & in lingua chaldaica dicitur רַגְלַיָּא Raglaia. Dañ. 2. Quia vidiſti partē pedum & digitorum: partem teſteam figuli. Ponitur etiā רַגְלַיִם ragláim ſiue רַגְלֵי Ragle pro peditibus vel pedeſtribus. Exo. 12. Sexcenta fere millia peditum virorum. Nu. 11. Sexcenta millia peditum huius populi ſunt. Hiere. 12. Si cū peditibus currens laboraſti. Accipitur etiam pro comitatu vel cōtubernio. Geñ. 30. Benedixitq; tibi deus ad introitū meū. Pro quo he. le. Pro comitatu vel cōturbernio meo. Exo. 11. egredere tu & oīs ppl's qui ſubiectus eſt tibi. pro quo he. le. Et oīs populus qui eſt in pedibus tuis. i. in comitatu vel cōtubernio tuo. Ponitur ēt p veſtigio. Geñ. 33. & ego ſequar paulatim veſtigia eius: ſicut videro paruulos meos poſſe. & qn̄ iūgitur cū dictiōe הָסָךְ Aſach: tūc ambe dictiōes ſigñant

© Biblioteca Nacional de España

ventrem purgare ſeu mingere. Iudi.3. Forſitā purgat aluū in eſtiuo cenaculo.1. Reg.24. In quam ingreſſus eſt ſaul vt purgaret ventrem. Et inde vrina dicitur מֵירַגְלַיִם Mera glaim.i.aque pedum.Eſa.36.vt bibant vrinam pedū ſuorū. Significat etiam predicta dictio רֶגֶל Regel.vicem.Exo.23. Tribus vicibus per ſingulos annos mihi feſta celebrabitis. Nu.22. Cur percutis me ecce iam tertio.i.trib⁹ vicibus.Et in eodem.Cur inquit tertio verberas aſinam tuam.Et inde verbum רָגַל Ragal.i.aſſueſcere vel conſueſcere. Oſee.11.& ego quaſi nutricius ephraim.Pro quo hebrei legūt.Et ego cōſuetus vł aſſuetus fui ipſi ephraim. Poteſt etiā ſignificare pedetētim ambulare:a primo ſignificato deriuatū.i.pedetētim cū eo ambulabam ſicut nutricius cū puero. eſt etiā רֹגֵל Rogel nomē fontis.3.Reg.1. Qui erat vicin⁹ fontis rogel.

רגם Ragam. lapidare.ſiue lapidibus obruere. Leuit. 20. Lapidibus obruet eos.& in eodem.24.Lapidet eum omnis multitudo. Nume. 15. Obruat eum lapidibus omnis turba.Deut. 21. Lapidibus obruet eū populus ciuitatis Ezech.16.Et lapidabunt te lapidibus.& in eo.23.Et lapidetur lapidibus populorum.Et inde מַרְגֵּמָה Margema.i.aceruus lapidum. Pro quo beatus hieronymus tranſtulit aceruus mercurii. Prouer.26. Sicut qui mittit lapidem in aceruum mercurii:ita qui tribuit inſipienti honorem.Quod aliqui hebrei exponunt ſic. ſcilicet ſicut qui mittit lapidem ſcilicet precioſum in aceruum lapidum.ſ.cōmunium : ita qui tribuit inſipienti honorem . Poteſt etiam deriuari ab אַרְגָּמָן Argaman ꝙ ſignificat purpuram : vt ſit ſenſus:ſicut qui ligat lapidem vel ſaxum in purpura: ita qui tribuit inſipienti honorem. Item רִגְמָה Rigma.i.ducatus vel principatus.ps.67.Principes iuda duces eorum. Et aliqui hebrei ſecundum primā ſignificationem legunt. lapidatio eorum. Sed beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. Principes iuda in purpura ſua.ſ.ab אַרְגָּמָן Argaman quod ſignificat purpuram:vt ſupra dictum eſt.

רגן Ragan. Suſurrare.murmurare.muſſitare. Deut.1. Murmuraſtis in tabernaculis veſtris.Et inde נִרְגָּן Nirgan. ſiue רֹגֶן Rogen.i.ſuſurro vel murmurator aut muſſitator. prouer.16.Et verboſus.i.ſuſurro ſeparat principes.& in eodem.26.Verba ſuſurronis quaſi ſimplicia.Eſa.29.Muſſitatores diſcent legem.

רגע Ragaa. ſcindere.diuidere. quieſcere. turbare. Iob.7. Cutis mea aruit & cōtracta eſt.pro quo hebrei legunt. Cutis mea ſciſſa eſt & contabuit.& in eodem.26.In fortitudine illius repente maria congregata ſunt. Pro quo hebrei legunt. In fortitudine illius ſcidit ſeu diuiſit maria. Poteſt etiam ſignificare ſicut eſt in littera noſtra. Nam רֶגַע Regaa ſignificat repente vel ſubito: vt infra dicetur. Eſa.51. Qui conturbo mare & intumeſcunt fluctus eius . Pro quo hebrei legunt. Diuidēs mare.Et inde רִגְעֵי rigee.i.diuiſiones vel ſciſſure. ps.34. Et in iracundia terre loquētes dolos.ꝓ quo he.le. & in ſciſſuris terre.i.in locis abſcōditis terre. Itē רָגַע Ragaa.i.quieſcere vel requieſcere. Deut.28. In gētib⁹ quoq; illis nō quieſces.Eſa.30.Ibi cubauit lamia.i.requieuit.&in codē.51.& iudiciū meū in lucē populorū quieſcet. Hiere.30.Vade in requiē ſuā iſrael.Pro quo hebrei legunt. Vade ad requieſcendum iſrael.Hiere.43.Refrigerare & ſile.i.requieſce & ſile . & in eodem. 50. Vt exterreat terrā: & cōmoueat habitatores babylonis.Pro quo he.le. Vt requieſcere faciat terram. nam ex ruina babylonis quieuit terra. vt habetur.Eſa.14.Et inde מַרְגֵּעָה Margea.ſiue מַרְגּוֹעַ Margoa.ideſt requies.ſeu refrigerium. Eſa.28. Et hoc eſt refrigerium meū: & noluerunt audire. Hiere.6. Et inuenietis refrigeriū animab⁹ vrīs. Item רֶגַע Regaa. ſiue רָגַע Ragaa.

[Left margin: Purgare aluum. מירגלים Vrina. רגל Vices. רגל Cōſueſcere. רגל Rogel. רגם Lapidib⁹ obruere. Lapidare. מרגמה Aceruus mercurii. ארגמן Purpura. רגמה Ducatus. Purpura. רגן Murmurar. נרגן Suſurro. Muſſitator. רגע Scindere. Diuidere. Turbare. רגעי Sciſſure. רגע Quieſcere. Requieſcere. Refrigerar. מרגעה Refrigeriū. רגע]

ideſt ſubito.repēte:aut punctus.Iob.20.Et gaudiū hypocrite ad inſtar puncti.& in eodem.21. Et in puncto in infernū deſcendunt.ps.6.Et erubeſcāt valde velociter.Pro quo beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.Et confundantur ſubito.Hiere.4.Repente vaſtata ſunt tabernacula mea:ſubito pelles mee.& in eodem.18.Repente loquar aduerſus gētem & aduerſus regnum . & in eodem. Et ſubito loquar de gente & regno . Scribitur etiam cum aleph in principio & he in fine.& dicitur אַרְגִּיעָה Argia.Prouer.12. Qui autē teſtis eſt repentinus concinat linguam mēdacii. Hiere. 49. Quia ſubito currere faciam illum ad illam . Et in plurali רְגָעִים Regaim.Eſa.27.Repente propinabo ei.Pro quo hebrei legunt.In momentis propinabo ei.Ezech.32. Et obtupeſcent repente.i.in momentis.

רגש Ragas.fremere.tumultuare.congregare. ps.2. Quare fremuerūt gentes.Et aliqui hebrei in predicto loco legunt . Quare congregate ſunt gentes. Vnde beatus hiero.in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. Quare congregauerunt gentes.Et in lingua chaldaica cōmuniter ponitur pro congregare. Dan.6. Tunc principes & ſatrape ſurripuerūt regi.i.congregati ſunt ad regem:vel cum tumultu aut ſtrepitu venerunt.Et inde רֶגֶשׁ Rages.ideſt cōgregatio: vel cōſenſus.Ps.54.In domo dei ambulauimus cū conſenſu.i.ſimul cōgregati.Sed beatus hiero.in predicto pſalterio tranſtulit. Ambulauimus in terrore.i.in tumultu. Scribitur etiā cum thau in fine.ps.63. Et a multitudine operantiū iniquitatem.Pro quo beatus hiero.in predicto pſalterio trāſtulit. Et a tumultu operantium iniquitatem.

רדד Radad.extendere.expādere.ſubiicere.3.Reg.6. Operuit tam cherubim ꝙ palmas auro.Pro quo hebrei legunt. Et extēdit ſuper cherubim & ſuper palmas aurum.i. laminis aureis operuit ea.& in codē.7.Subter leones & boues lora ex ere dependentia.Pro quo hebrei legunt. Et ſubter leones & boues lora opere extēto. Significat etiā ſubiicere.Ps.143. Qui ſubdit populum meū ſub me. Eſa.45.Vt ſubiiciam ante faciem eius gētes. Vide etiam de hoc ſupra in dictione ירד Iarad. Et inde רְדִיד Redid.ideſt pallium ſiue theriſtrum. Cāti.5.Tulerunt pallium meū.Et in plurali רְדִידִים Redidim.Eſa.3.Et ſindones & vittas & theriſtra. Vbi ponitur pro theriſtris: que mulieres expandūt ſuper ſe:a primo ſignificato deriuatum.

רדה Rada.dominari.preeſſe.imperare ſubiicere.ſumere. obtinere:applaudere.Gen.1.Et preſit piſcibus maris & volatilibus celi . & in eodem. Et dominamini piſcibus maris.Leuit.25. Ne affligas eum per potentiam. Pro quo hebrei legunt. Non domineris vel non imperes ei per violentiam ſiue cum auſteritate. & in eodem. Nō affliget eum violenter. ideſt non dominetur eius cum violentia vel auſteritate. & in eodem.26.Et ſubiiciemini his qui oderunt vos.Pro quo hebrei legunt.Et dominabuntur veſtri:inimici veſtri.Nu.24.De iacob erit qui dominetur. Iudi.5.Saluate ſunt reliquie populi : dominus in fortibus dimicabit . Pro quo hebrei legunt . Tunc dominabitur qui reliquus fuerit in fortibus populi: dominus dominabitur mihi in fortibus:ideſt contra fortes.Ps.67.Ibi beniamin adoleſcentulus in mentis exceſſu . Pro quo hebrei legunt . Ibi beniamin paruulus dominans eis . Pro quo beatus hiero. in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit. Ibi beniamin paruulus continens eos.ps.71.Et dominabitur a mari vſq; ad mare.Ps. 109.Dn̄are in medio inimicorū tuorum. Eſa.14. Subiiciētem in furore gentes crudeliter.Threñ.3. De excelſo miſit ignē in oſſibus meis:& erudiuit me.Pro quo hebrei legūt. Miſit ignem in oſſibus meis:& dominatus eſt eorum:ſiue

[Right margin: Punctus. Subito. Repēte. ארגיעה Repētinus. ſubito. רגעים Repente. רגש Fremere. Cōgregar. רגש Cōſenſus. Terror. multitudo. Tumultus. רדד Extendere. ſubiicere. רדיד Pallium. רדידים Teriſtra. רדה Preeſſe. Dominari.]

© Biblioteca Nacional de España

ſubiecit vel continuit ea. Sed in lingua chaldaica ſignificat
erudire.ſicut eſt in littera nr̄a.Ezech.34.Sed cū auſteritate
Imperare imperabatis eis. Vide etiā de hoc infra in dictione רוד Rod
Sumere Significat etiam ſumere vel obtinere. Iudi.14. Quē cum
ſumpſiſſet in manibus.& in eodem.Quod mel de corpore
Obtinere. leonis ſumpſerat.Eſa.21. Et reges obtinebit. Poteſt etiā le-
gi.& regum dn̄abitur:ſecūdum primā ſignificationem. Po
nitur etiam pro applaudere.Hiere.5.Et ſacerdotes applau
applaudeř debant manibus ſuis.

רָדַם רדם Radam.ſopiri.dormire.ſ.ſopore graui.vł ſopore de-
mergi.ſtupefieri: vel ſtupore cadere. ſeu collabi. Iu-
Sopiri. di.4.Qui ſoporem morti ſocians defecit.p̄s.75. Dormita
Dormire uerunt qui aſcenderunt equos.Dan̄.8. Cūq; loqueretur ad
Collabi me collapſus ſum pronus in terra.Ione.1.Et dormiebat ſo-
תַּרְדֵּמָה pore graui.Et inde תַּרְדֵּמָה Thardema.i.ſopor.Gen̄.2.Et
miſit deus ſoporem grauem in adam.Iob.4. Quando ſo-
ſopor let ſopor occupare homines.

רָדַף רדף Radaph.perſequi.ſequi.Gen̄.34. Et nō ſunt auſi per
Perſequi. ſequi recedentes .Exo.14.Et pſecutus eſt filios iſrael.
Sequi. Deut.16.Quod iuſtum eſt pſequeris.i.ſequeris.Iudi.3.Se-
quimini me.& in eodē.4.Et barach perſequeretur fugien
tes currus.p̄s.7.Perſequatur inimic⁹ animā meam.p̄s.33.
Inquire pacem & perſequere eā. p̄s.37. Quoniā ſequebar
bonitatem.Prouer.15.Qui ſequitur iuſtitiā diligitur a deo
Eſa.5.Ve qui conſurgitis mane ad ebrietatem ſectandam.
Thren̄.5.Ceruicibus nr̄is minabamur.Pro quo he.le.Sup
ceruices noſtras pſequebamur.i.perſecutionē patiebamur
Ezech.35.Cum ſanguinē oderis:ſāguis perſequetur te.Et
מֻרְדָּף inde מֻרְדָּף Murdaph.i.perſecutio.Eſa.14. Subiiciētem in
furore gentes crudeliter.Pro quo he.le.Subiiciētem in fu-
Ceſſatio. rore gentes perſecutione abſq; ceſſatione.

רָהַה רהה Raha.formidare. Eſa.14. Ne timeatis:neq; formide
Formidař. tis.& ſolum inuenitur in predicto loco.

רָהַב רהב Rahab.excedere.excellere. ſuperbire.tumultuari.ſu-
amplius ſcitare.p̄s.89.Et amplius eorum labor & dolor.i.tem
Excedere pus quod excedit octoaginta annos eſt labor & dolor.Ps.
multiplicař. 137.Multiplicabis in anima mea virtutem.i.excellere faci-
auolare es.Canti.1. Quia ipſi me auolare fecerūt. Pro quo hebrei
Excellere legunt.Ipſi me excellere vel ſuperbire fecerunt. Eſa.3.Tu-
Tumultu- multuabitur puer cōtra ſenem.i.ſupbiet: vel excellentiorē
ari.. ſe putabit.Ponitur etiam pro ſuſcitare.Prouer.9. Diſcurre
רַהַב feſtina & ſuſcita amicum tuum.Et inde רַהַב Rahab.i.ſuper
ſuſcitare. bus vel ſuperbia. Iob.36. Et prudentia eius percuſit ſuper
ſuperbus bum.Eſa.30. Superbia tantum eſt:quieſce.& in eodem.31.
ſuperbia. Nunquid tu non percuſiſti ſuperbum. eſt etiā רַהַב Rahab.
nomen proprium loci.Ps.86.Memor ero rahab & babylo
nis ſcientiū me. Sed etiam in predicto loco beatus hierony
mus in pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.Memorabor ſuperbie &
רְהָבִים babylonis.Et in plurali רְהָבִים Rehabim.p̄s.39.Et non re-
ſpexit in vanitates & inſanias falſas. Pro quo beatus hiero.ī
ſuperbie. pſal.iuxta he.ve.tranſtulit.Et non eſt auerſus ad ſuperbias
pompaſq; mendacii.

רָהַט רהט Rahat.in lingua chaldaica ſignificat currere.Et inde
Currere. רְהָטִים Rehatim.i.canales vbi aque decurrunt. Gen̄.
רְהָטִים 30.Poſuitq; eas in canalibus vbi effundebatur aqua. Signi
canales ficat etiam laquearia que in tectis domorum fiūt in modū
Laqaria. canalium.Cāti.1.Laquearia noſtra cupreſſina.& in eodem.
7. Et come capitis tui ſicut purpura regis iuncta canalibus.
Pro quo hebrei legūt.Et coma capitis tui ſicut purpura re-
gis ligati in laquearib⁹.i.in domo laquearibus conſtructa.
Poteſt etiam legi ſicut eſt in littera noſtra.

רוב ריב Rob.litigare. rixari.obiurgari. contendere. iudicare.
ſeu iudicio contendere.vindicare.vlciſci. Gen̄.26.Sed
& ibi iurgium fuit paſtorum gerare aduerſus paſtores iſaac
Pro quo hebrei legunt.Et iurgati ſunt paſtores gerare ad- Iurgari.
uerſus paſtores iſaac. Et in eodem. Et pro illo quoq; rixati Rixari.
ſunt.Et in eodem.Pro quo non contēderunt.Iudi.11.Aut
docere poteſt ꝙ iurgatus ſit contra iſrael.1.Reg.15.Et tetē-
dit inſidias in torrente.Pro quo hebrei legunt.Et obiurga obiurgari.
tus eſt ſiue contendit in torrente.Iob.33.Aduerſus eum cō
tendis. & in eodem.39. Nunquid qui contendit cum deo Cōtendere
tam facile conquieſcit. Eſa. 45. Ve qui contradicit factori
ſuo.ideſt qui contendit vel litigat cum factore ſuo.Signifi-
cat etiā iudicare vel iudicio cōtendere.p̄s.34.Iudica domi Iudicare
ne nocentes me.Eſa.3.Stat ad iudicandum dominus.Et in
eodem. 49. Eos vero qui iudicauerunt te ego iudicabo.
Hiere.2. Propterea iudicio contendam vobiſcum. Thren̄. Iudicio cō
3.Iudica domine cauſam anime mee.Oſee.2.Iudicate ma- tendere
trem veſtram:iudicate. Ponitur etiam pro vindicare vel vl
ciſci. Iudi.6. Nunquid vltores eſtis baal.& in eodē.Si deus
eſt: vindicet ſe de eo.Oſee.2.Et miſit ad regē vltorē.Et in- vīdicare
de רִיב Rib.i.iurgium.litigium.Rixa.lis.cauſa.Gen̄.13.Et רִיב
facta eſt rixa inter paſtores.Deut.25.Si fuerit cauſa inter ali Rixa
quos. Prouer.25. Ne proferas in iurgio cito.& in eodem. Cauſa.
Cauſam tuam tracta cum amico tuo.Scribitur etiam cū mē Iurgium
in principio & he in fine: & dicitur מְרִיבָה Meriba. Gen̄.13. מְרִיבָה
Ne ſit queſo iurgiū inter me & te.Exo.17.Et vocauit nomē Iurgium
loci illius temptatio propter iurgium filiorum iſrael. Pro
quo hebrei legunt. Vocauit nomen loci illius temptatio &
iurgium:propter iurgium filiorū iſrael.Et in plurali רִיבוֹת רִיבוֹת
Riboth.Deut.17.Et iudicum intra portas tuas videris ver-
ba variari.Pro quo hebrei legūt. Verba litium ſiue cauſarū Lites
vel litigiorum.i.litigantium in portis tuis.

רוד Rod.dominari.preualere.humiliari.Gen̄.27.Tēpuſ- רוד
q; veniet cum excutias & ſoluas iugum eius de ceruici-
bus tuis.pro quo hebrei legunt. Et erit cum preualueris vł preualere
dominatus fueris & excuties iugum ei⁹ de ceruicibus tuis.
Hiere.2.Quare ergo dixit populus meus receſſimus. Pro
quo hebrei legūt.Quare dixit populus meus dominati ſu- Dn̄ari
mus ſiue preualuimus. Sed in tranſlatione chaldaica eſt ſi-
cut in littera noſtra. Oſee.11. Iudas autem teſtis deſcendit
cum deo. Pro quo hebrei legunt. Iudas autem adhuc pre-
ualebat ſiue dominabatur cum deo . Poteſt etiam deriua-
ri a dictione יָרַד Iard que ſignificat deſcendere ſicut eſt in
littera noſtra.Sed in tranſlatione chaldaica ſic habetur.Do-
mus autem iuda confortabantur ſiue preualebant in cultu
domini. Vide etiam de hoc ſupra in dictione רָדָה Rada.po
nitur etiam predicta dictio pro humiliare.p̄s.54. Contri-
ſtatus ſum in exercitatione mea . Pro quo beatus hierony-
mus in pſalterio iuxta hebraicam veritatem tranſtulit.Hu- humiliare.
miliatus ſum in meditatione mea. Vide etiam de hoc ſupra
in dictione יָרַד Iarad.

רוה Raua.inebriare.irrigare.ſaciare.p̄s.35.Inebriabūtur רָוָה
pinguedine domus tue.p̄s.64.Riuos ei⁹ inebria.ideſt Inebriare.
irriga. Prouer.11. Et qui inebriat:ipſe quoq; inebriabitur.
Eſa.16. Inebriabo te lachryma mea. Et in eodē.34.Quo-
niā inebriatus eſt in celo gladius meus.& in eodem.43.Et
adipe victimarū tuarum non inebriaſti me . & in eodē.55.
Sed inebriat terram & infūdit eam.Hiere.31.Inebriaui ani
mam laſſam.Et in eodē.46.& inebriabitur ſanguine co- רָוֶה
rum.Thren̄.3.Inebriauit me abſinthio.& inde רָוֶה Raua. Ebria.
ſiue רָוֶה raue.ideſt ebria vel ſaturata aut irriguū. Deut.29. Irriguus.
Vt abſumat ebria ſitientem.Eſa.58.Et eris quaſi hortus ir רְוָיָה
riguus.& aliquando ſcribitur cum iod in medio & dicitur Inebriās
רְוָיָה Reuaia.Ps.23.Et calix me⁹ inebriās.Ponitur etiā ꝑ re refrigeriū.
frigerio.p̄s.65.Et eduxiſti nos in refrigeriū.Itē רְוָה raua. רְוָה

© Biblioteca Nacional de España